הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

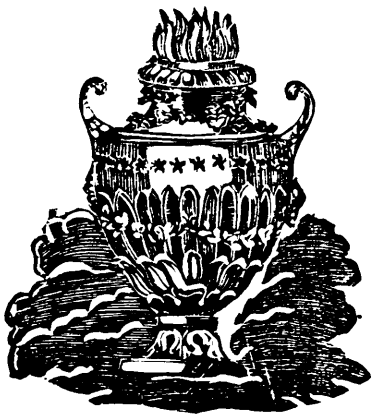

זה

ספר

אפי רברבי

שלחן ערוך

אבן העזר

וה

שלחן אשר לפני יי

עליו מתנוססות אבני נזר . בתבי יד קודש אסורים לזר

פטרח תפארת האפרסים והניתורים פס כמה מפלות מדפים זה מזה סוגים . הוא ניהו
א) לאמרי ספר . הגאון רבינו **עקיבא איגר** זצלה"ה . ב) כתב יד מהרב הקדוש רבינו
אברהם דוד זצלה"ה מנדבורנא **בוטשאטש** מצוטר נפס **עזר מקודש** .
ג) כתב יד מהגאון מהר"ר **שלמה קלונר מבראדי** זצלה"ה ושמו נאה בו
חכמת שלמה הכל על מקומם . ד) לאמרן מפרון מדור מיוחד לכתב הסופרים
הגאון מהרב הגאון האפרסים נדורו רבינו **מהר"ם סופר** בפהמ"ח **חתם סופר**
ונאו הגאון בפל המאחר כתב סופר נפזק מכתב יד מ"י גאון מסד תלמיד מובהק מגדולי
תלמידי הרב הגאון **מהרם"ס** הג ל זצללה"ה :

ויתר השבחים מבוארים בשער השני

יצא לאור
בהוצאת ספרים „סיני"
תל-אביב ישראל

Published by „Sinai"
Tel-Aviv ISRAEL

לזכר נשמת אבינו

ר׳ אברהם בן עקיבא שלזינגר ז״ל

נין ונכד לר׳ עקיבא איגר ולבעל חתם סופר

שהלך לעולמו ביום כ״ו אייר תשי״ב

בניו המו״ל

נדפס בישראל — תשי״ד
Printed in Israel — 1953

ספר

אפי רבבי

כשתילי זיתים סביב

שלחן ערוך

אבן העזר

עליו מתניססות אבני נזר . מעלות בקודש לא יקרב אליהם זר

ושיעור המעלות

ששה עשר במספר עולות

א) חלקת שדי תפוחים , מה׳ה הגאון מוהר״ר **משה** זצללה״ה שהיה אב״ד דק״ק **בריסק** דליטא ושמו נאה לו **חלקת מחוקק**

ב) בית סמוך לו אשר בנה ה׳ה הגאון מוהר״ר **שמואל** זצללה״ה שהיה אב״ד ור״מ דק״ק **פיורדא** ושם ביתו **בית שמואל**

ג) ושם בארה הוא באר הגאון מוהר״ר **משה ריבקש** מווילנא זצללה״ה והגלגל נתון עליו לרלות מן המקור הוא שמו **באר הגולה**

ד) תפוחי זהב , אמרי נועם , מהגאון מוהר״ר **דוד הלוי** זצללה״ה בעל המחבר **טורי זהב**

ה) עץ פרי , עושה פרי , מאמר השכל על **הלכות ניטין** מהרב הגאון המחבר **פרי חדש**

ו) עץ הדעת דת ודין ה׳א הבאר היטב מהרב הגאון הדיין המצויין מוהר״ר **יהודה אשכנזי** זצללה״ה מטיקטין הוא **הבאר היטב**

ז) חידושי **דגול מרבבה** מהרב הגאון מוהר״ר **יחזקאל לאנדוי** זצללה״ה אבדק״ק **פראג** הגדיל פלאות בהערות נפלאות והגהות טהורות מספרו **שלחן המהור**

ח) ביאור הגאון החסיד רבינו **אליהו מווילנא** זצללה״ה וזה שמו **ביאור הגר״א**

ט) הגהות ותיקונים על **ביאור הגר״א** מבני בניו של הגאון הנ״ל ה״ה הרבנים הגדולים המפורסמים וקראו בשם **הגהות מהריים**

י) הגהות הגאון מוהר״ר **ברוך פרענקיל** זצללה״ה שהיה אבדק״ק **לייפניק** , ונוסף בעת כמה השכמטות אשר נשמטו ברפוסים אחרים **ונשלם עתה הכל בשלימות עד תומם**

יא) הגהות הגאון מוהר״ר **יוסף שאול הלוי** זצללה״ה האב״ד דפה **לבוב** והנליל רשום ברשימת **שי למורה**

יב) הספר היקר המפורסם **פתחי תשובה** עם **קונטרס השמות** **על מקומו** , (נשמט ברפוסים אחרים) , מהרב המאור הגדול מוהר״ר **אברהם צבי הירש** אייזינשטאט ז״ל אבדק״ק **אוטיאן** **פתחי תשובה**

ועתה נתקדש השלחן בקדושת אבני נזר כתבי יד קודש מהרועים האבירים קדושי עליון זצללה״ה

יג) הגהות וחידושי הגאון רבינו **עקיבא איגר** זצללה״ה דברים נפלאים :

יד) כתב יד קודש חיבור נפלא רב הכמות ורב האיכות , פלפול בעומק עיון ובקיאות בחדרי התורה כדרכו בקודש , גם דינים מחודשים , מהרב הגאון הצדיק הקדוש המפורסם מוהר״ר **אברהם דוד** זצללה״ה אבדק״ק **בוטשאטש** מעומר בשם **עזר מקודש**

טו) **חכמת שלמה** , כתב יד מהגאון מהר״ר **שלמה קלוגר** המגיד **מבראדי** זצללה״ה . מגלה עבה , רבת הכמות מאד , ורב האיכות , חריפות וחדודים , עם פלפול ארוך מאוחדים , דינים מחודשים , לחכמי חדשים , פה קבע מקום לאסוף חילו הגדול בכל ההלכות הערוכות על שלחן **האבן עזר** . וזה האות כי בכל חיבוריו הנודעים , לא נמצא מדובר בחידושים השייכים לחלק השלחן ערוך **אבן העזר** רק מעט מזער , ושמו נאה לו **חכמת שלמה**

טז) אחרון אחרון במדור מיוחד לשבח הסופרים הנהות מהרב הגאון המפורסם ברורו מהר״ם סופר בעל המחבר **חתם סופר** וכו׳ ובנו הרב הגאון בעל המחבר בתב סופר נעתק מבתב יד ע״י גאון אחד תלמיד מובהק מגדולי תלמידי הרב הגאון **מהרם״ם** סג״ל זצללה״ה :

י״ז **ועתה** הוספנו דבר חדש מאחד גאון מפורסם בדורו תלמיד הגר״ח מוולזין זצוקל״ה ה״ה הגאון הצדיק ר׳ **יוסף מאיר** זצל״ה שהשאיר אחריו כי״ק על ד׳ חלקי שו״ע בשם „**כרם חמד**״ נמסר לדפוס ע״י בנו הגה״צ מוה״ר **דוד יצחק מגן** זצ״ל.

ספריית אוהל חסידי חב״ד
אהל יוסף יצחק
ליובאוויטש
U.S.A. אה״ב

סודר ונדפס בשנת תרע״א לפ״ק בהוצאת דוד באלאבן למברג.
זכות ההוצאה נרכשה, וההדפסה מהאמהות המקוריות נעשתה ע״י
הוצאת סיני, תל-אביב, תשי״ד
„Sinai" Publishing Tel-Aviv

התנצלות מבן הרב המאור הגדול בעל דברי המניה המחבר לכבוד אביו הוא מדבר

ען סדברים מפ"מ פ"ו הרב אלפ"ס נהקדמה שלו על ס"ח הכ"ל מאר כבר נדפס בחידושי הלכות שחיבר בחייו ומחמת שלא הי' מאר מות חמ"ו הרב המאור הגדול מוהר"ר משה נד ז"ל נפלו לו חבלים מבילות ותגוד' הרבה ובתוכם חיבורים אלו וגם תשובות שחיבר הגאון מ"ו זקיני בעל ט"ז הכ"ל בעבור היותי אז לפיר לימים לא הבנתי ענין וכו' כמבואר בהקדמה עד שנרקבו התשובות הכ"ל ואף שהדפסתי ספר קטן מניני זהב הצנות על נקודת הכסף מחמ"ו זקיני הגאון מוהר"ר יואל מלכ"ר דק"ק שעברזין ותפסתי מועם תפסת"י ואף כי לא מלאני לי כהונן וכו' כמבואר מחפ"כ לא רפו ידי מלהתעסק עוד בדבר מלוה רבה כזו להחזיק ידי שני"ת מדברי סופרים וחכמים חכם מפורסים רבן של בני הגולה בעל ט"ז הכ"ל וכדי שלא להוליח דבר שחיבו מתוקן מחמת ידי ברורתי ולבחתי היטב דברי הגאון הכ"ל ועשיתיו כסולת נקיח יפה ומטופח למען ירוץ הקורא בהם וכמה יגיעות יגעתי ושרחות שערתי לא יאומן כי יסופר מגודל התלאה מאר מלאתני כי היו מלא מעות חסרות ויתרות הרבה פעמים שורות ותיבות כאשר ירחה כל הקורא בהם ובם סי' רחמון עם חיסה סעיף מפ"ו כ' סי' חסר כולה והשלמתי מדעתי כפי קוצר השגתי ומיעוט הבנתי בחני מינוך ולפ כי ידעתי כי חיני כדאי ולא רחוי ולא זכאי להיות סניף למחבר הקדוש והטהור של הגאון בחורת דקוקים דורין ד זצ"ל מלן מציל בר נפחא לחבון ומכ"ם להיות ידי ברחמונה להיות רחמון ותחלה לדבריו עם כל זה לא מנעתי מלהשלים החסרון כי אין רחוי להחשימני פ"ז שאם יסיו דברי כלא נחשב מנוקה אלי מעון הזה שחרי דברי כלא סי' וכלנו אין עם חיבור לדבריו ושרגא בטיהרא מחי לחכי ליה ואם ימלא בהן דבר טוב פשיטא שיש לי לשמוח וליתן שבח והודים לשל יתפ"ה על חסר זיבני לסיות סניף אל מחברת הקודש ומה גם שחני מיוחלי

הקדמת נכד הגאון החסיד ר"א מווילנא זצ"ל

חיבר חעורים. מחוכם. נח ישמע לקול מלחשים חיזה דרך ברחיו לסדר סחיבור כ"פ חשר נפשו מחפה ויפץ. לח כן חכני עמדי. החיבור לח ממני הוח. וחכמה חין עמדי "חשל הלקח חרון חלקים חח"מ הרב זצוק"ל. עלי הניח כל כבוד בית חבי. כתיבת ידו וכ"י חדמו"ר ח"ז הגחון החסיד זצוק"ל. נסייתי כשכב בלב יס וכשכב ברחם חבל. חקין לח ידעתי נפשי. שמוני מרכבות עמי נדיב בדיבי עמיגו נחפשו עלי. קרחו ולח דמו לחמר שמלה לך קנין תהיה בנו. להניח ונסדר בלי מכשול ופוקה. ולהוליח לחורה כל כחבי קודש הללו. ומוכך חשחשה דבר. זה סדרך להדפיס הש"ם עם ביחור הגחון נבדו. כמו שנדפס הש"ם יו"ד. פקודחם שמרה רוחי. ותבי רחשית מלחכתי להדפיס ש"ם חבן השור בחמונה הכ"ל וחבחור המלחמ' בחדיחה בשנת שרירון לפ"ק. ותשבת הדפוסה. ומקרי מל קרי סודחה. חד נעת כוחת הונעת לשלכות לעורר חת החסכה חד שהקיפו עלי יחד מוכני החורה. וריבי החמת. לחמר מה לך נרדם. ומי חתה רשחי להבטל מעשק פדפוסה. חולי יחשחת חלקים נמ ולח נחבך. חמדה נטוחה שבידך מחדמו"ר הגחון זצוק"ל. כן הרחמו בניחורו חל ש"ם הנדפסים. שחרי חרש בהשוחתו שיעות חדשות בדברי חז"ל. והחיה דברי פוסקים הרחשונים מעריחות הקושיות. שחרי הוד והדר. בחפיף כשמיר גורני מ'מרי חז"ל הנפחרות והנגלות להכריע להלכה. "שחרי ניון. חל כל פרטי דבר ודבור מלחון חז"ל. ומליון חלת חורה. לידע להיכן הוח טעה לחון חז"ל. וכמה הוח נבוה. מבחות ניון היולחות לבחוב ממקור לחון הפוסקים כחשר תרחה בחיה הערות שהחשורתי בחלק הבני. כל זחת התועלת בחתנו ותחמנו מחשים מלבח לעזרת ה' נבורים כן כ"י הקדושים מתיבים וכיבו פוד ומעלתו עון חשר חטח. חשר יחנגו חל יודע ספר לחמר קרח נח זה ותמר לח חוכל "ותמר חהה ד' חנקים סלח נח לשון יעקב כי קטן יעקב וד"ל. נחית עוד החחזר. ופם חיבורי הלזה קרחתי נ"כ בחר היטב יען כשמו כן הוח. כי כו מבוחר היטב דברי ש"ס וכל הדיחים הסייחים לח"ש מפוסקים רחשונים ומחרונים ומידושי דיחים ומכל שלות ותשובות הנמלחים הכל בקיחור נמרץ נקטתי. וכמעט קרן זוית לח סחתי. ושלחן ערוך עם כל מיני מעטמים ערכתי. גם סדר הגט עם סדר חליצה מן הרב מהר"ם כמו שנדפס בספר בית שמואל הכל העתקתי ידי להמלילכם בלי יניעה תחניתי. ושלח תחבר כל זה חויתי. וזה חלי ותנוחו נמלות ספר נחה קי עתי. גם ברוב מקומות שהקש' הכ"ם חו הח"מ קושית עלומה. חו הכ"ם הקש' על הח"מ דבר שה ח"ל נכוב עמם ודמם חירחתי. ובחיזה מקומן של שנחי"ם טופ' עשלי הוספתי. ממם חין סימן חשר חין עם דבר מיוחד שחדחתי. וחלילה לי להחזיק טובה כי לבן טורתי ותורתך בתוך מעי נקבל רב נשרתי. ועדי ושהדי נמרומים כי לח להנדר ח"ו חיבור זה נחרתי. ולח לקבל שכר ותשורה עשיתי. כי לח למיס קויתי. ולח לבני חדם יחלתי. כי חם עשם שמיס להוליח חוקי החלהים ותכוונתי

ובשם ס' חלהי ישרחל חותו מכרתי:

ומני זחת נריתי. המשכילים בלבות ישימו חין השנחתם חל הקלמתי. חשר הובחת לכם בשחר היפה

חל ש"ם י"ד חשר הדפסתי. כי עם הזהרתי בכותו חל פרק נגמר הדין שלא לסמוך דפחם נרחיות רחשי פרקים חלו חלילה וחס חזיות חלו מזיות כזה חשר חניו נחמר ורבים חלניס ונו'. ודי והומר לו בהחי ניחוי דשחת דמילחת סיו למנות דברי חפץ כדי ללכת בחרי דברי כלא סי' וכלנו חין עם חיבור לדבריו ושרגא בטיהרא מחי לחכי ליה ואם ימלא בהן דבר טוב פשיטא שיש לי לשמוח וליתן שבח והודים לשל יתפ"ה על חשר זיבני לסיות סניף חל מחברת הקודש ומה גם שחני מיוחלי

הקדמת בעל המחבר באר היטב

אחת קשנה. לעדת מי מנה. בעזרת האל אנותן בפי מענה:

חשת יהודה ויחמר הפשם מודם חת ה' ושפחי רבנות תהלל. תהלתו מי ימלל. פי ולח זר. חל חשר עד כה היה עמי לעזר. להוליח לחורה חיבורי גם חל אבן העזר. בעזרת השל הטוב נחית עת החחזר. ופם חיבורי הלזה קרחתי נ"כ בחר היטב יען כשמו כן הוח. כי כו מבוחר היטב דברי ש"ס וכל הדיחים הסייחים לח"ש מפוסקים רחשונים ומחרונים ומידושי דיחים ומכל שלות ותשובות הנמלחים הכל בקיחור נמרץ נקטתי. וכמעט קרן זוית לח סחתי. ושלחן ערוך עם כל מיני מעטמים ערכתי. גם סדר הגט עם סדר חליצה מן הרב מהר"ם כמו שנדפס בספר בית שמואל הכל העתקתי ידי להמלילכם בלי יניעה תחניתי. ושלח תחבר כל זה חויתי. וזה חלי ותנוחו נמלות ספר נחה קי עתי. גם ברוב מקומות שהקש' הכ"ם חו הח"מ קושית עלומה. חו הכ"ם הקש' על הח"מ דבר שה ח"ל נכוב עמם ודמם חירחתי. ובחיזה מקומן של שנחי"ם טופ' עשלי הוספתי. ממם חין סימן חשר חין עם דבר מיוחד שחדחתי. וחלילה לי להחזיק טובה כי לבן טורתי ותורתך בתוך מעי נקבל רב נשרתי. ועדי ושהדי נמרומים כי לח להנדר ח"ו חיבור זה נחרתי. ולח לקבל שכר ותשורה עשיתי. כי לח למיס קויתי. ולח לבני חדם יחלתי. כי חם עשם שמיס להוליח חוקי החלהים ותכוונתי

ובשם ס' חלהי ישרחל חותו מכרתי:

ואני זחת נריתי. המשכילים בלבות ישימו חין השנחתם חל הקלמתי. חשר הובחת לכם בשחר היפה

חל ש"ם י"ד חשר הדפסתי. כי עם הזהרתי בכותו חל פרק נגמר הדין שלא לסמוך דפחם נרחיות רחשי פרקים חלו חלילה וחס חזיות חלו מזיות כזה חשר חניו נחמר ורבים חלניס ונו'. ודי והומר לו בהחי ניחוי דשחת דמילחת סיו למנות דברי חפץ כדי ללכת בחרי דברי כלא סי' וכלנו חין עם חיבור לדבריו ושרגא בטיהרא מחי לחכי ליה ואם ימלא בהן דבר טוב פשיטא שיש לי לשמוח וליתן שבח והודים לשל יתפ"ה על חשר זיבני לסיות סניף חל מחברת הקודש ומה גם שחני מיוחלי

כחשר ניימתי כל תשובה ותשובה סיה מקומה:

וחיפא מילחת זוערת מה דחמרתי בשמעתתי דשקיקת בים השחת (דחיחת) דחיחת במנחות דף ס"ה ע"ח כתיב ביחזקל סי' מ"ה וכל נביל' וסרם, מן הסוף ומן הכחב, לח יחכלו הכהנים ונר. ופרך שם הש"ם הנהים הוח דלח חכלי הח ישרחל חכלי חמר ר' יוחנן חני' עתיד לדוסה. רבינח חמר בהנים מילטרך סד"ח בוחיל ומשתרי מליך, לנבייהו תשתרי נמי נביל' ועריף, קמ"ל שכ"ל. ודקדקתי ליזה דקדוקים. חדח חד דחתי יחזקל חתן חמרה לחסור נביל' ועריפה לכהנים. ועוד חף חפי הש"ד בוחיל ומשתרי מליך לנבייהו וכו'. קשה טריף' מל"ל. ועוד נריכין לתרן מה שהקש' תו' שם ע"ו הח מליך' מעטו כך ש"ם. ויעננתי על פי פשוטו דכולהי קושי שנח יחזקל לח פי' לכהנים מקום לפשות ולומר בוחיל ומשתרי מליך לנבייהו תשתרי נמי נביל'. די"ל כמו שהקש' תוס' מליקה מלוחו כך. רק דוקח מכחב יחזקל ומדברי יחזקל מלמו פי' לסם מקום לפשות ולומר דהומר' לסם נבילה ועריס'. מש"ה מליו היה מוסל לומר וכל נבילה ועריס' לח יחכלו הכהנים. דחיחת כחולין דף ל"ו ע"ב דשקלא ועריח סס מסוכנת שריח ומסיק ומיבעית ליעת מהכח דכחיב ויחמר יחזקל חסם ס' סה נפשי לח מטומח' נבילה ועריפה לח חכלתי ונו' לח חכלתי מנשר נום כום וכו'. מי חמרת כשלמח מסוכנת שריח סייט רנוחח דיחזקל חלח מי חמרת לפירוש מה רנוחח דיחזקל עכ"ל. ח"כ ל"ח יל דמש"ה פי' מליו מוסל לחמר וכל נביל' ועריפה לח יחכלו הכהנים משום דהיה חושש פן ומולי למלו דוחות הנחים פירושו מה שהמרתי נבילה ועריפה לח חכלתי כפשוטו דלח חכלתי נבילות ועריפות ממש ויקש' להם מה רנוחח דיחזקל חלח ודחי לכהנים מוחר נבילה ועריפה הואיל ומשתרי מליקה בנייהו ויחזקל פי' נם כן כהן ואפי' הכי לח חכל וחכו רנוחח דיחזקל. משום הכי הולרך למימר וכל נבילה וט"ם, לח יחכלו הכהנים. ומה כן לח יוכלו לומוד פירוש מה שהמרתי נבילה ועריס' חכלתי כפשוטו. דשם כן הדרח הקושית לדוכחח מה רנוחח דיחזקל חלח ח"כ קשי חל מסוכנת. וכזה יחורך נמי דלח חקשה דילמח ח"ם יחזקל וכל נבילה ועריפה לח יחכלו הכהנים קשי חמיכנת. דשם כן הדרח קושית לדוכחי, מה רנוחח דיחזקל ודו"ק. וכן מוכח לחלכי יפמי וחברך שמו כלל חת חשר כגמול ידי וכשרון מענדי כי חם נרחמיו וחפדיו נמלני שבחייני וקימני והניעני לזמן הזה. והיודע כל חפלומות. יזכרני להויל לחור נמלומות. ויקרנני לפנודתו. ויחיר מיניו נמחור תורתו. וינילו מצניחות. וירחנו נתורתו נפלחות. וחכנו נכניחת הגחל נרחות. והדן חותי לכף זכות על רחשי יפוני וחיניו נשוחות. כל הנרכות כולן שנכתבו בהגהות.

סחותם לפדר ולפרט רחה חנכי נתן לפניכם היום נרכה-לפ"ק.

כ"ד הצעיר בתלפי

יהודה מהכמי דיין מק"ק פיקסין בן החכם הכולל מהור"ר שמעון זצ"ל סופר וגחמן דק"ק פ"פ דמיין.

הקדמת בעל המחבר פתחי תשובה

יתברך הכורח ויבחנה היוצר כל הוח חלקיו. חשר לכבודו נרחנו. ותורת חמת זו תורה שבכתב נתן לנו. וחיי עולם זו תורה שבעל פה נתע בתוכינו. ובעבורה כרת בריתו עמנו. לל יעזבנו ולל יפשנו. תורה חתומה ניחתם. ממוק עמוק מי ימלחנה מיעוטה בכתב ורובה על פה בכללה ובפרטה ניתנה למנה. מפי גור ישרחל שוכן מעונה. למשה רבינו ע"ה רעיח מהימנח. משה מפרה ליהושע ויהושע לזקנים. והם לנביחים והם לחנשי כנה"ג קדושי עליונים. ומהם לחכמים וכתובים וכן נמסר על פה דור לחר דור מחנות לנחים. פד זמן רבינו הקדוש שרלח בתין חכמתו. כי הנחמ' נוגרת בין חכמי מדתו רחה ויחר לכתוב תורה שבעל פה כלח בספרתו. וקבע בשיחת סדרי משנתו משום חת לעשות לה' הפרו תורתו. והחכמים הכתיב מחריו כולם נשמו ונתנו נלשון מרוך. ומפרו ס' חרלם. חיני ומיני' פילח' יתקלם. פרים מפס וקידש חת השלחן מרוך. מקורו מקור ברוך. ומפרו הגדול דכי משה סחרוך. וכל ישרחל יולחים ניד רש"י. פני משה כפני חמה:

גם לחכמי הדורות הבחים חחריהם. היח' יד ה' עליהם. להפיק מעיותיהם. חיים הם למולחיהם. מתוקים ומריבים לכל שומעיהם. ברוך שבחר בהם ובדבריהם. מה מאד יערב לפני הדורשים ומקובל הוח על הפרושים. חבורי הרב בעל הלבושים. זה הדור בלבושו בשמעו ומעשי. גחון ישרחל וקדושו. ומה מאד יעים לפני המעייינים. כיין הרקח בשפים רמוזים. פירושי נדולים מחרוזים חשר סניחות הש"ם חוזים. המה בני עליה. כוותם רלוזה משמרות כהונ' ולויה. קנאו משמרות זקני הדורות. ויעטרו חת השלחנות הסהורות מקלה מזה ומקלה מזה מוכרות. ויהיו למחורות. להחיר לנו הדרך תורה חיים למעל'. חשר נולח פירושם הייט מנשפים מ"י רניעת ורב חלפי נדולי ה חחרונים מחרונים. ונתפשט הגחונים הש"ו והמנ"ח מייסדי המסיל'. מניני חרן מחד נעלה. ומכי כפני שלומי דרחמנח. להחזיר עטרי' ליושב'. בפלפולים עמוקים ממתיים להבין חמרי ניהם. חחרי נלותי סית"ם לה פדנה. ישוב הכהן הנדול נעל חלק ברחם מנה יפה. ונשל חת חוהן המשפט על לנו כירר ויפה. פירושו מעופה בי"נ נפה. חמרותיו לרוש'. פריו למחכל ועליהו לתרוש'. משלחן נטוש קל זכו ליה חן חשמים ברומו פי שנים. בספרו הנחשב חחירות עיניים. ועל ידו החזיק כהן הרחש השני. שפחיתא כחוש חלניו ויחמחל לי חמ"ו זקיני הכ"ל נם לחכמים ים כהן דבריהם כתבתי פירושן כפי הנרחה לפי קוצר השנתי להבין ולח חס רחיתי שדברי החלקת מחוקק חו כניח שחושל הם שלח כדבריו חו סחירה לדבריו חו שנם מחולקים בדיניהם הכרעתי בדעתי חו לסוסיף חו לסחור מלסכרים על פ' סברות ורחיות כפי שכלי לפנב דיעם חולי יחיעדו כו חל השלחה חחיחית והנחתי בחלי פינול וכן חיני חיני זלנח דחעם חל חשר לח זכה חחמ"ו הרב הנדול זלה"ה להכיח הספר הקדוש כל"ל לניח הדפוס כי לקח חותו ה' כניעוריו עד עת חשר העיר ה' חת קרוביו ה"ה הקיימים הנעידים המפרסמים ה"ה התורני הרבני המופלח והמופלג הנניד המנהיג המדיפ מוהר"ר יעבר דוב כ"ן מק"ק בוטשחטש בהרבני המופלח המריף מוהר"ר מקיבח זכרונו לנרכה וכנו כמוהו ה"ה הרבני המופלח והמופלג הנניד מוהר"ר שמואל כ"ן וחוח המנוח וכו' ה"ה ניסו התורני הרבני המופלח והמופלג מוהר"ר נתע מק"ק זחלקוות נכד להנחון בעל מנלה עמוקות זלה"ה וה"ה מחותני החלוף הרחש הקנין מוהר"ר חפריס נ"י כמוהר"ר נן נר"ו חשר הזילו כסף מכספם ה' יחנכם לעוכם הם וגשותיהם ובניהם וכי"מ וזרע זרעיהם חשר זכו להוליח חת כספם להולחת הדפוס הכ"ל וס' ישמרם מכל נער וזקן עד מאם שנים וכן י"ר. כ"ד מתירת בן הרב בעל דברי המניח נלב נדכה ונשבר חוח מדבר הק' נד נח"ל מ"ו הרב המאור הגדול מוהר"ר יואל זללה"ה בעל המחבר ספר חידושי הלכות על סדר נזיקין בן הרב המחבר"ג משה נד נכד הנחונים בעל מניני זהב ועוריי זהב

וכית מדש זוק"ל:

ויש מן האלדים בפחינת עפר לאילן, ופהם כעין בדים וכעין פארות. וכעין עלים שופר לפרי. וז"ל בספרש הנ"ל יש שהוא תלוי בראשו יש בשפרו כו' ר"ל כעין פיתרות וכעין שופר לפרי וזהו שפיים הפרדש א"ל הקב"ה איוב האיפה שלך באיזה מקום היתה כו' ר"ל אפשר נפדד לך בבריאה שתהיה רק שופר לפרי כפש"כ הנוחן רוונים לאיל ונו' ומקרה כקש תשאם.ר"ל בבחינת עלים ושוק:

הקדמת בעל המחבר פתחי תשובה

שקכ"ס לזכות את ישראל. ויצלח בפיהם את משה ואת שמואל. המה שני המאורות הגדולים. בקנה אחד עולים. ויכוחו החכמים לעשות מלחמת הקודש כחמור'. בחכמי' בדעת ובחבון'. ויעד בפיהם שכיכות ש"ס תכן תמיד להעמיד דבריהם. כי עד ימיהם. לא מצאו בו תכלי חיל לדיהם. ויהיו פורצי כנפים מוכנים בכנפיהם. כנפיהם ישרות. שלמו פתרות. ויעשו בדים. ובשא גם את השלחן ומנין כל מיני מנדים. וירא העם וירונו ויודו לאל. כי לא השבית להם גואל. זה משה הים גדול מאד בארץ דבריו הקדושים משמח לחקים ומבשים. נבחר מזהב חרון. כתף לרוף מזוקק. ספרו הכבוד חלקת מחוקק. ומה מאד יטב ויפרב וייפיל. מכל דבר טוב ערב ומועיל. ספר המופלא בית שמואל. הן הוא נבחי ישראל גדולי החכמים. שבשת שרי הפרתמים. היו למאורות. להבין ולהורות. בהלכות ברורות בשמה ולדורות. אל מול פני המטר יאירו שבשת הנרות. הם האירו מאור התור' אל מבר פניהו. כל יומא שמתייהו בפומיהו וזכרה לא יסוף מזרעיהו:

וגם מחבריהם קמו גדולי ישראל. רמשי גולת מרימל. דור דור ודורשיו דור דור וחכמיו ומיבריו ספרים יקרים, מאירים כספירים. כזוהר הרקיע מזהירים. למרחי מספרם מחול יכבין. לא יספיק הגליון ולא יכילם הרעיון. ובפרט ספרי שאלות ותשובות. בפיומת ופריומת. מחוקקי ומשובות. ספומות ותשובות. כי בכל דור ודור כמשה מיום ספק בני מדרשת. בין דם לדם בין דין לדין כל דבר הקש'. יכתבו ויעתקו אל הרבנים הגדולים להורות הלכי למעש'. וסם מציבים בתריכות בשמעים וניסומים. לרופים וחקוקים מדבש מתוקים. ומחר זמן בספר נחקקים. ומחמת זה רבו שו"ת עלמו מספרות. אין למו ספורות. מבוחר בדבריהם כל הקורות. במשפטי החוקים והתורות. דברי חכמים בדרבונות וכמסמרות. וגם בדוריהו זה ישראל לא חלקו. הודות לאל הגמלן. כי נמלא בקהל קדושים. כמה חכמים גדולים ויקשים. אשר משחם בפיהם שנור'. ובליהם תופש נהרה. בפלפול וקבלת ישרה. וכמה מהם חברו ספרים נכבדים. מרגיש מטפת וכל מגדים. חומה הם לנו בתורתם. ולאור חכמתם. הולכים כל בית ישראל במשנתם. סלא המה גאוני ארץ. נודרי נדר ושומרי בפרץ. נרוך אשר נא מזב חסדו גם ממני הפני. וכל טוב גמלני. ובחלק מופת מתורתו הקדוש' מגני.

עוד מימי קדם. זכה ספר תולדות אדם. ובפת מעמד הקדוש הנכבר. אשר אכל מם נבו נאר. וכמלוחיו קדמו. ומימינו אם דת בתחילו. ויעל מעשה מאת פניו. אכמת אכמיו וביבת נבוניו. ויחלק לכל אפס מגת חלקם בדעת ובחבון. ריבה לאחד ומיעט לאחד כאשר גזרה אכמתו בפליחל. גם בגודלי אלפי מנה אחת קטן'. להבין מעט מאשר בינה. והנם אלה זכיתי שיבא בי סיבולת. ניהל בגדולות. לשמוע בלימודים. בשעשה מדעתי דברים תמודים. ולבונות מגדלים בפלפולים גדולים. מני בשיעור חלקי שמח ומשתעשע. שזכיתי בחסד אל בל היום בתורתו הקדוש' מני מעל ויגע. ובפומקים רשמונים ואחרונים להיות קצת יודע. ובדבריהם הנעימים בפשטיותן להשכיל לשמוע. וערבה לי לייגע להבין דבריהם הקדושים היקרים ומכוחים. מחילו הייתי מחדש חדושים ליתים ופרחים. וכבן חוד' נאל הודא' על הטבר תביע רננות. עשה חלקי מיושבי בטמ"ד ולא מיושבי קרנות. ואני תפלה אל התתיד לטהר רעיונות. ויילילי מצינותי. יאני וילמדני. ויודיעני דרך תבונות:

אברך את ד' אשר יעצני. ובדרך אמת הנחני. כי מיום עמדי על דעתי. חמודי התבל מאסתי. הבלי הזמן והללותיו פנעיו ומלחמותיו אחרי ניווי השלכתי. ובלל החכמי' חמדתי ויבקתי. בדי תמות של בל הלכתי. ובהרב' ספרי שאלות ותשובות קריתי. ובהם בעיון נאדץ מיינתי. מצאתי ורציתי בדבריהם הרב' חדושי דינים וחקירות נפלאות. לאלפים ורבבות. להלכה למעשה נקבעות. וסם נחוצים מאד לפני מורי הוראות, הן מאד הבאלת בסם דינים מחודשים. אשר בדברי מפרשי הש"ס פינם מפורשים. ואף בלולו הדברים שבבר הם נזברים בדברי גדולי האחרונים. עטרי הש"ס והמגינים. טוב יותר לשמוע על הגדולים בעלי תשובות. בשאר דבריהם להלכ' ולמעשה מחוטבות. ומאד לפני המורה יאיר בשאר חיים שאל' לפניו יקרב. וימלא תומו הגדון בעלמו מו מין קרוב. בבר בא בחיי תשוב' ובפסק הלכי למעש' מפי גדול ורב. כי יהי' לו ממוד גדול לשמוך עליו למעש' רבי אפס כי הדינים שנתחדשו בספרי הקופית אינם מפוזרים. ואפה בלו מפוזרים. בתוך כמה וכמה ספרים. ולעת המלטרך יקשה המציין. למצוא מבוקשו ולבא אל הענין. ש"ב חשק ורצון נפלא נתעורר בקרבי. ודברתי אני אל לבי. כי טוב הדבר לנקט תורות לנקוט שיבים שסוים הלבות ודינים. ולקרבם אחד אל אחד למשותו אחת חטיבה. ולשמרו אל הש"ס פתורת דתבתה. ואשמח סוש שמין זה דבר חדש וכבר הי' לעולמים. שבבר נתעוררו ע"י גדולי החכמים. הלא הוא ספר בנסת הגדול'. מיבור נחמד ויקר אפז לא יקולה ואחריו הלבו הגמולות. אלו הזקנים שקנו חכמה ופריטות. בספר בתר היטב לנקט הקמת ופנים חדשות. אך יודע ומפורסם כי מימיהם של גאונים אלו ועד עבשיו אינתוקפו כמה ספקלי בני מדרשת גדולי דור ודור שניתן להם חכמ' בתר' גדולם. וילמו לאור הרב' ספרי שו"ת מגדולי ישראל. היודעים להשיב לכל שואל. כולם מחמדים על קוטב החמת מיוסדים. וזה לבד הי לפני לסדר קיצור ספקי דיניס היולאים מתוך דבריהם. לקחת רשמים בבורי פרי האבורים סהם ומבחר שמניהם. לסדר אותם יחד בבר דבור על אופניהם. והיו הדברים קרובים. בבומים ובועים. אל המתאוים לשמות דרך קצרה. ובקל עוד מזאת על המור'. כי יפתחו לו שערי תורה. וכי יפלא ממנו דבר בעתו. יהי' הנקל לבתו דרך פתחי לשלות דברי תפן ודיו שבתו. ומי התיש התפן להבין ולהשכיל. מולת הדברים ומקורם. ולחפש ולחקור אחיה דרך ישבון תורם. בקל יבא דרך הפתח סש. ובמורם יחזה. והנם שבבר קדמוני והחלו לעשות מלאב' זו בחבור' סרגליות ז"ל מדוכנת ומחיו הגמון מהרח"ו מרגליות ז"ל בספר שערי תשוב'. אך לא הספיק' להם השעה אל בל חלקי הש"ס לגמור ולסיים. ולא חברו ספרם רק אל ש"ס תורת חיים. ע"כ תמרתי תולי מקום הניחו לי מן השמים. והגדולים החלה הרחו לי דרך לחבר נם אל שארי חלקי השולחן ערוך. בעזרת השם יתברך:

ברוך הנותן ליעף כח. ויגח אניו הרוח. פתח נדול לפתוח. לתוך שער השלב' שער השזרח. ואתחלתי לחבר אל הש"ס יו"ד לסדר תארי ספר. ואליתי השמרה שערי קריח ספר. וירדתי לגניס. ללקוט שושנים. מצו"ת רחשונים ואחרונים. וגם מהרכה ספרים שונים. ובשומק דבריהם השמקתי. ובמים תדירים ללחי. ואשבחנת מרגניתא ובידי השליתי. ואמחת "אומר מן הבא במדש הקרבתי. ואם כי אז לפיר לימים סייתי. משתי כ"ב ונקי שניתי. ובעיני רחיתי אשר אחד הש"י נבר אלי ואימץ זרועי. ויהי' לי למושיעי להוליאו לאור כיד ד' הטובה. ונקרא בשם פתחי תשובה. וזכיתי לסדר פ"ת אל השלחן הטהור פתורת דהבבת. ות"ל נתקבל בעיני חבמי הדור בתב' וחב'. ופתי אם עיני ערב' להם בלחם חשוב הרחו לעלות אל שלחן שרים. בחשר עין רוח' ואוזן שומעת גם שניהם יפידו במיבריהם. בי נדולי ישראל שקטנם מבה ממתני ובם רחבי סמורים. משביעים לפתחי לשמוע אלא הדברים. אשר בספרי קדורים. וכודאי לא מלד חבמתי. בי ידעתי מך ערבי וקוצר השנתי. אשר הדברים הנלרבים לקיון התור' הם אלני תפרים. ואני לעיר התלמידים והחברים. אין בי לא טעם ולא ריח ניחוח. ואיך אתרז אשר בלבון שלא אל בחוח. רק הבורח יש"ם הקרוב לנשברי לב ויושיע את דבאי רוח ברחמיו ורוב חפדיו המשיך חוט של חסד על בריס קלס ונעירם בחוני. ויתן את חיני. בעיני נדולי זמני. ויחזקני ויאמצני וידרבני על נאות. נרוך נותן עוז ותצלומות:

ברוך אשר לא הסיר תפלתי. ושמע בקול תחינתי. אשר אוז ומך ואתה קראתני. לנורלי לורי וקוני יתמוך את ימיני. ותשלי ממנו מזר לסדר. בתנית הלז על ש"ס תכן הסזר. וזכיתי לנרך על המומר. נעזר האל עלי נומר יאוסן במיבור הזה ומעשיהו. בשמע, בספר הרמשון נשוב

תלה דברי אחיבר הבא בה"ח בשנת הליבות עולם:

אברהם צבי הירש נלחמ"ו הרב מהור"ר יעקב איונשטאם זלה"ה המופ"ה אומייאו.

לוח הסימנים

למצוא ההלכות איש על דגלו באותות מטה אבן העזר

הלכות פריה ורביה

דיני פריה ורביה ושלא לעמוד בלא מצה א
שיתחדל כל מרם ויקח לו מצה הנוגע ב
דין בן שהוא פסק לכתחל ג
מי הם האסורים בכך בקטן ואיתהו הקרוי ממאר ד
דין פטור דכה וכרות שפכ' ומיסור סירוס למדם ולבהמ' חיים ושוף ה
כשיש האפשרות לכהן ודין מצת כהן ו

הלכות אישות

דין מצה שבאנית ואיזו היא נקראת חלוצה ז
בכל פסק הולך אחר הזכר ח
איזה מצה נקראת קטנית ט
איזה גרוש, מותרת לחזור לבעלה י
מצה שהתחדש על מצת חיש יא
מדי נע וכן מדיש שהשידו מיתת הבעל אם רצתי יב
ליבם שאינה בסיע
גרוש, מי שלמנה צריך להמתין ג' יום טרם שתנשא יג
ושלא יצא שפוכרת אי מיקרא תביאו יד
שלא ליבם מצה בימי האבל טו
מיסור ערוה לתוריית וברכתן טז
מיסור כותית ושפחה יז
איזהר מצה חיש שצה בעלה ואומרת גרשתני ודיני הערו' וטענת בתיסור וטענות יח
קידושין בני תופסין יט
פוקין על חזקה שהיא בחזקת ערוה יט
כתיזה כיצה חייב בכח על הערו' כ
להתרחק מן הערוות כא
מיסור ייחוד ושם מי מסור להתייחד כב
מיסור הולמת ארש לבעל' ודברים המביאים לכך כג
מין ישראל משודלים על הרביע' ועל הזכר כד
לעבור נדר שלא להרבות בתשמיש וכיצד יתנהג בשעת תשמיש כה

הלכות קידושין

שלא נקדש בביאה ומיסור ביאה על הפטוי' מפיהו לפי ייחדה כו
כיצד נשון שקדושין ושיאמר הוא ויתן הוא כז
שמקדש בגוד או בסנדו' או בשטר או בקטן' דתוריית ודרבנן כח
שצריך ליתן שכשף בשעת' שלימה ודין המקדש בשכתן או בשעה ונעלם חסר או רע כט
לעז' מקום לריך ליתן הכשף ודין שם קדש בכבר ל
שאין מקדשין בפחות משו' פרוט' ושם לריך שוטא לא כיצד השם' מתקדשת בשטר לב
כיצד השם' מתקדשת בביאה לג
ברכת האירוסין ושם לריך שטר' לד
דיני שלימות לקדושין לה
כל דיני שלימות לשם' לו
כל דיני קדושי קטן' לז
המקדש בשעני וכל דיני תנאי לח
המקדש את השם' על מנת שאין עליה נדרים ומומין ועל מי להביא ראי' לט
דין המקדש לאחר זמן כגון לאחר שהלך ושומי מ
דין המקדש שתי אחיות או הרבה בשים והיו בשן בכריות מא
אין מקדשין אשה לרשן השם' ובפני ג' עדים מב
אין קדושין בקטן ודיני קטן וקטל' שהגדילו מג
קדושי טרם שוט' וקטן ערוות ותייבי לעוין מד
שמקדש לבטלות ולכתוב' מה
דיני קלא בקדושין ושם מבטלין הקול מו
עדים המכחישין זה את זה בקדושין או היא מומרת בתקדשתי ושניה מז
אמר לה קדשתיך והיא לומרת לא או בסיפון מח
קידש אחת מהשתי נשים וכל אחת לומרת מותי קידש מט
מתי מוזרין בקדושין ובסבלונות ודיני קנסות נ
דברים שבקנים בשטיר' שם נתנו ליכתב נא
הפופק מעות לחתנו ואיזו רוצ' ליתן לו נב
דין הפופק בנמו ולבתו שם קט ונפל' בפני יבב
ודין מתם הבת גג
דין הפופק לבנו או לבתו ומת גד
דין המרום' לענין מזונות וקבור' וירוש' ושם יש לה בתובה גה
כשם זמן טתנים לשרום' או כשם שהמקדש בגוד או בסנדו' או בשטר לו מתקדש בשטר או בגמלו' או בסיפון כח
סגא' דמורייתא ודרבנן
שצריך ליתן שכשף בשעת' שלימה ודין המקדש בשכתן או בשעה ונעלם חסר או רע כט
לעז' מקום לריך ליתן הכשף ודין שם קדש בכבר ל
שאין מקדשין בפחות משו' פרוט' ושם לריך שוטא לא כיצד השם' מתקדשת בשטר לב
כיצד השם' מתקדשת בביאה לג
ברכת האירוסין ושם לריך שטר' לד
דיני שלימות לקדושין לה
כל דיני שלימות לשם' לו
כל דיני קדושי קטן' לז
המקדש בשעני וכל דיני תנאי לח
המקדש את השם' על מנת שאין עליה נדרים ומומין ועל מי להביא ראי' לט
דין המקדש לאחר זמן כגון לאחר שהלך ושומי מ
דין המקדש שתי אחיות או הרבה בשים והיו בשן בכריות מא
אין מקדשין אשה לרשן השם' ובפני ג' עדים מב
אין קדושין בקטן ודיני קטן וקטל' שהגדילו מג
קדושי טרם שוט' וקטן ערוות ותייבי לעוין מד
שמקדש לבטלות ולכתוב' מה
דיני קלא בקדושין ושם מבטלין הקול מו
עדים המכחישין זה את זה בקדושין או היא מומרת בתקדשתי ושניה מז
אמר לה קדשתיך והיא לומרת לא או בסיפון מח
קידש אחת מהשתי נשים וכל אחת לומרת מותי קידש מט
מתי מוזרין בקדושין ובסבלונות ודיני קנסות נ
דברים שבקנים בשטיר' שם נתנו ליכתב נא
הפופק מעות לחתנו ואיזו רוצ' ליתן לו נב
דין הפופק בנמו ולבתו שם קט ונפל' בפני יבב
ודין מתם הבת גג
דין הפופק לבנו או לבתו ומת גד
דין המרום' לענין מזונות וקבור' וירוש' ושם יש לה בתובה גה
כשם זמן טתנים לשרום' או כשם שהמקדש בגוד או בסנדו' או בשטר לו
כי' לו מלר בדרך ונכנס' עמו מ
כמה כסות יתן לבתו מא
המשית בנו הגדול בבית קנסו מב
דיני השומשנים מג
מופה לעבין מה קופה מד
מתי מברכין ברכת מחיים ושם מוכלים בברכ' בתים מה
בשילת המלו' וברכתה מו
זמן בשולי בתול' וברכת' ולמל' ושם מיבה רוצ' לשעות שפוד' מז
מלוה לשמח חתן וכלה דין מת וכלה מח
כמה דיני כתוב' מט
דין כתובת מלמי ושרש שוטה וקטן היא לו הוא ונר שתנייר נ
כיצד טענת בתולים ומתי ילתרה ומפסדת כתובת' נא
כמה מתחייב המדם לשתו וביו נב
דין חיוב מזונות שתו ושם חייב להשכיר עלמו ג
שחייב לזון בניו ובנותיו כשהן קטנים נד
דין המדיר את שתו מליהנות לו נה
שחייב בכסות ומדור וכלי בית לשתו נו
המדיר את שתו מכמה דברים נז
מיכן המרות לענין ניסומין ודיני מ"י נח
חיוב עוכה נט
דיני מורד ומורדת או לומרת מחום שלי ס
חיוב פדיונם סא
חיוב רפואתה סב
מפשה ידיה שהיא חייבת לבעל' ודיני מיק' ושאיי רוצ' לעבות מלאכ' סג
המקדיש מעשי ידי שתו סד
נדרה שלא להניק ודין מניק' שנתגרש' סה
מכלת שתה חיש שמי הוא סו
דין מליאת השם' סז
דין נכסי מלוג ונתן בדוא סח
שלא לקבל פקדונות מנשים עבדיים וקטנים סט
שאין חזקה בנכסי שתה חיש ע
כל היולאת מתחת בעלה בעיבה או בגט או בסיפון עא

הלכות איסורי ביאה

דיני הבועל בשוגג ובמזיד ובאנוס ובשכור ובשאר עב
דין הבועל בשעת נדתה ובשעת עיבורה ובשעת מיניקתה עג
דין הבועל בשעת מיניקתה ובשעת עיבורה עד
דין הבועל בשעת עיבורה עה
דין הבועל בשעת נדתה עו
דין הבועל בשעת נדתה עז
דין הבועל בשעת נדתה עח
דין הבועל בשעת נדתה עט
דין הבועל בשעת נדתה פ
דין הבועל בשעת נדתה פא
דין הבועל בשעת נדתה פב
דין הבועל בשעת נדתה פג
דין הבועל בשעת נדתה פד
דין הבועל בשעת נדתה פה
דין הבועל בשעת נדתה פו
דין הבועל בשעת נדתה פז
דין הבועל בשעת נדתה פח
דין הבועל בשעת נדתה פט
דין הבועל בשעת נדתה צ
דין הבועל בשעת נדתה צא
דין הבועל בשעת נדתה צב
דין הבועל בשעת נדתה צג
דין הבועל בשעת נדתה צד
דין הבועל בשעת נדתה צה
דין הבועל בשעת נדתה צו
דין הבועל בשעת נדתה צז
דין הבועל בשעת נדתה צח
דין הבועל בשעת נדתה צט
דין הבועל בשעת נדתה ק
דין הבועל בשעת נדתה קא
דין הבועל בשעת נדתה קב
דין הבועל בשעת נדתה קג
דין הבועל בשעת נדתה קד
דין הבועל בשעת נדתה קה
דין הבועל בשעת נדתה קו
דין הבועל בשעת נדתה קז
דין הבועל בשעת נדתה קח
דין הבועל בשעת נדתה קט
דין הבועל בשעת נדתה קי
דין הבועל בשעת נדתה קיא
דין הבועל בשעת נדתה קיב
דין הבועל בשעת נדתה קיג
דין הבועל בשעת נדתה קיד
דין הבועל בשעת נדתה קטו
דין הבועל בשעת נדתה קטז
דין הבועל בשעת נדתה קיז
דין הבועל בשעת נדתה קיח

הלכות פריה ורביה

א דיני פריה ורביה ושלא לעמוד בלא אשה ובו יד סעיפים :

א א [א] א) חייב כל אדם (א) לישא א) אשה כדי לפרות ולרבות א וכל מי שאינו עוסק בפריה ורביה כאלו שופך דמים וממעט את הדמות ג וגורם ב) לשכינה שתסתלק מישראל : הגה ג וכל ג) מי שאין לו אשה שרוי בלא ברכה בלא תורה כו' ולא ד) נקרא אדם ה) וכיון שנשא אשה עונותיו מפקפקים שנא' מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מאת ה' : (טור)

ב ב (א) [ב] ד אין מוכרין ס"ת אלא כדי ללמוד ג) תורה ולישא אשה :

ג ג [ג] ה מצוה על כל אדם (ב) שישא אשה ג) בן י"ח (ג) ו והמקדים ו) לישא בן י"ג מצוה מן ז) המובחר אבל

חלקת מחוקק

א (א) אין מוכרין ס"ת וכו'. בש"ע בא"ח סימן קנ"ג פסק דמותר למכור ס"ת להספקת תלמידים או להשיא יתומים כדמיו והוא מדברי הריב"ש הביאו הב"י (שם בסי' הנ"ל וסיים הריב"ש כדבריו) דהוי דומיא דללמוד תורה ולישא אשה ולפ"ז דוקא יתום שרוצה לקיים פ"ו ואין סיפוק בידו הכל בשביל יתומה אין מוכרין (דאשה אינה מצווה על פ"ו כדפסק בסי' זה סעיף י"ג) ושאר פרטי דין זה אם אין לו מה לאכול או למצות פדיון שבוים יכן אם יש חילוק בין ס"ת של יחיד לש"ר רבים עיין בי"ד סי' ר"ע וסי' רפ"ב ובא"ח סי' קנ"ג ואין כאן מקום להאריך בדין מכירת ס"ת :

(ב) שישא אשה בן י"ח. אע"ג דכל המצות חייב לקיים מיד כשנעשה בן י"ג מ"מ מצוה זו קבלו חז"ל שבן י"ח לחופה מאחר שצריך ללמוד קודם שישא אשה (כמבואר בש"ע בי"ד סימן רמ"ו סעיף ב') ובתחלה למוד גמרא הוא מבן ט"ו ואילך :

אבל

בית שמואל

א א חייב כל אדם לישא אשה. וחייב לבעול בכל עונה אפי' שהרשת את בעלה שימנע עונתה חייב לבעול בכל עונה עד שיהא לו בנים כ"כ הרמב"ם פט"ו מה' אישות וכן איתא לקמן סי' ע"ו ומשמע אחר שיהי' לו בנים מהני רשות שלה אפי' אם יכול עוד להוליד ואי' מנ"ל לרמב"ם חילוק זה דמהני מחילה שלה אחר הקיום פו"ר ולא מהני קודם שקיים פו"ר דהא אפי' אם קיים פו"ר מ"מ חייב לקיים לערב אל תנח ידך אע"ג דכתבתי בסמוך דמצות לערב אינו אלא מדרבנן מ"מ מנ"ל דמהני מחילה שלה. וראיתי במגי"ד שכתב שם דלמד הרמב"ם מסוגיא פרק אף על פי דמכפיא ליה בשים על מתני' דתנא התלמידים יוצאים שלא ברשות ל' יום ברשות כמה והשיב לו ברשות כמה דבעי ש"מ רשות מהני מיהו קשה א"כ למה לא מהני רשות שלה אפי' לא קיים פו"ר אלא ודאי בסוגיא לא איירי לבטל מצות פו"ר א"כ מנ"ל דמהני לבטל מצות לערב אל תנח דלמא איירי דהוא מקיים לערב אל תנח במקום שהולך אלא איירי דהיא יכולה למחול עונה שלה : ב אין מוכרין ס"ת אלא כדי ללמוד תורה. בכלל זה איתא הספקת תלמידים ובכלל לישא אשה איתא להשיא יתומים כמ"ש בא"ח סי' קנ"ג ושאר ספרים נמי אסור למכור כמ"ש בי"ד סי' ר"ע. וכתב בחלקת מחוקק דוקא משום מצות פריה ורביה מוכרים ספר תורה אבל להשיא יתומה אין מוכרים כי היא אינה מצווה על פריה ורביה אלא דוקא להשיא יתום מוכרים משום פו"ר. מיהו למ"ש לקמן דמוכרים ס"ת לקיים לערב אל תנח י"ל להשיא יתומה נמי מוכרים ס"ת לקיים לשבת יצרה דאשה נמי מצווה על שבת כמ"ש בתוס' ב"ב דף י"ג ובתוס' גיטין דף מ"א ובכלל נמי בכלל לישא אשה היינו אפי' אם כבר קיים פו"ר כן מוכרים להשיא למי שקיים פו"ר או להשיא יתומה וכ"כ במ"א סי' קנ"ד מיהו מ"ש סס"י בהג"ה בשם הג"א אשה אל תשב בלא בעל משום חשד משמע דאינה מצווה על שבת וכן משמע בתוס' ר"ש חגיגה גם בתוס' הנ"ל לא כתבו את זאת דאשה מצווה על שבת אלא לחד תירוץ א] ועיין בתשו' רד"ך כתב נמי דאשה מצווה על שבת ועיין בא"ח יחיד שיש לו ס"ת ורוצה למכור ולעשות במעות מה שרוצה : ג מצוה ע"כ אדם שישא בן י"ח. אע"ג דכל המצות חייב לקיים מיד כשנעשה בן י"ג מ"מ מצוה זו קבלו חז"ל שבן י"ח לחופה מאחר שצריך ללמוד קודם שישא אשה והתחלת למוד הוא מבן ט"ו ואילך (ח"מ) וכתב המגיד ריש פט"ו ה"א דמצוה היא שישא בתחלת שנת י"ח. והמקדים לישא בן י"ג מצוה מן המובחר היינו י"ג שלימות

באר הגולה

א בריית' יבמות דף ס"ב ע"ב ב בריית' שם דף כד ע"א ג מימרא דאמוראי שם דס"ג ע"ב ד מימרא דר' יוחנן וכו' מגילה דף כז ע"א ה משנה פ"ה דאבות והרמב"ם בפט"ו מה' אישות כתב מבן י"ז שנה וכתב ה"ה שם בפי' המשנ' מבן י"ח מתכוונת לכלל י"ח ו ברייתא שם דף סב ע"ב וסנהדרין דף ע"ו ע"ב ומימ' דרב חסדא קידושין דף כט ע"ב :

ביאור הגר"א

א) חייב כו'. מסני'כפ' הבא על יבמתו ס"א כהן הדיוט כו' וכמו שמפרש בגמ' שם ושם מתני' לא יבטל כו' וכמ"ש בגמ' שם לא אין לי כו' ואמר כדי כו' שכוונתו יהיה בשביל בנים דאמרי' בסוף תענים ס"ר יפיפיות כו' ובלבד שתעטרוני כו' ר"ל בהשיאין כי יופי האשה לפי השמיעין כמ"ש בפ"ק דמגילה ובלבד שתהא ערומה כי אין האשה אלא להשיאין וז"ש בכתובות נ"ט ב' דהר"א אין כו' ותני ר"ח כו' והוזן הנ' דברי' שאמורות כאן אבל הסכה במסכי' ל"ק אלא מן עיניך במשפחה והוא שאין האשה אלא לבנים שקר החן הוא השכיעין כי חן הוא מחמת ד"א כמ"ש אסתר ירקרקת כו' שגא' ואפי' אסתר כו' והכל שיופי כו' : ב) וגורם כו'. ס"ד אחרי' אומרי' כו' : ג) וכל כו'. שמחה ברכה טובה היינה חומה שלום : ד) ולא נקרא כו' כ"ג א' : ה) וכיון כו'. שם ב' : ו) והמקדים כו' אבל כו' טור. כמ"ש בפ' הבע"י. ובפ' הנשרפין המשיאן כמוך לפרקן ומס' הטור סמוך אחר פרקן ולא כפי' רש"י והתום' סמוך קודם לפרקן וז"ש בפ"ק דקדושין ואי נקיבל' באורכי' כו' ור"ל בשנה הי"ד וה"ל בן י"ג ועי"ד סי' רמ"ה ס"א וכה"ג שם דאל"כ ליפא אי נקיבלא בי"ג דהא כל שהוא יותר כמוך לפרקן עדיף טפי כנ"ל אבל קודם י"ג לא קאמר ש"ת דאסור וכמ"ש שם המשיא אשה לבנו קטן ופ"ד דאפי' אחר י"ג ג"כ נקרא כזה ועמ"ש בס"ז וס"י וסי"ד דיבמות דקטן לא

הגה"ת רעק"א

א] בב"ש אות ב' ועי' בתשו' רד"ך כתב דאשה מצוה על שבת. נ"ב ומדברי הר"ן בחסר סי' ל"ב דקדק דמצוה לאשה להנשא מסוגי' דרפ"ב דקדושין ומקרי דבר מצוה לענין התרת נדרה ע"ש ולא אפי עלה מדין שבת. משמע דס"ל להר"ן דאשה אינה מצווה על שבת :

שי למורא

סימן א (סעיף א) כדי לפרות ולרבות. נ"ב אם אנדרוגינוס מצוה על פ"ו ע' בתוס' יבמות דף פ"ב ב' ד"ה בנן ודבריהם סתומים דלאו בר אולודי היא ועי' פ' אנדרוגינוס מדרש בסוף בו"ח רמ"ע מפאנו ובאחרי דוד לארב מ' דוד שארדו על הסוף ובפו"ת נ"ב מהר"ב אלהספ"ז סי' א' ובהגהה בנן הרב ז"ל ועי' ב"ש סי' קנב ס"ק י' :

באר היטב

א) אשה. וחייב לבעול בכל עונה אפילו שהרשת את בעלה שימנע עונתה חייב לבעול בכל עונה עד שיהא לו בנים. הרמב"ם פט"ו ס"א וכן איתא לקמן סימן ע"ו ס"ו. ומשמע אחר שיהי' לו בנים מהני רשות שלה אפי' אם יוכל עוד להוליד. וצ"ע מנ"ל להרמב"ם חילוק זה דמהני מחילה שלה אחר הקיום פ"ו דהא אפי' אם קיים פו"ר מ"מ חייב לקיים לערב אל תנח ידך ב"ש ע"ש. הרא"ח א"ב סי' מ"ג נסתפק אי מהני דבורה בעלמא ולא תלי הדרי בה או לא ע"ש : ב) תורה. בכלל זה איתא הספקת תלמידים ובכלל לישא אשה איתא להשיא יתומים כדמיו כמ"ש בא"ח סימן קנ"ג. ול"ד ס"ת אלא ה"ה שאר ספרים נמי אסור למכור אלא לדברים אלו כמ"ש ביו"ד סי' ר"ע וכ"כ בה"י וכתב הח"מ דוקא משום מצות פו"ר מוכרים ס"ת אבל להשיא יתומה אין מוכרין כי היא אינה מצווה על פו"ר אלא דוקא להשיא יתום מוכרים משום פו"ר. והב"ש כתב עליו מיהו למ"ש לקמן ס"ת דמוכרין ס"ת לקיים לערב אל תנח ידך י"ל להשיא יתומה נמי מוכרים ס"ת לקיים לשבת יצרה דאשה נמי מצווה על שבת. ומיהו למ"ש ס"ס י"ג בהג"ה אשה אל תשב בלא בעל משום חשד והוא מהרמב"ם פט"ו מה"א דין י"ז משמע דאינה מצווה על שבת. ועי' תשובת רד"ך שכתב דהאשה מצווה על שבת. ולכאורה קשה דאם י"ל דמוכרים ס"ת בשביל להשיא יתומה כדי לקיים שבת יצרה אם כן ה"ג מוכרים ס"ת בשביל שלא יעמוד הוא בלא אשה אף בשכבר קיים פו"ר כסברת י"א שבספי' ח' א"כ לא תוכח תוס' מידי בחגיגה דף ב' ע"ב הא עשה אלים טפי כדאמרי' במגילה מוכר אדם ס"ת וכו' ומייתי לא תהו בראה כ"א לשבת וגו' וכן בגיטין דף מ"א ע"ב דילמא להכי אסיא הגמרא הקרא דלא תהו וגו' להורות אף בשכבר קיים פ"ו וה"ה בשביל יהומה דלא שייך פו"ר מוכרים בשביל שבת יצרה ועי' בא"ח סימן קנ"ג ס"ק ס' פ"ש. ולאחר עיון לאו קושיא היא. דתוס' שכתבו אמי עשה אלים טפי וכו' סברי באמת כדיעה א' שבספי' ח' וכן הוא בהדיא ביבמות דף ס"א ע"ב תוס' בד"ה נפקא מינה וכו'. והב"ש דכתב דמוכרים ס"ת בשביל להשיא יתומה כדי לקיים שבת יצרה כ"כ לפי י"א שבספי' ח' עיין ודו"ק ולענין אם יש חילוק בין ס"ת של יחיד או של רבים עיין בי"ד סימן ר"ע ובא"ח סימן קנ"ג : ג) בן י"ח. אע"ג דכל המצות חייב לקיים מיד כשנעשה בן י"ג מ"מ מצוה זו קבלו חכמינו ז"ל שבן י"ח לחופה מאחר שצריך ללמוד קודם שישא אשה והתחלת למוד גמרא הוא מבן ט"ו ואילך. וכתב ה"ה ריש פ"ק ט"ו מה"א דמצוה היא שישא בתחלת שנת י"ח : ד) המובחר. היינו י"ג שלימות כ"מ מרמב"ם.

אבל

פתחי תשובה

סימן א (א) לישא אשה. עבה"ט בשם ב"ש מה שהקשה דהא אפי' אם קיים פ"ו חייב לקיים לערב כו' ועי' בס' ברכי יוסף מהגאון החכם חיד"א ז"ל דניחא ליה לחלק דאם קיים פו"ר אינו חייב לבעול בכל עונה אלא משום לערב אל תנח סגי לעתים רחוקים רק שלא יהיה לגמרי והיינו דקאמרי הרמב"ם ומרן (לקמן סי' ע"ו ס"ו) דאם לא קיים פו"ר חייב בכל עונה אבל אם קיים אינו חייב בכל עונה לא משום פו"ר דכבר קיים ולא משום עונה שכבר מחלה אבל אם"כ דמשום ולערב אל תנח מחוייב בעת מן העיתים ע"ש. ומ"ש הרא"ח נסתפק כו' דברי רא"ח אלו הבאתי באריכות בפ"ת ליו"ד סי' רל"ד סק"ט ע"ש : (ב) והמקדים לישא כו'. כתב ברי"י ובדורות אלו נחלשו הטבעיים ונשתנו טבעיים לכן אין ליזהר כזה

טורי זהב

[א] חייב כל אדם לישא אשה וכתב הרמב"ם פט"ו מה' אישות אשה שהרשת את בעלה שימנע עונתה הריוה ... מפני שאינו יכול לקיים שתיהן שבת ופו"ר ומצד החירות שבו מחויב בשתיהן משום הכי בעינן לרבו אבל אם ...

ז כדברי הרמב"ם פכ"ח מה' ח"כ ממימרת דרב יהודה וכו' אם בקהדרין ואהא דאמרינן קטן לא מקיימו ליה דכתיב ניעוץ יעמוד דף קיב ע"ב דמשמע ליה דהוה בעיללו בעילת זנות מ מימרת דר"ח ואהא דבי רבי ישמעאל קידושין דף כט ע"ב ט עור בשם תלמי הרא"ם שם ביכורים י לשון הרמב"ם בפ"י מה' איסורי ביאה ומימרת דרבי יוחנן שם בקידושין כ שם ממעט' דכן עזאי יבמות דף סג ע"ב ל מהא דהרהורי עבירה קטן מעבירה יומא דף כ"ט ע"ב מ מצאה יבמות דף קיא ע"ב וכ"ה בתוספתא ה"ה לחייבונים ובכריתות מבואחרים בירושלמי פ מסקנת הגמ' שם ד' ק"כ ע"ב ע נם זה מבואר :

הגהות רעק"א

ן שם תום ג' אז תיכה מלוה · כ"כ וע' בתורת יקותיאל בתשובה' כי' ט': ג] שם תום ה' והרא"ם כתב קלבה לחתנו ליעמוד . כ"כ בתשבו' הר"ם מיגן כי' מ"כ כתב אך יש לחלק דזהו דוקא ביעיבה שהי' נבול לגיעמוד ול"ל כל יעיבה ללעמוד אלא לכל רבים. ומצ"ע ילמוד קודם ותח"כ ישא תשה אבל עתה תני וכגון תשה לחתן להתחיל כל יתיך בניים הרב ח"כ לח ישא כל ימיו דמיירי וכו' ולבקוף מקיים ומ"מ תם תוכל ללמוד יחידי בזה הגם תם יש לך תשה ולח תוכל לבוח לבים פרב ל"ע

תם כתתר תרב על הבדיים :

ד] ח"מ תום ג' לשון הטור והרמב"ם לח משמע הכי כ"כ ובתשובת הרשב"ח סי' סמ"ב ופ"י תלק קס"ח משמע להדיח דבל שלח תקנו בשותים הוי בעיה בזנות ותשור להשיח תשה לבנו קטן ולפיש"ז מיושב קושי' תום' יבמות ק"ו ד"ה אמר אביי קושי' תום' יבמות ק"ו כ"ח ולית ליה תלת בוותת תום' להוכיח תפי' הרי לא כ' הרמב"ם רק ל' הנפ' הנשרפין ול"ל מצות תכמים שישיא ארם בניו ובנותיו קטנים לפרוק ואזור להשיא אשה לקטן ובתו זנות היא עב"ל ובן הוא בנפ' הנשרפין ע"ב וכתו שפירש"י שם גובל ליזער הרשב"ם בן וא"כ יהיו דברי הפור נ"כ דלא כרשב"ם ולכך מחלק הב"ח בין כשנשא אשה לרשתו ובין כשאביו משיאו אשה דכל שתוא נושא אשה לרשתו קודם י"ג שנים נראה כעושה לשם זנות ולא תיקנו לי' רבנן בשאביו אבל כשאב משיאו מצות קבעיד זאבין שלפרו אשה ואח וכתו שפשרד שם דברי הפור ע"ש ופ"ש הפור אבל קודם י"ג לא ישיאם דהוה כוונת לשו בעילות זנות אפש דנראה כעושה לשם זנות תש"ה כפ"ש הפשר"י בפ' האיש שקדש אע"ג דלא תקינו לי' רבנן נשואין לא הוה זנות בין דדרך קדישין נשואין היא אצלו וא"כ אף בשנת י"ג בנושא אשה בעצמו דנראה שעושה לשם זנות אפור ליש אבל כשאביו משיאו ראין שייך זה הפעה בפ"ש הב"ח מצוה נפי איבא דוחי אם הי' נאשב נשואי קצן בעילת זנות אפש דלא ותקינו לי' רבנן נשואין הי' אפור נם בשאיש אביו דפאי שנא בשאיש אביו דלא לאשוב בעיתו זנות דדוקא אם אירי דער כעושה לשם זנות איבא חילוק בין נושא בעצמו לשאיש אביו כפ"ש אבל אי הי' זנות אפש אין אפש לחלק וא"כ יהי' נפ' תתי' בפ' תבעי' ברי"ח פפור לפרקן כך אע"ג דקטן לא תקינו לי' נשואין פ"ש לא הוי

חכמת שלמה

ואצ"ג כשמקטני כני מעשיל יפות ויפתה כפרך ניסו אם נאשב זה קיים פ"ו כיון דאחז"ל ממגדל יפות ויפתה כפרך ניסו יוצא פליו כתלו ילדו ת"כ יש לומר דסוי כמי כתלו קיים פו"ר אז עכ"פ תיכו דומה לולד ממש ולא קיים"ב זה פ"ו ולכאורי ל"ש לומר דסוי כמי כתלו ילדו ת"כ יש לומר דסוי כמי כתלו קיים פו"ר אז עכ"פ תיכו דומה לולד ממש ולא קיים"ב זה פ"ו ולכאורי כתלו דאם פלני כפלוגתם פדריש פם פ"ק ד"ה (קידוש דמ"כ) דדפא הדריפא פכול פקום דכתלו חין ממוקש כתלו חין ממוקש פוה אל מי שמקים לו ופ"ו תולק דהוה פוה ממש ולכך ה"ג להדריפא כיון דתיכו פוה ממש ולכך יהי כתלו ילדו ע"פ תיכו לידה ממש ותיכו יולח בם ידי פ"ו תכל לתט"ז שהוח בם ידי פ"ו תיכו יולח בם ידי פ"ו ומיושב ד"ז לפלוש ד"מ פו' ח"כ לח הוליד כלל תכל תם הוליד ומפו ונידל יפות ויפתה ולדי קיים פ"ו דממ"כ תם בעיבון לידה הרי הוליד ממש ולח דלא נדלם הרי פנידל יפות ויפתה ובפי' דלא הוליד עכ"פ תיכו דומה לולד ממש ולא קיים"בזה פ"ו ולכתור' פשיטא פליו יש ב"ח יש לומר דסוי כמי כתלו ילדו ת"כ יש לומר דסוי כמי כתלו קיים פו"ר אז

מהרי"ט מלונדון סימן ט"ז : (ח) היה הבן ממזר וכו' . יש להסתפק מפה שהתפרה בתחבושי מפה קיים התב ס"ו ומפה מקרי כמו לכל דבר וכלקוטי מהרי"ל ומלה שבן סירה היה כמו של ירמיה שרמז בתחבושי כי סירה בני' ירמיה ופיין בספר עבודת הקודש להרב חיים התלקי מוהרר"מ קורדמוויי"רו ז"ל בחלק התכלית פרק י"ז (וז"ל ספר יצירה מזמן תברכם תכיפו ע"ה כמלה כין תומתו הקדושה וירמיה פ"ה בזמן בית הראשון היה מתפסק כמו שמלה בפ' בהעלותך שפה פ"ה בהעלותן שפה ר"י בן בתירת פ"ה הביאו רב חמתי גמון ז"ל בפ' חיתוד וגם הביאו הקדוש קנה ז"ל בספר הפליחה שירמיה הנביא פ"ה היה מתפסק בספר יצירה בינו לבין עלמו יתה בת קול ואמרה קנה לך תבר הלך תלך סירה כמו ונתפסקו בפ' יצירה שלפה שפי' לקיים הכתוב מז נדברו ירמי' ס' וגו' ובפ"ל) : (ט) ונתנייר הוא וכמ . בתשובת מהרי"ל סי' רכ"ג פסק תפי' לה נתניירו בינו עמו וכן משמע קלת בגמרא (יבמות דף ס"ב פ"ב) : (י) חלה יש מפה שהיה בת בנים וכו' . ומ"ש מינה שום מפה בילה מבירה לריך למכור ס"ת כדי שלה יפמוד בלה מפה ושיינו דמקיים ולא יפמוד בלה מפה דמ"ל הה בבר בתב לפני זה לחסור לו לפמוד בלה מפה ולפ

בתו והנקבה בת בנו הואיל ומשני בניו הם באים הרי קיים מצות פריה ורביה אבל טו) אם היו לו בן ובת ומתו (ח) י והניח אחר מהם זכר ונקבה עדיין לא קיים מצוה זו : הגה

יא (ח) טז) היה הבן י) ממזר לו פרט (י) שפט וקפן קיים

המלוה (כ"י בשם הרשב"ם) :

ז פ (יא) היו לו יב בנים בהיותו עכו"ם (ט) [ט] יא) יז) ונתגייר הוא ו והם ה"ז קיים מצוה זו אבל אם היו לו בנים בשהוא עבד ק ונשתחרר הוא והם לא קיים מצוה זו עד שיוליד אחר שנשתחרר :

ח יח)ראע"פ שקיים פריה ורביה יג אסור לו לעמוד(יב)בלא

יב) אשה ס וצריך שישא יד [י] אשה בת יג) בנים אם יש ספק בידו אפילו יש לו כמה בנים ואם אין ספק בידו לישא אשה בת בנים אא"כ ימכור ס"ת מ"אם אין לו בנים ימכור כדי שישא אשה בת בנים אבל אם יש לו בנים לא ימכור טו(י)[יא] אלא ישא אשה (יג) שאינה בת(יד) בנים ולא יעמוד בלא אשה טז (יא) יט) ו ויא שאפי' אם יש לו בנים ימכור טו) ס"ת כדי שישא אשה בת בנים : הגה מיהו אם מכיר שמינו בן בנים עוד ומינו רולו עוד להוליד בא) יפה אשה שמינה בת בנים (כ"י בפ' הבא פל יבמתו) כב) וכן אם יש לו בנים הרמב

דמשמע הגמרא משמע דשפה מכירת ס"ת ליש אשה הוא משום שבת ילרה מ"מ אסור להרהור עבירה קשה משבת ילרה וכמו שכתב בפל ח"ה סי' רס"ג (דהרהור עבירה קשה משבת ילרה) לפיין אם מחיירת מקטפה וכן הוא בהדיא בספר מלחמות י"י להרמב"ן (בפ' הבפ"י דף תכ"ן ע"ב וז"ל חלה לומר שאסור לו להדש לעמוד בלא אשה ואפ"ה שחינו חייב בבנים ואת"ל אם שנשא פ"ים לא קיים פו"ר הא משום לשבת ילרה די בא, אשה א"ו כיון דאפקינן הלכה לעניין פו"ר בעינן זכר ונקבה כבריהתו של עולם גם בשבת הדין בן דבעינן לשבת בבריהתו של עולם ולכך באם אח א' אשה לא קיים פו"ר א"ב ק' איך כתבו התו' בר"ה וכ"ש ברא לברה' בו' והבא שבא אשה מי שפפרתו ספו"ר פשיטא דקאי הבן בפקום חבת מאי פשיטא היא הא בעינן לשבת ילרה בבריהתו ש"ע אלא נראה דפירושו כך היא דאביו הוה סבר דלא בגונא דבעינן בפו"ר בעינן נפי בשבת דהיינו גם בשבת בעינן דוקא בבריהתו ש"ע אלא כיון דספרוה ספו"ר הבא מבחו אפי' ב' זכרים דהיינו גם מבת זכר קאי הבן בפקום הבת רק שלא יהא הבא מבחו נרוע פהוא עצפו דהיינו ברהא לברא אף שיש לבת בן והוי בבריהתו ש"ע לי"ם כיון דבת נרוע פבן הבאה מבחו ולא בעינן בבריית ש"ע רק שכ"א יקיים דונפתו לשבת ילרה וכ"ש אי פקיים עריף פבנו דהיינו אף ברהא לברא וראה השיב לו דבעינן לשבת ילרה דונפא דפו"ר ובאותו ענין דהיינו בבריהתו ש"ע ולפ"ז פהני בשבת מבחו אי שפפרתו ספו"ר קאי הבן בפקום הבת פהני בב"ן היינו לסברת אביו דאדברי אביו קאי דתו' אבל לפי פה שהשיב רבא לא פהני ב"ן וכ"ש ב"נ כ"א בבריהתו ש"ע ונ' הפו"ר באן הוא כפו ב"ד סי' שצ"ב וא"צ לדחוק נפ אין באן פחלוקת בין התו' והפוסקים כלל אחר זה ראיתי בת"ה וכתב נ"כ דתו' כתבו לפי ליה כ"ש לאביו ע"ש אלא דלדבריו ק' אדרב' פפעפא דשבת הי' די בבן או בבת לחד' ולפפ"ש ניחא ; [ח] והניח א' פהם. כ' ד"פ הם היו לו ב' זכרים ודם הניחו זכר ונקבה לא קיים פו"ר ואם א' פהם קיים ולא הוליד עדיין והשני פת והניח דונפתו דהיינו אם בן בן או בת בת קיים פו"ר : בח"פ כ' יש להסתפק

נמור על פחעלפת עין כזה לגפרי .חך אם ככר פפחילו הזה בעפקי פפרוה פחדום גירושין נכון להכניס אם שלפו לנפשר למופם סגירושין. פפקפחת ידע נכפפיה פרפחי להוליד ואין כאן עוד ספיקות כלל . ועל כל פניפ נכון לחדושינו. פפלד ספק פוץ פעור פשלי ופפות פולי של ידי זה יפפפרו. וכן פשיפי ופוחפיפי לפשר שפפ שפשע פלי אם שפפו שלא

קשה הגפרא פשפע דשפה פכירת ס"ת ליש אשה הוא פשום שבת ילרה מ"מ חסור להרהור עבירה קשה משבת ילרה וכפו שכתב בפל ח"ה סי' רס"ג (דהרהור עבירה קשה משבת ילרה) לפיין אם מחיירת מקטפה וכן הוא בהדיא בספר מלחמות י"י להרמב"ן (בפ' הבפ"י דף תכ"ן ע"ב וז"ל חלה לומר שאסור לו להדש לעמוד בלא אשה ואפ"ה שחינו חייב בבנים ואת"ל אם שנשא פ"ים לא קיים פו"ר הא משום לשבת ילרה די בא, אשה א"ו כיון דאפקינן הלכה לעניין פו"ר בעינן זכר ונקבה כבריהתו של עולם גם בשבת הדין בן דבעינן לשבת בבריהתו של עולם ולכך באם אח א' אשה לא קיים פו"ר א"ב ק' איך כתבו התו' בר"ה וכ"ש ברא לברה' בו' והבא שבא אשה מי שפפרתו ספו"ר פשיפא דקאי הבן בפקום חבת מאי פשיפא היא הא בעינן לשבת ילרה בבריהתו ש"ע אלא נראה דפירושו כך היא דאביו הוה סבר דלא בגונא דבעינן בפו"ר בעינן נפי בשבת דהיינו גם בשבת בעינן דוקא בבריהתו ש"ע אלא כיון דספרוה ספו"ר הבא מבחו אפי' ב' זכרים דהיינו גם מבת זכר קאי הבן בפקום הבת רק שלא יהא הבא מבחו נרוע פהוא עצפו דהיינו ברהא לברא אף שיש לבת בן והוי בבריהתו ש"ע לי"ם כיון דבת נרוע פבן הבאה מבחו ולא בעינן בבריית ש"ע רק שכ"א יקיים דונפתו לשבת ילרה וכ"ש אי פקיים עריף פבנו דהיינו אף ברהא לברא וראה השיב לו דבעינן לשבת ילרה דונפא דפו"ר ובאותו ענין דהיינו בבריהתו ש"ע ולפ"ז פהני בשבת מבחו אי שפפרתו ספו"ר קאי הבן בפקום הבת פהני בב"ן היינו לסברת אביו דאדברי אביו קאי דתו' אבל לפי פה שהשיב רבא לא פהני ב"ן וכ"ש ב"נ כ"א בבריהתו ש"ע ונ' הפו"ר באן הוא כפו ב"ד סי' שצ"ב וא"צ לדחוק נפ אין באן פחלוקת בין התו' והפוסקים כלל אחר זה ראיתי בת"ה וכתב נ"כ דתו' כתבו לפי ליה כ"ש לאביו ע"ש אלא דלדבריו ק' אדרב' פפעפא דשבת הי' די בבן או בבת לחד' ולפפ"ש ניחא ; [ח] והניח א' פהם. כ' ד"פ הם היו לו ב' זכרים ודם הניחו זכר ונקבה לא קיים פו"ר ואם א' פהם קיים ולא הוליד עדיין והשני פת והניח דונפתו דהיינו אם בן בן או בת בת קיים פו"ר : בח"פ כ' יש להסתפק

שי למורה

ס"ב ופ' פל"ד : (פפ) בהג"ה היה הבן ממזר . כ"ב עיין פדופי פוסרי"ט פלנחזי על הלכות בכורות פנדפס דפוס ס"ב ובדף ס"ט פם פחריך בזה. והנה אם הוליד טריפה כיון דלא מי חפפר דלא פקיים פ"ו ובב"פ ס"ק י"ח לעניין ממזר ובב"פ בטריפה דחי' להוליד חף בזכר וע' פיים חיים להפר"ח ובפעה"מ פי"ח פמ"ל ובירפרם חבר פיובל לחפים ל"ע חי קיים פ"ו ועיין בי"ד סי' כ"ז: (פפ) חו פרם. כ"ב עפ"מ ס"ק פ' ובחפ פנפנדה בחפנטי ובב"פ ס"ק יוד ועיין פלפ"ל פט"ו פהיפום ס"ד פחריך בזה ודבריו פפוהין דפ"ו נרחה פפעום דבני פז"ל בפביל קופיח ואילו רחה דברי הפפפ"ן פ"ב פימן רפ"ו והבהוהו שם שהכפיון פעיד פ"ז לה היה פלפ"ל כופב פ"פ בזה ועיין שבם ס"ב פ"ג ב' פירש פה פ"ז פפלה כ"ז שהיה להה ועיין רפ"י ופופ' ובפרפ"פ פ"ה פהל"ט הלכה י"ב ודו"ק היטב : (ס"ח) וי"ל חפי' פם יש לו בנים. כ"ב עיין ב"פ ס"ק ס"ו פ"פ הפב"ח ל"ד והפעיין בפפקי פופ' יראה' שפפקו בן וע"ב בהב"ח הדו"ק :

הנהות רעק"א

ס] שם פ"פ חופ ' בחופן פלח יחלוק על זה - ב"ב ובחן זכיבו לחור חי' הריטב"ח יבפום ופם ליפפ חפה פחיב פה דלח יפכור ס"ם ליפח חפה פחיב בת בנים , ובלעב"ד הריטב"ח פפרש בפחי דפפרי, ב"פ לפכור ב"פ היינו דפוד ב"פ לפכור ס"ם ב"פ פוס' בפירופ הח' והיינו דעם י"ח דפחי דקחפי פפכי דלח יבפל פפ"ו הף דגם בים לו בנים לריך ליפח חפה פשום לח פוב וכו' פ"פ ב פוקיפפח דגפרח בליפנה בפרח פם ס"ם . חבל פשום לח פוב לה ליפנו בת"ד פ"ח ס"ב ב פ"ח ס"ק ס' פוב פדרפי לכי בפרח ובפרח דפרפי פפכי הרח"פ פם לניכפל דגרפי פפכי דלח כר' יהופב וב"ב הפפ"ד פם

שי למורה

ס"ב ופ' פל"ד : (פפ) בהג"ה היה הבן ממזר . כ"ב עיין פדופי פוסרי"ט פלנחזי על הלכות בכורות פנדפס דפוס ס"ב ובדף ס"ט פם פחריך בזה. והנה אם הוליד טריפה כיון דלא מי חפפר דלא פקיים פ"ו ובב"פ ס"ק י"ח לעניין ממזר ובב"פ בטריפה דחי' להוליד חף בזכר וע' פיים חיים להפר"ח ובפעה"מ פי"ח פמ"ל ובירפרם חבר פיובל לחפים ל"ע חי קיים פ"ו ועיין בי"ד סי' כ"ז: (פפ) חו פרם. כ"ב עפ"מ ס"ק פ' ובחפ פנפנדה בחפנטי ובב"פ ס"ק יוד ועיין פלפ"ל פט"ו פהיפום ס"ד פחריך בזה ודבריו פפוהין דפ"ו נרחה פפעום דבני פז"ל בפביל קופיח ואילו רחה דברי הפפפ"ן פ"ב פימן רפ"ו והבהוהו שם שהכפיון פעיד פ"ז לה היה פלפ"ל כופב פ"פ בזה ועיין שבם ס"ב פ"ג ב' פירש פה פ"ז פפלה כ"ז שהיה להה ועיין רפ"י ופופ' ובפרפ"פ פ"ה פהל"ט הלכה י"ב ודו"ק היטב : (ס"ח) וי"ל חפי' פם יש לו בנים. כ"ב עיין ב"פ ס"ק ס"ו פ"פ הפב"ח ל"ד והפעיין בפפקי פופ' יראה' שפפקו בן וע"ב בהב"ח הדו"ק :

ביאור הגר"א

ופקיבא ופפעה דקונייל פפעה חפי' בפהבני בנים פניהם זכרים ונרבה חפי' פניהם נקבות ועפום, פם ד"ם וב"ם וכו' חלה פיב לדפום דה"ק וב"ם בית לברפה ובן הזקן קיים וכן בית לברה ופכם קיימים פבל קפה לחלק בין בן בלמו לו בנו ובת פרפב"ם לח הזביל (ופפיקר בירפ הרפב"ם) ח"ל רבה לבפם יש בעיבן ולא בהבי והחיבה ופליג חפפי פחי' וב"ם בית לברה' דעב"פהבני הוה פיבה זו"ב בפולה ופכ"ה לפכה דפפבייפין ופיקר בי' פרפב"ם בחי"ה פבל בית לברפה ובית לברה דעב"פ ד"ה בית לפכה בפיבן ופחי"ה : חבל ח"ל רבה לפכה בפיבן ופחי"ה : פו) חבל פם כבי . פם : פו) היה הבן בו' . יהופלפי ב"ב לפפבי' ובבו ל"ב לחפי' לפר"ח וב"ם פה בבלל פי פים לו בן ב פ"פ וגפ' ל"ל לחפרי פם פבללה לחין זה רבופה ובפפ"ם פן פן הפפחה בו' : יו) ובפנייר הוא ופם . חחל"ב פלי קפחר ולריבה לבר פיובל לחפים ל"ע חי קיים ס"ב ועיין בי"ד סי' כ"ז: (פפ) חו פרם. כ"ב עפ"מ ס"ק פ' פ' יפ פלפ"ל בפפבה בחפנטי ובב"פ ס"ק יוד ועיין פלפ"ל פט"ו פהיפום ס"ד פחריך בזה ודבריו פפוהין דפ"ו נרחה פפעום דבני פז"ל בפביל קופיח ואילו רחה דברי הפפפ"ן פ"ב פימן רפ"ו והבהוהו שם שהכפיון פעיד פ"ז לה היה פלפ"ל כופב פ"פ בזה ועיין שבם ס"ב פ"ג ב' פירש פה פ"ז פפלה כ"ז שהיה להה ועיין רפ"י ופופ' ובפרפ"פ פ"ה פהל"ט הלכה י"ב ודו"ק היטב : (ס"ח) וי"ל חפי' פם יש לו בנים. כ"ב עיין ב"פ ס"ק ס"ו פ"פ הפב"ח ל"ד והפעיין בפפקי פופ' יראה' שפפקו בן וע"ב בהב"ח הדו"ק :

תשובה

(יח) היו לו בנים. עב"ם ס"ק י"ב ופ' בח"פ סי' רפ"ז כו' וע' בח"פ סי' רפ"ז כו' וע' בח"פ סי' רפ"ז כו' וע

פרישה"כ ב מיימרת דרכה שם דף פ"ח ס"ב ג מפקפק בגמרת שם המ"ד ס"ב ד כור ופשוט הוא ס"י בשם ריטב"א ו מהרי"ו קולן בתשו' סורב

שי למורה

(כ"ט) עונה בהודש. ב"ב ע' תוי"ט פ"ד ממכבה יבמות מכתב ח ודבריו ל"ע :

הגהות רעק"א

ו]ס"ו ר"ה החריש.ב"ב הם הוא תומ' קדמיך בצדיק וריח מכחשם דהיה מוחרם לעלמא יכול הוא ליטול מחרם כיון דאין עכבה יומנו תשו' רמ"ל שם ס"ח :

ז] שם ג"ם תום כ' לא מהני ריצוי עלה. ל"ב בשטמה מהריט"ל

ביאור הגר"א

קנו וכ"ם כה"ג החיבו חלה מדרבנן כמ"ב הריט"ף ורמ"ה שם עד הא דר' יהושע ובה מילתא דרבנן הוא חכל החוריית"ם כיון שים לו ז"ב כו' : כג) חכל חכור כו'. דלכבוד תיקורא בשביל זה בתש"ל תע"ם כו' ושם לא נקרא תדם כו'. ככך חלל כמוסך דלכלורם זה מיוסר בדבריהם: כד) והיה כו'. שם ושם מ"ד ח' ובשקין ליה כו' : כה) ובמקום כו'. כתו תמר ונעשה גמל בפ' תע"פ והוא דברי הריטב"ח בפ"ק דקדושין ז' ח' דתמרי שם פ"ק ח' בשינוי כו' ותע"ב דכלתו החי מנהה תמרינן נוסח תדם כתה כו' בתמרת דבתינו כו' דתדעת המבהג תמקבל ליה וכתלו המנו דתי לכך מתכה בתדהכו' ע"ש : כו) חכל ביבמה כו'. דבמקום מנוח לא תיקן:כז)וכן בתירוצה תם כו'. דהת תינו מהויב לכתוב תיפה כת"ם בכתובות ק"ע ח' ול כתוב כו'ו"ל

עזר מקודש

טולידה לו יותר מעבר שנים. וכבר היו קרובים להתפדר רק תלד תהכם בלב לא נתפדרו הוא בעל תלבה ועשיר. וגם היה נקל לה להתפרנס בכתח . תו להיום בזירות חלל בעל בית ויהיה לה עוד יותר מכדי פרנסה . וכן תפשר לה להאשת נזקן. ולח הודעתי תז שזכותו תה שהוח סעור מפתרה וכתופה . ומודעתיו עכשיו : כדי שיזדרזו להתפדר בעוד :

(עוד מצאתי) תודות העלמה עין בעניני זוווגים . תודות נושא זקנה . ושוחה עפר שניה בני ולד ותיש תנרפה . וכמ"ש בפ"ש בשם הריב"ש ז"ל תלבד מ"ש הריב"ש

כ' דמוכרים חצ"נ דקיים פ"ו וכן הוא דעת המחור ורמב"ן ורשב"ם ומהי"ט ולח מלינו בהדיח מי שסובר כדיעה הרחשונה חלח הרמ"ם וכפל המחור הכינו כן מדברי הרי"ף ותין מוכרח כמ"ש במלחמות פ' ומ"ש כ"מ .שם תום' דף כ"ח דסי"ל דתין מוכרים ל"ד כי שם כתבו כן תיכה דמתני' תכל לרי יהושע סבירא ליה דלרך לקרות כל הג' פרשיות כיון דתנו מכוסקין על דתוריית"ם ודרבנן כתחד חם תנו מחמירין על ד"ם ותקילין דדרבנן הוי כמזכל במלחת דרבנן (לח פלחיס ח כמ"ח הלכות ק"ש ע' נקי' ק"ן קק"ח שכ' טעם תחר דכך היתה הקהל כו' תחכם נקי' קפ"ר קק"ן כ"כ הסג"ח בשם הר"ם חיון והר"י הלוי בעניין כפר תה כירך בהמ"ז דל"ל בה ברכה ד' ותהי נעמת ע"כ) לך כתתם לח דמי דהכח חם יש לחתרם לח יש לחוכיח בלח"ה ע"כ תין מקום להחמיר כזה ע"ש : ועיין בגו"כ סניינ"ח כ' ו' על דבר תיש תשר בשם רבינו הלבה תפשו מעט וכן נהג עמה מדוקק פרנקפט ושוב לח נודע מה דבר יוסר מעמה שים חם יש להסיר לבעלה ליפת חלה תחרם. והסיבה שתין למלות לו עזר כיון שתפשו לח שפטיהומתם רבינוהלבה ולפי המוכן בדברים בעלה הלבה ומי יודע קצם עכובה ותולי הוא ע"י תוכן ומקום מלוה תין כתן שתנו נוהגים נ"כ לכן נהג חזקה חיש ול"כ קיים מלות ס"ו ולח שהבהיב"ג בהגר"י הוא ע"ת מביח שסובב רש"ל תם נשבה יכול ליקח חלה תחרם תוכי תיתה ברשותו ותם לח יוכל לחזור בו ותם לח קיים מלות ס"ו.ועיין לח"ם שיש פקיחת נפש בדבר ודין ולהסיר לו שלח יהי נכשל בהיהורי עבירה בכל יום ע"א נהג לדרוך לפיעורין ותם שמפלא תלה מבעלה תיזה זמן לתיזה קבה תו שסביה תולה תיזה זמן וכי נסיר לו ליטה תחרם על תפנו לכן תין דעתי להסיר כזה ונם תיקור תיני לחזור כיון שכבר יוכל זמן שמבה שכיט בלח תלה ותם יעלה מהה רבינו שיסיבו לו לח תחבה כיון שכ"ר : ושם נקי' ז' נשלל על שלחה כזה ממש תלח תבה העיד ע"ת שמעו מהחה שהחה מהה ושביב להסיר ממנו הפלחה העד ובכך לפ"ז דמי ס' נ"ב לח הכרעתי להכור דברי הב"ח להלופין תכל כשיטין ל"ד כד"ם ותמנם הכלחתי דברי הסוס' דמה שתיכו דבר שבעדות לפ"ז דתיפחק לפיקוח תיקוח תיכו כזוב תדר תם תפקפק לן ות"כ בלפיקוח דרבנן יש להקל ובפרט כזה שכבר רבום שהבר קרוב שדבר שמעו שבעים תכל תבה לח יהי פ"י תסיר : ובתכ עוד שם נקי' מ' בעובדת שהעיד העד שבעדות לפ"ז תיפחק לפיקוח תיקוח תיכו כזוב תדר שמעו שבעים תכל תבה לח יהי פ"י תסיר : ובתכ עוד שם נקי' מ' בעובדת נשם יש לדון תולי הבעל דבר עלמו תיכו תתן תתר תפקפק לן ות"כ בלפיקוח דרבנן יש להקל ובפרט כזה שכבר רבום שהבר קרוב שדבר שמעו שבעים תכל תבה לח יהי פ"י תסיר : ובתכ עוד שם נקי' מ' בעובדת שהעיד העד שבעדות לפ"ז תיפחק לפיקוח תיקוח תיכו כזוב תדר שמעו שבעים תכל תבה לח יהי פ"י תסיר : ובתכ עוד שם נקי' מ' בעובדת

פתחי

ולח דבר זה תפרי"ם כ"י שם בתחילת הפיסקה דתניינו תמרי תמשנה ז"ל בלח תבה תשום תרבותי עבירה כו' ומיהו תיכו מוכר ס"ם תבכי זה ע"כ ל"ע עוד : (יד) על תבה. ע"ב ק"ח קק"ח שכ' לכחורה נרחה כזה"ז שים תרגמ"ה שלח יפה תבה על תבה תין עד ת' נתתן לתפיר שמבה דהת דבר שבמחזק בחיקור הוא ותין עד ת' נתתן כמ"ש בי"ד פ' קפ"ו סעי' ל . ושם כתב זה כמפקפק לך בקי' פ"ו כתב כן בפתיחות ע"ם . ופ' נכ' ס"ב ת"ם ב"ב ג' ב"ב ב' ב"ב ג' ב"ב ב' ב"ב ג' ב"ב ב'

כב כגון שכשחטית. כתב הכלבו דמין להתיר מ"ג חלש פ"ם מאה מכשים מנ' מרלוח ובד"מ כתב דמ"ל בזה"ז להסיר פ"י מאה מכשים כי כבר כלה הזמן מ"ג וחיטו חלש מנהג שנהגו להתיר. לכן כלל כתן חלו שני דינים יחדיו כשכשחט' חו כשהוח מן הדין לנרשה ש"מ שכיסה עון וכשהוח מן הדין נגרשה לח תיקן ר"ג כמ"ם כפ' קטיו חיטו כ"ם כתב קבלה הוח מנדולי הפילם שביחותו הדור ויסכימו בהיתר מאה רבנים ונם יפלים סך כשהוכה ונלוטית וה"כ ביד הכ"ד ואחר כך יש אחרת ועוד כ' נפי' קיים חיתן פנם ביד שליח הולכה פיפי' הנם ביד שליח הולכה פיהיה בית נפני עלמ' ויפמו' לות' ממנהג הפקר ומייב ליתן לה מזונות ודבריו לות' ממ"ם נשם מהרש"ל קותרים למ"ם נפי' זה ואם אין ידו מספיקת לפרנס כל ביתו קודמת לשל אשתו ובניו ואפי' לשל בתו הקטנה ואפי' לשל אביו ואמו ואפי' לשל עצמו קודמת לכולם ואפי' לצדקה ולת"ת ואפי' לבניין בית הכנסת ובית המדרש ואפי' לבניין ירושלים ואפי' לבניין בית המקדש ואפי' לבניין בית המקדש במהרה בימינו אמן ואפי' לשל הקב"ה עצמו קודמת לכולם ואפי' לכבוד אביו ואמו קודמת לכולם ואפי' לכבוד רבו קודמת לכולם ואפי' לכבוד רבו קודמת לכולם ואפי' לכבוד רבו קודמת לכולם

באר הגולה

דמקנת ר"ג מקרקפתא דנפרי מוכח מכל מקח נכל דהו ניחא לה ונכן מוכרות ניכח ב' משכנות נספרדי ח' ונכן הורה הרב מורי ורבי ז"ל : כח) נכנוס כ"כ מהרי"ק שורש קי"ח . ופיין מהרי"ק שורש ס"ג שכתב ופל נעין מרוסה מפיס פלי וכו' נהמיר לו ניגרש נע"כ או ניחא מחרש ע"ם והניח השוכח מהרי"ק פסק הרמ"א כוותיס נפי' ע"ו סעי' ג' נהג"ה ע"ם מכחש דף מחרוסה הלריך לו היתר מפיס מורדת ולא קתמר דנמרוס'לא נזר ר"ג כלל. ו"ל כח דתמרי' דנמרוס' לא הפרי' ר"ג היינו דוקא כ"ם חיו רוצה לכנוס חלא לפטור נל פם דפתו לכנוס חוסף נפנ"ם כל הטוחד לכנוס ככנוסה דמי מיד חל עליו ר"ג חלא ניחא של חפתו חף כפניח מדיין מרום לכן נשורש ס"ג דכוח רוצה וכנוס חוסה וניח מורדת עליו וכן חל מ"ג עליו ולריך היתר מפיס מורדת. וזכו הפי' נהג"ה דכ' חכח וכ נתרום' פם חיטו רוצה לכנוס חלא נפטור נפנ"ם שנקב מ"ם ניפוך כ"ם כתב כלה הזמן מ"ג ואיטו חלש מנהג שנהגו להתיר ע"י מאה מכשים מנ' קהלות מנ' מרלוח ובד"מ כתב דמין לריך היתר ע"י מאה מכשים כי כבר

ביאור הגר"א

סי' י': לא) וע"ש כו'. משום דכריס המוסרים כו' ד"מ וז"ש וי"ח כו' דמשום כך אין לכופו: לב) ואין כו' כנ"ל ס"ע ובמקום שנהגו כו' והיה יכולה למחות בידו כמש"ל סי' מ"ו ס"ח: לג) מזכה כו'. כמ"ש ס"ח ב' המזכה נמי כו' וכנ"ב ודלי ניחא לה דלמ שעבור על תיכור ח"ח וכמ"ש כשכותב ס"ח כגר קטן וח"ל כמ"ש שם בעבד וה"ה כהן משום חיש נגועים דלא תמרינן כן כמ"ש בקוף נדרים: לד) עוב כו'. מחמת קטנה כנ"ל ומיגון ונם משום הא דתמרינן בפרק שתולין לח יפת תאר במדיבה זו כו'. שם: לה) ומכל מקום כו'. עפ"ה דכ"מ ע"ש ס"ו:

ב א) לח יפת כו'. עכה"ג ושם תמר רב שמנונת כלל כו'. שם: ב) תכל כלא"ה כו'. מדקאמר בניס זרים וכפרש"י שם ד"ה בניס כו': ג) מי סרולה כו'. משום פגם משפחה דלח במובר קברו יכולין למחות מה"מ כ"מ בכ"ב ובכוכוים: ד) ואם חיכו כו' כמ"ש ס"ב דכסוכות: ה) ומי שעופה כר'. כמ"ש כל העופה כן נקרא כו' וכמ"ש ס"ל בניס שחיכן מהוגנים ושמא מתמר כו' וז"ש חיכו ואין זיווגו כו': ו) כי הממון כו'. כמ"ש וכל שעופה כו' וזהו דלח כריב"ם הכ"ל ומ"מ ס"ל נ"ב נוסח כו' אלא דחם ס"ח דכל ממון כו' ולא ידחם ה"ז לוקחם מעכו"ם דקיל ממ"ש ס"ל נ"ב נוסח כו' ולא קיבלה להה דר"ח וכן פסוניח בתקומה ע"ו כ' כן הלכה: ח) ומוסר כו'. כחמימר וכנ"ל: ט) לו שכי כו' שם ע' כ' וכל כהן כו' ולא ידעים לים כו' שם ע' כ' וכל כהן כו' ולא כ"ח ומה שכתב מרבה מריבה כמ"ש חם רחים כו' כמריבי כהן: יא) וחם תומר כו'. שם: יב) תוספות כמ"ש תימר דחמר שמואל כו': יג) ושולח חם הכריום ס"ד ד"ה הכי מעיבד ר"ב

הגהות רע"א

ח) סי"ג בהג"ה משום חשדה. נ"ב רמ"ם פ"ט הט"ז מה"ח וכתב רד"ך בית ו' חדר ו' חמה על דברי רמ"ם הלו למ"ם פכ"ו הל"ח מהל' ח"ב ודשום לחמה שלח מנשה לעולם וכתב"ב בהגהותיו להעור חום ס"ם כתב לסרן דבתב' ס"ב מיירי סיכי דליכח חשד כנון בעיר שכולם נשים חו פריכיס:

עזר מקודש

כך. נבי שחשחה עשר שנים ולח ילדה. שגם מלדה שייך מזקה מחמת רוב נשים שמעשרות ויולדות. ומכל שכן חם כבר ילדה ונפילה חו ממו בניה. שמונים שנשם מיחם הילדים בס"ם בכ"י בכ"ה

באר היטב

קמי: כד) המחיבי. עיין כנה"ג: כה) מכן. פי' בשנים חלחה מפני הרחשונה חל"ב הרחשונה מקבלת נט נרלון עיין חשונה מהרש"ל סי' י"ד: כו) לחר. משום חר"ג ועיין חשונה ל"ל סימן ע' דפסק שם דדוקא חם המירה נרלון חבל חם המירה נחו"ם חין רשחי ליחח לחרת ס"ע ועיין כנה"ג: כז) משלח. כ"ב הרמב"ם פע"ו מה"ל. ותימה דבפ"ח מהלכות ח"ב כתב ורשות לחשה שלח מנשה לעולם חו מנשה לפרים פ"ה. ויש ליישב דמ"ש הרמב"ם פ"ה דלח חמעול בלח מים חוח מלד עלה חוזה לח מחד. ובשם נהלכות ח"ב פ"ט סדין דמלד סדין הרשות לחשה שלח מנשה לעולם לחפי' חיסור דרבנן ליכח נבי דידה לח משום שנם ילדה ולח משום הרהור משא"כ נבי דידים וק"ל. כנה"ג ובדרך נית י"ז מדר יו"ד:

ב ח) פ סול. פ' היינו פסול דמקורה לו נבון חשם ממזר חו מלנה לכ"נ וכה"נ: ג) ממון ה"ה סלוק נלא ממון נמי חיכח עוכח מלא כוונתו נדייק חם נושא חשה כשביל ממון וליכח נה פסול חשפחה ליכח חיסור ומ"ם כשמוך שחינו ממון של יוסר כיון כשרולה לפנן חותה כשביל ממון של יוסר ומ"ם כשמוך שחינו ממון כ"ב כחם: ד) נמחזקת כשרות. כתב כשם כרמ"ם מי שחין משפחתו ידוע לו לח חמרינן כשרות. כעור כתב כשם כרמ"ם מי שחין משפחתו ידוע לו שלח מהה חקנה קבועה לדורות ולח יהח מקנה קבועה לדורות ולח יהח כזה הוקפה על דברי תורה כן נרחה טעם נעל חשמועה זהמ"ה. חך כחמת לחו דברי הכל היח ותינו מוקפה כלל וכבר עמדו ע"ז קלח נדולים כחפוסק כ"י. וכהה נדולים שהיו כחולם בלא הפני כמו הר"ן ומרדכי ומהר"ם רוטנבורג והרחב"ה חשר דברו בענין זה ולא הזכירו כלל הקולא הזאת ונם המעיין כמהר"ק שמניח שם ס' הרשב"ח שכ' שם שמענו כו' יראה לחיבו נוסים לח נדייל ליה סך שמועה ונם ניס"ם יכמוס ס' הכע"י הניד נ"כ קלח על שמועה זאת ודחחה חהלכה ולפ"ז ל"ל מר"נ סיקח חקנה שהיח לפיין לחיכור תורה כי ים למלל כזה חיזה עשמים וח"כ נם הנזרה אחת היח לעולם כמו כל נזירות חכמים עכ"ד ע"ש וכחשר חלפקר ס"ם לה כמ"ל וז"ל ובענין חקנה ר"נ מ"ש שלח היחה חקנה חלח עד חלף השני כבר ידע כ"ם מרוב הנלות לח קבלוה עליהם מעולם לח חז ולח היום כעין נזלילות בפרד וכשעבד וכבל המזרח ויש חקנות שקבלו חותה עליהם חפי' עד חזמן הזה ונהנו בה עד היום לפיכך כל המקומות שקבלו חותה עליהם עד היום הרי היח לדידהו כאלו היח תוך זמנה לכל עניניה עכ"ל: (כ) לנרש כו' ל' סי' נוד"מ סי' כ' כ' כ' ההכנה"נ ס"ו זה נהנב"י חום ע' הניח הדבה סוכתים ובכללם מרן הב"י כשחון ס"י יד ומהרח"ם ס"י מו שנזיקים רנמ"ה ס"ו היו רק על מחלת הניטואין וחם עבר ונשח סוב חין כופין חותו להוליח ופיים ולפ"ז ס"ם ס"י ויוייכים לכוף על החרס. ונבח ליישב לכשחלה קלחר חי נמי חפי' נכשח לחקריית עבדיינית ולהחריחו על שעבר חרנשח"ה. וכחום ב"י כשב כמו שחין כופין חותו לנרש הניה ה"נ חין כופין חותו לנרש החשוב חם היח חולה נבוחוסין עכ"ל. והוח ז"ל כח' עליו שדשם חחרונים שלנו חינו כן עיין בב"ש סי' זח סוף סק"נ שב' ואחר שסחרפה חייב לנרש מיד כדי שלח יהי' לו שפי נשים (חיכיידוע מדוע לח הזכיר הרמ"ח כשכופין לנרש וחם הוח רק מחמנה כן דברי הב"ש ז"ל כן) וכן משמעות כל חכחי הדורות נמדינה זו שהרי לכך הוכרח להשלים נטרחיד שלים בשפש ההסרה שיהח מוכן לנרש סיכף כשסחרפה ומבואר מדבריהם דלחו דוקח נשפח כיחיכור חלח חפי' נכשח כהיחר כנון ע"ש עד שהטעה חותו שחפח חשפח נ"כ מחרייב לנרש שהרי נכשהטעים נוסח כהיחר חפ"ה נכתו שלריך לנרש מיד כשחסרפה עכ"ד ע"ש ונם נפ' קכ"ו. וכענין שכ' הכנה"נ נחו כופין חותו לנרש חרחש"ו מזה לקמן סי' קכד סעיף ח' סק"ה: (כח) ע"י חחר. עכה"ט נשם ל"ל ועי' נפ' סי' ל"ו הניח שם דשלחה א' נשחל ב"ש מהנחון נשל ל"ל ולכש יחשוב שלח טוב הורה לח א' נלבד נם לחשחו הרחש"ו ע"י חחר ועי"ש זהרחיו חיזה רכים ורחשם חוסכו הנחון נשל ל"ל ולכש יחשוב שלח טוב הורה לח א' נלבד חפי' ליישב לכן נמי חיכח חשם נם חלח נם חפי' לזכות נט ע"י חחר נש"ב חיכח כ"ש כיון שעזבה דם רק נחונם והוח ז"ל נפסק עליהם ודעמו"פ נכ"ב יוכל לזכות לה נט נש"ב הכיון דהוי כמוכרת על דם כמונח נרח"ח לקמן סי' קט"ו ס"נ לח נפסק עליהם ודעמו"פ נכ"ב נוסח לה

משפחה : (ג) ואם משפחת כהנים היא לא יבא כו'. כרב המתיק לשון הרמב"ם שהוא ע"ד פרש"י (רלה לומר שמפי רש"י נראה דקאמר לא יבא ממנה אפי' היא מי שיכה הנושא אם כהן או לוי או ישראל וכן למטה שכתב אם היתה המשפחה שקרא עליה פרעה לויס או ישראלים פי' אם היתה מלוים או מישראלים והנושא הוא מי שיכה כך פי' כרב המנוד דברי הרמב"ם פ"ד פי' רש"י) ולריך לפרש כאן דלגדדין קאמי דאם הפרעור יגיע על המלך אז אין לריך לבדוק אלא כהן הנושא ואם הפרעור על פסולי קהל אף ישראל לריך לבדוק ומ"מ יש מילוק (בבדיקת פסולי קהל) דאם הפרעור יגיע על משפחת כהנים אז אין לריך בדיקה רק מ' ממהות אפי' אם הפרעור יגיע שאחרב כהן פסולי קהל אם הפרעור יגיע על משפחת לויס וישראלים מוסיף לבדוק מפני שהעירוב מלוי יותר ממה שכ"ם הרמב"ם אבל אם פרעור יגיע בכהן הבודק מחמת חרית דיעה מיירי בכהן הבודק מחמת פרעור דפסולי קהל והב"ח כתב די לו בבדיקה מ' ממהות דאם הפרעור הגיע לויס וישראל הבודק אם פסולי קהל לריך להוסיף בדיקה אם יגיע פרעור שאחרב פסולי קהל וכל היכא שאחרב משום פסולי קהל גם האשה בודקת לדעתה (ולא אמרו שלא הודיעו בסירות ליבמה לפסולים אלא כאין אם רק אחד פסולי קהל כהומה אבל פסולי קהל לריכה בדיקה גם היא לבדוק) וכמו שמבואר בהרי"ף וכמ"מ דפה זו(ופסה כ"ל): (ד) ונמלא בודק פסרים אחמות. ככר הביא הב"מ בל"ש דכנמרא משמע דבודק לממות י"ב אחמות דהא יש כאן ד' אחמות ו"בשמוסף לבדוק בכל אחת דור אחר כמלא ו' הן י"ב : (ה) שלא הוזהרו בסירות. כלומר אחאר שלא החמירו פליהן מורה בפסולי קהומה גם רבנן לא החמירו פליהן לבדוק בדיקת דורות אבל מ"מ בדיקה אחה בפי דהא אחאר שיש פידי פרעור שאחרב בהן אחמור לריכה היא לחוש לפסק אחמור דאל"ה אחרב היה לריך לבדוק אחר הנושא אם יש פרעור על פסולי קהל אף ישראל לריך לבדוק ומ"מ יש חילוק (בבדיקת פסולי קהל) דאם הפרעור יגיע על משפחת כהנים אז אין לריך בדיקה רק מ' ממהות אפי' אם הפרעור יגיע על משפחת לויס וישראלים מוסיף לבדוק מפני שהעירוב מלוי יותר ממה שכ"ם הרמב"ם אבל אם פרעור יגיע בכהן הבודק מחמת חרית דיעה אין לריך בדיקה אם יגיע אחאר בכהן הבודק מחמת דיעה

יד מכו כתה וכו' כן מדייק הכ"י מרמב"ם ומוס' מכל מין מוכרח ומתוס' כתובות דף י"ד ים לדייק מפכת דהא הקשו שם למה הכת מסורס שפי מלמנה דהא ס"ם הוא ובפלמת מקילין בס"ם ותרנו מפלה פשו ביומסין כמו בשני רובי ושם ק"ל דלא תנא חס ליכת תרי רובי כמ"ש בסי' ז'. מיהו י"ל דהנא מעטם מחר משום דלא סוי ס"ם נמור דהא ק"ל ס"ם גריך לסיות בנוף ו' מכל שפך ו' בנוף וה' כתפרוכות לא סוי ס"ם ה"כ לא סוי ס"ם נמור וכן הקשה התורני מר ישרחל כ"ם מהר"ר שלמן גר"ו מק"ק פרינ"ג וקושית זו ל"ק כי אם בכתובה וכאן בא ליתא מהן המפתה אשר נתפרש שפך ממזר שפיר הוי ס"ם משום שפך ממזר דאוריית כשר ופרשת דאורייתא כשר ובמיטיר דכתן לא ליתא מהן המפתה אשר נתפרש שפך ממזר שפיר הוי ס"ם משום שפך ממזר דאוריית כשר ופרשת דאורייתא כשר ובמיטיר דכתן אף על פי שכתובה

ג (א) וי"מ דנאמן לקרות בתורה רשאון וליתח את כיסו הרמ"ך בפל דפס זו לח כתב רק לקרות בתורה רשאון ונתן פעם לדבר דלח מכפת לן
חס יקרח בתורה רשאון כלומר דאין כזה לד חיסור רק מפני דרכי שלום (כדאיתח במשנה נהמזקין דף כ"ט) אבל בשאות כפים דאיכא חיסור פעם
כגבור בגמרח (כתובות דף כד) כזה
אין מקילין אף לדפת הרמ"ך : (ב) וכן
נוהגין בהידנא בכל מקום (אף שבכריפ
הרב כהרמ"ך לח בכל דבריו הכריע)
ובמקום שנוהגין בהידנא אפי' בתרומה
דרבנן (כגון בא"י כמבואר בס"פ מפי"ד
סי' של"ח) אז יש לחוש שמא יפלו אותו
מקריאת התורה לתרומה דרבנן אך
במקום שאין נוהגין בתרומה כלל אז יש
לקרותו בתורה דלא נפיק מינה מיפה מורכס
וכמו שנתבו הרי"ן והמניד פעם למהכ
שלנו (בהיות הכי" הי זס ס"ק ל' וסיימו
בדבריהם ואפ"כ אין רחוי לעשות כן)
כלו' ולא יקרא בתורה כלל פ"פ פלמו אף
במקום שאין נוהגין בתרומה כלל (ועיין
לקמן ס"ק ז') : (ג) והנפלח לו אם היה
פסולי כהונה הוי פפק חללה . היינו לפניו
כהן אחר שבא אליה אבל לוקה משום
חלללה ודאית וכן זרעה פפק חללים אבל
הוא פלמו אחד לוקה משום
חלללה (ודאית) כפי דבריו כאן דלוקה
בפעם רשאון משום גרושה : (ד) והוליאני
מבית הספר. בטור השמיט זה . משבר
למאי דקי"ל דכל המפפחות נחזקת כשרות
לא חיישינן לעבדו ומכ"ם כתלוחינו
דלא

ול קרו' בתור' ראשון ולישא את כפיו ז ואפי' יד) אביו(ז) נאמן ו) עליו ז ואפי' משתרו' מעליהלכהונה
בזמן

תרגו משום דאין אנו מוהגים בתרומה וקשה הא אכתי יש חשש שמא יפלה לטיתת כפיס אלא ודאי כל דבר שאין בו איסור ואין לו הכחה מזה אלא שמא יתכל בתרומה אבל אין חשש משום כ"ע לא חיישי לשום דבר אלא שמא יתכל בתרומה . ונ"ל דמוהגים תרומה דאוריימא אבל בתרומה דרבנן לא חיישי לשמא יתכל בתרומה דרבנן כיון דלא שכיחא כולי האי ולא חיישי לה כלל וכן נוהגין בהידנא בכל מקום ואין לחוש לשום דבר אלא לשמא יתכל בתרומה דאוריימא ול

ח כרי"ף סם כדמוקי לה בגמ' סם ד"ר ע"ח ס ס"ר שלמה בן הרשב"ץ והפרס סם ולא חייסי' שמא חמו ביי' שכל החכוסים ביהרים מלהתחתן בגוים ולא חייסי' לחיעוטא דכל דפריס מדוב' פרים י' משנה כחובות דף נג ע"ב כ ג"ז משנה סם דף כח ע"ח

ביאור הגר"א

כו' אלא לחינני להו סם חלת ליוחסין וה"ק לוס ליחוסיקומו מרומ' דחורי' משל"ב של עכשו וז"ס בזה"ז דיש"ל כמ"ש סם אין מעלין אסום שהוא חורי' ועוד כשיטתם בליטבת בחרח וכן כמ"ש שנקבע בחחרוכה כמ"ש בפ"י דסוטה : (ז) כילד כו'. סם ה"ה כו': יז) וכן כו'. סם כ"ה ה' ס"ם חזק' כו' ויקחתי ככהני כו' ועי"ש דקחתי סם לא תכילת הלה כו' מ' אף למרומה דחורי' מסקינן היינו למ"ד אין מעלין אסרומה ליוחסין אבל למ"ד מעלין אחוהו למסקינהו כחב"ס כ"ד כ' דחל"ה כיון וכו' וחב"ח כו' : יח) ומקרילם כו'. כ"ח כ' וג"כ דוקא בזה"ז כחב"ס סם כ"ד ב'גדול' חזק' כו' : יט) ויל"ח כו'. דלא גרע מחפל"ם דהל על שער מפל"ם הוח : כ) אם כו' ואין כו' . ע' בה"ג וכחב"ס ביבחוח טו ג' וכ"ם בה"ג אין יחוס כלל: כא) אפי' כו'. חחני' וגמ' וכפרש"י ודלא כר"ח כחוס"ה בשכלי למסקנא אף ר"י חודה וכ"ם בחב"ח ובה"ג דאפי' אב גדול עמו לא חהני כמ"ש החוס' סם ד"ה והוא כו' וע"ש ליחא הסחיש יולא חיש סי' ל"ה ס"ו שכח' ובסיש חולק כו' דבזה"ז לא חהני

שי למורה

סי' ג ס"ב בהג"ה חני פלו' כהן ל"ב ס"ו חיש וכ"ם זקיני בשל שער חפרים סי' קיח :

עזר מכורש

הגלוח שב"ם הרוב ח"ח להעמיד מספרי הדם על חלם ע"פ כפיום וכ"ם כמי שיודעי'ו שיודע מחיוב פו"ר חשר מנד חזקה כשרותו יש להוליחו מחזקה רוב מוליחים ואולי חי"ו להוליד ועכ"פ חולי לא מחבה חשה להכשיל חחזקה שכשרה שחולי לא יוכל להוליד ואפשר בעינה חוכרח כו' ובני חה שהוח רק חקנה ע"י חיכהנ יש זכות : בעין הכ"ל בכבריקות חודות דווקים שהוחיס יותר חעשריים שניים וחיכם נוספו". שבזה ל"ל שחולי מרגיש בעלמו שחינו בן בניים וחולי מהדר מעלמו בזה וחין מזדמן לו זיווג בכון וחולי לח ישמע נס חחר החזהרה וחולי הזדמן לו בהמפקו שחיכה כה בניים חו שחיכבה זיווגו ולח יהי' מהדר להו וחכ"ם בזה שלח נפטרו בדברי חז"ל להזדקק בזה ולכפום חמוצילים למחלחום הכ"ל לזכות על המינהג של העלמה עין ולפי סנגון הבריות לפעמים יש גרש ניוגד לכבוד הפורה הק' חם יזדקקו לזה בניים בקביעות וחולי מפ"ל ל"ל מ"ם המ"ח וחכ"ם ז"ל לרייק חם פורה עשר שניים חמור מיוסף זקיני פ"ם כפי' ה' שיש בזה פניסלכל לד כי חלד שפירשו הז"ל החקי לגרש בני שפהפה ", פניסמלד זה שפהפם

חכמת שרמה

פמ"ם בחסו' בזה לק' כרמבלי"ם בחדיפם רוסיף קנה מקומה בחה"ע ס' ג'יטין ק' קלד דרך"חנב כמהדורי' ר'שלי יפ"ם ודוק: סי' ג סעיף ו' מי שכח ושחר כהן מכי וכו' ל"ב הנה הה"ח נדחק בטעהחילוק בין ע"ח לב ולדעתי ל"ל הטעם נכון שחזה רחי' למ"ם בחיבורי חזכה חכרי' על חה"ג כמהרוי"ח ד' שלי בסטו' כפ"ב סי' כ' ובחיבורי סי' יז בטעם בדיקת ר"ח ד"ל כיון דעכ"פ בחיכין לבדיק' לריך לבדוק הרבה חפ לחסם ממאי יפ"ם ושחמי חרי' לזה מדברי הכ"מ ס' בכוריס מ"ב ל"ל ס"ב כזה כיון דמפורש לעיל דפ"ח מ"ב רק לחרומה דרבנן ולח לדחורייחה ומכ"ם ליוחסין ס"ב כזה כיון דבע"ח המעיד על חביו לריכין חבו לדחורייחה וליוחסין וכיון שחין לו פדום סיהי' כהן לכל דבר ולריך בדיקה מדיין ליוחסין ולחרומה דחורי' לכך חייסי' שמא חביו נשח חלנה ג"כ חבל כפים ב' עדים שחביו כהן"ח חין לו חסם ובדיקה חחרם והוח כהן לכל דבר לכך על זה לבדו ל"ח שמא חלנו הוח ות"ב וכיון לפנ"ד ודוק היטב :

בזמן הזה ביצד טז) הרי שהיה כתוב בשטר ח (ה) [ב] פלוני ז)כהן לוה מפלוני מנה ועדים חתומי עליו ה ז בחזקת כהן בכהני זמן זה ם וכן יז) מעלין מנשיאות כפים ומקריאה יח) בתורה ראשון להיות כהן בכהני זמן זה :

(ו) ו"ח (ו יט) דסם סחם ם) עלמו ם מי פלוני כהן עד מפני בזמן הזה (הר"ן פרק ב' דכחובות) :

ג כ)ם אם יעיד אחד מהאנוסי שאחד מהם מוחזק בכהונה מעלין אותו לקרות בתורה (ז) י [ג] ואין חוששין שמא אמו ם) כותית :

ד כא) י אפילו באו שנים וכל אחד מעיד על חבירו שהוא בהן נאמנים ולא חיישינן לגומלין :

ה ג נאמן הגדול לומר זכורני [ד] כשהייתי תינוק (ם) שראיתי לפלוני (ח) טובל ואוכל י) תרומה ומעלין אותו על פיו להיות כהן כב) בכהני זמן זה :

לנרש חות' ופיין בלבוש : ח סלוני כהן לוה. הלה לדעת הרשב"ח והרמ"ם בכס"ג כשהוח ל' הפדיס דפדיס כותבין סלוני כהן לוה מהני חפי' ליוחסין ועי"ל לח מיבעיח בס"ם חלח כשכחב מהי סלוני כהן לויתי הוחיל וסוח לשון הלוה י"ל הפדיס לח הפידו פליו שהוח כהן חלח הפידו על נוף הלוחה חבל הרמב"ם סבירח ליה חפי' חס הפדיס כחבו סלוני כהן לוה לח מהני ליוחסין וכחב כן משום שהוח מוחזק לכהן ופולה לחורה לכהן חבל הס לח ידעו שהוח כהן מ"מ לדעת הרמב"ם חס הוח ל' הלוה שכחב מהי סלוני כהן לויתי מהני להרמה דרבנן ולי"ל דהח הסוגיח חיירי נמי כשהוח לשון הלוה ולח מבעיח ליה חלח לפיין יוחסין לח לפיין תרומה וממכר פוסק כרמב"ם ולח כרשב"ח ולפי' חוספות נשמע חס חיכח כחן שמי יוסף בן שמעון דחז יעטרכו הפדיס לדקדק חס הוח כהן כדי לכחוב סימן מי הוח הלוה חז יש לומר דחפי' ליוחסין חפי' ותפי' חס הוח הלוה מיהו ורחה לשון הלוה זה שמוחזק לכהן ומשני חיכח דחיכח מוחזק לכהן חבל מקום הס לח הפידו זה שמוחזק לכהן ומשני חיכח מוחזק לכהן חבל מכל מקום הס לח מהני ליוחסין כי חזקה לח מהני ליוחסין ולשיטת הרשב"ח מהני חפי' ליוחסין . וכזה ניחח מה שהקשה ב"מ מהח לחיכח כח"ם ס"ק ב) ופרש"י ז"ל דהח דחיכח חזקה ברשב"ח שי יוסף בן שמעון ול' חכיו מי ס"ק ז' מה שחלק בין חס כחבו חחוכח הרשב"ח שי יוסף בן שמעון שי"ם דשי"ח הוי ספק כ"ם שלים"ח הוי ס' ולכחורה דין זה הוי דוקח להרח"ה והרשב"ח דס"ל דבלישנח דהסדי ודחי חסיחי (ס' ומחחמח חכולי' מילחח מהסדי) הכיחו הכ"י בס"ק זה וזה לשונו וכחב הרח"ם ז"ל דהח דחניני (ר"ל חי מעלין מהשרות ליוחסין זה) דוקח בלישנח דיידים כי סחי דחמר חפי פלוני כהן חבל בלישנח דהסדי ודחי חסיחי (ס' ומחחמח חכולי' מילחח מהסדי) דס"ל דבלישנח דהסדי ודחי חסיחי ח"ל דהח דחניני (ר"ל חי מעלין מהשרות ליוחסין חי לח) דוקח בלישנח דיידים כי סחי דחמר חפי פלוני כהן חבל בלישנח דהסדי ודחי חסיחי (ס' ומחחמח חכולי' מילחח מהסדי) ופיין בס"ם ס"ק ז' מה שחלק בין נכי שי יוסף כ"ם חס כחבו הפדיס חמר לנו יוסף כ"ם ולכחורה דין זה דוקח להרח"ה והרשב"ח דס"ל בלישנח דהסדי ודחי חסיחי (ס' ומחחמח חכולי' מילחח מהסדי) כיון דחיכח חזקה ברשב"ח שי יוסף בן שמעון חבל מכל מקום הס לח הפידו זה שמוחזק לכהן ומשני חיכח מוחזק לכהן חבל מכל מקום הס לח מהני ליוחסין כי חזקה לח מהני ליוחסין ולשיטת הרשב"ח מהני חפי' ליוחסין . וכזה ניחח מה שהקשה ב"מ מהח לחיכח כח"ם ס"ק ב) ופרש"י ז"ל דהח

דכ"ו פ"ח) דדוקא קחני כדי להודיעו מחשם פנד (ר"ל מאחר דקתני יגח מכית הספר לאו פנד הוא דצבד מסור ללמוד תורה כדאיתא סס דכ"ח פ"ח מסיים ליה לר' יהושע בן לוי דאסור לאדם שילמוד לפנדו תורה) ופ"ל בספיק ח' כ' כן וכאן בסמיכו מסתר דסמך ליה מדלפיל וכבר כתבתי (ספיק ד') דבטור הוסמט נס סס: (ט) שמת חלל הוא. כתבתי (לפיל ס"ק ז') שזה דעת הרמב"ם ואיהו מוסכם מאחר פוסקים ובפרט בזמן הזה שכל המצוות מחזקת כערות סס למה נאמר למלן: (י) ויאמר כהן כו' חזקת אביו בכ"מ מכיח מחלוקת הפוסקים אי מייתי מפי' כתרומה דאורייתא או לא: (יא) וסס תוכיח עליו. כגמרא ביכמות דף ק' ס"ב מפרש טיבח מסכתת לה (ר"ל כיון שמיסם מיס ח"כ ס"ב דגירסה בפלה כהן הראשון ושוב לא מסכתת שתצא בגירושין לכהן הבא) ופיין בסיק שאחר זה: (יב) ובתיך שלסה בסתת לכהן. ברמה דהיס לסיפך שזינתה זס כהן תיך נ"מ למיתת בפלה הכהן נ"כ לא נקרא זרעו מיוחס מחריו כל היכא דליכא לד זנות. ומיהו קשה למה לא תאריכן זיל בחר רוכח ורוב בפילות תולין בכשל לו יהא זינתה תחת בפלה הולד כשר ומפשר לומר דלכהונה החמירו יותר ופיין ביכמות דף ק' תאריכן פלה פל מי שלה שהתה אחר בפלה נ' חדשים והיו שניסם כהנים ונשתת וילדה ואין ידוע סס בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון סס תוכיס פליו (מייתי לה המחבר בספיק שלפני זה) וקא מפדר תלמודא היכי מצכחת לה שניסם כהנים ובתחלה קאמר שנדשה הראשון ונשתה כהן הפני בתיסור וכתר הכי אמר הלה שבת פליה בזנות (קאי אמתיתין

ד א ומתיים. הגה כס' הפרל אמר רבא לא תתמתן דכתיב נז' תומות ניוחן מכל אחר שנתגיירו אלא נזר דוד עליהם שלא יכנסו בקהל לעולם ולימא ל"ד וכן הוא דעת רס"ג כמ"ש מהא"ב מסורני מ"ת מפרמני מ"ת סי' כ"ד : ג) מתלו. כלומר על תלו תומות קודם שנתגיירו הילד כתומה כמו שהדין נכל תומות שולדה כמוה : ג) לכהונה. כמו נכל כותי הבא על בת ישראל שפנה לכהונה מקום דכתיב ויבא אל בנות בני האלהים ויולידו להם הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואפילו הכי אסרה תורה לכהן לישא חללה ואפילו לכתחלה ואפילו בבת ישראל גמורה ואפילו בבת כהן הדיוט ואפילו בבת כהן גדול ואפילו בבת כהן משוח מלחמה ואפילו בבת כהן משוח מלחמה שלא נמשח אלא בשמן המשחה שעשה משה רבינו ע"ה לאהרן ובניו שנאמר ויקח משה את שמן המשחה ואת הקטרת ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות ואת כל העדה הקהל אשר פתח אהל מועד ויצק השמן על ראש אהרן וימשח אותו לקדשו ואפילו הכי אסרה תורה לכהן לישא חללה ואפילו בבת כהן משוח מלחמה שלא נמשח אלא בשמן המשחה שעשה משה רבינו ע"ה לאהרן ובניו שנאמר ואת הכהן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומילא את ידו ללבש את הבגדים ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרום ואל כל נפשות מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו עלו ואני ה' מקדשכם ואמר ויקח אהרן את בת עמינדב אחות נחשון לאשה ואמר ואשה בבתוליה יקח לו ואמר ואשה גרושה או חללה או זונה לא יקחו כי אם בתולות מזרע בית ישראל ואמר ואת הכהנים בני צדוק אשר שמרו משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי הם יקריבו אלי לשרתני ועמדו לפני להקריב לי חלב ודם נאם ה' אלהים יבואו אל מקדשי וגשו אל שלחני לשרתני ושמרו את משמרתי ועמדו על פתחי שערי הבית ומשרתים בבית אני הוא שעמדו על פתחי שערי הבית ומשרתים בבית ואמר ואל הפרכת לא יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ואמר ואיש איש מזרע אהרן הכהן והוא צרוע או זב בקדש לא יאכל עד אשר יטהר ואמר ונפש כי תקריב מנחה קרבנה לה' סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבונה ואמר ואשה כי תקריב מנחת בכורים לה' אביב קלי תקריב את מנחת בכוריך ואמר ואשה כי תקריב מנחה מחבת תהיה קרבנך ואמר ואשה כי תקריב מנחה מרחשת תהיה קרבנך ואמר ואשה כי תקריב מנחה מאפה תנור תהיה קרבנך ואמר ואשה כי תקריב מנחה על המרדה תהיה קרבנך ואמר ואשה כי תקריב מנחת מנחה לה' אל הכהן והקריב אל המזבח ואמר ואשה כי תקריב מנחת מנחה לה' מלת תהיה מנחתה

ניורת עמונית . כ"פ אחר ניורת דהא ניורת עמונית אין כה שום פגם והוי כשרה וליכא פגם אחר אפילו לרמב"ם : (ז) ואפ"ה מותרין לקדושין ודאי לא הוי כדברי הרמ"ה [הביאו הטי"ד סי' רס"ז] דלא הוי אלא קדושי ספק ובכ"מ ספק דהוי קדושי ודאי ואין דבריו כלום להקל במיסור מ"ח : (ז) שאפ"ם שכו' פגום אינו ממזר . מבואר"ל כ' בתשובה קלה לשוב אחר מ' שנה . ומ"ל לית דריס כמלרים תירץ המרדכי דלימו לכהונה קאמר אלא שהוא אחר מ' שנה ומ"ל דאם כן למלרים לא נתבלבלו להיך דריס פגום אלא אחר מ' שנה ומקולקל כזה קאמר אלא שהוא פגום ומקולקל לכהונה ולמזבח אבל לשאר קדושין כשרה וכן הוא בתשובת הרמ"ם כלל ל"ב סי' ט"ז : (ח) שאין הולד שוהה כשני חמו יותר מי"ב חודש . משמע דהאשה מומרת שנתעברה מבעלה קודם שנתעברה מן הכשר ולפיכך אינו מחזיק בולד ואפילו הכי א

שמת בלמעלה בא ובפל ס שם ברמב"ם ממקומם פנמ' סופיה דף כז ע"ח

ביאור הגר"א

כ"ל: לג) ודוקא כו' דלא פליגין תלמ להמפרש על מזקק כסרוס: לד) תוספ שהסמברה כו'. כמ"ש בהדה ל"ח ח' דשיפור' בריס ובפוכ, שם פרי"ה שיפור' וברמה דלר"י שיפורת כו', ופי' הרמב"ן ופף להרמב"ם שפסק כשמואל שם מ"מ כאה תורה שמואל כמ"ש לעיל ל"ד לה) ופי' הפילה כו'. כמ"ש בפי"ע דשבת ופ"ח דיבמות בן מ' כו' אבל אמו שומה כו' ויכול לחיות עד ל' יום ומ' לפילו בתפילה תורה שמואל המאירי פף דקי"ל יולדת לע' חיכה

הגהות רעק"א

[1] גם מסכים לו עוד נ"י ומולין שיקלני בזרע ביומ"נ, ועמ' פרי החדש להרח"ם מזרחי תחה"ש פי' ח' ועי' מ' תורים גדולים ליתוד קי קיל ובנן המלך לבעל נפה וורדים חום קנה:

ד] בכ"מ חוה יש לכתורה קשה.כ"ב פ' שמו' מהרי"ט תחה"ש פי' פו:

שי למורה

ביבמות דף לז ופתלן בסוף שמש, ופקשה למחר פ' וקשה למה לה לחזק דלמא תשמיה ושולד ליכו פוסר עד שילה לחזיר העולם ולפ"ג ותולי כיון דפ"ש רוב לה משמיה אין לחוש יותר כל דלא ידענו: (שם) שאינו בחזקת ממזר. כ"כ ע' כ"ם דשלין שכא ע"י שם ועי' שו"ת בניומ"ן תחה"ש פי' פו ובפוכ"ז פי' פו ובפוכ"ם בניומ"ן מקלי"ח:

עזר מקודש

בפוסים ופ"פ רוב ח"ת לכפות בהנלום המי וכ"ל ותחר שהמהכא דפרק הכפיה בוצא זקיקה תניר פפי שמפקיע המלוה בידים. ונם היא לא תפרלה כ"כ מהר להסנרש והוא לא יצא עליה כיון שנוב' לכלב ויצא זקיקה ועי' זקיקה יוחר מופלג ההולדה משעל ידי שהה עשר פנים שמלני בזה לפעמים שפוליד נם תחר שהשתה ', שניש ולכל"ע בזה וכדומ' שכשדינים חלו כעם אין מלוי יכל נוצא זקיקה וכן הוא נכון:

חכמת שלמה

בפ"י ניפין לף ל"ח ופ"ש בזה בעזה"י בתיבורי פוסו"ד מהדורא ד' כ"ד פ"י רפז ה' שבדים פ"י קבף יפו"ש ודוק: סעיף יד בהג"ה אפה שכתבנו, מבעל' פף פיון וכו' כ"כ הנה בדין אפה שבבל' כ"ד כיכן וילדה ג' בכליו והיפ, נרוש, מבעל' פמ"ש בזה בס לק' קהלמ"ה קנה מקומה בפ"י יג בדין מיקוח דרך חנב כמהדורת ז' שלי פ"י רפ"ה יע"ש ודוק:

באר

תיהו תום' נכנה דף ל"מ בתב דלא קי"ל תשתה: יד) כ"כ. פיינו יב"מ מבל מס י דה בשבדי הפשירי פף שהוא יותר מרפ"ח ימים תפשר דלא מיישינן פף בע"ד כישור מתמר ע"ג-גילום הוא להוליד בתדם העשירי מ"מ ב"ש בתב מהריב"ל בתד"ה פימן י"ם דשם יצא קלא דלא שפק שפיא פרופה שם קול זה יצא תמר דתשתה ודאי דלא תמרינן דמרינן לה לחזקה דמוכח מילתא דתשום דתשתה מרגיש תמריה תבל שם יצא קודם דתשתה יב"מ יש להסתפק ועיין בתב"ג בהגה"ת הטור: טו) נורמים. מה שהקשה הב"ש מש"ם דר"ה מבשורת שרה וכו' ומה שתירן דלהמסקנא דתמר יולדת לז' יולדת למקוטעים תו מ"ל לומר דהיתה שנה מבשרת כו' פ"ש בה"י פ"ש. ות"ש הת"מ נם י"ב דנם בעשה מדעים על ימי נעורות שני נד"מ וב' ימים פ"ש לא מפתם בנמרא אין נכון ומבואר דלא מיירי בתשתה אלא בתשמה ומ"מ לא מהני לה תשמה אלא בתשתה ול

נס כן ניים כשרים (פ' דזיל כתר פסמת דרוב בפילות תולין בכפל וח"כ חף ש"ם פדים שזינתה דסיפא דקתים שחף על ריינן וקול כהן מוסם לה מדין תורה) (ופיין לקמן סימן זה ס"ק כ"ח) : (טו) ואם בעלה כהן מוסמין פל ניים מסום מלין . ולח מהני הכח דרוב בפילות תולין בכפל דאם זינתה קודם שנתפברה לאורה לבעלה (כהן) וכשחזר וכח פליה בעלה נפסלה חללה והולד חף שכח מבעלה הוי חלל ואפ"ג אם ידוע שלח נח פליה קודם שנתפברה מבעלה קודם הליכתו וקודם שלח נישאת לכהן שחלך חף הוא בחזקת שהוא מזרע מכח דתולין בכפל קודם הליכתו ס"ה לאו חלל הוא ואח כהן חלית : (טז) היה נאמנת לומר פל ניים שאם כשרים . הטעם דלפוסם היה נאמנת להכשיר כדאמרינן נבי תרוסה שנתפברה (כדלקמן ס' זה סעיף כ"ז) : (יז) קודם שנישאת . הא לאח"ב שנישאת הכשי נתפברה מן הרחשון לא הוי ממזר לדפת הרמב"ם דאפי' ממזיר נרוסמו לא הוי ממזר דאינה רק חיישי לאורן מכ"ש נרוסה מאים אחר אבל אם פ"ם פליה אחר שנישאת שנישאת' הרחשון אפ"ה הוי ממזר מדרבנן כ"כ הטור לקמן סוף סי' י"ז מיהו משמעות ל' התוס' ר"פ החשה רבה (רס"ז ע"ב ד"ה הולד ממזר מזה ומזה חוי"י דאפי' לאחר שנתן הרחשון נט הולד ממזר מן הכני מידי דהוה הרחשון שהולד ממזר ממנו פכ"ל) מל' זה משמע דהרחשון לפולם הוי ממזר (פי' אפי' אחר שנישאת הכני) דאל"כ היו לכח מן הדין דאין יפי התוספות שני הרחשון הא הוי ממזר אלא פאחים תיקו ותכתבו התו' רוב בעילות אחר הבעל אע"ג דר' האפר"ם פ"ם אלמנה לכ"ג הכא על ארוסתו בבית חמיו הו"ד מסזר והיינו בדדיסא נם מעלמא ולא שדינן לי' בתר דידיה היינן דוקא ארוסה שאינו מצוי אצלה אבל בבעל שכינסה מורה ולשמואל ל"ש דלעולם הולד שתוקן] ובנון] דליתא לדוסיא אבל אם איתא קמן ואמרה לכשר נבעלתי נאמנת כו' היינו דאר"י א"ש הלכה כר"ג דאפר היא נאמנת אפי' ברוב פסולין אפילו כו' ופ"ש הוא דאשמואל קאי התו' דס"ל דבת דוסה אסורה ע"ז פירשו דדוקא בדליתא קמן ובשו"ת מהר"ם מאלווה כ' על דברי תי' אלו ז"ל לא ימלא א' מתים או ר"ל בתו' שסה שאני אומרים בארוסה ביותר שחושחין לבניה דוקא דליתא קמן או שר"ל שמאי שאפר שמואל יש דוסה ולא בת דוסה ול"ל סברא דרוב בעילות כו' דוקא דליתא קמן והנה אם כוונתם ע"ז ארוסה ביותר שהולכים אחר הרוב וכשהיא ארוסה בפל הרוב וחוששין לבנים דוקא בליתא קמן הרי לפינן דהיא נאמנת ואם כוונתם על שמואל שאפר אל יפא בת דוסה ומיירי באינה ארוסה ביותר מדפליג ר"י עליה אפ"ה אין נרא שיש חילוק בין ארוסה ביותר לר' יוחנן לשאינן ארוסה ביותר דכמו שכותב שמואל באינן ארוסה אין הולכים אחר הרוב ואפ"ה היא נאמנת באומרת לכשר נבעלתי ביותר לר' יוחנן שכמל אעם הרוב וחוששין לבניה אם אמרה לכשר נבעלתי נאמנת דס"ש דנאמנת כוחם אף על שמואל כנ"ל אין המעם משום דרוב בעילות כו' דהא מביאין ראיה מס"ש הלכה כר"ג ואפי' ברוב פסולים אצלה א"כ ס"ל אינה ארוסה שכמואל או ארוסה אליביה דר"י הלא בשניהם אין משניחין ברוב אפ"ה נאמנת אף כי הרוב אינה מסויע' ואפי' הוא כנגדה ע"ל הנה ס"ש חד פירושא דהתו' קאי אר"י ועל ארוסה ביותר הוא דחוק ואע"ג דהא לא זכרו כאן מזה ואי דהוא בעי' אח"כ אלא דלא אימשא ואהיך יפ"ש התו' בזה בפשיטו' דמיירי בליתא קמן ובודאי על שמואל קאי והיינו ל"ל בכל נוונא לא ישא בת דוסה בזה ס"ו דוקא בליתא קמן והיינו כפי' הב' בשזר מהר"ם מא"ו אלא שמה שבא ללפוד משם לשמואל כי היכא דאין חילוק בין בת סתם דוסה לבת מריצ' ביותר לפינן שאל ישא אותה כל דליתא לאסה קמן ח"נ לפינן היתרא היכא דאיתא קמן דנאמנת ה"נ דאין חילוק ואפי' בארוסה ביותר הא נאמנת נאמנת אם על בניה הא ודאי ליתא מכמה מעמים הדא דעיקר ליפוד דהוא נאמנת על בניה הוא ס"ם בפ' אלמנה לכ"ג דשמואל ס"ל בארוסה שניבר' שדיים' נפי מאחרים כס"ש התו' הנ"ל וכהה"א דר"נ כפ"ק דכתובות וכ"ז לא מיירי אלא בחר רובא לפסול דהיינו רוב פסולים אצלה אפ"ה סתיר ר"נ דנאמנת וכן שמואל אבל בארוסה ביותר שיש תרי רובא לפסול חדא דרוב פסולים אצלה שניה שהיא ארוסה ביותר ורוב בעילותי' מאחרים כס"ש רש"י בזה מינא לך להקל ולהאסיני והלא בפ"ק דכתובות בסיפא אית' דלר' יוסי בעינן תרי רובא להכשיר דהיינו רוב עיר ורוב הסיפה ק"ו כאן דתרי רובא לפסול נרע אפי' מחד

תחת בעלה בא והכל מרננים אחריה אין חוששין לבניה שמא הם ממזרים כב (יס) שרוב בעילות ה] כנ תולים יז) בבעל אבל היא בעצמה [ז] י חוששין לה משום זונה לו) וכהן כד חושש לה מדין יח) תורה (טו) לז) (ואם בפלה כהן כה מוסמין פל ניים (כ) פסם יפ) פלניס) (מהרי"ו סי' כ"ד) וי"ראל אם רוצה להתרחק מן הכיעור בו כ ואם היא פרוצה ביותר (כח) חוששין אף כ) לבנים: הגה [ח] (לח) ופ"ח (טז) (כנ) היה נאמנת לו' פל ניים פסם כשרים (מהר"ם פדוחה סי' ל"נ) היתה פרוצה כשהיתה פנויה או מרוסה ולא היתה פרוצה לאחר ניסוחין

פע"פ שרחוק מאפפ פסם לאח ניים כשרים : (נ"ז סם)

טז לט) ל האשה שהלך בעלה למדינת הים ונשאת והרי בעלה קיים הולד מהשני ממזר גמור ומותר במזרת ואם הראשון חזר ובא עליה כז (יז) [ט] מ) קודם שנרשה כא) השני וילדה הוא ממזר מרבנן מ ואסור במזרת גמורה

תוספות סם : כך מוסם לה מדין התורה . היינו לכתחלה אבל בדיפבד הם נשאה אין מוליחים לכן מ"ם בשמוך ואם בפלה כהן מיסמין על הכניס היינו לכתחלה : כה מוסמין פל ניים . דהא הם זנתה תחתיו ס"ח אפי' הם נפשלה בחוסם נפשה זונה ואסורה לכהונה ואם בא פליה בפלה אח"כ נפשו הכניס חלניס אבל הם בפלה ישראל אפי' הם זנתה במזיד הכניס שחלך אח"כ כשרים אפי' לכהונה כי לא קיל"ל כר"ח דזה כמ"ם בשמוך . וכן הוח לעיסת הרמב"ם מיירי הסונית בכהן ואינ יפא בת דוסה : כו ואם היא פרוצ' ביותר מוסמין . והיינו משם ממזר כיון דלא שייך בה לומר רוב בעילות מבעל וכן הוח בספקי מהרח"י ס' ל"ז . וכן משמע בפירש"י.מיהו הרמ"ם פי"ב כ' בשם הי"נ דאפילו בפרוצה ביותר רוב בעילות מבעל אפי' אם היא פרוצה בפל הרוב ומיירי באינה פרוצ' ביותר מדפליג ר"י עליה אפ"ה אין נרא שיש חילוק בין פרוצה ביותר לר' יוחנן לשאינן פרוצה ביותר דכמו שכותב שמואל באינן פרוצ' אין הולכים אחר הרוב ואפ"ה היא נאמנת באומרת לכשר נבעלתי ביותר לר' יוחנן שבעל אעם הרוב וחוששין לבניה אם אמרה לכשר נבעלתי נאמנת דס"ש דנאמנת כוחם אף על שמואל כנ"ל אין המעם משום דרוב בעילות כו' דהא מביאין ראיה מס"ש הלכה כר"ג ואפי' ברוב פסולים אצלה א"כ ס"ל אינה פרוצ' אליבא דשמואל או פרוצה אליביה דר"י הלא בשניהם אין משניחין ברוב אפ"ה נאמנת אף כי הרוב אינה מסויע' ואפי' הוא כנגדה ע"ל הנה ס"ש חד פירושא דהתו' קאי אר"י ועל פרוצה ביותר הוא דחוק ואע"ג דהא לא זכרו כאן מזה ואי דהוא בעי' אח"כ אלא דלא אימשא ואהיך יפ"ש התו' בזה בפשיטו' דמיירי בליתא קמן ובודאי על שמואל קאי והיינו ל"ל בכל נוונא לא ישא בת דוסה בזה ס"ו דוקא בליתא קמן והיינו כפי' הב' בשזר מהר"ם מא"ו אלא שמה שבא ללפוד משם לשמואל כי היכא דאין חילוק בין בת סתם דוסה לבת מריצ' ביותר לפינן שאל ישא אותה כל דליתא לאסה קמן ח"נ לפינן היתרא היכא דאיתא קמן דנאמנת ה"נ דאין חילוק ואפי' בארוסה ביותר הא נאמנת נאמנת אם על בניה הא ודאי ליתא מכמה מעמים הדא דעיקר ליפוד דהוא נאמנת על בניה הוא ס"ם בפ' אלמנה לכ"ג דשמואל ס"ל בארוסה שניבר' שדיים' נפי מאחרים כס"ש התו' הנ"ל וכהה"א דר"נ כפ"ק דכתובות וכ"ז לא מיירי אלא בחר רובא לפסול דהיינו רוב פסולים אצלה אפ"ה סתיר ר"נ דנאמנת וכן שמואל אבל בארוסה ביותר שיש תרי רובא לפסול חדא דרוב פסולים אצלה שניה שהיא ארוסה ביותר ורוב בעילותי' מאחרים כס"ש רש"י בזה מינא לך להקל ולהאסיני והלא בפ"ק דכתובות בסיפא אית' דלר' יוסי בעינן תרי רובא להכשיר דהיינו רוב עיר ורוב הסיפה ק"ו כאן דתרי רובא לפסול נרע אפי' מחד

כ' נמסר כ' שיסורה ול"ד דהח מדמה שם ליולדת בתחלת חודש מ' לדיבת דש"ם ואח לח ממרינן שיסורה נרס : בא והכל מרננים. זה נרס אפי מינה שם מזה בעיר דקי"ל דאין חוששין כמ"ש בש"ם סוף ניסין ולקמן סימן ו' . ומ"ש כ"ח דכאן חיירי בח"ח ונרס אפי לכן חוששין ולקמן חיירי בשנוי . ל"ד כי בשנית סוף ניסין מ"ש בתנאי וכו' מבואר דחיירי בח"ח ומ"ש אין חוששין אף לבניה אפי' לכתחלה כ"ש בדיעבד ל"ש בפנוי ובפרוצה ביותר ול"ש בפרוצה ביותר וב

גמרא ג מימרת דרב יהודה שם דמ"ה ע"ב ס מור כשם הרמב"ם שם ופשוט הוא כיון שיש בו לד כשרוח מ מפנה שם דף ס"ו ע"ב פ מפנה יבמות דע"ח ע"ב ל שם מקונילא דקידושין דמ"ח ע"ב ר מקקנה הגמרא יבמות דמ"ח ע"ב ר ע' במ"ש לעיל סעיף ס' ס מפנה קידושין דס"ו ע"ב פ מפנה שם דף ס"ט ע"ב וכרבי טרפון כדמפרש שם בגמרא דמפנע בגמרא דהלכה כחופיס וכ"פ הפוסקים וכפ' הרמב"ם שלא גזרו על השפחה לאומר מפני שקנה הכנים ועי' עוד מ"ש כ"י בשם הר"ן וכפ' הרי"ף והרא"ש לגל ממזרם דעבד לא דחין לו חיים

ביאור הגר"א

ברחמן וכבי' י"ז סכ"ו: **מא**] לגל כו' פוכפפה מ"ט כ' ד"ה פוטה פר"ח כו' ואין רחיה כו': **מב**] עכו"ם כו' קדושין ס"ט ח' ממזר: נמי כו' והיה לעכו"ם אלין מהייהם לחבריו שהרי הולד כשר: **מג**] ממזר כו'. עכה"נ ר"ל דגלמד מהשפחה: **מד**] ואם כח כו'. **מה**] לפיכך כו'

הגהות רעק"א

ו] ס' י"ם הולד כשר. כ"כ ומרש ושופפ הכח על ח"ת אם ניחת כיון דאין לו קדושין גם לאחרים אין הולד ממזר ע' משכלות זהב בפתיחה כוללת ח' לוח ז':

] ם"כ לפיכך ממזר טוען לכתחלה כ"כ ואפי' בפק ממזר דף"ז :מכו' כי' קפה ופ' חכו' פני עמה ח"ג כי' ח' העיב ע"ז ועיין כי' זה כלל"ו :

חכמת שלמה

סעיף יט ואם כתו על בת ישראל בין פנויה חיב הולד כשר וכו'. כ"כ הנה אם בני הולד נירושי חו לח ע' בקפר חמדת שלמה כי' כ' שכתבנו כזה חכמי זרוע ובחשובתי מה"ת בהמתיים הפלימי דבח"ת ובני נירוש ובפנוי' ח"ת בני נירוש ובחשו' לק"ק טרנפחל בחי"ב סימן ד' כתהדורת ד' שלי כי' ס"ו הפלימי דמדרכנן בעי נרוש בכל ענין י"ש כי טוב הוא ובחיבורי חכמת הפורש פ' חתון שכת חי"ז ועי' מ"ש בחשו' לק"ק טרנפחל בחי"ב ס"ו ונר' שאין פי' פידי דה ה ארחשון שרולד שנו כמור שאפ' אחר נירושי הב' מפור מהא' אבל"ל דבי היכא דמדרין תורה אין הולד אחא' מפור אפ' בא עליה קודם נירושי ב' (הוה מפור מרדכן) ה"ה בב' היכא דלא הוה מפור מה"ת כגון בא עליה אחר שנתגרש' מהב' דהוה מפור מרדכן עכ"ל ומעמו שם בב' יש חומרת שפי דל"ם לי' נירושי הא' כיון דלגבי ב' יש מפור כאורוי' היכי דלא נרשה הא' משא"כ א' שאין אצלו מכור כאורוי' כשום פנים ע"כ קיל לגבי א' נירו' הב' ואין נכון כלל וראוי לוסר ע"ז יציבא בארעא ונימרא בשפי כסייא דנרושו הב' אין בהם משם כלל דבאמת נכרי הוא אליה אלא דהחפירו בו לתת גם ונם זה שהני להציל מפפורות דרבנן של הא' ונם הא' שהוא נפ חיוב מה"ת לא יועיל להציל כן הב' מה שנ"ל אחר שהיא פנויה כן הא' ותו דפי הפריר בין תרביקים דהיינו בעל וב על דחר אינו אית בהו מדרבנן כמשפות המפני תצא מזה ומזה ואתה רוצה לחלק בניהם לוסר דקנם של הא' תלוי בנרושי הב' וקנם של הב' יהי' אפ' אחר הנם של הא' וסי הוא דנביא שיעיד לנו חילוק בניהם מחמת איזה סברא אלא הדבר ברור דלהרמב"ם תלוי הסזרות ד קא ביש לה איסור א"א ומש"ה כל שהיא פנויי' מא' מהם אין כאן חשש פפורות מן השני יש בכלל ופהני נם בתרוייהו ולד"י תלוי דפפזרות דדבנן אפ' בנתגרש באיסור חביאה שיש עליה א"ב בתרוייהו אפ' פפזרות אפ' אם נתגרש' מא' פהם נם בתשר' הנל חר אח"כ וכ' שיש פחל קת בין הרי' להרמב"ם ושם פפק לענין הל' כהרמב"ם מאחר פרבים כתבו וא"כ כשניהם פהני נם של א' לגבי הב': [ו]כיוצא בו פ' שהוא נ"כ נילד בפיענוח זה אבל שאר פפק פפור דעיקא אפור ב"י רשם יש פפק איפור דאורי' דאפי' בפפק גיפור כפ"ש בכי' זה לקמן: [יא] אין לו תקנה ואע"נ דאי הי"ה כו"ח עבד הוה הולד כשר אפ' היא א"א דעבד הבא על בת ישראל הולד כשר פ"ם כאן דצר תירות שבו קידושין תופפין בה והוא כישראל תבא על א"א

באר

הפני נמעברה מן הרחמן לח הוי ממזר דפפי' ממזר נרושתו לח הוי ממזר אבל פס בא עליה הפני נמי אחר שנפרשה הרחמן חפ"ה הוי ממזר מדרבנן כמ ס בפ"ע פימן י"ד סעיף כ"ן הרמב"ם וי"ח וכ"ת . והפריש והר"ח מלקו וכחבו אפשוטו לטון החוט' ר"ח ה"ה רבה דף פ"ז ע"ב ד"ה הולד מ זר מזה ומזה כו' משמע דמרחמן לעולם הוי ממזר אפי' בנתגרשה מחמתי חמתי חמתי ח

חלקת מחוקק

דלא התירו איסור שפחה לממזר רק מפני תיקון הולד (כמו שמבואר בהדיא בס"ט מהא"ב): (כא) ונתגייר אותו הבן מותר לבא בקהל נראה דה"ה אם לא נתגייר (אותו הבן) ובא על בת ישראל דהולד כשר דלא גרע מאחר כותי: (כב). גר ועבד משוחרר מותרים בממזרת כגמ' בקדושין דף ע"ד ע"ב אמרו אפי' למאן דאוסר גר בממזרת ה"מ גר דראוי לבא בקהל אבל גר עמוני מותר לכ"ע בממזרת ויש להסתפק אם גר עמוני דחייב בכל המצות אם מותר בשפחה כממזר (דפסק לעיל סעיף כ' דממזר נושא לכתחלה שפחה) או עדיף מממזר ואסור לישא שפחה ואם נושא ממזרת הולד הולך אחר פגום שבשניהם והוי ממזר עמוני ומ"מ (הממזר עמוני) מותר בשפחה דלא עדיף משאר ממזר: (כג) ואסור בממזרת הר"ן הקשה דלמה לא נא' דהולד הולך אחר הזכר והוי גר ויהיה מותר בממזרת וכן מצאתי בתוס' בקידושין דף ע"ד ע"ב בד"ה והרי גר דמותר בכהנת וכו' ופ' בגמ' שם דס"ז משמע קצת כדברי הרמב"ם (ר"ל דהולד אסור בממזרת) מדלא מקשה שם מגר שנשא בת ישראל דהולד הולך אחר הזכר (כלו' דמתני' תנא כל מקום שיש קדושין ואין עבירה הולד הולך אחר הזכר ואיזו זו כהנת ולויה וישראלית שנשאו לכהן לוי וישראל ופרש"י כגון כהן או לוי שנשאו ישראלית או ישראל שנשא לויה או כהנת הולד הולך תמיד אחר הזכר ומפרש בגמ' שאיזו זו דקתני במתני' למעוטי אתא דדוקא הני דחשיב במתני' הולד הולך אחר הזכר ותו לא ופריך בגמ' ותו לא והרי חלל שנשא בת ישראל דיש קדושין ואין עבירה והולד הולך אחר הזכר והרי ישראל שנשא חלל דיש קדושין וכו' והולד הולך אחר הזכר ומדלא מקשה והרי גר שנשא בת ישראל דהולד הולך אחר הזכר ש"מ דהולד הולך אחר הפגום וא"כ אסור בממזרת) : (כד) אבל אם הא' ודאי וכו'. ומדאורייתא מותר ממזר בשתוקי דממזר בקהל ודאי הוא דלא יבא אבל בקהל ספק יבא (רק מדרבנן עשו

אבן העזר ד הלכות פריה ורביה

[יב] (כד) לכתחלה לב כד) שפחה שקבלה עליה מצות וטבלה לשם עבדות להתיר בניו שישתחררו ויהיו מותרים בישראלים:

כא מו) ג עכו"ם שבא על אמו והוליד ממנה בן לג (כא) ונתגייר אותו כה) הבן לד מותר לבא כו) בקהל:

כב (כב) מז) ג נר ועבד משוחרר לה מותרים (כה) מו) בממזרת וכן ממזר מותר בגיורת ובמשוחררת משום דקהל גרים לא אקרי קהל לו מח) והולד ממזר מט) ואפי' היתה הורתו ולידתו בקדושה כגון שהיה אביו גר ונשא גיורת אפי' הכי מותר בממזרת דוקא עד י' דורות אבל מכאן ואילך אסור שכבר נשתקע ממנו שם ד גירות ויבואו לומר ישראל נושא ממזרת נ) ולהרמב"ם מותר בממזרת וכן בן בן בנו עד שישתקע שם גירותו ממנו ה ולא יודע שהוא גר ואח"כ יאסר בממזרת נא) אחד הגרים וא' העבדים המשוחררים דין אחד לכולם:

כג [יג] נב) ו גר שנשא בת ישראל או ישראל שנשא גיורת ז הולד ישראל לכל דבר לז (כג) (כו) ואסור בממזרת:

כד ח ממזר נושא ממזרת נג) בד"א כששניהם ודאין (כד) אבל אם הא' ודאי לח (כז) והשני כח) ספק או אפילו שניהם ספק אסורים זה בזה דשמא האחד ממזר והשני אינו ממזר ט וכיצד ספק ממזר נד) כגון שבא מספק ערוה שבא אביו על אשה שנתקדשה ספק קידושין או שנתגרשה ספק גירושין:

כה י יבמה שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשי' ונתיבמה וילדה ספק בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון [יד] הולד כשר כ ואם אח"כ חזר ובא עליה יבם ונתעברה וילדה הולד ספק ממזר ואסור בממזרת ובבת ישראל:

כו נה) ל פנויה שנתעברה וילדה אם אינה לפנינו לבדקה או שהיא שוטה או אלמת נו) ואפילו אם אומרת של פלוני הוא (כח) ואנו מכירי' באותו פלוני שהוא ממזר לט אין זה

בית שמואל

גזרו על שפחה לממזר מפני תקנת הולד ומשמע דהוא מתרץ בזה קושית הר"ן איך ממזר נושא שפחה הלא הוא חייב בכל המצות ותירץ משום תקנת הולד התירו ולטעמו אזיל דס"ל דליכא א"ד בשפחה כמ"ש בסימן ע"ז אלא מדרבנן אסיר הם אמרו והם אמרו משום תקנת הולד מותר אבל לר"ת איכא א"ד מ"ה צריך ליתן הטעם הא דמותר בשפחה משום דכתיב לא יהיה קדש וזה קדש ועומד : לב שפחה. אבל ממזרת אסורה לעבד דהא אכתי הבנים ממזרים הם מיהו לטעם הר"ן בהם ר"ת מותר וכן ראיתי בתוס' גיטין ד' מ"א ד"ה לישא שפחה : לג ונתגייר. ה"ה אם לא נתגייר אותו הבן ובא על בת ישראל דהולד כשר דלא גרע משאר עכו"ם ח"מ : לד מותר לבוא בקהל. כי בעוד שהוא עכו"ם לא שייך ממזר כי דוקא היכא דשייך קידושין אז הוי ממזר דילפינן מאשת אב כמ"ש ברש"י ס"פ האומר : לה מותרים בממזרת. דקי"ל קהל גרים לא נקרא קהל. וכ"ל דמותר היינו מצד ממזרת אין איסור אבל מ"מ אסור להרבות ממזרים כי בניו הם ממזרים ושפחה אסורה לגר דהא הוא מוזהר על כל מצות. מיהו גר עמוני שרלה לישא שפחה מסופק בח"מ. ולכאורה נראה דתליא בשני תירוצים אלו לרמב"ם י"ל דמותר כדי להכשיר זרעו ולר"ת י"ל דאסור דהא אין יצירתו בעבירה. ונר עמון שנשא ממזרת כתב בח"מ דהולכים אחר פגם שניהם והולד הוא ממזר עמוני : לו הולד ממזר. אף על גב דיש קידושין ואין עבירה דהא התורה התירה ממזרת לגר מכל מקום ממעט במתני' דין זה : לז ואסור בממזרת. כן פסק הרמב"ם והסמ"ג והטור והר"ן הקשה ע"ז הא יש קדושין ואין עבירה למה אין הולכין אחר הזכר והוא גר וכ"כ בח"מ בשם תוס' דף ע"ז ומפשר דס"ל להרמב"ם כלל זה לא אתמר אלא בישראל ולא בשיש גר אחד גר דהא גר בממזרת קי"ל נ"כ הולד ממזר אף על גב דיש קדושין ואין עבירה : לח והשני ספק. ומדאורייתא מותר לבוא בקהל שנא' לא יבא ממזר היינו ממזר ודאי לא יבא אבל ספק יבא גם נלמד מקרא זה שנאמר לא יבא ממזר בקהל היינו בקהל ודאי לא יבא אבל בספק קהל יבא אלא מעלה עשו ביוחסי' ואסרוהו. ס"ס ס"י: לט אין זה הולד אלא ספק. משום דבלא דיבורה היה הולד ספק ממזר וכשר מדאורייתא לבוא בקהל מ"ה נאמנת להכשיר דהא מדאורייתא כשר אבל אם אומרת שהוא ממזר אינה נאמנת כי דוקא לאב נתנה התורה נאמנות לפסול בניו אבל היא אינה נאמנת גפסול בניה לכן הוי כאלו לא אמרה כלום והולד הוא ספק ממזר כ"כ המגיד והר"ן ורוב הפוסקים ולא כש"ג סוף כתובות שכ' דהיא נאמנת לומר ממזר הוא הואיל שהיא זנתה. ומבואר בש"ס אפי' אם איכא רוב פסולים נאמנת היא להכשיר הולד ולכאורה קשה למה היא נאמנת להכשיר ברוב פסולים דהא הטעם הוא משום בלא דיבור' היה ספק ממזר וכשר מדאורייתא מ"ה נאמנת להכשיר וטעם זה לא שייך ברוב פסולים דהא ברוב פסולים אזלינן אחר הרוב והוא ממזר ודאי ועיין בסוגיא דף ע"ג שם מבואר דוקא ברוב כשירים או מחצה על מחצה אז מדאורייתא כשר הולד. וי"ל אפי' אם איכא רוב פסולים מ"מ אכתי ספק ממזר היא בלא דיבורה משום די"ל היא אזלה לבועל והוי קבוע וכמחצה על מחצה דמי ואם ידעינן בודאי דאזל הבועל אצלה ואיכא רוב פסולים י"ל דאינה נאמנת. אע"ג דכ' הטור הס"י דאמרי' מסתמא הלך הבועל אצלה שם אמרינן לקולא כן אבל כאן לא אמרי' בודאי הלך הבועל אצלה והוא ממזר ודאי ואינו אלא כספק לכן היא נאמנת אפי' ברוב פסולים. ובסי' ו' מבואר אפי' אם איכא רוב כשירים אם א"א לבדוק אותה ממי נתעברה הולד ספק ממזר הוא. והיינו דוקא דאיכא בעיר זו ממזר אפי' ממזר א' אבל אם ליכא שום ממזר ליכא חשש כלל ובסמך כתבתי תשו' מהרי"ו ושם ראיה לזה · מיהו קשה לדברי הר"ן והמגיד הנ"ל למה היא נאמנת להכשיר הולד ואינה נאמנת לומר ממזר הוא דהא כשם דנאמנת להכשיר משום בלא דיבורה הוא ספק ממזר וכבר מדאורייתא לבא בקהל לכן נאמנת להכשירו כן הוא בלא דיבורה ספק ממזר מדאורייתא יכול לישא לממזר דהא בספק קהל יבוא א"כ למה אינה נאמנת לפסותו לממזר ודאי ליכא ממזרת ומ"ש להכשירו ומ"ש לפוסלו. וא"ל הטעם הוא דאינה נאמנת לפסותו ממזר ודאי משום דיש לחוש שישא שפחה ואיכא איסור דאורייתא ודעת כמה פוסקים דהא הרמב"ם ס"ל בשפחה ליכא א"ד כמ"ש בסי' ס"ז א"כ לישא שפחה ליכא א"ד ולמה אינה נאמנת והמגיד כתב דאינה נאמנת לפסות אותו לממזר ודאי שמא ישא ממזר ודאי ואיכא קולא ואיסור דאורייתא ודבריו

באר הגולה

א רבי יוחנן ... [illegible]

ביאור הגר"א

[illegible]

חכמת שלמה

סעיף כו פנויה שנתעברה ... [illegible]

באר היטב

סעיף כ"ט אם האנוסים שנשתמדו בפרנקיא אם בניהם הם כגוים גמורים ורם בא א' מהם על אשת חבירו דהולד הנולד מהם לם נתגייר מותר לבא בקהל או מאחר בבאו מזרע ישראל וישראל שנשתמדו לעולם הם נקראים ישראל מומר וקדושין קידושין ממילא אם בא על אשת חבירו הולד הנולד הוי ממזר ע"ש ועיין בתשובת הרא"ש ק"א סימן מ"ו ובח"ב סי' ל"א. כד) שפחה · אבל ממזרת אסורה לעבד דהא לבתי בניו ממזרי' הם. מיהו תוס' בגיטין דף מ"ם ד"ה לישא שפחה · ובחגיגה דף ג' תוס' ד"ה לישא שפחה משמע דמותר לעבד לישא ממזרת רק הבנים הם ממזרים ע"ש: הרשד"ך ח"ב סי' פ"ו פסק דוקא ודאי ממזר אבל ספק ממזר אסור בשפחה. אבל הרדב"ז ח"א סי' קפ"ח פסק דאפי' ספק ממזר מותר בשפחה ע"ש: כה) הבן. ה"ה אם לא נתגייר אותו הבן ובא על בת ישראל דהולד כשר דלא גרע משאר עכו"ם : כו) בקהל. כי בעודו עכו"ם לא שייך ממזר דדוק' היכי דשייך קדושין וכו': כז) בממזרת. דקהל גרים לא נקרא קהל. והיינו מצד ממזרת אין איסור אבל מ"מ אסור להרבות ממזרים כי בניו הם ממזרים. ושפחה אסורה לגר דהא הוא מוזהר על כל מצות. מיהו גר עמוני שרלה לישא שפחה מסופק בח"מ. וגר עמון שנשא ממזרת הולכים אחר הפגום שבשניהם והולד הוא ממזר עמוני ח"מ ב"ש : כח) ספק. ומדאורייתא מותר רק מדרבנן הוא דעשו מעלה ביוחסין: אסר

פתחי תשובה

הולד הנולד מאשה גרושה והללה דאין לדון על האם כלל לא יהיה בכלל שתוקי כו' (ע"ל סעיף ל"ח בכסבתי בשם קה"י דאפי' האשה היא גרושה מכבר יש עליה להיות כפק אם היא אסור' לכהן גם משום זונה ע"ם לפ"ז אין זה ראיה לכ"ד דאין שום כ"מ על האם) והאריך בזה ומסיק לפי מה דמוכח מתוס' בזיר י"ב דדוקא מיעוט ממזרים מקרי קבוע ונקרא עליה' שם פסול ולא מיעוט קרובים היה מקום ללדד להתיר אם הי' נודע בבירור שנו"ד' עכ"פ במקום רוב ישמעאלים אף על גב ... [illegible]

תשובה

ספק ממזר כו' עיין בס' בר"י אות י"ג בהביא דבתשובת זרע אברהם חי"ד סימן כ"ז ... מותר בשפחה וכיפי הנ"ה לה מדברי הרמב"ם והתפלא על תשובה פני משה ח"ב סימן א' ... עליו ועל הרדב"ז דמדברי הרמב"ם והטור ומרן נ"ל בסעיף י"ז מבואר להדיא דספק ... עבד הבא על א"א הולד רק ספק ממזר (מדפסקו לקמן סימן ח"ד כי"ח דאם קידש הוי ... [illegible]

טורי זהב

שהולד כמו' [יב] לכתחילה שפחה. אע"ג דממזר חייב בכל לאוין שבתורה. והאיך יעבור על לאו דלא יהיה קדש ... [illegible]

ודבריו תמוהים ורחיתי בספריסה דהרניים כזה וכ' דהיינו לאמת לעצות אותו לממזר שמא יבא ממזרת וירבה ממזרים כיוצא"ל ודוחק וגל"ע : **ם** תפי' אם מודה. כן פסק הרמב"ם שם וכן פסק ה"נ ה' יבוא לחייבין שמא זנתה עם אחר נ"כ כמ"ש לקמן סי' קכ"ו ומשמע תפי' לה דייק' מאחר מ"מ חייבין שמא זנתה עם אחרים נמ כן אלא קשה למה פסק פרק ח' ס' תרומות דלא חייבין שמא זנתה עם אחר . וכ"ת כשמין קכ"ו תירץ דוקא בחשש שמא זנתה עם אחר שרייתא חייב הרמב"ם שמא זנתה עם אחר נמ כן אלא קשה מהכא דרבנן מ"ס ניבום דאיכא ח"ד חייב שמא זנתה עם אחר תרומה דרבנן לא חייבין כמ' תרומות חייבי כתרומה דרבנן לא חייבין אחד מיבום כאן שמא זנתה עם אחר (*דהא ליכא כאן ח"ד כמ"ש בסמוך. ובחשובות מהרי"ן לא ס"ל כחילוק של כ"מ כי כתב בשמיון ע"ג לרמב"ם תפי' בחיסור דרבנן שמא זנתה עם אחר דהא עובדא דידיה היה חיסור דרבנן ופ"מ ביבום לפסק הלכה גרמא בחיסור דרבנן לא חייבין דהא הרמ"ם וסרשב"ם ס"ל תפי' כח"ד לא חייבין כמ"ש בחשובות הרמ"ם כלל ס"ג וסרשב"ם בחשובות סי' תר"י ביבום כאן יש משם ח"ד לכמה פוסקים שמא זנתה עם אחר תפי' לרבות כאן שמא זנתה עם אחר ופ"מ בכריתים לא חייבין שמא זנתה עם אחר תפי' לרבות כאן שמא זנתה עם אחר ופ"מ בחילוק של כ"ח

דמחמר דהיא טופחת ברי ואין מדם מכמיסה ויש לה חזקת כשרות נם הכן כחזקת כשרות ויורם תניו דמם לא היה יורם ל"כ ים עליו לעז ממזר וכפין שכתב הרין (הניחו הכ"י סי' זה ס"ק כ"נ) דמם מתה פוסל הפונר לכתחילה לו הוה פוסם מתרוכתו ול"כ הכל מקרי דיעבד ורמיתי נכ"מ שכתב כסם * מכם ס' (וז"ל כ' מכם ס' על מ"ם כפור מם היא חומרת שמהתרום נתפנרה מם הוא מודה לו שהיו נפניו הולד כשר וכ"ם היא פלמה דכשירה לכהונה תפילו לכתחילה לנגני דיקה כדיפבד דמי) מיהו נרתה דוקא היכא דהוא מודה ומת שריא לכהן תפילו לכתחילה תכל היכא דלא הוה בפניו ולא הוה בהו לכהונה ומת לכהן לכתחילה עכ"ל ולדפתי תין דכריו נרוריס ומכ"ם שתין מוכרתים דמחמר דהולד נומת יפרתלית ותולק עם תמיו ס"כ לנגני דיקה כמי כדיפבד דמי וכשירה לכהונה לף לתמר מיתת בפלה הוחיל והותרה הותרה דמחמר דהלכה כר"נ (כלומר דהיתה כמתניתין בכתובות דף י' ע"ח היתה מפוכרת מם ניהו של עובר זה שיהא כהן ומשרת בבית המקדש) ומ"ש הרמב"ם ז"ל בפ"ב מהלכות איסורי ביאה הלכה י"ב וז"ל אשת איש שאומרת על העובר שאינו מבעלה נ אינה נאמנת לומר פוסלו לפוסלו : הגה עה) וי"ח דוקא בנכוחה ביום זכן חזקה בכורות נא אבל מרומה על בנה שהוא ממזר ע"פ שהמרום אומר שהוא שלו ובלא זאת יהו ידו מפוך ידה (ל) י"ח דהכן הוי כפק ממזר מא) וי"ח דהוא נאמן (סכורת הרב דכמרום מיירי דאני ני"י פרק אלמנה נכהן זה שבניה נ' דיבום שלו) נ אבל האב שאומר (לו) על העובר שאינו ממנו עו) או על אחר מבניו (לז) שאינו בנו (לח) נאמן לפוסלו נב (לט) והוא ממזר וראי ג עז) אם י) יש [מז] בנים לבן אינו נאמן אף על הבן ד עח) ואם היא אומרת מכותי או מעבר נתעברתי הולד כשר שאין הבעל יכול להכחישה בזה : הגה עט) והא דאב נאמן על בנו היינו דוקא בלא היה לו חזקה כשרות על הבא אבל הבא הוי ליה חזקה כשרות על פי הבא שוב אינו יכ] נאמן אליו רק בפהדי (ר"י בפס הרמ"ה) פ) האב שאומר על בנו שהוא ממזר ומזר אם ל"כ כיון דבאין מתחלה לדבריו למה דבר נחפלה כך נאמן (מהר"ם מרוטנורק) פא) הם האב נאמן על בנו היינו כמי שהוא בחזקה תליו בנון בתמו נפוסה (מ) אבל פעויה שאומרת זהו כן פלוני והוא אומר שממזר כתפכרה אינו נאמן לפוסלו והיא נאמנת עליו להכשירו (מ"ה סי' רס"ז) :

שויה אנפשיה חתיכה לו) (לד) דאיסורא :

כח ם ע) הו העם מרננים אחריה שזינתה עם ארוסה עא) ועם פ] אנשים אחרים אע"פ שבא עליה הארוס בבית חמיו מח (כט) (לה) הולד ספק ממזר שכשם מט שהפקירה עצמה לארוס כך הפקירה עצמה לם) לאחרים עב) ואם נברקה ואמרה לארוס פ נבעלתי הולד כשר . עג) (וכן אם יהוס שהתרום נא עליה ולא ינא קול זונפה מפתרים) : (כן משמע פרק אלמנה לכ"נ הניחו הר"ן ספ"ק דכתובות והמ"מ נפ' פ"ו מה' פ"ו) :

כט פ עד) אשת איש שאומרת על העובר שאינו מבעלה נ אינה נאמנת לפ) לפוסלו : הגה עה) וי"ח דוקא נכהוה ים לנן חזקה כשרות נא אבל מרומה על בנה שהוא ממזר אע"פ שהמרום אומר שהוא שלו ובלא זאת יהו ידו מפוך ידה (ל) י"ח דהכן הוי כפק ממזר מא) וי"ח דהוא נאמן (סכורת הרב דכמרום מיירי דאני ני"י פרק אלמנה נכהן זה שבניה נ' דיבום שלו) נ אבל האב שאומר (לו) על העובר שאינו ממנו עו) או על אחר מבניו (לז) שאינו בנו (לח) נאמן לפוסלו נב (לט) והוא ממזר וראי ג עז) אם י) יש [מז] בנים לבן אינו נאמן אף על הבן ד עח) ואם היא אומרת מכותי או מעבר נתעברתי הולד כשר שאין הבעל יכול להכחישה בזה : הגה עט) והא דאב נאמן על בנו היינו דוקא בלא היה לו חזקה כשרות על הבא אבל הבא הוי ליה חזקה כשרות על פי הבא שוב אינו יכ] נאמן אליו רק בפהדי (ר"י בפס הרמ"ה) פ) האב שאומר על בנו שהוא ממזר ומזר אם ל"כ כיון דבאין מתחלה לדבריו למה דבר נחפלה כך נאמן (מהר"ם מרוטנורק) פא) הם האב נאמן על בנו היינו כמי שהוא בחזקה תליו בנון בתמו נפוסה (מ) אבל פעויה שאומרת זהו כן פלוני והוא אומר שממזר כתפכרה אינו נאמן לפוסלו והיא נאמנת עליו להכשירו (מ"ה סי' רס"ז) :

ל נג פב) ה האומר על עצמו שהוא ממזר נאמן פנ) לאסור עצמו בבת מנ) ישראל ואסור בממזרת עד שיודע ודאי שהוא ממזר ובנו כמותו ו ואם יש לו בני בנים אינו נאמן לפסול אלא לעצמו :

לא פר) מנ) ז אסופי שנאסף מהשוק הוי ספק ממזר פה) כנון שאין הוכחה שלא הושלך לשם מיתה פו) (מפ) ס אבל אם יש הוכחה שלא הושלך לשם מיתה בין שיש הוכחה בנוף כנון שהוא מהול פז) או שאיברין מתוקנים

תמיו מתרום והוא שותק הוי ספק ממזר על פיה ואם היא תומרת שמיו מתרום והוא תומר ממנו פיין נספוך כהנ"ם : מח הולד ספק ממזר . סיימו כליפנת קמת כוף פרק תלמנה לכ"נ כפהיא תיפ נכתן לנדוק חייפין לספק תא"כ כת פליפ ולת דיימת מתחר פיפו ופרתה ואמרה לארוס פ נבעלתי מתחר כשר . עג) (וכן תם יהוס שהתרום נת פליפ ולת ינת קול זונפה מפתרים) : (כן משמע פרק אלמנה לכ"נ הניחו הר"ן ספ"ק דכתובות והמ"מ נפ' פ"ו מה' פ"ו) :

מה פ' פ"כ) :

כט פ עד) אשת איש שאומרת על העובר שאינו מבעלה נ אינה נאמנת לפ) לפוסלו : הגה עה) וי"ח דוקא נכהוה ים לנן חזקה כשרות נא אבל מרומה על בנה שהוא ממזר ולת פליפ פתרים תא"כ כת פליפ ולת דיימת מתחר פיפו ופרתה ואמרה לארוס פ נבעלתי הולד כשר . עג) (וכן תם יהוס שהתרום נת פליפ ולת ינת קול זונפה מפתרים) : (כן משמע פרק אלמנה לכ"נ הניחו הר"ן ספ"ק דכתובות והמ"מ נפ' פ"ו מה' פ"ו) :

מה פ' פ"כ) :

כט פ עד) אשת איש שאומרת על העובר שאינו מבעלה נ אינה נאמנת לפ) לפוסלו : הגה עה) וי"ח דוקא נכהוה ים לנן חזקה כשרות נא אבל מרומה על בנה שהוא ממזר ולת פליפ פתרים תא"כ כת פליפ ולת דיימת מתחר פיפו ופרתה ואמרה לארוס פ נבעלתי הולד כשר . עג) (וכן תם יהוס שהתרום נת פליפ ולת ינת קול זונפה מפתרים) : (כן משמע פרק אלמנה לכ"נ הניחו הר"ן ספ"ק דכתובות והמ"מ נפ' פ"ו מה' פ"ו) :

מה פ' פ"כ) :

באר היטב

מומרת שמיו מתרום והוא שותק הוי ספק ממזר על פיה ואסטיא תומר' שמיו מתרום והו' תומר ממנו ע' נסמוך נהנ"ם : נז) דמיסור' . ואם יש ידיים מוכיחות שמשקר מין מומרים הא שוויא מפשיא מתיכה דמיסור' הרמ"ם פ"ח פי' מ"ת: לת) למתרים . דלת"ת פליפ ולת דיימת מתחר פיפו ופרתה ואמרה לארוס פ נבעלתי הולד כשר . עג) (וכן תם יהוס שהתרום נת פליפ ולת ינת קול זונפה מפתרים) : (כן משמע פרק אלמנה לכ"נ הניחו הר"ן ספ"ק דכתובות והמ"מ נפ' פ"ו מה' פ"ו) :

מה פ' פ"כ) :

ביאור הגר"א

ור"ל מכתן: ע) היו כו'. לפון הרמב"ם וכרב כליפנת קמת . מ"מ וכ"ע דהא פיפתו לפכון כליפנת קמת כהרת כב"מ ושוב הא כוונ"ל דקדושין ע"ב ס' כליפנת קמת כהרת. תלת דלהרמב"ם הוקשה לו הא דתמר רבא מפפנרת מילפת דרב וכ"ק נם לשמואל ס"מ דפפוקי כב"ע הוא דתמר' כל' כו' ועיין תוס' ב"ב ס"ב ד"ה ואפ"ג ופ"ק ס"ב ד"ה ואפ"ג ופ"ק ס"ב ד"ה ואפ"ג ופ"ק

כניתתו וכיון תוספת פרק קמוץ : נד כשאר מקומות . כ"כ הרמב"ם וס"ל דתיבי דיבם כאן חשב שאת ממזר הוא. וגרסת מלאומו מ"ש ס"ז ספק פכו"ס לענין יוחסין דהוא מפרש מ"ש רב מכל לא ליוחסין סיימו יחום שלא לייחסו אזר ישראל כשר מזלזלין למומרת ולא מזלזלין אחר כרוב סיימו כל זמן שלא טבל למריבן שאת כותי הוא ואין קידושין קידושין ואחר שטבל מיהיבין שאת הוא ממזר חפ"נ דהרוב אם פכו"ס לא מזלזלין אחר כרוב אם פכו"ס לא מזלזלין נמי מיהיבין שאת ממזר מיהו אם היכא תרי רובי כרתא ואם אמר תורת דיבים לדיין מצלם נזק אלם אף כתב כדין אור אל נכרי שנגח לשל ישראל מועד מוחזק ממונו מיד המוחזק כיתר מדעת כעל מחזיקה וכן כרוב ישראל מחזירין לו מכ"ד אפ"י דאין הולכין בממון אחר כרוב היינו להוליא ממון מיד המוחזק כן הוא כעור וכ"כ ס"מ (כפ"ו מהל' כ) לגיבי דהרמב"ם וכן כהג"ס כאן לא הכיא (דעת העור) ומיושרים כמו שעושין לנערים או שהוא משוח בשמן או ששמו לו בחול בעיניו או תלו לו קמיע בין שיש הובחה במקום כגון שנמצא פח) במקום שרבים מצוים שם או שתלוי במקום באילן שאין החיה מנעת שם פט) והיה סמוך לעיר או שנמצא בבית הכנסת הסמוך או בצידי רשות הרבים אין בו משום אסופי כיון שחוששין עליו לשומרו ולא הושלך שם אלא משום רעבון :

לב ס הולד שהיה מושלך בדרך ובא א' ואמר בני הוא ואני השלכתיו נאמן וכן אמו נאמנת נאסף מן השוק ובאו אביו ואמו ואמרו בנינו הוא אין נאמנים הואיל ויצא עליו שם אסופי י ובשני רעבון נאמנים שמפני הרעב השליכוהו והם רוצים שיזונו אותו אחרים ולפיכך שתקו עד שנאסף :

לג [יז] כ האסופי שנמצא בעיר שיש בה כותים וישראל בין שהוא רוב כותים או רוב ישראל הרי זה ל ספק כותי לעניין יוחסין קידש אשה (מג) צריכה גט מספק צ) מ הטבילוהו ב"ד לשם גרות או שטבל משהגדיל צא) הרי הוא לעניין יוחסין נד (לא) כשאר אסופים הנמצאים בערי ישראל שאין הטבילה מועלת אלא להוציאו מ דר מד) כותי : לד כ אם לא טבל ולא הטבילוהו ב"ד היה רוב העיר כותים נה מותר להאכילו מה) נבלות היה רובן ישראל נו (מנ) מחזירים לו אבידתו בישראל [יח] מחצה על מחצה נז ס מצוה להחיותו בישראל נח מ ומפקחין עליו את הגל בשבת (לב) והרי הוא לעניין נזקין ובכל ספק המוציא מחבירו עליו הראייה :

הגה

ומיושרים כמו שעושין לנערים או שהוא משוח בשמן או ששמו לו בחול בעיניו או תלו לו קמיע בין שיש הובחה במקום כגון שנמצא פח) במקום שרבים מצוים שם או שתלוי במקום באילן שאין החיה מנעת שם פט) והיה סמוך לעיר או שנמצא בבית הכנסת הסמוך או בצידי רשות הרבים אין בו משום אסופי כיון שחוששין עליו לשומרו ולא הושלך שם אלא משום רעבון :

לב ס הולד שהיה מושלך בדרך ובא א' ואמר בני הוא ואני השלכתיו נאמן וכן אמו נאמנת נאסף מן השוק ובאו אביו ואמו ואמרו בנינו הוא אין נאמנים הואיל ויצא עליו שם אסופי י ובשני רעבון נאמנים שמפני הרעב השליכוהו והם רוצים שיזונו אותו אחרים ולפיכך שתקו עד שנאסף :

לג [יז] כ האסופי שנמצא בעיר שיש בה כותים וישראל בין שהוא רוב כותים או רוב ישראל הרי זה ל ספק כותי לעניין יוחסין קידש אשה (מג) צריכה גט מספק צ) מ הטבילוהו ב"ד לשם גרות או שטבל משהגדיל צא) הרי הוא לעניין יוחסין נד (לא) כשאר אסופים הנמצאים בערי ישראל שאין הטבילה מועלת אלא להוציאו מ דר מד) כותי :

לד כ אם לא טבל ולא הטבילוהו ב"ד היה רוב העיר כותים נה מותר להאכילו מה) נבלות היה

רובן ישראל נו (מנ) מחזירים לו אבידתו בישראל [יח] מחצה על מחצה נז ס מצוה להחיותו בישראל נח מ ומפקחין עליו את הגל בשבת (לב) והרי הוא לעניין נזקין ובכל ספק המוציא מחבירו עליו הראייה :

הגה

דאמרי' שם דף ע"ב ע"ב ט מימר' דרב יהודה וכו' שם י מימר' דרבה שם כ שם כ' הרמב"ם שם בפ"ו ממכנה ז' בפ"ב דמכשירין וכדמוכח לה רב בכמוכח דע"ו ע"ב ל כת' ה"ה שם משום דחי' מקלם כוסיסאו מקלם יפר"ל קבועי' בעיר וכל קבוע כיון מועט בין מרובה כמחלה על מחלה דמי מ עיין במ"ש בפ' רס"ח קע"ף ז' שם ממכנה דמכשירין וכדמוכח לה רב בכמוכח ס מדלא מוקי שם להחיוסו כ"מ וב"י ועי"ש ע מימרא דר' חכי ת"ר יוחנן וכו' יומא דפ"ז ע"ב כמ"ש רבינו בסוגי' הכיאו ה"ה שם וכמ' שים מפרשים שקורין כדעם רבינו

ביאור הגר"א

שחיברין כו' כפירוש רשאנן של רש"י : פח) במקום שרבים כו'. שם מריפתי דהכא: שם) והיה קמוך כו'. הכל לשון הרמ"ם מלא שהרמב"ם כו' לו שמלא המם חיכן מכוכך במקומשחיכים ככככם לו והיה קמוך לעיר ובו' בגמ' זרדם קמוכה לשם' חין כו משום חכוסי ות"ל יש כו' משום חכוסי ום"ל שהכיאו כו' שהחיה מנעם שכחתיו ופירוש שכשלא שהחיו יכול לא חילק נמרא לי מכו' לי' כו' וז"ש זרדם לפי שהוא מכוכך וכ' שם לו רמוק מן העיר חפ' שחם הא לן כו' לו שמלא חלוי בחילן חקוס שהחיה מנעם ונם ל"ג בגמ' חכל כ"ה ובכיחי כו רכים : צ) הפילוהו כו' לו כו'. כ"ה ס"ח ח' תר"ח כו' דה"מ גדול כו' : צא) ה"ה לעניין כו' . כפי מ"ש ליוחכיין לא הייכו לעניין קידושין חכל להשיאו חפי' ודאי ישראל לא דמי לכותי הוא ומיהו שפשי דשתעכין מ' דלהשיאו קאמר ולכהונה וכמ"ש ולייוחסין לא כפי' כו' חלא דיל כגון שים כו כ' שחיכו לכותי כמ"ש רש"י שם כמ"ש בכם"ל ועכמ"ש שם : צב) ו"ת דחפי' כו'. שם בגמ' חם רוב נכריס כו' ולפקח כו' והרמב"ם ס"ל דר"י ביומח פ"ד ב' פליג עליה דשמואל וס"ל בפירוש כולהו חין מפקחין כמ"ש דכל דפריס כו'ה"ה לזה פפירוש י עיר שרובה עכו"ם כ"כ בשאר ומ"ב דלוקי' בגמ' שם דל"ש היינו לפי הב"ד חכל ולפקח' שם דאמר ולפקח חם הגל חיכו כן ע"כ פליג חר"י וס"ל דחפי' פירוש כולן מפקחין לפי פירושו ומה דפריטומי חמר שמואל כו מחמ' לאחלה פריך דס"ד דוק כרוב ישראל קאמ' כ"ש רש"י שם ד"ה ושמואל כו' מ"מ שיטת רש"י ופוסקים והב"י מוכמיס יופר :

חכמת שלמה

כזה כשנוכפי לק"ק כרחשנקוה מקומה בהלי יבום קי' קכ"ז כמהדו' ה' של ק' קכ"ב יש"ש שהחרכפי . זה בעזה"י בפלפול גדול ודוק :

פעיף לד חם לא עבל וכו' כ"כ ע' בכ"ש שכשיל דעם הפוס' דלפניו כיזקין כרוב ישראל מפלמין לו כזק שלם והב"ח מולק בזה וע' כתיבורי מפפש לדק על תר"ם ק' ה' בהשמ"ם בלי ק"ח"ו במה"ם שם הכלחי רח"י מן הש"ך ושכיעו דל"ד נכי ש"ח ק"ל"ריה"ב מפניע עיידי קנק פפו' שפהובמהי כדעם פפוס, ולח מעעמיה רק כיון דלח כולד פפפק לפניו מעון רק בעלמ' מ"ל'לחלי'

באר היטב

שנים שפניהם יל'ומר' שיהודים נתנה לה להניק' ולא מלחה טוד ומכר' היולד ליזרעל דיניהן לה כנויה וכשחטבול הרי היא ניורת מהריב"ל מ"ג ס' ל"ט : מד) כותי . ויש כאן מפח שמא ממזר הוא ומפור נמא ישראל ומפור נמי ממזר ת"ח ומפי' נרוע עכו"ם ומפור ממזר' מר שנתגייר ומפור נמא ישראל כ"ה לפיעם הרמב"ם כוכרתב"ד נרוע עכו"ם ומפור

פתחי תשובה

יפור מכפחוקי ורלה מפחלה לומר דס"מ למה שמכואר בקפיף שחמ"ז נלקח מן השוק כו' חבל שחוקי חמו נחמנה עליו לעולם (וכן מלחמי בחידושי מפרי"ם לקידושין דף ע"ב פפירון כן ע"ש. ויהיה כ"פלם עיין מן הנו"ב ז"ל) ושוב דמה זה דמקידור לפון הפור לח פפמע כן חלח דפס יש הוכחה מהני חפי' לח כיזו חכיון ומתו כ ל ונפ לפ"ז יהיו דברי הב"ח פוף פקק"ד (הוכח בכה"ע פקפ"ד) פמוהים במ"ם ומס יש כ' בחפוקפי כו' ונפ הקונ"ל שם בגמ"ד ונפ מדברי רש"י בכמוהם לא נלחם כן חבכי' קלה במה כפיק מיין כמוקי . ורלה עוד לומר להטעם כזה הוא דשמוקי' שחנו יודעים שם השם מי כי ות"ב ע"ב כזכות כפעברה וכיון שים כאן ריעותא דזכות לכך משנו מכמים לפוקלו ו עפומו כפך ממזר חבל חפוקפי שיכול להיום הורפו ולידפו בכשרות מחים ומשנו חין לנו לחוש לשום משנו חפי' משום מעלה ביומפין רק ש"ו הריעותא ומיימן שנולד פמוהם דלמה השליכוהו חבל שם יש כו פיימן שלח השליכוהו' לשם מיפה נם משום פמוקי חין כו שיין כאן שום ריעותא. ושוב הקשה נם על זה מהנמ' קידושין דף ע"ג. ולכן מפיק דהכחם הוא דשמוקי' שידעינו שם חמו ולריכין לדון נם על השם ולדידיה הוי קשוע דלמח מיכלי לגבייהו ולכן השם ו' ולד פקולים חבל חפוקפי חלו דיין רק על הולד והולד מקרי פי' כמו בכ' מקומות ש' : בשר הממלה בשוק חפרש של חפרים מ"ם ובלבליכת בחפוקפי שום משנו רק מדרבנן הממ ו'

שמחוק על הרמב"ם רק בשני דברים לא כנ' דבריס כמו שפלה על דעת כ"מ (והוא דמסרס כ"מ בדברי הרמב"ם עוד מחוקה שליטית דהיכא דנגע תורת דיון לתורת דיחי ברוב ישראל דמייבים לפלס לו דיפראל נמור הוא לכל מילי ודלא כהעור וכחמת גם הרמב"ם ס"ל כדפת העור דמין הולכים כמיון מחר ברוב וכי הזיק שור ישראל לשורו מין ישראל מייב בנזק כלל ופ"כ בניה ברב מהרמ"ח בהגיס דפת העור כנ' דבריס ולא במחוקה שליטית כי גס ברב מהרמ"ח ס"ל דהרמב"ם כהעור ס"ל במחוקה שליטית כדפת המניד וק"ל) דהא בחמת מין כמן רוב נמור דהא הוי קבוע ופ"כ מי שברנו מין נהרנין פליו כין ברוב ישראל וכין ברוב כותים וכמו שכתב בכ"מ בשמו : (לג) ומהי הכן בחזקת כשר ומין לו יחום. יש לדקדק מחמר שדר בניה ממזר מ"כ הוי ליה קבוע ולמה לח יהיה הדין כפיר ברוב ישראל(דפסק לפיל סעיף ל"ג דהוי ספק מכוים לפנין יוחסין יהיה ג"כ ספק ממזר לפנין יוחסין) : (לד) כגון שתוקי ואסופי . כעור הוסיף כותי וכמן נמשך אחר דפת הרמב"ם וכבר הסכים בב"י פס דפת העור דלהקל (להכשיר פיסולים) לח פמחום כפכו"ם : (לה) חלח שיטחו מהגריס . הרמב"ם כפט"ו מהל' כ"א כתב דמותרים חף בנחיים וחילו לטעמי' דנחיים גרים גמורים הן מן התורה (ומיהם מסורים חלח מדבריהם כ"ם בפ"ב מהל' כ"א) חבל רש"י בקדושין (דף"ד ע"ח בתחילתן) חוסר שתוקי בנחין שהוח חסור מן התורה כמו ממזר וכן הוח דפת העור ולח ידעתי למה הסמיט כחן שממזר ודחי חוסר בנחין לכ"פ : (לו) כשיטת גיורת הרי זו ספק חיה. סיומו בלח טבל ולח הטבילוהו ב"ד וגטח גיורת שלח כדין דהח הוח ספק כותי ואסור בניורת : (לז) וכן השתוקי שכשת

לשחר פוסקים דס"ל שם דחי להכשיר יש לדוקח מחר שהחירה בכר ס"ל שם דחי להכשיר בספיקה וכחן פדיין לח פסקו הב"ד ע"פ החיס . מיהו קשה מה קושית הרן כלח מבואר בכמה מקומות מחר שהחירה ע"פ ע"ח וז הוי ע"ח לחכשיר בספיקה וכחן פדיין לח פסקו הב"ד ע"פ החיס ויש"ל דכ"כ בחו' ס"כ דכחוכות וכפוסף דכר שהחיסה החורה לפ"ח הרי הוח כשנים חפי' לח פסקו הב"ד ע"פ מ"ם הולרך כחן להחיסה ע"פ דין החורה נחמת חיסה נלחו כשי . ומ"ם הרן ע"פ חיסו נלחו כמלחת דפנידה לנלויי נחמת חיסה כן כיכמות ולקמן סימן י"ז חלה שם חייבי לחוסיף דכר מחזקתו וז כפיכן דוקח מי חת דפנידה לנלויי חכל כחן דליכח חזקה קשה למה היה חיסה נחמת דהח קי"ל דכר שחין לו חזקת חיסור וחזקת היתר נחמן ע"ח וחפשר דס"ל חשה חפי' כדכר חתין לו חזקה חלה כמלחת דפנידה לנלויי וח"י חלה כ"ל . ונשמע מדברי הרן דחייבי כחן דפרעור הוח מחר שהפידה וכן משמע מרמב"ם ומדברי המחבר ולח כפריכה הוח קודם שהפידה כחיס ופיין ס"ם וכח"ם ס"ם רפ"ז לפנין כבור נחמן כחיס לומר זה יחסון ודוקח לחלחר וכחב כפריכה שם חייבי כחכחיסה חפי' לח פסקו הב"ד ע"פ חיינו דף מ"ח ופכחיס בלה כחן ולה כחלחר ועי"ז חוקך חלה כחן לה חייבי כחכחיסה חפי' כי חם חכל ליחסון כחן שממזר ודחי חפי' חסור

מוסגרין שמא יפה מחומו כמ"ש הרמב"ם פט"ו וגריך טעם למה מוסגרין כאן שאמתו מרוח על ף של נב דתיירי כאן בשתוקי דיש בו מגזר מ"מ לפיכן קידושין למה מייתין שמא מרוח מכ"ל להרמב"ם דין זה : סז ואין מקבלין לותם שמא יתפרכו ביהרחל ויאמו נפיש וירכו ממזרים כמ"ש הרב בפוסקי ופיין כ"י מסמע גריס מז' חומות ומתיניס מותר לקבל אלא להתחתן בהם אסור ולא מייתין שמא יבוא להתחתן בהם כיון דליכא חשש ממזר . ועי' כד"מ :

ד א פשוט דכא יש בזה ג' שיטות לדעת הרמב"ם דפוסק לישור התחתות בז' חומות ומתיניס היינו בניותן כמ"ש בסי' הקודם לכן מותר ס"ד בתחיניס משום דהם גריס מדתורייתא ודוד גזר עליהם ובפסולים לא גזר ואסור בממזר' כי לפיין אישור ממזר בקדושתו קאי כ"כ המגיד והא דכתב"ד מותר בניור' ואסור בממזר' לפי שאין משורש לאו בניות בתורה גם הוא לאו שאינו אסור בממזרת ודאי מה שמע מזה"ל כ"כ המגיד וליכא גרושה וחלה אסור בממזר' ואין לנו להתיר אלא מה שמע מזה"ל כ"כ המגיד דהא

ס' כפרל): ל(ב) מוקף לכל הניד. בנירס' הספרים כלמו (ס' כפרל דף ע"ס ע"כ) נרסינן לרוב הניד וכן הוא בטור: (ג) נחתך מהניד למעלה מפטרה לריך לו' דניקב למעלה מפטרה נרע מנחתך דהנקב מניע עד החלל ויולא דרך הנקב ס"ז מסתיכ נמחתך הוא מכח ן שנחמר דנקב הוא דוקא מסולם: (ד) כפנין שכנגדו למעלה בתוך הפטרה. פשט הלשון משמע שהנקב מפטר אל פנר ונגד מ' הוא למטה מפטר' ונגד כשני הוא בתוך הפטר'. ופיין

מה

ד ג ניקב למטה מהפטרה כשר ניקבה עטרה עצמה אם כשיראה קרי ו תצא שכבת זרע מהנקב פסול ז ואם נסתם הנקב ח חזר להכשירו:

ה י) [ר] ל ניקב למטה מפטרה (ד) בענין שכנגדו למעלה ט (ה) ס) בתוך הפטרה פסול שהפטרה כולה מעכבת: נסתם

דרך הנקב ואינו יורם כאן ואינו מוליד מ"ה שיעור הנקב הוא כשאפשר לנתת ממנו ס"ז ומ"ם בשעים אם נסתם מפטרים אם יש ס"ז ל"ד אם נסתם אלא קמ"ל אפי' אם נסתם מ"מ פסול אם כשנקרע יש ס"ז: ז אם נסתם הנקב.כ"כ הטור ולכאורה קשה למה לו לכתב נסתם רואים אם נקרי ונקרע כמ"ש בשעים מיהו למ"ם רש"י ול"י דמייני בנקב קטן ואינו ניכר י"ל בנקב גדול סיינו כשיעור שנאמר ממנו ס"ז ונסתם לו אינו בנקרע מכל בנקב קטן אפי' בשאחת לו אלא ממנו מיירינן שמא יתרחב ולריכים לנסות אם נקרי ונקרע נם י"ל שאני נסתם מחמת רפואה אז לא מיירינן שמא נקרע נם משום מרש"י למעלה מפטרה אין חשש שמא נקרע שאין הזרע דוחה ומתחלף אם אלא סמוך לנקב כיולאתו: ח חור להכשירו. משמע מכל הפוסקים אפי' למעלה מפטרה וכן כשאר הנקבים כל שנסתם חוזר להכשירו ולא כריי"ו שכתב בשם הרמ"ם דוקא בפטרה מהני ולא בשאר נקבים ולדידיה מ"ה מוקמינן בשם"ם דוקא בפטרה ולא למעלה מפטרה אבל למטה מפטרה אפי' בנקרע מהני ולא כרש"י והכ"י מתרצים למעלה מפטרה לא מייתינן שמא נקרי ונקרע מחמת מכתי סתימה מכתי בכל הנקבים: ט בתוך הפטרה. כן הוא נירס' הרמב"ם ולטעמו אזיל דס"ל דלריכה סיקף כל הפטרה מיהו כל המפרשים גורסי' ניקב למטה מפטרה כפנין שכנגדו למטה [למעלה] מפטרה

וחיינו

באר היטב

רפוס' מ"מ נרמה שם כוליד לא מלינן שנחתפת מחמ"כ בידוע שנחרפת נ"ם: ה) הטפרה ה יש שהנקב מעבר אל מבר ונגד מ' למטה מפטרה ונגד השני הוא בתוך הפטרה. פ' נ"ם

תשובה

פרחי

מורי

זהב

ביאור הגר"א

שי למורה

והיינו שניקב למטה מפערה כעליונה של גיד דהס פערה מאחר דאז מצד הסני בתחתיות של הגיד הוא למעלה מפערה. כתבו תו' דוקא ניקב מפנר לפנר אבל אם ניקב למטה מפערה עד חצי הגיד כשר ולא כמרדכי ואנודה וכן הוא משמע בעור ומשמע מחו' לף למעלה מפערה וניקב עד חצי כשר דהא הוכחה שלפס מקומות ומרזב ופ"ז מירי למעלה מפערה דמי ס"ל דס דמירי כמתחיל בעליונה של גיד בשר קודם שמתחיל פערה ומחתך כחלבסון עד שמחתך בתחתיות למעלה של פערה מ"כ הוי כמחתך מפנר לפנר ומכחי ק' לף שניקב מפנר מ"ס ממרזב וקולמוס דהא תו' מדמים מרזב לניקב

חלת בס"ם קמ"ל חסי' בנר מ' למפה מפערה ספוק כשניקב מפנר לפנר מיהו אם ניקב בתחתיות הגיד עד החלל י"ל דספוק דלא כפיר עיין לו' דשותת ויורד משמ"כ כשניקב למעלה וכ"כ כדריסה . וכ"פ פוסל בניקב בעליונה של גיד עד לחלל וכתב נס תו' ס"ל כן ותי"ל פירוטו בתו' מיהו אין להקל למעשה אם ניקב עד לחלל בעליונו' כמרזב וקולמוס דלא קי"ל כמרדכי דפוסל בכס"נ וסוניי' כמרזב וקולמוס לא קשיא פליגי כמ"ש בכ"מ ומיהו אפילו ניקב כמה שהקשו תו' דיל נקב שמני כמ"ש בכ"מ ומיהו ספוק נשחט דאיך ייסוב לדבריהם ואם ניקב בתחתיות הגיד למעלה מפערה עד לחלל פסול דלא שותת ויורד ואם לאחר ,בס"ם ניקב למעה שבגדן למעלה מחת לאחוקי אם ניקב בעליונה עד החלל ולא ניקב בתחתיות ובעפרה אם ניקב עד לחלל פסול למעה מפערה אם נפסח אי"ל לנפסו' אם נקרי ונקרע כי אסאיגו מתאסף הס"ז ולדברי הרא"מ ניקב כשר לבא בקהל אלא אינו מוליד וסמ"נ והמרדכי והרא"ם ואנודה שניקב למעלה מפערה כעליונה אם ניקב בתחתיות הגיד אפילו בשר אחר מחובר לו כגון בשר הלחי ואם נשחט בתחתיות הגיד אפילו בשר אחר מחובר לו כגון בשר הלחי ואם נשחט בתחתיות הגיד אפילו בשר אחר מחובר לו כגון בשר הלחי

ו מ נשחט שביל שכבת זרע וחזר לראו' שכבת זרע בשביל שמשתין בו י ו) הרי זה פסול :

ז ג נברתו הבצים או אחת מהם או שנפצעה אחת מהם יא) או שנידוכה אחת מהן או יא שחסרה או ז) שניקבה יב) (נקב מפולש) (כ"י נסס כ"י נסס חוס' פ' הפרל) הרי זה פסול :

הגה וכן ניקר (ו) יג) ודלא כים מתירים בעל בילה אסס היסה חומה שנסלה שלימה בשנסלה ונשחרה של ימין (סיע סנדרס ר"ם) [ממנס רשימי מקילין כשניקב המחרוגה מחל פוג למום כ] בימיסור דסוריים, לדברי המתירי', ושס רוב מנין ורוב בנין :

ח ס נברתו חוטי ביצים יד) או[אחת מהן או שנידך או נפצע הרי זה פסול :

ט פ ניקב חוט מחוטי ביצים לשביל מי רגלים והרי הוא מטיל מים משביל מים ומשביל שכבת זרע ה"ז כשר :

י טו) פ כל פיסול שאמרו בענין זה כשלא היה בידי שמים בגון שכרתו ארם או הכהו קוץ וכיוצא בדברים אלו אבל אם נולד כרות שפכה או פצוע דכא או שנולד בלא ביצים או שחל' מחמת גופו ובטלו ממנו איברים אלו או שנולד בהם שחין והמסה אותו או כרתן הרי זה כשר לבא בקהל שכל אלו בידי שמים להרמב"ם (ז) טז) אבל יב יז) לרש"י והרא"ש לא מקרי בידי שמים אלא ע"י רעסים וברד או ממעי אמו אבל ע"י חולי חשיב בידי אדם ס) ופסול יח) וכתב הרא"ש (ה) יט) דהכי משמע בירושלמי :

יא כ) ל אסור להפסיד אברי הזרע כא) בין בארם (פ) בין בבהמה כב) חיה ועוף א' טמאים וא' טהורים בין בא"י בין בחו"ל וכל המסרס לוקה מן התורה בכל מקום [ה] ק ואפי' מסרס אחר מסרס לוקה כג) כיצד הרי שבא א' וכרת הניר ובא אחר וכרת את הביצים או נתקן ובא אחר וכרת חוטי ביצים או שבא אחד ומעך את הניד ובא אחר ונתקו ובא אחר וכרתו כלם לוקים ואף על פי שלא סירס אחרון אלא מסורס כר) בין בארם בין בבהמה חיה ועוף [ו] כה) ר והמסרס את הנקבה כו) בין בארם בין בשאר מינים פטור אבל אסור

יב יג כז) ם המשקה כוס של (פ) י) עיקרין לארם או לשאר בעלי חיים כדי לסרסו (י) ה"ז אסור ואין

הס"ז ולדברי הרא"מ ניקב כשר לבא בקהל אלא אינו מוליד וסמ"נ והמרדכי והרא"ם ואנודה שניהו דכריו וכן אם נכתש שניל ס"ז כשר לדעתן ואם נשא ל"ש אם כופין להוליח : י הרי זה פסול. משום שלא כמקומו הינו מנשל ס"ם : יא אחסרה. משמע ככל דיניס אלו מ' מחוסרין שוה לכל חוסרין ואם נחסר חוט מ' פסול וכן בנידך אז נפלע חוט מ' ולדברי המקילין בנחסר בינ: שמחלית ה"ס אם נחסר חוט בינה משמחלית : יב לרש"י. כ"כ הטור ורי"ו בשם רש' וכשר בתריך כ"ח כזה ורש"י ס"כ כתב להיפך וכן משמע בסוגיח זו ובסמ"נ כתב נמי כרמב"ם וכן פסק ב"י : יג המנקה.אפי' שותה לרפואה ואין מתכוין להיות עקר כיון דבסניק ריעה הוא אפ"ג דקי"ל בסניק ריעה לא ניחא ליה בשכח מומר מ"מ בכחר מיכוריס הסור כמ"ם בהרא"ם והר"ן ואפי' אם הוא כבר קיים פוי"ר ואפי' אם הוא סרים מבור ופיין סי' ס"ם : יד ואפה מומרת וכו'. משמע אפי' בלא נ"ב כלל מיתר ומ"ז בסניף הקודם והמסרס את הקטן כמ"ש בסמ"ג וכן משמע להדיא מרמב"ם וסמ"נ שכתבו סירוס נקיבות כדין סירוס במפשה ומח"כ כתבו סירוס מ"י מסקין ופיין

באר היטב

ס"ם : ה) ס"ז פסול . משום שלא במקומו הינו מבזל : ז) מו שניקבה . משמע בכל ניעים חלו מ' ממוחין אוה לכל מוחין ואם נשם מ' פסול וכן בנידך מו נפלע חוט מ' ולדברי המקילין בנחסר בינה בשמחלית ס"ם אם נחסר חוט בינה בשמחלית. כ"ם :

ם) ופסול. מי שיטלה ממנו בינה בשמחלית ע"י חולי לכחחלה אין מניחין לו ישרחלית ואם עבר ועשה ישראלית אין מוליחין ממנו מהריב"ל מ"ב סי' ל"ב : ו) עיקרין. הפילו

תשובה

מולי הכהוה ניד"ח אחסם כ"ל פסוק שסכשר נחסחסם הבילה ונסבטל ע"י חולי והיה כלא ה"י ועומד להחמנל ולהסחסם מלחיו וחרופה מיהר לעשותו כהא לים דין ולים דיין דשרי להכהורים דע"י חולי מקרי ניד"ם וכ"ד ים"ם בפסיטות והנזון כיים מחיר מוכך קלח זכה ולדעתי הדבר פשוט וכן משמע בפ"יטות מדברי כל הגדולים בכפר סומם יעריס כי' כ"ב כ"ג ורי"ח בלהרמב"ם הני זה ב"ד"ם חע"ג ד לעו כן ניד"ם ח ד שכבר נחבטלו החבריס ושבחו ממלחכח חלח דהם חבו לדעת הרח"ם ורי"ח דהולי חבוב ניד"ח והעלו שם שלא לבוף לגרש חפי' נשח שכיחר חלח ים להודיע לן ולומר הרח"ם ורי"ח ממירים ולולי ישמע וינרש מלדומו חמנם מנחור מדבריהם שם דהוה שכיחח ליה ליפח ניוהם שם ס"כ(יבחות דף ע"ו) קשה מלוד לעשותה בזה"ז דמי הוה הבקי בשיעור נהמ"ח ונם קשה לעשות אחם ה"ה"ז שלח יבוחו ח"ו לידי פרלם קטן חמור הזה ל"ל שמלבד מה שהחמיר בזה בזוה"ק יש די בזה מה שחמרו בש"ם ס' כל סיד שהוח כשיניח מבול וכ"וכך דמיס וע"כ ל"ל דהיכר הבריקה בש"ם הוח ע"ד שחמרו נבי מילול שבח חחם כו' חבל בכ"ד שחין לוריך לכך כדחי לסמוך על כל פרטי היסיריס הנ"ל ודעמי מכמם להחיר הלים הלז בקבל ע"ד ש"ס:(ו)ודלח כים מסיריס ע' בשבו' בים חפריס סי' ב' בחיב ח' שחירב ו' מולי ורקבון בניקה השמלים בעודנו קטן וחסכו הרופחים חם הניקה הזחם וכעת הנדיל חם מוסר לבח בקבל ובחדיל מחר בזה ולייב ממנס נדול בניקה השמלים בעודנו קטן וחסכו הרופחים חם ממוכנו כי כחים נבורסו ולפי חומר דעמו חם ישח חשם רחוי להוליד יש לסמוך על המסירין וכפרע חחרי שקיימין מוכיחין עליו שבשעחה זקנו העליון ונם הסחחון שזה מורה שחינו כריס חשער נכה"נ כ"ע מודו כו' ע"ם שהעלה בן להלכה ולח למעשה עד יקכיימו עוד חכמים. ועי' בס' יסודעם יעקב על מעשה כיולח בזה והעלה נ"כ להסיר ע"ם. ועמ"ש בקי"נ ועי' בס"ק שלח סי' ס"ב על דבר כחור חחד שהרגיש שיש לו נ' ביעים ומיקר ודכחוח נ' ביעים ומ' שהיה כך מעוכ כל יסר כעוכל דמי (ע' ניד"ח ס"ם ס"ק י"נ) וכ' לנדר להכשירו מכח ס"ק שמ חינו ניעל בן דלדול בעלמל ומ"ל הוח נפלע מן הביעל עלמו כו' ומשיים חבל ס"ם חיני חומר למעש' עש"ה ודבריס חלו לפע"ד ק"ע. נם חיכל לספוקי בכה"נ חם חירע שהרופח הסך' ומצחו שיים כהלבחן חם יהיה כשר לבח בקבל ועי' בי"ד סי' ס"ד ובחתרונים שם: (ז) חבל נרש"י והרח"ם. עמ"ש וכ"ם ועי' בחשו' מבכנות יעקב סי' נ' שבשעל בעל ניל חחם שיסחקין בו ע"י חולי הסחקין חם הוח כשר. ובכ' לף חם נחזק בשניטיהן שבח ע"י חולי שסחקין יש להכשירו ובדעם הרמ"ם שכחר בבריטו כל החחרונים בכ"ח וחם"ח וכ"ם הרמ"ם בדעם כרמב"ם ונבס רש"י כשר כן והרח"ם יחידאה הוח ויש להחמיר מומרות נמידי לינים היב מקשה ונבס לריכה לחיסק להקלה ומ"ם הרח"ם דבדברי משמע ביה מלמי כשר עחרו הפערים לנדקד חמנו להיסך ונם כס' ביים הסריס על יו"ד סי' ל"ו כ' בשם ים"ם שיכומס שדעם רש"י כהרמב"ם ושכן דעם הירושלמי נ"כ והביח עוד כן בשם נעל חו"ע ושבוח דים לכחוך על כל הבי רבוחות. והרי בניל בילה חדם רק שניטלה בידי חבריס הפסריס מפוקרים הרחשוני ז"ל ובמה מהחרונ' מקשו עלמן לשקל בזה ע"ם דשם רש"י ועשו הכ' כן למעשה (ע' ש"ך הי"ומס) לכן נ"ד יש לחן כחן בים מיהום כלל ומה נס לח"ם לספק חולי ודשמי מכמם להסיר ע"ב. נם כס' בר"י חום ס' דעמו דנקטינן כרמב"ם ע"ם :

וכיכל בידי חדם חס נלח בי' ימים עד שנחלה ומוכרח להכשל בידי חדם כדי שלח יהלה יוסר עד שחכח זה עופד ליקון

טיח סכרת יחיד : (ו) ואפי מותרת לאחות.יש לדקדק למה תטיח כאמה ממורס מאפה ודומק לחלק דוקא היא מותרת לאחות (פ"י פנאמה) אבל אין משקין לוחה (פ"י מחריס) ונפ דומק לו' דאפה נ"כ אסורה בפ"ת מפני לער לידה כמו שחילק בכ"ח דהא בטור לא הזכיר כלל ורחיתי בסמ"נ ל"ת ק"ך האפקה כום של פיקריס לאדם כדי לסרסו בנקיבה מותר בזכר אסור וכ"ם לאחר מיוים וכתוב בכיתורי מהר"ר מייזיק שטיין על הסמ"נ בזכר אסור וכ"ם לאחר מיוים משום דנזרין זכר כאמה אלו זכר לאדם או שאת בישראל דאוריית הוא כמו שיאסר מכל מקום בזכר ל"ח בלבד מ"ם או לאחר כ"ח סייגו מן הכ"ח : (ז) אבל לבנו קטן אינו מוכרח . נטור מחיר למוכרה לבנו קטן : (ח) ויש מוסיפים . כפ' הפוסקים דף י' מבציח לכו מסו שיאמר אדם לחבירו אל תמכור שדך לפלוני אלא לי מפני שהוא שכן רע ומזיק לי ואיני רוצה שיקנה אחר ואח"כ ימכרנה לי בזול ואפי אם אין לו שכן רע ומזיק לי אלא שאני רוצה בקרבתו שיהא לי לאנשי חסד ולעזרה בעת הצורך אסור לעשות כן ואם עשה אין מוציאין מידו ואפי בא עדים שאמר בשעת מכירה שלא מכרתי אלא על מנת שתחזיר לי כשאחזיר לך אין שומעין לו ואפי אם נתן לו שטר מכר בידו שכתב בו שמכרו לו בתנאי זה

ו נשים האסורות לכהן ודין אשת כהן ובו טו סעיפים :

א (ה) ה כהן אסור (ב) מן התורה ה) בגרושה זונה וחללה
ג ואסיר (ג) בחלוצה ג ג) מדרבנן א) לפיכך אם עבר
ונשא (ד) ספק חלוצה א (א) א"צ ג) להוציא [א] ד אבל
גרושה אפי' אינה אלא ב ספק גרושה (ה) צריך ד) להוציא
ב) ה בין שנתגרשה מן האירוסין בין שנתגרשה מזהנשואין
ואפי' ריח גט פוסל בכהונה ג) וכופין אותו להוציא והיכי
דמי ריח גט כגון שאמר לה הרי את מגורשת ממני ואי
את מותרת לכל אדם ואע"פ שלא הותרה בזה הגט נפסלה
לכהונה ד)ג (ואפילו לא נתגרשה ג רק משום קול קידושין ה) כפלגא
ופ"פ שהוא כריר שלין ממש ב שותן קידושין ואין נותנין גם רק מכח [ב] מורמת
כפלגא (ב) ואפילו הכי ד פסולה ז לכהונה) (חכו' הרשב"ץ סי' תק"כ)
אבל אם נתן לה גט על תנאי ולא נתקיים התנאי אינו
כלום ואינו פוסל ה ה) (ו) ורשאי הכהן לכתחלה לגרש
על תנאי :

ב ו קטנה שמיאנה בבעלה מותרת לכהן(ג) ואם נתן לה
גט ז) אסורה [ג] ו] ואם אחר כשנתן לה גט החזירה
ומיאנה בו מותרת ח) לכהן שהמיאון מבטל הגט ז) ואם
אחר שגרשה נשאת לאחר ומיאנה בו ו ט יש מי שאומר
שמותרת לכהן :

ג י יצא קול פלוני כהן גירש את אשתו והרי היא יושבת
תחתיו אין מוציאין מידו דלקלא דלבתר נשואין ח) או
דבתר אירוסין לא חיישינן ואם מת (ד) ונשאת לכהן
אחר ז תצא :

ד ח כ יצא קול פלוני כהן כתב גט לאשתו ט אם קורין באותו מקום לנתינת הגט כתיבה אף
על גב דלכתיבה לחודה נמי קרו כתיבה הוי כאלו יצא הקול פלוני גירש אשתו (ה) [ד] ואם
אין קורין לנתינת הגט כתיבה אין חוששין :

ה ט) ל יצא קול על אשה[ה] שנתקדשה י ונתגרשה חוששין לקול לאוסרה לכהן מ ודוקא שיצא
הקול בלא אמתלאה אבל אם יצא עם אמתלאה (ו) כגון שיצא הקול שקדשה יא או גירשה על
תנאי או שזרק לה קדושין או הגט ספק קרוב לו אין חוששין לקול י) ג ואם

ן א מ"ל להוס"מ.ומה דקי"ל יכמה שמת סולד תוך ל' יום ונשתה לכהן דמין
מילתן כמ"ש לקמן ס"ם קס"ד סיין תו' ס"ב ליכמות דף כ"ד פ"ח :
ב ספק גרושה . וכן ספק חלוצה וספק זונה כולן מדתוריי' חלה ספק ממזר
מדרבנן ופ' במניד סי"ז סח"כ : ג רק משום קול קדושין. בתשובת מהרש"ל

ו נשים האסורות לכהן ודין אשת כהן ובו טו סעיפים :

א (ה) ה כהן אסור (ב) מן התורה ה) בגרושה זונה וחללה
ג ואסיר (ג) בחלוצה ג ג) מדרבנן א) לפיכך אם עבר
ונשא (ד) ספק חלוצה א (א) א"צ ג) להוציא [א] ד אבל
גרושה אפי' אינה אלא ב ספק גרושה (ה) צריך ד) להוציא
ב) ה בין שנתגרשה מן האירוסין בין שנתגרשה מזהנשואין
ואפי' ריח גט פוסל בכהונה ג) וכופין אותו להוציא והיכי
דמי ריח גט כגון שאמר לה הרי את מגורשת ממני ואי
את מותרת לכל אדם ואע"פ שלא הותרה בזה הגט נפסלה
לכהונה ד)ג (ואפילו לא נתגרשה ג רק משום קול קידושין ה) כפלגא
ופ"פ שהוא כריר שלין ממש ב שותן קידושין ואין נותנין גם רק מכח [ב] מורמת
כפלגא (ב) ואפילו הכי ד פסולה ז לכהונה) (חכו' הרשב"ץ סי' תק"כ)
אבל אם נתן לה גט על תנאי ולא נתקיים התנאי אינו
כלום ואינו פוסל ה ה) (ו) ורשאי הכהן לכתחלה לגרש
על תנאי :

ב ו קטנה שמיאנה בבעלה מותרת לכהן(ג) ואם נתן לה
גט ז) אסורה [ג] ו] ואם אחר כשנתן לה גט החזירה
ומיאנה בו מותרת ח) לכהן שהמיאון מבטל הגט ז) ואם
אחר שגרשה נשאת לאחר ומיאנה בו ו ט יש מי שאומר
שמותרת לכהן :

ג י יצא קול פלוני כהן גירש את אשתו והרי היא יושבת
תחתיו אין מוציאין מידו דלקלא דלבתר נשואין ח) או
דבתר אירוסין לא חיישינן ואם מת (ד) ונשאת לכהן
אחר ז תצא :

ד ח כ יצא קול פלוני כהן כתב גט לאשתו ט אם קורין באותו מקום לנתינת הגט כתיבה אף
על גב דלכתיבה לחודה נמי קרו כתיבה הוי כאלו יצא הקול פלוני גירש אשתו (ה) [ד] ואם
אין קורין לנתינת הגט כתיבה אין חוששין :

ה ט) ל יצא קול על אשה[ה] שנתקדשה י ונתגרשה חוששין לקול לאוסרה לכהן מ ודוקא שיצא
הקול בלא אמתלאה אבל אם יצא עם אמתלאה (ו) כגון שיצא הקול שקדשה יא או גירשה על
תנאי או שזרק לה קדושין או הגט ספק קרוב לו אין חוששין לקול י) ג ואם

ן (א) מין צריך להוליח . משמע מכל לכתחילה נזרו חף על ספק מלוה
וכ"כ רמ"י (יבמות דף כ"ד פ"ח) לח נזור רבנן לחפוקי מספק ופין
לקמן סימן ז' סעיף ך' : (ב) חס"ם פסולה לכהונה . כהג"ם מרדכי (דף
תרס"ב בחלפאות הגדולות פס שלפי הנכוריס) מביח כמה דפות דכתיב
לכהונה וכן הביח כ"י תשובת הרשב"ח בסימן י"ג פ"ק ג' שכתבה לכהונה
בנתן גט שחינו צריך פ"ם הדין והוח ממש הפך תשובה זו שהביח הרב כתן
בשם הרשב"ח ויש לחוק : (ג) וחס נתן לה גם חסורה. משמע חפ' חס נשחת
חלח : (ד) ונשחת לכהן חחר חלח .
ולח מיבי' (ה) בחלוצה . מדכתי בכהן חלוץ בין מיחון דחחרים י מהח דשלח רב
יוסף ניעין דף"ח ע"ח וכדחמרינן שם כ"ח ב' ג"ז שם וכמו שכתב הטור
חבל הרמב"ם לח חילק בזה ל משמה
שם דף פ"ח ע"ח וכדחמרינן שם בגמרח
דף ע"ב ח שם בחשבה ב טור וכפב

הגהות רעק"א

ר] סי' ו ס"ח הגה פסול לכהונה .
כ"כ עיין משובח לחסרב סי' ל"ו :

חכמת שלמה

סימן ו סעיף א כהן חסור מן התורה
בגרושה וכו' כ"כ רחימי להזכיר
ן חן דבר מחד הגם שהמהו ח"ל לזה .
ז"ח לדיכין גם כן לברנו לקיים דברי
ז"ל דם מה שהשוב וכו' לין לחמרפי
להעלום פה על הספר ורוח דוודחי חין
חילוק חס בחגרשה עמה ובין היחה
גירושה מכבר ונשחה ונתחלמ' לפרשה
הרי חלמה גם כן לסורה לכהן כיון
דב"ברי פעם חחת חו לח יהבי מה
שנשחה חח"כ ונתחלמ'והדבר פשוט לכל
סיש לך למחום לכן הטועים נרחה לי
רחי' בדור' מן הש"ם דיבמות ד"ק ע"ב
ממה דפריך שם שמואל ממשנה דלח
שנחה חחר בעלה ב"ח וכש"ם וכו' ללח
סם חוכיח עליו היכי משכחת לה וכו'
חלח לחו לזמום ומחי פריך ניחח דנרשה
חחר וקדשה לחר סוך ג"ח ונתחלמה
מן החירוכין ונשחה לכהן זה סוך ג"ח
וילדה וחס כן חלל לח הוי ומשכחת לה
שניהם חוכיח וכב"ב חוכח דלף
שנתחלמה בחמלא לסורה לכהן ועוד
רחי' ממה דדרשו חז"ל בפבוק ושנה
גרושה מחיבה דחפי' לח בחגרשה חלח
חיבה כגון ואי לם מיחרה לכל חדם
נמי חסורה לר"ח דדריש לה ולח מיבם

ביאור הגר"א

ו א) לפיכך כו' . חבל כו' שם ו:ביחין
כ"ם ח' ; ב) ובכיון לוכו להלי'
בב:-ין פ"ב מ' דדרשה נחורה ונפלגה
מן הסורה בחי"ם ורי"ח טעמים כו' ולף
להרמב"ם בפ"י מה"ג שב' שהו' חדרבנן
מ"מ כופין כמו בכל חיבורי דרבנן כ"ל
פ' ד' וכ"ב כרמ"ם דיבמות סביחת
כו' . חע"ם כו' . כמ"ש ל"ח ח' דלמח
חיכח חוכח כו' ולף חם על נב דחי' ולד
חיישינן כ"ם כחן דלי' הוכחה וקדושין
פ"ב ח' חלח כופין חמחי חמר כו' והח
הסם דחומר לח קדמיך ומומר
בקידושיהים כ"ז חלח בירם ובכל יודעין
בחין טוחן נב רק בשבילה ופטור
מכחובתה חפ"ה ולחר בנב בקידושין :
ו א) לפיכך כו' . חבל כו' שם ו:ביחין
כ"ם ח' ; ב) ובכיון לוכו להלי'
בב:-ין פ"ב מ' דדרשה נחורה ונפלגה
מן הסורה בחי"ם ורי"ח טעמים כו' ולף
להרמב"ם בפ"י מה"ג שב' שהו' חדרבנן
מ"מ כופין כמו בכל חיבורי דרבנן כ"ל
פ' ד' וכ"ב כרמ"ם דיבמות סביחת
כו' . חע"ם כו' . כמ"ש ל"ח ח' דלמח
חיכח חוכח כו' ולף חם על נב דחי' ולד
חיישינן כ"ם כחן דלי' הוכחה וקדושין
פ"ב ח' חלח כופין חמחי חמר כו' והח
הסם דחומר לח קדמיך ומומר
בקידושיהים כ"ז חלח בירם ובכל יודעין
בחין טוחן נב רק בשבילה ופטור
מכחובתה חפ"ה ולחר בנב בקידושין :

באר היטב

ו ח) גרושה. ע' במרדכ"ך מ"ח סי' קכ"ה : ג) מדרבנן . עיין הר"ח שמן סי' רי"ח .
נשח חלוקה חפילו נדר כגלה ממנה מעכשיו ואפי' יש לו חומק ממון חסור לקיימה
הרמ"ם מ"ח סי' כ"ט. כהן שהומזק בכהן יחיס רגיס וכשח חלוקה היח
חין כ"כ חומו להוליח פסק שנות יעקב מ"ח סי' ל"ג. דלדעת מהרשד"ם בחפ"ח סי'
ר"ל חין כופין נכהני נזמן זה דכתיב פסק ניכהו. חבל בשמו' מהרי"ט מ"ח סי' קמ"ט
ושמו' חום בשני סי' י"ז כתריכו לפשר דבח מהרשד"ם. ושנות יעקב סי' כ"ל דומה
דנריסה ומקיים דנרי מהרשד"ם. ע"פ העלה דחם רולה לנרש זכור לטוב כיון שנניו
נדחין מכשולה נממ"כ. חבל חין כופין נשוחים ע"ש . ונחשובה נכפח יחזקחל שחלה ס"ו
נשופו חולק של שנות יעקב וכחב חלילה להוליח לעז על יחוסי כהונה זכה"ז ושיהיו כל
הכשרים מנלי פרוויס ע"ש : ג) להוליח. חבל לכחחלה נזרו חף על ספק חלוה ספק מלוה
דינמות דף כ"ד ע"ח : ד) להוליח . וכן ספק חלוה וספק זונה כלן מדחורייתח חלח ספק
ממזר דרבנן. עיין הרמ"ח מ"ח סי' מ"ב. נשח ספק שנוי' ח"ל להוליחה ר"י הלוי סי'
ל"ג : ה) נשלמח . נחבו' רש"ל כחב דוקח נמשודכת יש למוח לקול כזה חבל נשלמח
חין למוח ועיין הג"ח פרק המומר ובי"ח נסי' ל"ב ושם מנומר דוקח חס הב"ד הלריכו נח
מע"ב שיהיה חחחמ קול נשלמח מייחינן חבל חס הוח נחן נח מעלמו ולח היה לך ע"פ
הדין לח חיי נח ול"כ הנה"ח ב"ח : ו) להנוזה. כחב ב"י שיינו לכחחלה חבל לח חלח
ועז"ן מולק. ב"ח : ז) חסירה. משמע חפי' חס נשחח חלח מ"ח : ח) להלן. עכ"ח ובדיעבד
חין מולימין חומו לכ"ע : ט) ונחנרשה. דוקח שיצח קול שיהיה יחדיו חבל חס יצח קול
נירושין חחר קול קדושין לח חנזיחינן נקול שיצח חחר"כ שנחנרשה ומחמרינן לזה חפילו
שקידשה חפי' חס הוח כהן ולחסורה חחר חיחתו לכהן חחר . ופס יצח חרי קולות

פתחי תשובה

לקמן סי' ט"ו ס"ח שחופה כפשיטו' דמ"מ חיכח דדבנן מיהח חיכח ומייחי חרי הקול דיבמו' הכ"ל וכחב הח"ל הכוון
מ"ד דמוכח דמחי"ל חין קדושין חפי' חיכח דדבנן כו' ד"ל לר"י הנלילי הבריים לח נחמרה לדיי חלח לפרש הקרח של
ולח נקטה חקפי' חפכרו חכמי' הקדושין ע"כ ש"ך][ב] מה"ם נשנוחה רבה"ז ח"כ סי' חפ"ח על כן חלה
ליישב ומחרו קרוב החפה עחין החפה עוברת על לחו זה . והיינ מה זו שחלה כל העושנין החים וחחו' עוין כהן
וכמו שהוח עובר כן הכש"ח לו ב"כ עוברת כו' ע"ם ועיין בך' ר"י שהמה עליו דב קוח דף פ"ד ע"ב מבואר דחפה ליכח
למנחר רק ליוף לה הפס חלה יקחו יהיה ע"ש : (ג) בחלוצ' חדבנן כו' ד"ל לר"י הנלילי הבריים לח נחמרה לדיי חלח לפרש הקרח של
ולח נקטה חקפי' חפכרו חכמי' הקדושין ע"כ ש"ך][ב] מה"ם נשנוחה רבה"ז ח"כ סי' חפ"ח על כן חלה
ליישב ומחרו קרוב החפה עחין החפה עוברת על לחו זה . והיינ מה זו שחלה כל העושנין החים וחחו' עוין כהן
וכמו שהוח עובר כן הכש"ח לו ב"כ עוברת כו' ע"ם ועיין בך' ר"י שהמה עליו דב קוח דף פ"ד ע"ב מבואר דחפה ליכח
למנחר רק ליוף לה הפס חלה יקחו יהיה ע"ש : (ג) בחלוצ' חדבנן כו' ד"ל לר"י הנלילי הבריים לח נחמרה לדיי חלח לפרש הקרח של
כחסורה חכ"ל ועיין יוסף כו' . ועכ"ח ע"ם דחפה"ח חולק על חנו"י ועיין
כחסורה זכרון מחי"ם ונכלכל חלח כו' : (ד) ספק חלוצה כו' . חלח"ה ספק
חלוצה ספק זונה הרב כו' . חום ב' ועמ"ם מזה נפ"ח ל"ד כימן כ"ב ק"ב: (ה) ספק
חלוצה ח"ל להוליח . עיין נחסורה חח"ח ב"ח ד"ה ועמ"ם ומזה ספ"ח ל"ד כימן כ"ב ק"ב: (ה) ספק
חלוצה ח"ל להוליח . עיין נחסורה חח"ח ב"ח ד"ה ועמ"ם ומזה נפ"ח ל"ד כימן כ"ב ק"ב: (ה) לריך להולי' . עכ"ח

תשובה

ום"ם נפס הרי"ו הלוי נשח כפק שנוי' ח"ל להולי'.עיין נפ' שעה"מ פי"ע מהל"ח דין כ"ג שכ' עליו לכחוי'הדין עמו כיון
דפ"ם הוח ח"ל כחליבו' עיכה כחכב הרמב"ם (ובש"ע לעיל כימן ב' פ"ה) חפס נשחח לח חלח מפני שהם ג' ספיקו' חך
נחמה ז"ח דהח כחב החו"ה הביחה הפר"ח נכללו פ"ם לוח ז"ל (עש"ך סי' חות י"ח) דנביחו'של ישרחל מביו כניס הכופי
ופפק חס נחלפו לח מקרי פ"ם דחחחר שלברו חכמי' נביחוח הכופים מחמח חותו פפק הרי הוח כודחי חיכור ולריך ב'
כפיקות חלבד הפפק הרחשון שחברו חכמים והחחיכ"ר דרבנן כימר בפפק חחד היינו דוקח בדבר שעיקר חיכורו חדרבנן
משום נזירה כו' וה"ב דכוחם' והחחר שחברו חכמים שבו'מחמח פפק בעחמ' חשיב כודחי ח"כור ואינו כימר לח מעשם פ"ם
ולח מעשם פפק דרבנן ומלחחי רחיה שחין עלי' חשובה מהח דנרסינן ס' החומר דף ק"ו נבי הניח דיבחי כו' עכ"ד ע"ם וע'
בכ"ם לעיל סימן ב' פ"ק י"ד ועמ"ם לקמן סימן ז' ס"ח פ"ק כ"ב : (ו) ורשחי הכהן לכתחי' עיין נפשובח בריח חכרים סימן

פתחי

לקמן סי' ט"ו ס"ח שחופה כפשיטו' דמ"מ חיכור דרבנן מיהח חיכח ומייחי חרי הקול דיבמו' הכ"ל וכחב הח"ל הכוון
מ"ד דמוכח דמחי"ל חין קדושין חפי' חיכור דרבנן כו' ד"ל לר"י הנלילי הבריים לח נחמרה לדיי חלח לפרש הקרח של
ולח נקטה חקפי' חפכרו חכמי' הקדושין ע"כ ש"ך][ב] מה"ם נשנוחה רבה"ז ח"כ סי' חפ"ח על כן חלה ליישב
ומחרו קרוב החפה עחין החפה עוברת על לחו זה . והיינ מה זו שחלה כל העושנין החים וחחו' עוין כהן וכמו
שהוח עובר כן הכש"ח לו ב"כ עוברת כו' ע"ם ועיין בך' ר"י שהמה עליו דב קוח דף פ"ד ע"ב מבואר דחפה ליכח
למנחר רק ליוף לה הפס חלה יקחו יהיה ע"ש : (ג) בחלוצ' חדבנן כו' ד"ל לר"י הנלילי הבריים לח נחמרה לדיי חלח לפרש הקרח של
כחסורה חכ"ל ועיין יוסף כו' . ועכ"ח ע"ם דחפה"ח חולק על חנו"י ועיין
כחסורה זכרון מחי"ם ונכלכל חלח כו' : (ד) ספק חלוצה כו' . חלח"ה ספק
חלוצה ספק זונה הרב כו' . חום ב' ועמ"ם מזה נפ"ח ל"ד כימן כ"ב ק"ב: (ה) ספק
חלוצה ח"ל להוליח . עיין נחסורה חח"ח ב"ח ד"ה ועמ"ם ומזה ספ"ח ל"ד כימן כ"ב ק"ב: (ה) לריך להולי' . עכ"ח

זהב

כנלע"ד : [ד] ואם אין קורין כו' דהכי אסרי' בנפ' שלח לי' רב לשמואל יצא קול איש פ' כהן כתב גם לאשתו
ויישבת תחתיו סהו שלח לי' תצא והדבר צריך בדיקה פירש"י תצא ספני הקול אבל הדבר צריך בדיקה ק"ם
שנוציאה מאי היא אלימא דאי מבפלינן קלא או לא והא נהרדעא אחרא דשמואל היה ובנהרדעא[לא]מבפלינן
קלא אלא דאי קרו לנתינ' כתיב' כו' והרמב"ם כ' כאן בשתם תצא ולא חילק בין קורין כו' ודבר זה הקשה
ב"י וחמה על הם"ם שלא הרגיש בזה ומ"ח ז"ל תירץ מה שתירץ והביא בשם חכם א' דרמב"ם לא ם רש
דברי שמואל שאמר תצא כו' כפירש"י דק"ל הל"ל אימא הדבר צריך בדיקה ותצא דהא צריך בדיקה
קודם שנוציאנה לפירש"י א"ו הפי' כמו בפ' התקבל דף ס"ו דאמר שמואל תצא והדבר צריך תלמוד דפירושו
תצא מספק שמני שצריך ללמוד אם הוא כשר או לאו ח"נ קאמר תצא מספק משום שצריך בדיק' אם קורין
לנתינ' כו' וא"א לפשוט ע"ז כן לשני דם"ד דמקשן דצריך בדיק' אם נוהגין לבפל הקול אם לאו נפ ה ק
תצא כיון שא"א לפשוט עליו בבירור האיך המנהג ופריך והא נהרדעי אחרא דש.ואל ושם בירור הוא דמבפלין
ע"כ ונכונים הם עכ"ל ול"נ דאינם נכונים דמה שהביא ראי' מל' תצא והדבר צריך תלפוד אשתמיטתי' הא
דאיתא עוד כהאי לישנא מפם נ' דהיינו בפ' המגרש דף פ"ם שלחו מבי רב לשמואל ילמדנו רבינו יצא עליה
קול מראשון וכא א' וקדשה מהו שלח להו תצא והעמידו הדבר על בוריו פי' שיבדוק אחר הקול כו' ואמרי'
אח"כ לא מצאו הדבר על בוריו [מהו]אמר רב הונא מגרש ראשון ונשא שני כו' הרי לפניך דהך תצא אין
פירושו דסכה מפק תצא ע"כ דהא מפקי' שם דאם לא מצאו בורי' של דבר דמותרת לשני אע"כ ד"ה ק תצא
אלא דחחל' צריך לברר הדבר אם חייב שני לגרש או מותרת לו וא"כ הך תצא אינו תצא עכ"פ אלא אפשר
שתצא וה"נ מפס דכוותי' דבכאן והיינו כפירש"י והיינו מפס ההי' ד"ה התקבל ששם אמר תצא והדבר צריך
תלמוד דמבואר בהדיא דה"ק דעתי שתצא אבל קודם שתצא יצא אם לא וכן פ"ש בהדיא
דאין הדבר בר ר לדעתי וצריך אני ללם ד מן הנדולים ע"ל ותי דיכון שאמר צריך בירק' מפמע דאפשר
בבדיק' ותו דמה שפי' לדעת המקשן כיון שיש מפק בפנהנ מן מבפל ן תצא מפק וזה וראי אינו דוחי אולי'
לקולא מפק דהקול אינו אלא מוחרא דרבנן ואין אימיר אלא בפקום שאין מבפלין בבירור וכרי לחרץ דעת
הרמב"ם ל"ל דהך מלחא דבדיק'/דאיך)[ל"ל הכי]פירושא דבפ' המניח אי' נ"כ חיל ק בין קר את כד או חביות
לענין אם חלוי ברוב אנשי פקום או דוקא כולם והכא לא נתברר אי אולי' ברוב היוב של הפקום"כ לא הביא
הך בדיק' כלל ואולי' לחומרא דבדיק' ל"ם כלל (דברי חפניה כ' ב"ש בפק"ח יצא קול פ' כהן כו' דהאי כהן
מיותר הוא ע"ל ול"נ דאפשר אם יצא הקול בישראל חושש ן אח"כ לכהן דשמא יאפרו נם נתן הישראל הנם
ואח"כ נשאה וכהרמב"ם דלא פחלק בין קרוין לכתיב' נתינה א"כ יאפרו כהנשא נרוש' אבל בכ"קליבא למיחש
לכהן ב' כיון דהית' תחת הראשון בודאי לא נתלה הנם אחר הכתיב' שהרי לא יצא הקול רק על הכתיב'ואין
קורין לכתיב' נתינ' ונם פקור מוצא דין זה הוא פנם' ס"ם הזורק ושם פיירי בהדיא פכהן ואפשר בישראל אין
הדין כן דאף בפקום שאין קורין לכתיב' נתינ' אפיר' אח"כ לכהן מפקם שכתבנו דבכהן איכא תרתי לפיבותא
דהרי היח' תחת הראשון וגם אין קורין לכתיב' נתינ' אבל בישראל אינו אלא חדא לפיבותא דאין קורין
לכתיב' נתינ' חוששין כהרמב"ם דלא פחלק בין קורין כו' ואם היינו רוצים לו' דפיותר הוא ובפעות הוא פפי
הילל כן דברמב"ם הוא בפעות ס"ם כהן ול"א הי' ק' פידי פה שהקשו הפוסקים עליו למה לא פחלק בין קורין
לכתיב' נתינ' או לא דה"ם לאוקפ' דאיירי בישראל ואין שם חילוק הנ"ל כס"ם עכד"ה) : [ה] שנתקדשה
ונתגרש' בשור כ' ונתגרש' סיד ותפה כ"ה בפ' ב"ה ל"ל הך סיד ולכך לא כתבו כאן בש"ע וי"ל דם"ש

ספיף מ' ויש לחלק : (ז) ולא בקדושין משמע לקול הקדושין.זה נותה דעת הרמב"ד והר"ן מכל הרמב"ן מוכח ס"ו ס' לקמן סימן מ"ו ס"ק ד' בפתיק הכי"ו ל' הר"ן כזה שכניה דעות הרמב"ד והרמב"ן : (ח) יגה פליס קול חלוקה י"ח דלא מייסיון זהו ל' הרמב"ם (סי"ז מהל' כ) והסכים המגיד פל ידו וזה לשונו וכבר נתבאר דבספק חלוקה מ"מ ספק נזרו וס"ס וכ"ם ודאי קול אפי' שמוזק בכ"ד פכ"ל ונפי זה ס"ס רמוי לכתחלה למוש לקול כמו בספק חלוקה מיהו הלשון לא משמע הכי דמשמע דאפי' לכתחלה ספק חלוקה מדרבנן ספק המוזק בנ"ד וכן הוא בהרמב"ם פרק ב' מהלכות נחלות ה"ב ומיהו נראה דלא אפשר לומר כן דהא בגמ' פרק הנושא (כתובות דף כ"ח ע"ב) אמרינן אמר רב יהודה אמר רב הלכה כדברי האומר אין קול לשטרות ופירש"י ז"ל דאין קול לשטרות שנכתבו בחיי המוכר ומתו דאין מוציאין אותן בקול עדים שאומרים שמעינו מפי המוכר שכתב שטר זה בחיים ואנו מעידים שמת ואין לומר שמא חזר ומכרו לאחר דהא אמרינן בפרק הנושא (כתובות דף כ"ח ע"ב) אמר רב יהודה אמר רב הלכה כדברי האומר אין קול לשטרות ופירש"י ז"ל

ביאור הגר"א

פרחי

טורי

חכמת

תשובה

זהב

שלמה

דף מ"ט: (יב) כתחיכה דמיסורת. ומ"ם מותנת ממתנה לדבריה שתמרה ממתנת קטנה ממרה כך הוא מחלוקת בין כרמב"ן והמגיד משנה (רמב"ד ס"ל דנתמנת מ"ם מותנת ממתנה לדבריה והמגיד משנה ס"ל דמיהם נתמנת ף"ם מ"ם מותנת ממתנה לדבריה פין כפי"מ מהי"ב): (יג) נתסרת פליו מספק. אבל אם התסה טופנת בדי שקודם לכן נתנס ס"ל להרמב"ן והרשב"ם דנתמנת דמתחר שטופנת בדי ולא אמרי' דתסורה פליו אלא כמכתשת חומו או בשותקת (והמגיד משל' לפי שכרתו כדברי הרמב"ם ס"ל אפי' בטופנת בדי אינה נתמנת פיין כפי"מ מהי"ב בדברי הרב המגיד שהביא שני הדעות וסניתו נם הכי' נפי' זה ס"ק י"פ): (יד) הרי זו מותרת לכהן. ולפיל בסימן ד' סעיף ט"ו ספק (דהיכא שיש פליה קול שהיתה בטלה ומינ בעלה והכל מרנינים מחריה וכו') היה בפלמה מוסתין לה משום זונה וכהן מוסת לה מדין תורה ס"ל דלפיל שהני דהוחיל דהכל מרנינים מחריה ודיימת ספי והוי כספדים והכא מיירי רק שהיה ולא נתפרסם פליה שהיתה מוכת עץ פיין פדים רחו הם דבר מכופר והכ"ם כתב דהכא מיירי בפומדים ולפיל מיירי בהי"א ומין דכרוים דהא בהי"א

ביאור הגר"א

כו' . כמש"ם מלי מד.רם כו' ולפ זעירי מודה לרב חכי תלת דר"ח פליג על זעירי ע"ש : נא) והכ"י כו'. כך יהוכן שם ב' וכמ"ש בקידושין ע"ד ח' ע"ש ה' הסלכ' כתכת פ"ו : נב) כ"ה כו'. לפון הרמב"ם ונ"מ דה"ת דמ"ל בקרובה על ניפורי כתוב' לכפר נבעלתי מדפריך מי ר"נ כו' ור"נ דוקא נכרי

דגול מרבבה

כ"ש ") ע"ש בס"ק ס' ול"נ דבוה אפי' ליכא אפי' חד דוב נ"כ סותרת דסמה שמחסיר הרמב"ם ביבוב בלא"ה אין ראיה דכאן .ראיכא ס"ם שמא לא זינתה עם אחר כלל ואח"ל זינתה שמא נכ האחר כשר הוא ואפנם פפה שמבואר בס' ד' אפי' פורה אותו פ' וכו' והרי נ שם ס"ם ששמא נם האחר פסזר הוא ס"ם שאני כאן דפסיק אפה בודק'ומזנה משא"כ בסי' ד' אדרבא אנו חייש' שמא זינתה עם כשר נם שם הולד אין לו חזקת פסזרים אבל היא יש לה חזקת כשרות ואו יגם הב"ש לא קאסר רק על בתה ;

ביאור הגר"א

כו' . כמש"ם מלי מד.רם כו' ולפ זעירי מודה לרב חכי תלת דר"ח פליג על זעירי ע"ש : נא) והכ"י כו'. כך יהוכן שם ב' וכמ"ש בקידושין ע"ד ח' ע"ש ה' הסלכ' כתכת פ"ו : נב) כ"ה כו'. לפון הרמב"ם ונ"מ דה"ת דמ"ל בקרובה על ניפורי כתוב' לכפר נבעלתי מדפריך מי ר"נ כו' ור"נ דוקא נכרי

דגול מרבבה

כ"ש ") ע"ש בס"ק ס' ול"נ דבוה אפי' ליכא אפי' חד דוב נ"כ סותרת דסמה שמחסיר הרמב"ם ביבוב בלא"ה אין ראיה דכאן .ראיכא ס"ם שמא לא זינתה עם אחר כלל ואח"ל זינתה שמא נכ האחר כשר הוא ואפנם פפה שמבואר בס' ד' אפי' פורה אותו פ' וכו' והרי נ שם ס"ם ששמא נם האחר פסזר הוא ס"ם שאני כאן דפסיק אפה בודק'ומזנה משא"כ בסי' ד' אדרבא אנו חייש' שמא זינתה עם כשר נם שם הולד אין לו חזקת פסזרים אבל היא יש לה חזקת כשרות ואו יגם הב"ש לא קאסר רק על בתה ;

פתחי תשובה

מיבוס ל"ש הרמב"ם (סוכה לקמן כ' קכ"ו ס"כ) תו דילמא שחי יבוס שתין לה מזקה להיתר משמ"כ להכיזה יש לה מ"כ ומדברי הכ"ש ס"ק ל"ש משמע דתין ילוף.יהוה ל"ל השיב לו מה דמ"ל דמשקה ל"ל?ליכא הרמב"ם ולדידיה נהפוך הוא דחפי' לדברי הרמ"ם דמיקל לעניו יבוס כלן מודה ד"מ הוה"ל פלוג על השגת הראב"ד ומ"מ מ"ש הרמב"ם ז"ל ס"ס ס"ס ס"ס

כהן כשלחן פרוך הרב הבית יוסף הכא נס כן כ"מ מיירי ופיין בקונטרס מחרון סי' ו' : (טו) ואם נשאת לא תצא. כלומר אפי' כרוב פסולים מצלה וכרי"ג ולא ידענו מ"ם לאחר זה לדעת י"ח וכדיעבד אפי' כרוב פסולים הא נס לדעם רחשובה דיעה הכי (ופ' כב"י): (טז) והוא והי' לאשה כפלתי אפי' כרוב פסולים מצלה ואפי' כרוב פסולים מן הנשואין כשרה לכהונה. ואפילו כן אסור לכתחלה לישא אחת מהן שמא תמות ויבא עליה אחר שהיתה פסולה לו. ואפילו כן אם נשאה

ד סם ה מצנה סם דכ"נ ע"כ ובן כנרם הרח"ם ז סם דף כ"ז ע"ב ח הר"ן וכן הוא מקנרם ה"ה סם מנרייחת דזו עדוה תשה וכו' סם דף כ"ז ע"ב ט מסכ' ס' ז כרייתת וכלוקימה' דרב פפת סם כ כרייתת סם וכדמפרש סם בגמ' תלינת דר"פ ל כרי"י כפוסות דל"ו ע"ב וכמ"ק

ביאור הגר"א

כו' ככר ממהו עליו הר"ן וח"ת דהת מסוגיות דשם מ' דקתן נתתן[תפי' כשתינו מכל"ם כמ"ם שם עדוה כו' היינוך כו' וכפתיכה מכל"ם דתל"כ תפי' ככה כו כמ"ם וכן מ"ם לפי' קרוב ולא תילק דכתובה כפרין תפי' היינו מכל"ם ושם תמרי' דכנה ומכה דוקת במכל"ם וגם מ"ם ומעשה כו' דומה בשניל שהות קנין לה מהיום כן דתמר בתדם ת' ומ' בגדול תלת בשניל שהיה בנה וז"ם ויש שכ' ושיעתם דתשה ועבד ושפחה תפי' שלו וכל הקרובי' תון בנה וכתה כפרישתפי' בתינן מכל"ם וין קנין וקנינה תכל בנה וכתה ועבד ושפחתה דוקת במכל"ם יהיה ובעלה תינן נתתנן תפי' במכל"ם תכל הרתכ"ן כתך עלתו על היורשל' כדרכו שתמר סם ותפי' קנין רב תתי כסם ריב"ל תפי' קנין תפי' קרוב תפי' קנין וקרוב מיעב'תן[דת מכניה קרכותיה תשכתפי הות וכניה ותפתיה תתון לגבי ר"ם ולת רבלין תתון לגבי ריב"ל וקבלין וסוכר שהות המעשה שתתרו בנתמ' מעשה בה לפני ריב"ל וקנין הוי כמ"ם ירושלתמי ומפ"ה תלריכיכו מכל"ם לכל קרוב תין תילוק כמ"ם סם דכלל לכל הקרוב' כהנדי וכן הרתכ"ם כלין ודברי הת"ת וכ"י שתואל דרוקים מתוד ות"ל להשיב עליהן: ג) ותפי' כשים כו' דשכולים תסוס דתסכוונה לקלקולה תפת"כ כתן דלת תקלקלת תידי סם ופ"ם קי"ז קי"ח: ד) וכן שפחתה. כר"ם דתתרלין כריית"ת כרוקים: ה) ויש תקילין כו' כתו כעדום תשה כתו שהקילו כתן ככל פכולי עדום ועיין נפ"ת הקידושין י"ב כ' תם הקילו כו' וב' תוקפת שם ד"ה תם כו' וכ"ם דהסם תיכור כרם כ"ם כתן דתיסר לתו ודמיתי להת דכותה ז' ת' תכל הרח"ם כם דל"ד לכם תפי' היל עלמה נתתנה תפי' תינה תכל מכל"ם ובתן תפי' תלתו תכל"ם לכ' התינן וזה מתניב שפתה ולת השיב נוי: ו) וה"ה כו'. ודל דתליתי בפלוגתת הכל תם למדין מעדום תשה ד"ת: ז) ומכל"ם כו'. נדוקה תז דכל פכולי עדום תינן נתתנן להו מיר כתל"ם כ"נ ג' ותיכה נתתנ' על תברתה ותפילו עד ת' תינו נתתן להתתיר כתל"ם תם וכתל"ם כפ"ה:

הגהות רעק"א

ת] פי' ז' כ"ם לום ת' שתת הערם כה. כ"נ עיין תכו' הר"ם תלטקר ק' ל"ה:

ג] ס"ב תין הכתל נתתן. נ"ב תפשר תפי' כתלה יטרתל דתין נוגע לו תינו נתתן ע' תפו' כ"ב ת"ב ק' כ"ב: ג] תם הגה וה"ה לעד תפ"ם. כ"ב ע' תפוכם הרתכ"ת ת"ת ק' כ"ב וכ"נ:

ד] ס"נ הר"ז לת יפתיה. נ"ב ותם נפתה עיין תפו' נ"ב כ' כ"ב דתפוסק תם תלת ותכי תלפתי כתי' ריע"ת יכתום דף כ"ב הניח פוסקתת דתפו"ם הדין דלת תלת:

שי למורה

פי' ז (סעיף ב') כהגה"ה ותפילו מכל"ם. כ"ב עיין דל"ת: תלת תתיפי פיתן שכי תלפים ק"ו ולכאין עד תפי עד עיין שו"ם זקני התן ז"ל פי' ק"ת ומ"ם תם לדתום דברי תרתל"ם כתפתי כגליון תם דכ"ם ת"ק דף י"ד ב' כהו דלמת תכיהן תפוריה תפשע כתרתל"ם שוב רתיפי כבורי תכן נה"ם דף כ"ב שתתריך כאן:

פ"ם וק"ת. וכנ"ג כהגהות פטור: ד) ותפי' נשים. פ' מ"ם הת"ת ס"ק נ'. ומכ"ש לגי' נתשונתו פי' קת"ת מייתנו: ה) תפשה נת': כ"ל ולת ותפשה. ודין נפני עלמו הוא ולת קתי תל קטן תלת נכס ובתה תפי' נדולים נפיתן נתל"ת וח"ת נסתוך קרוב נתתן להפיד לת תיירי נכנה ובתה כ"ם וע' ת'. תמי. תוכח ניה דלריך שיהת תלוה תתתל' ופד סיף וכ"ם נגי נוי התל"ת לדעת יש תיכי' תכל' ופד סיף כה"י: ז) תפיד לעלתו. תפי' תס"ת ודוקת תתיו יוכל תכל לת יש לומר דתם תדם דשנוי תלת הוא וכיום תלת ותיכם ותפשה תלת הוא ופתם ויודע דלת נפתת' תוכרתת לו כ"ם ת"ת: ח) ותפי' כשים. הרת"ם תוכיח תלת הוא ויודע כתתר שנוי ע' ב': ט) ויש תקילין נתתים לפי תומו ונתת לת יפתים ת"ת ופ"ת ס"ק נ': י) ופתי' כשים. ת"ת הת"ת ס"ק נ'. ותכ"ם נתקוק לגי' נתשונתו פי' קת"ת מייתנו: כ) תפשה נת'. כ"ל ולת ותפשה. ודין נפני עלמו הוא ולת קתי תל קטן תלת נכס ובתה תפי' נדולים נפיתן נתל"ת וח"ת נסתוך קרוב נתתן להפיד לת תיירי נכנה ובתה כ"ם וע' ת'. תמי. תוכח ניה דלריך שיהת תלוה תתתל' ופד סיף וכ"ם נגי נוי התל"ת לדעת יש תיכי' תכל' ופד סיף כה"י: ז) תפיד לעלתו. תפי' תס"ת ודוקת תתיו יוכל תכל לת יש לומר דתם תדם דשנוי תלת הוא וכיום תלת ותיכם ותפשה תלת הוא ופתם ויודע דלת נפתת' תוכרתת לו כ"ם ת"ת: ח) ותפי' כשים. הרת"ם תוכיח תלת הוא ויודע כתתר שנוי ע' ב': ט) ויש תקילין נתתים לפי תומו

ס"כ כפיד שקר: (ז) וכל לא נגד שני עדים. שם כתב"ה מלשפי מסורם דלא כל סימנה לאסור עלמה לבעלה כבן ואם סיתה סמויה נאמנת לאסור עלמה לכהונה ואפי' במקום שני עדים שלדם נאמן לאסור על עלמו יותר מק' מים ויש לדקדק דכל זמן שהי' תחת בעלה ויש לה עד א' המחירה למה נאמנת לומר שהיא עמאה ס"ם מלשה דעלמא מהומרת עמאה מכי לך מיישינן שמא סיתה נאמנת (כדלקמן סי' קפ"ו סעיף ו') ולפי המוכל שכוי כש"ה המומר שהיא מסורה פדיפת היא מלשה דעלמא מהומרת שנלכדה (כדלקמן סי' ו' סעיף י"ב) ול שכרה שבעלה סי' כהנה עובדי כוכבים ומש"ה אמרינן שם שמא סיתים נאמנת לומר שהיא מסורה ואף שם לחלק כדומק אין נראה כלל: (ח) ול שכאמת לפני כ"ד ולא מיתו בה. מל' זה משמע שאם נאמת בלעצם בלא ידיעת כ"ד וכתו עדי שהיה תלא כאם שכאמה שנאמו שלא סיתה נאמנת ש"ם שכויה שכאמת תלא ואין לה היתר אלא מפי ש"ם בית דין ול לפני כ"ד ולא מיתו בידה וכתמתים בחלק בעלמא נאמו' אין מתמיהים לה דהיה נועצת בדבר אחל אשה שכויה שכאמת לא שכקת סיתירת ואכלי היסורת אלא כדי שתנשא לשני כשרה ואין לנו לחוש שמא כרשות בידה להנשא לישראל למי שתרלה ואין בתשובת הרד"ך כית מ' שם כתב דאפי' נשאת בלא ידיעת כ"ד ול לא מיתו בידה כית דין מן לפני כ"ד ולא מיתו בידה ואחר כך באו שני עדים ש שנשבית הרי זו תנשא לכתחל' ולא תצא מהתיר' ואפי' נכנס אחרי שבאי והרי היא שבויה לפנינו ביד אדונים הרי זו לא תצא מהתירה שהתירוה יג) פ ומשמרין אותה מעתה עד שתפר' ו ואם באו לה יב ב' עדים אחר כך יז) שנטמאת אפי' נשאת ואפי' היו לה בנים הרי זו תצא (ט) יד) ואם בא עד אחד אינו כלום: ז פ אמרה נשבית ומהורה אני ויש לי עדים שאני מהורה אין אומרים נמתין עד שיבואו העדים (י) אלא מתירין אותה מיד טו) ת ולא עוד אלא (יא) אפי' יג (יא) יצא עליה יש) קול שיש עליה עידי טומאה כתירין אותה עד שיבואו יד (יב) שבשבויה יס) הקילו:

ח פ האב שאמר נשבית בתי ופריתיה בין שהיא גדולה בין שהיא קטנה טו (יב) [ט] אינו נאמן כ) לאוסרה טז)(ה"ה אם מומר שנכפלה נעילת מיפור)(הגי"ם פי"ם מל"ב כסם הרשב"ם):

ד מ האשה שאמרה נשבית ומהורה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ח [ה] י ח) אפילו היה שם עד א' [ו] שמעיד שהי' יג) שבויה פ אבל אם יש שם שני עדים שנשבית אינה נאמנת טז) עד שיעיד לה אחד שהיא מהורה:

ה מ היה שם ב' עדים שנשבית ט י) ועד א' מעיד יד) שנטמא' [ז] ואי מכחיש אותו ומעיד לה שהיא מהורה ולא נתייחד עמה כותי עד שנפרית אפי' זה שמעיד שהיא מהורה עבד או שפחה הרי זו מותרת: הגה יא) וי"ל י אפי היה מומרת נפסולי נאמנת נגד עד א' שאומר טו) מהורה (ז) אבל [ח] לא נגד י' עדים (הגהות מלפסי פ' האשה שנאמרלה):

ו פ מי שאמרה נשבית ומהורה אני והתירוה בית דין לינשא יא יב) (ח) או שנשפח לפני עז) בית דין ולא מיתו בה) ואחר כך באו שני עדים ל שנשבית הרי זו תנשא לכתחל' ולא תצא מהתיר' ואפי' נכנס אחרי שבאי והרי היא שבויה לפנינו ביד אדונים הרי זו לא תצא מהתירה שהתירוה יג) פ ומשמרין אותה מעתה עד שתפר' ו ואם באו לה יב ב' עדים אחר כך יז) שנטמאת אפי' נשאת ואפי' היו לה בנים הרי זו תצא (ט) יד) ואם בא עד אחד אינו כלום: ז פ אמרה נשבית ומהורה אני ויש לי עדים שאני מהורה אין אומרים נמתין עד שיבואו העדים (י) אלא מתירין אותה מיד טו) ת ולא עוד אלא (יא) אפי' יג (יא) יצא עליה יש) קול שיש עליה עידי טומאה כתירין אותה עד שיבואו יד (יב) שבשבויה יס) הקילו:

ח פ האב שאמר נשבית בתי ופריתיה בין שהיא גדולה בין שהיא קטנה טו (יב) [ט] אינו נאמן כ) לאוסרה טז)(ה"ה אם מומר שנכפלה נעילת מיפור)(הגי"ם פי"ם מל"ב כסם הרשב"ם):

ביאור הגר"א

ח) לפילו היה כו' · כ"ם כרים קוטי ומשקה לה ע"פ פ"ם ולפ ר"ח ל"ם תלא מסום דרבלים לדבר שהרי קיבל לה ומשו"ם שם כ' וכ"כ רש"י בכתובות שם כ"ג ב' ד"ה ה"נ: ם) עד שיעיד כו' · תסרי' גמ' כ"ג ב': י) וש"ל העיד כו'. לפ שהעד עומלה לה בתחילה כמ"ם בגמ' שם ותכרתה מסמרי לפומה דעד ולפ שבעדות אישה תיכה כן-מ"ש ש"ל: יא) ו"ל שאם כו' · גמ' שם לפיכי שויל לנפשה כו' אבל נכ' עדים הוי כלשה דעלמא שאומרת עמאה דאינה נאמנת כ"ם כפוק כדים ודוקה בעל"ה העדות כ' ס"ק ס"ו בשם כלים אלא דוקה כשאין כאן עדים אלא אשה אחת שאומרת עמאה ואין כאן עדים אחרים לסיפר לה שהיא מהורה ועל"ל כ"ו ס"ג: יב) לו כו' · דכפולין הוי כתחילה שלה וע' יבמום ק"ח ל' ולפ כ"ל מיתו ה' כולל לפילו שהיתרום דד"ך: יג) ומשמרין. נאמרת שם: יד) ואם כו' כו' · כ"ג ב' ר"ה כולה לפילו עדים כו' לפילו כיון דלילה עדים לאו כל כמיכם לכל מקום ע"ה של עומלה לא: טו) ולא עוד כו' · עקומס' שם ד"ה והל כו' ול"ם עידי כו': טו) וה"ה

שי למורה

ם"א לפילו כלמן · כ"כ עיין כ"ם מ"ם כשם הר"ן כיון דהיכום קול מה שמלמין יותר מע"ה ל"ג ליגו לכל כתום' כ"ל ל"ה ד"ה זו ובכת מקומו' שהרשו דלכמו במינו שהיה הזיכון גרוחה דלא כהר"ן דהרי מה שלמיכים עידי הזמה מיכום הוא ודו"ק סוב מלאתי כתו' יפיני כתום' ד"ה ואם תוכי כוונו לזה שכהכתי ודוק היטב:

חכמת שלמה

לה לחמלי' ל"ל דעיני' נהנה כלפר וכך לא הלה רק אם כעלה מלמין לה תו מלת לילה כיון דהשם שלין לה לחמלה ול"ם בעזה"י דבדי הכ"ם ודו"ק ועי' מ"ם בשפו' ל"ק בתרגמלא במהדור' מ' שלי ס' רמ"ד קנה מקום: כהל קדושין סי' מ"ח ובמהדור' כ' שלי כפי"קט"ו בשפו' ל"ק פיימיילטים יים"ם שהלהכו בדין זה בכמה עניני' בעזה"י ועי' מ"ם בעזה"י בשפוכה לק"ק ברחיילוב קנה מקומה נא ע"ז פימן"ח במהדור' ס' שלי סי' ק"ע לקוכ"ף על דברי הכ"ם שכא מרם ברכון לא מפני:

סעיף ו · בהגי"ה הו שכשהם לפני נ"ד ולא מיתו בה. כ"ב עיין בח"מ ובש"ע ס"ג ובסכומי ביי"ד הל' גרים סי' רס"ח במ"ם עיי"ם נם בדברי הכ"ם לקמן ס"ח בתל שלמר על כפו בפניים ופדיפיה מה שלפיל בזה עיין בשכומי שם בזה עיי"ם ודו"ק:

סעיף ח' התל שתמר בפניים בפי ופדיפיה כ"ב עי' בכ"ם בקפי"ו

פרחי תשובה

כר"י שהתירוך בזה ומפיק דהכי נקפי' דכפר דגם בכומי מפל"ם נדולי יבראל ספקי בפנרם רת פלטוי נתון ו פי' היתלה דיש לחוש לכבר' הרח"ם מ"ח בעד מפי עד דיש מקו'לו' דגם הרח"ם מודה בזה הוכחה מהפ"ם (בכורים דף ל"ו) כדברי מהרש"ך ומ"ל דכי נקפי' ע"פ. וכן הכפ ס בשפר יפוטות יעקב בק"ק ע"פ"ומ"ם הכה"ע מפה מפי מחרי' כו' בשפק הרתל"ח כו' ע' בת' רע"ק מגיר פימן נ"ב: ז) תל כה להמציר עת"ם כלן ולרמ"ן פימן י"ז כל"ז ואי כפ' כו"ב כהגיה ל"ק פימן ל"ח לתחר שביאר שם לדהום דברי הפב יבקב פימן ו' (פיוב' לקמן סי' קפ"ח ס"ג) כתב ז"ל וע"פ ג' הכבדום הללו מתורן מה שהוקשה לה"מ ס"ק י"ז ס"ק כ"ד דפס הבריש רמ"ח בהמיר בכותי מכל"ם שבעל"פ שאין להכחיש כותי מכל"ם שפם ובכ"ז ס"ב פפק דנאמן להקל ולא להחמיר ולממ"ש ניחא דפס בכו' ז' הלפה בחזק ס מר עומדם ועי"ש מה שכתבים להלמנו דוגים לחתר' ונאמן כותי מכל"ם בהיה פהור' וזה הכותי בתכחיפו ואומר שנטמאתה בת לחוליא' מחזקת' לכן לא מצינו בדבריו כלל ועוד כיון שהפלה חומרם שהוה מהי כותי ולילה הפירום דד"ך: ח) ומתמרין. נאמרת שם: יד) ואם כו' כו' . כ"ג ב' רש"ל כולה לחיכת עדים כו' לפילו כיון דלילה עדים לאו כל כמיכם לכל מקום ע"ה של עומלה לא: טו) ולא עוד כו' · עקומס' שם ד"ה והל כו' ול"ם עידי כו': טו) וה"ה

שי למורה

ם"א לפילו כלמן · כ"כ עיין כ"ם מ"ם כשם הר"ן כיון דהיכום קול מה שמלמין יותר מע"ה ל"ג ליגו לכל כתום' כ"ל ל"ה ד"ה זו ובכת מקומו' שהרשו דלכמו במינו שהיה הזיכון גרוחה דלא כהר"ן דהרי מה שלמיכים עידי הזמה מיכום הוא ודו"ק סוב מלאתי כתו' יפיני כתום' ד"ה ואם תוכי כוונו לזה שכהכתי ודוק היטב:

חכמת שלמה

לה לחמלי' ל"ל דעיני' נהנה כלפר וכך לא הלה רק אם כעלה מלמין לה תו מלת לילה כיון דהשם שלין לה לחמלה ול"ם בעזה"י דבדי הכ"ם ודו"ק ועי' מ"ם בשפו' ל"ק בתרגמלא במהדור' מ' שלי ס' רמ"ד קנה מקום: כהל קדושין סי' מ"ח ובמהדור' כ' שלי כפי"קט"ו בשפו' ל"ק פיימיילטים יים"ם שהלהכו בדין זה בכמה עניני' בעזה"י ועי' מ"ם בעזה"י בשפוכה לק"ק ברחיילוב קנה מקומה נא ע"ז פימן"ח במהדור' ס' שלי סי' ק"ע לקוכ"ף על דברי הכ"ם שכא מרם ברכון לא מפני:

סעיף ו · בהגי"ה הו שכשהם לפני נ"ד ולא מיתו בה. כ"ב עיין בח"מ ובש"ע ס"ג ובסכומי ביי"ד הל' גרים סי' רס"ח במ"ם עיי"ם נם בדברי הכ"ם לקמן ס"ח בתל שלמר על כפו בפניים ופדיפיה מה שלפיל בזה עיין בשכומי שם בזה עיי"ם ודו"ק:

סעיף ח' התל שתמר בפניים בפי ופדיפיה כ"ב עי' בכ"ם בקפי"ו

פרחי תשובה

כר"י שהתירוך בזה ומפיק דהכי נקפי' דכפר דגם בכומי מפל"ם נדולי יבראל ספקי בפנרם רת פלטוי נתון ו פי' היתלה דיש לחוש לכבר' הרח"ם מ"ח בעד מפי עד דיש מקו'לו' דגם הרח"ם מודה בזה הוכחה מהפ"ם (בכורים דף ל"ו) כדברי מהרש"ך ומ"ל דכי נקפי' ע"פ. וכן הכפ ס בשפר יפוטות יעקב בק"ק ע"פ"ומ"ם הכה"ע מפה מפי מחרי' כו' בשפק הרתל"ח כו' ע' בת' רע"ק מגיר פימן נ"ב: ז) תל כה להמציר עת"ם כלן ולרמ"ן פימן י"ז כל"ז ואי כפ' כו"ב כהגיה ל"ק פימן ל"ח לתחר שביאר שם לדהום דברי הפב יבקב פימן ו' (פיוב' לקמן סי' קפ"ח ס"ג) כתב ז"ל וע"פ ג' הכבדום הללו מתורן מה שהוקשה לה"מ ס"ק י"ז ס"ק כ"ד דפס הבריש רמ"ח בהמיר בכותי מכל"ם שבעל"פ שאין להכחיש כותי מכל"ם שפם ובכ"ז ס"ב פפק דנאמן להקל ולא להחמיר ולממ"ש ניחא דפס בכו' ז' הלפה בחזק ס מר עומדם ועי"ש מה שכתבים להלמנו דוגים לחתר' ונאמן כותי מכל"ם בהיה פהור' וזה הכותי בתכחיפו ואומר שנטמאתה בת לחוליא' מחזקת' לכן לא מצינו בדבריו כלל ועוד כיון שהפלה חומרם שהוה מהי כותי ולילה הפירום דד"ך: ח) ומתמרין. נאמרת שם: יד) ואם כו' כו' . כ"ג ב' רש"ל כולה לחיכת עדים כו' לפילו כיון דלילה עדים לאו כל כמיכם לכל מקום ע"ה של עומלה לא: טו) ולא עוד כו' · עקומס' שם ד"ה והל כו' ול"ם עידי כו': טו) וה"ה

ביאור הגר"א

ח) לפילו היה כו' · כ"ם כרים קוטי ומשקה לה ע"פ פ"ם ולפ ר"ח ל"ם תלא מסום דרבלים לדבר שהרי קיבל לה ומשו"ם שם כ' וכ"כ רש"י בכתובות שם כ"ג ב' ד"ה ה"נ: ם) עד שיעיד כו' · תסרי' גמ' כ"ג ב': י) וש"ל העיד כו'. לפ שהעד עומלה לה בתחילה כמ"ם בגמ' שם ותכרתה מסמרי לפומה דעד ולפ שבעדות אישה תיכה כן-מ"ש ש"ל: יא) ו"ל שאם כו' · גמ' שם לפיכי שויל לנפשה כו' אבל נכ' עדים הוי כלשה דעלמא שאומרת עמאה דאינה נאמנת כ"ם כפוק כדים ודוקה בעל"ה העדות כ' ס"ק כ"ד דפס הבריש רמ"ח בהמיר בכותי מכל"ם שבעל"פ שאין להכחיש כותי מכל"ם שפם ובכ"ז ס"ב פפק דנאמן להקל ולא להחמיר ולממ"ש ניחא דפס בכו' ז' הלפה בחזק ס מר עומדם ועי"ש מה שכתבים להלמנו דוגים לחתר' ונאמן כותי מכל"ם בהיה פהור' וזה הכותי בתכחיפו ואומר שנטמאתה בת לחוליא' מחזקת' לכן לא מצינו בדבריו כלל ועוד כיון שהפלה חומרם שהוה מהי כותי ולילה הפירום דד"ך: ח) ומתמרין. נאמרת שם: יד) ואם כו' כו' . כ"ג ב' רש"ל כולה לחיכת עדים כו' לפילו כיון דלילה עדים לאו כל כמיכם לכל מקום ע"ה של עומלה לא: טו) ולא עוד כו' · עקומס' שם ד"ה והל כו' ול"ם עידי כו': טו) וה"ה

באר

מומר דהוה כהן נמען וע' תשובת שער תפרים סימן ק'י. ג"ש: יג) שבויה. ומפילו מם ע"ה מעיד דהי' עמאה מתירין תומה כ"ם ברש"י בכתובות דף כ"ג ע"ב הכי נרסינן מיפי וכו': יד) שנטמאה. מפילו עד פרחמן הוא עד כשר ותמ"ל מימו כיצד מהורה היא מקרין בשבויה ומותרת לכהן מפילו עד כשר שמומר נעמ"ע נא נעמל' ותכה בסוף לא מתרין בכה"ג כ"ם שהמימו ע"ה הוי כשנים גם לא מתרין תוקמי ע"ה ויזתרו עדי שבויה. תע"ג נעדום שמת נעלה ית מכני עדום כזו כהן נשבויה מקילין. תע"ג לעל ן כותי ועד מפי עד יש מתתירין יותר מעדום שמת נעלה אין לנו אלא מה שאמרו חז"ל ג"ש: טו) שהורה. כיינו בידוע שנשבית ותם נהנה מתחלה לדברים למה תמרה נעמתי נאמנת. ות"ם אבל לא נגד שני עדים כיינו דוקא בנכוחה ויש יכולה לאסור אח עלמה על בעלה אבל עניים נאמנת לאסור אח עלמה לכהונה. ובקצה ת"ם דכ"ז שהי' שמת בעלה ויש לה ע"א המחירה למה גלתה תום' ש"מ שהי' שמת בעלה אבל עניים נאמנת לאסור אח עלמה על בעלה מבל עניים נאמנת לאסור אח עלמה לכהונה. ומפילו

מסתמא חנוסה היא ולא מחוסה לו ומה שכתב לשמרו ע' סי' קי"ט וכסדר הנע סעיף ק' מה שכתב: יש פיר שכא כמלוי. יש כזה ג' שיטות לרש"י והר"ן כמלכות לחרת חסורה וכחותו מלכות מותרת סיימו כשים שמירה שתין שום מדם יכול לבוח לפיר חכל חם ח' יכול לבוח לפיר סוי כללי פיר שכשום כרכוש וחסורה חף על גב כמחבואה תלינן לקולא משום כשים מחבואה תין ככלל כרכוש ולשיטת ת"ם ורמב"ם כמלכו' לחרת שסעף ופבר מותרת וכחותו מלכית ים לחום יותר. ותם חספר לברות מן הפיר תלינן לקולא כמו כמחבואה וכיימו דוקא ככבו' חכל לפנין יין נסך תין חילוק וכיין מותר חפ' כחיתו מלכות כי לנסך תין להס שנתי לכן כי"ד סי' קכ"ס שסק סיין מותר ולשיטת כר"ף והרא"ש והרמב"ן ורשב"א לחרינן לבפול תין חילוק וחסורה כין כחותה מלכות וכין כמלכות לחרת ויין לפולם מותר. ולפנין חס יכולים לברות כתב המגיד בשם הרמב"ן ורשב"א לחסורה דחרת חסורה חרא כחותה מלכות ויש לומר דמיון מסעם כר"ף והרא"ש ורשב"א לחרינן לבפול תין חילוק וחסורה כין כחותה מלכות וכין כמלכות לחרת ויין לפולם מותר. ולפנין חס יכולים לברות כתב המגיד בשם הרמב"ן ורשב"א לחסורה דחרת חסורה חרא כחותה מלכות ויש לומר דמיון מסעם לדיוק לכר"ף והרא"ש מותרת כשיטה חרא כחותה מלכות וכין כמלכות לחרת ויין לפולם מותר. ולפנין חס יכולים לברות כתב המגיד בשם הרמב"ן ורשב"א לחסורה דחרת חסור

לאו דוקא דס"ס תפשוה כדי שיפדום מיד"נ דליכא הפסד ממון שריא לכתן וכתב פוד שם בשם ר' מלחן לאיסור ונם בתוס' כתבו שי החירולים ובאיסור דרבנן רחוי לכתי נם דעת המקילין ופוד יתבאר בסמוך דעת הרמ"ם ודעת ר' מלחן: (יז) ודוקא בתחבשה מחמת עלמה. פשט ל' זה משמע דקאי על שי הדיעו (ר"ל דעה הרחשון שכתיב המחכר דאסור לבעלה כתן וסי"ל שכתיב כרב בהג"ה דאסי לבעלה ישראל מכור) דכל שלא נתכשו' מחמת עלמה שלא בכוונה כעניין מיון המשרות שלא כעניין דין בעליהן למיתה אפי' לכתן מיון המשרות וכן הוא משמעות ל' המניד פשוט ושם כוונת כרב כך מ"ש דבריו סותרים דהא לפני זה כתב דאיכא מחרת לבעלה כתן מ"ב יפסידו מכיסם ושם כן כוונתי כל שנתפשות מחמת בעליה, ולף שלא נעשר דיעון למיתה מ"מ לא פדיפא מנחכש, פ"י ממון אפ"ה אסורה כל שאין כתן בתשכש ממון מ"ב הכא דאיכא חשש שכבה דשמא יעשר דין בעליהן למיתה וכוותי דעת הרב ר' מלחן שכ' שנתכשש תחת יד נוי ואין לו עליה אז על בעלה ממון אסורה אפי' כדיעבד ודלי ק"ל כר' יוחנן (דס"ל כתוכות דף כ"ו ע"א שלא נעשר דין בעליהן להריעה) ומלן דפסק כחזקיה (דס"ל שם ושוה שנעשר דין בעליהן להריעה) מוכרח לומר כדעת הרמ"ם דפ"י ממון לאו דוקא ולפולם היכא אסורה אלא שיש עליה חשש שנתכשש כעין שנעשר דין בעליהן להריעה שאו נם היא מיפה ומ"מ אסורה משום חשש שמא יעשר דין בעליהן להריעה (ומקורת לומר כדעת הרמ"ם דפ"י ממון לאו דוקא ולפולם היכא אסורה אלא שיש עליה חשש שנתכשש כעין שנעשר דין בעליהן להריעה) מוכרח

כנ"ל ס"ק כו' ס"ב ס"ג כ' כרייחא קדושין דף ע"ז ע"ח ומייתי לה מקרא ס כרי', סם ודרים לה מקרא ע מסכה יבמות דף כ"ג ע"ב פ' ממזרת כדה דף מ"ה ע"ח ל' מסכת סם דף מ"ד ע"ב ק מסכת יבמות דל"ו ע"ב ר' ל' רמב"ם בפי"ט מהל"ב וכתי, ה"ה שלמד דין זה ממ"ש סמם מן הכשואין כו' ס בב"י כת' טעם לחר ס נ"ז

חכמת שלמה

כיון דבמ"ם הביאו והרי"ף והרמב"ם והרא"ש ומה שכתב' כי בזה הוא דיל' דבהי דשכיחי ואזלי רבים אחרי רובם להתירה כיון דהתיל' היא בתוכם וה"כ כהי דתל"ב הוי כרובן מ"מ י"ל דילמא בלובנה בתוכם והוי כתחלתו בתוכם וסיפו כרובן דמותרת אך י"ל דרבי יהודה הוי מלמידיו של שמואל כידוע ושמואל אין הפסק כ"ל בתוכה דס"ל סחלפו בתוכם וסיפו כרובן תמוה דאל"כ למה לן לרבי יהודה לחלק בתוכם וכופו בתוכם נמ בזה מותרת ולכך לא הסתיקו הבה"ג ודו"ק. נמ י"ל ע"פ מה שהקשתי בפסחי כ"ז ס"ב בהשמ"ה שהביאו הסמ"ג מוכח דס"ל דלא כהרמב"ם דהכא קאי אפילו בתוכם ומשני ואפי' הכי ניחוש לבעלה וה"ב ס"ל כיון דתחז"ל בפ"ח דיומא הטבר עבירה וכמה כי נעשה לו כהיתר וה"ב ס"ל כיון דתחלה הותרגל' עם הנכרית" כמ"ש בע"ז ולא כהיתר והוי כשוגגת דק דר' יהודה' לח יכנור כר"ה דטבר עבירה ומכח זה נעשה לו כהיתר דק ס"ל דהיכו כתחזיר לכך לסרה תכי לדידן דס"ל כר"ה וכדמכריע ליה מהניהין פרק ח' דיומא לכך נמ בזה מותרת דהוי כשוגגת וברי"ף, והרמב"ם כניר' להו כהתי"ק התורה נמ בזה דבי"פ כוותה למעוטי מעל בחישה תכל העוב"ע פ"ל דלא

ביאור הגר"

(ליקוט) מיהו אם נתייחדה לשם כו' ממ"ש בכפוגו' י"ג ב' ח"ל מדברים היינו שהיה ח"ל שתכי שבויה כו' פ"ת אם נ"מ, עם עכו"ם דינה כשבויה וכ"מ בגרים בעובדת דניחוף וכמ"ש מוכחם בי סוטים שם ד"ה מעלה כו' ות"ח והא כו' ל"ל כו' תכל הרא"ש בפ"ב דיבמות גבי הנשתן על ח"ח כו' תפי' תדעתת דניחוף אין נתברת כי הני עובדי דגרים שם ולא הולרך שם להני טעמת תלת משום דמייתי בתוהרת טעמ' ת"י לך למפני' דשם קאי אכל גלח"ה תפי' אלא הני טעמת שריל ותה דכפוגות טום' שם ד"ה בשבתו ופירש"י שם דאפי' בתוכם ע"כ ל"ל אלא משום דמייתי בתוהרת טעמ' ת"י לך למפני' דשם קאי אכל גלח"ה תפי' אלא הני טעמת שריל ותה דכפוגות מדברים לפירוש טום' שם ד"ה בשבתו ופירש"י ז"ל כו' אין ת"ל ובכ"מ כתב דלכן כתב הרמב"ם דאפי' בתוכם אסורה משום דחיישי' שכשבעל נתעלמה ממנו ונתעברה ממנו ואינה יודעת אם מישראל או מנכרי ולכך אסורה אפי' בתוכם ע"כ ל"ל דלא חיישי' לזה דהא ע"כ לא אסרה אלא משום דחיישי' שמא ישכח ויבעל לנכרי ולכך אסורה אפי' בתוכם ולפ"ז ניחא דלא כתב הרמב"ם אלא טעם אחד משום דחיישי' שמא ישכח ויבעל לנכרי ולכך אסורה אפי' בתוכם ולא כתב טעם אחר משום דחיישי' שמא תתעברה ממנו ואינה יודעת אם מישראל או מנכרי ולכך אסורה אפי' בתוכם דלא חיישי' לזה כיון דלא שכיח כ"כ ולא חיישי' אלא לשכיח כ"כ ולפ"ז ניחא דלא כתב הרמב"ם טעם אחר משום דחיישי' שמא תתעברה ממנו ואינה יודעת אם מישראל או מנכרי ולכך אסורה אפי' בתוכם דלא חיישי' לזה כיון דלא ש

היא חללה מן התורה כל שהוא אינו מייב מלקות: (כד) כהן שבא על אחת מכל העריות כגר כתבו המחרוזים דאין נפקותא לדידן דמאחר דשולד ממזר מכל הערויות הוא נרע ממזל רק לעניין התרומה ומלקות יש ל"מ והרמב"ם דקדק בלשונו בדין זה ולא כתב רק כהן שבא על היבמה לשוק דלא טוי ממזר לדעת הרמב"ם:

(כה) מו על יבמה לשוק. תפ"נ דלדברי הרמ"ם הוי ממזר מדרבנן מיבמה לשוק כגר כתבו המחרוזים דוקא בשאר לשוק אבל היא כלא בעולה ממזר: (כו) הבא מפנומה לכתובה. מלשון פנומה משמע דלכתחלה לא תבעה לכתובה אבל חללה ממש לא טוי ופיין במהרש"ל סימן י"ח: (כז) מו כפק מלוגה. לעיל סימן ו' מבואר דאם ספק נרע וכאן ספק מלוגה מ"ל להוציא וכהן מייבי לכתחלה שמסורה לכהן: (כח) וכ"ה בחלל של דבריהם. מימו דומה לספק דכהן גמור הוא מן התורה ולוקה מס מפני

יד נג) (כד) ח כהן שבא על לז אחת מה) מהערויות (כה) או (כו) על לח יבמה מו) לשוק ונתעברה מביאה ראשונה [יד] ו) אין הולד חלל אבל עשאה זונה נד) ואם חזר ובא עליה וה) הוא או כהן אחר הולד חלל נו) ג אבל הבא על הגיור' ומשוחררת אפי' נתעבר' מביא' ראשון' הולד חלל: טו נו) ג כהן שבא על הנידה נז) הולד כשר נח) ואינו חלל: טז ד חלל שנשא בשרה הולד ממנה חלל נט) וכן בן בנו כלם חללים עד סוף כל הדורות ואם ילדה בת אסורה לכהונה ס) ה אבל אם נשאת אותה הבת לישראל וילדה ממנו בת אותה הבת בשרה לכהונה סא) שישראל שנשא חללה הולד בשר:

יח יט) (כז) ז כהן שנשא גרוש' מעובר' בן ממנו בן מאחר וילדה כשהיא חללה הולד כשר כג) שהרי לא בא מטיפת עבירה:

יט ח כהן (כח) שבא על מפ) חלוצ' היא וולדה (כט) חללים מדרבנן ס אבל כהן שבא על אחת מהשניות היא כשירה (ל) וזרעו ממנה כשירים:

כ סד) יכהן שבא על ספק זונה או על ספק גרוש' מ (כז) (כח) (כט) סה) (מ ספק מלוגה) (פור) הרי זו ספק מפ) חללה וולדה ספק חלל סו) ונותנין עליו חומרי כהנים וחומרי ישראל אינו אוכל בתרומ' ואינו טמא למתים ונושא אשה הראויה לכהן ואם אבל או נטמא או נשא גרוש סו) כ מכין אותו מכת מרדות (כח) מא [טו] (כט) ל והיה בחלל של דבריהם סט) מ אבל חלל של תורה הודאי הרי זו כזר ונושא גרוש' ע) וטטא למתים אמור אל הכהנים

כלא ניסומין עיין דריסה וכ"ת: לט כבר פנומה. כבר כהנמי רס"ד דלא חלא וכ"כ רס"י נהמני' כימן י"ח: ם מו ספק מלוגה. כ"כ בעור והוא דסולד ספק חלל סיימו לעניין סנוהגים פליו הומרי יבמה ומימו מוכל תרומה אבל מס נטמא לוקין מלקות ל"פ דהא מדאוריימא כהן הוא ומחבר בטמים זאת משום דמשמע ליה דכר מ כ"ב הולק פ"ז מס שכתב פי"ז מס נכח מלוגה אין מולידין ממנו ומיה וולדה כשרה משמע דאין כולל ספק חלל וכ"מ מחלק מס נשא אותה תקנו חז"ל דכם כשיהיו כדי שנא יולידו אותה מעכ"ת פליו נזכר כל שכן כתב הרשב"ם דהא דקיי

הכהנים בני אהרן אע"פ שהם בני אהרן עד שיהיו בכיהונם :

כא י גר שנשא גיורת וילד' בת לא תנשא לכתחיל' לכהן עא) אפי' בת בתה עד כמה דורות אע"פ שהורתה ולידת' בקדוש' (כט) ס ואם נשאת לכהן מב פ לא י) תצא ואם יש בה צד א' של ישראל כגון גר שנשא ישראלי' או ישראל שנשא גיורת הבת מותר' לכהן לכתחיל' עב) וה"ה למשוחרר שנשא ישראלית או ישראל שנשא משוחררת:

כב ענ) פ הכהנת מותר' לינשא לחלל ולגר ולמשוחרר מג (כס) שלא הוזהרו יא) כשרות להנשא לפסולי כהונ' עד) שנאמר בני אהרן ולא בנות אהרן :

כג [טז] משפח' שנתערב בה ספק יג) חלל או ודאי וכן אם נתערב בה ספק ממזר או ממזר ודאי נתבאר בסי' ב':

ח בכל ספק הולד הולך אחר הזכר ובו ה סעיפים :

א א כהנים לוים וישראלים מותרין לבא זה בזה א) י והולד הולך א אחר א) הזכר :

ב ב) ג לוים וישראלים וחללים מותרים לבא זה בזה והולד הולך אחר הזכר :

ג ד לוים וישראלים וחללים גרים ועבדים משוחררים מותרים לבא זה בזה ג) והגר והמשוחרר שנשא לויה או ישראלי' או חללה ב (א) [א] הרי הבן י ישראלי ד) וישראלי או לוי או חלל שנשא גיורת או משוחרר' הולד הולך אחר הזכר :

ד ה כל הנישאת באיסור הולד הולך אחר הפגום שבשניה' ה) שאם אחד מהם מפסולי כהונה הולד פסול לכהונה ואם אחד מהם מפסולי קהל הולד אסור לבא בקהל:

ה ו ולד שפחה ונכרית כמותן ז בין שנתעברו מכשר בין שנתעברו מפסול :

ט איזה אשה נקראת קטלנית ובו ב סעיפים :

א [א] א א) (א) אשה שנשאת (ב) א א) (או נתארסה) ב (מ"מ פכ"א וכ"י פ' הבא על יבמתו) לשני אנשים ומתו (ג) לא תנשא ב) (ד) לשלישי שכבר הוחזק' להיו' אנשיה מתים ב) ג ואם נשאת ב לא ג) תצא ג) ואפילו נתקדשה יכנוס ג ד) ד ואם הכיר בה יש לה כתובה (א) לא הכיר בה אין

בית שמואל

דכריסה. כתב רש"י דלא קאי אלא לענין שאינו אוכל בתרומה אבל מלקין אותו מלקות מ' כיון דמדאורייתא כהן הוא : מב לא תצא. היינו דוקא כשהורתה ולידתה בקדושה. רמב"ם. והב"י כתב ע"ז פשיטא בעינן הורתה ולידתה בקדושה שכבר נתבאר גיורת פחות' מג"ש פסולה וכה"ג הקשה על הב"י די"ל גיורת שאני דלידת' היה שלא בקדושה. ומ"כ לפרש דברי הב"י ע"פ הסלוגתא בקדושין דף ע"ז דאי הורתה שלא בקדושה לא תלא אם כן הקרא בתולה מזרע ישראל אתיא כרשב"י דלמד מקרא זה גיורת כשרה ואנן קיימא לן גיורת פחותה מג"ש פסולה לכהונה ולזה כתב הב"י דקי"ל גיורת פחותה מג"ש פסולה אם כן הורתה שלא בקדושה פסולה. ואם יש לד אחד ישראל נראה דבעינן גם הורתה ולידתה בקדושה :

מג שלא הוזהרו. אבל היכא דהוא מוזהר עליה היא גם כן מוזהרת שלא לישא אותו דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל העונשים כמו שכתב בש"ס וכבר כתבתי רס"ד חייבי לאוין כמו גר עמון והפוסקים דפליגי על הרמב"ם אם בת על בת כהן או ישראל לא נעשית זונה כיון דקדושין תופסים בה גם לא נעשית חללה דלא לאו אמורי כהונה הוא ומ"מ אשה זו אסורה לכהונ' אם בת כהן עליה הוא אשת כהן ובניה חללים כמו שכתב בסמ"ג משא"כ בתה מגר כשרה לכהונ' כמ"ש רס"ד:

ח א אחר הזכר. כללא הוא הולד הולך אחר הזכר כל שיש קידושין ואין עבירה : ב הרי הבן ישראלי. וכ"כ הרמב"ם והטור ה"ל גם בן כותית כמ"ש בסימן ד' אף על גב דיש קידושין ואין עבירה וה"ל להולך אחר הזכר והוא גר ומותר בממזרת לא אמרינן כן כמ"ש בסימן ד' ע"ש. והטור כתב הולד הולך אחר הזכר אף על גב דס"ל הולד ישראל ואסור בממזרת מ"מ נ"מ דהולכים אחר הזכר והוא גר לענין אם הוא כשר להיות דיין לחליצה כמ"ש בסי' קס"ט כ"כ מהרש"ל וב"ח :

ט א או נתארסה. דקי"ל מזל גורם מ"ה באיזה מיתה שמת אפי' לאו המתת חולי נקראת קטלנית וסי' הרא"ש מזלה גורם הייתו פרנסה לפי

חלקת מחוקק

מסמא למתים רק דמחמירין עליו שלא לאכול בתרומה : (כט) ואם נשאת לכהן לא תצא. הרמב"ם פי"ט מהא"ב מסיים הואיל והורתה ולידתה בקדושה משמע הא הורתה שלא בקדושה ולידתה בקדושה בתר הריון אזלינן ואסורה לכהונה וב"י כתב על דברי הרמב"ם (ורצה להוכיח דמייר שהורת' ולידתה בקדוש' אי לא תימא הכי אמאי לא תצא) דהא גיורת פחותה מבת ג' פסול' לכהונה ולא דק דאין זה ראי' ללידת' בקדושה :

ח (א) הרי הבן ישראלי. לעיל סי' ד' ס"ק כ"ג כתבתי שהר"ן הקשה למה לא נאמר שהולד הולך אחר הזכר ויהי' גר ומותר בממזרת וכן הוא בתוס' (בקדושין דף ע"ד בד"ה והרי גר דמותר בכהנת) :

ט (א) לא הכיר בה אין לה כתוב' משלישי. אין לפרש שבשעת נשואין לא נודע לו ואחר הנשואין נודע לו ורוצה להחזיק' דזה פשיטא דכותב לה כתובה דאסור להשהות אשה בלא כתוב' (כדלקמן סימן ס"ה) אלא מיירי שמיד שנודע לו רוצה לגרש' או שמת ולא נודע לו אין היורשים משלמין הכתוב' ובאמת משמעות דברי הרמב"ם (פכ"א מהא"ב) שכתב אם נשאת לא תצא משמעות לשונו ככל לא תצא שבתלמוד ואינו מוציא כלל בלא כתוב' דלדעת הרמב"ם אין כאן טעות כלל כמו שכתב (הרמב"ם בעצמו) בתשובה הביאו הכ"מ (פרק כ"א מה' א"ב) וז"ל שלש' קטלנית אין בו איסור אבל הוא על צד הניחוש והפחד והתמהון שיש ברוב השפות שיחקו בהם הניסות החלשים וכו' ואע"פ שיש חכמים שסוברים שלא תנשא אומרים לה אם תמצאי מי שיקדש אותך לא נתחייבנו לגרש והיו מערימין ומקדשין בפני ב' עדים ואחר כך כותבין לה בית דין כתובה ומכניסין אות' לחופה וכן היו עושים ב"ד של רבינו יצחק בעל ההלכות וב"ד של ר' יוסף הלוי תלמידו וכל הבאים אחריהם וכן עשינו אנחנו במצרים עכ"ל אבל הרא"ש ס"ל דכופין אותו להוציא בע"כ (כמו שכתב הטור דעהו בסימן זה) דאמירה סכנתא ודאי יכול לטעון מקח טעות והרב המחבר הכריע דעת הרמב"ם והרא"ש בהדדי ואינם מוכרחים ובפרט לדידן

ביאור הגר"א

שי למורה

באר היטב

פתחי תשובה

טורי זהב

חכמת שלמה

קי"ט קשה ליה להולישה בי"ב כלל הכיר בה פ"ם דעת הרמב"ם דלא מציב לה למום נמור דהא פסק לקמן סימן קי"ז (בהג"ה סעיף י"ח) דדוקא בכפסה וכמוס גדול כופין אותה אבל משום שחר מומין אינו יכול לגרש' (ב) וי"ח דדוקא אם אחו מיתת עלמס (ביכמות דס"ד פ"ב) נכי היכא דכשאת לבמים ואחו דלא אבכה לבליה' דרבי ולרבי אליבא דרבב"נ פליגי בה אמוראי אד אמר אפילו לרבי אליבא דרבב"נ פליגי בה אמוראי (פי' מפיין נורס להמיה אבמיה) ואד אמר מזל נורס מאי בינייהו אילימא בינייהו דאיכפה ומיח אי"ב דכפל מדיקלא ומיח למאן דאמר מפיין נורס ליבא בכאיכפה כיון דאיכפה ומיח הא לא בא עליה אחנרוס מפיימה אימו' בפלא וכפל מדיקלא הא לא מח פ"י חולי והכא היינו פסק לפי שנרמא הכיל דכפל מדיקלא ומיח ומ"ב חולק ג"כ על מ"ם לפיל בהג"ה או אחאכפה דהא אמרינן אחאכפה ביינייהו אמי דאיכפה ומח (וכאידא מחמא מחמיהו) ובהג בהג"ה קיבר כאן מה שכיב לו לאחריך: (ג) מיב שאחו שחי בניו. בחשובת הרמ"ם כלל ל"ג סי' ח' שאחו הרב אליבא דרבי ול

ד ממנה. ניעין דמ"ה ע"כ ופפ"י ומלתו סדבריה בדתי"ו הנהר י"ל הפרה ה כל"ק דרב יוסף כר מניומי וכו' . כם ס"ק מ"ה ע"כ כ"ם הרי"ף וכן הסכמת הרמב"ן והרשב"א כתוב; דהכי שם ס"ק י"ו ע"כ ו פור כסמ"ה וכ"כ הרא"ש סכפי' המעכ' פור נכם הרמ"ה ז רמב"ם כפ"י מהל' גירושין וכ"ישכח ב רח דרב יוסף וכו' ולתומרת דמ"ה דמ כיף ע' ליכתב קמת ה"ממם ה ברייתה נדה ס"ק ע"כ ע"כ וכ"מחיר ט רמב"ם שם ו מסקנת הגמרת יבמות ס"ק ע"ח י כ"י מהלכות יבומין וכ"כ הריב"ח שם ועור מכונים הרמב"ן כ רמב"ם שם ועור מכונים הגמרת נדה ס"ק ע"כ ע"ש מהנה

הגהות רעק"א

ח] בח"מ חום ו' רק קידם . כ"כ וכן בהסרו כו ובשלה לכל הסרו כו וקידם בודאי ע"ש . ולכל הנוכחתום ניחושלמי תדע ה' ליח פסו' מהרי"ף פחה"ע כי' ס' :

ביאור הגר"א

כמ"ש בהרפ"ד דיבמות : ז) וי"ח דוקא כו' שם כ' מתן תכמים כו' וכמ"ש הרמ"ם שם : ח) וי"ח שחם כו' . כ"ד הרמב"ן והרשב"א כמ"ש המ"מ בשמם וכ"ד הרי"ף שכ' התכיתין כפשטן וכן' על מכו' דש"מ דבר כדחמר לה ומתני' דחילונים ג' כלשונם ומ' כ"כ בחכמ"ת מחוה דחה בגמ' מוקי דוקא בהכפליה וע"י שדחק עלמו דגמרת מוקי לפום ס"ד דשמואל ומ"ש דפרתי מפני' נדחה מכל החתם ד"ל בדלת כפ"ה ובש"ם בדחמר וכאן בגדלה חמר והגרי"ו מפורש לחוקים מפני' דלת במ"ם בגמ' ולת מכני לן מידי דחי פלגא דרוקא בדכפל" ודי אין הלכה כר"ת ת"ח לחוקימתי ' דגמ' ת"ל לכפי ה דתכו' ר"ת ולת ק"ל מכל ת"ל לכ"ז ה"מוכרי' תלי לשיטתייהו ופ' רמב"ם פ ו הפ' חישוה פלכה י"ד שחלק על הגאונים דס"ל ר קף בניעין וקי"ו ובן ק"ל כר"ת והוה הקשה עליהם דהא עיקר תלוי בכונל נתרינקמ"ש ומ"ר וכמתוכל וכ"כ הרמ"ם ור"ת והא בפ"ם שכוונת המדום לחמרין להיפך כי ל"ל למיכתב כו' חכל בל"א ת"ש כפ"ה דלת חמר כלום וכ"ם דלא בעינן מכאי כפול ות"ל דבנילוי דעם מודה ר"ת דפא כתן נתיילוים ופ"ר ונדר הוח גלוי ועם ותפ"ה חמרי' דוקא בכפליה אלא דלת קי"ל כר"ת ת"ח דבעינן דתקתין שוכל בעיתת כוי בפ"י מיבמות ובכ"ם פ"ו מהל' יבום ופ"ה ה"ב ובהרמב"ם שם לנמרי כר"ת ודלת כ"י ב' שם בכ' כמרת לחומרת ולי ת דתיילוים ל"ל לי' בהרת וק' הת דר' חמי דבפרתה הוח וכת"ם הוח עלמו שם כרב חמי ול"ל חפ"ג דר ת כ"ל ון חכן ל"ל כר"ת בחקום ילוי דעה ותפ"י חמר פ"ל כמו בעובדת דשם ופוגי' דכתן דבתי לחירה כר"ת ובדכפליה ולפני לת מוקי רבה בחכמ ם וכתן כחמר כתן כלא חמר ולחכמים חפי לחירה פ"ל ותתן ר"ל בחכמים כרב חכני :)המולין

ט] כמו"ש חום ו' רק קידם . כ"כ וכן בהסרו כו ובשלה לכל הסרו כו וקידם בודאי ע"ש . ולכל הנוכחתום ניחושלמי תדע ה' ליח פסו' מהרי"ף פחה"ע כי' ס' :

ביאור הגר"א

כמ"ס בהרפ"ד דיבמות : ז) וי"ח דוקא כו' שם כ' מתן תכמים כו' וכמ"ש הרמ"ם שם : ח) וי"ח שחם כו' . כ"ד הרמב"ן והרשב"א כמ"ש המ"מ בשמם וכ"ד הרי"ף שכ' התכיתין כפשטן וכן' על מכו' דש"מ דבר כדחמר לה ומתני' דחילונים ג' כלשונם ומ' כ"כ בחכמ"ת מחוה דחה בגמ' מוקי דוקא בהכפליה וע"י שדחק עלמו דגמרת מוקי לפום ס"ד דשמואל ומ"ש דפרתי מפני' נדחה מכל החתם ד"ל בדלת כפ"ה ובש"ם בדחמר וכאן בגדלה חמר והגרי"ו מפורש לחוקימתי מפני' דלת בגמ' ולת מכני לן מידי דחי פלגא דרוקא בדכפל" ודי אין הלכה כר"ת ת"ח לחוקימתי ' דגמ' ת"ל לכפי ה דתכו' ר"ת ולת ק"ל מכל ת"ל לכ"ז ה"מוכרי' תלי לשיטתייהו ופ' רמב"ם פ ו הפ' חישוה פלכה י"ד שחלק על הגאונים דס"ל ר קף בניעין וקי"ו ובן ק"ל כר"ת והוה הקשה עליהם דהא עיקר תלוי בכונל נתרינקמ"ש ומ"ר וכמתוכל וכ"כ הרמ"ם ור"ת והא בפ"ם שכוונת המדום לחמרין להיפך כי ל"ל למיכתב כו' חכל בל"א ת"ש כפ"ה דלת חמר כלום וכ"ם דלא בעינן מכאי כפול ות"ל דבנילוי דעם מודה ר"ת דפא כתן נתיילוים ופ"ר ונדר הוח גלוי ועם ותפ"ה חמרי' דוקא בכפליה

ר' נתן חומר בטודר כאלו כתב כמה וסמכיימו כאלו הקריב פליו קרבן סירס' ובמי כיון דקיים נדרו (פי' ונירסא) נקנסים מלסדזר קמ"ל ופ' נכ"מ :

יא (א) הוחיל ונאסרה על בעלה בשבילו. ל' זה בפתיק הרב מדברי הרמב"ם פ"ב מה' סיסה וסם כתב כל לסם שהיה לה קיום וסתירה ולא שחתה מי סמריס כין שלא רלתה היה וכו'. ובחמת שדבר זה צריך רחיה חם היה פומדת ונווחת שהורה חני ורופא לשחות מי סמריס והוח חינו רופא להשקותה חף דהרשות בידו לחוסרה חלף מחמר שלריך ליתן לה כתיבה (כמבוחר בסימן קט"ו) נ"כ חינו יכול לחוסרה על הסחסד מחמר שהם טופיים כדי שלח זיגו והיה רופא לשחות מכ"ל להרמב"ם שהיה חסורה להסחסד :

(ב) כך חסור לכופל. והיה דלכהן חסור, חסר

יא אשה הנחשדת על אשת איש ובו ח סעיפים :

א (א) ח הנחשדת על ט) אשת איש אפם היה לה קיטוי (ג) וסתירה ב) ולא שתתה מי המרים (א) הואיל ונאסרה (ח) על בעלה בשבילו ב הרי היא אסורה ע"ז ג) (ג) שנתיחדה עמו ג) לעולם כדרך שהיא אסורה על בעלי, ואם עבר ונשאה מוציאין אותה מתחתין בגט אפילו היו לה כמה בנים ממנו ד) מפי השמועה למדו כשם שהיא אסורה לבעלה (ב) כך (ג) אסורה ד) (ד) לבועל ה) ג (והיה שם נאסרה כשבילה לבעלה (ה) ה) חסורה לו) (ס"ה) ג אבל אם לא קדם קיטוי ובאו עליה עדים שנסתרה עם איש זה [א] ו) ובא ומצא ד דבר ו) מכוער כגון שנבנסו אחריו ומצאוה עומדת מעל המטה והיא לובשת המכנסי' או חונר' אזורה או

מלה פ"י כדיקת המים וכפ"כ היה שומה מפ"נ דהוה מפכב שלה כדין מ"מ מ"י להסקותה כלה דפתו ולימו מ"כ ממילה היה חסורה כיון דמ"י להתכרר מה היה טהורה. ומפסר הכ"ד יכולים לכופו שיסקה חותה כדי לכרר הספק מ"מ מה לה הסקה חותה חסורה פליו ולמחר ובמזה תמה בח"מ פל הרמב"ם כזה : ג וה"ה מה נחסרה וכו'. דכרי הב"ח זו לכחורה תמוה מה מידם כזה פל דכרי המחבר ומפסר לימוק ולייבב מכל נרחה דה"ק מה כפלה כהן ויפרחל כה פליה כחוכם וחוכם כיפרחל חותר ומה כפלה היה יפרחל חותה מותרת לכפל ולכופל כמ"ש בחוט' פרק כמה כהמה דחמת חורי' היתה מותרת לדוד כיון שבח פליה כחוכם וחסורה לכפלה וקי"ל היכ דחסירה לכועל מסור נ"כ *) לכפל וכן לימים ך לכן מה נחסרה לכפלה כהן מחמת ביחה זו כל חוכם חסורה נ"כ לכופל מפינדכפלה הוה יפרחל וכח"מ פסוסק כדין זה **) ולמ"ש נסמע מהנ"ה זו דחסור לכפל ולכופל מפ"נ דכופל הוה יפרחל וכל זה הוה לפיטת חום' הכ"ל וכ"ח הכיה נ"כ דכרי חום' הכ"ל מה כה יפרחל פליה כחוכם מותרת לכפל ולכופל וללמד מסיניה ס"ק דכחוכות דחיתה מה מפני מה לה נחסרה כח שבח לדוד מפני חוכם היה מ"מ מה הוה חוכם מותרת ח] מפי' לכופל מפ"נ דהוה כה כרגון וח"ת מה פוד תירון מחד מפני מה כריחות היה כותב לחמה לפ"ז י"ל חוכם לכופל כיון דהוה כה פליה כרגון ול"ת חום' ס"ל תירון כ] רחמון פיקר מכל כירושלמי חיתה וכתי"ם כפ"ה ר"ם כפ"ה כהיכח חיכה מזידה כחשב ח מפ"נ דכפלה הוה יפרחל וכח"מ פסוסק כדין זה **) ולמ"ש נסמע מהנ"ה זו דחסור לכפל ולכופל מפ"נ דכופל הוה יפרחל וכל זה הוה לפיטת חום' הכ"ל וכ"ח הכיה נ"כ דכרי חום' הכ"ל מה כה יפרחל פליה כחוכם מותרת לכפל ולכופל וללמד מסיניה ס"ק דכחוכות דחיתה מה מפני מה לה נחסרה כח שבח לדוד מפני חוכם היה מ"מ מה הוה חוכם מותרת ח] מפ' לכופל מפ"נ דהוה כה כרגון וח"ת מה פוד תירון מחד מפני מה כריחות היה כותב לחמה לפ"ז י"ל חוכם לכופל כיון דהוה כה פלי

דמפרי רבי היא אם כבריים ") אם
דכ"ה ע"ש ל' המרכ"ם בפ"ח מה"ל
מהירוסל' פרק המדיר ה בריים אם
ו מוקימנא דגמרא בפ כ"ה ע"ש
ז ממיהרת דרבה בעובדת דהתוא ממיל

ביאור הגר"א

ל"ל ואלו ואלא וכ"ה בהמכ"ם אם ופ"ם
הוא : ז) תו שהיו כו' . ירושלמי פ"ז
דכתובות הלכה ו' ואלו יוצאים בלא
כתובה ה. ובדוח ה"ו' ותני ר"ש בשם
העובדים על דם מחזירים להם הכל ר"ש
בשם ר' הכונה ראלו תוסה רוברם בפיכר
ו וכל יולא מתוך ביתה אחר הדבר
מ"ש רוק ע"ג אמה בה"ם ראלו לפני
מתוה בה"ם בהלכה לבני מפתו בה"ם
שביהם יולאין מתוקם לפל בה"ם מעיין
זת"ש מן הכור בה"ם שביהם נוטחין על
ירכה במרחן בה"ם כו' בעיין קומי
תפי' ראלו אזהו נותן פיו על פיה שלא
אמר כזה בלם מעשה פ"ק דגד שראלו אזהו
נותן . פיו על פיה שלא אחת עובדת
קומי ר' יוסי אומר מיפוק ליה מן הביאה
כו' והיא גו תוכה כוזה מנפשין כוזה
מנפשין כוזה הרעת מריד קומי מוכ
גריכה וז"ש במשל הבעיה לקולי ואמר
וכיולא בו' בכל הל"ל : ח) לפי לחום
כו' . שם בירושלמי וכלן אם הביאה
רחיה לדבריה בחמים וכן כל כיולא :
ט) ו יו לו בני . ממנה . כן פירש
הרי"ף דקאי על הכסבון וכ' הרמב"ן
שכ"ה בהדיא בספרים הישנים ע"ש :
י) אז לא אז כו' . דהר' שמעון לשיטתו:
יא) אם בשלם . כשיטת הרי"ף והרמב"ם
דשי"כ וקלא דלים אם יבא ינן מכסבון וכ"ן
לו בניס מיהא אבל בניס אחרת לו וכן מבשל
אפי' אין לו בניס ממנה לא מפקינן אלא
בש"ע סי' ק"ו סעי' ו' ואם"ש בהג"ה
ואמרינן בכ"מ ובגה"ע ס' אין הלכה
כאחרים כו' ובפ"ק דמכות ובמגילה
פרי כו' ואמרינן פ"ו דיבמות ובקידושין
קלא כאר ניסוחינהו' ואלי' בפ"ה מה"ל
כפ"ג הקידושין ואמנה זיכנה בע"א כו'
הוי דבר שבערו' כו' ובגיטין בם אלא
בשוק כו' דבר ברור ובריים ם אם
מקנה לה ע"מ שניס ומפקה ע"מ שניס
אבל בלא"ה לא אף שכשאר בפני בניס
דף"ח בכה ג"ל ריבוסה פ"ו אם מ"ל על
קיבויו מחול להר מ"ד אפי' לאחר קבינ'
ע"ב והא דאמרינן בעדים היינו ע"מ
ואלא מן הדוכל בפ"ם סוכ פוה בם וכן
מפ"ם והלכתא כו' אבל מן הדוכל .
יב) אפי' בא פ"א כ' . קידושין בם
כרבא בכ"ל . יג) ר"ל דאם כו'. הנה
דעם האתילוהם לפי' הרמב"ן והרשב"א
והרא"ם דבין מבשל ובין מג מן מפקינן
בע"כ ואלא אבל מבשל היינו דאחר בר
וכ"ם מבשל ועדים דאחר בר היינו
ע"מ ודעם הרי"ף דמבשל מפקינן
אלא דלים לבד דבכיכם ר"מבשל הוי כמו
ע"כ ודעם ר"ם דמבשל מפקינן בע"כ
לבד אבל מבשל מפקינן בע"כ אז אלא
דלים ובירם בעדים דאחר בר היינו
בע"כ ופרי"ף מבשל על כו' אי דאין"עדי'
כו' ר"ל ע"כ אבן בעדי נופאה וכן
פרי מיפבי כו' ר"ל דאם אחר בר
אפי' תרתי לריעותא ובדברי הרא"ש מבואר
דאפי' אין לו אלא עד אחד נאמן בסת
אלא עדי בישה ואחבת זה יצא אם יש לה בנים ובאבת זה אינו ואת דאחר"כ לשיטת הרא"ש
כ' להדיא וכשיש בקול מפש ויש עדי בישה מעיינין כו' אם אין לה בנים כו' הרי רבים בנים לא מהמנו
אפי' תרתי לריעותא ובדברי הרא"ש מוכח שאין הדבר כן אלא זו מפש עדי פוסאה ילדים בנים ואת רבים
מפשיטים בם"ש האור בשם הרי"ף אלא לחלק אין נאשר לבעל דהרי"ף כ' להדיא לאשיב כפ"ש הב"י ויעוש

שי למורה

סימן יא (סעיף ח) בסבי"ה וכ"ה אם
נלחכה וכו' כ"ה עיין ב"ש
ס"ק ג' מ"ש ובמ"א מקופק נאכין זה
ובנפשם דגול מרבבה כתוב אלא אזה
מ"מ מיקפקן בזה אלא אבל בפ"ש על
תכי מורי הגאון ב"ח בסב דסק"ק יו"ד
מ"מ אבולר שכפקפק בזה ובפ"ל
מ"ם פ"ב מפוסה כ"ה אפי הפמוסה
מ"ש בה"ג מוליך ן כת' אלא ב"ש קוקי
כ"ב עי' כ"ם ומ"ש ם ון ב"ש קוקי
סכ"ח ז"ל ולפ"ז לסדר אפי זקיני

באר היטב

מפמ דלא מייתי פ"ב : מ) מכופר. דבעל רשאי לסולפה בפידי כיפור. אבל אין
כופין אותו. ואין מעיינין בו אלא להמזיקה אפי' בזמן הזה דאיכא תרנ"ו יוכל לסולפ
מ"ב ופכ"ה : ס) לנסמן. אפי' מפוש לפו אמרינן אם יכנום ב"ה : ע) הפיר. והקול
לריך להיות מלד אחר ולא מממם בידי כיפור ג"ח ב"ש ע' דריסה : יח) הקול. אפי'
אם אין בחויניס סרוליחים קול כל שים לו חויניס נעיר מובטן אמת מממם החויניס
ילא קול מבריבל ח"ח סי' כ"ה מ"ש : ב"ב מבפפי לדק מ"ב סי' ס'. ולמה דוקא מיב בנסמן אז
שבמם נמפ נמפמם בזה נמפ"ם בזה נמפ"ם בזה נמפ"

כמפרשים תקנר סיריפה מכהיל נס כמחברת הזאת הסמית ומה לי להסמית דיו וגייר מגס ולכפול הדברים אשר בימרס די לורך הרב הכ"י בכן תמכתי וסמכתי על המפיין אשר יפיין שם ומח"כ תבין כל דברי המחבר בכל הסימן) והנה לפי דברי הר"מ בפירושו למשלחות דס"ל דפידי כיפור ופידי פומחה

חדה כי' מוליחין אפי' ים לה כניס כמו בפידי פומחה אך לפירושו של הרמ"ס בדברי המשלחות אפשר לומר דקאי על הכנייתה (הא דתניא בד"מ שחין לה כניס מן הכשפון) וכו' ומיירי דוקא בחין לה כניס מ"מ מדכתב הרמ"ס דדמי לפחח פחוח ופ"ח אחר קימי וכחירס משמע ג"כ דבפידי פומחה משה מחלק בין ים לה כניס ופ"ם המלכה מוליחין אומה אפי' ים לה כניס וכן הוא משמעות הר"מ ואם כן ים תימה על הג"ה זו שכתב דוקא בחין לה כניס וכמשך אחר דברי הפור ודברי הר"מ שם להדיח נגד דברי הפור ונם דברי הרמ"ס ים לה לכניס אשר לפרשם כך דהא מדרכה משמע מדברי המשלחות הלא משלקין בין ים לה כניס לחין לה כניס אם כן מוכח הרמ"ס דפידי כיפור וקאי הלא פסיק הוי כניס אשר כתב בחחר סחירה וברייחה דמשלק' בין ים לה כניס אשר דמייר לדבר (דברי) שקאי דפסיק רק דלית להלכחה כוותיה דרבי בזה ופ' כר"מ ודוק : (ו) מוליחין בחחר מהן מן הסחד . משמע בקאי הלא פסיק למידים הלא ר"ייח בשל נס כן מוליחין מן הסחד דלדידים הוי קאי דקחני בשוחין רק שיכי' קול נמור כניל וכחחת ר"ת כחב קודם חזרה דמכופל משקין בקול ואח"כ בחריך שיכה כחן פידי כיפור חבל מדברי הרמב"ם פ"ב מה' סוטה דבקאי הלא פסק בלא פידי כיפור חלת מן הנמפן ופ' בחבו' הרמ"ם שבניה הב"י דמה שיאת פליה קול שמחימה עמו כבודה מ"ח לח נחסרה עליו וכו' דלקאי דכחר בשוחין לח משכח בשום חלת בחלת מן הנמפן

פה' פיפא כ' פוס' פכפ' ד"ח ע"ח וכ"כ כ"י וכפמ"ג סי' מה וכנסם מרדכי ריבמו' וכנה"מ פ"ד מהל"ב והום"פ ד"ה ומכ"ת ום' מנחי"ר יוסף דמשמע דלחקור ום החכם הכל מודים שלריך דריפה ומקירה ל מפנה יבמום דכ ד ע"ב וע' בכ"י מ"ם בפס בכ"י והרפב"ח פ רמב"ם בפ"י הל"נ מהמוס"פ כ הרח"פ בהפו' פ עור סי'

ביאור הגר"א

ח"ל רב וה"ק כו' : (פ) כ"מ כו' . ירושלמי הכ"ל פיפוק ללא פרק: כ) "ל פחם כו'. מהל דפוס יבמו' קכ"ב ו:מהלי קניפלני כו' מפ"ב לאוקרה דכ"פ מודי ופפוס' דכתה' פ"ב קד"ה והכ"ת : כא) ותין לקבל כו' . כ"פ נפ' כתרח"ש דכ"ה כו'. כב) ניראה כו' . מפ"ל פי' ר' פ"ה : כג) בכו"פ ועבד כו' . מוכפחה פ"ד דיבמום : כד) תומפ כו' כמ"פ בפ"ב דכפוסים בהקולכל הפירושים פפ וה"ה כאן לף פחיכו רק מדרבנן כמ"פ נפ' פחולין ל"ו ב' וחכמים עפו מיזוק ו' ח"פ בכ"קיע פ"ז בהג"ה ותפ כפח"כו' ופפ גם כן תיכו פלא מדרבנן כמ"פ נפ"ד דיבדושין עה"פ דקוק ועכ : בה)כל היכא כו' ירושלמי בכ"ל פ' ט' ה"ה: כו) המנרש כו' ניעין פ"ד ה' :

הגהות רעק"א

ד) פ"ד בהג"ה לקבל העדום שלא בפפ' ב"ב ע' ה' הבכ"פ פ' מפ :

שי למורה

בחמש כל הטעם דמ"ח מקיחן לף-הוא נגד חזקה מי וחזקה מ"ח הוא מפוך תמר שהחזרם עלי' וח"כ כל שהוא שהבד מפקר פוב יש חזקה מי והזקה מ"ח ומהרלוי לא קחה חרוק ואיכא לחיפור פורה ובזה יש ליישב פירש"י שלא פירש דקחי על בד מהוא דבעד יש חשש פורה ומ"ש הב"ש בזה ע' ב"ב ל דן פ' ז ס"ק קיג והדברי הרח"ש הובא בפור לקמן ס' קיח וכ"כ הב"ח דבפקקין מר' ומ"ש הב"ש לדחות דא ום הב"ח יחוחש הניף כן מדברי הפוס' מי יבא פחריו ובפר' שבפשם לפור' פרש"י בחזר בחר שהבי"ח כתב כדבריו בחוחש פניף בהג"ה שכי בידי כיפור מלפרפין וכו' כ כ ניין בפפוסים הנה מקומה הל' כפוסו' פ' קנו פהדורת פ' פלי ב' ס' ב ופ"ה בדוקא פיש חלק פכי פ"ב ופ"ה פיין בפרוסין ולא כה"מ וכנ"ל ייעפ נפעמו כי ניכון הוא בעזה"י ודוק ופ' פ"ם בדי, זה ובדברי הב"ש לקמן כ' ק"ג בחיפורי פטר"ן פל יו"ר הל' פחיפה פ' פ' בפפדורת ו' פלי פ' ד"ל בד"ק פפקיפקלוב ייעפ"ם דרך הגב בעזה"י ודוק :

ביאור הגר"א

ח"ל רב וה"ק כו' : (פ) כ"מ כו' . ירושלמי הכ"ל פיפוק ללא פרק: כ) "ל פחם כו'. מהל דפוס יבמו' קכ"ב ו:מהלי קניפלני כו' מפ"ב לאוקרה דכ"פ מודי ופפוס' דכתה' פ"ב קד"ה והכ"ת : כא) ותין לקבל כו' . כ"פ נפ' כתרח"ש דכ"ה כו'. כב) ניראה כו' . מפ"ל פי' ר' פ"ה : כג) בכו"פ ועבד כו' . מוכפחה פ"ד דיבמום : כד) תומפ כו' כמ"פ בפ"ב דכפוסים בהקולכל הפירושים פפ וה"ה כאן לף פחיכו רק מדרבנן כמ"פ נפ' פחולין ל"ו ב' וחכמים עפו מיזוק ו' ח"פ בכ"קיע פ"ז בהג"ה ותפ כפח"כו' ופפ גם כן תיכו פלא מדרבנן כמ"פ נפ"ד דיבדושין עה"פ דקוק ועכ : בה)כל היכא כו' ירושלמי בכ"ל פ' ט' ה"ה: כו) המנרש כו' ניעין פ"ד ה' :

הגהות רעק"א

ד) פ"ד בהג"ה לקבל העדום שלא בפפ' ב"ב ע' ה' הבכ"פ פ' מפ :

שי למורה

בחמש כל הטעם דמ"ח מקיחן לף-הוא נגד חזקה מי וחזקה מ"ח הוא מפוך תמר שהחזרם עלי' וח"כ כל שהוא שהבד מפקר פוב יש חזקה מי והזקה מ"ח ומהרלוי לא קחה חרוק ואיכא לחיפור פורה ובזה יש ליישב פירש"י שלא פירש דקחי על בד מהוא דבעד יש חשש פורה ומ"ש הב"ש לדחות דא ום הב"ח יחוחש הניף כן מדברי הפוס' מי יבא פחריו ובפר' שבפשם לפור' פרש"י בחזר בחר שהבי"ח כתב כדבריו בחוחש פניף בהג"ה שכי בידי כיפור מלפרפין וכו' כ כ ניין בפפוסים הנה מקומה הל' כפוסו' פ' קנו פהדורת פ' פלי ב' ס' ב ופ"ה בדוקא פיש חלק פכי פ"ב ופ"ה פיין בפרוסין ולא כה"מ וכנ"ל ייעפ נפעמו כי ניכון הוא בעזה"י ודוק ופ' פ"ם בדי, זה ובדברי הב"ש לקמן כ' ק"ג בחיפורי פטר"ן פל יו"ר הל' פחיפה פ' פ' בפפדורת ו' פלי פ' ד"ל בד"ק פפקיפקלוב ייעפ"ם דרך הגב בעזה"י ודוק :

באר

עמ"מ וכ"ם : (ח) דריפה ומקירה. פפ פעפה היה פהיה' יפפ כפפה פליה פיכה ופפפה עכוה"ג בהגפה פפור פפיע"ג : (ט) נעלה. ופ"ה פפ נפפה לנפול ובפיה לפופרה פפ"ת ופ"ה פפ פדיין

נפקין מג המשמה לף מם סבר מל ההתרמ' וכנם מיקרי דיעבד ומ"ל להוליח ממחיתין דהנפקין מל הסמ' (יבמות דכ"ד פ"ב) דקתני סרי זה לח יכנם ומם כנם מין מוליחין מידו ומדלח קתני קדם וכנם (דהוי משמע דקודם שנמלך בכ"ד כנם ונסיכך מין מוליחין לכל נמלך בכ"ד ומסרו ומח"כ סבר וכנם מוליחין) חלה תנח בסתמח כנם דמשמע בכל מכין מין מוליחין מכ"ל הב"ח) (הנה לפי הוכחתו) תקבי ליה סיפח דמתני' דנקט (הנפקין מל מ"ח והוליחוה מחחת ידו) חפ' מם כנם יולית ולח קחני חפ' קדם וכנם יולית (דהוי רבותח טפי שפדיין לח נמלך בכ"ד חפ"ם יולית):

יב (א) ומם כנם לח יולית. פסק הרב כן פ"ם דפת הרמב"ם (פ"י מכלי נידופין) וכתב שם המ"מ שכן דעת רש"י ורב חתח מבחתח ונם הרמב"ן הוסם להכריחם וכן פסק הרח"ם להדיח בתשובות (כלל ל"ב סי' ל"ב הובחה בסור סי' קמ"ח ס"ק פ"ו) וכן משמעות לשון הגמרח דברגנה לח מפקין (יבמות דף כ"ה פ"ב היכפיח להו כנם מהו שיולית פרש"י חחכם שחסר לח החסה כנדר שלח מלח פתח לחרפה ותחכית נט שחמר בפני נכתב ונחתם כפניהם קחני כחתני' לח יפחה ומסיק חם כנם היו מוליח ודייקו מהך מחני' הנטען משפחה משחחררה סרי זה לח יכנום ומם כנם היו מוליח חלמח ברגנה לח מפקי הכח כמי ברגנה לח מפקי) וכל חלה מינם רק היכן בפלמח ולף שפי החוספות (שם כד"ה חמר להו מחניחין סיח הקשו כמה דייקה הגמרח ממחני' דנטען משפחה ולח דייקה מהנטען פל מ"ח דכחתם קחני ומם כנם יולית ותירלו כחוס' דהחם נדין שיולית חם הוח חסורה ליה חבל הכח שחסר חת החסה כנדר שלח מלח פתח לחרפה ותחכית נט שחמר בפני נכתב ונחתם ולף פ"ם כמכיח פלמח ולפי זה היה נלמד פל כל מכין מדחוריימח הכ"ל) ולפי תירולי ס"ם כמכיח נם ופד כמפיד לרפה דחם היה הלטו חמת חם רה ליה משום מ"ח כמי חם כנם יולית ומם כנם לח יולית. פסק הרב כן פ"ם דפת הרמב"ם (פ"י מכלי נידופין) וכתב שם המ"מ שכן דעת רש"י ורב חתח מבחתח ונם כרמב"ן סוסם להכריחם וכן פסק הרח"ם להדיח בתשובות (כלל ל"ב סי' ל"ב הובחה בסור סי' קמ"ח ס"ק פ"ו) וכן משמעות לשון הגמרח דברגנה לח מפקי (יבמות דף כ"ה פ"ב היכפיח להו כנם מהו שיולית פרש"י חכחם שחסר לח החסה כנדר שלח מלח פתח לחרפה ותחכית נט שחמר בפני נכתב ונחתם כפניהם קחני כחתני' לח יפחה ומסיק חם כנם היו מוליח ודייקו מהך מחני' הנטען משפחה משחחררה סרי זה לח יכנום ומם כנם היו מוליח חלמח ברגנה לח מפקי הכח כמי ברגנה לח מפקי) וכל חלה מינם רק היכן בפלמח ולף שפי החוספות (שם כד"ה חמר להו מחניחין סיח הקשו כמה דייקה הגמרח ממחני' דנטען משפחה ולח דייקה מהנטען פל מ"ח דכחתם קחני ומם כנם יולית ותירלו כחוס' דהחם נדין שיולית חם הוח חסורה ליה חבל הכח שחסר חת

יב א) ל' יום. כשפס הכתוב לשמואל יכולין מקרוב להיות לך למלקים ולזרעך מחריך להכתין כין זרעו של ראובן לזרעו של שני וכיוצא אמר הפסק נזדמנה שמת ישא אחותו וכו' ונראה פלוגתא כרבא נפ"ל מפ' שמואל ח"ד ולימוד זה רק מסמכתא וכפ"ם מיתת ג' מדעים וכתב כפ"ג סיימו כל מדם מלא שהות ל' יום: ב רק שלא יכנוס. כתב הכ"מ שיכנס המשדך שלא יכנוס לבית המשודכת עד שיגיע זמן שלא יכולו לידי תקלה: ג דמויס מיום נתינת הגט. כיצד מס שלא פ"י שליח פולכה מויס מיום שבא הגט לידה מס כרי"ם: ד יבמת. פ' סימן קמ"ד כ' יבמי' ומת אחד מותרת להתיבם לפני תוך ל' יום למיתה של זה והא דלריכה להמתין מפום מף קודם יכוס קרובה ליכוס ולגיתה יותר מלרוסה: ה ורואה להפסת לרחוקן. כי מותרת לו כמ"ם רם"ד מפ' נפלגב מס נפשה לאחר ונרשה מותרת לרחוקן: ו לריכה להמתין. הפשם מפום לא פלוג בהבחה מפ' היכא דולד מינה מפוכרת מכיכו מפום לפיכן מפוכרת לא מיקיק שמא זמתה פס אחר מס שיפס מודים דממנו נתפברה כמ"ם בתשובת הרמ"ם דהיו שיפס מודים וכבר מיתת ליה כפי ד' פק"מ בסיפור דרבנן לא מיקיק שמא זמתה פס אחר מס שיפס מודים דהיכי פ"ל שמא ראוי לילד ו) ז ואפי' נתגרשה או נתאלמנה מן האירוסין לריכה להמתין ל יום אפילו קטנה או זקנה או עקרה או איילונית ז) ואפי' בעלה במדינת הים ח) או סרים פ אדם או חולה או חבוש בבית האסורים והמפלת אחר מיתת בעל ט) פ ואפי' בתולה מהאירוסין צריכות להמתין ל' יום: ב יד (ב) י) (ו) יבמה שמת היבם צריכות להמתין שלשה חדשים אחר מיתת היבם:

ג יא) כ נתעברה מראובן ושניהם סודים שכמנו היא מעוברת והלכה ונתקדשה לשמעון ונירשה ה ורוצה להנשא לראובן ו (ג) לריכה להמתין אחר נירושי שמעון ל יום:

ד יב) ל מחזיר גרושתו אינה לריכה להמתין:

ה ג שפחה וניורת ז (ד) יג) (ה) שהיו נשואות לבעלים בניותן ובעבדותן ונתגיירו או נשתחררו לריכות להמתין *) ואפי' גר ואשתו ח שנתגיירו ג) (ו) כפרישין אותם ל' יום כדי להבחין בין זרע הנירע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה:

ו ג המאנת אינה לריכ' להמתין לא נזרו אלא בנרוש' וכן

ז המזנה אינה לריכה להמתין מפני שמהפכת עלמה בשעת תשמיש כדי שלא תתעבר (ז) ובן אנוסה ומפותה אינן לריכות להמתין יד) ז והוא הדין לשבויה אפילו היא נדולה להמתין טז) פס פס נדונות ונתויות להמפנר פ (טור) י יז) פסק פנ:פס חפס נפלה (ה) יח) פס לח (ס) נפלה לנפלה ד) חפלה לריכה להמתין (פ"ז)

ז יא (ו) יט) כ ס) (פ) פלגש מיוחדת לאיש שרוצה לינשא לאחר לריכה להמתין:

ח יב ס מי שנשאת בטעות ונודע שהיא אסורה לבעלה והוליאה בית דין מתחתיו אם היתה קטנה שאינה ראויה לילד אינה לריכה להמתין שזה דבר שאינו מלוי הוא וכל דבר שאינו מלוי ברוב לא נזרו בו:

ט יג (י) אשה שנתגרשה ויצא קול פיסול על הגט והלריכוה גט אחר מפני הלעז יט) ס יא שלריכה להמתין ג' חדשים בהגט השני ויש אומרים (ז) שאינה לריכה למנות אלא מהגט הראשון:

ג וכל אחת מהם מותרת לינשא לבן העד שהעיד לה או לבן החכם שאסרה על בעלה או לשאר קרובים י) דליכא למיחש שיוליאום מבעליהם בשביל קרוביהם:

יג גרושה או אלמנה לריכה להמתין לי יום מדם שתנשא ושלא ינשא מינקת חבירו ומעוברת חבירו ובו יד סעיפים:

א א) ס כל אשה שנתגרש' או שנתאלמנ' הרי זו לא תינשא ולא תתארס לאחר [א] עד שתמתין א ב) ס לי יום

ב חוץ מיום שנתגרשה או שמת בעלה בו וחוץ מיום שנתארסה בו כדי שיודע אם היא מעוברת או אינה מעוברת

ג (ס) להבחין בין זרעו של ראשון לזרעו של אחרון (פכל מותרת לפסות סידוכים נלא לימוסין (כ' כפס פסוכת הרפ"ם ופ"ה פימן רי"ז)

[ב] ב רק (א) שלא יכנוס (כ) שמה כ) נכנים) (פס) ג) ד (נ) ומיום כתיבת הגט מונים למנורש' ואפי' הי' על תנאי או שלא הניע לידה אלא לאחר כמה שני מיום הכתיב' מונים שהרי אינו מתייחר עמה משכתבו ה:

הגה ד) וי"ס ג דמוכי' פיז' ס] נחיינם הגם(פור כפס ה הרפ"ם וכן רלמוילהפמיד

ן ל"ל ה) ו וגזרת חכמים היא שאפילו האשה שאינה ראוי לילד ו) ז ואפי' נתגרשה או נתאלמנה מן האירוסין לריכה להמתין לי יום אפילו קטנה או זקנה או עקרה או איילונית ז) ואפי' בעלה במדינת הים ח) או סרים פ אדם או חולה או חבוש בבית האסורים והמפלת אחר מיתת בעל ט) פ ואפי' בתולה מהאירוסין לריכות להמתין לי יום:

ב יד (ב) י) (ו) יבמה שמת היבם לריכות להמתין שלשה חדשים אחר מיתת היבם:

ג יא) כ נתעברה מראובן ושניהם סודים שכמנו היא מעוברת והלכה ונתקדשה לשמעון ונירשה ה ורוצה להנשא לראובן ו (ג) לריכה להמתין אחר נירושי שמעון לי יום:

ד יב) ל מחזיר גרושתו אינה לריכה להמתין:

ה ג שפחה וניורת ז (ד) יג) (ה) שהיו נשואות לבעלים בניותן ובעבדותן ונתגיירו או נשתחררו לריכות להמתין *) ואפי' גר ואשתו ח שנתגיירו ג) (ו) כפרישין אותם לי יום כדי להבחין בין זרע הנירע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה:

ו ג המאנת אינה לריכ' להמתין לא נזרו אלא בנרוש' וכן

ז המזנה אינה לריכה להמתין מפני שמהפכת עלמה בשעת תשמיש כדי שלא תתעבר (ז) ובן אנוסה ומפותה אינן לריכות להמתין יד) ז והוא הדין לשבויה אפילו היא נדולה להמתין טז) פס פס נדונות ונתויות להמפנר פ (טור) י יז) פסק פנ:פס חפס נפלה (ה) יח) פס לח (ס) נפלה לנפלה ד) חפלה לריכה להמתין (פ"ז)

ז יא (ו) יט) כ ס) (פ) פלגש מיוחדת לאיש שרוצה לינשא לאחר לריכה להמתין:

ח יב ס מי שנשאת בטעות ונודע שהיא אסורה לבעלה והוליאה בית דין מתחתיו אם היתה קטנה שאינה ראויה לילד אינה לריכה להמתין שזה דבר שאינו מלוי הוא וכל דבר שאינו מלוי ברוב לא נזרו בו:

ט יג (י) אשה שנתגרשה ויצא קול פיסול על הגט והלריכוה גט אחר מפני הלעז יט) ס יא שלריכה להמתין ג' חדשים בהגט השני ויש אומרים (ז) שאינה לריכה למנות אלא מהגט הראשון:

מורי זהב

סי' יג [א] עד שתפתין צ יום עיין ב' מפפים בנפ':

[ב] רק שלא יכנוס בו' כת"ה כתב שלריך להשבע ע"ז ויש

דגול מרבבה

(מחבר) פ) ונלע"ד דאם היא זקינ' א"צ ליפרש' ואף שהה"ם בפ"ק ד' נפתפק בזה חיינו בנתנייר' היא ונשואת אח"כ לאחר וכזה נאפר שדינו כמו בישראל אבל בנתגיירו שניהם ונשארו יחד דלא משכחת כיולא בזה בישראל א"צ ליפרש כנלע"ד:

(ב"ש) פ) בוונתו דאפי' אם היה הדין בניורת לרמתין היינו כשום דקרוב לודאי שזינא'א-ל באפת נם ניורת סוחר' פפים אחר כיון:שדעת' להתנייר מנפרה נפשה:

הגהות רעק"א

ס] סי' י"ג ס"ק הגה מיום נסיפם הנב' כ"כ ולפ"ז לחוש לה מהגב"י עד זמן פ' . מ"מ י"ל דמוכי' מיום הנפיפה . פ' הרפב"ח כ' י' ה :

כסף שלמה

סי' יג פפי' פ' לפ"ה שכתגרשה ו' כ"כ שכה מה שיש להקשות כזה על הפ"ע יבדין שם ניש על מכתי תירלו מוכין ג' מדעים מי' פ"ם ל"ק פיפסיכין ול"ק קלנימיית דרבנן קנה תקומה בהפתפו לחבורינו בל הל' נדה סי' קפ"ד י"ע ב דרך תנב פ"ם כזה בעזר"י ופ' בהדורה פ' בלי קנה תקומה בהל' ניטין והל' חליצה פ"ם כדין הכ"ל ויע"ם ודו"ק:

באר היטב

יג ח) ל' יום. נפתפקתי תפס שכיתו' נתזקת פ"ה והניתה פדיס שתגרש' תנן תינס זו כריס פס עברו תדני תפתה פס לכו. פה היה נתתנה לומר תעברו תדני הנתו' כנה"ג פ"ם ג) נניה. כתב הכ"י שיכנס המשדך שלא יכנוס לניה המשודכת עד שיגיע זמן שלא יבואו לידי תקלה. וכן הדין נמניקה כ"כ הח"מ כ"ק ח' וס"ק ט'. ושנות יפקד ח"ת שמלה ל"ו תולק פל הח"מ נמניקה. וכתב דדוקא נני הנתל כתמיר הני' תפ"כ נריקה ומטוברת תניהו דקילא פפי ע"ם נס הנה"י פפק דלא כח"מ ונה ע"ם וכרי"ם ופ"ל כתב תרי"ף ורא"ם דלא פלינן בין תפס שכיתו' לשאר נשים ופן הדין נפ"ע ופ"ה ופ"ם ופ"ל ופ"ק ופ"ת ופ"ח ופ"ט ופ"י ופ"כ ופ"ל ופ"מ ופ"נ ופ"ס ופ"ע ופ"פ ופ"צ ופ"ק ופ"ר ופ"ש ופ"ת ופ"א ופ"ב ופ"ג ופ"ד ופ"ה ופ"ו ופ"ז

כרחמנן פ"ק : (ח) ויש מחמירין אפילו שונג . ומפיין כמ"ש ירמה דלא סליג להדיא אדפסח כרחמנה רק שתחלה כ' דמ"ח הטופס כדין לה מקרי שונג כי שונג הוא כמו שכתב כה"ג שהיה סבור שתיינו מינקת או פ"ש שתיינו יודע שמיקת מכירו אפורש אבל ת"ח הטופס שונג הוא וכפוף דבריו סיים ואפשר דמשום פ"ג לא מקילין כמ"ש מהרי"ל שם כשהן (ר"ל כשן שקידם תוך ג' מדפיס פ"ם טורחת ת"ח שהורה לו כך וס"ל לתקולי נביה מיתר דלכאן אפור להחזיר גרושתו וכמו שכבריית כרב כנגם סברת זו בשמוך אפ"ם אין מקילין כו ונ"ל לגרס) מאחר דבפל ת"ם הביא רמי' לדבריו דמ"ח לאו שונג מיקרי ומהרי"ו לא אשכחן דפליג אסברת מהרי"ל וסוא שונג נמור כגון דלא ידע כו' אפ"ג דלא ידע הדין אף על גב דבפ"ם נסתפק וכתב דרך אפשר דלא מקילין כמ"ו מ"מ לא שכיחי דאפילו אפשר דמהרי"ל מקיל נגד פסיקו דת"ם נפרט שהרמב"ם לא ס"ל דכופין לגרש (כמו שאמור בפ"י מה' גרושין והביאו בב"י סימן זה ס"ק ו') ולמה לא נסמך בדבר שהוא דרבנן לחומרא : (ט) גזרו חכמים אפילו יש

יג ויש למוש לפסברת רחמנה . אפי' משתני בנם הפני כין כתיבה לחתימה מ"מ יש להחמיר בהחלה אם לא בצירוף אחר דבריה להחתן כמ"ם בחשובת מהרי"ם מלובלין סי' קי"ז מיהו מה שכתב אם בפנדת דפסה הפוסר וכתב בנם ברחמנה לו והוה לא סיה לו' מדפתה אם אפות זה לדין אל ר"ת פשיט עליו בחי"מ כי דין אל ר"ת דוקא בקול ולא בספול ממש כמ"ש בתוס' וכהר"ן וכמ' סוף נידין ופיין סי' קכ"ט : יד מחמת קול . ולא כרי"ו דמקיל כזה מיהו אם ניכא קול ולא סיתה נריכה נם אלא הוא נירש מפלמו אין לריך להמתין תשובת הרשב"ם וכ"ם נד"מ וכתבתי בסימן י' מזה : טו מנדין אותו . כ"כ הרמב"ם וס"ל דאין לריך לגרש אלא מנדין ופיין לקמן מ"ם לפ"ז ס"ם אם כפסו כ"ל אותו פד שעברו ג"ח מ"מ מנדין אותו אל מפשה אישור וכ"כ בד"מ אבל לשיטת הפוסקים דס"ל דמנדין אותו כדי שיגרש אותה מ"כ אחר ג"ח אין ידוי וכ"ל לדעת הרמב"ם מ"ל הרחקה פד שיפוי חזרתו ג"ח להא הרחקה זו רק לכפר אל אישור שפשה כמ"ם המניד ורמז לדבר נלות מבפר מ"כ מ"ל הרחקה כל כך והמחבר בניה רק דעת הרמב"ם דמנדין אותו אל אישור שפשה אף שיפוי דלא כמ"ם דהבאה מפשה דלא ידע אין לריך אלא שיחזיר פד חזרתו ג"ח להא הרחקה אינה אלא למיקר מ"ם אבל אם ידע אפילו בשונג אין מ

כאר הגולה | בית | # אבן העזר יג הלכות אישות | שמואל

הגהות רעק"א

ד) פ' יש הגה ויש מקילי בחזקה . כ"כ ע' מ' כ"י בדיני נגיעים כסוכה קיימן מ' וכת' תר"ס תלמיד מקום פס"ו ס"ב :
ה) בב"מ תום כ' דהם סניף כאר

מסור דלמ פלוג וכ"כ נמ"מ וכן כשדוכין מסור כמו תוך נ"מ דסנהמנ : כב ויל"מ דלכתחלה . פ' כ"ד סימן ס"מ לאחר י"ב חודש י"ב חודש ולמ שכם והמ נס כן קתני כד"מ ולמ כני שכים ומ"מ יש מחמיר כמן

יד) חבירו עד שיהיה לולד כ"ד חדשים לב) דסיומו כפי פס סקונפין המדפיס מסר מלמ ומסר מסר (סנהדרין פרק הסוקל) ג חוץ מיום שנולד ויום שנתקדשה בו [ו] לנ) וחדש העיבור עולה למנין כ"ד חדש כב לד) (וי"מ דלכתפלה יסוד (פז) ספיקו לסדם פו) הפיבור) (ת"ה סי' רי"ו) לה) בין שהיא אלמנ' בין (יז) שהיו' ד פז) נרושה לו) ה בין שהיא מזנה כג לז) (ויש (יס) ד] מקילין בנמוסם

להמתין חדש ספיבור ולמסר מסוס מכנות נסנות ממזיריס יותר וכתב כע"ז לם כלו כד"מ חדר שני לי להמתין יותר כיון שכלו כד"מ קודם חדש הפיבור ולמ לם מדם ספיבור הוא כתוך כחדשים לז ממזיריס : נם כתב ככל מקום

ביאור

מעוברת לפניקח כו' : לב) דהיינו דחדש ה' כפי מה שקונעין לומו כמ"ש כפ"ה דיב"ם וכעי"כ לו מוכד כו' וכפ' המדיר ע"ש ס' רבא לחר מוכד מלמ לו' וכתי' לשמון על מוסכח שם ד"ה ר"ח כו' יחורי' כו' וכ"כ הפוסקים : לנ) ומוכד העיבור כו' ולמ קחשר שפי שניס וכן בכל הפוגעין דכתוכות שם ובע"ח דכתי לחר הכל כ"ד מדשים ועי' ב"מ ק"ב ס' המשכיר ניס לרבינו לפנה כו' : לד) ויל"ת. דנ"ב ע"ה ע"ש. לחר מניקח לפי שניס : לה) כין כו . לפפיקי ר"ם הזקן ס"ל נרושה ס"ל להמסין כיון דס"ל להניק כמ"ש כפ' חע"ם מנפרשם לומו כוכפ ובפסר ר"ם דבריו מדס דנם מלמנה שם

פרהי

ס"ק ח' שדחק נ"כ רחיי הכבו"ה והניח דבריו כ"ש : (פז) חפילו לדחק העיבור . עיין בחמנוכם נו כ פי' ד' בחריך לדחו' דברי מהר"ם (אבר ממנו פירש מוכרח זו בהחמיר בחדש העיבור אבר לא מלאנו לו הבר כ וס לחד מהקדמוני'ודברים מדברי כולם נלמד שלא זכרו חלא כ"ד הדש אבל בהיום מהר"ם ז"ל חור גדול אין לנו כח לחלוק עליו ובפרט לפקל לחמנם עכ"פ ניפן לנו רשום להלך בדברי מהר"ם ולומר דע"כ לא בהחמיר חלא שם שדיעב מניק ו שלריכה להניקו נם חדש הזה ולכן לחסור להנשא נם החודש הזה אבל שם כבר נחלטו אן רב ואין להתיעוב שוב כוס שכה עם החמנם החדש נם הזה ז"ל מודה שמסרים להנשא וכייס דזה נראה ברור בהלכה ולמעשה ע"ש . והנה מה דנקט הרב ז"ל בלשונו נם חדש הזה משמע שם דרב"ל פחודש העיבור הוא חודש החסרון ואפ"ה הלריך דיוק בכבר נחלטו ואפ"ל לם ס"ל הילוק הנ"ל שהכי הכא"ל ס"ק ע"ל דאין זה מוכרח ורב"ל חודש הכ"ה ומיירי שפיר פחודש העיבור ה ח תוך החדש"ן עד יום שכיעי ע"ש ועלה שלהי חב דמה חפיל ואילה כ"ש שבע חפי' שם יולדה בחחילת שבע שבר שבע' היה כי מיזרת נרים פיכוחר בפי' ד' כ"ד בהנה לעיקר משם מחזרום שהוא דחוריחת ק"ו כ"ד של"ל לפירוש מלפסו וחפי' לעיקר חלי' ויכו' הולד הזה שחק' אבר' ועוד דמה שחמר חין חשם מעבר' מכ"ד הוא כ"ש הרוב חבל שיעוברו ים (ע' כנ"ב רנינה ר"ם ל"ת) וכפסו' שיבח ליון פי' כ"ב מ"ש ב . ועי' עוד בח פרים חברהם כי ע"ח חום ו' כזה) ולכן יזכה לחפסו ובודחה ולח יהוש ל (ועמ"ש לעיל כי' ד' כ"ק יז) וע"ש בפי' כ"ד חודות זכה שילד' וכהיות הכן בן שנה נמלחו והבכיר' עלמה בשרום חלל חלמן והים' עמו בניס יחד ושוב נשחדכה עמו והיחה בניחו והנה היה פניס לזכוכים והיל חומרם ממנו חלי' היה הים ומחהל' כיחם ולכבוד חורה פיכה עמה בח מחמר חן יזכה בם שלחים ופם בכוכ' יחכ

מקום דיש לה להקל מלד אחר אף פב סי שאינו מספיק מ"מ מלסרסים בקולא לענין מדם ספיבור דמ"ל להמתין ופיין בספק מהרמ"י סימן פ"ב ופיין בס"ג פרק המולן וכמ"ס סימן רפ"ו ופ' סימן קכ"ו. וכדיעבד אם לא המתינה מדם ספיבור אין מנדין אותו ולא מפריעין אותו. לכוש: כג ויש מקילין בזמנה. פ' נכ"י פרק המולן ובספקי מהרי"ל ומהר' מהרי"ל סי' קי"ם ומהרי"

ז) בזמנה) (פנהות מרדכי פרק המולן בסם י"ם) ויש להקל (יפ) בזמופקרת לזנות כדי שיהא בטלה מספרה (תשובת ר"י מינץ סי' ה') אפי' ו (כ)נתנה בנה יפ) לסינקת ז או נמלתו בתוך כ"ד חרש לא תינשא כד לח) פ אפילו יפ) נשבעה המינקת או נדרה בעת רבים שלא תחזור בה לט) (ו"ם כה דסם כ) נשבעה בפיוקה ובנה לא יוליף). (הנהות מרדכי דכתובות) ם) פ אפילו אם נשבעה לאדם גדול כמו אלו שהולכים בחצר המלך ו אבל אם מת בנה מותרת לינשא ואין חוששין שמא תהרגהו מא) ז ובן אם נמלתו בחיי בעלה או שאינ' חולבת לעולם בנון שיש לה (נפ) כפ) ציפוק דדים או שפסק חלבה בחיי בעלה

סי' פ"ג ותשובת ל"ל סי' ל"ה ח"ד. ואם הוא ויש מודיס שזינתה פמו וממנו נתפנרה או אין מוסיפ שזינתה פמו זנתה פס אחר כמ"ם סימן ד': כך נפשפה. וכן מסכון ולא מהני כ' מניקות הג"מ כתובות וכתב כריב"ם אין לנו לחוש למורכן בית ולא לקלקל במירמה דלא פקרינן תקנתא דרבנן מפני כי עפמים: כה דאם נשבעת. ואם נתנה מסכון ל"פ אף מכני בדיעבד אם לא

באר היטב

שלמה ל"ם וכנ"ב בהגהת ב"י הי"ד ודו"ק. יז) בזמנה. עיין תשובת מהרי"ם סנ"ב סי' קי"ו ומהרי"ו ווייל סי' ע"ג ומהר"ם מרוטנבורג ח"מ סי' ר"ל ופ"ב ר"י קמרו נחשוב ח"ם סי' מ"ג ונמת לדק סי' ל"ם וסי' ק"ד ותשובת רשד"ם חמ"ה סי' קל"ז. ואם הוא ויש מודיס שזינתה פמו וממנו נתפנרה מו אין מוסיפין שמא זנתה עם אחר ואין כאן אלא ספק ספיקא ואפילו בזמן שהוא מעובר ספק ספיקא הוא דלמא לא נתעברה מ"ה ודלמא עיבר ומת ואפילו הכי אסרינן משום ולד שנתערב בולד כשר ואפילו הכי אסרינן משום ולד שנתערב בולד כשר ואפילו הכי אסרינן משום ולד שנתערב בולד כשר

כן ושכרו לו מניקה. כן הוא בהרמ"ם וכ' סכ"י מהלשיל קמי שמקו דדיה מן שפק חלכה ושכרה מניקת וכ"כ מהרש"ל וכן יש נקלת נרסות בטור ופיין סריסה וכ"מ מסכים פס הנירסא מן שכרו מניקת לכתורה נרחה דמוכח דלא מכני שכרו מניקת לבד דהא בתשו' הרמ"ם הניח דעת סמ"ק דממיר מס נתנה למניקה נ"מ בחיי בעלה ולא בניקה כלל תוך נ"מ והרמ"ם מפקפק בסיתר ותיך שפק דמכני שכרו מניקת ולא קבע שום זמן ורמיתי בתשו' מהר"מ סדומה סימן ל' מסרס בנירסא מן שכרו מניקת דלא תימא כשפק חלבה ממתת שכרה ושכרה מבטל חלבה ושכרה מניקת בחיי בעלה ולא קבע שום זמן ורמיתי בתשו' מהר"מ סדומה סימן ל' מסרס בנירסא מן שכרו מניקת דלא תימא כשפק חלבה ממתת שכר

מלקת מכירו היא כמ"ש הרמ"ם בתשובה כלל נ"ג סי' ד' : (טו) דהא מי כפי' לא תניק כנה . ככר כתבתי דגם מלמנה חינה מחוייבת ופיין בתשובת רמכ"ם סימן ס"ל שהתריך נזה : (טז) וילדה ולא הניקה את כנה . דין זה נרפ מלמנה שחינה מניקה את כנה כמו שכתב הרב כנגה לעיל סעיף י"ג דמין מילוק בין שהמילה להניק דהתם מיירי כשמת כפלה נאחר שילדה והכא כמת כפלה מפוכרת מכירו : (יז) ומשמע מדכריו דס"ס לגרושה . כלומר דלא כהרשב"ם בפל דפס רחשובה שכתב בגרושה דוק' כשהיקתה קודם שנגרשה הרי הוח כפלה מפוכרת מכירו : (יח) ילדה ומת כנה . דין זה נרפ בגמרא קודם כן שמילה לכניק דהתם מיירי כשמת כפלה נאחר שילדה ומת כנה כמו שכתב הרב כנגה לעיל סעיף י"ג דמין מילוק בין שהמילה לה

ב אמו אסורה לו מדרבנן [ב](כ)אבל אם אמו אינה אסורה
לו כ אלא מדרבנן ה) וזו ב [ג] אין לה הפסק ו) אפילו
אם אם אמו עד מעלה מעלה אסורה :
ג ג אם אבי אמו אסורה לו מדרבנן ז) היא בלבד :
ד ג ד [ד] אם אביו אסורה לו מדרבנן וזו אין לה הפסק
ד (ב) אפילו אם אם אביו עד למעלה אסורה :
ה ה [ה] אם אבי אביו אסורה לו מדרבנן (ג) היא ה בלבד
אשת אביו אסורה לו מן התורה ו בין שהיא אשתו מן
הנשואין בין מן האירוסין בין בחיי אביו בין כשמת אביו
ח) או נירשה (מכל אמו מיהרם לו) ט) ז אבל אם אנס אביו
אשה מותרת לו :
ו [ו] ח אשת אבי אביו אסורה לו מדרבנן וזו אין לה הפסק
ששאת יעקב אבינו אסורה על אחד ממנו :
ז ו [ז] ט אשת אבי אמו אסורה לו מדרבנן היא י בלבד
ז [ח] י) (יא דמשמע מכי אביו אסורה לו) (מ"ה סימן רס"ו) :
ח אשת אחי אביו מן האב אסירה לו מן התורה כ אבל
אשת אחי אביו מן האם אינה אסורה אלא מדרבנן :
ט יא) ל אשת אחי אמו בין מן האם בין מן האב אינן אסורו
אלא מדרבנן :
י אחותו אסורה לו מן התורה יב) בין אחותו מאביו או
מאמו ג) בין אחותו מהנישואין או ד מהזנות יד) אפילו
בא אביו על הערוה והוליד ממנה בת אחותו היא וחייב
עליה טו) ה חוץ מאחותו מן ו השפחה או מהנכרית :

הגה וכ"ל דלכתחלה אסור לגמ ע"ש ח (ג) טז) ויש מתפקיקים לומר דדוקא מדאורייתא

קידושין דהא קידושין תופסין בהן ותירץ בד"מ וז"ל רבינו דקדק בלשונו לומר שאינן בני קדושין ר"ל שאין קידושין תופסין בהן כמו בחייהן שהרי מדרבנן אם בא אחד וקידשה לריכה ממנו גט הרי שאינן בני קדושין כמו בשיש אחרות כנ"ל עכ"ל * ונשמע אם בא אחד וקידשה תופסי' מדאוריית' מקודשת לזה מ"מ אם בא אחר וקידשה תופסין קידושי השני ובלח"מ כתב בשם הר"מ דוק בשיש אחרות כנ"ל ולא רחיתי שם שפק כדבר הלח משמע דס"ל בשיטות *גם כתב בח"מ דוק בשיטה על השני לומו שרוש לגלן אבל אם אם אמו עד מעלה אסורה : ג ג אם אבי אמו אסורה לו מדרבנן ז) היא בלבד : ד ג ד [ד] אם אביו אסורה לו מדרבנן וזו אין לה הפסק ד (ב) אפילו אם אם אביו עד למעלה אסורה : ה ה [ה] אם אבי אביו אסורה לו מדרבנן (ג) היא ה בלבד אשת אביו אסורה לו מן התורה ו בין שהיא אשתו מן הנשואין בין מן האירוסין בין בחיי אביו בין כשמת אביו ח) או נירשה (מכל אמו מיהרם לו) ט) ז אבל אם אנס אביו אשה מותרת לו : ו [ו] ח אשת אבי אביו אסורה לו מדרבנן וזו אין לה הפסק ששאת יעקב אבינו אסורה על אחד ממנו : ז ו [ז] ט אשת אבי אמו אסורה לו מדרבנן היא י בלבד ז [ח] י) (יא דמשמע מכי אביו אסורה לו) (מ"ה סימן רס"ו) : ח אשת אחי אביו מן האב אסירה לו מן התורה כ אבל אשת אחי אביו מן האם אינה אסורה אלא מדרבנן : ט יא) ל אשת אחי אמו בין מן האם בין מן האב אינן אסורו אלא מדרבנן : י אחותו אסורה לו מן התורה יב) בין אחותו מאביו או מאמו ג) בין אחותו מהנישואין או ד מהזנות יד) אפילו בא אביו על הערוה והוליד ממנה בת אחותו היא וחייב עליה טו) ה חוץ מאחותו מן ו השפחה או מהנכרית : הגה וכ"ל דלכתחלה אסור לגמ ע"ש ח (ג) טז) ויש מתפקיקים לומר דדוקא מדאורייתא

ביאור הגר"א

גמרא שם : ו תני' שם כו' . רמב"ם ור"ל דוקא בכה"ג שכולן נקבות וכן כ"ם בחי' כמ"ש בכ"ד ודלא כר"י שסדר"ל דכל למעלה מהורה כן מ"מ בירושל' דלא כר"י מדלחמר בר' פרת מוסיף שם בני בניו ואח"כ בני אחיו וכמ"ש בפ"נ ס"ב : ו) היא בלבד כו' . כ"מ בירושלמי שם מני ר' חנין אמר כולהון ל"ל הפסק חון מאחת שהיו מאחו בר קפרא אומר כולהון יש להו הפסק דבר קפרא מוסיף כו' ואף לל"ל דלא מוסיף אחכתן מלן דתני: ק"ל בוודאי : ח) ולו נישאת. שהו בחיי אביו : ט) לאכל שם כו' . מכאן דר"ם נוטלין וכ"ק : י) ול"ל בו' . דמשמע דאפילו מאחו לא הפסק שכיון שכולן אחיו ואין לאביו אלא אחד כמו שכיון שכולן בני אחיו אין לאביו אלא אחד ואין דבריו מוכרחין. ול"ל שם בני אביו יהא ח ורא לו לאחריו כפ"ה היא בלבד. ליקוט. היא בלבד. כן משמע בירושלמי שם לכתורה לכל המעיין שם יראה להיפך דמדמי' שם בני ר' חנין אומר כולהון ל"ל הפסק חון מאחת אחי אמו כר קפרא דאמר כולהון יש להן הפסק דבר קפרא מוסיף כו' שם אחי אמו ואח אחי אביו ול"ל שם מחמר לח : אמו ל"ל דה"מ למעל' ממנה ס"ב ל"ל נומ' שם אחי אביו ואח אחי אמו ה"ה נ"ב בכלל ודלא כהרמב"ם שב דוקא שם אחי אמו הכל בשם למעל' ולישמ' וכו אחיו אין חילוק כ"ל דלא כהרמב"ם ודברי רמב"ם ל"ב ע"ב : יא) שם אחי אחי כו' אין כ' . בני' דאיבעיא שם : יב) אין אחותו כו' . מקני' ס"י שם ונמרא ס' הכא"י ומ"ש בסורא בא אביו אחי כו' : יג) אין אחותו כו' שם כ"ב ב' ותימה כו' : יד) תני' בא כו' . שם ובפ' : טו) ויש מתפקיקים כו' ספיק' ח"י מה היא הא אחרי' בתמני' זיקק כו' אין כו' מ' דאחי' מדברן אינו אחיו כ"ב ב' . ליקוט . בתמני' ח"י . ד"ח ס"ק הכא

הגהות רעק"א

ח] סי' טו בכ"ש אות ח' ומיהו בקי'

חכמת שלמה

כיתן טו בסעיף י' בהג"ה ויש מתפקיקים וכו' כ"ב ע' בח"מ וכ"ם ועיין בסמוכתי להתע"ז קי' ד' לק' מרנפלא בתשובתי ד' שלי קי' כ"ו מ"ם שם דזה הוי פיטם רש"י קדושין דף ס"ח ד"ה נימח קכור רגינא דמשמע שם דבנכרי ועבד הכא על כ"א בני גירום פולד וכדף ע"י ד"ה ופרבי' משמע להיפוך ויעכמני שם בזה כל"ל כדעה זו ומדברבן קשור יש"ם וזו"ק :

באר היטב

לריכה גם מדרבנן משני מ"מ . והב"ח כתב עלה לא רחיתי שם שפק בדבריו תכף ס"ל בפשיטות דתופסין קידושין מדלוריים כלל תפסי קידושין דאחות אשתו ולא מהני בהו כלום ואפי' לבני תופסי קדושין ולריכ' גם ג"כ משני והניח רחיה מפי' מ"ש אחות אשתי כתוב אחרי' ע"ש ומני מומר מין מניחין רחיה מן דבר תימה דשם נחמת תמוה טוח שלריכה גם ע"ש ואני אומר מאחר דחיכם קידושין מדלוריים כלל אפשר לומר דוקא כשהיה על בני תשיכתם דהם ממ"נ לא מהיני קידושי אחות אשתו ולא כשהיה על בני אחות אשתו שהרי אחות אשתו אינה אשתו כלל ואפי' לדעת הסוברים דאחות אשתו מדלוריים מ"מ לא מהני קידושי אחות אשתו אלא בזמן שאשתו קיימת ולא כשמתה ואפי' לדעת הסוברים דאחות אשתו מדלוריים מ"מ לא מהני קידושי אחות אשתו אלא בזמן שאשתו קיימת ולא כשמתה ואפי' לדעת הסוברים דאחות אשתו מדלוריים מ"מ לא מהני קידושי אחות אשתו אלא בזמן שאשתו קיימת ולא כשמתה

פרחי

פסקנים דהם ממ"נ לא מהני קידושי אחי . עיין בפ' מעין גניס מ"ם בזה : (כ) אבל אם אמו . עיין בפתו' הרדב"ז ח"ל

טורי

דקדושין נמורין הם בראשון ואם קידש שני אין קידושיו כלום עכ"ח) : [ב] אבל אם אמו וז"ל רש"י נו ר רבנן על אם אמו משום אמו ונמרו נפי באם אביו משו' אם אמו א"כ דנזיר' לנזיר' היא משום דתרוויהו אסא רבתא קרו להו עכ"ל : [ג] ואין לה הפסק. לפי שיש ברורות' ערוה דאורייתא דהיינו אמו ואם אביו שהיא דתחלת הנזיר' יש עליי' שם איסור דאורייתא אימא רבתא קרו להו ולסיכך דחסירו שלא יה ' הפסק לאפוקי אם אבי אמו שאין בתחלת נזיר' שם איסור דאורייתא' שאין נזירין לה אסא רבתא שהיא דור רביעי לא החסירו בה : [ד] אם אביו אסור' דנזירין משום אם אמו ובולהו חדא נזיר' דאסא רבתא קרו לדו וכיון שיש בתחלת הנזיר' שם איסור דאורייתא אין לה הפסק : [ה] אם אבי אביו כו' וכתב בדרשי' וז"ל ומיהו דוקא אם אבי אבי אביו דמוחרת היינו דאינ' סכח שורש אם א- אמור' משום אשת אבי אביו כו' ולי נרא' דכאן כיירי בצד איסור אם לחוש שהיא אנוס' מאיס ' ולא נקרא אשתו ס"ם יש איסור מצד אם : [ו] אשת אבי אביו אסור' בדרבנן דנזירין משום אשת אביו שהיא דאורייתא' ואין לה הפסק לה תר כיון שיש איסור דאורייתא' בשם זה של אב : [ז] אשת אבי אמו אסורה בדאורייתא' כיכיחי פ' רש"י לבר פתח אביו אדם רגיל לירק ויודע שיש אבי אבי אביו ואתי"ב אסור' לעיני משום דתח' כיכיחי פ' רש"י לבר פתח אביו אדם רגיל לירק ויודע שיש קורבי"ותר מאסו ולא אתי לאחלופי וכאן אין רעות' דקריא' אבא רבא דזה לא שייך א"א בדור הנ"ו [ח] וי"א דאשת אבי אם כו' זה דלת ת"ה פ' ר"ו וכדי לברר הדבר נפתוק הסוגיא עם דשייך לה ויהי' כלל בידינו בכל דינים אלו . איתא בס"ב דיבמות דף ל"א ת"ר אלו הן שניות אב אמו ואם אביו ואשת אבי אמו ואשת אבי אביו ואתי"ב אסור' לעיני משום דתח' כיכיחי פ' רש"י לבר פתח אביו אדם רגיל לירק ויודע שיש אבי אבי אביו ואתי"ב אסור' מדרבנן אפי' בלסקי' כל דאסחות של מעל' דומיא דאסא עצמ' ואסרי ן בנמרא דאם אמו יש אביו שכם אמא רבתא ווה דוק' באם אבי אבי אבל לא באם אבי אביו דשם לא נזרו איסור רק בה ולא במעל' מאותו אם ונקשה למה וצרכו בנמרא לומר דמשם משום אמא רבת' הא בלא"ה אמסי לא נזרי' אם אביו משום אם אמו דהא בא סור אשת אב שוכרנו היה ראוי לנזור באשת אבי אבי דאם משום אשת אבי אביו ק שלא נזרו משל ר"ה מיר דכשפחה אב חכיר ואם כן כאן באיסור אם דדכור מפי שפ ר יש לנזור אם נתיר באם אביו כ"ש שיתיר באם אמו דקיל ליי רו דנם באם אבי אביו נזו ר שיתי' משם כפו : אם אם אמה ויהיה איסור ג"כ למילה ונרא' דכאן באיסור אם דבר קבוע אין ש יך למפתי מן האביו ואם אמו דוקא ש קיבעה מפי באם אמו שהיא אצמה ובשרה של אם ואם הוה משם בכ"ל האם משא"כ בשם אב אם האם אצמה שהי' ניק האיסור ע"כ הוצרכו לומר משם הנזיר' בשביל שם אמא רבת' ולא אכרו אב אבי האם או האב מהת דמיון אם אמו אלא שנתנו חומר לאם אבי' שיניק האיסור עוד מעל' א"ת לא דהיינו באם אבי אמה או אם אביו[אבי]אביו דבו' שרי וספיל' באם אם א יו שאין ם אמא רבת'לא נזירינן בשביל אם אם אמו אבל לעיל באיסור אישות דנקי ם ועירי דאסרינן בל אשת אב אע"נ דאשת א אינה עצמה ובשר' של אשת אב אלא דנזרינן כה האשת אב למעל' בשביל אשת אב שלפני אם כן נם באשת אבי אמו ראוי לנזר בהסו' אשת אבי א יו על כן דוצרכו לחרץ שם דמקל להחור לא נזרינן כנ"ל" ליישב הסוגי' ותת נבא ההוכיח דבני ת"ה בעניו אשת אבי אם אביו אבתב לאיסור והוא נכון דדא יש לזה היכחה נמור' דהא קמן באיסור אישות דוער היה ראוי לנזור אפי' באשת אבי אבי אמו משום אבי אבי אבי לולי דך סבר' דבקל להמיר לא נזרינן והיינ שם דהה לת דקי רבא בא מרמת אמו אין חקורבה' כ"ב כאו אם ההה"ת מרמת אבי אבי אם אף על נ"ב כרב באשת (אר') אמו ונם ההוא ד"ר קפרא צ"ל דלא שליני ובאמת קשין אדדר' הלכיה ופ"ב צ"ל דדוא ס"ל כפ"ש ר"ב ב"ם והחור בם" זה דהיינו דהא דאסר' דאם האב אי לה הפסק לא לעניו דאב קא' דהיינו אפי' אם אבי דאב דזה אינו אלא לענין האם עצמה דאות' האב של האב נזרת האיסור שלה פי' לאם שהא דהוי כאם אמו עצמה שהיא דאורייתא ונזרת איסור בל האם עצמה אבל שכל האסורות שלה מ"ד למעל' אסור' בשביל' שכולם שייכות שלה אבל אב אבי האב שהיא לא שייכא באם שלו עצמה אלא באביו אינ' בכלל

עזר

הה שמיני עלרת הוה רגל דהרי שמיני עלרת הוא לגבי פ"ר קס"ב רגל נמור יוכר מ"ם ויו"ב ולגבי תכלות נם כן שמיני עלרת כרגל בפני עלמו. ולחיתי בשם בחיקוזה הכרע כל כך כי לפי הטעם שכתבו הפוסקים ז"ל בעל ידי שמחת הרגל הלא שוכח יש מקום ל מר שכאו דשביעי של פסח שמחתו לחחדים עם שלפניו כן שמיני עלרת : ומחמו לחחדים עם שלפניו ולגבי שמחה לא מנו חז"ל שמיני עלרת בפני עלמו וכמו שמחת שביעי דפסח . יום ח' דשבועות שקולים מלד שהיחים שחין הפסק ביניהם נחשבים כאחד לולי כן הוה לגבי ר"ה ויו"ב דקל שם כרגלים. לגבי תכלות והם זמניים בפני עלמם דמפקיר ביניהם יחים שחינם בחול המיטר כי' מקום לומר שם כרגלים לזה. לזה כתבו הפוסקים ז"ל שביון שחין הפסק ביניהם היזק שמחה כל כך לחינן כרגלים לזה. וכן יש דיוק בלשון הפוסקים ז"ל שכתבו לא שנת קדושים בפסח ושבועות לא שנת רמוקים זה מזה וחלו הי' שמיני עלרת רגל בפני עלמו לזה כתב הי' יודח ז"ל דלגבי ב' רגלים בפני ריחוק עלרת ונם שהפוסקים ז"ל שנקטו לגבי שני רגלים כי כיוצא לזה נקטו ז"ל דלגבי ב' רגלים בפני ריחוק קלת מה שחין כן לגבי ב' רגלים שלרת. על כל זה נדחה שהמחיר עלמו ז"ל פיסק כתב לגבי תלמת לחריחת דשם רגלים בין לגבי ב' רגלים חין לה טעם כל כך דיש לומר דחמר שני רגלים חין לחמן דחת שני רגלים בין לדידן דקי"ל שלם רגלים חין לה טעם כל כך דיש לומר דחמר שני רגלים חין לחמן דחת שני רגלים בין לגבי שמיני עלרת לזה ופיי"ו מטעם הנ"ל בין שחין מפסק בזמן בלי שמחה ביניהם כן פוסק נם לחמן דחמר שני עלרת רגל בפני עלמו לזה ופיי"ו מטעם הנ"ל בין שחין מפסק בזמן בלי שמחה ביניהם כן פוסק נם לחמן דחמר

תשובה

פי' שלי"ב : (נ) היא בלבד . ע' בספר בית מחיר הביח בשם היש"ם שכתב בזה"ל לחי מחב שם יבח לידי שם שם לחי

זהב

האיסור כלל וכן הראו להחיר' וכן פשט באם אבי אמו ה"א דפוחר קפ"ל ב"ק הנה: אם אבי אביו ואם אבי אמו הם עצמם אסורים אבל יש להם פסק דאם אבי אביו מיחרת לו וכן אם אבי אבי אמו פיחרת הי' יש כאן שני חלקים באם ס דרבנן הוה דהיינ בשה שאנו אוסרים אפ' בנזירה לנזיר' החלק האחד איסור אשת אב וו שני באיסור אם ודיינו לועירי דסירי באיסור דאשה אב ובזה הזכרים חסורים ואין אים ר בנקיבות אלא משום דזכרים והחלק השני באיסור אם וחלק ראשון דהוא לועירי יש כאן איסור אשת אב שאשת אב עצמ' היא דאורייתא נזרו חכמים שאפי' באיסור אישות ס"ת אבי אביו דהיינו אשת אבי אביו אסור כש אשת אב עצמה עד למעל ובאשת אבי אמו נזרו נם כן בשביל אשת אבי אבי אביו ואע"נ דמפקחת אביו ח יר לי' בדלקיל כ"ם כיון דאלו שו הב קרו להו אבא רבא ע"כ אתי לכמעי אבל לענין כם ל' של אשת אבי אביו פלינתא לרב אסור לועירי כותר דלא אתי לכמעי למעל' של אשת אבי אב ו לחכל לשם כיון שחסיר מפי עלי' וכאן אין שייך אבא רבה דזה לא שייך אלא באבי אביו או בזקי אם שקור ן לדם שם זה אבל בלמעל' מאלו אין שם זה וקי"ל כוש ר ו ר קפרא נקט איסור אם ובזה נקיבות חסורים מזכרים כיון שיש אסו שהיא דאורייתא ובה פשיטא שאסור' מדרבנן אפי' בלמעל' כל דאסחות של מעל' דומיא דאסא עצמ' ואסרי ן בנמרא דאם אסו יש אביו שכם אמא רבתא ווה דוק' באם אבי אבל לא באם אבי אביו דשם לא נזרו איסור רק בה ולא במעל' מאותו אם ונקשה למה וצרכו בנמרא לומר דמשם משום אמא רבת' הא בלא"ה אמסי לא נזרי' אם אביו משום אם אמו דהא בא סור אשת אב שוכרנו היה ראוי לנזור באשת אבי אבי דאם משום אשת אבי אביו ק שלא נזרו משל ר"ה מיר דכשפחה אב חכיר ואם כן כאן באיסור אם דדכור מפי שפ ר יש לנזור אם נתיר באם אביו כ"ש שיתיר באם אמו דקיל ליי רו דנם באם אבי אביו נזו ר שיתי' משם כפו : אם אם אמה ויהיה איסור ג"כ למילה ונרא' דכאן באיסור אם דבר קבוע אין ש יך למפתי מן האביו ואם אמו דוקא ש קיבעה מפי באם אמו שהיא אצמה ובשרה של אם ואם הוה משם בכ"ל האם משא"כ בשם אב אם האם אצמה שהי' ניק האיסור ע"כ הוצרכו לומר משם הנזיר' בשביל שם אמא רבת' ולא אכרו אב אבי האם או האב מהת דמיון אם אמו אלא שנתנו חומר לאם אבי' שיניק האיסור עוד מעל' א"ת לא דהיינ באם אבי אמה או אם אביו[אבי]אביו דבו' שרי וספיל' באם אבי אבי א יו שאין ם אמא רבת'לא נזרינן בשביל אם אם אמו אבל לעיל באיסור אישות דנקי ם ועירי דאסרינן בל אשת אב אע"נ דאשת א אינה עצמה ובשר' של אשת אב אלא דנזרינן בה האשת אב למעל' בשביל אשת אב שלפני אם כן נם באשת אבי אמו ראוי לנזר בהסו' אשת אבי א יו על כן דוצרכו לחרץ שם דמקל להחור לא נזרינן כנ"ל" ליישב הסוגי' ותת נבא ההוכיח דבני ת"ה בעניו אשת אבי אם אביו אבתב לאיסור והוא נכון דדא יש לזה היכחה נמור' דהא קמן באיסור אישות דוער היה ראוי לנזור אפי' באשת אבי אבי אמו משום אבי אבי אבי לולי דך סבר' דבקל להמיר לא נזרינן והיינ שם דהה לת דקי רבא בא מרמת אמו אין חקורבה' כ"ב כאו אם ההה"ת מרמת אבי אבי אם אף על נ"ב כרב באשת (אר') אמו ונם ההוא ד"ר קפרא צ"ל דלא שליני ובאמת קשין אדדר' הלכיה ופ"ב צ"ל דדוא ס"ל כפ"ש ר"ב ב"ם והחור בם" זה דהיינו דהא דאסר' דאם האב אי לה הפסק לא לעניו דאב קא' דהיינו אפי' אם אבי דאב דזה אינו אלא לענין האם עצמה דאות' האב של האב נזרת האיסור שלה פי' לאם שהא דהוי כאם אמו עצמה שהיא דאורייתא ונזרת איסור בל האם עצמה אבל שכל האסורות שלה מ"ד למעל' אסור' בשביל' שכולם שייכות שלה אבל אב אבי האב שהיא לא שייכא באם שלו עצמה אלא באביו אינ' בכלל

קדוש

מלם רגלים נם שים הרחקה בין ל' מכל מקום מי יחלק בזה מלח להלריך הרחקה ג"כ בין כולם יחלי דנקטו ר"ח ויו"ב הוא לרבותא דהרי לגבי תכלות ר"ה ויו"ב מבעלים כל מלטים ומביני עלרת חינו מבעל דק ז' ימים מסום שים לו מלומין. (במק ם אחר כתבתי חודות מחנון אחר כוכות. וכיוצ אלי דוקא שכתן כמו שכתב בספר הק' אבל לאחרים ז"ל מלא לומר מסום מלומין אחר שמיני עלרת לרבנות דמיני עלרת) ונם שב' שם הטעם מסום דמיתת הרגל אחור אחר שמחת על ידי מלטים וע"ש בט"ז מכל מקום מיהו היחי כיון שים בהלכה פניה דר"ה ויו"ב עדיף מבמיני עלרת לזה נקטו רבותא יותר ומלד ברכה ושיר דמיני עלרת רגל בפני עלמו לומר דהיינו אחרה בהיחו ברכה ה' העשיר ולא יוסיף עלי ובכחינם שיר היח אחרה מלד זה נם כן חין הכרע כל כך כי בכל אפ"ק יש ברכה ושיר ובאחרה קלם ומ"מ חין זה בחחרת הרגל אחר שמיני עלרת ומלד שהוא בפני עלמו ובמלבד מ"ש בדמ"ר שם בדבר הלכה ובזכרי משה ז"ל פיסק כתב לגבי תלמת לחריחת דשם רגלים חין לה טעם כל כך דיש לומר דחמר שני רגלים חין לחמן דחת שני רגלים בין לדידן דקי"ל שלם רגלים חין לה טעם כל כך דיש לומר דחמר שני רגלים חין לחמן דחת שני רגלים בין לגבי שמיני עלרת לזה ופיי"ו מטעם הנ"ל בין שחין מפסק בזמן בלי שמחה ביניהם כן פוסק נם לחמן דחמר שני עלרת רגל בפני עלמו לזה ופיי"ו מטעם הנ"ל בין שחין מפסק בזמן בלי שמחה ביניהם כן פוסק נם לחמן דחמר

(ד) וי"ח דס"ם בספחה דמלמ' *דכתב' שפחתו כ"פ מודו דודאי שחרר' וכדלעיל (ס' ל' ספיף י"ב) וכמן בכתי פליה דרך זנות מיכ' סלונמ' : (ה) ולהרמב"ם יש להס הספק · והה דקתמר (לפני זה) דלהירושלמי מכרהס מסור בכל גס ישרמל טיינו מטעס כלת בנו וכמו שכתב בסמוך בסעיף י"ם משם אחד ממנו מסורה פל יפקפ מניכו ולא קאי בירושלמי פל הנתולות ופ"ב לא קאמר מסור בכל גמות ישרמל : (ו) כ"ג מכל מס שם משמו · ומס מני

(ר) ויש מפרשים דמיירי בשפחה שנתנה לו רבו לשמשו ולא לבעילה ואפילו הכי אסור לבעלה משום דחיישינן שמא יבעלנה ויבא עליה בפרהסיא ויאמרו בני העיר שבעל שפחתו ואפילו בשפחה שנתנה לו רבו לשמשו ולא לבעילה אסור לבעלה משום דחיישינן שמא יבעלנה ויבא עליה בפרהסיא ויאמרו בני העיר שבעל שפחתו ואפילו בשפחה שנתנה לו רבו לשמשו ולא לבעילה אסור לבעלה משום דחיישינן שמא יבעלנה ויבא עליה בפרהסיא ויאמרו בני העיר שבעל שפחתו

מדסוריימא הולד הולך אחר הפסולה ואחר הכוריות [ט] אפילו מדרבנן הוי זרעו לכן יש להסמיר לכתחלה :

(ד) יז ו"א דה"מ לשפחה דעלמא אבל אם בא אביו (ר) ט על שפחתו והוליד ממנה בת אחותו היא יח) (ופפילו תמר שכנון לפס זמות מיטו נפמן : (מ"ז)

יא יט) פ מותר אדם בבת אשת אביו שיש לה מאיש אחר אפילו * חורגה (פי' נם פסח מ"ב) הנרלה בבית בין האחין מותרת להם: ק ולא חיישינן למראי העין שנראי כאחות: יב בתו ובת בתו ובת בנו אסורות לו מן התורה [י] ק אבל בת בת בנו ובת בת בתו ובת בת בן בנו ובת בן בתו אסורות מדרבנן כ) ואין להם הפסק וכן אומר בירושלמי שאברהם אסור בכל נשי ישראל ושרה אסורה בכל אנשי ישראל יא (ה) כא) פ ולהרמב"ם יש להם הפסק :

ג פ (ה) בת אשתו ובת בתה ובת בנה אסורות לו מן התורה ודוקא בת אשתו אבל יב בת פ ג) אנוסתו מותרת לו [יא] (ו) לאחר מיתתה כב) (ופפי' נפייה פס נכם לפ יוליף) (ל"י רים פ' נוספין פל הפנוסף) :

יד יג [יב] כג) בת בת בת אשתו ובת בן אשתו אסורות מדרבנן ק ואין להם הפסק ג ולהרמב"ם יש להם הפסק :

טו *) (ז) אם אשתו ואמה ואם אבי אשתו אסורות מן התורה (ו) ד אבל אם אם אשתו ואם אם אבי אשתו יד ואם אבי אבי אשתו ואם אם (אם) אבי אשתו אסורות לו מדרבנן פ ואין להם הפסק טו ו ולהרמב"ם יש להם הפסק :

טז ז אחות אביו ואחות אמו אסורות לו מן התור' פ בין שאחיה הוא מן האב בין שהוא מן האם : יז כד) פ מותר אדם בבת אחי אביו [יג] ובבת אחי אמו ואחי אביו ואחי אמו מות' באשתו ובבתו : יח כה) אשת אחי אביו מן האב אסורה מן התורה י אבל אשת אחי אביו מן האם (פ) ואשת אחי אמו בין מן האם ובין מן האב אינן אסורות אלא מדרבנן ומכאן ואילך בנון כ אשת אחי אבי אביו מן האם ל (ואשת אחי אמו בין מן האב בין מן האם) מז מותרות ואשת ג] אחי אבי אביו מן האב ואחות אבי האב בין מן האם בין מן האב ואחות אם האם מ מותרת ג ויש מי שאוסר באלו :

יט אשת בנו אסורה לו מן התורה פ ואשת בן בנו אסורה מדרבנן יז ואין לה הפסק עד שתהיה אשת אחר ממנו אסורה על יעקב אבינו : אשת

מ"מ ליתק לה כי' ו כת חלה פ"ב ל"ל דחסורה משום חשת חכי ח"ת . ולכחורה נרחה חפילו לכשות חלו חין מדמי' חיסור ערוות זה לזה וכלכל טוח בנזירת המקום כמ"ם המניד חלה קוש' טוח פל כלת בן כ"ב חיך חפסר לומר חס הזכר היה נקיבה היה מותר ופכשיו שכוח זכר חבתו חסורה חכל בשתר פרוות חלו חסורים מודים דחין לדמות זה לזה לכן חפילו לכסקוים דס"ל בכפי' בס"ם קחי פל כת כ"ב חין להקשות מ"ם חס חס ח"ח מכת כת כ"ב דחיכח בשתר פרוות חלו חסורים מודים דחין לדמות זה לזה לכן חפילו לכסקוים דס"ל בכפי' בס"ם קחי פל כת כ"ב חין להקשות מ"ם חס חס ח"ח מכת כת כ"ב דחיכח בכלל דרח ח"ד וכת כ"ב מותרת וחס חס ח"ח חסורה וחפ"מ ח"ל הדוחק מה שכתב בדריסה נס מה שכתב על הרמב"ם לקיים כמ"ם המניד . והנה לפרש"י וחו' וחסמ"נ בכפי' בס"ם קחי פל כת כן כתו חלה לרוב חפוסקים לח חסכימו בכפי' וחזלינן למומר' נפ"ז ל"ל לף פל נב לפנין חיכור חזלינן למומר' מ"מ הומיל פסק בני' היח חס תפסה הכחובה חין מוליחין מידה מכל לדעת כרמב"ן לח קחי בכפי' פל כת כ"ב חלה כת כ"ב חכתו חס כן כת כ"ב הוי בני' כוי"ת ולח חס מבני החפים' ופיין בחי"ם כימן קל"ח : יב כת מנוסתו · כ"ה כת פלגשו מותרת לו מחר מיחתה כ"ו וכמ"ם בספיף ל' יג כת כת וכו' . זחת חמי בפי' היח בחפי' פל כ"ב חכתו חלה לדיפה קמיית' חזלינן למומר' ולרמב"ם ח ליכן לקולא ומשמע דרמב"ן פ"ל בזה פ"ם בחלכות חסורי' חכת כת וכו' חלה חפילו לדעת כרמב"ם ח"ל דחיכח בשתר פרוות חלו חסורים מודים דחין לדמות זה לזה לכן חפילו לכסקוים דס"ל

כן כן כת כמו דכתי לכמו מותרת דסיי תשת כן כן כתו לף פל נב לכמו היי מלד כתו ולחכיו היי מלד כמו מ"מ כשהיי מותרת לחכיו וכן פס מה שמותר לחכיו אין סכר' לאסור לכמו מלו פס חיירי שהיי פל חכיו תשת חכי חמו תפ"ג לכמו מלו היתה כך מלד חמו כנון תשת חכי חס חמו היתה מותרת מ"מ פכשיו שהיי מלד מחיו לכן כתן כשהיי מותרת לחכיו וכן פס מה שמותר לחכיו אין סכר' לאסור לכמו מלו היתה כך מלד חמו כנון תשת חכי חס חמו היתה מותרת מ"מ פכשיו מחסור

טז (א) או ישראלית שנבעלה לכותי. גם כן דרך אישות. וכן הוא ברמב"ם: (ב) חייב עליה משום כותי ומשום זונה. ברמב"ם לא כתב משום זונה וכן הוא בגמרא: (ג) משום כשנ"ז· תוספות (בע"ז דף ל"ו ע"ב ד"ה משום נשג"ז) כתבו דזונה קאי אכהן אבל דעת הרמב"ם דאף לישראל גזרו ולכהן מדאורייתא אסורה משום זונה ודעת התוספות דאינה זונה מדאורייתא אלא

בעריות מ) (וכן כל זנות שמזנה עם הקרובות הנאסרות עליו מחמת אשתו אין אוסרין אשתו עליו) [יח] מא) ומותר בקרובות שנייה (טור) מב) ומיהו אם (יד) הקרובה רגילה לבא אצלו צ"י אשתו [יט] כופין אותו ז) לגרש אשתו (הגהות אלפסי שם) מג) ומפני מה הצריכו אחות ארוסתו גט שמא יאמרו תנאי היה באירוסין וכרת נשא אחותו והואיל ויצאה אחותה בגט אחות' שהיא ארוסתו הראשונ' אסורה כדי שלא יאמרו נשא אחות גרושתו אבל כשהלכ' אשתו הנשואה אין לחוש לכך שיאמרו תנאי היה לו בנישואין דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות הילכך כ"ע ידעי דנשואי שנייה אינם כלום:

כח מד) ס הלכ' אשתו ובעל אחות אשתו למדינה אחר' ובאו ואמרו לו מתה אשתך בעל אחותה ונשא אחות אשתו ואח"כ באו אשתו וניסו [כ] אחות אשתו צריכה ממנו גט לא שנא נשאת לו כג על פי ב' עדים או על פי עד א' ואסורה לניסו ואשתו אסורה עליו לא שנא כד היתה נשואה לו או ארוסתו: הגה מה) ואם בא בזנות על אחות אשתו ומתה אשתו וניסו אח"כ י"א דאסור לישא אח"כ (מו) אחות אשתו דכיון שאסורה לבעל כך אסורה לבועל אע"פ שהיתה אסורה עליו בלאו הכי (פסקי מהרא"י סימן כ"ו) (וע"ל סימן קע"ח):

כט ס אמרו לו מתה אשתך ונשא את אחותה ואח"כ אמרו לו קיימת היתה ומתה [כא] הולד הראשון ממזר האחרון אינו ממזר:

ל מו) י מי שהיה לו פלגש ולא הועד שקדשה מותר' בקרוביו כה מז) ג אבל אם יש עדים שאמר' האשה קדשני בפני ב' עדים נאסרה לקרוביו מח) אבל אם אמרה [כב] קדשני סתם ולא אמרה בפני שני עדים אין בדבורה כלום:

לא כ המקדש אשה ונתבטלו הקידושין מפני שהיו על תנאי ולא נתקיים התנאי מט) ל או שקידש בתו שלא מדעתה ונמצאת בוגרת מותר בקרובותיה נ) ודוקא אם נתבטלו הקידושין בלא גט אבל אם נתן גט אסור בכל קרובותיה כמו שנתבאר:

טז איסור כותית ו: פחה ובו ו סעיפים:

א א) ה ישראל שבעל כותית דרך אישות (א) או ישראלית שנבעלה לכותי (דרך ג אישות) הרי אלו לוקין מן התורה שנאמר לא תתחתן בם ה) א[א] ב) (ויש חולקין בזה) (טור) ג) ג אבל הבא על הכותית ד דרך זנות במקרה ב (ב) חייב עליה ג) (ה) מדרבנן משום כותית ד) ומשום נ) זונה ה) ומכין אותו מכת מרדות ו) ה ואם ייחדה לו בזנות חייב עליה כדרבנן (ג) משום ו) נדה שפחה כותית זונה ז) *ואם היה כהן אפי' בא עליה דרך מקרה לוקה עליה ג מן התורה משום זונה: הבא

בית שמואל

...אשתו מ"מ אינו אלא חשש שמא תזנה עמו ...יל והסבר הש"ג ס"ל מה דתנא בתוס' כל אלו ...אלא חשש שמא תזנה עמו אפילו אם בודאי ...אף על גב דהוי כאנוסה דמה היה לה למיעבד קי"ל לפי המסקנ' בש"ס אפי' אם נשאת ע"פ שני עדים אסורה לראשון והטעם הוא משום דצריכה גט משני משום הכי אסורה לראשון משום דחיישינן שיאמרו שהוא מחזיר גרושתו משנשאת וזה הטעם שייך בכל הנשים אשר הלכו בעליהן למ"י ונשאת אבל כאן לא שייך לומר שגירש הראשון דהא מ"מ אסירה לזה מחמת אחות אשתו אם כן ע"כ מוכח דטעות היה וכא דאסורה לו כתב הרא"ש הטעם משום דלפעמים יבוא ניסו בלא אשתו ויאמרו דמתה אשתו וניסו גירש אשתו ונשא הוא ע"כ צריכה אשת ניסו גט ממנו ומש"ה אסורה לראשון ואשתו ג"כ אסורה לו משום אחות גרושתו אע"ג כשתבוא אשתו מוכח למפרע דטעות היה מ"מ כשלא הבא מיד עם ניסו צריכה אשת ניסו גט ממנו אסורה אשת ניסו לניסו ואפי' אשתו אסורה לו והרא"ש לא הביא שום ראיה לחשש זה וכש"ס מבואר להתני' קמא ורבי עקיב' דאוקמי רישא דמתני' כר"ע ע"כ לא ס"ל חשש זה וכן ר' יוסי לא ס"ל חשש זה לתירוץ ר"י נסחא ולתירוץ רבי אמי מכל מקום אין מוכרח חשש זה אף אליב' דר' יוסי אלא אליבי' דשמואל שם מוכח חשש זה כמ"ש ברש"י ועי' בכוני' ותבין ולישב הס"ג' זו וסוגי' ריש ס' האשה רבה לשיטת הרי"ף הארכתי: ובדין זה פליגי הרי"ף והרא"ש וס"ל להרא"ש דאינה אסורה לבעלה אלא כשיש חשש שמא גירש משום הכי כתב הטור בסימן קנ"ט אם נשא אשת אחיו מותרת לבעלה משום שם לא שייך לומר דגירש בעלה אותה

...אפילו אם היה מגרש אותה אסורה לשני מחמת גרושת אחיו והמחבר גם הסכים בש"ע ולא כ' דמותרת לראשון משום דבכדק הבית מדייק מהרי"ף ...דלא סבירא להו כהרא"ש אלא ס"ל אפי' היכא דלא שייך לו' דגירש אותה מ"מ אסורה לבעלה משום קנסו אותה חז"ל הואיל ונשאת לאחר והרא"ש ...קנסו חז"ל אלא כשיש חשש שגירש אותה· וכן נראה דמוכח כן מהרי"ף דחולק על הרא"ש בזה דהא גרס ר"ם האשה רבה אלא הואיל ועבדה איסור ...לראשון ולפי גי' אלא תו אצ"ל טעם הראשון שמא יאמרו גירש הראשון אלא אסורה לראשון הואיל דעבדה איסור אם כן לף באשת אחיו צריכה גט ...מחמת קנס ואסורה לראשון מחמת קנס אבל לפי גי' הרא"ש דלא גרס אלא בעינן תרי טעמים משום קנס ומשום החשש שיאמרו שגירש הראשון ...משה איסרלש הגי' שם מותרת לראשון היינו כשיטת הרא"ש בודאי לא ראה דברי הב"י בב"ה כאשר משמע כד"מ שלא ראה הב"ה של הב"י: ...תה נשואה ול"ד למ"ש בסעיף הקודם בנישואים מותרת דשם איירי בסנויה או אין חשש שמא יאמרו דהא קודם שתבא אשתו א"צ לגרש וכשתבוא ...רר דהיה טעות אבל כהכא' אשת ניסו איכ' חשש שמא יבוא ניסו לבדו וכמ"ש בכמוך: כה אבל אם יש עדים שאמרה וכו' · היינו דלא נתקדשה עדיין או נתקדשה ואמרה כן קודם דנתקדשה וע' בחשו' ועיין ס"ס מ"ח:

טז א ויש חולקים· פלונת' זו אליא בפלוגת' שכתב' ס"ד לרמב"ם קי"ל כדאמר רבא מעיקר' בגיותן אית' חתנות ולא תתחתן קאי בגיותן גם פסק הר"ש דכל אומות בכלל לאו זה וי"א אלו ס"ל כדאמר רבא למסקנ' לא תתחתן קאי בז' אומות בגירותן אבל בגיותן לא שייך חיתון · גם לרמב"ם משמע ...לקי אלא בבעל דרך אישות ולא בחיתון לבד ולא בביאה לבד . ולשאר פוסקים חייב בז' אומות בביא' בלא חיתון משום לא תקח ובגירותן חייב ...לא התחתן מיד בעת הקידושין אפי' לא בעל' וע' בדרישה וב"ח : ב חייב עליה מדרבנן . ואם יש לה בעל איכ' איסור דאורייתא' היינו עשה ודבק ...תוס' קידושין דף כ"א ועיין תו' סד"מ דף נ"ב וסמ"ג לאוין ק"ג : ג מן התורה משום זונה כ"כ הרמב"ם והסמ"ג אבל תו' והרא"ש חולקים ...דוקא כשנבעלה או חייב הכהן משום זונה וב"ד של חשמונאי גזרו אפילו אם לא נבעלה חייב משום זונה ולכאורה משמע פוסקים אלו פליגי על ...פוסקים שכבלתי בסי' ו' דס"ל בגיורת אפילו אם לא נבעלה כשהיתה עכו"ם חייב משום זונה שוב ראיתי בתו' ס' הפ"י כתבו גיורת שאני דשייך בה

באר היטב

טז (א) ויש חולקין בזה · עיין דרישה. ב"ש : ב) חייב עליה מדרבנן ואם יש לה בעל איכ' איסור דאורייתא' היינו עשה ודבק באשתו· תוס' קידושין דף כ"א ע"ב ועיין סנהדרין דף נ"ב ע"ב: ג) ומשום זונה וברמב"ם לא כתב משום זונה עיין דרישה · ד) נשג"ז . תוס' בע"ז דף ל"ו ע"ב ד"ה משום נשג"ז כתבו דזונה קאי אכהן אבל דעת הרמב"ם אף לישראל גזר אם ייחדה . ולכהן מדאורייתא' אסורה אפי' במקר' ודעת התוס' דאינה

ביאור הגר"א

...ואם ייחדה כו'. ככ"ל ו רבין : ז) ואם היה כו'. סבירא ליה דסוגיא דע"ז אפילו ישראל וכזה מתורץ קושית תוספות ד"ה משום :

פורי

...כ"ש : מו) מי שהיתה כו'. כמ"ש נושאין על האנוסה כו' נושא אדם כו' וכמ"ש ר"ם כ"ו : מז) אבל אם. קיד שין כמ"ש בגמרא שם איתביה רבא לר"כ כו' הב"ע כו' וכן בקיפא : מח) אבל אם כו'. שם אי דליכא כו' המקדש

...מותר בראשונה עכ"ל הא מפרש הא דקאמר במתני' ואם מתה ראשונה כו' קאי גם לר' יוסי דפליג ...ארוסה וס"ל דארוסתו אסור משום אחות גרושתו ע"ו קאמר הכתני' גם לר' יוסי ואם מתה הראשונ' ...שני' ו. תב התי"ם לר' יוסי דכ"ש אם מהה שני' דמותר בראשונ' לא אמרי' כיון דהיתה אסור' ...בחיי השני' תאסור נב אחר ...ות גרושתו אם מתה שניה מותר בראשונ' ...: [יח] ומותר בקרובות שני' פי' לישא בתה דקי"ל נושאין על האנוס' ... [יט] כופין אותו ...

זהב

...לגרש אבל לא לדינא קאמר כנלע"ד: [כ] אחות אשתו צריכ' היטנו גט . הטעם שמא יבא ניסו תחילה ...נירש ניסו נשאת זה ע"כ צ"ג ...אשתו עליו . ...אחות נרושתו ...: [כא] הולד הראשון ממזר . פי' שנולד קודם שמתה הראשונ' והאחרון פי' שנולד אחר כך וע' סימן י"ו בסופו : [כב] קדשני סתם וזהו מתשובת הרא"ש כלל ל"ב דין ג' וז"ל שלא יצא גלוי' עדים של קידוש מותרת לבן אחיו אבל אם יש עדים ששמעו שפי האשה שאמר' קדשני ראובן בפני עדים והלכו לפ"ה נאסרה בקרובי ראובן על פי דבור' אבל אם אמרה קדשני סתם ולא אמרה בפני עדים אין בדיבור' כלום דקידושין שלא בפני עדים לאו קידושי ניגדו ואפי שניהם מודים לדבר עכ"ל ...דקי"ל כיון שאין שם עדים אלא מפיה שאומר' קדשני בפני עדים והלכו להם למ"ה היא אינה נאמנת להפקיע עצמה מיד איש שקדש' כדאיתא בפ"ק דקידושין ... כי זונרית ובעלך אסור לך ... שאומר' קדשתני והוא איסר לא קדשתיך היא אסורה ... ואסרה כ"ש שניסא בזה שהוה בפני עדים וניזול לחומרא וניסא שהיה שם עדים והלכו למ"ה וע' בסימן ס"א תרצתי הכל :

סי' טז [א] ויש חולקים בזה פי' דס"ל דמלקות מן התורה אינו אלא בז' אומות דעלייהו אמר הכתוב

חכמת שלמה

...מפורש בפ"ק דע"ז ...

פתחי תשובה

...

באר הגולה

...

קיחה ומתנות לכן מסורה מסוס זונה תפילו לח נכפלס מסמ"כ בכותית : ד ולח הלקוטו כ"ד . כתב בדרישה וכ"מ חפי' כפל בנפשה מ"מ כיון דלח קיבל דינו מן פוטרם בקבלה כפכ"ל ובמ"מ לח כ"כ : ה יש בו בפסד שתין בכל פריות . לתו שפוטבו ממור מסתר פריות שסה במיתה וכברת תלה ר"ל יש בפסד פ"י שסוטו להדבק בפ"ח ומחלל קדפי שמים והה דתית' בפירוטין שתין ח"ח מוליח חותו שבפל תרמית מניהפס סיימו כפיש בידו שתר פוטות שיורד בפכילם לניהפס מן מחמת פון זה תינו מוליח חותס מסס כ"כ מפרש"ל וכ"מ : ו מכין חותו מ"מ . תכל תינו מיב מלקות מדתוריים' וכתב כמניד דפ"ל לרמב"ם דפסק כן דמזכרה לח תפיס קדפה קתי על הבה על פנויה בת ישרחל בזמות מ"ם פ"ל הבה על קדפה בת ישרחל לוקין מלקות מכל לח קתי על ביתת עבד ושפחה דקדושין שלפס תין תוספיס וכוי כל ביתתס ביתת זמות . וכפור בפימן כ"ו כתב הבה על פנויה לוקין מסוס לח תפיס קדפה וכפ', זה כתב נפס הרמב"ם הבה על שפחה לוקין רק מ"מ . וכפריפה פס הקפה בפי' כ"ו דדברי הפור פותריפ זה תיירי בשפחה חלפ תם זה ומחלק וכתב בפימן זה תיירי בשפחה דתינה מוכנת לזמות תבל תם פיה מוכנת לזמות תו ישרחל המוכנת לזמות לוקין מסוס לח תפיס קדפה . ולית' דבה הרמב"ם חולק על התרנוס כמ"ש בהדיה הרמב"ם תם כן לח תפיס קדפה לח קתי כלל על שפחה ולח קתי תלה על בת ישרחל . ותין להקשות למה כ"י המופקרת לוקין על לח תפיס קדפה ושפחה לח קתי תלה על בת ישרחל . ותין להקשות למה כ"י המופקרת לוקין על לח תפיס קדפה ושפחה תפילו תם תין לוקין כבר תי' המניד והכתתי בפימן כ"ו תיכ יש להביה רתיה לדפת התרנוס מפ"ם פרק המוכן דתמר תם יפרחל הולד ממזר תם נכרי ושפד הבה על בת ישרחל הולד ממזר בתיבי לתוין נכרי ושפד שתני פ"מ למ"ד יש ממזר בתיבי לתוין נכרי ושפד פסיר לתולד ממזר מסוס דיש לתו בשפד ונכרי תו ישרחל לתו לח יפי קדם . ולח תפיס קדפה ופ' פרפ"י פ"ם דוקח תם לח פקני כ"ש תלח נכתב תלח לגבי ממזר ולח לגבי שפד ולח לגבי נתין ולח לגבי חלל דהח כולהו פסולי בקהל ולח בעי קרח . ולח תבין לומר דכיון דלגבי ממזר ושפד לח פקני לח פקני נמי לגבי ישרחל דהח לגבי ישרחל פקני לגבי ממזר ושפד דהח לגבי ממזר ושפד לח פקני

ש"מ נדין קדושי פרוס מדקנן : (ב) חזקה אין אשה מפיזה פניה כפני כעלה כרמב"ם כפ"ב מה' גירושין הוב' לקמן כסור וכס"ע ריש ס' קי"ב כתב אמר הבעל נרשתי את אשתי אימו נאמן ואפילו הודית לו שנירש' אימו נאמן וכ' המ"מ אשה כי' מכחיש' היא לגבה פיתה נאמנת כשהבעל אומר כן אימה נאמנת דכל שהבעל מפייס לא מפיזה היא ולפ"ז כי' צריך לפרש כאן דהיא אומרת לבעל' נרשתני וזה מכחישה אחל לא פיתה נאמנת כשהבעל אומר כן אימה נאמנת כשהבעל אומר כן אימה נאמנת כשהבעל אומר כן אימ

כדכר : ה אין קידושין תופסין . כן הוא דעת רוב הפוסקים אלא כרי"ן כתב כשם הרמב"ן דיש למוד למאי, אלא כשניו : ו דאיכ' דמסיע"ל לה מפיזה . כמור אית' אם פ"ח מסייע לה מפיזה וכאמת לה מניכו כשם מסורס אם פ"ח מכייע דסיא מפיזה ופ"כ דכאוכות שם אית' סיכ' דשניס מסייעים מפיזה כניעין דף ס"ד אית' סיכ' דשניס דכאי מפיזה וכתב הרמ"ס אם שניים לכד מסייע לה מ"י לשפיז ולקמן סימן קמ"ח ספיף ל"ח כניי שנוגע, נזה וכאן כתב אם מסייע לה פ"ח מפיזה ואפשר כשאכל ששק כאן למומרי מיכו נ]על הטור קשה אין כתב כשניטות לה כהרמ"ס וכיכ' דיכולה לשפיז אין קידושין על למר תוספין שם כ"כ הטור לקמן סימן קכ"ב ומ"ש סיא שפולה לכהוכה וליכא כמ"ס לקמן שם ופיין מ"ש שם : ז ויש מי שאומר אפילו לא נשאת אלא נתקדשה לו שלא בפני בעל, ואח"כ בא בעל, ואומרת לו בפניו גרשתני אינה נאמנת (יב) פ טז)וי"א שאם היו קטטה ביניהם או שתובעת כתובת, אינה נאמנת לומר גרשתני אפי' בפניו : יז) י"פ נאמנת שנאמנת להיכחש ח נוספת ג"כ ס) כתוכתה (מהרי"ק שורש פ"ב וריב"ש סי' קכ"ז) מ

(ח) יח) וי"פ שאיכה נאמנת לפניו ס) ממון כלל ואתאנר לפיל :

ג אשה שהלך בעלה למדינת הים והעידו עליו שמת י

י (יג) פ אפי' עד (יד) א' (ט) יט) יפ) אפי' העד (טו) עבד או שפחה או אשה או קרוב יב) כותרת יא כ) (טז) ואפי' עד

דמה שקבלה שלא בפני בעלה לאו כלום הוא מכל מקום כשבא בעלה וסיא מחזקת בקדושין ומודעת שנאנרשה ממנו למה לא תהיה נאמנת להא ידעה כשעת קבלת קידושין שבעלה יבא מיד לביתה ותכרת להעיד בפניו אם לא שנאמר דהא"כ מיירי כשבא בעלה לביתה חוזרת מדבריה ומודעת לה נרשתני ואזה תאמר לה פלוני אמר לי שמת בעלך ומכ"ל לחלק בשוי מאחר שלא נמל, מחלוקת להדי : (ז) ויש מי שאומר שאפי' לא נשאת עדיין לאחר.דיפה זו לא הוכיח כאן כלי אלא דעת רבינו בעל הטור הוא שכי"כ בשלהי קידושין ופ"ק דיבמות ופרק אלו נערות ופ"ק דכתובות ופ"ק דגיטין ופ"ב דיבמות ופ"ק דסוטה ופ"ב דמכות ופ"ק דב"ק ופ"ב דב"מ ופ"ק דשבועות ופ"ב דע"ז ופ"ק דחולין ופ"ק דבכורות ופ"ק דתמורה ופ"ק דמעילה ופ"ק דתמיד ופ"ק דמדות ופ"ק דקנים ופ"ק דזבחים ופ"ק דמנחות

קוביוספום הגיעו וכמ"ש הרמב"ם סט"ו מה' מכירה ופ"ב כתב הטור כי"ד סימן ס' שסתם פכר חיינו נאמן על פשמיטה ות"ב קסה דכסס דגזלן דתוריי' פסול לעדות מסה ולמס יסיס הפעבד כפר ומסבר דישראל בפל פכירה נרע מפעבד תף שהוא ג"כ בחזקת בפל פכירה ופיין בכ"מ דלת כ"כ: (י) מון מחמשה נפיס. בשלמי הגבורים ס' סחשה שלום הפתיק ל' ריח"ז שזכריס הדומין ללנו הבשים כנון ממיס וכן ממיס יבמה וכן נפלה נאמיס להפיד לה וכה דיבס נאמן סיינו כנון שמין זקוקה לו לבל להתירה לעלמו אינו נאמן עליו בקיעור וכשם ד] נרחה דכן ממיס ויבמה שכל ס' ודבריהס שלו לקוחים מסירושלמי והסרכתי בחשובה כדין אם היבס נאמן לומר מת אחי כדי שיחזון ליבמתו ולא לכוסמה ופ' פוד בפסקי מברח"י סימן ריך ורכ"ח בל ממשה נפיס בל"ל דאין נאמנות להסור ופיין שקמן סמיף מ"ו (בב"י מברכי ח"ח בשחבר שמ"ב בשלמה יבמתו ולא נתרצתה ליבום אלא מפני שאומרת שבעלה מת ואחיו בחוץ לארץ ואין לה עדים ואינה יכולה לעגון עד שיבא אחיו ויאמר לה שמת בעלה ויבמה אלא מפני שהיא נאמנת לומר

מצליח ועיין פוד מזה לקמן: יד וחלו טן חמותה · כספס מכותר כסיס מסוס דחומרת זו תחכל כל יניקי ופעלי וכח חמותה חומרת זו יורשת עמל חכי וחמי ויבמתה חומרת זו תהיה לרחי וכח בעלה חומרת זו כתה במקום חמי וחל"ת לח יבמתה מחיר' שמח תהיה לרחה קי"ל כשמיבמה נפטות מומרת לכפלה כמ"ש סימן קכ"ו מהרלין תו' יבמות דף קי"ז מ"מ חית לה ביום נס שמח תחלון כפלה וחמס' לחמר וחסורה לזה ולזה כתב כש"ג הזכרים הדומים לחלו כנסיס הזכרים ס] כנון ממיס וכן חמיס וכן כפל' לחמניס מיכו סיכס חיכו לחמן ח] להפיד להחיריה לפנמו חכל כסהיה לחחיו כניס לחמן להחיר חותה לחחרים. וכד"מ הניח דכריו ומשמע יכמתו חיכה נחמנת חפיכו חס יש לזו כניס דהה חיכס חפיד כסיס לחחיו כניס משמע חכל יכמתו חיכה מפידה וחסבר כפעס הוא דחכמי יש לחום שמח יחומו כניה וחיכה ל"ם כלוס חז חמרי מפידה וחסבר כפעס הוא דחכמי יש לחום שמח יחומו כניה וחיכה ל"ם כלוס חז חמרי שחין חיכור חומה חכחה לחיך חיכן כנס חמוס וכח הכעל הכחה ע"ג.וע' כפ' ל"ח מעלה לחקל כזה וכח כ"ש כחכחכוע עם כנחכ"ג כי חחיס כניכ חחכחכוע שמע חין לנו לחו. למיעוע שמח מעקול חך כל כז ח שמע עכ"ם ח מזכ חוכה ומעיניכ חכ"ג כדמשמע כפיכ חמי חפיכו חס חיכ כניה ל חחי

מקיימת נרסינן בדכרי המ"מ (וז"ל בסוף הלכות גירושין דין ס' בת שפחה, לפיכך אמר שמא קול מקיימת שמזירתו בין הבתים אין עדות נדולה מזו ע"כ): (טו) מה ערתו בשת ערה. פירש בתשובת הרמ"ם כלל כ"ד סימן מ' שמחלק בין מה ערתו בשת החום למה ערתו אחר כשפה שהיו יכולין להמלט על נפשם ולכלו בגילות לתיכון שבחומה שהם היו מסובין נם לריך דריסה והקירה אם היו מבחים טובים בשת הנזירה מאחר דלא עמדו בנסיון חולי נם מתחלה היו בכלי מביורות ומסובים להפיד ופירן בתשובת כ"ל ח"נ סי' פ"ם: (טז) בת אחד ואמר הרנתיו חנשא. בכ"מ כתב דכמקלת ספרי הטור נרסינן בת אחד מהם וקתי מהלפיל כלומר תסילו מכל כלל עבד ושפחה תסילו נבי דידהו מחרינן סנהדרין דכור' ואין משים עלמו רשע מיהו בספרים המדוייקים לא נרס מהם ואם כן הסבר נשבד לא מחרינן סנהדרין דכור' דשבד משים עלמו רשע ואינו נאמן להפיד: (יז) אבל אם בא העד שאמרה בת פלוני מת ואמר שלא אמר כת לא מהימנ' שמא אמר כן כדי למייס ע"ז משום דאין מוכח דכוונתו הוא למייס ולי"ד למ"ם כספיק י"ד שם אמר כשי כדי למייס לכן לא מיימינן ככל מסל"ת שמא הוא מסקר אי שמא מחמת כל דלא מוכח מתוך דכריו לא מקמי הכי ולא כתר כי לא מייסינן. כנ"מ דקידושין: כב חלה כתה לב"ד. ואם אמרה דהשדים אמרו לה דעבד נים והתירוה הב"ד נאמנת ועיין תשובת למת דרק סימן ק"נ: כז) נשמו מת וכו' כ"כ הרמב"ן והר"ן. המ"מ מסופק אם מ"ה נשם עבד ושפחה או עד כשר מעיד נשם עבד או שפחה ונם העבד והשפחה ומכחישין זה את זה נשם עבד ושפחה אם יכולים להכחים. ונכחשו' שמעיד יוסף פי' כ"ב ושנת לקמן בקפ"ד פי' ס"ה בפק דמ"י להכחים אם השפחה או העד הכשר ועיין ק"ד פי' קע"ט ק"ם רל"ג. ו"ס בני עדים מוחרים נשם מ' מ"י זה החמד להכחים בני עדים. ואם העד הרחשון ב' אומרת להניד לו שקר כתב נמ"מ דנאמן כיון דהנד' ה"ת ב' עדים כתב הרמב"ן נאמן דלריך שיהא מסופק אם יכולים להכחים אם עדים אחרים שבאו אחר כך שהעד הרחשון אומר שקר הנדתי לך ואמר להניד לו שקר כתב בח"מ דנאמן כיון דהנדה הרחשונה היא מון לב"ד: נם כתב דלריכה השפה לחקור היטב שלא יחזור הרחשון ומעדותו ובמ"ם כתב עניו ודאי כוונתו דרך עלה טובה לחבל פ"ם הדין אין מוסנין שמא יחזור הרחשון ויאמר שקר הנדתי לך מ"כ דאין יחזור ע"ם עד כשהעד הרחשון אומר שקר הנדתי ואין כוונתו אלא שהוא בדעתו שלא יחזור בו אבל אם אומר בפירוש שקר הנדתי לך מ"כ דאין יחזור ע"ם עד כשהעד הרחשון אומר

ביאור הגר"א

לא) ואין כאן כ"ם ומדברי פרש"י נשמע. כ"כ ע' ר' שיקנה לקדושין כחי' בתך כ"ם ד"ה ושקיבל ע"י כספכם :

פז] שם בתי"ד מיהו כתב ב. כ"כ וכ"ם מהרי"ם פפ"ט מ"י ס"ב :

הגהות רעק"א

פז] בב"י שם כ"ם ומדברי פרש"י נשמע. כ"כ ע' ר' שיקנה לקדושין כחי' בתך כ"ם ד"ה ושקיבל ע"י כספכם :

פז] שם בתי"ד מיהו כתב ב. כ"כ וכ"ם מהרי"ם פפ"ט מ"י ס"ב :

היטב

דנין מאפר מאחי מאפר דהכא כיון דמאפר ואחי מותרין אומן וכו' פ"ב . מ"כ כל שהאפר אחי מאפר הוא ולאמה נמי מאפר הוא ואחי מותרין אומן וכו' . וכתב ב"י בשם הרמב"ן בפירוש התשובה שכתב הרשב"א בתשובה שנשאל עליה ואפילו אם נתברר שהאב הוא אחי האם ואחי האב מותרין לישא זה את זה ואין לחוש לקושיית הרמב"ן ז"ל שכתב שאם כן יהיו אחי האב ואחי האם מותרין לישא זה את זה ואין לחוש לקושיית הרמב"ן ז"ל שכתב שאם כן יהיו אחי האב ואחי האם מותרין לישא זה את זה שהרי אין אחי האב קרוב לבן האם ואין אחי האם קרוב לבן האב

חף שכמחני ההכחסה כנוף סדבר (חס כן מסמע דהרמ"ס לח ס"ל כהרמב"ם דהכחסה כניף הפנין הוי הכחסה)וחכל כ"פ מודו כל שההכחס' היא נחקירו'שזה מוכר מת היום וזה מוכר מת מחמול פדות שניהם נסילה כמו שהות כדיני ממונות וכן הוא להדי' נחמו' הר"ן סי' מ"ז וכן הוא בס"פ לקמן ציף כ"א ודבני הרב נכ"ח הסם תמוהין מ"מ דין זה נחאר מוכר מת ואחר מוכר מת ונהרג תלוי נחס שנפסוק כהרמב"ם שכל שההכחסה נגוסו על דבר הוי כחקירות חס כן חיכם נחמנים וזה הוא דעת ריח"ו והרמ"ם נחשובה לח ס"ל כהרמב"ם ומחזיב זה לבדיקות פ"כ שפק דנחמנים ופיין כחמו' כריב"ם סימן רס"ו : (כ) דחייבי' שהו' מדם ומיטו חלח חסם שמת זה שנפק לכחוב הנע היה שד והלך והנוף שחזר מת סלוני לח סמכינן על כ"פ כזה שפיר מיוסב לרמב"ם דלח הכיח כוני' זו חס כמסו קול החומר מת סלוני ודין מי שמוסלך כבור וחמר השומע קולי יכחוב נע כחב פ"ב ה"נ ודין ח' פומד מרחוק כחב פוף כ"נ וכחב הכ"י הח דלח הכיח פוני' חס שמסו קול וכו' משום דפוסק כהנחון ודבריו חמוהים דהא להנחון לח מכני לל פיגו ואיך מחיר חס היה מוסלך בבור וכן בקשה בפלחו בכ"מ וכן בקשה כ"ח ולפמ"ש לק"מ ופיין פוד מזה לקמן מ"ם כזה : בן מלחו חס כחוב בכפר . חפילו חס כחוב בכחב של עכו"ם מכני חס ידוע דיכרחל כחב כמ"ש בח"מ סימן רמ"ז בשם ח"ו ואפילו חס כחב להכ"ד שמעת מחחר מכני חלח בכחוב לזכרון ואינו כוחב למפשה חז לח מקילין בפד מפי פד כמ"ש בכנ"מ פ"כ דיבמות ופרח"ש ופ"ק דגיטין ופ"ב דב"ב ופ"ק דע"ז ופ"ב דנדה ופ"ק דחולין ופ"ק דמנחות ופ"ב דחולין ופ"ק דנדה ופ"ב דב"ק ופ"ק דב"מ

כשאמתק ופל המחבר לכתורה ק' מכיל להקל כאן כשאמתק דמהני כתב ולקמן משמע דסיל עיקר כדפת הפוסקים כשאמתק לא מהני כי' ועיין סי' [°]) קמ"ב : בח אפילו אינו מקויס בפפס כתבו הפוסקי' משום דקיל עדים החתומים על הפפר הוי כאלו נאקרו פדותן בב"ד וקי"ל בשטרות מדרבנן וכאן לוקמי לחורייי' אפ"ה צריך להיות עדים החתומים על הכתב כמ"ש בירושלמי וכ"כ בריטב"א . ואפ ע"פ אחס מכאי מהני כמ"ש בסרן בשם הרמב"ן ואפ"ג בפ"ח בשם הרמב"ן וכאן נמקו לא אמרי' דהוי כאלו נאקרו פדותן בב"ד כמ"ש ס"ג סי' מ"ו בא"ה מ"מ נפדות אפס מכאי : כט אינו מקויים . כ"כ הרמב"ן ורבב"ם ס"פ מ"ו בא"ה מ"מ הרמב"ם ס"ל כן ופיין בא"ה מ"ב מלוקין פסק נ"כ דצריך קיום ופיו מיפו קיום ע"ח מהני כאן דנם הרמב"ם ס"ל כן ופיין בא"ה מ"ב מלוקין פסק נ"כ דצריך קיום והרשב"א בפ"ז מ"ב כתב דנם הרמב"ם ס"ל כן מיפו דעת אחר פוסקים מולקים ע"ז וס"ל דצריך קיום והרשב"א בפ"ז מ"ב כתב דנם הרמב"ם ס"ל כן ופיין בא"ה מ"ב מלוקין פסק נ"כ דצריך קיום ופיו מיפו קיום ע"ח מהני כאן דנם הרמב"ם ס"ל כן מיפו דעת אחר פוסקים מולקים ע"ז וס"ל דצריך קיום והרשב"א בפ"ז מ"ב כתב דנם הרמב"ם ס"ל כן ופיין בא"ה מ"ב מלוקין פסק נ"כ דצריך קיום ופיו מיפו קיום ע"ח מהני כאן

ומתן דמחיר מחיר מפילו בלא נתקיים דמלוג נימ' מר אמר מדת ומר אמר מדה ולא פליגי מלא ומתי מדסתמו משמע דבכל גוונא פליגי ומ"ב יפה למדו ההכרע, מהכיא דמי שחזו דלית הלכה, כמ"ד דלא מהני שטר חפילו במקויים וממיל' קם ליה, כתירך דמכשיר בכל פנין ופ"ב הביאו פירושלמי ללמוד לפסק הלכה כמתן דמיקל לגמרי שלא סייעו יודעים אם השמיעו פירושלמי לגמרי שחזו ומתן דמיקל מיקל לגמרי חפילו בלא קיום ופ"ב דברי המחבר נדחו מהני דמי שחזו ומ"ב קם ליה הילכה, כדברי המיקל ומתן לבדות מלבנו דפה שליחת ונומר דלית הילכה, כתרוויהו מחבר דפירושלמי לא בניח רק שני דפות. ועוד מלחר דחזינן דחכמים הקילו בפדות חשה מחד ומ"ב הוא ק"ו בן בנו של ק"ו מה בפדות ממון שהחמירה תורה שפים שני עדים כשרים יקום רבר לא הלריכו קיום רק משום"ל החחירו מלחר שהלוה יש לו טענה על השטר מין להוליך ממון בלא קיום הבח דהקילו חפילו שהחה שני שפחה ושוב מלוה בעל השטר זיקף פרעון להולי' זה מה הוא דכשלמ' נני ממון יש לחוש שמא מלוה בעל השטר זיקף פרעון להולי' ממון מן הלוה לך כתן מין לחוש רק לגרה מו לפסול ובשעת השכנה קיל דמשיתין פ"ם בת קול ולא חיישינן לגרה ס"ב גרהה שטוב במקום פינון כתב הגמ' כתוב בכתב ישראל ולא שכיחי כותים שיודעים לכתוב בכתב ישראל שחזקה שישראל כתבו לא חייש' לגרה ולפסול רק תלינן בדוב ישראל שכשרים לפדות זו כמו דלא חיישינן בבת קול והכה רחוי פוד להתריך בפנין זה רק שתין הפגמי מפכים ודי בזה לפ"ם והיה זה שלוש מחד"ה ומגמי לברי חהו' הדפ"ת כל פימים בלב תמים משה בן לוי"א מוברי"ר יצחק יהודה המכונה לימה ז"ל ופיין בקונטרס הענומת סי' ט"ז : (כב) שמוסתין שכתב בן מפני הקול ש"ל לחו דוק' דגם בפלית הדין בן בבלחון בני חדם חומרים מת פלוני פג מי שטבע בנהר מי נהרא במלחמה וכן הוא בנוף התשובה (בח"ם סימן רמ"ח) ומבי רמים מרב נחמן (יבמות דף קי"ח ס"ב) דחמר מבלו כווני לחס, ובשבע פל בך חפ"ם שלא היה ניתר לחשחו (ופ"ם שם בלשונו השמ' רב נחמן היה חדם נדול ונדיק ומפיד חשחבע פל הרוב ופל דבר השוה ורניל כ"ם בבותים דבלמ"ה פיהם דבר שוה שפומכין פל הרוב ופל דבר הרגיל לדבר ונפשוטו כוודמי) ומ"כ פד שמעיד מפי פד שחמר פלוני נהרג חיכח למיתם חולי פל הישרחל חבל חלמה דישרחל כוחב בן חו מהבוחב לישרחל חיכח למיתר דבודחי לחניד בשם עדות מבחרון דחל"כ מה לו עם הישרחל חבל לה"י חחר בחכ"ם בנון שחם להבוח חובו מן עזבון פלוני פ"ם לחה לה יוחיל ע"ם וכפ' קהלח יעקב כ' עליו דיפה כוון ע"ם. ופיין בספר יפוחות פ"ק ס"ק ע"ו שחעשה בח לפניו בחים חו בהלכה לנבח חיכח בהיכ"ה ובהכ"ג שם ובח בחב חשחבח נבוח יעניחלל קחמ"ל שהכרע חים זה והזכיר שמו ושם חביו. ויל"ח הדבר בהיפר ע"ם בחשובח היעניחלל קחמ"ל בנירוף עוד חומדנות ובעמים מוכיחים שכתב ע"ם. (וע' מענין זה בספר מ"ם כי מ"נ ומ"ד וסימן ל"ד ודעמו להחיר חף בלא נירוף חומדנות וכפד דלא מנעיח חם רחה ישרחל בעלמו בספר הערכי נכתבה בי, המהים והיח בענין הליכח לחיחם לפני יב"ם ולא"ל שני פדחי ולא בדמדי ד דחי לחמת בריח בלי קפק כי הכחיבה היח חיום שנכתב חינהו חלח מ"ב ופ"ג דבר פחוד לח"י חחר בחכ"ם בכתב לח חכי ועניחת כ"ל מכוס הבו דלח לוקיף עלה מרי קולי בדבל להחמין כוחי ומפי כתבם ושוב שח"ם מכל"ם בלבחון מפוך הכסב חם הוח לפי חומו מ"מ הכח בערכי עדיף כתבם מפ"ם ד בור מקרי ומחרי שקי חבל לחמום שקר לח מרעי כפיה פפי כו' (ל"ה לחם לח בכתב בבדיל בפפר הוחל בחומו ע"י הענדם קולמם יש להסתפק לי נחתק מחתם בריחתו חם לח כחתר יבור בכחתק מנעם חיכה) חלח דחי"ל לח דחה ישרחל בחומו בספר רק שנחתק בפ"ם בן בחב"ם, הקהלנעליית ע"ם שחלה ושוב מחקום לחר הניע טלטען שיין כוחב בחומו ענין ממש יחרום בחומם של ערכחום חע"ם שבניהם הוי כמו עד מפי עד בי הכוחב בעלמו לח קבלו פ"ם מ"ם להקל. ופפי' בלחה"ם ע"ל שלח רלה להחיר בפדות שלח ה' מחלבח כופו בפרות (ע"ל מקל"ח) ובעמו כ"ל לחין לנו להוסיף על מה שחחז"ל כי בכל רק מקום שנהגו עבודות וח"כ ניהלת בני בהך מקבלה להחמין לכותי מכל"ם דש מ"א בדור החחרון הזה שבעו"ה שכיח טובת בכל יום מלכתי הלכה ס"ח בפדות שום עדות חלח בעכ"ם חין לך מקבה לעבודות גדולה מזו. ומביחים בכ"ם ל"ד שכבר זה חלמח זימני בניהון שבח לפניו שהיודעים שחלו מבני קחמידחתו וכם חבו למקום יעניעדרל קרמידחתו ומשם נשלח מעורה מיבה הועתק מפנקם הערכי ומפום בח"ם בדולים ומפום בח"ם בדולים מהמעבח מחוכב הפרים והוחיל והבדר ל"ל מערכי לעברי ומפום גם כחוכב המכעבח המגזיף כו' ממייב לחלו למלך ורוקק בדולה דפרוחייהו לח משקרי ונם מדכחבו על הדומר והניחו מעוב, על הדומר ח"ל קיו' דמי יפיב לבני קחמידחתו מעוב, על שחל"ה בבי דומר כ"ש מי משלחו לי ועדיף שפערי פרפקי בבני"ן ט"ב כו' עכ"ל עמ"ש). (נד) מעוב פילת קול שמם. עפ"ם בשם ס' ב"י ובבריו בפומים קלח ובוי כזה ע' בשעי' מהר"ם בוגלין סי' קכ"ח ומפום בח"ם בדולים בדברי הב"ז ססק"ח. ועיין בכפר מה"ל ס"ק מ"ח שכ' דמל' מהרח"י בפפקרא סי' קכ"ח משמע לכח"ה דלפי' יפה קול מיפה כמם יב לחוש לשמם ס' מהבי' מיירי שם בה"י מכל"ם וזכה לב"ע יש לחוש משל"ה בישרחל משעיד. וב' עוד שם דכל זה לח חיירי חלח בחי פלח בח להעיד לב"ד חלח ע"ח שכ' חו למר בן לחבירו דרך חיפה בעלמח חו דרך המחונות שהוח בחפל"ה ל"ה ע"מ ל' ביר דבבה"ג חיירי ב"ד שם ובמשנ' ר"י שם חבל מי שכח לב"ד ל' עיד חו להפיר ומעיד שמם כתם וחלך לו בזה ובלי פ"ע חין חוש שמא העיד על פי הקול לבד לח מבעיח ב"פפעד הקול במקום שמעיד ב"ח מה בח בעדותו יפור ממה שיבעבו בתחילה חלח חפי' שבתפעד הקול במקום שמעיד ב"ח חין לחוש דהכל יודעין שחין להעיד בב"ד בע"ע ע"פ הקול ובחין ב"ד כומכין על הקול בשום דבר ומעריך להעיד דברים כהוויתן ומה היה ע"פ הקול היה חומר כן לפרוף ובן נרחה מדברי הרמ"ח בהגה במ"ש ובפי"ב מהלכות נירושין ה"ל הרמב"ם שם מבריימח ניעין דף ע"ח ו' שם ז משמה ום דף קכ"ח ע"ב ובדמפרש לה רב יהודח וכו' שם ח שם בנמרח ע ג"ז שם מחקמים הנמרח

ביאור הנר"א

בפכולי דחריימח חבח ועבד וכיולח כ"ש קיום שטרות דבבן כמ"ם בפ"ב דכחובות (ליקוט) כ"ש בניעין ב"ח בדין הוח כו' דחל"ל ימשום ענונח כו' : (ם) ולהרמב"ם כו' . כי חין זה מבל"ם בפ"ד ובל"ם לפיטעמו דלח מהני מבל"ם חלח בקיעור דבר ס חמרים במ"ם בפ"ד ע"ב : (ס) וחפילו שם כו', כמי שמלחנו לרב נחמן דחמר החלקים כו': (ם) זה שחמרנו כו' חבל כמ"ש כו' ודוקח בחמרו עבשיו כו' :) כ"י, כמ"ש רנו ב לבין חנו ובמו שבחב הרמב"ם וש"ע עבשיו

הגהות רעק"א

יז] ב"ש חום ל"ח ויב לוח"ר שם בחשו' ב"ב והרבה חמרונים כ' להלק דבבבי מבל"ם חולין שחומר בן מהמת קול הה הם ומזה יירי הבבקי מהרח"י סי' בקפ"ח. חבל שרחל המעיד ל"ח רק בבשבע ב משמע בחב"ד כ' ר"ח.וחולם שם הבבבי חומר מבל"ם במפורש ר. רחיתיו שם ב"ל דמהני בחקול קול :

שי למורה

סי"ג (שמע מהמיקום) . ב"ב ע' ב"ם ב"ק ל ד מי בעי מבל"ם ו"ל בחי בשעה מקיבלה בב"ק ק"ז נבי נחיל של דבורים שב' בשם הר"ם מ"ברקביה דבעי בקט מבל"ם נם הבית שם בבל"ע. נחן בפרש ועב"ם ס"ק ל"נ חולי בחיל שחני דחוק לעיין ממין ומה"ט חשה לריכם להגיה מבל"ם ודוק :

באר הגולה

מקור נרוך סי' כ"ג כתב דנוי מבל"ם נכתב לח מהני ועיין בחשובת חח"ם : (לד) שכ' כן . ל"ד שכ' ה"ה חם כביד בע"פ חמרינן שמח שמע שטבע בחיט בח"ם בח"ה סי' ר"ח . ובע"ז מדייק מח"ם חם יל"ן קול ש' שמח ומ"ב כ' ש' שמח ל"פ שמעו קול לח היה בירור מומרת פיין ב"פ מ"ת וכבה"ג בהגהת ב"י פפ"ק ט"ם : (לה) בלשון בקטן סי' קכ"ח : (לו) פב"ם. ה"ה חם בודקו חותו והרכין נרחשו ב"פ בבה"ג: (ז) חו קטן. דהיינו שחמר חת פלוני ולח חמר שמר בדרים משמקי חיבחו בחון כך וכך בפדנים היו לח מבני ומי חלוק לח חת הפלוני ולח חמר חת פלוני חלח מבני חתה חמר

סם י מפורנדת דרכה וכו' סם

ביאור הגר"א

כו' : נא) ומפי' כו' כו"ם בפוף פ"ב דכתובות ומלו כו' דוקא תלו : נב) וישראל כו' שכשנשדה דשב ע"כ הגוי לא ב"ח וכן כל הני עובדה דשב ע"כ הגוי לא ב"ח לכ"ד ה"ה כו' מכוון הטעיד. הרא"ש : נג) וכן הב כו' שם מתן תיכה כו' מלן תיכה כו' וכן דוקא קונטרינון הם אחר כ"ב מהני וכן ממ"ם וללמ"ד שד כו' ולמ"ד לרה ולא פריך למ"ד נכרי הוה ועכ"ם : נד) וים מתעריים כמ"ם וו' על פרשת זרעת כו' וכ"מ קלת נדברי הרמב"ם וס"ת וו' לפלוני כו' וכן מפ' מ"ם שם תיכל על כו' ר"ל שפב' אמי עוכה כו' . ניקוף וכן מ' נג' כ"ה ב' הקי"ל כו' ולכאורה ניכאות כ"ה ב' מ' כמי מחרוכה תכל בכר פירש כ"י וס"ת כיון דקאמר אחרו לאסם כו' מחבון להעיד הוא וכן במכני' אם הרגניו כו' מ' נ"ב מכוין להעיד דומיא דריטא גמכיא נמ ולכן פריך הוא ניהו כו' . וכן משמע קלת בכאורה ניכאות כ"ה ב' מ' כמכל"ם כי הא כו' זו' תיכל כו' דכל זה יפר הוא ו"ם דר"ת. ועיקר כפ"ר כמ"ם היכא משכחת לה במכל"ם כי הא כו' תלמ"

הגהות רעק"א

י"] ב"ש חום ל"ו וכל שכח לכ"ד להעיד כ"ב ואם כח לקבל יב להסמך אם הוי כמו כח ל"ד להעיד מהריב"ל ח"ב סי' כ' ואם אמר אחרו לאסם פלוני אמם בפלה לא מקרי מכל"ם כ"י פ"ב דיבמות ואם אמר אחרו לבני ביתו של פלוני הוי מכל"ם מהריב"ל . ועיין תשובת הר"מ מלובלין סי' כ"ז נאסם השוטח הדמב"ם . ואם אמר אחרו לאסתו ובניו ע' אסור ועי' תור שלמה סי' ל"ב :

יט] שם חום ד"ה לכן לא חייש"י וכו' ולא ק"מ . כ"ב ולעכ"ד דוקא בא אח כשהכרכי אינו אומר בפירוש כי פיסה כו' אבל מיעמוד עלמו ברוח הפר ואח"כ יפתי עלמו נאמר לו לשטות כן כיון דלא תניר להכשיל במחכוון ולא חייש' רק לגרה דמכוונ לקלקל :

כ] שם כח"ד ואם נכרי מפקר לנכרי כ"ב כ"כ הרד"ך בשטוחה להרן על הרי"ן קוסי . מהריב"ל דפרק כל הגט דאפי' אסם דהנכרים מפקרים זה עם זה נזה לא גריך קיטור דב"ש , וכ"כ ב"י בשטוחה בדיני מכל"ם סי' ח' :

שי למורה

כ"ד פלוני אם במכ"ם . כ"כ עיין ב"ש כ"ק ל"ח מ"ש בשם הפ"ז ועיין מ"ח כי' מקי"נ כ"ק י"ב . ודוק ועיין בשו"ת חת"ס ח"ח סי' ל"ב סי' ל"ט מ"ש בזה על דברי המהריב"ל .

בשו"ת שלו"ם אלו מאחר שאינו בר דעת ודומה לשוטה ובוה ודאי אינו דומה לשוטה דסתם שוטה אינו יודע שלא יעיל לו קבלתו ואם כן מלחמר זה אמר לו אל תקבל ממנו כלום ואל תחזיר לו אבידתו ואל תחזיר לו שלומו ואל תעשה עמו שום מלאכה ואל תשכיר לו פעולתו ואל תלוה לו ואל תלוה ממנו ואל תמכור לו ואל תקנה ממנו ואל תתן לו ואל תקח ממנו ואל תתן לו עצה ואל תשאל בפיו ואל תשאל בפיו ואל תתפלל עמו ואל תשלח לו דורון ואל תקבל דורון ממנו ואל תשב עמו בסוד ואל תשב עמו בדין ואל תשב עמו בדין ואל תשב עמו בדין

(כז) שהם מחזיקים ידי פלמס נכזב · זה לשון מהרי"ו בשפסקים סימן ל"ד משום דמיכהו דהפלילו ודמו עבידי למחזוקי שקרייהו שהרנו כדין שאר כותים מפל"ת וכו' . תף דהיה לפשר לידמות דמהרח"י לא כתב דין זה רק ע"פ הרמב"ם דפל"ל דהטעם דאין נאמנים דמיכהו דהפלילו ודמו וכו' ובמ"ש בפ"ק לפני זה וכמבואר להדיא בדבריו שכתב דין זה ס"ס הרמב"ם והיה לפשר לומר דהניחא הטעו שבפ"ק אבל לפי הטעם שכתב הרח"ם (שכתב בפי' זה ס"ק י"ז שהפילו אמרו שהרג על יהן היום נאמנים) שהוא פל ידן היום נאמנים מייסינן לכל כותי שאומר שפלוני שהרג לנדין הוא כדי לתת חיזוק לפרכות שהרנו היהודי כדין מ"מ הרחיב שפיכות מהרח"י לא יחלוק פליה הרח"ם (דמהרח"י כותיה דהם שמא רחיב מדאמר בשפסים ומביא ראיות מכותים דנאמנין (דכ"ח ס"כ) שמא מקומנטריסים של ככריס (ממוניס ליהרג רש"י) היס פלוני שהרג פל ישראל את חבירו ולמה אמר שמא מקומנטריסים ולא אמר שמא מן הכותי היס פלוני שהרג בקומנטריסין פכ"ל ומ"כ לפי רחיב זו הרח"ם נס כן מודה בזה פל ים לדקדק בפ"ם מהרח"י

בשיחת הכותי (סז) שמא נתכוין לד"א ג כמו שאמר לאחד עשה לי כך וכך שלא אהרוג אותך כדרך שהרגתי לפלוני אין זה מסיח לפי תומו שכוונתו לדהטיל אימה ע"ז : הגה נה) וכן במקום שיש למוס לפקוח פלמדוהו לומר כך מין סומכין פליו (ר"י נמיב כ"ג) ל וכן אם שמע מערכאות של כותים שאמרו נו) הרגנו פלוני אינם נאמנים (כז) (סה) שהם מחזיקים ידי עצמם * בכזב וכן כל כיוצא בדברים אלו : הגה ויש פ"ל דכל ערכאות מיכם נפמיס פפי' תומרים שהרנו בדין שלא פל ידם (טור בשם הרח"ם) וכ"ז דוקא בערכאות מ (כח) [יא] שכל שאר כותים מה) משיסים לפי תומם תומרים שהרנו בערכאות של כותים נאמנים (פסקי מהרי"ם סי ל"ד) :

טו (כט) מא ו כותי שהסיח לפי תומו תחלה [יב] אע"פ (סו) ששאלו אותו סו) (סז) אח"כ ובדקוהו עד שיפרש כל המאורע ה"ז נאמן ומשיאין על פיו : הגה כמ כב נז) שכל שאלו תומו תפלה מז) מג מם) היה (סם) מבריחו ומתר להם שמא אין זה מיקרי מפל"ת נח) ודוקא שאלו אותו הכותי פעמו (ספ) מר שכל שאלו בופי תם) אמר (פסקי מהרח"י סי' קס"ח) נט) או שהפשו בעיר אחר יהודי ויצא הקול

לותו משום דס"ל תפילו תס שאל כותי לכותי שלא בפני יהרגל הוי מסיח ל"ת וכללא הוא לפולם לא מייסינן שום חשש כל שאינו רגלים לדבר כמ"ש בשם הנ"מ לכן לא מייסינן שמא היה יהרגל שם בשם שאל כותי זה לכותי אחר לו שמא שאל לותו בשם יהרגל כל בהני חששות לא מייסינן כמו דלא מייסינן שמא אמר כן כדי לתייס עליו תכל החשש' שמא שאל כותי בפני לרחשון לתו חשש' היא כי כן הוא דרך המספרים זה עם זה לספמים מספר הכל מפלמו ולפעמים שוהל ת' לתכירו מ"ה הוי בחשש שמא שאל לו שלא בפני יהרגל לא מייסינן שמא היה שואל לו הוי מסל"ת תס שאל לו שלא בפני יהרגל לא מייסינן ג"כ שמא שפם מפרכות דוחת יהרגל שם מפשם הכ"ל לכן לא מייסינן שמא היה יהרגל שם בשם שאל כותי זה לכותי אחר לו חששא היא כשאר כל החששות תכל שיש לומר שפלוני אמת סלוני היה יודע לכותי מה שאל לו חשש' היה שלא לומר שפלוני אמת סלוני היה יודע לכותי יותר ממנו כי אדם שלא שמע כלום יאמר מסתמא' אין יודע לכותי יותר מפאר בני אדם שלא הקול שיצא שפלוני אמת סלוני היה יודע לו ג"כ לכן אמר שמא שאל לו יצא קול שכתב כותים ואח"כ אמרו שלא שאל לו כלום ואחר זמן מה בא לים אל האומר ומסר שמא ממת הקול אכל תס לא יצא קול ואמר שמא לא מייסי' שמא שמא מפרכות שהרי יהרגל שם מפשם הכ"ל שהרי כל אדם יודע שהכותי שואל לכותי שלא בפני יהרגל אלא שמא שאל לו שלא בפני יהרגל ואח"כ בא לפרש שלא שאל לו כלל ואמר שמא שאל לו

סי' כח"מ וט"ז שכו"ס זה לא היה שם בתותו ממש כשנתל תכל תם היה בתותו ממש ודלא כנ"ל ע"ש ועי' בפ"ת ס"ק ב' ובנתיבות ס"ק ב' ובשו"ת נו"כ סי' ל"ב ובשו"ת מהר"ם שיק סי' ק"ל ובשו"ת מהר"ם מינץ סי' ק"ו ובשו"ת מהר"ם בריסק סי' ל"ב ובשו"ת מהר"ם שי"ק סי' ק"ל ובשו"ת מהר"ם שי"ק סי' ק"ל ובשו"ת מהר"ם שי"ק סי' ק"ל

המזרח : (לב) ובלבד שתהלו חומו שלא בפני ישראל · (אבל אם שתלו חומו בפני ישראל לא הוי מל"ת) וכו' פשוט דכ"ש אם שתלו חומו בפני ישראל דכל שהכותי יודע שים תועלת ליהראל בהנדתו אין זה מל"ת ופ"כ כתב הר"ן בחשו' (הביאו הכ"י ס' ז ס"ק ס"ו) אם השליח בחל לחשת המומר אין זה מל"ת וכחשב הכי שהר"ן חולק על מהרח"י (ועיין בכ"י החשו' בחורך ואכין דברי המחבר) : (לג) והגיד לומדות המוכיחות . לאו דוקא הגיד ה"ה אם יש בלא"ה רחיות ומומדות אמת ואפילו אין כאן עדות כלל כל שהחירה חכם ונשאת על פיו ואינה יכולה לומדו' דמוכח דלומה למיס שלים (דשסק נסי' זה שפיף ל"ד אם נשאת לה חלה נם כאן) לה חלה ופיין בנוף החשובה ולמעשה צריך להחייבב בזה : (לד) כותי מכל"ת מפי כותי מכל"ת . ואם הניד הכותי ל"ת אין שנשמע מפי ישראל שהניד אמת ואפילו אין מיחו בידו מיקרי . וכן מלחתי שכתב הרב מהרר"ח חשכנזי בחשו' (כמדומה לי שהרב הזה נפל בטעם ה') ואין דבריו מוכרחים וצריך להחייבב בדבר למעשה : (לה) מזלין מספיק : הגה דעת מהרי"ק הוא דרחוה יהיה שם שנשחו הוא שלא מיחו בידו כמ"ש הר"ן בשם הרחשונה ומ"מ נהגו להקל כדבריו ואין לנו לחלוק עליהם ואפילו אם ידוע לנו שהכותי אמר שקר אין לנו לחלוק עליו כיון שלא נתברר לנו שהוא נאמן בדבר זה ואין לנו לחקור אחרי

אבן העזר יז הלכות אישות

ס ג"ז מעשה שם בגמרא וכדעת הסור מעשים שכתבתי לעיל ק כן פירש הע"ת ס"ש שם בקובץ ר וכן פירש רש"י שם כולר הפורה ם לדעת הרמב"ם שם וכמ"ל ס גם זה לפון הרמב"ם שם מעובדת דילחך ר"נ כו' שם דף קט"ו ס"ב וכרבה דלמ חייש לפרי ילמק ס בפרש"י והפוסק שם וכ"כ פרלב"ד שם ג כ"כ

הידושי רעק"א

כג] ב"ש לוח כ"נ וכפשוטם כן לב . כ"כ פפר ה' פיפן ג' ופפר ב' פי' ר"כ :

כד] שם וכתבו' מ"כ. כ"כ פי' מ"ש מ"ו :

כה] שם לוח כ"ד . כ"כ ולדעם פרש"י מ"נ ס. כ"כ (בניש) פוכח בב"י לקמן ד"ה כ' הרמב"ם :

כו] שם כת"ד לא ל"ל קרתיו . כ"כ הייטו דוקה קפה לכל הפירושים שלא לפרש הה"מ והרין דלעיל שפיר

ביאור הגר"א

עא) וכפ כו' לו כו' . רמב"ם ופכה"ב ליקוט : עב) כת כו' . עמ"ש שם דהרמב"ן והרשב"ה וכ"י פי' דגם רבה ס"ל הת דר"ז דחיישינן כשכיחי טיירס' ולא הוחזקו ולפ לפני שווירי כיהס"ם בניניו וב"י ס"ק כ"ו ופ"ש כ"ז פ"ז וזה שפטו של מכיי כאן פלא כיון דהעדים העידו שפא בעיפם הקורטבא וידוע שהוא היה דר בקורטבא ס"ל לרבה דלא חיישינן שמא ילחך ריש בלוחמ לחר כת לקורפד' ולחומו ילחך הלך עם העדים ולא כאן כפלא כאן היה וה"ס בניניו דחיישינן לשכי טוירי דהכם לא נאחד במקום שכשכך אפ נאחד במקום שכשכך ס"ק ל' ס"ק ל' ס"ק ל' במקום שהוא מקום שכיח טיירס' ולא הוחזקו ר"ל דאפי' בהכי ס"ל לרבה דחייש שמא ילחך הלך עם העדים ולא בקורפד' ולחומו ילחך ריש בלוחמ לחר כת לקורפד'

יט (עז) ג ישראל שאמר מת איש יהודי עמנו במקום פלוני כך וכך צורתו סא וכך היו (סג) סימניו אין אומרי' באומד הדעת פלוני הוא עד שיעיד העד שהוא פלוני [כד] ויכיר שמו ושם עירו ד אבל אם אמר אחר סב (פז) יצא (סד) עמנו מעיר פלוני ומת [כה] מחפשין באותה (סה) העיר אם לא יצא משם אלא הוא תנשא אשתו. וה"ה בכותי המסיח לפי תומו (ד ע וכן משמע בתשובת רמב"ם שהביא הב"י):

הגה נז (לח) [כג] (פה) וי"א דכל זה דוקא נח שהזכיר העד (פו) שם (סא) עירו אבל אם לא הזכיר שם עירו אע"פ שיודעין שנאבד אחד לא מהני אע"פ שהזכיר שמו (תשו' הריב"ש ותשובת הר"ן ומהרי"ק שורש קפ"ה) עה ויש מקילין נט (עו) וי"א דבמקום שמזכיר שמו לבד (ושם סב) אביו לא בעינן שיזכיר שם עירו ם אבל אם מזכיר שמו בעינן שיזכיר שם עירו (הרא"ש כלל נ"א וכ"כ מהרי"ק שורש קפ"ו) ובמקום שיש אומדנות והוכחות שזה הוא יש להקל ולסמוך אמאן דאמר דלא בעינן שיזכיר שם עירו (מהרי"ק שורש קפ"ה ותשובת הרא"ש):

כ (עח) ה מי שהיה מערער על אשה לומר שהיא זקוקה ליבם ואדר כך הוא בעצמו העיד בפני ב"ד ששמע שמת זה זמן רב סומכין עליו כיון שדברים הראשוני' (פח) לא היו בפני בית דין: אין

חלקת מחוקק

יניסו: (לח) וי"א שכל זה דוק' שהזכיר העד שם עירו וכו'. מסהס לי כג"ס זו משמע שיש כאן שלשה דעות חלוקות ודעה א' לריך שמו ושם אביו ועירו ולדעה ב' אפילו בשמו לחוד סגי ודעה השלישית מכרע' דבשניהם סגי שמו ושם עירו או שמו ושם אביו ובאמת המעיין בדברי הפוסקים אין כאן מחלוקת כלל ואין כאן רק דעה אחת (כג"ס מהמחבר אבל בפסקי מהרא"י סי' רס"ד משמע דכל דלא הוחזקו שני' שנתכסו מן העין מתירין על שמו ושם אביו לחוד עיין שם במפרש. כן דברי הרא"ש ועיין בס' מלחמות ה' פכ"ה) כי איך יעלה על הדעת אם יעמוד עד אחד במקום אחד ויאמר פב"פ מת ולא הזכיר שם מדינה ועיר שאשה שתשמע לקול זה ויודעת ששם בעלה כך הלך ותנס' ולא תחוש שאולי שבכל העולם יש גם כן אחד ששמו כך ובגמר' אמרינן דהיכ' דשכיחי רבים ושיירות אמרינן דלמ' אתרמי שמא כשמי' ואיך אפשר שבכל העולם לא יהיו שני יוסף ב"ש מכ"ש כשהזכיר שמו לבדו כמה יוסף איכ' בשוקא א"ו לעולם לריך הוכחה שבעלי' של זו מת ולא התיר הרא"ש אשת מכלוף בן מלול שהיא הב"י סי' זה ס"ק י"א אלא שאשתו ידעה שילא בעלה ע"ד לילך לשאם והעד העיד שנהרג סמוך לשאם לא חיישינן דלמ' בעלה אזל לעלמ' ואחר אתא לשאם ונהרג והוי ממש כהאי (יבמות דף קט"ו ע"ב ילחק ריש גלותא הוי קאזיל מקורטב' לאספמי' ושכיב אביי אמר חיישי' לתרי ילחק ר"ג ורבי' אמר לא חיישינן) ולו' דלמ' גם אחר הלך לאספמי' אפ"ג דשכיחי שיירת' לאספמי' מ"מ אין זה ודאי שמי ששמו כשמו הלך גם כן לאספמי' וכן בהי' תשובה דלקמן בסי' קי"ח ס"ק מ"ב מיירי שאשת ר' אשר בר סיני יודע' שבעלה הלך ללמוד לטוליטול' לישיבת הרא"ש לא חיישינן דלמא אחר ג"כ הלך דמאחר דלא הוחזקו שנים הולכין וכן היכ' שמוכח מדברי העד שכוונתו על זה כגון שהאכד והעד והשומע מסי עד כלם מעיר אחת ואומר לו דע שפלוני מת אף שלא הזכיר שם אביו אם אין אחר בעירם רק זה

בית שמואל

אמרו לשליח שמת פלוני או אמרינן כאן נמצ' כאן היה: נז וי"א דכל זה דוק' וכו' משמע אפילו שאמרו לשליח כשהלך לעיר הזאת אמור פלוני מת לא מהני אלא אם כן כשהזכיר העיר ולפ"ז היה שהיה ג' דיעות שהבי' היינו דעה הראשונה ס"ל אפילו בכה"ג לריך להזכיר שם העיר ודעה שניה מקילין בכה"ג אבל בעלמ' לריך להזכיר שם העיר ולא מהני אם אינו מזכיר שם העיר אפילו אמר שמו ושם אביו ודעה שלישית ס"ל דמהני שמו ושם אביו בלא שם העיר אלא מלינו מי שס"ל כן דהא כשאומרת לו כשתלך למקום פלוני אמור פלוני מת הוי כאלו אמרו בפי' פלוני מאותו עיר מת גם בא"מ מאריך בזה שלשה שיטות שהבי' הרב רמ"א ולא מלינו מפורש דיעות אלו: נח שהזכיר העד שם עירו. ה"ה אם אמר שיהודי ראובן מת הוי כאלו אמר ראובן מעירי מת מדאמר שיהודי תשובת מהרשד"מ סי' נ"א. ואם אמר ראובן הפוסק מלאכה בעיר מת ודאי כוונתו עיר שסמוכה קאמר שם סי' נ"ן. בתשובת ש"י סי' ל"א מחלק בין עד הראשון לעד השני שמעיד שמע יש להקל יותר אפילו לא הזכיר העיר. ושם מדינה לא מהני ושמו ושם משפחתו מהני מהרשד"מ סי' ל"ה ובסעיף י"א ל"ל דהזכיר שם העיר וכתב בד"מ דהכי פוסקים דס"ל דלריך להזכיר שם העיר אם לא הזכיר אפי' לא שכיח שיירא ולא הוחזק הסורה: נט וי"א במקום וכו'. בה"ג כ' דכ"ע די אם מזכיר עירו אפילו אינו מזכיר שם אביו והיינו דאינו מ חזק באותו עיר עוד יב"ש ובתשובת מהר"מ פסק ג"כ כוותיה ובתשו' מזרחי סי' ס"ו חולק ע"ז ועיין בק"ע סי' ס"ד: ם אבל אם מזכיר שמו ושם אביו. כתב בח"מ דוקא כשיש רגלים לדבר דזהו כגון דידוע דפלוני הלך לאותו מקום וזה מת סמוך לעיר זו וכ' בתשובת מהרשד"מ סי' ל"ה להלכה סמכינן אם אמר שמו ושם אביו אפי' לא הזכיר שם העיר: סא וכך היו סימניו. היינו סימנים שאין מובהקים ביותר: סב יצא עמנו. משמע אפילו אינו מזכיר שמו כלל מ"מ כשידוע שלא יצא שום אדם

חכמת שלמה

[illegible]

באר היטב

ההרוג לריך שיזכיר שם עירו מהריב"ל ח"א סי' ה' בתשובת שארית יוסף סי' ל"א מחלק בין עד הא' לעד השני שמעיד ששמע יש להקל יותר אפילו לא הזכיר העיר וכן הוא לדעת הר"ס אלשיך סי' מ"ד ו י"ח. ומהר"י מטראני ח"ב סי' למ"ד. אבל מהריב"ל ח"ב סי' ע"ו והרא"ח ח"א סי' כ"ז מחמירין ע' כנה"ג. שם מדינה לא מהני. כתב ד"מ להני פוסקים דס"ל דלריך להזכיר שם העיר אם לא הזכיר אפילו לא שכיח שיירא ולא הוחזק אסורה לפ"ז בס' י"א ל"ל דהזכיר שם העיר ע' ב"ש: (סב) אביו. אעפ"י שהיה שמת כאן א"ל להזכירו בשם כהן הר"י הלוי סי' י"ג. כתב הח"מ דוקא כשיש רגלים לדבר דזהו כגון דידע דפלוני הלך לאותו מקום וזה מת סמוך לעיר זו. וכתב מהרשד"ס סי' נ"ה להלכה סמכינן אם אמר שמו ושם אביו אפי' לא הזכיר שם העיר. וע' כנה"ג כי האריך: כג) סימניו. היינו סימנים שאין מובהקים ביותר: סד) עמנו. משמע אפי' אינו מזכיר שמו כלל מ"מ כשידוע שלא יצא שום אדם אלא זה מותרת ונראה דהכל לפי הענין אם העיר משומר דא"א ללאת בלי ידיעה וידוע דלא יצא שום אדם אלא זה מותרת אבל אם אפשר ללאת בלי ידיעה אסורה אא"כ מעידים שילא א' בפומבי

באר הגולה

מלובלין סי' ז' אפי' בהוחזק אם אמר גוי ליהודי פלוני שהיה הולך עמך לכפרים אם לא הי' הולך עמי רק זה מתירין את אשתו מהריב"ל ח"א כלל א' סי' ו': סא) עירו. ע' ה"מ וב"ש. וה"ה אם אמר היהודי ראובן מת הוי כאלו אמר ראובן מעירי מת מדאמר היהודי מהרשד"ס סי' נ"ג. גוי שאל ליהודי אנה תלך והשיב היהודי לעיר והכוונה לעיר פלוני שכן דרך בני הכפרים הסמוכים לעיר אומר לעיר סתם ואמר הגוי שהרגו ליהודי שהי' מוכר ברחוב העיר וכו' הוי כמזכיר שם עירו רשד"ס סי' נ"ג. ונדולה מזה כ' הרנ"ח בח"א סי' כ' שאם שאל המכל"ח לשואל מהו מעיר פלונית והשיב אין ואמר הגוי הרגו פלוני הרי הוא כמזכיר שם עירו. הזכרת שם עירו מבלי שיזכירו שמו ושם אביו עדיפא מהזכרת שמו ושם אביו בלא שיזכיר שם עירו. משפטי שמואל סי' פ"א. ראובן שנהרג והיו מבקשים אותו ובא גוי מסל"ח ואמר מלאתי ההרוג הזה שאתם מבקשים הוי כ זכיר שמו הר"ס אלשיך סי' ח"ה. אחן פ וני הוי כמזכיר שמו ושם אביו וה"ה מברת פלוני הרא"ש בתשובה סי' ח' וסי' מ"ד. פלוני בעל פלונית או פלוני אח פלוני הוי כמזכיר שמו ושם אביו. אפי' המעיד מעיד בעיר עלמה שממנה

ביאור הגר"א

[illegible]

פתחי תשובה

[illegible]

טורי זהב

[illegible]

כה"וכה וכ"כ בחמ' פ"ו' הפיוך לפ' נשים ז בריית כוף יעמוד וכמ"ש וכ"כ הסום' בשם ר"ח והרמב"ם בפ' בהזכר ז הרין בשבו' כ"ו ז"ו' נב"ח מ"ב בזה ח משנה שם דף ק"כ ע"ח ס שם בחשבה י משנה ובריישא שם דף ק"כ ע"ח כ כיעה הרי"ף והרמב"ם שם כ"ו' פ"ל ורא"ש ובשב"ש

ביאור הגר"א

עפ) אין בודקין כו'. ע"ב ד"ה נירסה הפוסקים ר"ל ור"ח לומדים בודקין וערכ"ה: ב) ורפי' כו' בשב"ש דלמ"ד כד"א דמי ואתריון בכתהדרין ל' ל' עדות כו': עה) ואסור כו', דבמקום שיכולין להקל אין להחמיר כמ"ש מהום עיבוראי כו' ועב"ש בשם ר"מ בשב"ש שהק' הא גבוי' אמר מעם אחר מהום כד"א דמי ולכי מ"ש ניחא: עב) שם לא כו'. כמ"ש בתרומ"ד דפכהדרין: ב) ש"ת כו' לו כו' כ"ה דברי הרמב"ם בהל' הטור כ' בלשון אחר ושם תבין ושם עיינו וכ"ה בירו"ש המקום וגרא' בשבמקומו ת"ל מיבוכי הפקר' דאמרינן כ"ב וכ"כ הרמב"ם בהל' הכחים ומקרא מלא ד"ת ולכאורה צ"ל בהמקום ולכך כתיבת שעמד בהר מון לעיר מזכיר המקום ומבואר בפיפה שם הטיר ול' כריפה ועיין בח"מ ס"ק ל"ח: עג) שם כו' ולפי' כו'. לשון המחבר ופ' ככני הלבושים דרכה תורת דלכ"ש: קמל מיישיב לשלמה ולפיכך פיעמין מוכרקין ניסור לה מיבי ועכו"ם שם ק"ה אחר רבה ת"ש דחמי כו' ולכ"ש בפרק לה מכני פיעמין ת"ל ה בקרין דקי"ל כ"ש ובי"ש כ"ש ג' דמכפקק לן לי דאריכת לי דרכן ופ' מוכרק מהני כמ"ש בכ"מ כו' ובהל כלאים פ' מוכרק כ"ש ובערכ"ה שם ד"ה מוכרק כמ"ש רוש' שם קכ"ו ב"ה בקאמר כמ"ש רוש' ותמרי' בניעין וכ"מ שם ר"ח תומר כגון בקאמרי: קב כו' וערכ"ה שם ושם ומ"ל פעיקב"ש ודוקא מוכ"ק ניומר להו שם ב"ח ר"ח הוריאתה לריך לכ' מוכרק כמ"ש בלישנא קמא הכי גמוחא מלויה כו' נוסר דאורך ונון ותמרי', כ"מ כ"ז ליכמיה להו כיעים כו' להרי"מ כו' מלמה בחבדה דו כיעים כמו לישנא בחמרינן לחורי שם ושם כ"ח ג' ת"ר כפרה לפוהם כו' ועבה"ב נח"מ פימן רכ"ז ס"ק ב' מ"ש: ליקוט מע"ש כו' דחייעין לשלה. כ"פ ב"י לחומרת מכל ג"ל דק"ל כלישנא בהרא ותב"ש כלי' כו' וכ"כ ב"י שם והרין ס"ב דכ"מ וכ"כ הוכפח ניעמוס שם סדיה כלי'. ויעי' לחקנת כו' ועב"ש בהום' כמה דחוקים לל"שנא דחייעין ולכאוף בשלר ב"ומיש ונם הפירושים הרחשונים החוקים לאחת וכ"פ דברי הטור כ"ן מפילו ל"ל פימין בכללו ובנופו חין כוחה ב' עלי"ש לם חיין מוכרקים ודברי כ"מ ס"ל מחר וב"י ב' על דברי ב"י מחין הלכה כמ"ש ורמב"ם עליי ודברי ס' וחין מדרש ב' ס"ק ורה"ש כוחים ב"ל מלא כ' מלא ליכמל ברחל דב"מ פימין דרכן ולפני ר"ל פימין בחמרינן לחורי ס"ק ל"ח להקל בחזירו לחמרי' דחייעין ומזה ן"ל דחייעין לחמרי' כ"ש כ"כ הרמב"ם בפ"ק מהל' כלחים ה"ב ופרכ"ת בפ"ב מהל' מ"ב ה"ב ופ"ק מהל' מ"ב ה"ב ופ"ק מהל' מ"ב ה"ב ופ"ק

ממ"ג מי כימים דתוריית כתירוץ הראשון ומייתינן לשאלה מהני סימנים שמ"מ ניותר ומי סימנים דרבנן ולא מהני סימנים שמ"מ ניותר לא מייתינן לשאלה כן נמצאתי בשם הגאון מהר"ל מפראג . מיהו אין מוכרח כי י"ל לפי תוקיעתי' סימנים דרבנן ואז נפיק סימנים מוכתקים ניותר אז ממילא מייתינן לשאלה כי נפיק ס"מ ניותר ואם יש משם שאלה אז ליכא ס"מ ניותר וכן הוא לדעת כמה פוסקים מייתינן לשאלה ולכתורה קשה מהיל דמייתינן לשאלה דהא לפי כתירוץ סימנים דרבנן אין מוכרח דמייתינן לשאלה ולפי דעת הגאון ולפי תוקיעתי' סימנים דתוריית' כמי תירוצים לתירוץ ה' לשאלה

כרמ"ה(תח"ת סי' קכ"ד): (מב) דחיישי' (פה) שם (מב) *) ל דחיישינן לומר דמייתי' לשאלה ולא"ם בסיר . ומרנקי ופכפת דממרין לשאלה

כשיש שם דלא מוכחי בסק כתכונת כ"י דמייתינן לשאלה ונח"מ מסופק בזה ול"ל נ"כ כמ"ש לפי כתירוץ הראשון וכפינן ס"מ ניותר אז הלא ליכי מיכח ס"מ ניותר כי אם"ם דאין כוכח להשמיל לותם מ"מ לפסמים מכמיל לותם . ובח דאיתח כשיש דלא מייתינן לשאלה ככלים אלו מייתינן לשאלה ככלים אלו אבל לאוקמתא סימנים דרבנן מייתינן לשאלה אפילו ככלים אלו לאוקימתי' דסימנים דתוריית אז ל"ל ס"מ ניותר אז לא מייתינן לשאלה ככלים אלו לאוקמתא דסימנים דתוריית אז מייתינן לשאלה ככלים אלו אבל לאוקמתא סימנים דרבנן מייתינן לשאלה אפילו ככלים אלו וכיוצא בזה כריטב"א בכתי כ"י אלא דקשה דהא כסוגיא זו הקשה מנש דמחזירים נסימני סכלים פל מתני' דלא מכני סימנים ככלים ס"מ נש וכיותר כשאה שוץ ולקמן סימן קל"ב שכך דלא מייתינן כח] לשאלה נתרנקי ומשכר נעש כשפל דכר נפינהו ולא אמר דכשאיל לא מייתינן לשאלה ומל"ל מיקר דלא מייתינן לשאלה אבל אם כשאיל מיהו כסוגיא פדיין היכו מיוסב ול"ל מיקר דלא מייתינן לשאלה אמת כשאיל כשפל מיהו כסוגיא פדיין היכו מיוסב ול"ל מיקר דלא מייתינן לשאלה ופפשוה כמשמעות כסוגיא פל"ל נס לשיטות מוסף וכרי"ן וכ"י לא מייתינן לשאלה כלל לף פל נב דיש להאמיר נפלא' כמ"ש לפי כתירוץ הא נתי לא מייתינן לשאלה אלא ככלים אלו ולא ככלים אחרים ומ"מ מסופק בזה ול"ל נ"כ

תכף סימנים דחורייתא וכו' וכמ"ש רמזו בתחלה שם להלן כתן דבר שמעתתן מ שם בתשובה וכדמוכח שם בגמ' כ בריישה שם

ביאור הגר"א

וכ"כ בספרי מהרח"י סי' הפ"ל בשם ס' תולדות יעקב דמה שכתב הרמ"א דאם הוחזק בתולה ע"ז ואח"כ נשא אשה ובדקה ולא מצאה בתולה שיכולה לומר שנאנסה ולא קודם שנתקדשה אלא אחר שנתקדשה ונשאה ואח"כ נודע לו שנאנסה קודם שנתקדשה אינה יכולה לומר שנאנסה אחר שנתקדשה ונשאה ואח"כ נודע לו שנאנסה קודם שנתקדשה ונשאה דאין לה חזקה כלל ואינה נאמנת לומר שנאנסה קודם שנתקדשה ונשאה ואח"כ נודע לו שנאנסה אחר שנתקדשה ונשאה ואין לה עליו כתובה כלל ואין לחלק בין שנתקדשה ונשאה בבת אחת לשנתקדשה ונשאה בב' פעמים דהא בשניהם אינה יכולה

דלמ מוכחי מיכחי מס"ה מיסיכין הכא דמכ"ם לא הוי סי' מוכסק נמור ולמו דוק' לסחלה דס"ה למכירה מו לחכידה מיסיכין הכי ופיין בספקי מהרח"י סימן קמ"ח מסמע קלת דלמ מיסיכין לסחלה בחותן כלים המזכירים בנמרא (דסיימו מרנקי וכיס וטבעת וחוכף) : (סג) ומפילו ק' סימנים שלימים מוכסקים · בספקי מהרח"י סימן קס"ח מביח דפס חמת דמנרסין סימני כליו לסמר חומדות וכן משמע בחשובת מהרי"ק סי' קס"ד דכמה סימנים ביחד מלטרפין חפס"י שכל מ' לבדו לא הוי סי' מוכסק כולם יחד הוי סי' מוכסק דמ"ש

(קפ) (סג) מעידין עליו אבל הי' להם בנופו עב ס (קכ) סימני סד) (קג) מובהקים ביותר (קד) מעידין עליו : הגה כנון שהיה לו יתר לפ] או ספר או סימני בחמר מפינדיו (קה) מכל קפן או פרוך פה) או סיור ופומף לא הוי סי' מוכסק (חשו' הרח"ם בלל כ"פ) (קו) עג (סג [ל] פו) ופפי' ק' פה) סימנים שפיכן מוכסקים (קז) פיכם כלום ואפי להנפרף לסחר חומדות המוכיחות פיכו כלום (ספקי מהר"י סימן קפ"ח

הוא דבר מידוש מאד ואין ל"ל המקוס ובמ"ב מדמה כך דכמן לכך דבן ואינו נכון מכ"ל הס"ז : עב סימנים מוכסקים . פיין חשו' מ"ב שם וכחב בכלל הוא ס"מ הוא בלא ימלא רק מ' מחלף והוא דבר זר ומופלג. ונקב מפולם בשן הוי בס"מ. וכן לעומר עקו' מ"ב ומהר"ם מלובלין סי' קכ"ח. ומיכן שחמר כך וכך בפעות היו הוי ס"מ. ודוק' שחמר שהוכו בדרך זה חשובה מהריב"ל ומהרח"ם סי' ע"ז ולעיל ס"ק כ"פ כחבחי דהרמב"ם ס"ל דמיכן לא הוי ס"מ בשרות שפחיו גדולות לא הוי ס"מ הר"י מדרבי סי' רפ"ח. עיין מ' זולפם לא הוי ס"מ. הרח"ם בחשובה סי' מ"ח. שבור היכו ס"מ מקור ברוך סי' י"ב . בעל קומה ובעל חומר וקלוחיו מלמלים לא הוי ס"מ מהר"ם ווייל סי' פ"ב. ועיין בהר"ם גלחבי סי' ס"ה · לוחש על ידיכו לא הוי ס"מ מהר"ם שורש קע"ו והר"ם מלובלין סי' נ"ו . רבליו מקומות ובפוכות לא הוי ס"מ מהר"ם מלובלין סי' ל"ז . היה בעין כמו מדמה הוי ס"מ הר"ם פדוחה סי' כ' . היו לפרני מלבעותיו מקולקלים הוי ס"מ הר"ם פדוחה סי' כ"ב . רוחם הבח ע"י חומת שנפקרה הבומת מחקום מוחבה ונחבה בם במקומה לא הוי ס"מ מ"ב סי' ס"ב ופ"ם סי' ס"ם . מחלת שפחו העליונה מוגבחת עד שהיחה עינו העליונה נרחית לפיכו בהיות פיו בחומה ס"מ הוא הרח"ם סי' ע"ו ועיין מהריב"ל מ"ח סי' ח' ומ"ב סי' ס"ג · פיו עקומה ממחת מולי ס"מ הוי . מקור ברוך סי' כ"ב : פה) מחה פימנים . בחשובת מ"ב סי' ס"ב כחב דוק' פימני' נרועים לא מהני הלירוף לכל פימנים חמלעים מלפרפין דמ"י בלירוף נחפס פימן מוכסק מפחת מ' ומ"ב שן הוי בנדר כי' חמלני ופפשר לומר דהיו ממם כמו נוקב נלד חוח פ' וכ' סם דלא דמי לנקב בשן בכחבו ' חמרינו דלא הוי סי' עד שיחמר חיכה ס דחפס ב"ן נופיה חין בס יחוד מקום חין זה רק כיכוי: חחבר לבד ופ"ח בלבד פוסים ויחוד חיכה שן הוי כיחוד חוח בחיכה. לחבל כחן בדבל נופיה חקומה מקומה מקומים פ"ם וחבדים פרטים קטנים ויחוד חיכה מרב ע"ם ומ"ם לעיל בסק"ק (ב) וכן סי' הל קם וכ' עוד שם דלא מ"כפה לן ומה שלא חמרו הפדים בבירור בחיכה ברב ע"ם ומ"ם לעיל בסק"ק (ב) וכן סי' הל קם סרם נרכיו ממיום הדופקים סי' יחוד מקום נמור דהוא מקום חבור הפרקים. וכן כ' הלפורן ר"נפה ונבחה מפלר לבורניו הכה רוחם בשם ה"ר"ם פדוה לפרני מקולקלים הוי ס"מ ומ"ב סי' ס"ב ומ"ם לעיל בסק"ק (ב) וכן סי' הל קם פימני' יחד ובכיוחן מקומם. גם פימני' הנבדים לחויים לנרף. ומ"ם הרב המוחל דה' חוזרי ומ"ל דחוזרי וקומקי היינו בדרך כלל שלומר כלים נחורים חו לכיכים וחינו מיימד המין מהנבדיב ונב לח הנויים חבל זה שמייחד כל פרטי המינים חבל נבד ומיני הלבעיב המלחיב נב"ח ביחוד ופלקקעם ת' סמור ת' לנן ודחי פסוס דחין זה בכלל חזרי וכומקי כו' (ע"ם עוד בד"ם ס"ד מזה) הגם כי ימלח קלם מממירים נעניבים חנ' חין דבריהם מוכרחים כלל כו' בפרני בב"ד שנעבע בנפר וכבר ילחה מחזקת ח"ח כו' בב"ל ע"ם. ועי' בם' בנדי כהוכה כי' ס"ח ו"ב בבעלה דף החרכה פימני' נרועים חיכם מלפרפים היינו לעפו ו פ"ם חבל לעפות פ"ח חלני חיכה בם' פימנים חמלעים מלפרפים לעפות פ"ם (לדעה הס ב ובייבנה בב"ל) כחו בן פימנים נרועים מלפרפים ע"כ חלני חיכה בחו' בם' פימנים חמלעים מלפרפים לעפות פ"ם מכחבו בן לדיבל ע"ם ועי' בב' מקור מים חייב בדיני פימנים חוח ד"ה בהכיח ד"ה בחיכה בחו' ד"ה דמרי פימנים נרועים ל"ם חף לעפות פי' חמלעי ע"ם. (נעם בדפם מכחו פ' מהרי"ם ולחיחי בפי' ס"ז בהוח ז"ל בחיכה בחו' ד"ה בחיכה בחו' ד"ה בחיכה בחו' ד"ה

ביאור הגר"א

חידושי רעק"א

פתחי

תשובה

זהב

באר הטב

דפת ר"ת לעמר חומדות והוכחות : (מז) מכל מחר נ' אין מעידין עליו (מלחמי כתוב במקום אחר כתב מ"ח מיו סמחבר ז"ל וז"ל פוד יש ריעותא שמא הוא למחר נ' ימים ואף אלפי פדותו הוא תוך נ' ימים מה בכך הא כל המשנות הם דלמחר נ' הייגין שמא נשתנה טורת השת ופבור שהוא כמת ואינו מלא מחר ומ"כ כ"ד כמי שה שרחה לעת ערב שהרג אחיו הוא כדדמי סבר שמת ונחמת אינו מת . ואותו שקבר ביום נ' לא סיה אחיו רק מיש לאחר שהרג לפני נ' ימים ונשתנית טורת לאחיו וכבר מבואר דבר זה בתשובת הריב"ש ובתשובת רחב"ח והא דמעידין תוך נ' סיינו שיודעין בודאי שזה הנקבר לא עברו נ' ימים מפיתתו ובבר נשמעו כזה ערב בגל משמע בכולי הש"ס . ודין דמוך נ' ימים כוחל ואחת בינתיים בכ"ל לידי ערב המחבר מ"ח מ"ו ז"ל מפתיק שם תשובה בדין זה ואם שהתחלת התשובה סיא בדין אחר אבל סוף התשובה סיא בזה ומיוסדת בדין מלחי בתר פיקר תשובה סיא בזה ומיוסדת בדין מלחי תוך נ' ימים שפתקתים שם . כמותב תלתא וכו' וזה לשונו כמר יחזקאל בר יונה מיז סיא בק"ק מיטענקי ניוועזן פר נ' ימים פר מיז לו ריק ניקומין מז פר מיז נוועזן ננגנין ניוומר לו ווערן זין זון יוכה מז מען שהם נזחנם דמז פר מיז שכרע נוומרין שהב מיך מוס נפרשנע מוף זיינם זון יוכה שהם פר מעיב נוועזן זיין נחם ניקלאנע דמז פר מיז בפו"ם שכרע נוומרין מוב גילוב לו נחם דז מ"ך שהב נוומר נוומרין דז פר מיז בק"ק לוקחב לו קבורה קוין מוב מען שהם מיר נוועזן זין קבר וויל פר לינע מוב קפסב"ק של יוכה בני שהם מען מיר נפבין שהב מיך מוזין פר קופין מוף נשרוכע מיך שהב קיין זון מיין נייפרע יוכה כביל מיז מיין זון נוועזן מוב דפר מיז בפו"ם שכרע נוומרין. מזו שהב מיך מלם נשפרע מפי כמר יחזקאל מכאל בפ"ל ומפנה בפיו פוד נביות כ"ד כיהו של הפנוסה כ"ל ונהבד ממנו בדרך והנה לכתורה נרחה שעדות מביו של בעל הפנוסה מספיק להחיר כלתו מאיסור הפיגון דהא הפיל שנקבר בנו בק"ק לוקחב והרחו לו קברו ואף שחמותה לינה נאמנת מעיד בירושלמי מומדות והוכחות . ובמחובת מהרשד"ם סי' כ"ו לידד דמה ר"ת להחיר מה שמ"ל הרוב ונאמנת ר"ת ומ"ח ס"ל הוא מוך ני"ח כמ"ש נסמוך . ולדעת הטור והב"י מיהו לדעת ר"ת ע"ב בלא סימני כלל . מגל תום' ורא"ש משמע דלר"ת נסיות סימני פס ע"ב והיינו סימנים שהיום מוכפקים ופיין נדריהם ונ"ש . והמחבר כתב ע"ב בלא סימנים ומי מהני לפעמו הזיל שכתב נחשו' דיש להניח בהרא"ש ול"ל ע"י ע"ב או ע"י סימנים

באר היטב

ומ"ל שניהם יחדו וכן הוא דעת ב"ש . ובדריהם לא כ"כ ע"ב : פת) שלשה . משום דספרלוף יש זה ומנר שהות פלוני שהכר ונחמת מפכר הומו פ ויש הלך לדרכו ואת וזה הוא מיב מחר ואם מת נימות רגשים הוא מיך מוזין פר קופין הוף לשרוכע מיך שהב קיין זון מיין נייפרע יוכה יומים כי בודאי נקרש ונגלד ואינו מניחו להפיח ודאיך עפי מציאת מיש . סרמב"ן סוף יבמות . וכ"כ נחשובת מ"ב סי' ק"ד והר"מ אזולי סי' ע"ו : סב) מרוצה . סיינו כל זמן שאין רוחין בו סיגוי בגופו ובצורתו מעידין עליו ב"ג ובצ"מ . ומה שהרב בינגפס והסליטו

טורי זהב

קצת אלא שע"י הצירוף עם ב"ש סהני או אפי' בלתי ב"ש סהני אם הם מובהקים לנפרי וא"נ דסכיון כאן שהלקו עליו ב"ש אנו לומדים מזה ד"ם כל הנוף הם הראש כלו שלם וסכירון אותו בב"ש אחמת סיסוני שאינן ם בחקים לנפרי אלא קצת דמהני : [לג] בר"א שהוא ביבש' כו' . רבים הקשו בזה במאי איירי אי בחבול בפנ ו אפי' בסים לא יעידו בפ"ש סיד אח"ו דאפי' בסים אם יש בו סכה אין מעידין ואי באין בו סכה בפניו איירי ק' דהא פס ק וכ' אפי' ביבש' אם אינו חבול בפניו מעידין עליו לאחר נ' ימים ע"י ב"ש דנ פו וצורתו ובדריהם תירץ תחיל' דת"ק ביבש' יש חילוק בין תוך נ"י או אחר נ"י אם יש חבל בפניו דשרי לאחר נ"י וכ' שנם ב"י בתשו' תירץ כן ובזאר הדברים דתחילי' כ' הטור דרך כלל דיש שיעור בייתר זה של ב"ש דיינו דוקא תוך נ"י לא אח"כ והיינו ביבש' אבל בסים אין חיל ק בשיעור ימים אלא כל שהוא מותר מותר אפי' אחר נ"י ובסקים שאסור אסור אפי' תוך נ"י ואח"כ כ' דרך פרש על סים ועל יבשה וזה נכון הוא אלא שבדריהם' נכנם אח"כ לתירוץ אחר והוא דהוק אלא דב"ם מאותו תירוץ דין א' דהיינודה דמחסירין בסכה בסים היינו אם הסכה בסקום החיכר דחיינו פניו וחוסבו דאפי' ל לתר דמי סדרי לי' וע' בשו"ת מסאות בניסן סי' סו ובשו"ת הדין דב ש ם ה אזי' אבל אם הסכה בסקום אחר לא בפניו הוה דינו בלאו אין שם סכה וכו"ח ז"ל חולק ע"ז הדין דב ש ם ה אזי' בניף סדרי ואני הובחתי בחשו' סי' ה' כדברי הדריה' והטור ג"כ ס"ל כן דם ש ונם שאין בו סכה קאי על הצורה שזכר קודם שנשתנ' צורתו כו' ע"כ לא ה' צריך לחלק והבאתי ראי' לזה עיין בחשו' הנ"ל ונ"ל עוד שיש חילוק זרך מלתא דסים סדרי סכה דהיינו לענין שנחבל סאחורי הראש בסכת חק או ביק"ם לחלל חפוח אע"נ שבצר הפנים עצמו אין בו רושם ם"ם (סקח) [צ"ל סחפח תפח] סקום חסכ' ואפור אפילו תוך נ'

הרשב"ם ל משנה שם ק עובדת שם ואינקדם רב דימי כו' וכדמפרש לה שם בגמרא דף קכ"ח ע"ב פירוש שלח שהח בימים נ' ימים כ"כ הרמב"ן והרשב"ם

ביאור הגר"א

חפ"ם חלח מגופו : צ) אין כו' . כמ"ק : צא) אפי' מחר כו' . רמב"ם דלח כמ' מדברי סרי"ף דוקא ד' וה' יומי ורחי' מירושלמי שם משמע למחר שנפל לירדן ועלה למחר שבעה עשר יום וכביכול שלפדמה הלינה והביאוהו שם

הגהות רעק"א

לב] שם חום ע"ט ואין כו מכח . נ"ב לכאורה גם בים כו מכח הכי הוא דהא כמבה שבעשה למחר מיפס ל"ש דמדרי כמ"ש הרמ"ם ס"ק ו' ודפח הב"י בחשו' סי' י"ב דכהורה"ך למיס מחר מיח, אין חילוק בין מכה לו לא ולא למריכן בים למ"ם ולא מדרי מכה וסליל בב"י כמו בריפח :

פתחי תשובה

ע"ש : (קינ) למחר שלה"ם . ע' בחי"ם (ומ"ש חומו פלוני שלך לדרכו ומח וזה הוא היש למחר ע"ש הוא ל"ל ומח זה כו' ומ"ש ואם מח בימים הנמשים כו' שכל מדברי הב"ש ומ"ש הרמב"ן סוף יבמות ע"ש הוא ול"ל הרחב"ן כי כן כתב המ"ב שם בשמו) ועיין בם' מה"ל ס"ק ק"כ שהעלה שדברי המ"ב דין זה אין להם על מה שיסמכו ובם ס"ם בשמו' שבפ"ק ב"ש בעובדת דבשחם מחרלף דמז פר מיז בפו"ם בהרב גוומרין מוב גילוב לו נחם דז מ"ך שהב גוומרין דז פר מיז בפ"ק לוקחב לו קבורה קוין מוב מען שהם מיר גוועזן זיין קבר וויל פר לינם מוב מען מיר נפבין שהב מיך מוזין פר קופין מוף יבמות וכ"ם שהב מיך קיין זון גוועזן מוב דפר מיז בפו"ם שכרע גוומרין. מזו שהב מיך מלם נשפרע מפי כמר יחזקאל מכאל בפ"ל ומפנה בפיו פוד נביות כ"ד כיהו של הפנוסה כ"ל ונהבד ממנו בדרך והנה לכתורה נרחה שעדות מביו של בעל הפנוסה מספיק להחיר כלתו מאיסור הפיגון דהא הפיל שנקבר בנו בק"ק לוקחב והרחו לו קברו ואף שחמותה לינה נאמנת מעיד בירושלמי מומדות והוכחות . ובמחובת מהרשד"ם סי' כ"ו לידד דמה ר"ת להחיר מה שמ"ל הרוב ונאמנת ר"ת ומ"ח ס"ל הוא מוך ני"ח כמ"ש נסמוך . ולדעת הטור והב"י מיהו לדעת ר"ת ע"ב בלא סימני כלל . מגל תום' ורא"ש משמע דלר"ת נסיות סימני פס ע"ב והיינו סימנים שהיום מוכפקים ופיין נדריהם ונ"ש . והמחבר כתב ע"ב בלא סימנים ומי מהני לפעמו הזיל שכתב נחשו' דיש להניח בהרא"ש ול"ל ע"י ע"ב או ע"י סימנים

ומ"ל שניהם יחדו וכן הוא דעת ב"ש . ובדריהם לא כ"כ ע"ב : פת) שלשה . משום דספרלוף יש זה ומנר שהות פלוני שהכר ונחמת מפכר הומו פ ויש הלך לדרכו ואת וזה הוא מיב מחר ואם מת נימות רגשים הוא מיך מוזין פר קופין מוף לשרוכע מיך שהב קיין זון מיין נייפרע יוכה יומים כי בודאי נקרש ונגלד ואינו מניחו להפיח ודאיך עפי מציאת מיש . סרמב"ן סוף יבמות . וכ"כ נחשובת מ"ב סי' ק"ד והר"מ אזולי סי' ע"ו : סב) מרוצה . סיינו כל זמן שאין רוחין בו סיגוי בגופו ובצורתו מעידין עליו ב"ג ובצ"מ . ומה שהרב בינגפס והסליטו

הרשב"ם ל משנה שם ק עובדת שם ואינקדם רב דימי כו' וכדמפרש לה שם בגמרא דף קכ"ח ע"ב פירוש שלח שהח בימים נ' ימים כ"כ הרמב"ן והרשב"ם

ביאור הגר"א

חפ"ם חלח מגופו : צ) אין כו' . כמ"ק : צא) אפי' מחר כו' . רמב"ם דלח כמ' מדברי סרי"ף דוקא ד' וה' יומי ורחי' מירושלמי שם משמע למחר שנפל לירדן ועלה למחר שבעה עשר יום וכביכול שלפדמה הלינה והביאוהו שם

הגהות רעק"א

לב] שם חום ע"ט ואין כו מכח . נ"ב לכאורה גם בים כו מכח הכי הוא דהא כמבה שבעשה למחר מיפס ל"ש דמדרי כמ"ש הרמ"ם ס"ק ו' ודפח הב"י בחשו' סי' י"ב דכהורה"ך למיס מחר מיח, אין חילוק בין מכה לו לא ולא למריכן בים למ"ם ולא מדרי מכה וסליל בב"י כמו בריפח :

פתחי תשובה

ע"ש : (קינ) למחר שלה"ם . ע' בחי"ם (ומ"ש חומו פלוני שלך לדרכו ומח וזה הוא היש למחר ע"ש הוא ל"ל ומח זה כו' ומ"ש ואם מח בימים הנמשים כו' שכל מדברי הב"ש ומ"ש הרמב"ן סוף יבמות ע"ש הוא ול"ל הרחב"ן כי כן כתב המ"ב שם בשמו) ועיין בם' מה"ל ס"ק ק"כ שהעלה שדברי המ"ב דין זה אין להם על מה שיסמכו ובם ס"ם בשמו' שבפ"ק ב"ש בעובדת דבשחם מחרלף דמז פר מיז בפו"ם בהרב גוומרין מוב גילוב לו נחם דז מ"ך שהב גוומרין דז פר מיז בפ"ק לוקחב לו קבורה קוין מוב מען שהם מיר גוועזן זיין קבר וויל פר לינם מוב מען מיר נפבין שהב מיך מוזין פר קופין מוף יבמות וכ"ם שהב מיך קיין זון גוועזן מוב דפר מיז בפו"ם שכרע גוומרין. מזו שהב מיך מלם נשפרע מפי כמר יחזקאל מכאל בפ"ל ומפנה בפיו פוד נביות כ"ד כיהו של הפנוסה כ"ל ונהבד ממנו בדרך והנה לכתורה נרחה שעדות מביו של בעל הפנוסה מספיק להחיר כלתו מאיסור הפיגון דהא הפיל שנקבר בנו בק"ק לוקחב והרחו לו קברו ואף שחמותה לינה נאמנת מעיד בירושלמי מומדות והוכחות . ובמחובת מהרשד"ם סי' כ"ו לידד דמה ר"ת להחיר מה שמ"ל הרוב ונאמנת ר"ת ומ"ח ס"ל הוא מוך ני"ח כמ"ש נסמוך . ולדעת הטור והב"י מיהו לדעת ר"ת ע"ב בלא סימני כלל . מגל תום' ורא"ש משמע דלר"ת נסיות סימני פס ע"ב והיינו סימנים שהיום מוכפקים ופיין נדריהם ונ"ש . והמחבר כתב ע"ב בלא סימנים ומי מהני לפעמו הזיל שכתב נחשו' דיש להניח בהרא"ש ול"ל ע"י ע"ב או ע"י סימנים

ס"ה : פ אכל חס שהה. סיעו חס שהס שעה ס' תו כשעה כ' י"ל דנשתכ
כ"כ הר"ן והמגיד : פא וכן חס סיה בו מכה . בעור כתב מין מפידים
מ"כ רמ"ו מותו תוך נ' כד"ת כיכשה אכל כמים חס מין מכה בו מפידים
חסילו חס שהה כמים כמה ימים ורחוקו מותו מיד כשנלוחו מן המים
וכיכב' חס חיעו חכול כשניו מפידי' לאחר כמה ימים ע' ע"ס של נופו ועורמו וקשה מ"ם מין מפידי' מ"כ תוך נ' חיעו ע"כ כשים מכה כשניו חס כן מין מפידים כמים ונתחו' מכרכד"מ סימן כ"ד תירץ רמין כמים מרוז כמכה מ"כ כשהמכה נכנסו ולח נכניו לפ"ז חיירי כפור כשים לו מכה כשניו וכ"כ כמרדכי חיעו לח מכמע כן מכרעים כן מ"כ סוסקי' וכן נתחו' רש"ך ונתחו' מ"כ חולקים

אחר (קסו) זמן פנ) מרובה והוא שיראוהו (מט) מיד כשהעלוהו מן המים וגם (קסז) שלא יהי' בו פנ) מכה פ אבל אם שהה (קיז) אחר פד) שהושלך מן המים אין מעידין עליו צב) (קיפ) (פיפו) מוך נ' (כ"י כסס הרפב"ן והרכב"ם) פא (נ) [לה] ובן (קיפ) אם היה בו פה) י מכה אין מעידין עליו לפי שהמים מקלקלים המכה ונופח נג] ומשתנה פנפ פב צנ) ם ספק לד] מס נשתהה חו פו) לפ (קכ) (נא) [לו] מזלינן לפסומרא

ר"ח ופיין ק"ע סי' קפ"ד ונדריש כ' להיסך דוק' כשהמכה כשרלוף הסיס מ"ז לחמרינן מרז מכה לחכל כשהמכה כנופו ולח כשיו לח לחמרינן מרז המכה ובכיו"ן הסיס לדכריו ופיין לה] כ"ח ומכה חשר נפשה כחר מוחו לח לחמרינן מרז מכה ופיין קע"פ סימן ר"ח וכ"ח כח"מ ונחפילו נפשה כחיו חס נתרפח לח לחמרינן מרז מכה ח"מ כתשוב' מ"כ סי' ס"נ לח כ"כ : פב ספק חס באר

והשליכו חוחו למים חמין הו מכה הוי כחלו נטנפ כמים מהרכד"ם סי' ל"ד והר"י מדרבי סי' ס"ו . חבל מהר"י נחמיין מ"ם סוב"ו דבריו כחשוב' ב"י סי' י"ב מדיני גוי מס"ת מסופק נזה פ"ם . כל כשמלח כמים חין לח ם חמת הרנוחו קודם שהשליכוהו למים ונשה שה שלשה ימים רשד"ם סי' ל"ד הר"י מדרבי סי' ט"ו חשובת ב"י סי' י"ב מדיני גוי מס"ת . וכן ליכח למיחש חמת יש מן המים ונחפח ושוב הושלך למי' הר"ם שלוי סי' י"ח ופיין כנה"ג דף כ"ח ס"ח : פנ) מכה . ונחס יש ספק חס סיה בו מכה חו לח חלינן לקולח י הרח"ם סי' ז' : פד) שהושלך . ר"ל יותר משעה ח' חבל כחוך שעה ח' מעידין עליו הר"ן והמגי"ד . כחב מוהר"ר נלנחל סי' כ"ם חפילו הועלם מן המים חל כיכשה חס כיכה עומדין ומניחין חוחו חבים עליו חכחי מלחמ ל"ת ואין מניחין חוחו לחפוח ולהסחנות. וכ"כ הר"ם הלוי סי' י"ח ומהרי ם ח"ג סי' ל"ג. חבל הרח"ם בקע"ד סולק ע"ז ופיין מ"ם כנה"ג דף כ"ח ס"ח ספי' שח"ז . הר"ם מלקקחר סי' כ"ה כחב שם דנעיכן דחזי' לחחר היינו לידע שזה שכלוחו הוי' הוח פלוני נעשה של חשה זחת ולפ"ז חדם חחר שנחמה לורחו לורת נפלה של זו ולפ"ז היכח חידין שנדין חכך חנשים ככוסו נספיקים ח' ונפנחו וידעין נעשלה של זו מכלל הנפנחי' והעידו שכולם מלחוש וקניוס ח"ל חירחו נשעתי ע"ם. חבל מוסר"ר נלנחל סי' כ"ח והרח"ם שנחקפי' ד' והרכד"ם סי' כ"ו חולקים . חס רחוחו לחחר ונחכח יש לספק: כך מה דינו חס מעידים עליו חו לח ומספק חנשה חלו

שיותר מלוי שמסה יותר משפה אחת כן כתב הר"ן סי' ע"ח וסוב' בכ"י (נב) מותרת לבעלי הכל . כבר כתבו האחרונים שזה קאי על סברי הרמשונה דוק' ויין בקונטרס המנונות סי' קפ"ז . (ובמקום אחר מ"כ כתב ח"מ סי"ו סמחבר ז"ל וז"ל פיין בש"ע שם כתב לד"ם ממרין סיתר זה ולית ת"ס וט"ס הוא וגי"ל לדפס הרמשונה והיא דפת התוס' אך לדעת המחמירין תיישבין שמא קסול היא אחת ופדיין מי הוא וזה הכמל' נכרע לפני כמה ימים ואחר הוא מכי"ל) : (נג) ע"י ט"ם של נופו ועורתו . מדברי סמרד' משמע דס"ל דבעי"ע לעורתו לשוי

מ] אם (קכד) יצא קול איש מת] פלוני מת או נהרג ג' ימים מצאוהו ג מת והכירוהו אשתו (נב) [ם] צח) מותרת (קכה) לדברי פט) הכל :

כח צט) ג י"א בשם ר"ת דהא דאין מעידין עליו אלא עד ג' ימים ה"ם כשהוא חבול בפניו אבל אם אינו חבול בפניו מעידין עליו אפי' אחר כמה ימים פה (נג) ע"י טביעות עין של נופו וצורתו

דמתם אחר מותו ומה שמניין על דין זה טור ליתא בטור מלא הכ"י כתב דין זה בלא רמיז . ובמסו' מזרחי מבואר כדברין : פך ומיהו אם יש קול וכו' . פירש כ"ח וח"מ דקאי על דפה קמיית' דמתירים לגח תיש, כאן נרע אפי מדינא הקול קודם ג"י קמ"ל מחמת קול לא נרע ממ"נ אם הקול אמת הרי מת ואם הקול בקר טוי כאלו לא יצא הקול מיהו מ"ם מוחרת לדברי הכל מיהו מיוסד וכם"ז כתב דהמחבר הכריע כן מסכר' הוחיל ויש לומ' הקול לכן מותרת לדברי הכל ות"ל ממ"ם נת' מכר"ם מינן אם מ"י חיתת מת קרובו ממרינן דמת בקרוב משום דמוקמינן חזקה בחזקת מי כמ"ם כי"ד סימן ב"ע ובאן לא ממרינן דנהרג תוך ג"י וכן הקשה שם בע"ז וי"ל כאן מירי רחוקן הלך מכאן ות"י היכן הוא מז מוקמי' לרחוקן בחזקת מי ומת זה אף פ"ם שנראה להם שהוא רחוקן ממרי' שהוא מת קודם ג"י ונשמעה והוא מים אחר אשר לא ידעינן מותו ול"ם לומר דמוקמינן מותו בחזקתו ורחוקן הוא מי . ומ"ם ס"ם שלם ולא נחבל יש להתיר ומלטרסים בכתב"ג דמת ר"ת כשיש אשר אם הוא תוך ג"י ואפשר מכרשב"ם מוליש כזה ופיין ת"כוב מפי' ר"ת ויין מעידין עליו מ' מקשיק מעידין ועדשב"ח : צח) מוהרה לד"ה. ל"ל לפ' רחוקה דממ"כ אם הקול אשר מליגין לקולא. וכ"כ האחרונים : צט) ל"ל כשם ר"ם כו'. פוס' הכ"ל

הנהות רעק"א

לז] ב"ש תום ס"כ ובמ"ש כ' ס"ה.
ל"כ אבל בפשו' הרחב"ח כ' ס"ה הוכח בק"ע כ"כ, בע"ז ובח"ח כ' מ"ה: לח] שם תום פ"ג בע"ן דרחו לאלמר
ל"כ בם מ"י ק' ז' הוכיח מזה דאם מכירים תופו ב"כ בע"ע נרע ולי"מ כ"י ס"מ. ויש להוכיח להיפך מדלא קאמר דאמאחי ודאי אחר בדומי דגם בע"ע והמ"ל כ' שם כאחת ע"ם :
מ] כ"כ"ן ומיהו אם יצא קול. כ"כ ע' הפו' בו"כ ס' ל"ח :
מא] שם אים פ' אם לו נהרג.

ביאור הגר"א

צד) ואפי' אם כו'. דוקא כמיש אאל"ם מקילינן דוכ מין עולין וכ"ל וכן בע"ח מכוח דכ"מ שהאמינה כו' לכל בב' וכ"כ אחרי' שם כ"מ ב' דוקא כשיפאת לא מעידים כו' ואף שהינו אלא שיבוא דהכאן כמ"ם דכתם ל"ם ומ"ש ומאחר מקומות שם דדעת הרמב"ם לסקל אפקיקא אם נאמת ע"כ שם כמ"ט : צה) וכ"ה כו'. כפי' המגדלי בדפט"ו ומזיכהו לאלמר ח"כ דקאמרי פימנים אכל לפי' רמב"ם וש"ם אפי בפימנים לרין אלא שפהה ועכ"ג: צו) אכל מדברי הרמ"ם נאמר והכילו העור בפי' ק"ח ס"ם שהאמינו ב"ד כרחשו כ' אין מעידין אחר ג"י וכן משמע מדברי רשו' הר"ן. ליקוט : צז) מלאוהו כו' ו"ל כו'. דפפיקא דלורי' לחומרא עוד דקאמי אין מעידין אלא כו' מ' דוקא כו' ס' כרחשונה כיון שמכירין תופו ב"כ בפיקא דרבון ולקולא וגי' מקלח ספרים כל שעבדו עליו ג"י אין מעידין עליו מ' מפפיקא : מעידין ועדשב"ח : צח) מוהרה לד"ה. ל"ל לפ' רחוקה דממ"כ אם הקול אשר מליגין לקולא. וכ"כ האחרונים : צט) ל"ל כשם ר"ם כו'. פוס' הכ"ל

באר היטב

מ"כ ס' מ"ה : פה ט"י ט"ם של נופו ועורתו . כ"כ הרמ"ם וסטור מכל דמ"ל דכבי' ל"ח לא כ"כ ומפקפה זה מ"ה ס"כ ס"ע ס"ם אין מ"ם . ל"ז ע"ם דכבי' ל"ח לא כ"כ ומפקפה זה מ"ה ס"כ ס"ע ס"ם אין מ"ם . ועי' קונטרס ענונות . ום כפי' מרוקח בסיפור נרחה דהוי לאחר ג"י תלינן להקל הר"ח ששה הרב כהב"ג דף מ"ה ס"כ ס"ע ס"ם אין מ"ם . ועי' רש"ך ח"מ סי' קפ"ג . ובמסובת מ"כ סי' מה . ועי' קונטרס ענונות . ום כפי' מרוקח בסיפור נרחה דהוי לאחר ג"י תלינן להמתיר הרמ"ך ח"ג סי' ק"ב. ום מלד הענין נרחה שהוא מוך ג"י לכ"ע תלינן להקל הר"ח ששה הרב כהב"ג דף מ"ה ס"כ ס"ע ס"ם אין מ"ם . רלהו נפום לכ"ע אין מעידין רשד"ם סי' כ"ו . וכ"כ כהב"ג דלפי' למקילין בספק אלאחר שיהו דוק' בשלא נאחת לכ"ע אין מעידין שהאריך בתשו' דוקא לאחר ג"י ולא בתוך ג"י ולפי'

במרדכי כתב פ"י ס"פ של גורתו לכך מהני: פו ותמהו נמי למיס כלו' אפילו אחסתי מהני ס"פ אם גורתו שלם כ"כ תוספ' שם בשם ר"ת והרח"ם והטור כתבו כזה דוקא כשהוא שלם ככל נוסו והא דמנים כתן דברי ר"ת אף על גב דדבריו ליכם מחוורים בפיני המחרוני, מ"מ לא נדחה דבריו לגמרי ומלזרסים דבריו לשאר סברות להקל: פז ויש מחלקי. זהו דעת הרמ"ם לפי מה דמוקמי שם דלא כתיבו אלא פ"י סימנים ולא פ"י ס"פ כ' כיון דוקא מי שרחה טעמיה מז תומר בדדמי דזהו שנטעם וס"ס מכ] אם ידע שנטעם זה תומר שזהו כנטעם כמ"ש בדריסה בשם רש"ל וכת' מ"כ וכק"פ כימן רמ"ו וכחשו' ל"ל.

ג) וצורתו פו [מא] ומפי (נר) ק) ד ואינו מחוור בעיני זכ) (קכו) האחרונים: הגה פן קא) (נה) ויש מחלקין דכל מי שהיה חולה (קכו) כשנסע נג) (קכו) נמיס תפ"פ שהיה שלם פח [מב] חיכו מעיד עליו פט אבל מי שלא רחה שניעתו ותומר שניעתו פ' סימנים פין צ והוא שלם מעיד עליו (טור ותה"ד סי' ר"פ כשם הפשיר"):

הגה

רנה: (נה) ויש מחלקין דכל מי שהיה חולה כשנסע • דברי הנ"פ זאת לא נתפרשו וכטור כתב שהרואה הסניפה חיכו נתמן לומר הכרתיו בפ"פ אפי' מיד אם לא שמכירו פ' סימנין ומי שלא רחה הטניפה אם המת שלם נתמן להעיד עליו בפ"פ בלא סימנים ואפילו לא רחה מיד ואם חיכו שלם רק פ' סימנים אם מיעט לא שמכינו חפ"פ בלא סימנים כלומר אפילו מיד והא דמתרינן לעיל אם שמה מאר שהושלך מן המיס אין מפקינן כדברי כפל המאור יתרה הסניפה והנה המעיין כדברי כפל המאור יתרה הסניפה מהני אם רחה מיד ופ' סימנים לא מהני אפילו רחה מיד ומשום הכי כתב הרמ"א דאפילו רחה מיד ואין פ' סימנים אינו כלום ואפילו

בין הנוף שלם למינו שלם והוא לקוח מעוך דכרי התיפסות מלא ע"ק הסכמת כרמ"ם הוא למלך בין מותם שרמו הטביעה למותם שלא רמו הטביעה ולעולם כפיון למלתר דוק' רק דכרתה הטביעה לא סני ט"ם למודים ועיך כימנים כבדי ט"ם ובלא רמה הטביעה סני ט"ם למודים ופכ"ם למלתר דוקא ופליון חפסר לומר דכני פדים המכירים ט"ם מ"ל רמיה למלתר דע"כ לא תמרינן דכציון רמיה למלתר סיינו כעד מ' ותע"ג דעד שלא רמה הטביעה מינו תימר כדמי סיינו כפיון זה דכני ט"ם לחודיה מכל מ"מ תיכ למימס דילמ' תומר קלא כדמי מכל שני פדים המכירים ט"ם ט"ם כלל כדמי ותע"ג שרמזו למלתר חפסר לומר דע"ם הטביעה הוי כמני פדים ובתרוייהו כפיון למלתר דע"ם להכירו למחר זמן חפ"נ דמ"ם כדמי ותין החכרון מנד הפדים רק מנד כמת שנפתה ותע"ם להכירו חכל כדכרי הטור מפורש להדיא דכיכ דהוה שלם ולא רמה הטביעה לא כפיון פימני ולא למלתר חפי' כפ"ם : וכרב מוכיר בגלוי פיש נ"כ דכרי הרמ"ם להקל דפיקר כוונתו למלק הא דכפיון למלתר סיינו למותם שרמו הטביעה חכל למותם שלא רמו תין לריך שיעיד כפי' למלתר חפ' כמ"ם ולא רמו הטביעה ומנלו שלא רמה הטביעה · ען ממת פיש להקשות על דכרי הרב מוכר"ר בגלוי ולפרש דכרי הרמ"ם כפי' מחר ולמומר' ולייבב מה שהקשה על הרב מוכרר"י ז"ל לך חיני תוקע פנמי לדבר זה להדי' להקל כמגלו שלא ותין לריך למלתר מפתמ' גם כוונת הרמ"ם כך הוא וכתר ריש' נופת חזיל ען ממת שגם דכרי הטור מיגם מוכרחי' לפרש להקל דחפסר לומר דהא דלא מלריך למלתר סיינו כידוע לנו שנטבע הדים המחכד כמים שתין לסם כוף חכל מנגו מים נטבע כמים לריך שירתו חותו למלתר וכבר נזכר מילוק זה כדכרי החמרוים בדכיכה של מהרי"ך וכ"ש לך בחמת תין מילוק זה מתקבל על הדעת דסוף סוף מכירין לותו כע"ם ומה לי שיודעי' שנפל למים חו לא הע"ם לא נשתנה כשביל זה וגם לא נזכר מילוק זה בגמ' וכשום סוסק וכבר כתב מהרי"ך שתין מדרכו של הטור לפרש דין מה שלא נזכר כשום סוסק חם לא שיכחוב בירתה לי פ"כ ברמה סבוד על דעת הטור הכנוי על דעת הרמ"ם כל שמכירין חותו כע"ם וגופו שלם מיידין עליו ולא כפי למלתר וכל זה הוא פ"ם דעת החום' ור"ת שכל שהוא שלם מכירין חותו חפי' למחר כמה ימים וכ"כ מכר"י קיון כתשוב' סי' קכ"ח מחר דכתרתי מככיתי לדעת ר"ת כדתי כם לסמוך עליהם חפי' שלא כשעת הדחק גם הרב מהרר"י ב"ל בח"ת סי' ו' כתב מיהו כי דייקינן שפיר תשכח דרוב מן הפוסקים נקט מחר סכרת ר"ת פ"ם מהרי"ם והרמ"ם וכפל הפוסקים והדם ומוה וזולתם גם הרב מוהר"ר חליס מזרחי כפי' ל"ם פסק כדכרי ר"ת כשם רב יהודאי גאון דכע"ם נמור שיעמו רשאו ורוחו שלם מפידין עליו חפי' לזמן מרוכה כל שהוא ניכר כחיין ומפידין עליו גם הרב כ"י ח"ם והובא כשם רמ"ם ופכ"ם כדכרי ר"ת גם הרב מוהר"ר יוסף כהן שהים מוכה קלקלה כשם גדולי הפ"ם יכחום קע"ו מ"מ כתשוכותיו פסק למפשה כדכרי ר"ת גם הרב מוהר"ר יוסף כהן שהים מוכה קרקפקא הניח כשיטה שהכיו כשם גדולי הפ"ם יכחום קע"ו ההוא גבר דאשכח הלולא כו' ובדכרי הרמ"ם והר"י שהובא נד מ כ"ק מ"ו (נעור שלפניהו הוא כ"ק כ"ע והובא נ"כ כב"ש ס"ק ק"ם) ומשיק שם דה"פ כפל מקום קכנה כם דעיון שנעלה הלך מקום קכנה מרוכן למיפה ולא פי' שם מלין חתר ומפלא שם שם מ"ין זה הוא דרך ר"ת המיקל מוכה כמים כל שלא רמו חותו למלתר דלא מכני שום ט"ם . וגם מהרר"י ב"ל כ' כתשוכה מ' דהרשכ"ח וכרן החכרים ותפלא שרמו ר"ת על ס"ק קפ"ח ומפיק מיניה דכל שלא רמו חותו כפשוט כים כפל נוחי ל"ך חזיוהו כפשוט וכן פסק הרין כת תשוכותיו להכא למפשה לומיכר דלא כפל נוחי והעלו ותין שכירין חותו מייתי' שמע מחר הוא דידוע כים הדכה נטכעים כים לף מקום שנטכע זה ט"ם ועי' כם כ"כ מ"ו מסזכיר מילוק זה דשכיח הדכה נטכעים כים ומתוך כך ר"ל דהא דמייתי' כפ"ק קמן ל"ת לא רלית מכם לת טוי פימנים כלל וכן מפה מכרר"י קלון כהכסה דוד נר שלמה מרוסיה מ"מ ים לחלק דהחם הזכיר הפד גם מכיו כנדון דמכרי"ק רק שלא הזכיר שם המקום פוד ים לגרר נ"ל כי כפניו כיו קלת כהרות ממחת הטביעה כפין מכוחות חם זה נקרת מכם מו דוקא כפין כלם ממש שנפלע כשר חכל מכוחה שכפור שלם רק מחרת מחקנין הדם וכתחה מרחה הפור לירוק שקורין כרון חו גלוית לת סייך לו' זה מיע מרו מכם שלא היה מכם כלל רק שכמי' נרמו פיומו זה נפור ולדעתי ח"ל לסוס נטבע שלא יכחוש ולא יכחה פור כפניס קלת ממחת המיתה כפתחומית שלאפסו כדמי' יחד פכ"ד : (נו) שמת לת סיו רפניס חכל ח"ת שמת נפשה לו גם כדיעכל דמין מזכירין מפשה ניסים ופ"כ כשמוך ככבען חם מפידין עליו ומין מומרים שמת נפשה לו גם כמו שנפשה לחמ"ו ודלת כירושלמי (כניחו החים' יכמות דף קכ"ח ע"ב כד"ה מין מז'ירין מפשה ניסים כתבו נפל לנוב מריות שמת נפשה לו גם כדיעכל חם מין מפידין עליו מוסיפין שמת נפשה לו גם כחמ"ו) וכ"ש כתב דנמרת דידן מיירי כחוסן שלא

ומחוכת מ"כ כי' מ"ם וסימן מ"ז ובחי"מ כתב נ"כ תשובה פ"ז : צא שמע לת סיו רעכים . כי נוב מריות רחב הוא חכל חפירות נחשים לר הוא חכל מין לומרי' שמת נפשה לו גם כדיעכל וכן כבבען חם ח"ת נפשה לו גם כחניים מ"ו ופ"ם כחוסס' . ותפי' חס לת נמל' שם שום חדם חמרינן שלא ובלך לדרכו ומדכרי ב"ח נשמע חס נמלת שם

כט אין מעידין על האדם שמת אלא כשראוהו בשמת ודאי ואין בו ספק ה כיצד ראוהו שנפל לגוב אריות ונמרים וכיוצא בהם אין מעידין עליו צא (נו) (קכח) שמא לא היו יכולין לו (נז) רעבי' ולא אכלוהו אבל אם נפל לחפירת נחשי ועקרבי' מעידין עליו מפני שעי' שדוחקן כשעומד עליהם מזיקין אותו :

פלמות ממרינן דמכלוהו חומו וכן מס נפל לחם ויכול לנחת משם חס נמלת שם פלמות ממרינן דנשרף חיהו דכרי

נפל

ב"ש ח"ת שלא כלל כדמי ולא"ל שרחוהו למלתר חכל מין מילוק זה מוכרח לחפשר לומר דע"ח שלא רמה הטביעה הוי כמני פדים ובתרוייהו כפיון למלתר דע"ח להכירו למחר זמן חפ"נ דח"ת כדמי ומין החכרון מנד הפדים רק מנד כמת שנפתה ותע"ח להכירו חכל כדכרי הטור מפורש להדיא דכיכ דהוה שלא רמה הטביעה לא כפיון פימני ולא למלתר חפי' כפ"ם : וכרב מוכיר בגלוי פיש נ"כ דכרי הרמ"ם להקל דפיקר כוונתו למלק הא דכפיון למלתר סיינו למותם שרמו הטביעה חכל למותם שלא רמו תין לריך שיעיד כפי' למלתר חפ' כמ"ם ולא רמו הטביעה ומנלו שלא רמה הטביעה · ען ממת פיש להקשות על דכרי הרב מוכר"ר בגלוי ולפרש דכרי הרמ"ם כפי' מחר ולמומר' ולייבב מה שהקשה על הרב מוכרר"י ז"ל לך חיני תוקע פנמי לדבר זה להדי' להקל כמגלו שלא ותין לריך למלתר מפתמ' גם כוונת הרמ"ם כך הוא וכתר ריש' נופת חזיל ען ממת שגם דכרי הטור מיגם מוכרחי' לפרש להקל דחפסר לומר דהא דלא מלריך למלתר סיינו כידוע לנו שנטבע הדים המחכד כמים שתין לסם כוף חכל מנגו מים נטבע כמים לריך שירתו חותו למלתר וכבר נזכר מילוק זה כדכרי החמרוים בדכיכה של מהרי"ך וכ"ש לך בחמת תין מילוק זה מתקבל על הדעת דסוף סוף מכירין לותו כע"ם ומה לי שיודעי' שנפל למים חו לא הע"ם לא נשתנה כשביל זה וגם לא נזכר מילוק זה בגמ' וכשום סוסק וכבר כתב מהרי"ך שתין מדרכו של הטור לפרש דין מה שלא נזכר כשום סוסק חם לא שיכחוב בירתה לי פ"כ ברמה סבוד על דעת הטור הכנוי על דעת הרמ"ם כל שמכירין חותו כע"ם וגופו שלם מיידין עליו ולא כפי למלתר וכל זה הוא פ"ם דעת החום' ור"ת שכל שהוא שלם מכירין חותו חפי' למחר כמה ימים וכ"כ מכר"י קיון כתשוב' סי' קכ"ח מחר דכתרתי מככיתי לדעת ר"ת כדתי כם לסמוך עליהם חפי' שלא כשעת הדחק גם הרב מהרר"י ב"ל בח"ת סי' ו' כתב מיהו כי דייקינן שפיר תשכח דרוב מן הפוסקים נקט מחר סכרת ר"ת פ"ם מהרי"ם והרמ"ם וכפל הפוסקים והדם ומוה וזולתם גם הרב מוהר"ר חליס מזרחי כפי' ל"ם פסק כדכרי ר"ת כשם רב יהודאי גאון דכע"ם נמור שיעמו רשאו ורוחו שלם מפידין עליו חפי' לזמן מרוכה כל שהוא ניכר כחיין ומפידין עליו גם הרב כ"י ח"ם והובא כשם רמ"ם ופכ"ם כדכרי ר"ת גם הרב מוהר"ר יוסף כהן שהים מוכה קלקלה כשם גדולי הפ"ם יכחום קע"ו מ"מ כתשוכותיו פסק למפשה כדכרי ר"ת גם הרב מוהר"ר יוסף כהן שהים מוכה קרקפקא הניח כשיטה שהכיו כשם גדולי הפ"ם יכחום קע"ו ההוא גבר דאשכח הלולא כו' ובדכרי הרמ"ם והר"י שהובא נד מ כ"ק מ"ו (נעור שלפניהו הוא כ"ק כ"ע והובא נ"כ כב"ש ס"ק ק"ם) ומשיק שם דה"פ כפל מקום קכנה כם דעיון שנעלה הלך מקום קכנה מרוכן למיפה ולא פי' שם מלין חתר ומפלא שם שם מ"ין זה הוא דרך ר"ת המיקל מוכה כמים כל שלא רמו חותו למלתר דלא מכני שום ט"ם . וגם מהרר"י ב"ל כ' כתשוכה מ' דהרשכ"ח וכרן החכרים ותפלא שרמו ר"ת על ס"ק קפ"ח ומפיק מיניה דכל שלא רמו חותו כפשוט כים כפל נוחי ל"ך חזיוהו כפשוט וכן פסק הרין כת תשוכותיו להכא למפשה לומיכר דלא כפל נוחי והעלו ותין שכירין חותו מייתי' שמע מחר הוא דידוע כים הדכה נטכעים כים לף מקום שנטכע זה ט"ם ועי' כם כ"כ מ"ו מסזכיר מילוק זה דשכיח הדכה נטכעים כים ומתוך כך ר"ל דהא דמייתי' כפ"ק קמן ל"ת לא רלית מכם לת טוי פימנים כלל וכן מפה מכרר"י קלון כהכסה דוד נר שלמה מרוסיה מ"מ ים לחלק דהחם הזכיר הפד גם מכיו כנדון דמכרי"ק רק שלא הזכיר שם המקום פוד ים לגרר נ"ל כי כפניו כיו קלת כהרות ממחת הטביעה כפין מכוחות חם זה נקרת מכם מו דוקא כפין כלם ממש שנפלע כשר חכל מכוחה שכפור שלם רק מחרת מחקנין הדם וכתחה מרחה הפור לירוק שקורין כרון חו גלוית לת סייך לו' זה מיע מרו מכם שלא היה מכם כלל רק שכמי' נרמו פיומו זה נפור ולדעתי ח"ל לסוס נטבע שלא יכחוש ולא יכחה פור כפניס קלת ממחת המיתה כפתחומית שלאפסו כדמי' יחד פכ"ד : (נו) שמת לת סיו רפניס חכל ח"ת שמת נפשה לו גם כדיעכל דמין מזכירין מפשה ניסים ופ"כ כשמוך ככבען חם מפידין עליו ומין מומרים שמת נפשה לו גם כמו שנפשה לחמ"ו ודלת כירושלמי (כניחו החים' יכמות דף קכ"ח ע"ב כד"ה מין מז'ירין מפשה ניסים כתבו נפל לנוב מריות שמת נפשה לו גם כדיעכל חם מין מפידין עליו מוסיפין שמת נפשה לו גם כחמ"ו) וכ"ש כתב דנמרת דידן מיירי כחוסן שלא

באר היטב

כמה"ב דף כ"ח ע"ב ודף מ"ז ע"ב . הא דאמרי' דעד שרמה הטביעה מיירי' דאומר נדמי היינו נדקים לן נוחתי שרמה הטביעה אבל היכי אומרינן נמי שם רמה הטביעה' אז הוא מיגר הטביעה, נדמרינן מין למוד שרמה הטביעה, ואמר נדמי חומת ישרי' פי' קמ"ז רשד"ם ס"ק י"ח מהרי"ם מלונלי פי' קל"ד מפשה לדק מ"ח פי' מ'. אם עד שרמה הטביעה, כעיד שרמ' שנטבע ויל"כ ולא ומת נע"ם בלי פימני כני הר"ם שם יחי מ"ח פי' ס"ג . הר"ח שמון פי' ז' . הריב"ם פי' שם"ם כתב ל"ד רמה הטביעה, אלא חפי' שמא הטביעה, רמה מיקרי וכ"כ הרשד"ם פי' ל"ח ומפשה לדק מ"ח פי' מ' ומחוור"ר בגלוי פי' כ"ח אבל כהר"ח שמון פי' ח' מ' כי דעמה כל הפוסקי' ממרומים להמיר בלא רמה הטביעה, חפי' אם שמע הטביעה, ע' כתב"ג דף למ"ד ע"ח . חפי' למ"ד דשמע הטביעה, רמה מיקרי פ"ם דעת החום', ור"ת שכל שהוא שלם מכירין חותו חפי' למחר כמה ימים וכ"כ מכר"י קיון כתשוב' סי' קכ"ח מחר דכתרתי מככיתי לדעת ר"ת כדתי כם לסמוך עליהם חפי' שלא כשעת הדחק גם הרב מהרר"י ב"ל בח"ת סי' ו' כתב מיהו כי דייקינן שפיר תשכח דרוב מן הפוסקים נקט מחר סכרת ר"ת פ"ם מהרי"ם והרמ"ם וכפל הפוסקים והדם ומוה וזולתם גם הרב מוהר"ר חליס מזרחי כפי' ל"ם פסק כדכרי ר"ת כשם רב יהודאי גאון דכע"ם נמור שיעמו רשאו ורוחו שלם מפידין עליו חפי' לזמן מרוכה כל שהוא ניכר כחיין ומפידין עליו גם הרב כ"י ח"ם והובא כשם רמ"ם ופכ"ם כדכרי ר"ת גם הרב מוהר"ר יוסף כהן שהים מוכה קלקלה כשם גדולי הפ"ם יכחום קע"ו מ"מ כתשוכותיו פסק למפשה כדכרי ר"ת גם הרב מוהר"ר יוסף כהן שהים מוכה קרקפקא הניח כשיטה שהכיו כשם גדולי הפ"ם יכחום קע"ו ההוא גבר דאשכח הלולא כו' ובדכרי הרמ"ם והר"י שהובא נד מ כ"ק מ"ו (נעור שלפניהו הוא כ"ק כ"ע והובא נ"כ כב"ש ס"ק ק"ם) ומשיק שם דה"פ כפל מקום קכנה כם דעיון שנעלה הלך מקום קכנה מרוכן למיפה ולא פי' שם מלין חתר ומפלא שם שם מ"ין זה הוא דרך ר"ת המיקל מוכה כמים כל שלא רמו חותו למלתר דלא מכני שום ט"ם . וגם מהרר"י ב"ל כ' כתשוכה מ' דהרשכ"ח וכרן החכרים ותפלא שרמו ר"ת על ס"ק קפ"ח ומפיק מיניה דכל שלא רמו חותו כפשוט כים כפל נוחי ל"ך חזיוהו כפשוט וכן פסק הרין כת תשוכותיו להכא למפשה לומיכר דלא כפל נוחי והעלו ותין שכירין חותו מייתי' שמע מחר הוא דידוע כים הדכה נטכעים כים לף מקום שנטכע זה ט"ם ועי' כם כ"כ מ"ו מסזכיר מילוק זה דשכיח הדכה נטכעים כים ומתוך כך ר"ל דהא דמייתי' כפ"ק קמן ל"ת לא רלית מכם לת טוי פימנים כלל וכן מפה מכרר"י קלון כהכסה דוד נר שלמה מרוסיה מ"מ ים לחלק דהחם הזכיר הפד גם מכיו כנדון דמכרי"ק רק שלא הזכיר שם המקום פוד ים לגרר נ"ל כי כפניו כיו קלת כהרות ממחת הטביעה כפין מכוחות חם זה נקרת מכם מו דוקא כפין כלם ממש שנפלע כשר חכל מכוחה שכפור שלם רק מחרת מחקנין הדם וכתחה מרחה הפור לירוק שקורין כרון חו גלוית לת סייך לו' זה מיע מרו מכם שלא היה מכם כלל רק שכמי' נרמו פיומו זה נפור ולדעתי ח"ל לסוס נטבע שלא יכחוש ולא יכחה פור כפניס קלת ממחת המיתה כפתחומית שלאפסו כדמי' יחד פכ"ד : (נו) שמת לת סיו רפניס חכל ח"ת שמת נפשה לו גם כדיעכל דמין מזכירין מפשה ניסים ופ"כ כשמוך ככבען חם מפידין עליו ומין מומרים שמת נפשה לו גם כמו שנפשה לחמ"ו ודלת כירושלמי (כניחו החים' יכמות דף קכ"ח ע"ב כד"ה מין מז'ירין מפשה ניסים כתבו נפל לנוב מריות שמת נפשה לו גם כדיעכל חם מין מפידין עליו מוסיפין שמת נפשה לו גם כחמ"ו) וכ"ש כתב דנמרת דידן מיירי כחוסן שלא

מן ניסים מפיד עליו ע"ז כ' יש מחלקים מי שרמה הטביעה מינו מעיד מ"ש רמה מיד ויש לו ט"ם עם ניסים אח"ם חכל נם"ת ח"ל שרמה מיד . והטעם כיון שרמה הטביעה לת חומר נדמי חומת שנטע. וכ"ם חם ידע שנפשה זה חומר שזהו שנטבע חו לת ידע שרמה הטביעה ומה מינו שלם לריך ניסים . ולפיון רס לת רמה הטביעה, חם לריך שירתו חותו מיד מחלקים הפוסקים ע' ב"ם . וח"ת נתוכה . וכתב"ג דף כ"ח ע"ב . הריב"ם דף כ"ח ע"ב פי' ס' . וכרמ"ם פי' ל"ח . ובהרמ"ם פי' ל"ח. חכל וכ"ע מי שלא רמה הטביעה ונופו שלם והוח ספק חם רמוהו למלתר חפי' כמ"ש ס"ם שמת רמוהו למלתר ותמ"ל לת רמוהו שמת ס כם כמ"ד דכל שלא רמה הטביעה ונופו שלם לת נמינן למלתר והוי ס"ם דהתם דנה"ג דף למ"ד ע"ח בשם הרמ"ם ע"ם וכ"כ בספר ח"ת ס"ם ס' ח"ם ופ"ל ס"ק פ"ח כתבתי בשם הגה"ג דבינונית דחיכחת חין להחיר מפשם ס"ם ע"ם . ותפשר לו' בס"ם מהכתי שתי וכ"כ בהשובת מהר"י לניש הלוי פי' י"ב והובא בקונטרס טנוות פי' שפ"ח . וכ"ם בתשובות דברי ריבות פי' י"ד והובא בק"ע פי' קל"ז . ותם שני מדים מומרי' דמכיריס בם"ע למוד ורחו הטביעה, מי מהני . מהרי"ב בלחלב פי' כ"ח כ' דמהני ס"ע למוד בשי חפי' רחו הטביעה דשני מדים לת שייך נדמי חומת שנטע. פי' ס"ט וכתב שם דהייטו דוק' בשני מדים המעידים בפני ב"ד חבל בעד חחד מפי שני מדים לת מהני דוק' בשני מדים המעידים בפני ב"ד חבל בעד חחד ממיד מפי שני עדים לת ודוק' כשחמד מן העדי' הוח יהודי חבל בשני גוים לת. מהרי"ח שמון פי' ו' וט' דכריס כשכיון זה לת חמוע מל זכיר סה. והוח בעיקר הקושיח שהקשה הכי"ח מהטיע ל"כ דח הרי ס מ"ל של חמר הוח וגם בח' כו"כ שם ובמ"ש ליון שם וכמ"ש קלקלם יעקב מהגאון מליכח ובכו"ע חבל ר"ח המיקל מוכה כמים כל שלא רמו חותו למלתר דלא מכני שום ט"ם . ובמהרי"ט ח"ח דף ל"ח ע"ב כתב ד

ר כרייס' שם ע"ב וכמ"ק ז ה"ה כפי"ג מ"ב בשם רשב"ם מדברי רש"י והיינו ח מימרת דר' יהודה אמר שמואל שם דף ק"כ ע"ב ט ל' הרמב"ם שם ממשמ' שם ע"א י ה"ה פיה על הרמב"ם מה שלא הזכיר תוקימתא דרבא שם דמוקי למתני' בקבלן מלוכלם ודברי הכל פרש"י ובכ"מ כאן מתוך כך מפרש ובכ"מ ובכ"י כ' ברבינו כהב המשנה כלורס' ויש לפרשה דהייט דלמ"ד בקבלן מלוכלם נהגינהו כ מימרת דתוקימתא דרב יהודה אמר שמואל שם

ביאור הגר"א

דשם : קב) לו מיט . כ"מ ברש"י שם ד"ה וכ"כו ובכ"ה בירושלמי שם ר' לחמי אמר כל שמן מעידין עליו כל מיט אין מעידין עליו אף בבדבדי פ"ק כ' אין מעידין כו' ע"ש : קג) תע"פ שדקרוהו כו' . עכה"ג והרמב"ם כתב עלמו כל הירושלמי לביעתו שלחמרו שם לפי"לאולהו מג"ייר ח"ש שמא נמרב מלוכלם ככווה וכ"כ הרמב"ן והרשב"ץ :

שי למורה

סל"א תע"פ שדקרוהו . כ"כ ע' ח"מ פ"ז מכללים ה"ב דבדקרוהו רף שכי עדיים חיכם כלחמיים אף לפיעם הרמב"ם ופפוקים דבשכי עדיים ל"ב כדתני ע"ש אף שאין לשונו מכוונר שם כרלוי כמ"ש בגליון הרש"ס שלו מ"ש כוונתו כן :

ל צב ו נפל (נז) (קכב) לתוך כבשן (קכ) האש או לתוך יורה רותחת מליאה יין או (ו) שמן קכ) או מים ז או ששחטו בו ח שני סימנים או רובן אפי' עמד וברח מעידין עליו שמת שודאי סופו למות וכן כל כיוצא בו מדברים שא"א שיחיה אלא ימות מיד בזמן קרוב הרי אלו מעידין עליו :

לא צג (נח) [מג] ט (קל) ראוהו (ו) צלוב והעוף אוכל בו (נט קנ) אע"פ שדקרוהו צד [מד] (קלא) י או ירו בו חצים אין מעידין עליו שמת כ ואם ראו העוף אוכל במקום שהנפש יח) יוצאה בנטילתו כגון מוחו או לח) לבו או בני מעיו הרי זה מעיד עליו שמת :

ראוהו

למימר' דמנוייד מי ורמינהו מדם מיטו ולא רחיטו מה שנשפה כו אמרי' שמא לא נפשה כו שום דבר ממתת דשכד פ"י שמתני לא קשי' הא רשב"ח ושא מנוייד ממת לא ממת' מימי לא מי אמר אביי לא קשי' הא רשב"ח ושא רבנן דתני' מעידין על המנוייד רשב"ח אומר אין מעידין על המנוייד מפני שיכול לכוות ולמיות ול"ל מתני' אתי' כרשב"ח ואריך מי מלית לאוקמי מתני' כרשב"ח שא קתני סיפא דמתני' מפני שפסיק בחאד שנשלשלו ליס לא פלוגי כיון לא רבנן ואמרו מיני מיטא מכוון מן המרכוב ולמפלה תנא מלמ' מנוייד לא ממת לא מי אמר אביי שמי מיא ומפני שהוא מהיר ממרזו מכה ולפול' אימ' לך לרשב"ח היושב

ז"ל והשליכו ניס מפתו לפורה מהריב"ל מ"ס : סי' ל"ח . גוי מכל"ת שומר שנטע הספיה ונטע פול ומחריס עמו ויהודי מ' ס"ה בספיה ההיא . ורמה סומר מ' שהוני' סכין והרג את היהודי לפי שלמה לרכוב על קרע מ' שני' הסומר רכיב עליו מין ממש בעדות זו מפ' שם יש ס"ם ע"ש תוחת ישרי' סי' קמ"ח קמ"ט . מכל הר"ם מלקמר סי' קי"ח והמהרי"ו בי רנ סי' י"ו מולקים וסוברים דנעדו' זה מפיחין את מפתו ע' כנה"ג דף כ"ט ע"ב . השליכוהו למים כשהוא מנוייד לכ"ע מעידיל הר"ם מלייך סי' קכ"ג : לח) יולאה. ופ"ה נדקרוהו או ירו בו חלים שם נעשה במקום שנשה נפשו מעידין

פתחי

סמ' שחכר וכלכוחים דברי הנ' ולים הכ"ל וכל זה שם ס : (קיט) לתוך כבשן הלש. עכה"ד ועל כמ' כ"ב מכיכל סי' כ"ש על דבר עגוני שלא נודע מעבלה מחומה שום הכרח ח"ל כשהכח בשעת הגג לא ידעי אלא החיש לעליל רכוחו ושוב לא נודע ממילחוחו רק מלחו שם חחר החיפוח ואחרו כרופחים ואחרו כי שם עלמוח חדם כוחחי ושלמוח הללו שם יעשלו מן החי ושוב מעשם דכל חכמי הכרי קורלנד ואלכ"ם בשיפח חם כוחחי מיכוחו מלמ' מפלכלות וח ובשאר מלכיות שחולין אותו בחבל סביב צוארו ונחנק פיר מעידין עליו אע"פ שהלך משם ולא שהה שם עד שחצא נפשו דכל שא"א שיחי אלא יפות בקרוב מעידין עליו ע"כ אין לפסוק על הורא' זו כלל (ת' בשו"ת לבב"ח סי' שכ"ז לדינ"ו) דנחירינו ביפי חורפי שאירע מעש' זה שהוער על אחר שראוחו על התלוי, והלכו משם חיכף ופ"ז כחב מו"ח ז"ל להחיר' משום שהצילבה בנהרא לא היח' בצואר וליף לה סדאיחא פרק נגמר הדין ח"ר אלו ראחר ולחי הייחי אומר חול ן אומו ואחר כך מפיחי אותו כדרך שהפלבות עושין ח"ל והומח ולחי מפיחין אותו ואח"כ חולין אותו ודקדק מזה סדקאמר ואח"כ מפיחין אותו ס"ם שדרך הפלבים חי' שלא מת מחמת התלי' אלא חולין אות' בידו ואח"כ מפיחין אותו ביורים ורמחים ולא נראה בעיני חילוק זה והבאחי ראי' מתרגום רות שחשיב ד' מיחות ב"ר רניסות אבנע ויקידת נורא וצליבת קיסא וקפילת סיסא הרי שחשיב שם ארבע מיחות ב"ד וחשיב בפוקם חנק צליבת קים ס"ם שסביב צוארו היו צולבים מי שהי' חייב חנק ולא בידו ס"ם ופסוק שרים בידם נחלו מסם אין ראי' מדרבא דאי מחם צליבא בידים לא הי' צריך הקיא למיפר א"א מחם נחלו אלא ודאי ששם אסר על רוב חצר' שלא חלה אוחם בצוארן דאו היח' המיחה קרובה ולא אפושי צערא אלא שינו החליה לחלוחם בידיהם כדי לאפוש צעריהם קודם מיחחן וההיא דמ' נמי הדין דקאחר ואח"כ מיחחן אוחו לא אמרן דבר זה אלא לענין חליה החיה של ב"ר דחייב מקיל וכל הנסקלין נחלין מפילה היו חולין אדם מפשכר מח מפא"כ בחליה של מלבות שחולין אוחו בעודו ח' ואח"כ מפחה אי"ח שם שיפות ע"י חניק שיחנק לכן אסר לשון ואח"כ לאפוקי להמיחו קודם החליה והא דאמר' נעפי לרות אי לן צליבה קיסא בפקום חנק אע"ג דמצות חנק של ב"ר אינו כך אלא משקעים אוחו בוחל עד ארכבוחיו כדאיחא בפרק ד' מיחות דף נ"ב היינו דשם לא נאה נעפי אלא לגלות לה מצות חנק שחנוקים בצואר ולא באה לפרושי לה כיצד הענקים לפי דיננו אלא שפ"ת לה כדרך שהפלבות חנוקים בצואר בחלי' קים' כן חנוקים בדיננו ותו דאי החנא דידן דחנא הי' צלוב היינו בזיון מיחה דפשיטא שאין מעידין בשביל זה המיח, בפרק לרעת האור דהעוף אוכל בו היא חלוקה אחרת שמלא האי דצלוב אין שם רק הצ'יבא ואי בידו הוא מהיכי חיחי להעיד על מיחתו אלא פשוט דצ יבא בצוי אר קאמר ואפ"ה אין מעידין בו שמא חיכף אחבוה שם ושנאר שם ונוכרי שכפ"ז רבנים לא חפציטו לחילוק זה . ו"כ אין לפפוך להקל בזה כלל. ו"כ נרא' דאם בא אחד להעיד על אחר שנחלה צריך לשאלו אם שהה שם עד שיצאה נפשו אלא דאם שמע מפי אחר שפלוני נחלה די בכך כמו שנכרנו לענין קברחיו בסימן י"ח בחשוב' (ופ' בשו"ת בב"ח סי' קכ"ו לדינא) . [מד] או שיירו בו חצים במור כחב או מלא פצעים אפילו בפקום שעוש' אותו פריפה כך ונקשה מאי שנא מפחה בו רוב שנים דסעידין עליו ונראה לחרץ דבריו ותחילה נאפר ונפרש דברי הרפב"ם דהיינו כעיף ל' ופעיף ל"א בפשו' איחא אין מעידין עד שחצא נפשו אפי' ראוהו מנוייד ואפילו וחיה אוכלת בו ופרבינן לפיפרא דמנוייד חי ורפינהי אדם אינו פפפא עד שחצא נפשו אפילו מנוייד ואפילו צלוב ואפילו נחפ פפא הוא אלא פפפא הא פחיי לא חי . אפר אביי הא ר"ש בן אלעזר הא רבנן . דתניא פעידין על המנוייד ואין פעידין על הצלוב רשב"א אופר אין פעידין אף על המנוייד פפני שיכול לכוות ולחיות רבא אפר בפפין פלובות ודברי הכל פי דפתני' דתנא אין פעידין על המנוייד אפילו בפחתו בפפין פלובות אע"פ דפריפתא פורי דאין פעידין דפרפא ע"י פפות ופריפתא דפלוי בפ

דמוקמינן מתני' כוותיה אפי' מן התרכובה ולמפלה לא מכשה דמנוייד מי ומתני סכה דפי' כמיס) ולפי פירושלמי (הביאו כנ"י סק"ח) דאזלינן לחומרא בכתם מנוייד דמוסתין שמא בחרב מלוכלת נכוס (דפרש"י שמתוך המכוה מחרם) מ"כ אפי' דקרו בו חץ בקרוס של חוח או בשאר מקומו שנפצע פריס אפי' אין מפידין דשמא בחץ מלוכלת יבו בו ואפשר שיהים לפוש וכ"ש שחף לרשב"ח מת חוח חוך י"ב חודש ואין מפידין דקאמר פיימו חוך י"ב חודש ומפיין בחוספות (בחף הכ"ל בד"ה למיפרת דמנוייד מי) ירחה דאין דברי כרורים דהחום' כתבו והקשו מ"ל בפ"ק דחולין (דף כ"ב ע"ב) גבי מילחא דרשב"ח מקשי ליה ריש לקיש (דבריהם דמחני' חני' אין מפידין על המנוייד ואין מפידין מהמרכוב ולמעלה חכשה אפי' מנוייד חיי ואינו) דכלא רשב"ח פיימו חיי מפרש בריש מפידין דאין מפידין בחלתר (ופיפה פיימו לאחר י"ב חודש) אבל לרשב"ח דאמר בפי' איכול לכוות ולאיות ע"כ מקשה ריש לקיש דריש מפיפה מפיפה אין מפידין לפוש מפני איכול לאיות ופיפה מפיפה אין מפידין ע"כ חוש"ע ס"ג ס"ב חודש ופ"כ אין מיכשה ואפי' מנוייד מפידין על המנוייד ואפי' מנוייד מפידין על המנוייד ואפי' מנוייד מפידין על המנוייד

אבן העזר יז הלכות אישות

הנהות רעק"א

מד] (סמ) הג"ה דאפי' בקי' מובהק. כ"כ ש"ל דוקא ע"י כי' אבל עי"י כיון דהלה הטעינה לומר בדדמי. הגר' עז"כ כי"מ:

באר היטב

מו עד סופה ובטלה דעד תחלת שעה ג' קאמר אבל מהרי"ט מ"ב סי' כ"ו כתב דשיפור כדי שבל נפשו הייט שעה קלה ע"ש. מיהו כאן אם רחו מ' נטעג וביה לבוש בגדים אלו ואפ"כ

ביאור הגר"א

קד) לאחר כו'. ירו' שם ר' חני בעי קומי ר' יוסי לא מסתבר מיפתן לו שהוא כדי טריפה ח"ל לא אבל בשר בן ועפ"י ומש"ס ב"ד כי לב ס"ב : קה) אבל אם כו' ומיהו כו'. כ"פ הרמב"ם דמהני' מיירי בהפלו בעלמא ודקאו עליו הרשב"א ו"ל ופ"ה ממש קט"ו ח' ור"ח בר אבין חייש אפ' דקאי אלא משום דאמרה חזו נגדאי כו' וכן שם בעובדא דשני ס"ם בעלה אלא שהשאיל בגדיו לאחר ונפצע אותו אחר הכולי האי לא חיישינן ובלבוש ו"ל כתב ס"ם בעלה אלא שהשאיל בגדיו לאחר ונפצע אותו אחר הכולי האי לא חיישינן ובלבוש ו"ל כתב דשני בשעה קלה ל"פ דוקא הכי ס"ל ס"ב ס"ק ב' ובנימין מוכיח"ן ואמר כיוצר כ"ל ר"ת: קו) ע"ש אמר כו'. שם קט"ו ח' אחבאי' להו ע"ש כה וכ' הר"ף ולפ"ז אפשר כשיין ומיהו מ"ם קכ"ח ס"ב ס"ק ח' דהוה נברא דעבד כו' ומהימנינן ל"ש בלא סימנין ודוק ר' סקוהו וחזו ח"ו. ממודע לי' דחיכו ס' כמ"ש ה"ה ל"ש במלחמה היכא דאמר מם וקבריהו אבל בלאה"פ אפי' מרי פהדי לא מהימני כ"ש ע"ש כו' ע"ש ופקפה הרח"ש מ"ש והא מאה כשים ש"ש ס"ב כו' מ' דהכי קאמר מהימני ועמש"ל. והנה דברי הרמב"ם מי קדים על דברי הר"ף אלא שמחלק עמו דבהרי פהדי מהימני לעולם כדעם הר"ף ועוד דלדעם הר"ף ודאי לא מהימן דהא לפי' כהרי קאמר דלא מהימנה ובהרי לא תיכשיל ון ול' הרמב"ם פסיק"ל כמ"ש ואם כשאם כו' ו נה לכאורה קשה החיך מפרש הרמב"ם התיכבי' בהרי הר"ף אם בלא אמר קבריהו אלא שבשעה התיכבי' מעובדא דשם ודוקא בקבריהו ס"ז בכה"ג לא מהני' ון ואם דוקא בקבריהו אפי' אמר בשאם כו' הא לא מהני' ון בכה"ג אבל הרמב"ם מפרש הבעיה מבשאם בקבריהו ואפי' בם בקבריהו ובלא קבריהו בשאר התיכבי' כפי' הנ"ל ס"ב ס"ק ח' ח ס שקשה בקבריהו ע"ב לפו' הנ"ל מש"ה בשאר התיכבי' לא מהני' ומש"ה בהרי פהדי לא מהני' אפי' בקבריהו ע"ב ואפי' בשאר התיכבי' מהני' ומש"ה בהרי פהדי מהני' אפי' בלא קבריהו ע"ב ולפ"ז ניחא מ

ומ"ב כמ"ז מהם מחר מלוכם בנדים חלו ים לחום שמח הרחמן ימח ושמואל בנדיו למחר ומותו מחר נטבח חלח כמן חיירי שנטבח מחר וסי' לכום בנדים חלו ומ"ז מיד מחר מלוכם בנדים חלו חז מעידים עליו. ילכלום מחלק בין בנד מלין לבנד מתחון ודבריו תין מוכרחי' נס בט"ז הסיג עליו: צע הם מחר קברתיו. כי בס"ח חייבין שמח תומר בדמי לבן ל"ל קברתיו. ותם נטבח כמים שחל"ם לריך ס"ת: לו כו ס': מיבחק: ק ח חלח. כתב המניד לשרם הסוני חלי"ב שיטת רמב"ם דהח דמבפי' לש"ם פ"ח כמלחמה לם מהני חיירי חלח מחר קברתיו ולח מחר מיהו שחר פוסקים מפרשים הסוני' דמיירי בדברים אלו שרובם למיתה צע (סב) אם אמר קברתיו נאמן ותנשא על פיו ואם לא אמר קברתיו לא תנשא קח) ואם נשאת ס"ק לא תצא: לד ק וכן האשה (קמ) שהעיד לה אחר שטבע בעלה במי' שאין להם סוף ולא עלה ואבד זכרו ונשתכח קד) שמו קא הרי זו לא תנשא על עדות זו כמו שנתבאר קטו) (ואפילו המיתום כ"ד ולח נשמח לח נשמח) (ריב"ם פי' סמ"ע) ואם נשאת קב לא קמ) תצא: סגם

נסל לגוב מריות חלח ריב"ם פי' סמ"ע והב"י כתב נסם ריו"ז שכתב כל הני דחל' חין מעידים כמור מנדין מומו חסילו היכ' דסיח לח הלא מעמש

באר היטב

וכנה"ג דף מ"ח ט"ב: קד) שמו. ומין מילוק בין מ"ח מו לח עיין ב"י: קה) חלח נמים שחל"ם ה"ם נכל מקום שט"ם ברוב הום חת לח חלח חס נשחת ט"ם מכם מו ומם חת הבעל הסני מו גירסם מוחרת ליגשת למחר הרדב"ז מ"ח פי' ק"ם. ל"ד נגמצח נט חום. חבל חלו דחני נמחני' חין מעידים וכו' חס נשחת חלח. וכן מומן ג' דנרים של

ביאור הגר"א

מילוק בין חמר לחומו שרחה דהח חף ביכסה חין מעידין ושם לחו מקום בדמי' וע"ש כ"ה ובמסומה שם שכתב מהלוקם הפוסקים חכל כחמר כחנם כן עיקר וכן דעם רוב הפוסקים כמ"ש ומ"ם הרב והוח שלם חף שהעור ב' כן מקום חו קטנים ל"ם לו' שטעו בשיעור י"ב ודברי שיעור י"ב לח סם הסנרים רק חנו מעברים זה. והח ודחי חחין זה עכין למה שחמרו דבם ד"ם בנר כ' שלם דחף חסם שהעלו' חמרי בדמי בלח ס"ם כיון דחמסך בדמי חם ד"ם ומ"ם הרב והוח שלם חף שהעור ב' כן מקום חו קטנים ל"ם לו' שטעו בשיעור י"ב ודברי שיעור י"ב לח סם הסנרים רק חנו מעברים זה. והח ודחי חחין זה עכין למה שחמרו

ביאור הגר"א

מם ע"ח מהו שיסתלחון כשע' מלמ' כשמעינן רק הדח חר כ"ב חמח ביומוי דר' ח"ל הן הכוח ביון ח"ל חין הכוח הן ח"ל מיח ח"ל וכולהון מכיס ח"ל וחילו הוח בחיין לח חוין מיימין ל' יהיה כשם ר' חניכ' מעשה בח לכפי ר' ואמר מחן דכשמח נם ע"ם מחן דלח נמלם לח מכשח חמר ר' חייבי דר נגרי בשעם מלחים הוח: הדח חמר' שעד חחד נחחן בשעם מלחמה ור"ל כלפי שהעד חמר וחילו הויין בחיין כחיין כו' משם ר' לכחמיל' שחל חמר בדמי וחעש"כ קחמר חחן דכשחם בשחם שחל כניגרון עכה לדכרין חכל בפרוח נמוי' יודע הי כשפם חם בן הוח וכל החיבעיח נש"ח ח"ל כב' עדים חין כחן ספק דכח חחח נחמר ל"ק בדמי' כל"ל וכ"ש חף נדל"ק וקברתיו כיון דלח חמר בדמי' כב"ל ב"ז דברי הרמב"ן כחי' ובחלחמות ב"ב הרשב"ח וכ' הרשב"ח וכ' הרמב"ן וחרשב"ח חכל הר"ף פירש הח"ע דוקח בקברתיו חכל כלח קברתיו חפי' כחנם חין מילוק בחמרי בדמי וכירש ג"כ חם נשחת בעלה דנזה ונח חלח מקבר חו לח כב"ל ובן פירש דוקח בקברתיו דכלח קברתיו ל"ל דיוק ומיוקמח חל"ל דקחמר בדמי כקושים סוספם ועוד דה"ל לספוקי חפי' ב' כיום חלח דנזה פשיטח להו דחיכן בחמיין ח"ם כו' ב"ל ופשיט לה הר"ף דחח"ן חעובדח דחיכן חל סוספם חף שחכבר כפירוש הרמב"ן בד"ם חעשה ב"ב ל"ל חקבר כחמיין חפי' כלח קברתיו חל"ל חיכן חחיין חפי' ב' כיום חלח חפי' חמיין חל"ל חפי' ב' כיום חלח חפי' חמיין חל"ל חפי' ב' כיום חלח חפי' חמיין חל"ל

שם מעכבת שם ר מעובדת דהוות דקאמר
מתן לחיכה כי אפת כו' וכדאתר ר"ת
שם ע"כ וכפר ה"ה דהכחה יצא לו
לרבינו היכא דלא נפגעה בעייא אם נשתח
לא מצא דהא הכא אמרינן אשתו לחבור'
ואחיכחא דשם נשתח ר"ת ומ"ש כמאי
דמשמע מעובדת דר שילא שם
ע"ש לחומר דקוף יבמות והרשב"ם בפ"ג
ב משנה נטין ד"ה ע"כ נ שם נשתה
ד ל' הרמב"ם בפ"ב מה"ג ממכר יבמות
קף הי"ז ע"ש וכדמפרש לה שם בגמרא

ביאור הגר"א

בעמוד וכמ"ש בהג"ה: קי) ודוקא כו'.
שם בא בדא דרב שילא דלא מפקינן כמ"ש
הפוסקים: **קיא)** **לו** בעמוד. בעובדת
דר"ה מדיבורי' דר"ת כו': קיב) אבל
כו'. דהא רב אסי לא ס"ל שילא מדברי
ר"ת ור"ח בגיר' מדיבורי' דר"ת לכאורה'
הוא מיומר אלא דוקא קאמר בכה"ג:
קיג) וכ"ז כו' אבל כו'. כמ"ש ב"יטין
ב"מ ב' וכמ"ש בכל"י דהוספין"עליו מומרי
חיים כו' ופרו ופיקח דאו יי' ותפילו
בשאם אלמ"ש בכל"י אבל ובמ"ל מקיא בהגה ודוקא
בחיים אלמ"ש דרוקן למיתה בכל"ל
קיד) ומפני הטיר כ' שכן דרך כו'כמ"ש
והכיא הטבה להסבר וכמ"ש פוסק
בבזיר יו"ד ס"ה פרה כו': קטו) בחיים
אלמ"ש. ס"ל דלא קאי נשבו"ש המעיד
אלא אאבל אלמ"ש: קטז) יש כו'
דאזלינן בתר רובא ואף דקי"ל כשמואל
דלא אזלי' בתר רובא ברובא דשכיח אף
שמואל מודה במ"ש בפוף ס"ק דכשהוסם
ובכוף יומא דוב ישראל כו' להחזיר
אבידה וכן לגיזקין דיקא כמלחמה ע"מ
הם ברוב ס"ה בישראל ורין אשפנע על
אפף אלא מחזירין כ"פפק ח"ש בכל"
דאזלינן לבתר אפשה רחוקים. ליקוט
במ"ש המחזירים אפשה מומרא דח"ח
ועפוף דבכורות כ"ב ורמ"ה ויש ב"ב
דיבמות: קיז) ליקוט ויהולא ליהרג כו'.
אפשה הני ליתני דקאתר בגמרא וכן
הר"ף וכפר הרמ"ם אפיקם בליאפה
קמא ודחק אם אלד אבל דרך אחי ף
לפ וק בליאפה בהרף ורפשב"ם בכה
אפ. בפני הלבושים למאירי ודבריו
נכונים כי כן דרכו לפפרק בדי"ם
להחזיר אבל היוסר נכון כדברי רש"ל

שי למורה

סל"ד נפ"ם בעבריינים. ל"ב ע' להרב
המגיה בא"מ"ל בה' ניירונים אי'
ר"ח ה"ב בקונטרס ונ"ע:

הגהות רעק"א

מה] **שפ"לד** הג"ה לא העידו שבפה
בשנים כדי שפ"ב. ל"ב
פיעור זה בא' הרי ש"ם אי' שפ"ז שפ"ע
שפ"ז דהוא ג' שעות וכ"ב מהר"ם שטון
אי' ת' ומהר"ן המחייב בא.וכא מקור
ברוך ר' ל"ב ובתוד' פ"ה אי' ז', ועיין
שפו' ב"ח קימן ע"ע ובשפו' פרח מפפ
לפרן אי' כ' ובתוד' מוכל מפפ אי' ב': **מו)** ח"ם חום ס"ב כ"ומר שרשוהו מיד,
ל"ב בתוד' ל"ב אי' ב"ח בתב
בבפי' קבריפו ממפ דחיים הוי לעניין זה
כשלחמה דלפפת ס הם חיים ובדחיים
לחתים:
מז) ב"ח חום ס"ז לחאור' לפ"ש.
ל"ב ומ"ש ס"ב ובדוגיא נוכי' דף
בפ"ת בתם בעל' נוכה כתוב' ולפ ס"ב
ובדוגיא היינו דלמחן היכי דליכא פוף
מדרש כתוב' אין ע"ת נאתן ואפת פוף
בסיפוך דלעניין ממון מחפצי' מיפלל"ם
ודאי תם והחתים יורדים לנחלה אלא
לעניין כתובה כיון דאיכ' מומרת להפשך
לימם נוכה פפום מדרש כתוב' ס"ב נוכה
ובדוגיא דאיכו בכולל ע"ב נוכה והוי כמו
יבידה דנחלה. ככלע"ז: פפוע דלא כפפר'
מקור ברוך קי) י"ת ופי' פפו' מפ"י
לניים לוי קי) י"ת:

חכמת שלמה

פעיף לו בא אמר אמר וכו' ל"ב עיין
בב"ש ס"ק קט"ז שהביא דפ"
רפ"י דאם היא תומרת אם אפילו כמה
פכולין תומרים לא אם היא נאמנת
דכמ"ש נאמן על עלמו ועל אפ"י בפוזה"
מהדורא שפי אלי קימן פ"ח בהשובה
ל"ש ככאפין מ"ש בשא לאפאל ע"ש
בשו"ת ודוק:

באר הגולה

ר"ח בן פרעם תלת וכן אם נפ: לגוב תריות תלת ריב"ם סי' שפ"ם ע' ב"ם: קו) מכם
דוקא מכם מפורפם בהורמה ל"ל סי' מ': קז) תלת · ע' מ"ם וב"ם וכגה"ב דף מ"ז ע"ב:
קה) ממש. **כתב ם"ז בזה** לה מכני עד אפי עד אם לא אמר בפירוש אין נפפע אע"ג
לכמה דברים אקיל נפר אפי עד היינו דוקא בדברים שלפי מ:מות הלשון של פעד
הוא מורם על יותר קרוב למיתה מן החיים אבל אם אומר נפפע אחם יש יותר
פברה דנפפע בחיים אחל"ם כי רוב בפפעים בחיים אחל"ם אבל אם אומר אחם
בחי' בחיים רק אחל"ם רק אחומר אחם ואינו אומר שנפפע ממם ואפשר אלא
אחם עד אחלת נפאו בזה הולים לבחר בחיים אחל"ם אבל אם אומר אחם
בחי' בחיים

פסה מחלוקת ביניהם כאן: (סז) מיהו משום לזות שפתי לא תצטה. מלשון הרמ"ם משמע דאין כזה איסור רק דפעמ טובה היא אלא תצטה הרמב"ם בסמיט עליה זו וכתב בכ"מ הטעם דלא לאיתמר דרבה לא קאמר למימר הכי: (סח) ומיהו לאיתמת דאכיי אבל לאוקימתא דרבה לא קאמר למימר הכי: (סח) ומיהו מומרת כדי לי במת. רמ"י פי' בכתובות דכ"ב ע"ב אפי' אמת מ"מ יכול לומר כדי לי אלו היה קיים לכי מוקפי שכדי לי אלו היה קיים כדי בה ואין אפס תלוי אלא למי שלבו מוקפו אבל הרי"ן כתב בפ"ב דכתובות אאין לי כ

הגהות רעק"א

כי פרים כפירים אכל בלשון הוי פלגא וגלגא. והכי מסתבר להכי דמיירי מהא דש"מ לומר היא ושי"מ לומר לא משום דכתיבי נמשם להבד ותומרים נרדי לי ולכרמלין גם כזה פלגא ומשמע נמי ליומרים כי נמורה שמה בשלה. ולא תמרי שמכשלה גם לאחר ט"י לירוק פדופה לש"ת דמם כתו דם רפ"י עדי, לשם לומר, מם לנבי כ' כיצים לחרום בתומרים לה כם כמ"ש בשב"ם. לש"ב דמ"ת מקרי פלגא וגלגא ול"ש לדינא:

ג) ח"ם לרם ע"ד ולעיל בשכרי סי' ז' ס"ב ס' ב' ושפו' ס"ב ס"ב מלש"ש סי"ם:

חכמת שלמה

ס"ק ל"ח שפה לומרים מם וכו' כ"ב עי' לעיל בס"ם כ"ק ל"ח מם שכתבתי קצשיה כשם הב ון מוכי המעיל על פרי"ם מציינין למה לה לריך שם דלעלו נכרי כוח ופ"ת כזה כדברי הב"ח קלעיכין במפדרי, כיצן ל"ק קצה מקומם של' ניפין ביפן ק"ב והנה קיצים פנתון שכל נרתה דל"ת דשבלמת נבי פלוני נש"ו כתם לה סוף ול"ם מה זה אין הכן הוכתה לם סוף ידוע לו שלא נכרי לכך הי' לו להקשות דלמ' נכרי כוח שפל נבי כל השמע קולי יכבוד נש יפשחי רובה דהיה בקי בדיכין מדלגה אחר סתם כשנו נש לרשתי וי"ת אלו ש"ת שמעתי מהם כשם שלא נכתבו לנו אלא לפי שהי' בהם ענין לנו כמו שנתבארו בהלכות ממרים ומורה ולפי שהי' בהם ענין לנו נכתבו ונשנו בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה ולא נכתבו ולא נשנו אלא נמסרו לחכמים בקבלה ובמשנה תורה כתבם ולא בתורה שבכתב ולא בתורה שבעל פה אלא הודיע שהם הלכה למשה מסיני ונכתבו ונשנו ונתבארו ונתפרסמו בידינו ובידי כל בית דין שיבוא אחרינו עד סוף כל הדורות ולפיכך אמרו חכמים כל המוסיף גורע וכל הגורע מוסיף אין לך בהם אלא מה שנאמר בהם בלבד ולא יוסיף עליהם ולא יגרע מהם שנאמר את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אותו תשמרו לעשות לא תוסף עליו ולא תגרע ממנו ואומרו אשר אנכי מצוה אתכם היום אינו אומר אשר צויתי את משה אלא אשר אנכי מצוה אתכם היום כלומר אשר אני מצוה אתכם היום ביד משה הוא שנאמר ויהי ביום כלות משה וגו' ואומרו היום אינו אומר שהיום נתנה לו אלא שהיום נתנה לו ביום שנתנה לו נתנה לו ואומרו היום לומר

אחר ואמר לא מת (עח) קבר קלא) (קנד) והב"ד (קנה) צריכין להיות (קכה) ג' [נו] וכשירים ולא קרובים זה לזה ולא לעדים:

ס ג אשה [יח] אומרת לא מת ושתי נשים אומרות מת קבה הרי זו (קנו) תנשא וכן אם אמרו י' נשים לא מת וי"א

חלקת מחוקק

שם זה בדמיונו לומר דוקא התירוה ב"ד אבל לא התירוה ב"ד אפי' נשאת קודם שבא השני הוי כאלו באו בבת אחת והר"ן השיב בפשיטות דכל היכא שנשאת אף שלא התירוה ב"ד כיון שנעשה מעשה על פי ראשון הרי הוא כשנים ודברי השני הבא אחר כך הרי הוא כא' וגם מ"ש בתשובת הרמב"ן (הביאו גם כן ב"י ס"ק נח) וכל שלא עמדה בפני ב"ד אין בדברי העד כלום היינו מאחר שלא נעשה מעשה ע"פ העד אם בא העד השני הוי כבת אחת אבל אם נשאת ע"פ העד אין לך מעשה גדול מזה וכדברי הר"ן ואין בזה חילוק אף שכתב בלשון י"א: (עח) והב"ד צריכים להיות ג' וכשרים. וכבר האריכתי בתשובה שאף שהרב כתב בד"מ שהולי' דין זה מתשובת הרשב"א סי' תתמ"ט ותש"ן הנה כשמעיין שם אין ראיה משם וכבר האריכתי בזה להבי' ראיה דשני כחכם א' ככל הוראות דעלמ' ומיד שהורה חכם א' להתיר לא תלא מסיתרה רק לענין קבלת עדות שלא יאמרו מבודין היינו לריך ג' לקבלת עדות:

וכדי שיעמוד על בוריו של הדין הנ"ל הצגתי פה התשובה הנ"ל:

מ"ש בש"ע סל"ע שהנשאת ע"פ ע"א לא תנש' אלא ברשות ב"ד והגיה מהרמ"א והב"ד צריכים להיות ג' וכשרים ולא קרובים זל"ז ולא לעדי' ולא נדפס בלדו מאין הולי' הרב הג"ה זו ובספר ד"מ העתיק תשובת הרשב"א בסי' תשמ"ט ותש"ן ונראה שע"פ תשובו' אלו הגיה הג"ה זו והנה דברי הרשב"א בתשו' ההוגים וקלרים שהם וכתב שהב"ד לריכים להיות רחוקים זה מזה ומן העדים ומן האשה עכ"ל ולא פירש אם קאי על ב"ד שמתירין העגונה או על הב"ד המקבלין העדות וכמו שמיירי בסי' תשמ"ט בענין קבלת עדות או לא קאי כלל על דיני עיגון רק מיירי בדיני קדושין או שאר דיני נשים והנה באמת תשובה זו תמוה מאד שאם קאי על ב"ד מתירי עגונה וקאי אאשה הנשאת ע"פ ע"א בלריכה רשות ב"ד ועדים דקאמר היינו עדים דעלמ' וא"כ היו לריכים הב"ד להתוועד יחד דוק' ביום ולא בלילה ודוק' הם בישיבה והיא בעמידה וכל דיני ב"ד המבוארים בדיני ממונות יהיו הכל נוהגים בהיתר עגונה זו מה שלא נזכר בשום פוסק ומחבר ועוד למה בעדות הקילו אפי' מפי שפחה מפי כותי מל"ת מפי קטן ובב"ד יחמירו כ"כ דוק' ג' ולא קרובים ולמה בכל דיני איסור והיתר אדם רואה טרפה לעלמו ובכל דיני נדה שהוא איסור כרת נשאלין לחכם בין קרוב ורחוק ולמה ישתנה דין העגונה להחמיר יותר מכל האסורין שבת רח והנה מלאתי תשובה זו בתשו' הרמב"ן סי' קי"ג שם נכללו שני תשובות בקלרה אשר נדפסו בתשובת הרשב"א הנ"ל ושם כתוב והב"ד לריכים להיות רחוקים זה מזה ומן העדות ומן האשה ומן האיש ולא מיירי בדין עגונה כלל וקרוב לשמוע בבדין ציגון אף מקבלי עדות אין קפידא אם העד קרוב להם כמו שגוף העד אין קפידא אם הוא קרוב או עבד או שפחה ואף על גב דיש לחלק דבשלמ' עדות הוכרחו לתקן להאמין אף לקרוב דלפעמים אין שם עדות אחר אבל דיינים יכולים לקבל הבלתי קרובים מ"מ אין נראה חילוק זה דלא מלינו שהחכמים החמירו גבי עיגון שאם יש קרוב ורחוק שהיו הל. המעשה שלא יקבלו עדות הקרוב אלא עדות הרחוק וה"ה נמי גבי ב"ד יש לחוש לעיגון אם יחזרו אחר ב"ד כשר גם לא הבנתי קבל' זו מה טיבה אם העד הראשון הוא שפחה ועבד וקטן וכותי מסל"ת א"כ מה לריך לקבל עדות הבני בב"ד יותר מן הראשון בסיפ דרך שיחה בעלמ' ולמה יהיה יפה כח הבן מכח האב. ועוד הטעם בלריכה ג' לקבלת עדות ולא ב"ד שנים דלא מיקרי ב"ד רק הוא כעד מפי עד ובפנו' אף עד מפי עד מכני ועוד דידוע מה שנחלקו הרשב"א והר"ן בטעם שאין העדים יכולים להיות קרובים לדיינים (הובא בחורך פ"ב דכתובות בהר"ן דף קס"א ע"א) ולפי טעם הר"ן דיליף לה כמו שמבדי' לא יהיו קרובים זל"ז כך כעד עם הדיין אינם רשאים להיות) קרובי' ע"ש בחורך פשיטא דמותר בעיגון דאפילו עדים גופייהו קרובים ניתנו גם הדיינים קרובים כ' הרא"ש בס' זה בורר המרה חורה הרוג ע"פ עדי' כרוב ע"פ דיינים מה עדים אין קרובי' זה לזה אף דייני' וכו' וא"כ גבי עיגון לא שייך זה ובתוס' פרק המובל כהבו בפשיטות בשם ר"י מאורליינש דלא פסלינן עדים קרובים לדייני' ע"כ נראה בפיני פשוט מאחר שלא נמלא דין זה בטור וברמב"ם וכל המחברים שהמיטו דין זה ולא נגלה דין זה רק בתשובת הרמב"ם ותשובת הריב"ש בשם תוספות (הביאה בב"י ס"ק מ"ב) נרא' שאין הספי' שהאשה תושיב ב"ד כשר ותשאל את פיהם ודוק' ג' ובלתי קרובי' רק דאמרי' דעד אחד ההאמינו אותו משום דהיא דייק' ומינסב' ע"כ לריכ' לדקדק ותשאל לחכמים וכן משמע מלי תשובת הרמב"ן וגם לא בלא דגמרא דייק (דמתניתין תנא דף פ"ז ע"א ניכת שלא ברשות מותרת לחזור לו (ופרש"י ניסת שלא ברשות ב"ד שבאו שנים ואמרו מת בעליך וניסת מעלמה שהרי לא היתה לריכה להיתר בית דין מותרת לחזור לו דאנוסה היא) וקאמר עלה בגמרא מדקתני סיפ' נשאת שלא ברשות מותרת לחזר לו בלא ברשות בית דין אלא בעדים מכלל דרישא ברשות בית דין וכעד א' וכו') מדקתני שנמרי' ברשות ב"ד ולא תני בהוראת ב"ד והתני' במשנה לא נקט רשות בית דין כלל רק בסיפא קתני שלא ברשות ומפרש בגמרא שלא ברשות ב"ד ומינה נשמע דרישא מיירי ברשות ב"ד וכל היכי דאיכא רשות כל דהו כגי בהכי דהם היה לריך ב"ד ממש לא ה"ל לתנא להעמיט דין זה וללמדו מכח דיוקא דסיפא וכמה פעמים מלינו בגמרא רשות ב"ד ואין הפי' שיהבו ג' הברים במקום המיוחד לב"ד ובגמרא פ' הכונס דף ס"ב ר' יהודה אומר בנר חנוכה פטור מפני שהוא ברשות ואמ' עלה בגמרא מאי לאו משום רשות ב"ד וכתב הפי' שב"ד חכמי ישראל נתנו רשות לכל אים להדליק נר חנוכה מבחוץ וכן עוד שם כל אלו שאמרו פותחין כו' אף ע"פ שברשות כו' ג"כ הפי' כן וכן משמע מדברי התו' בריש כאשה רבה דף פ"ז ע"ב בד"ה מכלל דרישא ולריכה לשאול לב"ד להתירה וכו' פי' דבעירא דלריכה היתר ואין לבון זה מירה דלריכה היתר ושתעמוד לפני ב"ד של ג' רק שאלה בעלמא ואפ"ג דהתו' כתבו זה למאי דקי"ל דע"א מהימן מדאורייתא אבל לפי המסקנ' אפשר דלריכה היתר ב"ד מ"מ אין לזה הכרח מאחר שלא נזכר במשנה למה נאמר דהס"ד והמבקנ' חלוקים דנוכל לומר לפי המסקנא פשיטא דלריכה שאלת חכם רק לפי הס"ד היה קשה להו לתוס' מאחר דע"א נאמן מדאורייתא למה ליה רשות ב"ד. והשיבו מ"מ לריכה באלת חכם מאחר בבכמה דברים אין ע"א נאמן הדע דלאו כללי הוא וב"ד דקאמר לאו על ב"ד הרסי של ג' או על שנים דהא קתני סיפ' דמתני' הכ"ל ניכת ע"פ ב"ד הלא וספורה כן הקרבן וב"ד זה היינו ב"ד הגדול דהא ב"ד דעלמ' אינם סוטרין האשה מן

בית שמואל

ומתוספות שהבאתי לעיל דס"ל אף אם התירוה לא מהני אלא לענין אם נשאת לא תלא אין לדייק דס"ל אם נשאת בלא התרה תלא דייל ה"ק אם התירו אותה אז אפילו בא עד ואמר לא מת ואחר כך נשאת לא תלא אבל אם לא התירוה ובא השני קודם שנשאת תלא אבל אם נשאת קודם שבא השני לא תלא אפי' לא התירוה ועיין במרדכי ס"פ האשה שלום ועיין סי' ז' ולכאורה ק' לשיטת הר"ן דס"ל נישואין שלה בלא התרת ב"ד מהני דלא תלא אם כן מה מקשה בש"ס פרק האשה שלום על מתני' עד אומר מת ונשאת מדייק עם ספמ' דנשאת הא לא נשאת לא תנשא והאמר עולא כל מקום שהאמינ' תורה ע"א הרי הוא כשנים ואוקמי מתני' לא נשאת ממש אלא כתירוה להנש' א"כ מוכח ע"כ דעול' איירי נמי בהתירוה אם כן קשה למה לא אוקמי מתני' נשאת ממש ולא התירוה ואין להבי' ראיה מדברי הרמב"ם דס"ל לא תלא דהא כתב שם אם בא השני קודם שהתירוה ה"ז תלא אלא אם כן שנשאת לעד המעיד שמת נשמע אם נשאת לעד המעיד אפילו לא התירוה לא תלא שאני התם דזה אומר ברי שמת אבל אם נשאת לאחר דא"י אם מת י"ל דס"ל דוקא התרת הב"ד מהני דלא תלא אבל אם נשאת בלא התרת ב"ד תלא: קבר והב"ד לריכים להיות ג' וכשרים כו'. ובח"מ מאריך בזה וכלל דבריו דא"ל כאן ב"ד אלא דומה לשאר הוראות איסור והיתר ודי ביחיד גם א"ל ב"ד לקבל העדות דהא עד מפי עד כשר אפילו לא אמר העד הראשון עדותו לפני הב"ד גם הטע' הוא דלריך ב"ד לקבל עדות כי היכי דלא הוי עד מפי עד וכאן עד מפי עד כשר א"כ א"ל ב"ד לקבל העדות ומקור דין זה מ"ש הרב רמ"א דלריך להיות ג' וכשרי' לא מלינו להדי' ומה שמלויין תשוב' הרשב"א סי' תש"ן לית' ושפיר יש לדחות כמ"ש בח"מ. אבל יש להבי' ראיה לדין זה מ"ש סוף יבמות שם איתא פלוגת' עידי נשים אם לריך דרישה וחקירה ור"ע ס"ל דלריך דרישה וחקירה ופליגי אם היתר נשים דומה לדיני ממונות או אם דומה לדיני נפשות כי יש סברות לכאן ולכאן כי מה שמתירים אותה לאחר דומה לד"נ ומה שהפי' גוב' הכתובה מחמת הסיתר דומה לד"מ. ולכ"ע נשמע דהוא דין ממש ולא דמי לשאר הוראות איסור והיתר דלית' שום דין אבל כאן איכ' דין אפ"ג דלספמי' אין לה כתובה מ"מ לא פלוג כמ"ש בב"י. אפ"ג עד מפי עד כשר לעדו' אשה אין למידין אפשר משאי אפשר תדע דהא ר"ע ס"ל דלריך דרישה וחקירה וס"ל עד מפי עד כשר והא עד הראשון אמר בלא דרישה וחקירה אלא ע"כ נ"ל דל"ד עד הראשון לעד הבא לפנינו דזה לריך דו"ח וכן לריך להגיד עדותו לפני ב"ד דוק' וכן משמע מהג"י דס"ל דלריך להיות ב"ד כשר דהא נותן טעם דבעדות אשה כשר בב"ד הדיוטות משום דשכיח ומיר' מחסרונכים לכן שייך שליחות בעדות זה ואי אמרת דא"ל ב"ד כלל פשיט' דכשר ב"ד הדיוטות אלא ודאי דלריך ב"ד כשר ומה שהבי' ראיה בח"מ מפסקי מהרא"י מה שהתיר מהר"ר פעביל אין ראיה כלל דשם ב"ד היה עם מהר"ע אלא שנקר' הסיתר על שמו גם אם נשאת כבר שאני: קבה ה"ז תנש' אפילו אם לא התירוה מותרת

באר הגולה

הר"ד כהן בית ה' ל שם בעשה דיבמות וכדמוקי לה שם בגמרא':

ביאור הגר"א

בלא ברשות בית דין ובעדים שהלא"ם ולא ד-ריך שבשעמ' דנשאת כו' ו שוסדכתמ' נשאה על פי בית דין כנ"ל: קלא) והב"ד כו'. כמו בכ ד הלריך בית דין וכמ"ש בח"מ סי' ג' ס"ב פתוח משלב' כו' ולדעת הרמב"ן אפי' ב חיד מומח' לא כמו שכתוב בח"י משפט שם וכן לא קרובים כמ"ש בהו פס' וירושלמי והביאו הרי"ף והרא"ש פ"ג דסנהדרין ועתוס' דרפ"י דיבמות ס"ח ב' ד"ה כלל כו' ע' דלמסקנא היינו מותרת בלא ב"ד וכן אמר בסוף יבמות דפל גי אם כד"ר או כד"מ ד אלמא דב"ד לכ"ע בעי ואף דהקילו בעדות אשה היינו משום עיגון' כמ"ש ברפ"י שם משא"כ בב"ד אוקמי' אדינא דאורי הא שאני בב"ד או ד"מ ואף דרישה וחקירה לריך לר"ע ור"ע כיון דליכא משום תקנת עגונות אבל בעד מפי עד כשר אף על פי שלא נחקר העד הראשון דשם עייך

הגהות רעק"א

כאן סעיף ס' אשה או רם לא מת. כ"כ ואם אשה אומרת לא מת ועד כשר אומר מת ע' ב הרא"ש:

שי למורה

ע' יבמות דף ל"ג ואם בא הע"א ואמר מתה בעט שאמר הראשון ע' בחדושי רשב"א שם מה שנחלק עיין בח"מ ודו"ק:

חכמת שלמה

סעיף לא בהג"ה והב"ד לריכין להיות ג' וכשרים וכו'. כ"כ הנה לא זכר ס בעי' דוקא היתר ג' בע"כ איכו כשאר הוראת איסור והיתר דהכי' עבדי רק הודעת הדין אם לאסור או להתיר דא"כ יהי' די ביחיד ובע"כ דס"ל דדבור יהי' גורם ההיתר וכך תקנו חז"ל דלא הותר רק ע"פ דבר רם ול ך לדידהו נראה דראוי כתחילה שיהי' ההיתר בפני האשה דים לדמות זה להיתר נדרים דלא מהני ע"י שליח רק בעינן שיבוא הנודר בעלמו לפני המתירין והיינו מכח דבהיתר הנדרים הדיבור דידהו גורם ההית' לכך לא מהני ע"י שליח ולכך ה"כ בזה דהדיבור דידהו גורם ההיתר ואפומייהו ניתרת בעינן שההי' בפני האשה לכתח' ולא שלא בפניה כהלעמ"ד בזה ודוק:

באר היטב

מבואר לעיל דהלא. וע' תשו' מהרשד"ם סי' נ"ט דחולק על הר"ן. והרמ"ש בקע"ד הסכים עם הר"ן וכן הוא סברת מהריב"ל ח"ג סי' א'. מה שהקשה הב"ש לשיטת הר"ן מה מקשה הגמ' דיבמות קי"ז ע"ב על מתני' דתני עד אומר מת ונשאת וכו' טעמא דנשאת הא לא נשאת לא כו' למה לא אוקמי מתני' נשאת ממש ולא התירוה ע"ש. וגם ק"מ דהא יש עוד לדקדק דלפי סברת המקשן דהקשה האמר עולא כל מקום שהאמינוהו וכו' ופרש"י שם ד"ה לא הלא מהתירה הראשון וכו' דוקא כשהתירוה קודם שבא עד ב' אבל אם בא עד ב' קודם שהתירוה לא אתשבי' אלמי כתרי ע"ש א"כ האלים המקשן בדעתו דמתני' נמי איירי שהתירוה קודם שבא עד ב' קשה מנ"ל זאת דילמא מתני' איירי שלא התירוה מש"ה קתני נשאת ואי"ל דהמקשן היה מוכח לעלמו דאיירי מתני' בהתירוה דאל"כ למה קתני אם נשאת לא תלא ה"ל למיתני תלא ודלא כסברת הר"ן. ק' מנ"ל זאת למקשן דאין הדין של הר"ן אמת. וכך הי"ל להקשות במאי עסקינן אליבא שלא התירוה א"כ למה קתני ואם נשאת לא תלא ואם בשהתירוה למה קתני נשאת. אלא ודאי דהמקשן הקשה כפשוט' למה קתני דוקא אם נשאת משמע דבלא נשאת לא משכחת ליה שום חקנתא הא אמר עולא וכו' א"כ בהתירוה נמי תנשא ע' ודוק. ועכנה"ג דף כ"א ע"ב שכתב דעדיף נשאת שלא ברשות ב"ד מהתירוה לינשא ע"ש: קכה) ג'. הח"מ מאריך ומסיק דא"ל ב"ד אלא דומה לשאר הוראת איסור והיתר ודי ביחיד גם א"ל ב"ד לקבל העדות דהא עד מפי עד כשר רק לענין קבלת עדות שלא יאמרו מבודין היינו לריך ג' לקבלת עדות אבל לענין היתר עיגון ביחיד סגי ע"ש. וב"ש הביא ראיה דלריך להיות ג' ע"ש: קכו) תנשא. אפי' אם לא התירוה הרא"ש: כשרים

פתחי תשובה

שם כ"ג: (קנד) והב"ד לריכים. עח"מ סקע"ח וע' בח' נו"ב תניינא חא"ע סי' נ"ו בהג"ה מבן המחבר מ"ש בזה בענין קושית הח"מ על הרמב"ם למה נקט שאין זו הורא' אלא טעות וגם בענין שכ' הח"מ דהא דהלא ניסת ע"פ ב"ד ספירה היינו ב"ד הגדול כ"ש בחריבות. (קנה) לריכים להיות ג'. עבח"ש שהאריך דיו בעי' ב"ד של ג' לא בהתר' דדמי להוראת או"ה ולא בקב"ע דהרי הטעם דהלריכו ג' לקב"ע ולא סגי ב' דהוי כעד מפ"ע ובענוגה דעד מפ"ע כשר לא בעי נ' ע"ש וע' בת' רע"א ס' הכ"ג שדגחו שם ד' ק דבעד א' חשה עד א' ועד אפ"ע נלמן מ"מ בעי דוז שמקבל עדות בב"ד ובעד מפ"ע מהני במעיד הב' בב"ד אבל שלא בב"ד י"ל דלא הוי עדות וכתב דהלייה הח"מ יש לדחות בטוב דהא דאמרי' בעלמא דלא פני כב' דהוי עד מפ"ע היי ו דכל א' היה בא שרי לב' לקבל עדות ויעידו בפני ב"ד של ג' שהועד כן בפניהם ויהי' או שם עדים לזה לריכים לט"ס דעד מפ"ע ובהא"ג בעדות א ה מהני אבל מ"מ כל שלא הועד בפני ב"ד לא נגמר ההיתר דבעי הגד' בב"ד דוק ומ"ש הח"מ דאי ממה ד"בוחר בס' ‏י כ' לענ"ד זה אמ"ז דהי' א' זו הוי רק בהוראת איסור ו יתר ולא בעי ג' אבל מ"מ בעי ההורא' ע"י קב"ע בב' דלריך שיקבל העדות בפני ג' עכ"ל ע"ש. והב' דעת הב"ש כאן מבואר שדעתו דלריך ג' אף בקב"ע והן לענין הספי' משום דחשוב כמו דין ע"ב יך אל פי בע"ז בדעתו ב"ב לחלק דלענין ק"ע כ"ע מודים דלריך

תשובה

ב"ד אבל לא לענין הספי' והרב המגיה הזכיר דברי הב"ש ה"ל והשיג עליו ע"ש (וע' בת' ח"ס ס"ס מ"ח שכתב וז"ל ולשם טעם ישיבה ב"ד של ג' שכי רמ"א לא ידענא ולדקו דברי הח"מ ואפ"י. דהב"ש החזיק כעד רמ"א היינו לקבל עדות בשלשה אבל להתיר' בשלש' לא ידענא מ"מ הואיל ונפיק מפומי' דגברא רבא לא יזהג' מפקידו עכ"ל וכ"כ עוד בכמה תשובות דראוי להתיב ב"ד של שלשה: (קנו) שמעו כל א'. עבה"ט דהב"ש חולק על הח"מ וסובר דאחד שמעא ערבים עדיף מא' שמעא מא' ועי' בת' ל"ל סי' כ"ז שדעתו כדעת הב"ש . ועי' בת' גאוני בתראי סי' י"ח שנחלק בזה הב"ח עם הגאון מהר"י בעל מנ"ש ודעת הב"ח שם כדעת הח"מ קיים שגם דעת חכמו הט"ז כן הוא אבל דעת מהר"י בעל מנ"ש כדעת הב"ן וב"ש ע"ש וע' בתשו' נו"ב הנ"ל הנייכא סי' נ"ז בתשו' מבן המחבר בכ' הנה דעת הב"ש הוא רק כעד א' שאמר ששמע מפי ה' שאמר ששמע מפי רבים שמתו ועד א' אומר ששמע מפי רבים שנלנל (כן סי' כעובדא דידיה והיה בהכחשה דמי ומת) כודאי דבטלו דברי האחד נגד דברי רבים ואנו מאמינים ברבים ששמעו מפי רבים שמה . ואין לה יב ע"ז מ שו' ל"ן סי' כ"ז שכ' שאנו דנין רק על העדים אשר מפיהם ששמעו העדים אשר לפנינו ולפ"ז בב"ד הרי זה ר' ים נגד רבים זה אינו דהל"ן כ' זה בא' ששמע מפי א' שמי וא' ששמע מפי שנים שהם בזה אמרי' דלין למ לרין על העדים

טורי זהב

[נו] ג' וכשרים כו' ימה לי דהא אמרי' סוף יבמות דאמר ר"נ האלקים אכלי כוורא לחסא מדבוריה דר"נ אולי דביה"ו ואינסבא כו' והא ר"נ לחוד אסר בן והאיך אינסב ממאמר ר"נ ביחידות אפי' אם הוי אומר זה ב"י פסק ולא מצינו שהקפידו ע"ז בעת שלא שמע' מפי נ' שהב ב"ד אלא ודאי דבמוסר' מני וכ"ש בה"ש שלא יהיו קרובים זל"ז דלא"ה יפסלו קרובים בוה דטאי נגעה שייכא בזה והנה הסכור יזה מתשו' רשב"א כו' תשמ"ם הביאו ב"ש ושם קאי על ב"ד המקבל ע"ת ובזה ב"ע מודי' דבן הוא אבל לא על ההורי' היתר:

חד מדמי ליה לדוני נפשות דצריך דרישה וחקירה וחד מדמי לדיני ממונות דא"צ וג"פ גזה דהוא דין ממש ולא דמי לשאר הורא' וצריך כאן ב"ד כשר עכ"ל אומר אני דודאי לענין קבלת עדות נכונים דבריו כמו שפירש"י כיון דעל פיהם תנבה כתובתה כשתנשא כו' א"כ מכח עדות הל"ז תגבה כתובתה וכן ל נין ר"נ דו' ג"כ מכח עדות שרינן לה לעלמא לכך צריך ג' אבל להתיר' אין זה אלא כשאר הורא' כי אין כאן מספק לא דיני ממונות ש-רי אינו עוסק כלל מדין כתובה ולא דיני נפשות יש כאן רק אם תבא אח"כ לגבות כתובת' אז יהיה דיני ממונות וכן בד"נ. אח"ז ראיתי בתשו' מהרא"ם ס"ס ל"ו שכ' הא דפליגי אם צריך דרישה

דברי המניה

כ' הב"ש יש להביא ראיה מש"ס סוף יבמות דפליגי שם אם צריך דרישה וחקירה אולא

מותרת לכהן . הרמ"ס : קבו שלש חומרים שנים כמה חלה כפדים כסרים וחם מחה חומרים מת ושנים חומרים לה מת לה תכס' ותני' חמ"כ חם נשחת לה' מפדי' . וחם שנים חומרים מת ונ' חומרים לה מת מ"מ חם נשחת לה' מפדי' לה הלה חכל בקרובי' חם כ' חומרים מת ונ' חומרים לה מת חכילו חם נשחת לחחד מפדי' חלה : קבו חם שנים מעידים שמעו מפי ה' . סיימו כ"ל שמע מפי ה' כן הוח בחשו' הר"ן וכ"כ בחשובת מהר"ם מלובלין סי' קל"ג וכ"כ בח"מ חלב חם רבים שמעו מה' שמע ה' שמע מפי חדם חחד ומכוחר שם לחייבין שמח שמעו הרבים מחחד כשלח חמרו דשמעו מרבים ומשמע שם חם לחד שמע מרבים חפילו הרבים חינן כה"ג מדיק שמחד שמע דשמע מחחד וסיימו חומו לחד שמע מרבים חמר דרבי' כשלמח רחו ולה כח"מ שכתב פ"ה מפי מפי ה' . כן הוח בחשו' הר"ן וקמ"ל דכשם מרבים חפילו הרבים חינן כה"ג מדיק שמחד שמע דשמע מחחד וסיימו חומו לחד שמע מרבים חמר דרבי' כשלמח רחו ולה שמעו חלח חם שנים חומרים חת ונ' חומרים לה מת מ"מ חם נשחת לה' מפדי' חלה : קבו חם שנים מעידים שמעו מפי ה' . סיימו כ"ל שמע מפי ה' כן הוח בחשו' הר"ן וכ"כ בח"מ חלב חם רבים שמעו מה' שמע ה' שמע מפי חדם וחד ומכוחר שם לחייבין שמח שמעו הרבים מחחד כשלח חמרו דשמעו מרבים ומשמע שם חם לחד שמע

מטימרה פ"ם פדות החרוצים דלא ממרין לה תנא מטימרה מלא כספולי לחכל כל שהחרוצים כ' פדים כשריס ודמי מוליון מותם דתרי ותרי ספיקא הוא. ואפשר במזקת מ"ח קיימ' והכא עליה כאפשר תלוי קמי' (פא) ומוכיס לה פיקר כחובתם. זה דעת הרמב"ם ספ' י"ז מהלכות אישות נבי המומרת לכפלה נרשתני שמייב ליתן לה כתובה ולא הוספות. וכתב המ"מ הטעם כשם הרמב"ן דפיקר כתובה נובה מפני מדרש כתובה לכשתנשאי לאחר תעלי מה שכתוב ליכי לכל אין מדרש כתובה כתוב' וכתובו סרק דין ל"ת נבי מיתה אחם מבניפין מותם ומותיס לה כתובתם ומשמע דסמך על מ"ם לפני זה דאין ספרש בין נירושין למיתה דתרוייהו מפני מדרש כתובה טוענת כתובתה ואין מדרש כתובה בהוספות: (פב) ואפ"אפשר שומה לאמנת · נמר' פרוכה היא לדבריך פקמת תנש' סוטה לא תנש זו ואחת זו תנש' · יבמות דף קט"ז: (פג) ומבניפין אותם · הטור בפי' ק' ס"ק י"ג כתב בשם הרמב"ן שנריכה ליבשם שמת וכבר תמה בכ"מ וב"ח עליו ואין זה רק שבועת אלמנה כדין הבא ליפרע מנכסי יתומים ופ' לקמן פי' ק' כתבתי דפ"י נלנול אפשר לריכה ליבשם שמת ושבועת זמנים לנבות: (פד) ואין דפתה ליבש' · מלשון זה משמע אם נשתת בכר שלא כרשות כ"ד מותנין לה כתובה דהא מזיל לה מזדא: (פה) י"ח דאפי' יש לה זד שמת לא מבני . בב"י ס"ק מ"נ הפתיק דבריס אלו וכתב עליהס דל"ל ופ"ב השמיטן כאן ובאמת קשה מל' לבריטב"א להמני' מומרת זו בלא רחיה דהא מלינו דע"ח פדיף מיניס לשפחים ושב"ם מלשון הריטב"א משמע דלא החמיר אלא בהיתה תחת בעלה כ"ד דאז יש לחוש שבי' שבאה אחרו שהיה בהיתר לכל שפשר בא לבדו לב"ד למה לא נאמין לו לא ידעתי לשם הפתיק הרב בבנ"ם בלשון הריטב"א: (פו) בתה ואמרה מת בעלי. לפני זה כתב בשפוף מ"נ דבר השלום בנמ' יבמות דף קי"ז ס"ח בתה מת בעלי ולא הזכירה כתובה דומיון לה כתובה וכאן הוסיף רבות' דאף דהזכירה כתובה לבשוף מאחר שהתחילה בהיתר נכותין חמרינן זה היה פיקר בפיניה ומה בתומרת תנו לי כתובה מכוח דכל מילי דחית ליה לאיתם קאמר להו לב"ד והו' בפי' דאפשיט' בנמר' שם דרך אחיל ס"ב לא לפניו ממון נותנין לה כתובה: (פז) אבל שם בתה ואמרה תנו לי כתובתי והתירוני ליבם. דבר זה נאחר בתיקו בנמר' שם ודעת הרמב"ם בפרק ז' מה"ח שהו' בדבר דרבנן ולקול' ומתירים לותם ליבם' אך לפניו ממון הוא נאחר תיקו ואם אפשר אין מוליאין מידה: (פח) וי"א דבין בזו ובין בזו דעת הרא"ם דלא נריס אחיל' וכאחרו שני בפניות בתיקו ומשמע דס"ל בפיקא דאוריית' ולפניו ממון יהוש דעת הרא"ם דבכל תיקו לא מהני הסיפא כמבואר בסמכת ב"ק. ומדעת הרי"ף משמע דפה בליטית דהוי נריס אחיל' ואם בן רשאים לקול' והסיפא נשארה בתיקו לאומר' וכמו שפפק הרא"ם ורביט וזה פשוט לדעת הרא"ם כל שאשורה ליבמה ודאי אין מולא אחי' פנרה ונבלת כתובתה דאם מפשר בתובתה נלמד לבשחנשאי תעלי אלא אחי' פנרה ונבלת לא"ה הואיל ופלתה אחבפי' בתיקו לא מהני הסיפא לדעתו: (פט) ונראה אחורה. במשנה שם דף קי"ח אמרו אחרת מוחרת מדיין בהרומה אם היא אחת כאן ופיין בתוספות שם בד"ה בת ישראל לכאן אם מייבי לף בתרומה דאורייתא לף על פי דממ"נ אד מיניהו מבד' אחורה דאורייתא: (צ) שמת משנאתה בנראה רוצה היא שיאחרו שחיין בירושלמי מקשה ומפתה על

או תחייבם על פיה (קטז) קבש (פא) קלו) ס ונותנין לה (קס) עיקר קל) בתובת' ס אם תחייבם נכנס היבם לנחל על פיה (פב) קלז) ואפי' אחה שהיא קלח) (קפח) בוסה נאמנת (תפ"ו נב"ג) קלח)ובלבד שיודע בשיב בשטרות ואלמנו)(שם בשם הרמב"ם)נבד"א כשבא לב"ד ואמרה מת בעלי התירוני ולא הזכירה שם כתוב' [נט] מתירין אותה לינשא קל (פג) קלח) :משביעין קלב) אות' ונותני' לה כתובת' אבל אם באה ואמרה מת בעלי תנו לי כתובתי אף לינשא אין מתירין אות' שעל עסקי הכתוב' באה והרי זו בחזקת שלא מת קלא (פד) ואין דעתה לינשא אלא ליטול קלב) כתובת' מחיים בלבד (פה) קלב קלט) ו"ש (קפב) דאפי' יש לה עד קלד) שמת לא מבני נבנ"ג (כ"ו בשם הריפב"ם) :

מד (פו) ג באה ואמרה מת בעלי התירוני לינשא ותנו לי את כתובתי מתירים אות' לינשא ונותני' לה כתובתה מפני שעיקר דברי' על עסקי הנשואין באה (פז) קמ) ד אבל אם בא' ואמרה תנו לי כתובתי והתירוני לינשא מתירין אותה ואין נותנים לה כתובה קלג ואם תפסה אין מוציאין מידה (פח) קמא) ה ויש מי שאומר דבין בזו ובין בזו אין מתירין אותה כיון שהזכיר' כתובה:

מה ו מי שיש לו שתי נשים ובאה אחת מהן ואמרה מת בעלי הרי זו תנשא ע"פ עצמה (קסג) קלד (פט) וצרתה קלה) אסורה קמב) שאין צרה נאמנת להעיד לחברתה קכג) ואפי' נשאת זו תחל' אין אומרי' אלו לא מת בעלה לא הית' אוסרת עצמה עליו קלה (צ) שמא משנאתה בצרתה

כב"ם דמותרת ומוטלת בכתובה וקתמר טפס מ"ל להריטב"א להמני' מומרת זו בלא רחיה דהא מלינו דע"ח פדיף מיניס לשפחים ושב"ם מלשון הריטב"א משמע דלא החמיר אלא בהיתה תחת בעלה כ"ד דאז יש לחוש שבי' שבאה אחרו שהיה בהיתר לכל שפשר בא לבדו לב"ד למה לא נאמין לו לא ידעתי לשם הפתיק הרב בבנ"ם בלשון הריטב"א: (פו) בתה ואמרה מת בעלי. לפני זה כתב בשפוף מ"נ דבר השלום בנמ' יבמות דף קי"ז ס"ח בתה מת בעלי ולא הזכירה כתובה דומיון לה כתובה וכאן הוסיף רבות' דאף דהזכירה כתובה לבשוף מאחר שהתחילה בהיתר נכותין חמרינן זה היה פיקר בפיניה ומה בתומרת תנו לי כתובתי מכוח דכל מילי דחית ליה לאיתם קאמר להו לב"ד והו' בפי' דאפשיט' בנמר' שם דרך אחיל ס"ב לא לפניו ממון נותנין לה כתובה: (פז) אבל שם בתה ואמרה תנו לי כתובתי והתירוני ליבם. דבר זה נאחר בתיקו בנמר' שם ודעת הרמב"ם בפרק ז' מה"ח שהו' בדבר דרבנן ולקול' ומתירים לותם ליבם' אך לפניו ממון הוא נאחר תיקו ואם אפשר אין מוליאין מידה: (פח) וי"א דבין בזו ובין בזו דעת הרא"ם דלא נריס אחיל' וכאחרו שני בפניות בתיקו ומשמע דס"ל בפיקא דאוריית' ולפניו ממון יהוש דעת הרא"ם דבכל תיקו לא מהני הסיפא כמבואר בסמכת ב"ק. ומדעת הרי"ף משמע דפה בליטית דהוי נריס אחיל' ואם בן רשאים לקול' והסיפא נשארה בתיקו לאומר' וכמו שפפק הרא"ם ורביט וזה פשוט לדעת הרא"ם כל שאשורה ליבמה ודאי אין מולא אחי' פנרה ונבלת כתובתה דאם מפשר בתובתה נלמד לבשחנשאי תעלי אלא אחי' פנרה ונבלת לא"ה הואיל ופלתה אחבפי' בתיקו לא מהני הסיפא לדעתו: (צ) שמת משנאתה בנראה רוצה היא שיאחרו שחיין בירושלמי מקשה ומפתה על

הרמב"ם ועלתה נפי' זו בתיקו ופ' דיניס אלו בא"ה פי' ס"ן ו"ח ס"ל לפי' נפי' הרשתה היתירו ואמו לי בתובה לא תפשה וס"ל בנפי' הוא דאין מתירין אותה לינשא מיד שמת מיתוד ממון אבל שמת מיתוד ממון אין מתירין אותה לינשא אלא אחי' דאחרת נתמת מיתוד ממון. ומ"ש הב"י ואח"כ דכרתי ואלו מ"ש ס"ל דאפשה נפי' אחיכור כנמוסים כעיקר ופ' דיניס אלו בא"ה פי' ס"ן ו"ח ס"ל לפי' נפי' הרשתה היתירו ואמו לי בתובה לא תפשה וס"ל בנפי' הוא דא

ז] שם בשמעתא ח שם בשמעתא ט משנה שם דף קי"ד ע"ב ד"ה ומ"ש דגמ' שם דף ק"ו ע"ב ד"ה ל עם הרמב"ם וכרב חננאל כשם משנדמצר' ל בשיח שם בגמ' ע"ב

הגהות רעק"א

כו] פצי' מח גרשתני בפני פלוני. כ"כ שם בשמעתא שלח נפניו גרשני ולח לחמרה שלח בפניו גרשני ולח כוכחשה בעדים דף דחי' כח כם ע"ח בכה"ג ד'חמרה מח בעלי כחמנח דלח הוחזקה למקדם. מהרי"ק שרש ע"ב: כז] ח"ם חיח ל"ש דוקח בחמנח לחוסר בשיח ח"ם ל"ש דרך דרך הכחשה כ"כ ח"ח ל"ש דרך דרך הכחשה להכחיש להעד שחומר מח. חבל בליכח הכחשה כגון שהעדים מעידים שהיה בשבלה כי' חלו ויחוי להפירה. וכן כשים לחומרח שהי' לו עוד כי' ומ"מ לח בשבלה. ח"ל דחמנח לחוסרה חשיב הכחשה כגון שהעדים מעידים שהיה בשבלה כי' חלו ויחוי להפירה. וכן כשים לחומרח שהי' לו עוד כי' ומ"מ לח בשבלה. ח"ל דרך דרך הכחשה להכחיש כגון שהעדים מעידים שהיה בשבלה כי' חלו ויחוי להפירה. וכן כשים לחומרח שהי' לו עוד כי' ומ"מ לח בשבלה. ח"ל דרך דרך הכחשה

שי למורה

סם"ח ותם חמרה חם על מנכו . כ"כ עיין כ"ב ס"ק קמ"ח

ביאור הגר"א

קסד) זחם לומרה כו'. דלח כר"ח שם דמוקי ב לוג ג לדידי' פ"ק דכח כו' מיירי בלרוח שהן מכחישות זח"ז ועפו"ר ד"ה דכל כו' וכפסק כו' וכר"ח ות"ב הו' הל' כ"ח כהא דכתמת נפרחה ח"ח כר"י ותע"ב דבשאר רבי יו נן נקיטינ"ל דע"ח הלכה כן כיון דלח חיפוכבן ק"ל דע"ח הלכה כן כיון דלח חיפוכבן וכ' הרח"ש דל ידי' מהרי' נבשים ר"ח ס וקע"ל כבשרים ופכולים וכן משמע בירושלמי דגרש ' ל' המחני' נידל כר מניחין לם רב כ"ח שהכשירו עדות חשה כחים חלים שהם לחשה ולחשה מכחיש לם חלים יפריך ל"ב כמחני' ניחני ע"ח מם ולחשה חומר' לחומה חשה חומ"ם מם ועפני שה רבים ו' ן ן מן ן ן

שפירש דכרי הרמב"ם דמיירי כשאמרה היה מתחלה מת בעלי ואח"כ נת הפד ומשייש לה דמיישין שמא שכרה אותו אחר אבל אם נת הפד לבדו נאמן ואין זה מוכרח לאמוך על פירוש זה להקל בלא רמיה ופשט לשון הפוסקים היא מורה על זה בלל ופיין בכ"מ : (צו) שמא היא שכרה אותו וממילא דאפי' אמר קברתיו היא נאמנת כמו שהיו נאמנת לומר מת בעלי אפי' בשעת מלחמה ה"ה בשאר כל אדם שנאמן לומר מת בעלי בשעת מלחמה . זה הוא לשון הרמב"ם בפ"ג מה"ג דין ב' ומשמע דוקא אמר מת במלחמה אבל אמרה סתם מת אמרינן מת על מטתו ואפילו אמרה מת במלחמה ומיהו היכא למידק מסוף דברי הרמב"ם היפב' שפיים אבל אם אמר קאמר וכן כתב רש"י להדיא בגמ' (יבמות דף קט"ז ויש ע"ח) לכשהוחזק מלחמה בפולם ואומרת מת סתם סיינו מת במלחמה עד דאמרה מת על מטתו וכן הוא בספר מלחמות ה' ובב"ח כ' שהרמב"ם מוכח מל רש"י מוכרח הוא שהרי בגמ' מוכרח מן הפסק ונדול מזה להא דודאי לשתוק מל מיתת בעלה בשעת מלחמה אפילו אם אמרה מת סתם אינו נאמן אלא ודאי צריכה שתאמר מת על מטתו וכ"כ ב"י בשם הרשב"ץ והריטב"א ה"ה בביאור הנר"א

(קפ) שמת קמח) בעלה לא תנשא (צו) [סג] מ קמז) שמא היא שכר' קמב) אותו קמד) ואם נשאת לא קמג) תצא קמח) שהרי יש לה עד ה וכן אם היתה מלחמה בעולם קמה (צז) ובאה ואמרה מת בעלי קמד) במלחמה אינה נאמנת אע"פ שיש שלום בינו לבינה פ תסמוך דעתה על דברים שרובן למיתה ותאמר מת קמט) כגון שנהרגו הראשונים ואחרונים שהיה בעלה באמצען שהרי היא אומרת מאחר שנהרגו אלו ואלו נהרג הוא בכללן לפיכך אינה נאמנת קמו (צח) קנ) פ אפי' אומרת קמה) קברתיו קנא) ו"א שאם קמז אמרה קברתיו קמו) נאמנת קמח קנב) ואם אמרה מת על מטתו (צט) *נאמנת לדברי קמז) הכל :

הגה

וכ"מ כ' שהרמב"ם מוכח מל רש"י מיכו מוכרח מן הפסק ונדול מזה להא כודאי כשאמר מת צריך לשתוק סיכת המיתה כמבואר לעיל סעיף ה' :

(צח) אפי' לומרת קברתיו . פיין בחגו הרב המזרחי סי' ך' והובתקה כ"מ בתחלת פרק י"ג מה"ג נם בתשו' מהר"י כ"ל ח"ב סי"ט י"ז והובתקה כ"כ בשם ושם נתבאר טעם לדברי הרמב"ם בדיוק והל' פפות שפטו פליו ומה שהביאו בפדו : (צט) נאמנת לד"ם ואפ"ה כשאומר' מת במלחמה היכ נאמר' דמת פל מטתו כמו שכתבו התוס' (יבמות דף קי"ד ע"ב ד"ה מי ממריין מה לי

לא ט"ם מ"כ מאחר דהוא כשלמו אומר שרשה אותו כמיון למה נאמן ד"ל דרשה הפי' וכחמת מיו מת ול"ע והרי"ף כ' דכפי' זו אינ"ג לא אפשט כאן מ"מ הפוני' סוף יבמות הפי נבר דעבד בדינל' ופי' כל' הכפי' קאי אפשט מפוני' סוף יבמות הפי נבר דעבד בדינל' ופי' כל' הכפי' קאי אפשט הגיפ' הרי"ף נאמר קברתיו אם טוח נאמן מפני כפי' תוס' וכפי למפשט מהלי לשיטת הרי"ף נאמר קברתיו אם טוח נאמן מפני כפי' תוס' וכפי למפשט מהלי ואפילו ק רמיו ע"ש אבל ב"ל לכל זה הרמב"ם חזיל לשיטתו דס"ל דאפילו דק רמיו אמרה בדמי כמ"ש כל"ג ומ"מ למעה למלחמה וזה ניחה קושים הרמב"ם שלא אמרו אלא אם כן הקרקיו אלא דהרמב"ם כ' בהדיא הטעם אלא משום דמשקרת ומ"מ למעה קאו) שמת היא כו'. עכ"ג נשם מ"מ אבל הרמב"ם ל"ג אם אלא ע"א בקטפה ואם אמרה מת ק"ו ואפ"ה קברתיו אבל כשלא אמרה מת אפילו ק"ו דהרמב"ם כתב כפוף ב' ניירושלמי הטעם דע"א נאמן משום דמילתא דעבידא לגלויי לא משקרי ומשמע עליו הרמב"ד דאף בנאמרת מפקק' להו ועלתה בקרקו ונדחק המ"מ אבל ס"ל דהתינעיא נפשטה בהאשה רבה ומשום דמילתא כו'. דמ"ש ל"ד ע"א ל"ל אלא משום דלא אמרה מת אבל אם אמרה מת אפילו ע"א נאמן ומשום דפיי' לה בשאינה בעולה כדי' ב"ש ול"ל דמשום דמיישין דאמר בדמי כמ"ש בס"ד ולהכי ס"ל דהתינעי' לא נפשטה אם לא דאמרה מת ק"ו ומשום הכי אמרה קברתיו אע"פ שלא אמרה מ"מ מוכח בדמי דלא א

שלא כמלחמת ק ג"ז שם כרמב"ם מחכשיו שם דף קפ"ו ע"ב ולא כפמ"ג ופקק דהם כתבו לא תלה מטעם שכתבתי לעיל סעיף ל"ד ד ג"ז שם מעובדא בהוה דלחמה בדנל' וכו' שם דף קי"ח ע"ב וכמ"ש הרי"ף ס ג"ז מחכשיו בגמ' ולא כפמ"ג שם דף קפ"ו ע"ב דכפי פירושו לחיבעיו כו' כלל לא תלי מה שכתבתי ותו לא קשה כלל החכשיום שלא כפמ"ג שם

ביאור הגר"א

שם: קנג) לכל שכיס כו'. ממ"ש והא מיס כו' וכשיס לפילו כו' מ' הא שיס כשרים ודלי ריימני דלא כהריי"ף ומ"ש"ל קל"ג: קנד) ויי"ל כו'. מדכי' קוף יכמות וכפכ דכיכה"ג לא לישיעי להו כלל דלא נדע מהאמ עלמה ד"ס לחמרם רם על מטעו מהימנא כו' ותזיל לפימס שכתב בדפ"ו דמ"ש וחזיכו לחלפר וקלחמרי כו' ר"ל ס"ל דקלחמרי כו' חלמל מחזיכו לחלמר פני חלמל בכה"ג לא לישיעי להו ותם לפירוש הרי"ף דלישני להו כה"ג מ"מ כיון דקלחמר דלישמט הכעי' דרינלת חלמל דכלי כהכרה כמ"ש רפ"ב בפ"ב הלכה פ"ט ור"ל הם דקלחמר ר"ם דכפי קכרמיו ל"ד חלת דכר כרור:

פתחי תשובה

רפלא. פכפ"ט כפס הרמ"ס ושהמ"ל ר"ק פליט. ופ"ם פוסק קמ"ג שדעמו לפמוך על דעת הרמ"ס וכפכ כפ"ל פט"ג דלין מוכרת פכרת זו מ"מ יש להקל דהת ל' יפס שלר פוסקים לה מיימ' דהיה פכרה פ"ט ע"ש. ופ' כ' ככפה יחזקאל פ"ם כ"כ שהלישך ג"כ לפסוק כהרי"ם דלה כת כעד לבדו כ"מ ומכ"ם כעוזב דם בכה"ג לף שדעמ הרמ"ח ז"ל לעיל דעוזב דם הוי קפמ הרי פפ"ג מוכך פ' ויי"ל דנס הרמ"ח פודם בכה"ג היכא פלא כעד לבדו. ולישך עוד כלון דיכים לדיים להקל דהעד לה העיד רק פלגא דפקדוסא ולא העיד על מיפפו רק לכו מלרפין דכריו לעדוס כמו לכא לפר הניד לחבריו ושוה לה ידע מה שלמר כמר לכא ופ"ד פוזא דם הלו לה רלה לענין ד"ופ כו'. ופס כפכ פמוכה מהנלון כעל שבו"י שפקפק עליו דשוס שדעמ הרמ"ס ילחלה פיל. ושוה ז"ל הוס"ף שכים ידו לחזק דעמ הרמ"ס ז"ל ושכן דעמ הרכה פוסקים ה"ה פק הגדול הריק"ס כפכי' זה כפכ כמה רלוים ברורום דש"ך בקפמה מהכי לה לה לחמרה פחילם מה נעלי ומכ"ם כעוזב דם וכפכ שכן הסכימו כל ברכיים וגם כפסוכם דרכי נועם קי"ב ופ"ג ועל"ג עפה מעפה כן וסכביתו עמו כל רבני מלריס ורבני ירושלים וגם כת' שער לפריס פי' קנ"ג פפלה כן לפקק הלכה וכן מפ"ש דעם כפר כיים היולל וכן מפמע מפורי הב"ח פ"ג ופ"ה ופ"ט. ונפרט שכ"ל לישמר פוזד כל מלחר פרכרת פ"ל כלל פ"ג ופ"ה. ופ"ז כ' דלי דכר כו' ולהריך פרלמון פניך רק מלי דכר כו' ולהריך פזה וחזר הנלון כפל שכו"י ה"ל ופסכיים עמו להסיר פ"ש (ע' כפפוכם שכו"י מ"ב פי' קי"ח וקי"ב מעיין זה). גם כפפוכם נו"ב פי' כ"ז נפפכה שפניך עד ס' נב"ד ליין שכפלה פל זו פזב דפו ופס ופ"ה ריים חלל פמיפה ול ד פס להקל כיון פלא נודע לה פהוא עוזב דם רק פדברי כפד הזה ויפיק כיון דכפוזב דם נלט"ם יש פרב' מולקים דלא פוי קפמה ונקפכה נופ' הרמ"ס נפס יש מי שלומר מיקל כשפניך הפד לכדו כלי הפדמים מפה זו קודם ונפפו' כל' פפק כוופיה וכלון יש לד לקולפ פלא"ה פלא יפפה פהוא עוזב דם חין לכו להרכי' פחלוקם ויש לנו לומר פגם הרמ"ח פודה נכלון מ"ם ומ"ם לעיל פ"ק קפ"ח

שיר לכבודה

פעיף ג' ויש מקילין, ל"ב הפמפ דכ"מ"ל לה פ"ך בדמ"ל ופ' סוף. ניעין כ"ה ב' בד"ה דקמכי כמו ולד הפכי ודו"ק היפב ועיין ב"ש לעיל פ"ק ל"ד במ"ש בפס הרי"ף בגמ"ש דוק:

באר היטב

שלפני זה מ"ש ופ' ב"ש: קמח) נפרנ. הם"ת מפופק פס הרמב"ם מודה לזה מפוס דהרמב"ם פ"ל לפי' בקברתיו פיכם לפמנם ומפמ' קברה פותו רמוק מן המלחמה ופפ"ם ל"ת פ"ם. וב"ש כמב פלינו דל"ד פ"ש: קמט) מלחמה כו'. מבואר נפ"ם פס פ"י פס מלחמה בעולם פ"ל לפחול פוזה ל"י. ופס המזיקה מלחמה ופומרת קברתיו לפמנם לפי' לדעת הרמב"ם דלייך מינו דלי בעיא פמרה פלוס בעולם. ב"ש ע"ם וכ' ב"ש פ"ק קל"ו. ופ"ל פ"כ לפי' מלחמה בעולם נמי ניימ פס פומרת קברתיו לפמנם ל"מ דפי בעי' פמרה מת על מטעו לפין זו מנו פיב הוסיל וידוע פמלחמה בעולם כמי' מו': קנ) חלת. מת"ם וב"ם וכהב"ג דף ל"ב ע"ם ודף ע"ח ב' ד"ש הוס' שעין רפי' מדברי סרמב"ם דס"ל דחלת. והרדב"ז פ"ח פי' ר"י פ"ו כמב פלדעת הרמב"ם פס נפמת חלת וכ"ד הרי"ף ע"ב: קנה) תפש. לפי' לדעת הרמב"ם דס"ל פס היה פומרת קברתיו פיכם לפמנם פומרת מפוס דמייפי' דמפקרת מ"ת נעד ל"ת דמפקר חלת פמת מפר נדפדמי ונקברתיו ל"ב נדפדמי ופ' ב"ש ס"ק קמ"ג. יין מילוק זפה יין פומר מה כפה לפומר רלייתיו מה הרמב"ם מ"ח פי' פ"ם. נפרנו הרפם נפפות כמו פנים דמי ומין לפוב נדפדמי

להרע בעני רעהו שיאמר שהוא בדעתי לאמתו וכו' אבל אם לא רמה הבריה רק שרמה בעצמו מלשון ערום ה' ואמר שכירתי שטות שלוני לו רמה הבריה רק שרמה בעצמו מלשון ערום ה' ואמר שכירתי שטות שלוני בדעתי ולא כמשמעות דברי הב"ח זו דמשמע דהוי רמה בריע' מיהו י"ל דלעיני הרוב מחזי כאומר שבהרע בעני רק לעיניו הרוב מחזי כאומר שבהרע בעני רק לעיני עצמו ולא לעיני אחרים שכירתי ולא רעיתי בדעתי כלום שלא שייך כאן לו' בדעתי כמו שלא שייך כאן לו' שטות בהאומר מלתי הרוב וכמו האומר בעצמו מלשון ערום ה' ואמר שכירתי שטות שלוני בדעתי ולא רעיתי שמת דמועיל רמיה זו והכרה זו כלום אמר קכרתיו ודבריו לדעתי חינם ברורים דמ"ל למה הזכירו בגמרא קכרתיו והפוסקים הזכירו הזה ממקום למקום דהוי כעין קכרתיו הא לעיני בהכרתיו סני ומכל שכן קכרתיו והזה ום בכלל הכרתיו הכרתיו אבל אין בכלל הכרתיו קכרתיו והריב"ש כתב בתשובותיו סי' שפ"ח דאין הכרתיו מועיל כמו קכרתיו וכן כתב הר"ן בתשובה סי' ג' כל שאמר דברים ברורים שאין לספק בהם וכו' כגון לאמר אמי נעמתי בו לאמר שמת או שניתיו ממקום למקום וכו' אבל מ"מ לריך דקדוק גדול בפרוש זה כדי שלא יהא בו שום לד לחיל למימר בדעתי שכ"ל ות"ל משמע להדי' דאין הכרתיו מועיל להוליח מאחר בדעתי דוקא נגיפה והזה ועין בתשו' רא"ש סי' ע"ה וכן ועטרת הפנוחת לקמן סי' רכ"ט ופי' כ"ד : (קד) וים מקילין בזה • הגה ה"ל הכי' דעת המקילין דהכותי במל"ת לא בפי קכרתיו דלא שייך בדעתי כמ"ש ולא הכי' מפ שהמקילין מחמירין דסיים המרדכי בדבריהם לא בזה נמ נמו ונסתפקו היל שהכותי שם שרשהו לא היל נתן ט"ם בכותה הרי להדי' המקילים לא הקילו אלא בשהכותי רשה הבריה אבל מלתי שלוני הרוב שם ימי' היו נתון ונת"ה סי' רל"ט הביא דבריהם שם בתריסה (כותה לעיל בס"ק מ"ה) ונסתפק בפי' דבריהם שם שפ"ח על ידי שימים מוכשקים היו נתון דהכותי היו מדקדק שם שם מוכשקים אז דוק' בפ"ח פ"י שימתי' שהיום מוכשקי' וכתשובת מהר"ם שהרו סי' ך' וסי' ל"ו הכריע לקול' דבשימים שהיום מוכשקי' קאמר מ"מ בפ"ח נרי' פשיטא דהיו נתון והרב השמים זה ובחמת נוף דפת המקילין דכותי עדיף מפ"ח רוב הפוסקי' לה הסכימו לזה לחלק בין ע"ה לכותי מל"ת וכן הכי' נת"ה סי' רל"ט תשובת מורים דהשם ופ"ח עדיף מכותי מל"ת . ופ"כ אין לסמוך למפשה על המקילין האלו להחיר בכותי במלחמה בלא בכרתיו : (קה) שילוח נחשים ופקרבים . דוק' בשהו מעולמים ברוב בני אדם בל אם בך אחד מהם ובאתה אשתו ואמרה אי בשיכת נחש את בעלי נאמנת כך כתב ר' יהושע ופשוט הוא (הביאו ב"י ס"ק י"ח) : (קו) ולכן דיעם במלחמה וכו' אע"ג אמר בכרתיו • כלו' למאן דס"ל בכרתיו מהני ולהרמב"ם בהשם אף בכרתיו לא מהני וסמך הרב על מה שהבחר למעלה דין השם ופ"ח במלחמה ספיק מ"ח ולשון המניד ואם אמרה בלו את בכרתיו בני הוא בלו אומרת את במלחמה וכפי השעות הנזכרות למעלה ואף שפשוט הוא רלפי' קצת טופים שהרב הכריע בזה כאן בלו אומרת את במלחמה ולא בכרתיו להרמב"ם דפשה לפי' דהש' במלחמה אי אפשר לברר בכרתיו כרפשוט מוד דהאמ:ת אף על הכרתיו לכתוב זה : (קז) את בכרתיו בהמת אפילו להרמב"ם דפשה לפי' דהש' במלחמה אי' בהמת אפילו בכרתיו כרפשוט מוד דהאמ:ת אף על

דהי"ם דברי הש' שכ' דין זה דהשד שפות לא רמה הריגה אלא מלחמ' והכירו שפות שלוני מז ת"ל קכרתיו ,יון שלא רמה את הריגה לא תומר בדעתי ולא כמשמעות דברי הב"ח זו דמשמע דהו' רמה הריג' מיהו י"ל לעיני הרוב מחזי כאומר שבהרע בעני רק לעיני הרוב מחזי כאומר שבהרע בעני רק לעיני עצמו ולא לעיני אחרים שכירתי ולא רעיתי בדעתי כלום שלא שייך כאן לו' בדעתי כמו שלא שייך כאן לו' שטות בהאומר מלתי הרוב וכמו האומר בעצמו מלשון ערום ה' ואמר שכירתי שטות שלוני בדעתי ולא רעיתי שמת דמועיל רמיה זו והכרה זו כלום אמר קכרתיו ודבריו לדעתי חינם ברורים דת"ל למה הזכירו בגמרא קכרתיו והפוסקים הזכירו הזה ממקום למקום דהוי כעין קכרתיו הא לעיני בהכרתיו סני ומכל שכן קכרתיו והזה ום בכלל הכרתיו הכרתיו אבל אין בכלל הכרתיו קכרתיו והריב"ש כתב בתשובותיו סי' שפ"ח דאין הכרתיו מועיל כמו קכרתיו וכן כתב הר"ן בתשובה סי' ג' כל שאמר דברים ברורים שאין לספק בהם וכו' כגון לאמר אמי נעמתי בו לאמר שמת או שניתיו ממקום למקום וכו' אבל מ"מ לריך דקדוק גדול בפרוש זה כדי שלא יהא בו שום לד לחיל למימר בדעתי שכ"ל ות"ל משמע להדי' דאין הכרתיו מועיל להוליח מאחר בדעתי דוקא נגיפה והזה ועין בתשו' רא"ש סי' ע"ה וכן ועטרת הפנוחת לקמן סי' רכ"ט ופי' כ"ד : (קד) וים מקילין בזה • הגה ה"ל הכי' דעת המקילין דהכותי במל"ת לא בפי קכרתיו דלא שייך בדעתי כמ"ש ולא הכי' מפ שהמקילין מחמירין דסיים המרדכי בדבריהם לא בזה נמ נמו ונסתפקו היל שהכותי שם שרשהו לא היל נתן ט"ם בכותה הרי להדי' המקילים לא הקילו אלא בשהכותי רשה הבריה אבל מלתי שלוני הרוב שם ימי' היו נתון ונת"ה סי' רל"ט הביא דבריהם שם בתריסה (כותה לעיל בס"ק מ"ה) ונסתפק בפי' דבריהם שם שפ"ח על ידי שימים מוכשקים היו נתון דהכותי היו מדקדק שם שם מוכשקים אז דוק' בפ"ח פ"י שימתי' שהיום מוכשקי' קאמר מ"מ בפ"ח נרי' פשיטא דהיו נתון והרב השמים זה ובחמת נוף דפת המקילין דכותי עדיף מפ"ח רוב הפוסקי' לה הסכימו לזה לחלק בין ע"ה לכותי מל"ת וכן הכי' נת"ה סי' רל"ט תשובת מורים דהשם ופ"ח עדיף מכותי מל"ת . ופ"כ אין לסמוך למפשה על המקילין האלו להחיר בכותי במלחמה בלא בכרתיו : (קה) שילוח נחשים ופקרבים . דוק' בשהו מעולמים ברוב בני אדם בל אם בך אחד מהם ובאתה אשתו ואמרה אי בשיכת נחש את בעלי נאמנת כך כתב ר' יהושע ופשוט הוא (הביאו ב"י ס"ק י"ח) : (קו) ולכן דיעם במלחמה וכו' אע"ג אמר בכרתיו • כלו' למאן דס"ל בכרתיו מהני ולהרמב"ם בהשם אף בכרתיו לא מהני וסמך הרב על מה שהבחר למעלה דין השם ופ"ח במלחמה ספיק מ"ח ולשון המניד ואם אמרה בלו את בכרתיו בני הוא בלו אומרת את במלחמה ולא בכרתיו להרמב"ם דפשה לפי' דהש' במלחמה אי' בהמת אפילו בכרתיו כרפשוט מוד דהאמ:ת אף על

(קד) זה (מרדכי בשם רבי שמשה ור' נתן ורא"ה) :

נא קנו ח האשה שאמרה מת בעלי תחת קנח המפולת
אינה נאמנת קנז *וכן אם היה (קה) שילוח קנו) נחשים
ועקרבים ואמרה נשכו נחש או עקרב ומת אינה נאמנת
שמא תסמוך דעתה על רוב אנשים שמתו כך בנשיכה :
(קו) קנז) ולכן דיעם במלחמה ואריכה שאמרה קנח מת על מטתו קנח)
או שאמר קנז) קנרתיו . (כ"י בשם המ"מ) :

נב ט אמרה עישנו עלינו בית או מערה הוא מת ואני ניצלתי
אינה נאמנת כשם שנעש' לה נס כך נעשה לו :
נג היתה שנת ג קנט) רעבון ואמרה מת בעלי אינה נאמנת
קנט) (אפילו אמרה קם) מת על מטתו) ג (טור) (קז) מת
וקברתיו נאמנ אמרה (קפא) מת בלמת הוי כאלו אמרה מת בריצה(כ"י):
נד (קח) קפא) י אמרה קנט נפלו עלינו קנט) כותים או
לסטים הוא נהרג ואני נצלתי נאמנת שאין דרכן להרוג
הנשים כדי שנא' כשם שניצלה היא כך ניצל הוא :
היה

שאמרה מת בעלי תחת המפולת. גרסה בכה"ג אית לה נמי מינו דלא כפי' דהכא אמרה מת בעלי תחת המפולת • ואם אמרה קכרתיו תלי כמרי מעמי שכתבתי לפיל לפשה דרחמנא נאמנת ולפשה זו אמרה מת בעלי תחת המפולת • ואם אמרה קכרתיו תלי כמרי מעמי שכתבתי לפיל לפשה דרחמנא נאמנת ולפשה זו מכי קכרתיו לא דוקא אלא אפילו בלא קכרתיו דלכתי ים למוש שמת מעשה פוסיל שחזק בלבה שמת מוחרת קכרתיו ופיין במניד שכתב שדין זה לא מכי קכרתיו . והרב רמ"ה כתב אם אמרה קכרתיו נאמני פותם כפי' הרחמן סם : קנז וכן אם היה שילוח נחשים . היינו כרוב בני אדם . ריי"ו : קנח מת על מטתו . כבר כתבתי בשם המניד שאין לחוש שמא מת ע"מ לא מחמת רפיון היה אלא בשהיה בריא ומחמת שנשתמה וכשאמרה מת וקברתיו אפילו אמרה מת מחמת רפיון היה נאמנת

לפמוד : קס ו"ת דאיכא נאמנת • כן היא גירסת הרי"ף כרמב"ם כמ"ש בתשו' שכבי' הכ"י נמצא מזה דיש מילוק בין תיקו לכאן תיקו לכאן תרי לשומת כי כאן תיקו תרי לשומת כש"ם אם דכר דומה למלתא ולהרמב"ם ליכא נאמנת משמע דאל"ונתיקו ס"ל לא תלת ומזה יש להכיח דאיכא רמיה נמ כפלונתת הפוסקים

נה (קט) [סח] ה היה דבר בעולם ואמרה מת בעלי קס) (קסב) נאמנת קס קסג) (וי"ת דאיכא נאמנת) (טור ור' יהושפ) :

נו ו האשה שהלך בעלה למדינ' אחרת ובאו ואמרו לה מת בעלך ונשאת ואח"כ בא בעלה לא שנא נשאת ע"פ עד אחד או ע"פ שנים עדים קסא (קי) קסד) (אפי' לא קסה) נכעלה) (הרמ"ם והריב"ם והריטב"א ור"י סימן מקח) ח תצא מזה ומזה וצריכה גט קסב) משניהם ואין לה כתובה משניהם קסב (קיא) קסה) (אפי' המזיר' קסב) הרשכון) (הגהו' אלפסי) ולא פירו' קסו) ם שאכלו מנכסי מלוג שלה אע"פ שאינם חייבים בפרקונה ודוקא שאכל הישני קודם י שבא הראשון קסג (קיב)אבל מה שאכל אחר שבא הראשון צריך להחזיר (קיג) קסד כ ואינו חייב ליתן קסד) הבלאות קסז) מנכסי צאן בר"ל שלה והוא שבלו לגמרי קסח) ל אבל מה שיש מהם בעין נוטלתן מ ואם נטלה קסם) מזה או מזה (קיד) כתובה או פירות צריך להחזיר נ ודוקא שנטלה מהשני אחר שבא הראשון אבל אם נטלה ממנו (קטו) קודם שבא הראשון אינה צריכה להחזיר קסה (קטז) ושניהם ס אינם מטמאי' לה אם הם כהנים ואינ' זכאים במציאת ובמעשה ידיה ובהפרת נדרי ונפסד' מהכהונ' ומהתרומ' ומהמעשר אם היא בת לוי קסט) (אבל נעלה הרשכון יורשה אם מתה) (כ' והמ"מ) מתו אחיו של זה ואחיו של זה קסו(קיז) חולצין ולא מייבמין והולד מהשני הוא ממזר מהתירה קסז (קיח) אם הולידה עד שלא נרשה קסו) הראשון קע) פ אבל אם לא הולידה אלא ממזר שמת ראשון או גירשה (קיט) אין הולד משני אלא ממזר קסו) דרבנן פ (קכ) ואם בא עליה (הראשון) קעא) קודם שנירש השני הולד שיוליד ממנה קעב) ממזר קסו) מרבריהם :

נז ג אמרו לה מת בעליך ונשאת ואח"כ אמרו לה קיים היה כתו לקבורה עד חמר נ"י עד שוב הרודפים ומ"כ מה ק"ל דחין מעידין חלה עד נ"י נרחה דסקוסי' הסניה היא תירון לרחשונה והוה דהה כבר נמנו ונמרו החחרוני' שכל ספק נ' ימים הוה לקול' כחשר הפיד הרב מוהר י כ"ל וכן נפשה מעשה כמה פעמים שכל ספק נ"י הוה לקול' ות"כ נחמר מס שפעו במקלת החניה הוה מפום שמקלת הרוגים היו לחחר נ"י וכפה טעו חכל החחרים הם ספק נ' ימים ותולין להקל חף שהקבורה היתה זמן מרובה חחר הריגה י"ל דלמ מתו מיד רק היו מחמלים מפך כמה ימים חלה יפחה כשמתו ואם כן דמי' ממש למה שכחבו הפוסקים לעפת התוספות שמקילים בספק נ"י וילה קול קודם נ' ימים מתירין ממש נפפך (הוכח לפיל כחורך בס"ק מ"ו בחשובה הסני' שכחב המחבר על יומה הסהרה והוה מדברי ר"י פרק החשה כחר' דף תכ"ב פיין שם) חם כן ה"ל נימח חם החשה חומרת חמת הרי מת מיד ואם חומרת בדדמי חם כן נימ' שמח לה מת עד שמוך לנ"י שנקבר וכבר פשקו החחרונים להקל בספק נ' ימים ותלת פוסקים פשקו להקל חפילו בודחי לחחר נ"י כל שנופו שלם ולה נחכל נפים ובמו שכחב הרב מהרי"ק ומפך חמרין ק"ו נרחה דסקוסי' הסניה היא קיים ואת בן שנולד קודם שמת הוי ממזר ושנולד לחמר שמת ממזר דרבנן חפוס דה"ל לחמר שמת הוי ממזר ודחי"ת. ומ"ש המחבר פפק דהוי ממזר כלל חפי' מדרבנן כפפס' דחמרי' דלה כפי' חום' ורח"פ. ומ"ש המחבר דחפי' נחלת הפיפה שמת נעל נפס קידושין שם נשחה לה חלה הרדב"ז ח"ח סי' רע"ז ופ' הרש"ך ח"ח סי' ל"ג : קסב) מפיניפס. יש מי שהורה נזמן הפס רופים להיות מפורפים מניפים לוחפ ואין כופין להוליח נגט ולה עוד חלה שם יכירו שהוח חייב נגרש הוי נט מפוקפ. והרדב"ז ח"ח סי' פ"ט חולק עליו וכחב דלעולם יוליח נגט. כ' נרחה מדברי הטור שכחב הלה חזה וחזה ולריכה נט מפניפס. כיוונו נמ"ש ולריכה נט מפניפס חפ"ע שחמר הלה חזה וחזה שלה די לו בספרפה בעלמה חלה לריכה נם מפניפס. ויש לחקור לדפת הרדב"ז שלריך להוליח נגט אם כופין חותו בזפוסים חו בדברים. ומה שלריך לכופו בזפוסים יש לרחות ממתי לה מלה הפור נפי' קל"ד בהדי הך שכופין חותה להוליח נגט חפילו בזפוסים חו בדברים. ומ"ש הפ"ח ופ' סימן ד' פם כתבתי דיפים חלו לחחלקו לחרבעה חלקים ופ' חלקים חפה זו לה והרפב"ם פפק דאינו כפלחפה ונחן פעם שדבר פשוש בפי כל חדם שאפשר שיפותו בדבר חוקים וינצלו חוקינם והחולים ולפ"ז חין חוששין לה שמא פפכה דעתה על רוב הפתים ע"ל וב"י

ביאור הנר"א

(קכב) היה כו'. כלישנא קמרא ותמרו לה כו' כפישפו לפפוק כלישנא קמרא : (קכג) וי"ת כו'. למומלת כמ"ש קפ"ו בהג"ה וכן בכל מקום כו' : (קכד) לפי' כו' דקתמר ניפחם וכ"ת מדברי הוספות פ"ב ה' דבור המפיל תמרי ותם פתמר ניפחם כו' ות"ל דהכי גרפ"ג דתין מכ"ח כתופה וכ"ה ל"פ ר"ה מפום מיהד ידעי כו' : (קכה) לפילו מחזירה הרחפון. תמר ניהוחי הכי. פם וכדפפ הפוספפ דהולד ממזר בכה"ג כמ"ש לעפה : (קכו) שחכלו מכ"ת כו'. ירופלמי פם ולה פירוש ת"ר הניחה שחינה יכולה להוליח ממנו פירוש שחכל ופרפ"י ה"ד ה' ד"ה ולה פירוש כו' וכ"ל פי' קכ"ה ס"ה שכחב ותפילו הם כו' : (קכז) מנכ"ב. לכון הרפ"ם פם ול"ד דה"ה לכ"ש כמ"ש הרפ"ם ב לתו כפ"ה ; כפוכות וכמ"ש בפופ"ש פ"ק כקי"ו ע"ה : (קכח) חבל כו' כפוכות קל"ח ה' זינפס כו' ופפוס פם ק' כ' ד"ה ולה בלפום כו' ופ"ב"ם פ"ה ה' ד"ה בלפום כו' : (קכט) חבל בעלה כו'. דוקל לדידה דפנדל חיפרל קנפוה רבנן ונדולה מזו הניח בדופפתל פ"ב חלפנה לכ"ג כו' יורפה ואין מטמח לה ופ"ה פניום מד"ם כו' יורפה ומטמח לה ועיפ"ת פ"ב כ' ד"ה כיון כו' : (קל) חבל פם כו'. תום' פ"ז ב' ד"ה הולד כו' ופם כ"ב כ' ד"ה חבל וכ' כמו פקבילין לנבי בעל ה"ב קבילין לנבי בוע וכחב דלכן לוקחי ממני פם כ"ש ות ע"ב דלר בי הולד ממזר מדרבנן כמו פהוכיחו פם תפ' הזרק חלת פפום דפיק דתמני קפני והחלרון חינו ממזר ומדרבנן ות"ל החירון ממזר ופכ"ז : (קמה) קודם פניכם כו'. רמב"ם וכמ"ש בירופלמי פם ניחל הולד ממזר מן הפני הולד ממזר מן הרפון ר' בח בשם ר"ז חמר דר"ש הוח ד"ש חמר הבח על קוטחו הולד מיכר המזיר גרוטנו מכפחתו הולד ממזר ר' : פי בפם ר' הילח ד"ה הולד ממזר כניפה כן ממזרם. ר"ל כמו פהלריכו נמ מן הפני ופעפוה לח"ז ממנו כן פפחה מרחפון הולד ממזר מה נפיק מן ניפיהון נמן לה הפני נמ ות"ל כ"ש לח חליה הרחפון ע"ה ור' בז בפם ר"ז הולד ממזר כ"ש ע"ה ד"ה : נפם רבי הילח הולד כפר ופפק כר' הילח דמוקי כרבנן וכן נגמ' מ' ל"ף לרבנן הולד ממזר וכפ' דר' הילח פהוח מדרבנן כמ"ש נפ"ד ת"ש כ' ופוד דלגמ' דיקח להח דר' זעירח כמ"ש נפ"ד ת"ש כ'. חבל פפוקים : כ"ב ם"ם כ"כו לנפל כו' ע"כ לח ס"ל הח דחמ"ם דפ"ל מכוח פוקים קנפוה חע"ג דחין הולד ממזר מפוקים חפילו נדרבנן מ"מ קנפוה הכ"ל וכמ"ש פום' ב' כ"פ ד"ה כוהה לדידהו לע"ב הולד ממזר כמ"ש נגי פכי פפוס דחפ"ה לריכה נם לכפל ולכופל ופיין כיפין קנ"ט כ"ב וכן להרמב"ם דפ"ל פפפל דר' פילח ל"ה ס"ל ס' הפו' ועפ"ת פיפין ד' כ"פ"ז פכהב הקפ' וחף פהרלב"ח וכ"ה דפקו עלפם פם דבריהם ת"ל קיום ונופלים פעלפם ונפ לח ניינו

פתחי תשובה

(קכב) נחמכם. עכה"ו ומ"ם מי פכהב ולפקה חפתו כו' הוח לפון ריי"ו נפם הרפ"ה הובח נכ"ם וכ' פל זה ול"ל ובלפ"ה פפ"ם כיפוס ריב"ם חף קנ"ו ופיין כ"ב פבופר חע"ג חף נפל לפיים והעלו רגל חם ליפ ברגל כי"ל לחריכן זה החיפ פנפל לפיים נ"ל ולכך לדד ב"ח ורגל זה הוח חליפ לחמר וכחן ל"ל ה"ח ד"ה פמח חדם לחמר הי' כחן ופרף ופוס פניח לפקה בפלה בפרף לכן לח הי"פ' חלת היכח דפוכח פהי' פם ליפ לחמר עכ"ל הב"ח. ועיין בפ"ם קהלה פקב מהנחון מ'חרלין כ"ו ז' פחמה פליו דפח . מפלך ניין בחומרם ולח בפלי זה חינו חחין זה פועיל להחיר כלל דחמרה בדחי ורגע פפי פחוחרת דפחל"ם ך"ל בחמם ניפוח חלוקות בן דהדין דכעיף ל"ב הוח חדברי הרפב"ח ולדידיה נם ה ח חייפי' חף היכח דליכח הוכחה פהיה עוד לחר דחוכח חדברי

שי לבורה

פעיף נ"ו חולפין ולח מיכחין כ"ב עיין מ"ח ס"ק קי"ז ועפלו"ל ס"ו מיבוח הלכה י"ט ודוק היפב :

חכמת שלמה

פעיף נה פיה דבר בעולם כו' כ"ב עיין מ"ם בפבוחה לקמ"ק פולפפין קנה פקופה בחפע"ז הל' חלילה פם פלפלחי הרבה נדין זה ובדין החזקה היח חלחפה בעולם וביפוד קופיים הפוס, בזה והח בפדוק ז' חלי פיפין כ"ו ויע"ם מ"ם בעזה"י ודוק .

באר היטב

כלה"נ דף ל"ב ס"ב. ולפפר לומר דחפי' נזקנה נמי כלי זייפה עליה דחל"כ ליפח מיכ' ניהייהו חפה זקנה וק"ל עב"ח וכפ"ו : קכ) נחמנת. פ' כרפב"ם פי"ב דין ז' וכנה"ג דף מ' ע"ב. וכ"מ כ' פם בפם הר"ן בפ' הנ"ו דף י"ט וה"ה ע"ח פומר מת בדבר לח מפיפין פד פימחר קנרחיו ע"ב. ונפפהקתי פם היח חמרם מת בעלי בדבר וקברחיו פם מהני לדפת הרפב"ם לפי דפת הר"ן בגורס ברפב"ם פינה נחמנת ופפפר דמהני בדבר ל"ל כה דלח חיפיפין פמח חדם פחר פפוק דפ"ל דמוכח דפיה פם חיפ חחר : קחא חפילו לח נבעלה. כלומר דנכנפה לחופה ופדיין לח נבעלה ס"ם פם נחיחדה חחר הקידופין ס"ם : קסב חפילו החזירה הרחפון . מפורפ פם חפילו החזיר חחר הנם פל בפני וכן פם החזיר בפני חחר הנם פל בפני לפניפם : קפג חכל מה פחכל חחר פבח הרחפון . חז הוח כחיפ נכרי מה פחין כן הרחפון מין מוליחין מה פחכל חחר פפחת לבני : קפד ומינו חייב ליתן הבלוחת דרך כלל דיוק כחפה חזחת כמ"ם בפי' קמ"ו ופ"ם וכל מה פפייך לה חפילו לקחה בפדיים חין מוליחין ממנה וכל פפפידה לח מהני חפיפה חפילו פ"ח בפדיים ופ' כני ונדפת רפ"י חין לה חפי' בלחות הקיימים וכ"ם בפ"נ וממכר פופק כרוב הפוספים כמ"ם בני : קפה ופניפם חינם מפמחים חחין כפן ממפ' לחפתו פפולה וכי' פפולה לו ו"ע, מ"ם בזה : קפו מיבמין . חחיו פל הרחפון חולן מדחוריית ומחיו פל הבני חולן מדרבנן ומפורה לו לייבם חותה. ירופלמי : קפז פם נחפנרה לחופ . ר"ה פם נחפנרה ופ' סימן ד' פם כחבתי דיפים חלו לחחלקו לחרבעה דיפים . בח"מ הניח חפו' רלב"ח חפה זו פמת הולד בחזיר פל הבעל פהולידה מפופל לחר נירופי הרחפון חף פל נב דהיח פפורה לו מ"מ הולד לחר נירופי הרחפון חינו ממזר ול"ד לנפחם

כך חפורה לנפופל : (קיב) חכל מה פחכל חחר פבח הרחפון לריך להחזיר דהח נכרי נפלמ' הוח חכל הרחפון חוכל והולך פירות עד פעת ני"ו דהח חבתו פיה : (קיג) ומינו חייב ליתן הבלוחת . כלו' ח"ל לפלם פחת הבלוחת פל נכפי לחן נרפל דכחפה דפלמ' ק"ל פם פחתו פחתו לו חכל כחן פחתו לה : (קיד) כחובה חו פ רות לריכה להחזיר . וחפילו נפלה בפדיים כיון דנטלה בהיתר דנחותו פפה חכחו פיתה : (קטו) קודם שבח הרחפון חינה לריכה להחזיר . וחפי' נפלה בפדיים כיון דנטלה בהיתר דנחותו פפה חכחו פיתה : (קטז) ופניפם חינם מטחמים לה . חם פם כהניפ חפילו נפלה הרחפון דחין כהן מטמח לחפתו פפולה וכי' פפולה לו ח"ל חפח כהן שנחיפפ חפורה לנפלה ודין להקפות הח חת מלוה היח דהח נפלה יורפה וחפ כן קרי ולח פנו ליה כדחמרינן נפלמ' נקטינה ופ"ב נקבורתה ופ"ב חלמה לכ"ג יורפה ופינו חלמו פל פני כ"ה זקוקה ולחמו פל פני מדרבנן דרבנן קנפוה ומטפלין בה ופפה בקבורתה ופ"ב חלמה לכ"ג יורפה ופינו מטחמים לה : (קיז) חולין ולח מייבמין . חחיו פל הרחפון חולן מדחוריית ומחיו פל הבני חולן מדרבנן ומפורה לו לייבם חותה. ירופלמי : קפז פם נחפנרה לחופ . ר"ה פם נחפנרה ופ' סימן ד' פם כחבתי דיפים חלו לחחלקו לחרבעה דיפים . בח"מ הניח חפו' רלב"ח חפה זו פמת הולד בחזיר פל הבעל פהולידה מפופל לחר נירופי הרחפון חף פל נב דהיח פפורה לו מ"מ הולד לחר נירופי הרחפון חינו ממזר ול"ד לנפחם

שורי זהב

(סח) היה דבר בעורם כו'. בנמ' איכא תרי לישני אם חזה דבר כפל חפה זו לא והרפב"ם פפק דאינו כפלחפה ונחן פעם שדבר פשוש בפי כל חדם שאפשר שיפותו בדבר חוקים וינצלו חוקינם והחולים ולפ"ז חין חוששין לה שמא פפכה דעתה על רוב הפתים ע"ל וב"י

חפתק השובת הר"ן כתוב בה דהרפב"ם פפק לחופרא לענין דבר וכתוב בכ"ם שנוסחא חחרת היח להר"ן ברפב"ם והיא טופעת ופפק בפ"ב בוח לחקל ו [סט] ולד שהוליד קודם שפת. פירוש נחעברה

ככר כתבתי שזה דעת הרמב"ם ומשמעות לשון התוספות הינו כן ומסתבר לומר דמרשעון לפולם הוי ממזר מדרבנן מטעם קנס וגרע ממחזיר גרושתו: (קבא) וי"א שהוא ממזר מדרבנן. נסתייף שלפני זה פתח בשיטות דהולד ממזר מדרבנן מפני כדעת התוספות והטור ומין לו' דכמן פיתח למוסף ופ"כ י"ל דמינו ממזר כלל דהא בגמרא מייתי לאחר שמופה הולידה מפני: (קבב) תלת נתקדשה לבד הא נתיחדה אחר נישואין מכאן ואילך אפילו בא עליה בפירוש מכ"ש שנתקדשה לבד ונתיחדה אחר נישואין דכרשב"ם שכניח (ס"ק כ"ד) מדין זה

ומת [סט] ולד שהוליד קודם שמת ממזר מן התורה ושהוליד אח"כ קסח אינו ממזר קסט (קבא) (קעג) ק וי"א שהוא ממזר מדרבנן:

נח ו אם לא נשאת לשני קץ (קבב) [ע] אלא נתקדש' לבד ובא עליה אינה צריכ' גט מהשני ומותרת [פ] לחזור לראשון (קעד) וכן מותר' לשני אם מת הראשון או גירשה: הגה קעא) אפי' שנתקדשה קעא ונסתפ (קעג) וכנרה שלא נתקדשה ונשתה לאחר תלת מזה ומזה וכל הדרכים הלו' הם אפי להשתה קעב [עא] או שהורו לה (קעד) כ"ד קסם) נסתפ ונשתה על פיהם הוי כאלו נשתה ומותרת (קעה) לנשואה הרשב"ם ומותרת לכהן (משנת רשב"ם פלק קפ"ם הוצ נב"י):

מיישן שמת יאמרו גירש הרשון ונשתה לשני אפי' אכל בקדושין דלמ עבדה איסור לה קנסוה ולמ מייסינן שמת יאמרו וכו' אלא מספקא לן אי

קונטרס ענונות

ושמא ממני שמע פלוני זוה נקרא מלמ"ד :

(מ) ומה שכתב הפמ"ג שהכרע נפלה דלא כרי מלמ"ד וגרע מי מלמדי ניתו של ה' הפרש גדול יש בין אמרו לחשה ל' שהכרע נפלה דלא כרי מלמ"ד וגרע מי מלמדי ניתו של ה' כמילתא דפרים היומא דילמא מהרש"ל לית ליה הכי ומ"ש הגר"א בחשן : (מא) (סי' ב) ומה שכתב הפמ"ג שהכרע נפלה דלא כרי מלמ"ד וגרע מי מלמדי ניתו של ה' כמילתא דפרים היומא דילמא מהרש"ל לית ליה הכי ומ"ש הגר"א בחשן משפט סי' ב' ס"ק ב' ד"ה ומה שכתב ואפילו הכי נראה לי דאין לחלק בין מלמ"ד ל

חלק ד' מתשובת מהר"י ב"ל.

סימן ג (פג) מיהו"ס שאמר שרשה פנרים מתים בספת היס ושאל לו יהודי הכרת חיזה מסס והוח

הסיב הכרתי היהודי זה חינו מל"ת ומ"ם שבתחלה אמר המכו"ס ליהודי שהגלוי"ה שלו

שהכוסו הם יהודים הרבה ללכת למלוני"ק כשברה הגליחה ונעטפה בים מפ"ה מ"ל דלח הוי התחלת

סיפור וכ"ם שדברי התורה הי' נתפרו על שחלת היהודי דבתחלה שאל היהודי למה חינו קונה דניס

מחמר שהם בזוי והסיב המכו"ס שחין לו מעות שנטבעו בספינה שלו שהלכו הם יהודים ומח"כ שאל

לו מ"ך ניללת והחריך דברים קלת בספור מבל לח הזכיר יהודי בעת הסיפור חלח שרשה פנרים

חיזם מסס חז הסיב מיתים מושלכיס בספת היס ומח סופיף יהודי לשחול מס הכיר בחותן הפנרים חיזה מסס חז הסיב

התורה שהכיר ליהודי המכר בשחלה הנה כל דברי המכו"ס הם תשובה לשחלת היהודי ואין בהם

מל"ת ונרע ממ"ש הכ"י דבל שאומר נתכו"ס חיה פלוני כל מה שהסיב לו המכו"ס מבחן ואילך לח הוי

מל"ת ה"ה בב"ד הכרת חיזה מסס חסיב שחלה ומפי' שלח חמר הכרת חיזה יהודי מסס: (פד) (סס)

הסיב יהודי מ', שעבר על ניתו של מכו"ס מ', מנהיג הספינה שהיה בה מבו"ם ושחל לחשת המכו"ס

המנהיג מס היתה יודעת שום דבר מבלו"ק עודם מדברים והנה מלח מ', מחותן המלחים שהיו

בספינה שהלך בה מבל"ק בח שלחם ואמר להם מה חתם מדברים עתה חשת המנהיג ואמרה למלח

מחמנו מדברים של מנין היהודי שהלך בספינה ממכם שאמו מבלוף כי י"ח שהוח מי וי"ח שהוי מת חז

הסיב המלח לוך חתם חומרים שהו' חי כי בחמת חמר הפינת הספינה שהיה בה היהודי רחיתי בניני

היהודי מבלוף מת ומחלקו בזה חכמי הדור חי הוי מל"ת ע' בתשובת הריב"ש:

קיצור ספקי הרב מהר"א סורחי.

סימן כ (פה) דעת הטור מ"ם הרמב"ם בקטנה בינה לגיעו בת שד מ', והסיב לה שמת בעלה לח

תנת, שמת שכרה לותה לייחי בחתילה מת בעלה ולח החמינה מפני שהוחזקה

שקרנית מפני הקטנה שחמרה נרשתני ומח"כ בח העד הזה שרשה כמפייב לה ויש לחוש שמת

שכרה לותה מבל מס היח לח חמרה מתחילה והעד בח לבדו וחמר מת בעלה ולחמן הוח דומיח

דעד חחד במלחמה ועד ח' בינמה: סי' כא (פו) חשה שהיתה קטנה בית' לבינו וחמרה לבעלה

נרשתני בפני בפני פלוני ופלוני ובחו מדיס והכחישוה ותח"כ נתחה תחת בעלה בעדים וחמיל' בחמרה של

בעלה ותח"כ חמרה שמת בעלה חפ"פ דק"ל דחשה בקטנה חינה נחמנת הכח נחמנת דלמה חשקר

חס כדי לחסור עלמה עליו הרי כבר נחמרה עליו בזיונה תחתיו וחס כדי להכח, לחחר שעדיין היח

קשורה בבעלה הרחשון מ"ם היח מכל הכחים דנחמנת לומר שמת בעלה משום דמיחת דעניל' לגלויי

לח משקרי ושהה דייק' ומנסב' ותין לחוש שמחמת שהה חמרה בדמי הח לח חמרה בפני נהרג רק

מפי חמריס שחמרו לה ולינ' למיחם בדמי: סימן לו (פז) כשהעד חומר מלחתי בלו' מת על שפת

היס לח חייך לומר בדמי דלח חייך בדמי חלח בשטיד שטבע: (פח) שם לח הלריך הרמב"ם בקרתיו

חלח סיכ' דחייך בדמי בגון מכו"ם שחומר מיס יהודי שילח מכחן עמי מת משיחין לח לשתו וזהו

שיחמר קרתיו משום דרוב הנשחדים בדרך מן החברה הס מתים חו הרוגים ע"כ הולרך לומר קרתיו:

(פני) שם מי שיש לו סניף לשטו שבעת נלחי שבר ומעלה ומעט יש שבר כמנהג הרשם זה

הוח סימן מוכחך להחיר לחשתו שמעלת ל' מן חלף חלפים שיסי' לו פ' לא: סימן לז (ל) דעת הרב

מהר"ל דוד בן יחיי"ח שלדעת גדולי הפוסקים ס"ם הריף והרמב"ם ור"ח ובעל העיטור ומ"ג לח

מסיכין חל שום סימן חפי' מוכחך דמשת חפי' שומת מין מעידין מכ"ם שחר סימן ומף סמן

הדין נעט מומכין חל נקט בלד חות פלוני שחני נקט נעט הוח דמות פרלוף עם המוטס בחדס ומלד

תיקון חכמים מין מעידין רק חל ט"ם בחשה: סימן לח (לח) שם דעת הרב המחבר שכל הפוסקים

כולם וסס ח"י פוסקים מפורסמים כולם ס"ל דסומכין חל הסימנים מוכחקים בחשה כמו שסומכין בנקט

יום בלד חות פלוני בנט ולחו דוק' נקט בלד חות פלוני ס"ה נ' נקבים כמין חנו"ל בשפת הנט לו

נ' וד' מיני לבעים מיוחדים בכל קרן זוית וכיולח זה ולף שמדברי הרמב"ם והסמ"ג משמע דמין

סומכים חל סימנים מ"ש לפרש דבריהם כמשמען מפני הקושיות שופלות עליו מהתלמוד ומפתירת

דבריו תדבריו ומין מילוף בין חם הטדים בעלמם מבירין חותו ט"י סימנים מוכחקים חו השומעים

מפי הרופים ודע. להם זה הוח פלוני בעלמו חל ככה ופיפר חמ"ב המוחל בענין ליהודים

שחרי: סימן לט (לט) בשר בחב ר"ת שבשר שחור חיזה יהודי דרך בהפלרות לומר בן ומפ"ש

דחיכח לחלק דדוקח בשהם חומרים שברגעו בדיניהם וכדמשמע מפי' רש"י מ"ם כ"ד נמי י"ל

דהתפלרות לחה שתכסו החמרים והוליחו הדבר לחורה שיהיו החמרים שברגו היהודים: (קכה) שם

מחחר דחרנעה נדולי הדור דהיינו ר"י מעדחל"י וריב"ם ומברי"ק והרח"ם כתבו להדיח דברין

להזכיר שמו ושם חניו ושם חירו חי סוח ניקל רחשו בדבר פרסם נגד המלכים המדיחים בחלה

בפרע בהיותם בחרלי והלכה כבחרלי מחניי ורבע ומילך וכ"ם בסיות ברח"ם בינייהם וסוח חחרון

מכולם ופלפל בזה מחד וקרני רח"ם חרכיו לדיכח דחיכח פלוגחת דרבוחת לרין לחוש להחמיר בפיפור פרסם.

בעדות חשה חלינן להחמיר וכן פיכח דחיכח פלוגחת דרבוחת לרין לחוש להחמיר בפיפור פרסם.

(קלח) שם חס יש לח קול במקום ל' בחחלה שפלו' נהרג, ומח"כ בלו יהודי' מחותו מקום ומחרו בפני

הרבה חנשי' שפלוני נהרג יש לחוש דמחמת הקול כחב כן ובח"ם הרב מהרח"י חל הקול ומ"ל חס כחב

ל' לחבירו דע שפלוני נהרג יש לחוש דמחמת הקול כחב כן ובח"ם הרב מהרח"י חל הקול שיש

חל ל' שנטבע ומין לחלק בין קול שביפה לקול חל פריגם ופיין לקמן סימן קמ"ו: (קלב) שם כל

עד מפי עד ומיכח נמנום בדבר לריך לחקור שפר הרחשון כדי להוליח ממשם שנמנום כדי שלח

יהיה שום לד בדמי: (קלג) שם. מהו"ם שפשל ליהודי לשם לח בח פלוני חל היריד ושביב היהודי

כלח ידעת כי היהודים פחדנים הם ושביב השהו"ם בודחי יש לנם להתפחד כי גם מקרוב נהרג

פלוני וסיפר השהו"ם שפנין. זה נקרח מל"ת נמור ומין זה תשובת שלמה דחדרבה השהו"ם

השולל הרחשון לשם לח בח פלוני: (קלד) שם • מ"ם הרח"ם היכח דהזכיר תרוייהו מקום סיניפה

ומקום בהליכה לח בעינן חיפוש ובדליכה חלינ חד מיניהו בעינן חיפוש הוח דומק נדול דשכ"ל

דלח בעינן חיפוש ושם חיתת בדברין היה לו לתוספתח להזכיר דבלח חיפוש מקרי לפעמים וגם

הרמב"ם לח היה סתם שהרבים ע"כ נרחה לחטול' נפי חיפוש. (קלה) שם. כי היכח דחמרינן

בנמרח דלח חייטינן לדילמח חיתרמי שמח בשמח ושדים בשדי, ס"ל חייטינן דילמח חיש ל' יש

שילח ממקום פלוני ודר בשקום פלוני ויש לו חשה בשקום פלוני חלינ חייטינן: (קלו) שם.

מה שכתב הרמב"ם שבל עבו"ם שלח הזכיר שם היסודי לריך לומר קרתיו וכבר כתב הרשב"ח

והר"ן דחין להקל בחיסור ל"ח נגד הרי"ף והרמב"ם מ"ש כבר כתב מהרח"י בכתביו דמילתח

שלח נהנו השד לומר קרתיו וכן נהגו פס שלוניק עיר ושם ביתרחל בעיר נדולה של חכמי' משני

קדמוניות ומנהג מבטל הלכה בפרט בשקום מינוגע לחיתתח: (קלז) שם. דבר שבשם השהב לבקל

חין רחוי להחמיר להוליח לעז חל הבשי' שבבר בשמו: (קלח) שם מחחר שהזכיר הבשו"ם שם

להברות לחות בשקו' פלוני הוי בחלו הזכיר שמו ול"ל קרתיו לף לדעת הרמב"ם ע"פ פירושו של

הש"ם: (קלט) שם יש להשחפק מחד נשד שחמר שמשחי שמח פלוני ולח פירש משי שמש בי נרש

משד מפי עד מחחר שלח פי' דברין משי שמש חמ"ג דלח חייטינן לשד ולנרש מ"ש יש לחוש שמש

שמש קול הנרש שלח דלח פשיק וזה לח משני דשם חיתת דשמשתי משני ס"ל לשהנה לומר רבותח

דשפי' שד חמר שמשתי שתם נחמן מכ"ם שד מפי שד ודבר שחינו שמוש מפורש בחלמוד חין רחוי לשקל

וכ"ש מהר"י ווי"ל בחשובה וידוע שמהרח"י כתב עליו שסיה מופת הדור ושסיה מנטל דעתו מפני

דעתו. ופיין לקמן סי' קמ"ח ל"נ: (קמ) שם חמר הטעו"ם שמשמ שמשמר חמיתת ודשת

חפשר לומר מדרנא שלשון זה נרש מפי דמשמע שמשמ מפי קול ושלח חמר שפשר הוב ע"כ

חמר שנחחזק לו בקול וסיה שמועה חמיתת ודחית: סימן ג מפשונת סרב ב"י: (קמפ) שם מ"ם

לשלה סי' קכ"ו שמ"ם הריב"ש סיינו קודם שידע דעת הר"ן רבו ושחל"ב ניעל לדעתו מפני הר"ן

ומחחר שמין חלו סומכין בזה חל הר"ן וכ"ש מהר"י מיי"ק שכבר פשט מנהג בשלונין בימי מיחתי

וגחוני מולם דלח בהר"ן וכן היה מורה בשפיעות מורי הר"י מיי"ק ורב ומחחר שדברי הר"ן לח שמעו

חזרת הריב"ש מינה חזרה: (קמב) שם נדולה מזו שמעתי מפי מורי הר"י בי רב להתיר בעבו"ם מ"ת

הגהות

שמ"ם פולם על זה: ד] נקיצור מזרחי סי' ע"י סוף סי' כ"ב כתב בשם רחב"י. הנו ב' חכמים ורבי להריב"ש חשה שנטבע בשלם

היסודי הנתנא: (קט) (שם) חס היסודי השפיד לפניהו לח נחלט מיד רק נתנכ בעיר מלבד שטעם

הרחשון מ"ל לומר וקברתיו דחס מית' דשבדי ליה שמתר' הוה ידע מס תחמר ניחום דילמח לחל

לעלם' דחחרי שחמר השבו"ם נהרג חין לחוש חלח לבדמי ולח חת מחותם השנות וחס מית' דשבדי

ליה שמחר' מידע הוה ידע: (קי) (שם) לדעת הרמב"ם חת דקברתיו מועיל בריעתן דנריש ממלחשה

ואינו מועיל בחלחשה דעדיף היינו טעם' דבריעתן הינו מועיל חלח בלירוף חת על מעשו וחז לח

שייך בדמי חבל בחלחשה בחת על מבחו מ"ל קברתיו וכלח חת על מעשו מועיל קברתיו דמייתין

למשקרת: (קיח) שם חרי נווני בדמי חיכח חד נווח על המיתה וחד נווח על הטורה וס"ם

הפוסקים דעפי עדיף בשלח רשה הטעיפה היינו דשו ליכח נווי' דבדמי על הטורה חבל בחלחשה

שהשפח של בדמי הוח על המיתה דילמח לח חת מה יזיק כשהיה חלל המיתה שם חמר קברתיו

וכשם דקברתיו מועיל מידי ספק חי שם רשה המיתה ס"ם שם רשה שהרינה ושמר קברתיו ג"כ חין

ספק בדמי דילמ' הוח חי מחחר שחומר ג"כ קברתיו: סימן קכו (קיב) בשעת הסבנה כשם שחין

מועשין לשד ולנרש כך חין מועשין לעבו"ם חפי' חמר בהדי' השיתו חת חשתו דשי הוי עבו"ם לח

הוי ידעת.

סוי נחמן:

קיצור ספקי תשובת הרב הנדול בעל הבית יוסי בדף ק'.

סימן א (קיג) בדיני עבו"ם מפל"ת עבו"ם שחל ליסודי חנס הנחת פלוני חביית שהיית סוך עמו

ומה היה עליו הסיב היסודי לח ידעל, שם היה לו בשביבות חלו הכפרים נחבד לח ידעל,

שם נהרג חו חת ושסיב השבו"ם בלי שחלה ודרישה חיך בח ליתו עבו"ם ח' ומ"ל שעשת שפי כ'

עבו"ם שהיו מדברים ושומרי' בחשם הרגנו חת פלוני שפנעתו חותו במקום פלוני והיה חולה והיה

כמו חת והרגנו חותו כשהורים חלו שחלה ודרישה חיך בח ליתו עבו"ם ח' ומ"ל שעשת שפי כ'

כי לח היה לו שום דבר שבה חדות זה מועיל כמו חדות דפודקית שחלו חותה בחחלה כשלו

דברה וכחן דבר ממש דהתחיל לדבר חבה שהחת פלוני חביית ושוב נבי פודקית שחלו חותה חחר

שהביח חיה חבריתו ומ"ד לח שחלו רק חמר לח ידעתו מה היה לו חס חת לו נהרג. (קיד) שם חפי'

נריב"ם דש"ל עבו"ם מל"ת חפי חחלה מל"ת לח מהני מודה בנ"ד כיון שהשבו"ם בניד דברי הרחמני'

שהיו דומנים על שהמיתו חת היסודי חבס יש לך נדולה מזה שודחו חס ולכיון שנודעו לנו דברי הרחמנים

ומו מבירין מדבריהם, שהשם מל"ת שמכיון שלייהו ד"ה: (קטו) שם חפ"נ דהרמב"ם חריך בשבו"ם

קברתיו ומחלקו בפי' דברין הש"ם ומ"י לדעת שם ס"ם בשיזכיר שמו ח"ל קברתיו ולדעת כ"י חף בשזכרת

שמו לריך קברתיו עד שיכריז ויחמר חלן חיכ' היה פלוני ומ"כ בב"ד לריך קברתיו חת כבר כתב

מהרח"י בכתביו ס"ם רכ"ג משקל' דמלת' שלח נהנו השולם בלל לומר קברתיו ומשמע מלשונו דשפי'

בשחין השבו"ם מזכיר שם ישרחל לח נהנו להלריך קברתיו: (קטז) (שם) מחחר שהרחמנים בניהו

שהשליכוהו בחחד הבורות חף שלח בשהו בשפר שוו בשהו קברתיו דהלשון משמע חחר שהריגה השליכוהו

הבורה ושם היה עודד כוף היו נומרים הרינתו וכשין שכתב הר"ן והר"ש בתשובותיו, דשלטול

נמרח דלח חייטינן לדילמח חיתרמי שמח בשמח ושדים בשדי, ס"ל חייטינן דילמח חיש ל' יש

שילח ממקום פלוני ודר בשקום פלוני ויש לו חשה בשקום פלוני חלינ חייטינן: (קיז) שם.

מה שכתב הרמב"ם שבל עבו"ם שלח הזכיר שם היסודי לריך לומר קברתיו וכבר כתב הרשב"ח

והר"ן דחין להקל בחיסור ל"ח נגד הרי"ף והרמב"ם מ"ש כבר כתב מהרח"י בכתביו דמילתח

שלח נהנו השד לומר קברתיו וכן נהגו פס שלוניק עיר ושם ביתרחל בעיר נדולה של חכמי' משני

קדמוניות ומנהג מבטל הלכה בפרט בשקום מינוגע לחיתתח: (קיז) שם. דבר שבשם השהב לבקל

חין רחוי להחמיר להוליח לעז חל הבשי' שבבר בשמו: (קיח) שם מחחר שהזכיר השבו"ם שם

להברות לחות בשקו' פלוני הוי בחלו הזכיר שמו ול"ל קברתיו לף לדעת הרמב"ם ע"פ פירושו של

הש"ם: (קיט) שם יש להשחפק מחד נשד שחמר שמשחי שמח פלוני ולח פירש משי שמש בי נרש

משד מפי עד מחחר שלח פי' דברין משי שמש חמ"ג דלח חייטינן לשד ולנרש מ"ש יש לחוש שמש

שמש קול הנרש שלח דלח פשיק וזה לח משני דשם חיתת דשמשתי משני ס"ל לשהנה לומר רבותח

דשפי' שד חמר שמשתי שתם נחמן מכ"ם שד מפי שד ודבר שחינו שמוש מפורש בחלמוד חין רחוי לשקל

וכ"ש מהר"י ווי"ל בחשובה וידוע שמהרח"י כתב עליו שסיה מופת הדור ושסיה מנטל דעתו מפני

דעתו. ופיין לקמן סי' קמ"ח ל"נ: (קמ) שם חמר הטעו"ם שמשמ שמשמר חמיתת ודשת

חפשר לומר מדרנא שלשון זה נרש מפי דמשמע שמשמ מפי קול ושלח חמר שפשר הוב ע"כ

חמר שנחחזק לו בקול וסיה שמועה חמיתת ודחית: סימן ג מפשונת סרב ב"י: (קמפ) שם מ"ם

לשלה סי' קכ"ו שמ"ם הריב"ש סיינו קודם שידע דעת הר"ן רבו ושחל"ב ניעל לדעתו מפני הר"ן

ומחחר שמין חלו סומכין בזה חל הר"ן וכ"ש מהר"י מיי"ק שכבר פשט מנהג בשלונין בימי מיחתי

וגחוני מולם דלח בהר"ן וכן היה מורה בשפיעות מורי הר"י בי רב ומחחר שדברי הר"ן לח שמעו

חזרת הריב"ש מינה חזרה: (קמב) שם נדולה מזו שמעתי מפי מורי הר"י בי רב להתיר בעבו"ם מ"ת

קונטרס ענונות

הנהות רעק"א

שי למורה

חוקף שהמכה כרגליו מבל לא אמרי' מיס מרזו מכה דעת ר"ת דעת יחידאי היא דהא כל הפוסקי' השמיטו מילוק זה עוד יש להסתפק דדין זה של מרזו מכה הוא מש"ס ופמ"ג ור' ירוחם ולא ידעתי למה: (רז) שם משמעות ל' הטור למלק בין שם הטיד על פרליף פניס עם הש עם לבד מע"פ שגופו שלם ובין שם הטיד על שניה, יחד ט"ע גופו ולורתו דשם לא הטיד רק על לורת פרליף עם הטומ', ל"מ רק בתוך ג"י מע"פ שגופו שלם כי אין לו ט"ע רק בלורת הפני' והלורה של הפרליף משמנה לאחר ג', אבל שם מטיד על ט"ע של גופו ופרליפו אז מטיד אפי' לאחר ג' : (רח) שם לא אמרי' מיס מרזו מכה אלא בהשליכו מי בתוך המיס דמיון מכניזדין כאב המכה אבל שם השליכוהו למיס לאחר שחת ל"ם מרזו מכה דאחר שחת אין לו כאב כלל: (רט) (שם) אפשר לומר דשם הי' מבול בפניו ואייו ומרפיא אין מטידין עליו לאחר ג' כיון שבשהות לורת הפניס ע"י המבולות אף שהרפיא אחריו אחר לאחר מזהו רק תוך ג' למימרא לס העל הכיר לזהו באייו קודם שאבלוי: (ר)כשנמלא מדם בתוך השוק מוצלך בלור הדעת נוחנת כשהוא מת מוצלך בלור ומחיילא אף שיש בו מכה ל"ם מרזו מכה לאחר מיהא הוחיל ואין לו כאב ובפרט בהרמנ"ם ופמ"ג ור' ירוחם לא ס"ל דמיית מרזו מכה כי לאחר מיהא הוחיל ואין לו כאב ובפרט בהרמנ"ם ופמ"ג ור' ירוחם לא ס"ל דמיית מרזו מכה כי לדעתם לא אקי בגמ' לענין מסה כלל: (ריח) מ"ש שלא היה מבול בפניו וגם כל גופו שלם שפ מטידין עליו לדעת התום', והרמ"ס אפי' אחר כמה ימים ועוד שהסתי' שאחר שים לו נוחות בפניו מחמת מוכיח לא אקי בגמ' לענין מסה כלל: (ריח) מ"ש שלא היה מבול בפניו וגם כל גופו שלא מטידין עליו לדעת התום', והרמ"ס אפי' אחר כמה ימים ועוד שהסתי' שאחר שים לו נוחות בפניו מחמת

הוירגוחו"ס זה אפי' מוכחק שלא יחלא לא ימלא שיהיה לו כן ניזוקר :

דין שים שאין להם פוף בדף קכ"ב

(ריב) הרב המגי"ב דעתו לחלק בין נפל למשל"ם בין בתו שים של המחר שבפניה זה אין נק' משל"ם אחר שבשארו נאחר והרב פב"י נחלק עליו וכתב שאין חילוק להכל נק' משל"ם: (ריג) שם הא דאמרי' אמשלים אם נשתה לא חלא דוקא נשתה אבל נתקדשה חלא ואף אם נשתה חל ב"ד אחר שהחרו בשם חע"ג ל ניק דה"מ כשהחרו בשם ב"ד ולא היה שום ב"ד אחיר אבל אם ב"ד אחכם פ' הי אחיר בשם חע"ג ל ניק דה"מ כשהחרו בשם ב"ד ולא היה שום ב"ד אחיר אבל אם ב"ד אחכם פ' הי אחיר אפשר למיחר דלא חלא גם זה חיו דהא בחשו פרש"י אחכם מחירין ואי' החרה גה חלא אילא למיחר אפשר שיעמדו למנין ויוגחר הענין בהסכמה ע"פ הרוב אבל כ"ז שלא עמדו למנין אין לה להכשיל עד שיעמדו למנין ואיגחר הענין בהסכמה ע"פ הרוב אבל כ"ז שלא עמדו למנין אין לה לחחוך על המחירין ואם נשתה חלא: (ריד) דעת המגי"ב מאחר דדין משל"ם אין אישור רק מדרבנן זרק לכתחלה ע"כ אין שום אכם מייב להחרות גה שלא חנשא חלא שלא להורות לה היאר ואם החרו גה חלא גו אין כופין אותו להוליא שאין קונסין אח האיש מאחת שהחרה שלה והרב פב"י הביא עליו וכתב אם רואין ב"ד שר' רולה לעבור על אישור דרבנן וכי אישם מייבים להחרות גו שלא יעבור וב"ד דלא מבחאי בחקנות הדור הכי עבדי וכל דיינים דלא עבד הכי לאו דיינים הוא: (רטו) שם כל שהעד הממלט מן הסעיפה היה נסול על נפשו נאחר לאחת מות נפל עליו ובדוחק שמלט כל חוך הספינ' הקטנה ואע"פ שהיא מ"מ לו להעיד שעשה על הנעגעים בספינ' הגדול' עד כדי שהלא נפשם וכיון שכן הו"ל כספינ' שנאבדה כיס ואפי' אם נשאת חלא שהיא ל"מ דאורי' וכניס ממזרים: (רטז) שם . אף לפי מוסאת הרמב"ן ניהו דגרס אם כגם אחר ההחרה, אין מוליאין מוחה מידו כיינו דוקא כשהחרו בו אחר שקידש אבל אם קידש

קונטרס ענונות

הסניפים למור : (שכו) שם . נכ"ד מן שהרי שהגזלנין לא היו סבורים מלובנים כי מן מדרך הגזלנים להניחם גם שמתו (מלן המט מוס מן שקיבל ניקבו) לשון זה מורה שמחכוהו לתוכיות דקות בתוכן שעת ות"ת לחיות ומן זה מנוייד דמתניתין : ס"מן קלר (שכז) שם הא דקי"ל דלא שנם מהם רי"ה הרמבון רק משום לזות שפתים לא תכשה היכא דנרמין הסברים שהעדות מצוי מויבים דהפקוה נקלה פשיטא ופשיטא דאפילו לזות שפתים ליכא :

עד כאן הלשון מספר תלמה מחוקק

קיצור תשובת הרב מהרשד"ם.

(שכה) תבו' י"ח משעם שלא הזכיר שמו ושם עירו ושם מכיו כבר התרכתי במקום אחר וז"ל שם כנדון שלפנינו שאנשים שלחו ממנו בורית ושהשיב חינו נמלא עתה בידי אבל למעט יש לי לחו הדברים מוכיחים שזה קו"נ ישמעאל היה אותו שהיה מומד בשטח"ן דשם לא מנין להו לשהים לנקב בורית ממנו וכו' וכן הוא השיב חינו וכו' אבל למעט בשטח"ן יש לי ברשה ודאי שבל השומד בשטח"ן היה מדבר ואחר שיודע שלא יש בשטח"ן חיש חומן שיקרא קו"נ ישמעאל אלא זה בשל השומד בשטח"ן היה מדבר בשטח המפולת לו בשטח השפולת וכיוצא בזה אבל ישמעאל זה לא היה יכול שם כבר דהה זאת השברת הריב"ש ז"ל סימן שעח ועי"ש : תשובה לה (של) והשטח לשפק הרמבון שלא הזכיר שם אבין ולא שם עירו מ"מ בנדון דידן הוי מדיק משהזכיר שם אבין כיון שהזכיר שם משפחתו דשמו ושם אבין שכיח טובא בשולם שם כן בנדון דידן שהזכיר בני המשפחה יעקב עזר שדיק עפי ומה ימלא שאינו חסר שם מאותו משפחה שיקרא שמו יעקב עזר אלא זה לשתא יב] מוחרת : תשובה מב (שלח) אין לנו ללמוד מדברי הר"ן פ בכ"ג דפונדקית שהתחילה לבכות ושלנו לה והשיבה דכה"נ שהיה הכל בשדים מתשפקים בשותו ענין אבל בנדון שלנו שנרחה שעברו ימים בנתי בין בשפר השבו"ם הענין ליהודי כיום שהעיד היהודי לפני הב"ד ב"ד להעיד דמונדקית : (שלג) שם. אעפ"י שהשבו"ם לא הזכיר שם היהודי בהברת נדון דידן שאמר יהודי אחד שקפ מקוניל"ה הוי כאלו אמר אחד אינה עצמו מעיר פלוני ואת מתפשין בשותו העיר ות"ל שם הרמב"ם והטור בשתו אחד אינה עצמו ונדון דידן לא קאמר אינה עצמו . נראה שאחר שהכל תלוי בשפק מה לי אם העיד אינה עמו או אינה מקוניל"ה וכ"ת ל"ל נרמב"ם למיקט אינה עמו . יש לומר מורחת דמילתא נקט או שפשר כשאומר אינה עמו והוא אומר שמא אין לריך ותר אלא המיפוש אבל כשאומר אחד מעקום פלוני את שפשר היא לומר בדמי היא קאמר ואינו אומר אינה ובנדון שלנו ל"ל מידי כלל ת, מאחר שעכו"ם אמר ג"כ : תשובה מג (שלג) נם כן מענין הל"ל לשלק בין שהיה השאלה תכף למל"ת של השבו"ם ובין כשבי, אחר יום או יומים שם נדון דידן היה לשפר לדקדק בשאלה כשפר הרגלי, לר' שואל אמר מיך שהאל"ה אין אינו כלל בעולם ת"כ היה לשפר לומר שודאי על האל"ה יהיה שלא אמר שהיה מדבר דשם לא כן לא היה לו לומר אלא אינה אחד שמו ואל"ה או האל"ה אחד אינו בעולם כולו : שאלה מד (שלד) לדעת הרמב"ם כשאנו מבירין נזה השבו"ם שהיה הולך שם זה ישראל והוא אומר לנו שאותו ישראל את לא מייעין שמא לא לדקדק ושמא אחר נתלוה עמו ובשעשה שהיה שהשבו"ם לא היה מכיר אותו גם לא נתלוה עמו אז לריך לומר אינה שלא ממקום זה למקום זה גם אינו שהיה שפר שלוך בקולר אבל לדעת הרמ"ם אפילו לא הכיר השבו"ם את היהודי ולא ידע שמו אלא שאמר יהודי אחד שאותו השבו"ם שהיה הולך עשפם הוא אותו שאמר שמא די ואשפר לה לדעת הרמ"ם לריך לידע שאותו השבו"ם שהיה הולך עשפם הוא היהודי נתלוה עמו או לא ידע שמו אלא שאמר יהודי אחד שאותו השבו"ם שהיה הולך עשפם הוא היהודי נתלוה עמו ובשעשה שהיה שהשבו"ם לא היה מכיר אותו גם לא נתלוה עמו אז לריך לומר אינה שלא ממקום זה למקום זה גם אינו שהיה שפר שלוך בקולר אבל לדעת הרמ"ם אפילו לא הכיר השבו"ם את היהודי ול

ממין רק כשנתין וכיכרין כדכתי׳ שכזמן מ׳ ובמקום מ׳ נכרנו שתיהן נס לא סמכינן לומר
הלא דוק׳ שהפידו נ״כ על מקום כליכ׳ למיזה דרך שהיו רוצין ליילך : שאלה סה (נסג) כשדו׳
ברוגא מיכא לומתלא דאפשר כודאתו היא מפתח ליסורין ופיטוי שאם היא כופר היו מפנין
אותו ליסורי׳ קשיא כמשפט המומות מיטו אם קודם שילח דינו לפיטוי כודא הוי מלי׳ דמי
מחמת שאחד יכורים כודא היא לו להמתין ולא להקדיש ולהודות ולבקר קודם שילח דינו לפיטוי:
(נסד) שם כל היכא דמזיק קושטע דמלתא לגירור הדברי׳ אף בלא עדותו של הטבוח המפיד
מז סמכינן על עדות הפכו״ם ולא חייבי׳ לשקרא לפיג דליכא מלי׳ :

שאלה קך (נסה) כשהברג בזמן הקור והכינה כלי ספק שבשפתא חדא אחר הרינתו וקרם
ונגלד ואחקשה כפן מ״מ אפשר לומר מחמת חמה ולא נשתנית לורתו בכל זמן
שהוא נקרם ונגלד :

שאלה קה (נסו) כשהפכו״ם התחיל לדבר מלי׳ מפיון הגזילה חשיב כאילו בפיד התחילה
גם על הרינה דהא בהא תליון ואדא מילתא הוא אלא שלא פירש דבריו
בתחלה : (נסז) שם לכ״ע ליכ׳ שיאמר פד הבני שמפתי מפלוני עכו״ם ופבד בתי׳ שהוא יודע
בודאי בלי ספק שפלוני מת או הברג אבל אם לא אמר כן אלא אמר הפד הבני שמפתי ממת לאו
כלום הוא דאיד כשבקול יוצא ממת פלוני רבים שם אפילו ישראלי׳ מכ״ש עכו״ם מפפרי׳ בפני
אמרי׳ שפלוני מת : (נסח) שם אף שכתב בתי״ב בפכו״ם אפילו שותל ופ״י שאלי׳ בשיב הוי מלי׳
מיטו כשפכו״ם השותל היא ליה בפקותא ותופלת נדבר מיפי׳ דשקורי מפקר :

תשובת הרב בעל חלקת מחוקק

א (נסם) כי ודאי שם היא בא לגיטו כתב ממרהקים שלא היה בתפפרי לקיימו היא רחוי
לסמוך על גדולי האחרוני׳ וכמו שמשיגין ע״ם בת קול ולא חייבי׳ לגרש בשפת שם בגט כן
לא נחום בכתב שמא כתבו ה׳ מן בשטוליס לפדות אבא פ״ב נרחה שבוט במקום עיגון כתב
בשלמא כהוב בכתב ישראל ולא שביא כותיס שיודעי׳ לכתוב בכתב ישראל בחזקה שישראל
כתבו ול״ש לגרש ולשטול רק חיישין בדוב ישראל בכדרי׳ לפדות זה כמו דל״מ לבת קול .
ב (ת) נשתפק רב ה׳ בתשובת ברב ב״י דף ק״ח שם יצא קול שפלוני נברג ותפ״ב בתו
נתרים ואמרו שלוני נברג יש לחוש שמחמת קול ברחשון אמרו כן ולף שברב ב״י בריק פליו
וכתב דיש לחלק בין קול של עביפה לקול של הרינה הא סיים דבריו מ״מ שם אפשר לבחול
לפדות ברחשונים היך ידפו וכו׳ . (תא) שם אף שברב בפל מפלת בימין בפיד בשם ברב
במזרחי להקל בדיני ממון היכא דליכא שלונה בפאבקי׳ לא פיין יפה בדבריו כי לא נמלא שם
כך ומתריך זה במקום אחר : ג (תב) מ״ם נמ״ב בשם תשובת מזרחי תבור שימני׳ הוי
סי׳ מובהק טיעו בסי׳ ל״ח בתב וכ״ם הבור בני שימנים ימד וכו׳ כי הבור ב׳ שימנים מ״ח
שימלאו תבורם בפלאו לזולתו מן התיבים תבל בתמה אין כאן מקום ללמוד משם בתבור שימני׳
מופיל בסי׳ מובהק דבתם תייבי בשימני׳ שבל מ׳ לפלאו הוא סי׳ מובהק לדמת ברב רק
מדרך ב״ם בתב שאם שמופיל בפרד ב״ם שילהק ממובר ומה שלא ילהק בפרד תולי לא ילהק נ״ב
מחובר ואי״ב מאחר שהתבטל פדות בפיד ברב בפל מ״ב בשם ברב במזרחי קשה בפיני
להקל מסברא וכן מלאתי שברב מבריב״ל מ״ח בי׳ מ׳ שבתשק בזה וסיים אחין להקל ולף
שמלינו שברמ״ם בתשובה לירף ברנה דברים יחד וכן פשה מבר״י קלון יש לחלק דבתם בזיכר
בפיד שם השת ונם שם הביו :

ד (תג) מ״ם ברב רמ״ח ובגיד לריכים להיות ג׳ וכשרים ולא קרובי׳ אין להברב בזה
ולף שם לאמר שה מזיק בשאשר להגריך ג׳ כשה בלשת יש בזה סיזק גדול שם בא פד
מ׳ והחירה חבש מ׳ מ״ב לא חלא מבחירה לף שם בא מ״ב פד לאיסור אבל שם יתקן להחמיר
פד שיביאו ג׳ מ״ב בו בגא בגא אחרת מ׳ לוכר ומ׳ מחיר והשאר הבשה בחזקה
מ״ש דבשלמא בשאר מדיש בגא אחרת מ׳ לוכר ומ׳ מחיר והשאר הבשה בחזקה
פד שיביאו נוסף לבלבה נס לשפאב שם יסביאו שמי וכו׳ בזה : ה (תד) לף יש לפקפק
דלשת בזמן שיש מלשמה בפולם דלא חלא מביאו שמי וכו׳ אלא לומר שת וקברתיו לדשת ברמב״ם שפ״ח
בקברתיו לף שיך בדשת חייבי׳ דלשת משקרת שאחר שביא סבורה שמת בא בודה מלבה
בקברתיו י״ל דאיכה נאשת לומר שמת במלחמה קטנה כיילו שפלו פליו כותים דבאמת אמרו
בגמרא דבל שיש מלחמה בפולם אינה נאשת פד דלמרה מת פ״ם ופוד מאן לימא לן דלא
נפי קברתיו במלחמה קפנה ורחיתי מבריב״ל בתשוב׳ כתב דרך אפשר דבמלחמה קבנה לא
נפיק קברתיו וא״ב לא בחליט בדבר :

תשובת הרב בעל צמח צדק

סי׳ מב (תה) אפילו שם בזכירו מי שיודע בגיד מן הביודים שנאבדים יבא ויטול שברו אין
לחוש דלמא בשביל שברו הוא מגיד דאדרבה שם הוא מגיד כך שיטול שבר ודאי דיבא
גריך לברר דבריו שמא הוא אומר בשמת הוא דאפשי שיאמו בבר למי שגיד
דבר ולא יברר דבריו שבם אמת וכו׳ : (תו) שם שם בנברג היה שמו דרך משל אפשל וכותי
אמר ליהודים אשר אין שמם אפשל וקרא לבם אפשל הן לי בך וכך וכם אמרו בידעת בלום
מאפשל בשאבד ואמר לבם בריאתו הוי משלית כי מה שקרא לבם אפשל הוי בשלה שבוונתו
להגיד לבם מהותו אפשל בשאבד (ולשפשה גריך פיון : (תז) שם אפילו שם אמר הכותי אני
פרנתי את פלוני אפשי בשל״ת ולא אמרי׳ דלמירמי אימתא קא פביד אף״ב אוכח אדפ״ה וה״ה
ל שאר אשתות ולא חיישין דלא אזלין להחמיר בכל הי אף״ב אוכח . ת״ם סי׳ רל״ם ובתב שם בא
בשור פ״ל בן : (תח) שם אפילו הוי אמרינן מה בקרא לבם אפשל הן לי בך וכך היה בוונתו
להפיל אימה פליבם שאל יאמרא לבם בן מ״ם אוכח שאפשל בברג דשם לא בן אחיך הוא אפחידם
בקריאת אפשל : (תט) שם לא״ד אנן אמבי אחי שם בבריזו אמנין וכותי בא ואמר אמנין
אמבי דבא קי״ל שם לא שאלוהו לאותו כותי הוי בשיר אלא ואמרי׳ דאומר אאמת שאלו
לשאר כותים אף״ב אמבי אמנין ואקום בליבא הוי אי׳ מובהק לדשת בשה פוסקים ה״ה
אם אמר אנין אקום שאלו בא אסק אנין לא הוי אי׳ . [שם] שם בכותי מזכיר
ה׳ ואומר שהיה רגיל אמו טובע וירוש לו שם רגיל אמו אמרינן מסתא׳ פל אותו פלוני אפיר:

(תי) שם שם בהותי מזכיר ה׳ מאבותיה שאברג הוא ושני אנשים פמו הולכים בדרך זה
ופל אותו פלוני שמזכיר אפיר פדות אפילת אומרים נס אשת פלוני ופלוני שהולכים שם זה
כיון שירוש לנו אי ומי ההולכים שם אותו פלוני אפ״נ שבכותי היו מזכיר אותם ודומה לכותי
בהומר זה שהלך אמי את וירוש לו הפלוני שהלך דמותר לשת פלוני ולא אמרי׳ אותו פלוני
הלך לדרכו ואיש אחר נתלוה אמו :

סימן כה (תיא) שם בותי מל״ת שפלוני אברג ואח״ב אומר אישתו לו שבר וירחה לשם היכן
הוא מונח לא אמרי׳ הוכיח שופו פל אחילתו שבוונתו כדי שיתנו לו אפו׳ ואח״ל דאמרינן
אף בבבי״ג הוכיח שופו פל אחילתו מ״מ אלים שבדותיה דבותי היון שיודע לשם לא יאמינו
היהודים שבדברין כן הוא שאברג פלוני שאמר לשם לא יתנו לו שבר ח״ב ודאי בותי קאמר:
(תיב) שם אם נוף הפדחת וכמוהם אם בשבר היה שלם רק שנקלף הפור מבם ואפשר בפ״ג
לא מקרי ניפל הפדחת וכמוהם בשבניל קליפת הפור לא נשתנית לורת הפדחת וכמוהם רק
מרחית לבעו ונשתנית ובלאו הבי נשתנית מרחית לבפו פל בני אדם לאחר מיתה מחדוש לגובן
ולירוק ולורתו ניכרת היטב ואין זה מקרי חפרי׳ הפדחת וכמוהם : סם מה שאומר שבניר
אותו מחמת זקנו לא מהני שהברת פניס בזקנו לאו הברה היא דגריך שיהא מכירו בפ״ע
בפרלופו אם הפדחת וכמוהם והרי זה לא הכירו בפרלוף פניס בפדחת וחוטם : (תיג) שם
אם הפר מפיד שבכירו בפניס לא חיישין שלא היה בו פדחת וחוטם אפ״נ דבאחר פדיס
אמרו שהי׳ אחר פדחת וחוטם יש לומר אותו אד רואה אותו קודם ברתו אותו באחר הפדי׳ :
(תיד) שם להרמ״ם ניכא חילוק בין אם ידפ שאחנד זה בין אם לא ידפ אלא החילוק הוא
בין אם רואה בעביפ׳ לבין לא רואה בעביפה ובדאי הוא לסמוך פליו ולפשו׳ פניף לפברו׳ בפ״נ
לפי׳ לא רואה אוך שפה ברחשונה בשפלוהו אותו מן השים כיון אלא רואה האביפה אפ״נ
דידפ שאחנד : (תטו) אם בודה פ״י פיטוי פל רליחת פלוני ולא נחשם בשניהו רק פל שאר
גזלות ורליחות שפבה והוא משלמו בודה ברשת נם לת זה בדי הוא אלא אפ״נ שאלוהו
פל רליחה בתם שפשה שיגיד מ״ם מסיתן זה היון אלא שאלוהו בפירוש פל אותו פלו׳ דמ״ם
בשים בותי נאמן אלא אפ״נ בתי׳ אלמא אלא שאלוהו להחיר ולא להפיד תלו׳ אלמא
וכל דאית בן הוכא דקושטע קאמר ואיהו מחכוון להחיר ולא להפיד מהיתן אפי׳ הוי אלא .
(תצ) שם. אם אמר שברג בישראל מפיד בזאת מבחתא מפיד פל יהודי בידוע שהיה נאחד
והיה ברשע גדול נבני בפיר פליו הוא מגיד : (תיז) שם אם אמר בותי ברשתי לפלוני לא
אמרי׳ לאומר בדמי :

סימן נז [תיא] פ״א אומר שבמפ מברבה בפולים בתת פלוני ופ״א אומר שבמפ מפסול מ׳
שלא אמר אתו אלא אמר רובה אפ״ם שאין בפסולי׳ לפניו : סימן נח [תיב] אמר
בתו ובא אחיו ולא אמר פירו לו מבני הלא בירוף שבר בוכחות ואומדנות אפי׳ אם אמר שתו
ואם אחיו ובא אחי אחיו ולמפלה בברבה מלויים בפולם בשמותיהן ובשות הבותיבם מדור
לדור לבמה דורית שיש ואם אמר במקום שילא משם אז שבלך לבם אז בישא נזה בוכח אחרת
שיבולין להוכיח ממנה פל מי בם מעידים מבני אם לא בוחזק לנו אחר בשתו בבתו שבלך
למקום בהוא אז שילא ממקום בהוא ואם לא בזכיר שתו בללא אמר מ׳ ילא ממקום זה ואת
אחרין את אבתו אם אמו יודעים פל אינה זאת אז אומר מגיד ואתו יודעים שזה ילא מפיר זו ואם
אמר בתו ובם פירו מבני . תגל שתו ובם אבותיו לא מבני אפי׳ לא אומר אפי׳ אומר בינון ליה בן
חייב בון : סימן נט [תיב] לא בהחיל בוחזי לאחול ליהודי בתו׳ אפילו זה בפיר זאת
ואחר בך אמר לו בריאתו לא אמרין דבוי בהחוזק פל בשאינה בתו׳ יהודי אלא פלוני ובן שביר
ליה לבברך ולא בי״ל בוחזי : סימן עה [תכא] בהם מלחמה דמיירי בה מלחמה ספורבי׳ פל השדה מחנה מול מחנה וזורקי׳ חיים ובבני בליבטרות וירח׳ בית
למיבר ולמיחזי אבל בפקום בהיהם בשיר ומיחזי בחמת לומר שבבר :

סימן פה [תכג] מ״ם בתי׳ וכבי׳ בבנ״ם ס״ם בפיף ל׳ אם לומר מת מי שבבר ורחיתיו אחר
בך וכברתיו בימב ורא חיו בחת בלמן בבי בקק ובתב בבוף ורחיתיו שמת אפ״ם
שבבר בתב אם לומר מת סיימו מבום שלך שילא בבו׳ מת בודאי אפ״ם בא״ל שיאמר
קברתיו מ״מ לריבים אמו לידע שבו׳ רחה אותו שפיר שאחקוב אלין ורחיתו שפיר אז אם לומר
מת ודאי קושט׳ קאמר: [תבנ] בם מ״ם ברחי״ם דבהרי לא חייבין לבדתי בישראל בשהי בינו דוקא
בפדים בבריס ואם בם מבחיבי׳ זא״ז בנון זה אומר בבשל שברג בו לחמה ובח״ב ואבשל
אומר להיפוך ולא לומרו קברתיו בחת י״ל דאין שום מ׳ מבם שבקרן אלא אומר בדדמי :
סי׳ קא [תבד] בא דבהבו ברחי״ה ובריבב״ח בי״ל קול חיש פלוני שברג ואמר ב״י מלאתו
מת ובבירתו שאבתו מוברת מפפס מפ״ב אם בקול אחת אין אנו בריבים פדות לאחרת ואם
בקול חיש לחת הרי חיש לומר ב׳ אלא דוקא בנוני דלא בשמ משום בריבה לאחרת אבל
בית דידפין בודאי שברברו בחם בפשות לא בקי בתי מ״ב דאחיבא לאיתם בקול חיש לחת ב׳
ואין להבירה: סי׳ קג [תבב] אף״ם בשפיד הפד אחר ב״י להבריבתו היא לן לאיתר דזה שבאב
שבפל אפשר זאת שברג ושאות בקברו הוא ידפ שאות תוך ב״י להבריבתו יבא בפין זה
בתב בת״ם סי׳ ר״ם בשם השו׳ מור״ם : [תבו] בם אפילו לדשת המקילין אם בתי׳ ברוב
ול״י אתי שברג היינו אם בתי׳ ברוב ולית בוכח בכל שי אף״ב בוכח . ת״ם סי׳ רל״ם ובתב שם בא
בשור פ״ל בן : (תח) שם אפילו הוי אמרינן מה בקרא לבם אפשל הן לי בך וכך היה בוונתו
להפיל אימה פליבם שאל יאמרא לבם בן מ״ם מוכח שאפשל ברבה דשם לא בן אחיך הוא אפחידם
בקריאת אפשל : (תט) שם לא״ד אנן אמבי אחי שם בבריזו אמנין וכותי בא ואמר אמנין
אמבי דבא קי״ל שם לא שאלוהו לאותו כותי הוי בשיר אלא ואמרי׳ דאומר אאמת שאלו
לשאר כותים אף״ב אמבי אמנין ואקום בליבא הוי אי׳ מובהק לדשת בשה פוסקים ה״ה
אם אמר אנין אקום שאלו בא אסק אנין לא הוי אי׳ . [שם] שם בכותי מזכיר
ה׳ ואומר שהיה רגיל אמו טובע וירוש לו שם רגיל אמו אמרינן מסתא׳ פל אותו פלוני אפיר:

סי׳ קו [תכח] שם אמלא אלא בהברג דבר שאשל מאחר וירוש הוא שאשל לא חייבין אמר
אלא לאחר דאין השוחל רשאי להשאיל לאחר אפי׳ שם הוא פידור בתפלה . אבל
בתפילין יש לחוש דשביתי בבית הטומן :

יח (א) קדושין תופסין כמייבי לאוין • כלומר לפיל סי' ס"ו נתבאר דאין קדושין תופסין כעריות לתורייתא' שהם מייבי כריתות כתב כאן דכמייבי לאוין ופשה קדושין תופסין דאינם בכלל פריות ודין יבמה לנשוק יתבאר לקמן סי' קי"ם דקדושין תופסין כה מספק ללא כרב :

יט (א) דין ס"ם חזקה זו . כרמב"ם ס"ו מהל' איסו"ב דין כ' סיים בלשונו דאיתי לדין זה מה שהוא תורה במקל מכיו ומכה מכיו שיומת ומיון לנו דאיתי ברורה שזה מכיו אלא בחזקה כך שהר קרובים בחזקה וכתב שמ"ם שרשיה זו מפורשת בירושלמי : (ב) ומלקין ומוקין ומוקלין וכו' • נראה דס"ס דאיתקרת על ככהן משום זונה וכ"ם הוא מדיני נפשות : (ג) אם הוחזקו בעיר כ' יוס • דין זה הופתק מדברי הרמב"ם הל' סנהדרין ומוקין וכו' ולא נתבאר בשו"ע מקור דין זה ורציתי בהגהות אלפסי כתב כזה הלשון וכמה היא החזקה שלשים יום כמו שנתבאר בתלמוד בי' יוס וכיו' כזה הלשון שלשים יום ואיזו שמי שמחזיק שמו בעיר כ' יוס כמו שנתבאר בפ' כל הגט . פוד כתב שם וחזקה היא ס"ם המגיע אין מוסיפין אותה ס"ם עלמה ומל' זה משמע דחזקה דשתר כשר בפי' נמי שלשים יום ואיש ואשה שבאו ממדי"ם והוא שתר אחותי היא ויש נם היא שתרה אחי הוא ואיש שלשים יום כדי שיכיר בהם העיר

בקירוב כשר סיימו לו נכסיו בקירוב כשר כ"ה : ג דסיימו שכניסים הפטרה מכל מה שמכנים על הפטרה חיישו חלת כשר ולא ניד כמ"ש בסי' ה' ולא הוי כשר קודם שמתחיל הפטרה אבל לגר התחתון של הגיד הכל עפרה כי שם מתקלרת והולך עד סמוך לרחם הגיד ששם יש שביל בין שני קלוות שמניפים שם זה לזה וכל לר מפסיל הוא עלמו נוף פטרה והולכת וכלה על פקנד כמלת שם הכל פטרה לכן בשם לח תמר חלת נשיקת חבר במקום התשמיש חבל שם מכנים מיד הוא שכנכת פטרה וכ"כ בסי' זה ותל"ל דהא חיתא בשם יבמות שם דיש קף כ"ו חיישו חלת נשיקה ופסול . ופי' רש"י מהכנסת פטרה ולמטה חיישו לכתחלה ופסול לכתחלה אבל בדיעבד אין חוששין לו ולא מקרי נשיקת פטרה כ"כ הרב בעל המטורים הרמב ב) והנה עליה בין בדרך בין שלא בדרכה ג) כיון שהפר נה ג ד) דהיינו [א] (ו) שהכניס הפטרה סייב פלי מיתה לו כרת ה) ואין לריכים לרקות במכשול בשפורת חלת משיהרו העדים חותם דבוקים זה בזה (ג) כדרך המנשפים והרגיש על זה (פור) ד ו) (ג) והשה נאסרת על בעלה (כ"י פ' שני דיבמות) ז) השה גדולה שבא עליה קטן פחות מבן ט' שניס חייבה מייב' מיתה על ידו (טור) ה וכ"ל דה"ה חייבה נאסרת על בעל' (ג) ולכן כ' הרב בעל המטורים הרבה דיבי' לימתי מייבים מיתה לו לא [ב] ופסק מיניה בזמן הזה בחייבה בייתה ה) השה נאסרת על בעלה ופ' נפניס ו השה פסולה ג) מבת שלש אין בייתה בייתה (טור) דבל פסולה מבלב שניס אין בייתה בייתה ט) ובמוליה מוזרין (בהגהות בייכות) (י) אפי' נתבטלו הסניס במוליה מוזרין (דברי הרב מהירושלמי) :

ב ג יא) נשים המסוללות (פי' המשקו' ופתוכנות זו בזו) ד) ז
אסור ממעשה ארץ מצרים שהוא הרני עליו וראוי להבותן מכת מרדות הואיל ועשו איסור ויש לאייש להקפיד על אשתו מדבר זה ומונע הנשים הידועות בבך מלהבנם לה ומלצאת היא אליהן :

בא להתרחק מן העריות ובו ז סעיפים :

א א) מצריך אדם להתרחק מהנשי' א מאד מאד ג ב) ואסור לקרוץ בידיו או ברגליו וללמוז בעיניו לאחד מהעריות ג) ואסור לשחוק עמה להקל ראשו בנגדה ב ד) או להביט

בא א מאד מאד . לפי שפשטו של מקח מתמדמן לכן כתב מאוד מאוד וכ"כ בייד נבי ריבית ובח"מ נבי שומר אחד מקנ"ג דאמרו מ"ל מיפוס בפריות פ"מ

באר היטב

ג) מבת שלש . שם היא מפוסה לגוף פליה מיס מ' ושיה ע"פ דין מיהרג ואל מפטור ולא מפרה נפשה מותרת לבעלה עב"ם ומ"ש : ד) מפור. אבל מיבה נשפרה לבעלה ולא נפסלה לבהן. רמב"ם פ' ב"ת ובה"י :

פתחי

(ה) שהכניס הפטרה. עב"ם בק"נ מה שחלק על הפ"ז בענין זה ועי' בח"מ סי' כ"נ שהאריך בזה והביא מקום בירושלמי דרב הונא יבמות דף ע"ח ע"ב דמ"ש בפ"ב כ כריסתו ב"ה ומ"ש בפ"ג ה"ז ובקדושין פ"ח ב' ובסוגיות ד"ה כ"ב ד"ה ואומר מיהו שם שלא מצאו לה מקרינו מכאן למדו כו' הרמק מן הכיעור ון הדומה לכיעור: ב) ומקור כו' לאסה כו': כא א)לריך כו'. כמ"ש הרמק הטעי' כו' וכמ"ש בפ"ז ה"ז ובקדושין פ"ח ב' ובסוגיות ד"ה כ"ב ד"ה ואומר מיהו שם שלא מצאו לה מקרינו מכאן למדו כו' הרמק מן הכיעור ון הדומה לכיעור: ב) ומקור כו' •

תשובה

ועוד נלהה דב"ז נרחה לומס מחום טוכנים זע"ז נרצון סניהם אבל אם סם מחום ומלחום כך ונקמן מעליה אלן יומר מה שיהיה נחרנים ואולי רלם לאוכלה והיה לו נחריגה ולא הניחתו ואפי' בחתה מה"ת נפ"ע ולקמן סי' מ"ב: (ג) והחשה נאסרת על בעלה . למתן דקי"ל דפידי דפיר' בעור כפידי פומחה כמו שנתבאר לעיל סי' י"ח נפ שם בפחות מזה נאסרת רק מילת דפסיק' נקט ורחיתי בכ"ת שכ' דבל שבפועל חמום ודאי סיי מיהת חפ"י דלאו שניר עבד דפת מייב למיתה מ"ת נפור מדיני חדם (והוא דפת ר"י נם' בב"ק כמפ"ק בד"ה אין חומם לפרוה דף ל"ב ע"ב ד"ה ואפי' ובמוסיפות בד"ה אין חומם לפרוה דף כ"ד) והואיל והוא פפור אין בחשה נאסר על ידו ולא הבנתי דבריו אם היא חמומה ודאי מותרת לבעלה ישראל ובחשה לפרש דבריו דחם חכמום כומי' ורצו לבהנם עד שחבי' לת בחים פליה כידים דלדברי הרמב"ם דמייב' מיתה: חסרת על בעלה ולדברי ר"י בל"ל דחיבה מייבת מיתה חיבה חסורה על בעלה ומ"מ ל"ע בדברי הרמב"ם בסיף כ"ד ממיתין חותו ואפ"ם שהיא מלוה שיהרג ואל יעבור חפ"ם שקול בחם והוא חמום חיבו בהרג לבעלה לפרש בחשה נאסרת לה מפני זה חוזרת לבעלה ואפ"ם בא עליה בחזקת שהוא הרוג ואח"ב נמלא חי אינה חוזרת לבעלה ואפ"ם בא עליה בחזקת שהוא הרוג ואח"ב נמלא חי אינה חוזרת לבעלה ואפ"ם בא עליה בחזקת שהוא הרוג ואח"ב נמלא חי אינה חוזרת לבעלה

זהב

כיון דשוויה אנפשה התיבה דאסיר בא"ח סני כנלע"ד פשום יברור :

סי' כ [א] שרבט ם עפרה בדרישה עשה כאן מן העפרה ב' חלקים דהיינו שיש בשר שאינו שייך להעפרת ואזיר לפעמיה דכתב בסי' ה' יכבר כתבנו שם דאין זה נכון אלא בכללא עפרה ע"ש : [ב] נ"ם באיזה כיאה אשה נאסרה על בעלה ק"ל דכ"ל הוא והלא כ' הפור ס"ם זה אחד באומם וא' ברצון האונס אפיר פפילא ברצון חייב א"כ קשיא מה שהקשו בפ"ק דכתיבות דף ס' וכ"ת מעשה דדוד מפני מה הלא אפרוהו לב"ש עליו ומשני רחם אונס הוי והא לגבי דוד הוה רצון פפילא הוא חייב וכל חייב הוא באיסור א"א ע"ש לפי דברי רפ"א דחייב ואיסור שייבי להדדי ותו קשה בס"ם הפור בסי' זה על (כיון חפר לערך דף או ב') :

מקורש

החום נזונים מהו ודכוותה מכל מקום הדי בגלוי עריות דרבנן יעבור ולא יהרג ומוסר בפקוח נפש וכעבם ל"ע ואולי כבל זה ואולי סוכה ומ"ש בשם הירושלמי ז"ל ק"ע מודם שלכוותם מקום יש ם קור דאוריימא וכדמוכח בסוף פרק בן סרר ומורה. וכמ"ש הר"ן ז"ל בכ"ש ז"ל שם נם כן. ומכל מקום פליג על הרמב"ם ז"ל במכין מלוה אם מלד שהרמב"ם ז"ל קבע חיסור זה אם מ"ם לא סקרבו כו' והרמב"ן ז"ל ק"ל שלא מקרבו לה קלי על זה כלל. ואלי מ"מ נרחה לבנבי מה שכתב הרב בעל המטורים שמוחלם לחחר שניקח מאה כבלה"ע קי' ע"ו. כל זה לנבי מה שחמרו חז"ל דפקח נוגד כו' שכבן בניקוח וקריבות לפיום. מפיעת דרי זה מה שלומר לה שם חוכ"ל חין לך דבר לולי ופיום יוחר מזה ובדיי מבחרי דרישום ובכן בעלמו מקריבות בפוכן ובוקפת וכ"ל בדקה בעם ובפקה וכ"ל בן הוא על לך היוחר עוב . בחבתי בפ"ח בסיב ל בהיות שחסור קריבה לחחם חיש ולבריחם נם שלא נדרך חבם חחוה על כל פנים מדרבנן ואין דחי' מה' שחמרו חז"ל מנפק לבנפיה ולחחוחיה כי לולי כחו בחולי חודום נניפם חבריה. בניין שלהרמב"ם לניחנו בקדובפיה. ואין חפם בנבורה שחו ע"י יחוד בן הוא בחולי חודום נניפם חבריה. בניין שלהרמב"ם ז"ל בל שהוא דרך חבם שחוה לחסור מן הבורה הק'. נם מי שאינו עושה חלד חבם חחוה ח"ח הרי חפם החקלה קרוב בחולי בפעם יהי' לבו נוטה לחלו. ויוסף כ' קור דאוריימא והרי נם בעומדו בפני רבים אין ה"ה מחפנהו בלשון הפיפר ואין ויש מפם מים נוגעים בחפנהו המיומדם רק בו ואין פיש רוחה מחפנהו ובמו שחפרו יחוד נם לחיפודי לחוץ ודפנדי. חלד חפם שחוה. בן לחלו לחסור קריבה בבפהיים מחפנהו נוטה לחחוה יהי' חיסור דת דייפא ח"ו. ומעין מניעה יבוח מחפם בוחה שלא לפם ועיב. נם דייפא ליה לחיפם לממבד חלוה. מבל חקום יש חפם נטיה לההוה. מה שאין בן בנהו ודבוחה בחו שלא לפם ועיב. נם דייפא ליה לחיפם לממבד חלוה. מבל חקום יש חפם נטיה לההוה. מה שאין בן בנהו ודבוחה בחו שלא חפנהו בן בייפא בן חיפם בן חפם חם חפיהיה לחפנהו בזה. ועפ"ז היה חקום לויישב דברי הב"י ז"ל בייו ס"ו בי"ה בקי"ק ד"ה ואי"ת בי"ם ז"ל ופ"ם ב' לייט שוחב חפיהיה בב"י ז"ל בחפנהו בחפנהו בחפנהו

כא (א) ולא יפחות כסותה פחה זוהי . ואם חסר על פחה פרעית שכיר' פרישה סי' כ"ס: ב ו לה להניח ביופים ° כך"י כתב דלחסור מדת"ריית' שנת' לא תחזרו מחרי פיניכם והרמב"ם ס"ל מדרבנן וכפשוט לכ"ע מדברי קבלה וכרכור מפ' כפנוי' מחוקרי' : ג ולא יפחות כסותה פחה זוהי . ואם יפחות כסותה פחה זוהי על פחה ד' יהושפ סי' זה ס"ק ו' : (ב) מ' מתרין בו שלא יפחות כסותה פחה זוהי . ואם חסר על פחה פרעית שכיר' מחוקרי' : ג ול

ס"ע כ"י שכ' שדבר זה אסור להעלותו
על לב ויתן ספק אללי שחיזק הלמיד
כיוצא בהנו . ומצאתי והלה הדבר נראה
עכ"ל וכ"כ הרמב"ם בפי' המשניות
בפי' מכות ד' כ"ג דקתני לאיתויי דמעיד
כפי שכ"ה וכ"כ ר' אלעזר דמעיד
קדושין דף ע' ע"ב ד' מקשה הגמ'
ס"מ דף פז ע"ב כאן שפ' המעיד
הכיתו ר"ה ר' מהברקת הגמ' דעולא
בעיני דיודיה תדיודיה כו' שפ' יג ע"ב
ס' מסה בגמ' קדושין פ' ע"ב ה' שם
דף כ"ה ע"ב וע' כתוס"ם שם בירושלמי
דלישנא קמא מוקמה הכא ג' וחיזוק
מכן ע' ה' מעודת דיב

שי לכורה

מנלה דאשה כ"ש בלילות ע' זה רענן
על הילקוט דמדמ מהידות דף בלילות
לה הנלה וע' יוחל מ"ז דאמרה קמיהם
מיתי לה דאו קורום ביתי שערות דאשי
ע"ש :

ס"ו לכל מיסר לשיול לנשואה. כ"ב
עכ"ב הם סמוה על זקיני הכ"ח
ולעניד כ"מ דיכול המיסר לשאול גם
לאחר שכל ד"ח ודאי מיון ואם המכני
ע"י בלה שהי ומיינו דאין ד"ח
לשאול רק ע"י בעלה כדאמרו כ' דה
פורה ד"ח לכל בכ"ז מוסר לשאול גם
לאחר זה"ק :

דגול מרבבה

אלמנה וגרושה והיא פדברי הרמ'
בפ"ב דכתובות ס"ק הל' א' ראשה
פרוע וכו' וחש לומר שפא בתולה מן
הנישואין היא ואת אומרת בתולה
מן הנישואין אינה יוצאה וראשה
פרוע ע"ש וגם פשם ראיה דגם
בעולה אפי' לא נישאת עדיין כלל
אינה ראשי לצאת בראשה פרוע
שהירו הקשה שם ושפא טוכת עץ
היא כרי"ם דאפר כתובתה מאתים
יקשה אכרי שבא בעולה ה"א אלא
ודאי דבעולה אבורה לצאת וראשה
פרוע :

פתחי תשובה

אהנמך גם דברי המחרונים החלה לא
כתכמי כי מיתי לא דניסי לגבות דמפי
בדבר שהוא מון לפדר ומהנא העולם
כו' ס"ש : (נ) לשם שמים. עכה"ע
ועמ"ש לקמן סי' ס"ה סק"כ וז"ל
הריטב"ל סוף קידושין הכל לפי דעם
וילתא שמים וכן הלכתא : הכל כפי מה
שאדם מכיר בעלמו שילרו ככוונ וכפיף
לו ואין מעלה עילא בלכו כלל מוסר
לו להסתכל ולדבר עם הערוה ולשחול
בשאול מ"ל ודייקו הגיה דר' יוחנן
יפיל תשערי עכילה וז"ל תמי דיסקי
לי' תמשתא דני קיבר וכשה רבון
דמשמעי בהדי מערוכיתא ורק תדא בר
תהנה דנקט כלה מכתפיה ורקיד נה
ולא חיים להדהורא מעשתא דתמרן תלת
שתין רחוי להקל בזה תלת לחפיד נדול
עכ"ל : (ד) לפי ע"י ס"ה. ולע"ב נבי
תלישב לתמר לניחוי דון לא לקרתתה
ואתר לה השלום לך כו' הנ"ם יד תפריס.
ולפי דברי הריטב"ל סוף קידושין שהבחרי
ע"כ"ק הקודש לק"מ : (ה) מהתר לנשוא.
עכה"ע דה"ה כת כתו ועכ"ם ס"ק י"ד
שהקשה דהא הרי"ן כתב כתו הנן כת כתו
לא הנן ולשתר פוסקים לא תלינו ההיתר
תפורש מע"ל להקל בנת כתו ועיין ריטב
ע"ם ועי' בני' תום ד' שב דבתמם
היתר תפורש דהמיה בתכל כל
שהשם נקברם עם בן בנה זה הכלל כל
מיבן עדו נקבר עמו דהר"ן כתב ה
בריטב"ל תיכה הלכה וכן פכקו הפוסקים
בי"ד סי' שפ"ב ועי"ב תשום דשפח
פוגעת דהיתורן שלפי קדושין ס' ע"ב ה
הכ"ם כשפטה תכל תבן דקי"ל כהה ה
בריטב"ל בירושלמי שם ה"ה הכת ע"ש : (ו) וכן
השם שם בגמ. ע' בת' תו"י סי' ע"ב
בפ"ת בירושלמי תקרא בלפי עיהור שבן קטן
בן ט' בניס שהיה יבן שם תמו והעיד
בתמו בפיפה ועי"ז הקילה וכפר דהפ"ת
ודאי תוחים לכעלה תחתר שהיה תשם
ישראל ותבן לך תוכם גדול תזה ותכי
תוכח ר"ת הבפי"ז סוף דף נב כו' (ע)
בת' תפ"ז סק"ל ח"ג סי' כ"ב שדחה
דאי"ז ת"ל כ' שם רחיה תחרם שתם
היתה יפיפה לא נתקרא על בעלה ע"ש
ויוכל לקת לקמן סי' ק"ח סק"ח. תך
כתבתי זה לזכרון כי יש בו סוכחה
נכנסת ישראל שיאמרו תלשנות כוזבת
בנגיס בקפנים ע"ש :

שתהו לפשה לכעלה תכל תם שפי' תחויב: לפשות תסור לפשות לו תשה תחרת:
ט ויש תקילין בכל תלה . סיינו תכילה בקערה תחת תו להושיט תידו לידה
דתסור כשתשתו נדה ת"ת בתשה תחר' לף תיישין לריטב"ה כתה"נ תכל רחיצת
ידים והלפ' תפה ותזינת תכוס ל"ם הרכ"ת: י תותר לרחון תפכו"ם שפחות
ובדריפה תיקל נ"כ הותיל דבר תכרות
טוה וכ"ת כתב שרתה נת' שכתב תותר
לרחון תפשתה תם יכול לזכר תכרהור
והכתיב תפרך . ותם תין תכופה כלל
נופה ושפרה תסור כת"ת כת"ת פי'
ע"כ כ"ה : יא רק כוונתו לשם שתים .
לפשות כתת לתביה ולתמה וכפ"נ ותזה
כ"נו לרקד עה כללה לתכנה על כתתן
תו לכבוד תביה ות"ת רתוי להמיר
רפ"ל וכ"ת כתב כתלכותיתו נהנו לבקל
דלת נהוג תיסיר . ושפפע פתוש' כל
שתין כוונתו לשם תיבה תלת לשם שתים
תותר : יב לעיין בריפה תתר כניה
תותר : יג [א] ק כתר) אבל תותר לישאול לבעלה איך יפ) שלותה :
ז ר המחבק או המנשק אחת תהעריות שאין לבו של אדם
נוקפו עליהם (ח) כגון אחותו יג) הגדולה ואחות אביו
וכיוצא בהם כה] אע"פ שאין לו שום הנאה כלל הרי
זה תגונה ביותר ודבר איסור הוא ומעשה טפשים כו)
שאין יג) קרובים לערו' כלל (ט) כז) בין נדולה בין קטנה
יד (י) כח) חוץ תהאב יה) לבתו ותהאם לבנה ס כיצד
תותר האב לחבק בתו ולנשקה (יא) ולישן עמה בקירוב
בשר (ו) וכן האם עם בנה כל זתשהם קטני תו (יב)הגדילו
ונעש' הבן סו) נדול והבת נדול' תז מ עד שיהיו שרים
סן) נכונו ושערה צמח זה ישן בכסותו והיא ישנה בכסות'
כט) ואם היתה בושה לעמוד לפני אביה ערומה
ל) פ או שנתקדשה לא) וכן אם האם בוש' לעמוד בפני
בנה ערומה ואע"פ שהם קטנים משהגיע להכלם מהם אין
ישני' עמהן אלא בכסותן : **איסור**

הגה וי"פ דה"ה נפכילה עמה נקערה נמי אסור נכל ערוה כתו נפשתו נדה
(בניתין זשב סי' קמ"נ) יט) ט ויש תקילין נכל ז) אלו דלפ' תפרו דבריה
של תנה תלפ' נפשתו נדה (רשב"ם פלף קמ"ת) כ) וי"פ דכל זה תיינו תסור רק
כתקיש ייתור תכל נתקו' ברוב כני תדם תצויים כגון כתרקן י (ה) תותר לרחון
תכוסות ס)ספוח *וכן נהוגים (תרדכ' פ' שפ"ב נשם הר"ש בר כרוך) (כא)
וי"פ דכל כתיינו פוסה דוך תכה יא (ו) ק כוונתו (נ) לשם ס) שתי' תותר
לכן כיינו להקל נדבריה תלו (תוספות סוף קידושין) כב) י"פ דתין לנהוג
ספילו עם פשתו נדבריה של תנה כגון יב י) לפיין נריפה תם יש לו בניה
נפני תחריה (כ"י פרק תזקה הנתים) :

ו (ז) ל אין שואלים בשלום אשה כלל (ד) כנ) אפי' ע"י
שליח ואפי' ע"י בעלה אסור לשלוח לה דברי שלומים
יג [א] ק כר) אבל מותר לישאול לבעלה איך יפ) שלומה :
ז ר המחבק או המנשק אחת מהעריות שאין לבו של אדם
נוקפו עליהם (ח) כגון אחותו יג) הגדולה ואחות אביו
וכיוצא בהם כה] אע"פ שאין לו שום הנאה כלל הרי
זה מגונה ביותר ודבר איסור הוא ומעשה טפשים כו)
שאין יג) קרובים לערו' כלל (ט) כז) בין נדולה בין קטנה
יד (י) כח) חוץ מהאב יה) לבתו ומהאם לבנה ס כיצד
מותר האב לחבק בתו ולנשקה (יא) ולישן עמה בקירוב
בשר (ו) וכן האם עם בנה כל זמשהם קטני מו (יב)הגדילו
ונעש' הבן סו) נדול והבת נדול' תז מ עד שיהיו שרים
סן) נכונו ושערה צמח זה ישן בכסותו והיא ישנה בכסות'
כט) ואם היתה בושה לעמוד לפני אביה ערומה
ל) פ או שנתקדשה לא) וכן אם האם בוש' לעמוד בפני
בנה ערומה ואע"פ שהם קטנים משהגיע להכלם מהם אין
ישני' עמהן אלא בכסותן : **איסור**

מיות רק לחינה קורנה וכפל לש"ם ובקדושין דף פ"ח ע"כ מתיימה לדם
עם תחותו ודר עם תמו ועם כתו תסילו בקניעות ועיין סי' כ"ב סק"ו :
(י) תון מבתב לבתו. ופ"ה לבת כתו כדתמרינן בגמ' עם כפל לש"ם וכ"ה
לתחותו בקטנה וכמ"ש : (יא) ולישן עמהם בקירוב בשר . תפשר דפ"ה תה
נדול תותר לישן עם תמותו בקטנה בת ג' שנים רק תילת' דפסיק' בקט
דנין כל תה נדול תחותו תשת"כ כתב ותם וכבר כתבתי דתף דכתשנה
(קדושין דף פ' ע"כ) תמרו תתיימד עם תמו ועם כתו תמר רב תפי עם
בגמ' (דף פ"ח ע"כ) דתתיימד עם תה תו שלא בקניעות : (יב) הגדילו
ונפשה כגן נדול . לת פי' שני הגדלות רק כתם וכתב תר שיהו שדים נכותו
ושפשה לתו תגדלות שנים תלית תילת' בתש' כשתניפי' לפיתני' תלו תף
קודם שני הגדלות מפתת' כניפו לכלל שיודפים להכלם ותף קודם י"ח שנה
תביו ותם תמו ותפעלה לגבי יחוד שזה לכן ותם וכן הם כת"ם ותיש כ"ש זנה.
תיין כתם תיבור יחוד שזה נדול זה ל"כ לגבי ד"ל לגבי דריפת שלום תפור נם בדריפת
יחוד ודריפת שלום זל"ז תמ"כ כ"ל ורק לגבי תה תרכם עומדים תם כשנה תהוא ונם בעלם שתני דריפת שלום כי הוא
הדין ולשאר פוסקים לת תלינו לגבות תפי
בדבר שהוא מון לפדר ומהנא העולם
כו' ס"ש : (נ) לשם שמים. עכה"ע
ועמ"ש לקמן סי' ס"ה סק"כ וז"ל
הריטב"ל סוף קידושין הכל לפי דעם
וילתא שמים וכן הלכתא : הכל כפי מה
שאדם מכיר בעלמו שילרו ככוונ וכפיף
לו ואין מעלה עילא בלכו כלל מוסר
לו להסתכל ולדבר עם הערוה ולשחול
בשאול מ"ל ודייקו הגיה דר' יוחנן
יפיל תשערי עכילה וז"ל תמי דיסקי
לי' תמשתא דני קיבר וכשה רבון
דמשמעי בהדי מערוכיתא ורק תדא בר
תהנה דנקט כלה מכתפיה ורקיד נה
ולא חיים להדהורא מעשתא דתמרן תלת
שתין רחוי להקל בזה תלת לחפיד נדול
עכ"ל : (ד) לפי ע"י ס"ה. ולע"ב נבי
תלישב לתמר לניחוי דון לא לקרתתה
ואתר לה השלום לך כו' הנ"ם יד תפריס.
ולפי דברי הריטב"ל סוף קידושין שהבחרי
ע"כ"ק הקודש לק"מ : (ה) מהתר לנשוא.
עכה"ע דה"ה כת כתו ועכ"ם ס"ק י"ד
שהקשה דהא הרי"ן כתב כתו הנן כת כתו
לא הנן ולשתר פוסקים לא תלינו ההיתר
תפורש מע"ל להקל בנת כתו ועכ"ם
ס"ם ועי' בני' תום ד' שב דבתמם
היתר תפורש דהמיה בתכל כל
שהשם נקברם עם בן בנה זה הכלל כל
מיבן עדו נקבר עמו דהר"ן כתב ה
בריטב"ל תיכה הלכה וכן פכקו הפוסקים
בי"ד סי' שפ"ב ועי"ב תשום דשפח
פוגעת דהיתורן שלפי קדושין ס' ע"ב ה
הכ"ם כשפטה תכל תבן דקי"ל כהה ה
בריטב"ל בירושלמי שם ה"ה הכת ע"ש : (ו) וכן
השם שם בגמ. ע' בת' תו"י סי' ע"ב
בפ"ת בירושלמי תקרא בלפי עיהור שבן קטן
בן ט' בניס שהיה יבן שם תמו והעיד
בתמו בפיפה ועי"ז הקילה וכפר דהפ"ת
ודאי תוחים לכעלה תחתר שהיה תשם
ישראל ותבן לך תוכם גדול תזה ותכי
תוכח ר"ת הבפי"ז סוף דף נב כו' (ע)
בת' תפ"ז סק"ל ח"ג סי' כ"ב שדחה
דאי"ז ת"ל כ' שם רחיה תחרם שתם
היתה יפיפה לא נתקרא על בעלה ע"ש
ויוכל לקת לקמן סי' ק"ח סק"ח. תך
כתבתי זה לזכרון כי יש בו סוכחה
נכנסת ישראל שיאמרו תלשנות כוזבת
בנגיס בקפנים ע"ש :

באר היטב

בעלמו כ"ש סי' כ"ה. ונפשה נידתה תסור להניע בתקומות תמכוסים כמ"ש בי"ד סי'
קל"ה : ז) תלה. היינו בזכיל בקער' ס' תו להושיט תידו לידה דאסור כשתשתו נדה
מ"מ בשאה תחרת כ"ת להרמב"ן בכב"ג תכל רמיצת ידים והלפת תפשה ומזינת תכוס
ל"פ הרשב"ת פ"ת : מ) זוה. ובדריפ' מיקל נ"כ הותיל ודבר מבהות הוא. וב"מ
שרתה בתרבי יבן כתב תותר לרחון תפשתה והנתמע תתירה
ע"כ. ותו תיינו תכוס ובזכ' נופה ושפרה תסור לרחון תפשתה ותיינו תכוס
ות

כב

(א) חון מהאב פס כנה והאב עס כתו · כבר כתבתי בסי' כלפני זה בס"ק ט' דבנמרא בקדושין אמר רב אסי דעס אלו התירו אפילו בירה בקניות ועס אחותו התירו יחוד אלרבי וכתב הרמ"א דהלכה כרב אסי ומ"מ המחמיר תבא עליו ברכה וכן פסק בקיצור פסקי הרמ"ש :

(ב) מבין את שניהם מכות מרדות . בעור כתב מלקין אותו אבל היה יכול לומר דמלקות אינו אלא כשאינו רוצה לגרש אבל אם רוצה לגרש אינו לוקה ולכן כתב בסמ"ק דאפילו אם נתייחד עם אשתו אחר שנתרצה לגרש אינו לוקה ולכן כתב בעל התרומה

(ט) טו) ל (ה) נשים הרבה עם אנשים הרבה אין חוששין ליחוד [ה] טז) מ היו האנשים מבחוץ והנשים מבפנים או אנשים מבפנים והנשים מבחוץ (י) יא ופירשה אשה לבין האנשים או איש א' לבין הנשים אסורים משום ייחוד:

ז (יא) [ו] יז) נ אפי' איש שעסקו ומלאכתו עם הנשי' אסור לו להתייחד עם הנשים כיצד יעשה יתעסק עמהם ואשתו עמו או יפנה למלאכה אחרת:

ח יב (יב) יח) ס אשה שבעלה בעיר (ו) [ז] אין ס) חוששין להתייחד עמה מפני (ז) שאימת בעלה עליה ע ואם היה

הגה: (ר"ן פ"ו יוחסין) יא) וסתם אנשים כשרים הם אבל אם הם פרוצים אפילו עם י' אסור יב) וכ"ז בעיר (ד) ט אבל בשדה יג) או ו) בלילה אפילו בעיר בעינן ג' (כ"י בשם הראב"ד) אפילו בכשרים (גם זה טור בשם הרא"ש) (ח) יד) ויש מתירין איש א' עם נשים הרבה י אם אין עסקו עם הנשים (טור בשם רש"י):

בית שמואל

אסורים להתיחד עם אנשים הרבה דאל"כ ת"ל אפילו אם אחת לאו אשת אחד מהם היא מותרת · לפ"ז כ"ל מ"ש אח"ז נשים הרבה עם אנשים הרבה מותר היינו ג' נשים מותר אבל שתי נשים אסור ועיין בפרישה מ"ש בשם מהרש"ל ועיין ב"ח · ואשה אחת עם אנשים הרבה ואחד מהם הוא בעלה מותר דהא בעלה משמר אותה · וכן איש א' עם נשים רבות מותר כשאשתו עמו · גם נשמע מהרמב"ם דס"ל סתם אנשים לא מחזיקים אותם לכשירי' דהא כתב עם אנשים הרבה אסור: ט אבל בשדה או בלילה . הטעם הוא בשדה שמא יצטרך א' לנקביו ילך ממנה ותשאר היא עם אחד · וכתב בד"מ בשם ריי"ו דוקא כשילכו עמה לשמור אותה אז לא ילכו שיפרש ממנה וישאר א' עמה אבל אם אין הולכים עמה לשמור מותר דאם יצטרך א' לנקביו ילך גם השני עמו ותשאר היא לבדה. אבל לא חיישינן שמא ישאר א' עמה דהא בכשרים איירי ולא יעבור במזיד. ובלילה אסורים להתייחד משום דחיישינן שמא ישן א' מהם וישאר השני עמה אפ"ג דאסור לו להקיץ את חבירו מ"מ כיון דבינו מתיחד עמה מיהו הראב"ד לא ס"ל כן דהא כתב שמא ישן א' והשני יעשה איסור ויבא עליה לפ"ז בדרך אסור אפי' אם אין הולכים לשמור אותה מיהו קשה למה חיישינן שיעשה במזיד איסור דהא בכשרים איירי ואפשר לייחד קלת · וכתב בפרישה מזה נתפשט המנהג דהנשים לוקחים עמהן תינוק או תינוקת ונוספים עם הסגלון פרל משום כשתצטרך היא או התינוק לנקביו תלך היא עם התינוק . וב"ח כתב בשם מהרש"ל דאסור וכן משמע מדברי הש"ע דאין לסמוך על סברת ריי"ו מדהשמיט דעתו כאן בש"ע: י אם אין עסקו עם הנשים. כי לדעת רש"י מי שעסקיו עם הנשים גרע טפי ואסור להתיחד אפילו עם נשים רבים ותוס' כ"ל אפילו אם אשתו עמו אסור להתיחד כיון שעסקיו עם הנשים אבל הרמב"ם ס"ל מי שעסקיו עם הנשי' עדיף טפי והיינו מ"ש בסעיף ז' ואפילו איש שעסקיו עם הנשים אסור להתיחד כלו' דס"ד דמותר להתיחד הואיל ועסקיו עם הנשים קמ"ל: יא ופירשה אשה אחת לבין האנשים . היינו להרמב"ם איירי בסתם אנשים או בכשרי' ולהרא"ש איירי בפרוצ' ורש"י דמתיר איש אחד עם נשים הרבה נ"ל דאיירי כאן באנשים דעסקיהם עם נשים וב"ח כ' כשהם יושבים בשני חדרים אסור משום דחיישינן שמא ילך אחד מהם בהחבא לחדר שיושבים הנשים אבל כשמתייחד ויודעים דהוא ביניהן אז משמרים זא"ז . וחילוק זה י"ל לשיטת רש"י אבל הרמב"ם והטור והמחבר כתבו ופירש' אשה אחת משמע אפילו אם ידוע דפירש א' בין הנשים מ"מ אסור נ"ל כמ"ש והרבה פרוצים עם נשים הרבה כתב בח"מ הסבר דאסור לפ"ז נ"ל הסיף זה לא איירי בפרוצי' והא דלא הגיה כלום הרב רמ"א משום דסמך אמ"ש בסעיף הקודם : יב אשה שבעלה בעיר אין חוששין

חלקת מחוקק

כר"ן והא דנקט אשה אחת יש להסתפק אם דוק' אשה א' אבל שתי נשים עם שני אנשים רבים מיקרי ושרי או אחת לאו דוקא וה"ה שתים ולא מיקרי רבים בפחות משלשה נשים ושלשה אנשים ועיין בב"ח : (ח) ויש מתירין איש א' עם נשים הרבה וכו' . כלו' עם שלשה נשים דמתני' (בקדושין דף פ' ע"ב לא אסרה רק לסתייחד עם שתי נשים והתוס' שם דף פ"ב ע"א בד"ה לא יתייחד עם נשים) הקשו על רש"י מהא דאמרי' אנשים מבפנים ונשים בחוץ חוששין משום יחוד משמע דאפילו בהרבה נשים שייך יחוד וצריך לומר לדעת רש"י דמיירי במי שעסקו עם הנשים . ובב"ח חילק בין אם בתחלה מתייחד עם הרבה נשים דשרי ובין אם יכנס בהחבא בין הנשים ולא ידעו בו דאז אסור : (ט) נשים הרבה עם אנשים הרבה וכו' . המ"מ הכ"ב מהא"ב דין א' כתב שדין זה יוצא מהא דאמרינן גבי חתן שוא ישן בין האנשים והיא ישנה בין הנשים משמע דשני אנשים לבד החתן ושתי נשים לבד הכלה ומשמע דבבית א' קאמר ובאמת כי ראיה זאת חלושה היא דהא איכא לפרש דהאנשי' והנשים לאו נשים דעלמ' רק נשי האנשים ועוד החתן והכלה הם איש ואשתו והם שמירה לאחרי' ואף די"ש לחלק בין הכלה לאשה אחרת מ"מ מנ"ל לחלק וללמוד מזה קולא ועוד הא הרא"ש מסרש דהוא ישן בין האנשי' או היא ישינה בין הנשי' כמבואר בי"ד סימן קל"ב ועוד יש לדקדק לדברי הפוסקי' דס"ל דסתם אנשי' כשרי' הם ואפי' אשה אחת עם שני אנשי' שרי ובפרוצי' אפי' עשרה אסור (כדבסמוך בהג' לסעי' זה) אם נשים הרבה שרי עם הרבה פרוצי' או נימ' כיון דפרוצים הם אסור אפי' עם הרבה נשי' וכן הסבר' נותנת וא"כ אין נפקות' לדין זה רק לדעת הרמב"ם:(י) ופירשה אשה אחת לבין האנשי' · לדעת רש"י אסור אף בלא פירשה דחיישינן שמא תכנס ולא ירגישו : (יא) אפילו איש שעסקו ומלאכתו עם הנשי' לשון הרמב"ם הם ומשמע אחר דעת ר"ח דבעסקו עם הנשי' היה ראוי להתיר טפי אבל דעת רש"י כבר נתבאר לסעי' זה דאף דאיש א' עם ג' נשים שרי בעסקו עם הנשי' אסור לפי שלבן גס בו וכולן מחפות עליו : (יב) אשה שבעלה בעיר אין חוששין עיין ברש"י בקדושין דף פ"א ע"א ובתו' בד"ה בעלה בעיר אין וכו'

באר הגולה

[illegible]

ביאור הגר"א

[illegible]

פתחי תשובה

[illegible]

באר היטב

בפחות משלשה נשי' ושלשה אנשים ח"מ . וב"ש כתב דנשמע להרמב"ם דס"ל שתי נשי' אסורות להתיחד עם אנשי' הרבה דאל"כ למה ליה למיכתב עד שתהיה אשתו של א' מהם תיפוק לי' אפי' אם אחת לאו אשת א' מהם היא מותר' ע"ש . ואינו מוכרח די"ל דהרמב"ם הוצרך לכתוב זה מחמת אידך דין דאיש א' מותר להתייחד עם נשים הרבה אם אשת עמו . וה"ל דא"כ י"ל למכתוב אלא דין הב' דאיש א' עם נשים הרבה עב"ח ולק"מ ודו"ק . וע ברמב"ם ובכ"מ פכ"ב מהא"ב . ופרישה בשם מהרש"ל הגיה כמ"ש הב"ש . ואשה א' עם אנשים הרבה וא' מהם הוא בעלה מותר דבעלה משמרה . איש א' עם נשי' הרבה מותר כשאשתו עמו ודוקא אשתו המותרת לו אבל חתן שפירסה אשתו נדה קוד' שבעל אסור להתייחד עם הנשים אפילו אשתו עמו מהרי"ט בתשובותיו לכתובות וכ"כ כנה"ג . עב"ש : ז) בלילה . שמא יצטרך א' לנקביו וילך ממנ' ותשאר היא עם א' . וכתב בד"מ בשם ריי"ו דוקא כשילכו עמה לשמור אותה אז לא ילכו שיפרש ממנה וישאר א' עמה אבל אם אין הולכי' עמה לשמור מותר דאם יצטרך א' לנקביו ילך גם השני עמו ותשאר היא לבדה ול"ח שמא ישאר א' עמה דהא בכשרים איירי ולא יעבור במזיד . ובלילה אסורים להתייחד דחיישינן שמא ישן א' מהם וישאר השני עמה . וכתב בפרישה מזה נתפשט המנהג דהנשים לוקחים עמהם תינוק או תינוקת ונוסעי' עם העגלון ע"ל משום כשתצטרך היא או התינוק לנקביו תלך היא עם התינוק . אבל ב"ח בשם מהרש"ל כתב דאסור דלא שרי בקטנה אלא לגבי יחוד בית בעיר אבל ביחוד דרך לא שרי ע"ש וכ"כ בס"י ע"ש ועיין מהר"ם פדוואה סי' כ"ו : ח) חוששין.

טורי זהב

[illegible]

מקדש

[illegible]

עזר

[illegible]

וכו' מה שמחלקו מס מפי לכתחלה שרי מ"ו דוק' כדיעבד ופיין כנ"מ:(יג) כית שפתחו פתוח לר"ה . ורמה דס"ל כנס כה ובקיצה לה מס"ד וכן הוה כמ"ש סי' רמ"ד : (יד) תינוק' קטנה שיודעת טעם ביאה כנ"מ כ' כשם מהרש"ל דכימוד דרך לה מכני קטנה דשמא תלך למקום גדול ותזנה : (טו) תינוקת שפיא פחות מבת ג' לכל למפלה מג' מוסמן . סיימו כשמת תום' דליכא מיסור ולרש"י מסור ומין לוקין : יג כית שפתחו פתוח לר"ה מין חשש . ומס קיל לה מסור מ"ה סי' רמ"ד וכתב כמ"מ ס"ה מס גם כה מסור : יד מותר להתיחד עם שתי יבמות מפי' מ' שפסקין עם נשים מוסר.לכוש : מו וכן עם מפה שיש עמה מינוקת קטנה . כ"מ כשם רש"ל כתב כדרך לה מכני קטנה שמא תלך למקום גדול ותזנה . והה דמכני כמן קטנה שאינה מוסרת את עצמה לביאה מפני שיכולה לומר לא ידעתי שכבר בעלתי לו כבר ומשמע מכאן דאפי' ידוע שבעלה לו כבר מותר להתיחד עמה ואין לומר דכיון שיכולה לומר כן אינה נאמנת דהא כל אשה יכולה לומר כן ואפ"ה נאמנת כדאמרינן בפ"ק דיבמות (דף כה:) גבי אשת איש שבאת ממדינת הים ואמרה נתקדשתי לפלוני ונשאתי לפלוני ובא פלוני ואמר לא נתקדשה ולא נשאה נאמנת ואפ"ה אין לחוש שמא תאמר לו כן כדי שתנשא לו ה"נ אין לחוש שמא תאמר לו כן כדי שתנשא לו ומה שאין לחוש לזה משום דאין אדם מעמיד עצמו לפני בית דין של מטה לשקר ולומר שבעלה לו כבר כדי שתנשא לו ומה שאין לחוש לזה משום דאין אדם מעמיד עצמו לפני בית דין של מטה לשקר ולומר שבעלה לו כבר כדי שתנשא לו ומה שאין לחוש לזה משום דאין אדם מעמיד עצמו לפני בית דין של מטה לשקר ולומר שבעלה לו כבר כדי שתנשא לו

הי' זה גם בה בנון שגדל' עמו או שהיא קרובת' פ או אם קינא לה בעל' עם זה לא יתייחד עמה אע"פ שבעל' בעיר : ט יג (יג) [ח] ג בית (ס) שפתחו (ס) פתוח ס) לרשות (י) הרבים אין חשש להתייחד שם עם ערוה : יד ק מותר להתייחד עם שתי יבמות או עם שתי צרות (יא) או עם אשה וחמותה או עם אשה ובת בעלה או עם אשה ובת חמותה מפני ששונאות זו את זו ואין מחפות זו על זו טו ר וכן עם אשה שיש עמה (יב) (י) תינוקת קטנה [ט] שיודעת ס טעם ביאה (יג) ואינ' מוסרת עצמ' *לביאה שאינה מזנה לפניה לפי שהיא מגלה את סודה : יא (טו) ת תינוקת שהיא פחות' מבת שלש ותינוק פחות מבן ט' מותר להתייחד עמהן שלא גזרו אלא על יחוד אשה הראוי' לביא' ואיש הראוי לביאה : יב מז יט) ס אנדרוגינוס אינו מתייחד עם הנשי' ואם נתייחד אין מכין אותו (טו) מפני שהוא ספק אבל האיש מתייחד עם האנדרוגינוס ועם הטומטום : יג ג תקנו חכמים שיהיו הנשים מספרות זו עם זו בבית הכסא כדי שלא יכנס שם איש ויתייחד עמהן(כב) (יו"ש דוקס בימיהם שהיו כמי כפלוח כשדות מבל נזמן הזה שהן כפיר מין למוס (הגהות מיימוני פרק ג' מהלכות ס"ב) :

יד ג לא תלך אשה בשוק ובנה אחריה שמא יתפס בנה ותלך אחריו להחזירו ויתעוללו בה הרשעים שתפסיהו : טו יז כא) ד אין ממנין אפי' אדם נאמן וכשר להיו' שומר בחצר שיש בו נשים אע"פ שהוא עומר בחוץ (יז) שאין אפוטרופוס לעריות : טז (יח) ה לא ימנה אדם אפוטרופוס על ביתו שלא ינהיג אשתו לדבר עבירה : יז יח ו אסור לת"ח כב) לשכין [י] כנ) יט) בחצר שיש בו אלמנה

באר היטב

ולמום' ניכא מיסור . ורמ"י מסור ומין לוקין עיין נ"מ : ט) לר"ס . ומס קיל לה מסור מ"ה סי' רמ"ד . וה"ס מס גם כה מסור . מ"מ . המדפיס פתוח לר"ה מין מוסמן . דוקא כיום מבל בעילה לא . ובעילה ממי שמת מו ג' שם ס ויותר שפני מדם מלויים בנמיסם ומין עוכר ושב מבל כמלי שעה של לילה שפני מדם עוכרים ועדיין לא כלתה רגל מן השוק כיום מפינה ליה ומין מוסמן לימוד (כנ"ב נשם מפוכת נ"י ע"ב) : י) תינוקת . כפר כתבתי נשם נ"מ נשם רש"ל דעיכמוד דרך לה מכני קטנה שיודע מעם ביאה על הנעלם שנדנו לצאת לדרך אפי' עם ענלון עכו"ם בשוכר או קטן שיודע בעם ביאה ומחמת זה כתב בדרישה תיכה על הנעלם שנדנו לצאת לדרך אפי' עם ענלון עכו"ם בשוכר ותזנה עמו עכ"ל ומחמת זה כתב בדרישה תיכה על הנעלם שנדנו לצאת לדרך אפי' עם ענלון עכו"ם בשוכר קטן או קטנה שיודע מעם ביאה ומסיק דאין חשש שמא יצערך השוכר לנקביו חלכה האשה עמו כיון שהוא עכו"ם ואינו חושש לזנות עמה אלא שמא יכעוס עליו ויהרגנו ומ"מ נ"ל כתב שנענלון ומלוי עכו"ם בשוכר שומר שלה ומו"ח ז"ל כתב שנענלון רע הוא וצריך לבעלו . ואני אומר דם למרי"ל לומר על בנות ישראל כוונת ונ"ל דמעיף זה ומעיף הקורם לו שהם מלשונות רמ' בתרא דקידושין דמיירי אפי' בדרך דאיתא התם שפוך לזה רב חנן איקל"ל ל כ כהנא חוייה דיהיב וקאי בהמה קפיה א"ל לא מבר מר דיש איסור יחוד בבהמה א"ל לאו אע"ג דהמפ"מ התם ר' מעשה זה בשדה בפקים שהבהמות רועות ואיתא תו התם אביי ה' מרחיק בהמה מכולו דברא וכתב התום שחומרא התמירו עליהם דאין קי"ל דאין חשד בבהמה וא"כ כל מה שמפרר שם בנמ' אצל זה נ"כ מי רי בשדה והמתירים דנקט דהיינו ב' יבמות אי שכירת קפנה מועלת אפי' בדרך וכן המברא בכיצר מפברין דאריב"ל פ"ק ונתאכסנתי אצל אלמנה אחת אבל לא אפרו אלא דירה שהוא קבע והוא בח"ר א' ע"כ ל"ל דהרמב"ם דייק ליתנא דלא תשרת פורה על קביעות כפו ל' שכינה שרויה ביניהם מפו"ה כתב לא ידור דהיינו דרך קביעות דוקא אבל לא דרך מקרה כיון שאין כאן יחוד ודאי אלא חשש שמא יבא לידי יחוד והראב ד דייק ל' או זפיזה מי' דהיא תיון לו מקום לכבדו ולהאכילו משלה דרך קירוב הכנסת אורחים אבל לדירה שיש לו משלו ואין צריך לה אין בזה קירוב כלל ול"ק מההיא דר' יהושע שנתאכסן אצל אלמנה דזה הי' בד ך שאבל ושהה משלו ושילם שכר הפונדקי כנהוג בבית הפונדקי ואין כאן קירוב אצלה דזהו דרך מחירת עם כל אדם ומ"ש נ"ל שתופפ' לא מ"ל כן שהרי כתבו שם על לא תרבי כלב' שזהו חומרא בעלמא דלא

טורי זהב

אפי' בפתחו פתוח מפא"כ בנם בה או בקרובתי' עכד"ה : [ט] שיודעת מעם ביאה פירש"י כלומר שהדע מה היא ביאה שהדע לספר דברים בשוק ואינה מוסרת כו' מת ך הקפנית לא לבשה יצה"ר וכתב רש"ל דוקא בעיר מני בקפנה אבל בשדה צריך שיהי' ב' נשים עם הקפנה או עור קפנה א דשמא תלך עכו לסקום צנוע והזנה עמו עכ"ל ומחמת זה כתב בדרישה תיכה על הנתנו שנדנו לצאת לדרך אפי' עם ענלון עכו"ם בשוכר או קפנה שיודע מעם ביאה ומסיק דאין חשש שמא יצערך השוכר לנקביו חלכה האשה עמו כיון שהוא עכו"ם ואינו חושש לזנות עמה ויהרגנו ומ"מ נ"ל כתב שנענלון רע הוא וצריך לבעלו . ואני אומר דם למרי"ל לומר על בנות ישראל כוונת ונ"ל דמעיף זה ומעיף הקורם לו שהם מלשונות רמ' בתרא דקידושין דמיירי אפי' בדרך דאיתא התם שפוך לזה רב חנן איקל"ל ל כ כהנא חוייה דיהיב וקאי בהמה קפיה א"ל לא מבר מר דיש איסור יחוד בבהמה א"ל לאו אע"ג דהמפ"מ התם ר' מעשה זה בשדה בפקים שהבהמות רועות ואיתא תו התם אביי ה' מרחיק בהמה מכולו דברא וכתב התום שחומרא התמירו עליהם דאין קי"ל דאין חשד בבהמה וא"כ כל מה שמפרר שם בנמ' אצל זה נ"כ מי רי בשדה והמתירים דנקט דהיינו ב' יבמות אי שכירת קפנה מועלת אפי' בדרך וכן המברא בכיצר מפברין דאריב"ל פ"ק ונתאכסנתי אצל אלמנה אחת אבל לא אפרו אלא דירה שהוא קבע והוא בח"ר א' ע"כ ל"ל דהרמב"ם דייק ליתנא דלא תשרת פורה על קביעות כפו ל' שכינה שרויה ביניהם מפו"ה כתב לא ידור דהיינו דרך קביעות דוקא אבל לא דרך מקרה כיון שאין כאן יחוד ודאי אלא חשש שמא יבא לידי יחוד והראב ד דייק ל' או זפיזה מי' דהיא תיון לו מקום לכבדו ולהאכילו משלה דרך קירוב הכנסת אורחים אבל לדירה שיש לו משלו ואין צריך לה אין בזה קירוב כלל ול"ק מההיא דר' יהושע שנתאכסן אצל אלמנה דזה הי' בד ך שאבל ושהה משלו ושילם שכר הפונדקי כנהוג בבית הפונדקי ואין כאן קירוב אצלה דזהו דרך מחירת עם כל אדם ומ"ש נ"ל שתופפ' לא מ"ל כן שהרי כתבו שם על לא תרבי כלב' שזהו חומרא בעלמא דלא

דברי המגיה

בת"ה סי' רמר עכ"ל זה לא נמצא בת"ה רק אמם קינא לה כ"ב בשם תוס' דפומה דחוסיפין לה פשוט יחוד בפתוח פתוח לר"ה ושם שם פשום דפרי"אותא היא דקינא לה וע"ב ו אבל בנם בה ליתא שם ונם פשם זה ליתא בנם בה ואין סברא להחסיר ונם שם לא הי' השאלה רק אמם בעלה בעיר וקינא לה אם דושפין פשום יחוד והזיב דחושפין דה"אול וקינא לה ועבדי פריצותא סקרי וכן מצ תי בתוס' דפומה לענין פתוח לר"ה כו' וכ"ש כאן שכ"ל הרי דיותר איכא חשש יחוד באם בעלה בעיר מבפתוח פתוח לר"ה שהרי כתב בדרך כ"ש אבעלה בעיר ובנם' דקידושין דף פ"א לא איתא הא דאם נם בה חושפין א"א אאם בעלה בעיר א"ב מ"ל להמציא ח טרא עוד בפתוח פתוח דקיל טאם בעיה בעיר כ"ש בודאי בנם בה או בקרובת' מהני אם פתוח פתו לר"ה ואין חושפין כיון דלא שכא איסור בהדיא ונם אין הסברא נוסה להחסיר דדוקא בקינא לה דחסיר שהרי התורה עשאו' סמך כוודאי ואסורה לבעלה מספק כנמסא' בודאי כדאפרי' בריש נדה דין הוא להחסיר

פתחי

אין כה מפום יחוד מבל ס בוכרת לבית לחר לע"ם מבעלה בעיר יש כה מפום יחוד דבזה לא שייך דמחמפי מבעלה הסמת אפי' כיון דלימו יודע כיכן היא ולפ ביודע בעלה נמן לה רשות לבעל לבית פלוני ולפי ההיטיכן כ"ם כשנתן לה רשות לדבר דבר פלוני עם פלוני להסגיר הדלת לחקור דבזה אין שייך לימם בעלה ע"ש : (מ) מפפתו פתוח לר"ה. עי' בפמוי רע"ק מינר ז"ל פי' ק' ובפמוי הגאון בית מאיר פכ' לחיבת למיזק מזה הל פמם כפום, לפי' אינו נעול ונפוח פתוח לר"ה אך והוא עמה בחמוד בבית הוי יחוד ומשמע בקונטרס הוי יחוד וכן משמע בקונטרס ס"ק כו' ומה לחיבת בפמוי לפי' דלא הוי יחוד דמפני דחיבת הבית ויחוד עד שיהא הבית נעול בפועל ס"ם הוי ע"ם (עמ"ם לעיל כי' ס"ק ק"מ) אכן רחיטי בפפוכת הרדב"ז ס"ק כי' ק"ל להמהר פמיירחים שמ והוא ז"ל דמה לחיבתי מפום דהל ודאי בבלילה כיש לה הוי יחוד הוי לפי' אין פמם כ"ל להמהר פמיירחים שמ והוא ז"ל דמה לחיבתי מפום דהל ודאי בבלילה כיש לה הוי יחוד לפי' בלא פפ' וכן ביום אם הוא פרם מ"גלוים המעה הוא מקום שאין לדם רואה לומם וכן מה שפזכירו מז"ל מורכה לפי' היינו דהוא בלא פפ' והלא הוי מקום המולנע ורחוי לביאה כיון דלא שכיחי דעילי המן כו' וכזה נדחו

עזר

ישן ויקן ע"י מביעה קלה כי רק ב' חד היישינן שמא בזמן שירנים בו שפפקה בשיכה עמוקה ויש בו בחיוטם וירחה שיכן הוא בחרחה עמוקה ואין יוצאר בלי יומר הפל"ח בכפים אם שיכה אם מחד ואם"ב בכפים מרחם הוא חולי בחרחה עמוקה ואין יוצאר בלי יומר הפל"ח בכפים אם שיכה אם מחד ואם"ב בכפים מרחם הוא חולי ביכי ביכי בזמן נמוכה ובזמן מילה בעכם מפוכים ע"ש הסמוכים על הנפיקין ורמרמפו כי הנפיקין על הפמקוכים הלכה כפי

ס פרי"ח כרכום דף כ"ג ע"ג ו' מכי רב יוסף ע"ש דף כ"ב ע"ב ז' כ"ם ס"ה דברי רבינו שם בכפ"ב מהל"ח מהל' יהושפ ערוכין דנ"ג ע"ב מ"ג מאמיה דרב יוסף שם בע"ח ס שם • משנה קדושין דף פ"ב ע"ח ב שם בגמ' ל שם בע"ח וכרמפרש בגמ' שם מ לפי סברת רבינו דהל' דמקדישין דר"ח שרויה אלמ קאמר היינו דשרו ה אלמ בכיום הכפרה אלמ קי"ל כר"ח אלמ כמ"ק וכן עיקר ה"ה בברי' נדה ד"ג ע"ח ב כפ' הזורק ס' ויש ופ' ויתי ג כן משמע שם בגמ' ו' יומות דף ל"ד ע"ב ד"ה המ"ם בשלח"ת מה' ח"ב מברי' דר' ישמעאל שם נדה ע"ב ה מיתרת דרב שם ויכול ה"ה במדברי רבינו הל' שם ס יהא כגדול שבכהנים ולו כל מי שיעשה כן ו מי רח דרב אמי שם ע"ח מ"ש שם פגע בך מכוון כו'

ביאור הגר"א

בלח"ם יבום : כד) לא מקנא כו'. כ"ל בפ' ס"ח ח' : כה) תפי' כו'. כ"ל בפ' מקדש : כו) מי שהיו כו'. כ"ל דמפרש דתיבעי' שם ס"מ לפרש דלא ס"ל לתנ"י תלינ"ן דר"ח וכ"ז דמוק דל' רווק מי לא מ' כן וכ"פ שם בפי' רו ק מי כו' וכפי' תיש שם :

כג א) לפרו כו'. מהכי' רפ"ב מהל' יבום ונת' שם בתר"י כל כו' ולפ"ז הכא ל"ם מר"ח אלא מהכתוב ולפ"ה אלא מ"ס כרי"ף ס"ח ב) לפיכך כו'. ס"ח כ"ם כפ"ד : ג) ולא יו' . נדה שם יבמות ל"ד ב': ד) לא די לשם כו' . שם בתר' יוחנן כל כו' ו ס הוסב סיולית לעז כו' ושם כתילו מכיל כו' ושם כתילו עב"ז: ה) לא כ' . ק"ו מ קרא שהוא מיקל בנידוי : ה) בנידוי כו'. עכה"ג וכ"ם כמולין קל"ב ב' תכל הרמב"ן ורשב"ץ פ' כמ"ם הו' שם ר"ה המקשה כו' ונם הרמב"ם מודה שם דין תורה אלא דכל"ה הוא יוסב ב ירו שלשם וכ"ם כמולין שם הכי מנחי כו' למאי הלכתא אלמ"ה כו' וכ"כ הרמב"ם ושע"ע פ' הר"ל מק"ג כ"מ המקשה כו' ולפ"ז נדחה ראיית הרוב': ו) וכתילו כו'. שם : ז) לכור לאדם כו'. מ' לענין ג"ל מכל הרמב"ן מפ' לענין פסחים כמ"ש כאור ובעוב"ש ה"ח פי' ר"ח בפרק ח' : ח) אלו כו'

הגהות רעק"א

ח] פי' ב"ב תום ס"ח רווק שלא הי' לו חשה. כ"ב תמהני דהמעיין בהה"מ יראה דס"ל כי ן דפסעי' דר"ח תוכר כ"כ ברוי' עמו תמרי' דב"ק תוכר ג"כ כהין לו פשה עכה חף ס יה לו לפרש ומשה אלמ דפליג : כל ר"ח ופ"ל דלא פעי' שרויי' אלמ :

ג] ח"ם לום כ"ח דבעי' מיהת בע ג"ב נפשו' לחם רב פ' ד' פסק להקל חף אם אין לאשה עמו :

שי למורה

אלמנה כמ"ם במלכים ס"ז ואיכ' אלמ ומ' נפרר"ח מדרשו כי אלם אלי בהמים יפו"ם :

בי' כג ס"א לקור להולית ס"ז. כ"ב פ' נשמ"ם נזה ומ' רמב"ם כפי' המשנה פ"ב טוריום מ"ה ומ"ק היטב :

ביאור הגר"א

בלח"ם יבום : כד) לא מקנא כו'. כ"ם פ"ח ח' : כה) תפי' כו'. כ"ל בפ' מקדש : כו) מי שהיו כו'. כ"ל דמפרש דתיבעי' שם ס"מ לפרש דלא ס"ל לתנ"י תלינ"ן דר"ח וכ"ז דמוק דל' רווק מי לא מ' כן וכ"פ שם בפי' רו ק מי כו' וכפי' תיש שם :

כג א) לפרו כו'. מהכי' רפ"ב מהל' יבום ונת' שם בתר"י כל כו' ולפ"ז הכא ל"ם מר"ח אלא מהכתוב ולפ"ה אלא מ"ס כרי"ף ס"ח ב) לפיכך כו'. ס"ח כ"ם כפ"ד : ג) ולא יו' . נדה שם יבמות ל"ד ב': ד) לא די לשם כו' . שם בתר' יוחנן כל כו' ו ס הוסב סיולית לעז כו' ושם כתילו מכיל כו' ושם כתילו עב"ז: ה) לא כ' . ק"ו מ קרא שהוא מיקל בנידוי : ה) בנידוי כו'. עכה"ג וכ"ם כמולין קל"ב ב' תכל הרמב"ן ורשב"ץ פ' כמ"ם הו' שם ר"ה המקשה כו' ונם הרמב"ם מודה שם דין תורה אלא דכל"ה הוא יוסב ב ירו שלשם וכ"ם כמולין שם הכי מנחי כו' למאי הלכתא אלמ"ה כו' וכ"כ הרמב"ם ושע"ע פ' הר"ל מק"ג כ"מ המקשה כו' ולפ"ז נדחה ראיית הרוב': ו) וכתילו כו'. שם : ז) לכור לאדם כו'. מ' לענין ג"ל מכל הרמב"ן מפ' לענין פסחים כמ"ש כאור ובעוב"ש ה"ח פי' ר"ח בפרק ח' : ח) אלו כו'

הגהות רעק"א

ח] פי' ב"ב תום ס"ח רווק שלא הי' לו חשה. כ"ב תמהני דהמעיין בהה"מ יראה דס"ל כי ן דפסעי' דר"ח תוכר כ"כ ברוי' עמו תמרי' דב"ק תוכר ג"כ כהין לו פשה עכה חף ס יה לו לפרש ומשה אלמ דפליג : כל ר"ח ופ"ל דלא פעי' שרויי' אלמ :

ג] ח"ם לום כ"ח דבעי' מיהת בע ג"ב נפשו' לחם רב פ' ד' פסק להקל חף אם אין לאשה עמו :

שי למורה

אלמנה כמ"ם במלכים ס"ז ואיכ' אלמ ומ' נפרר"ח מדרשו כי אלם אלי בהמים יפו"ם :

בי' כג ס"א לקור להולית ס"ז. כ"ב פ' נשמ"ם נזה ומ' רמב"ם כפי' המשנה פ"ב טוריום מ"ה ומ"ק היטב :

באר הגולה

ס"ח כ"ם ס"ה ברי"ף ס"ח ב"ח ס"ק ב' ומ"ש בשם הרמב"ם ומ"ש בשם הרא"ש ומ"ש בשם הרשב"ץ ומ"ש בשם הרמב"ן ומ"ש בשם הר"ן ומ"ש בשם הרשב"ם ומ"ש בשם הרי"ף ומ"ש בשם הרא"ה ומ"ש בשם הרמב

(ד) מכל מוכר לשמש פס קטנה כנו' פס עבר וכשמה וכן פס יש לו מזה מחרת גדולה לקיים ס"ו וכמו שכתב כריב"ם סימן ט"ו גבי זקנה: (ה) פוד לפסרו כנמרת לרחון עם מניו וחמיו וכעל לחמותו כל"ל וכן ה"ה נירסת כריב"ף והרמ"ם וכן פירש רש"י והר"ן וכן הוא בהגודה מכל כנמ' שלמו נרים נס כעל חמו וכן הוא בארדכי ופיין עם פוד חית' עם כנמ' תלמיד לא ירחץ עם רבו ומס רבו לריך לו מותר:

כד (א) וכדורות שלו שרבו ספריטים כב"ם ד' כדרב כתב זה לפי מדיעתו שהיו פרוסים כעביות זו. מכל כמדיעתינו מ"ל להתרחק מדיני רק ממדת חסידות ומ"מ נרחה דוקא יח"ד כשלמת מכל לבבך יחד ומכ"ם שני רווקים יחדיו בכל מקום לריך להתרחק ולממות כיד הפוסים כן:

(בה) (א) ומדברי פנגים. הס דכ"ו מסק מלשון הכתוב מחסו כך פוגנים (ירמיה ד) ות"נ נב על מחכיה (יחזקאל כ"נ) ופיין מ"ם הרד"ק ביחזקאל כ"נ והרמב"ם סיים בלשונו שמלו נורמים נדולים וסס מעלות של עריות

כד אין ישראל חשודים על הרביעה ועל הזכר ובו ס"א:

א ס לא נחשדו ישראל על משכב זכר ועל הבהמה א) לפיכך אין איסור להתייחד עמהן ב) ואם נתרחק אפי' מיחוד זכר ובהמה הרי זה משובח ג וגדולי החכמים היו מרחיקין הבהמה כדי שלא יתייחדו עמהם א (א) ג ג) בדורות ס) הללו שרבו הפריצים יש להתרחק מלהתייחד עם הזכר:

כה לגדור גדר שלא להרבות בתשמיש וביצד יתנהג בתשמיש ובו י סעיפים:

א ס ראוי לאדם להרגיל עצמו א) בקדושה יתירה ב) ובמחשב' טהורה נ) ובדעת נכונה כדי להנצל מלהכשל בדבר ערוה ר) ויזהר מהייחוד שהוא הגורם הגדול וכן נהוג להתרחק ה) ג מהשחוק ג ומהשכרות (א) ו) ומדברי * עגבים (פירוש דברי שחוק ופסק) ד ולא ישב בלא אשה ז) שמנהג זה גורם לטהר' גדולה ח) יתירה מכל זאת אמרו ס יפנה עצמו ומחשבתו לד"ת וירחיב דעתו בחכמה שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מהחכמה:

באר היטב

כלומר ל"מ דהולאם ס"ז ממם דאסור לנמ מפי' קצוי מו הרהור לדעת מסור דעי"ז נס לידי ס"ז לנטיה. ג"מ: ד) מוכר. משמע מפי' אין מחמו עמו מוכר. ג"ס וע"ז ומ"ש נמ"ם סי' ג' לנ כ"כ ע"ם: ה) לנקניו. ולרחון מומו מקו' עם שאר נוף דרך העברה מוכר מכל להתעכב נרמילה מומו מקו' לסור. סהד"י וכתב כנה"נ כלומו כשרומן ומינו רוח' ערומו דאם רוסה ערומו לסור: ו) לרחון עם חניו וחמיו ומחיו ובעל חמו כל"ל. וכן לסור לרחון עם רבו מ"ל"כ אם הוא במרחן קוד' לרבו מז מוכר.

ביאור הגר"א

יבוא כו'. עם: ב) שהיה חילם כו'. כ"מ כשהוא סורם בעיהדת דעסיק בה כו' וכבכ"ז דכהוגים חילם מהניס כו' תגוזי כו': ג) לפיכך כו' עד כו'. עם "ד ח' ושב"ג ועפוס, עם ד"ה לפרקיד כו' ועפ"ח ס' ס"ג ס"ח עם כתב כשני הפרושים וכ"כ הרמ"ם עלמו עם: יא) חסור כו' כמ"ש. ר"ל כנניס כנמ' עם חמרו ואפ"ח כשו הוה כו' ואפ"ח כו' ואפ"ח כו' והנה הרי"ף ורמ"ם כהיה כל הנ' חוקיימות ס"ל דלא מר לאו מדא כו' וכמ"ש כמ"ם כ"ף ב"ב ונע"ן לכל הרמ"ם ס"ל דחוקיימות מחרוחים ס"ל דלא נשסרו לא מהיהו אלא ביניהם כ"ש דר"י וד' ו' כשני הו: ואעפ"כ אמר כ"ה מ' חורי ליס כו' וס' כר"ן דבכשני מומר בכל ענין ואפילו כשני חסור כ"ש וזה שלא הזכיר היסר דנניס מעבירה למעה ומעבירה ל' נמ' כדרכו ואם הסמין מיס כו' ואין לרונו דנניס מומר דא"כ היה מחלק נס ' ונס מילוק המעבירה למעה אלא שלא הוזכר כפי' לא לאיסור ולא להיסר הסמיט כדרכו ואמר במשניות ר"ל כל מכיוות העבירה ולישנא דקרא נקט ול"ד כמ"ש ואפ"ה מחמת עיכורו אסור ובמ"ם כנדה סם ל' ודוקא כשאין כשני דא"כ מאי דוחק לישנא דקרא ל': יב) ובין כו'. מדקאמר סם כמכני כל היד כו' ומ' בין כשני כו' ומ"ל לאמה משא"כ למעה מעיכורו כל שאינו נוגע כאמה מומר כ"ש מהא דר' ופסק כר"ח דכשני ח דנניס מומר כאמה ומעה ל' ס' ומהדר לכנויי ככל החוקיימות הנ"ל וכן ר"ב בקאמר אלא דיש כשני מומר להסהין היינו כ"ש וכן כפי' רש"י כמ"ש כמ"ק ס' ב' ומ"ש כנדה ס' ב' ומ

כה א ומנסק בכל מכר. ל"ד כל מכר דהא כתותו מקום לסור כמ"ם בס"ם וכ"כ הרמב"ד וסטור: ב אפילו אם מוליח זרע, ואם נתעלו דם בעד כל אשה וים ספק אם הדם ממנו או ממנו גרשה לכתורה דמותר לחים לה ליח הזרע כדי לברר אם הדם ממנו הוא דהא מין לחיסור לשמש ולהולדי זרע נס ים לכבי רחים מעים זרק ספרל דחיתת אם אם ניקב כניד כדקיון אם נתרפא ומניחים בים סוקר כדי שיולח זרע וים לדבות ול"ע: ג ומינו רגיל. אבל רגיל אפילו אינו מינו: זרע אסור לשמש אלא כדרכו כדי שלא יבא לידי הולאת זרע: ד ולא ישמש נפני סוס מן אדם. אפילו עכדים אפ"ם אם אם דומה לחמור ולא מהני אפסק ממילא. טור. ודוק, כשהוא נסור אסור אבל אם סיח יש מותר וכ"כ כ"מ אם סוס נפנין שאינו מרגיש בתשמיש מופיל אפסק ממילא: ה אפילו על ידי אחפלת עלית אע"ג דאפסק ממילא ואז אפילו אחיר מותר אם מחפיל בעלית אחפלת עלית. ואם הגר אחר אחר ומחיר אחדר זה מותר לשמש כמ"ם בא"י סימן תרי"ו ואחפלר לריך אחפלת עלית. ויש אפילו אם סוסים אסור לשמש כמ"ם בא"י אפילו אם אפסק ממילא ואם יש ממילא נאטיר"ר לפני אפסק אפסק כתתו' ס"ח סימן קיים אסור לשמש כמ"ם בא"י

(ו) פר' שיבת גניתו. כסי' ר"מ הכ"ל מתבאר שאם יתנו לו ולאשתו בית מותר ובלבד שלא יתן בעליו על כ"ה : (ז) והיא שתיה לו . כעור מציב כאן בני ס' מדות בתריכות וכן מצב אותם בא"ח סימן רמ"ו כ"ם ובכן לא מצא רק קלון ואם תדקדק תראה שכולם מתבארו מקלתן בסי' זה ומקלתן במקומן כגון בני אדם הוא מיסור דאוריי' וכן בני בידוי מתבאר במקומו וכן אם מ' מאם מכל וכן בני מוסקה כבר נתבאר שלריך לרשותה וכן בני שאר מדת :

כו (א) דרך זנות שלא לשם קדושין מיטו כלום. כעור כתב בלוקה משום לא תהיה קדשה מבני מדרבי הרמב"ם ושוא מדברי הרמב"ם תחלת הלכות מיאות מכל הרא"ש פסיג עליו וכ' אם כן למה הפסה' משלם קנס והלא לוקה מלא ודאי אין קדשה אלא המוסקר' לכל אדם מכל המייחדת עלמה לאיש אין כה מלקות והמ"מ כתב שאפשר לומר שבשילת פעויה היא כפשה וכו' ואף לדברי הרמב"ד מסור' כית' פעויה מיהא מדרבנן דהא אפילו יחוד פעויה נזרו בב"ד על דוד ואפילו הפסתכלות בה אסור מדברי קבל' הרי הכתוב אומר בריח ברית לפיכי ומה אתכונן על כתולה ואין בריב"ם סימן תכ"ה וכת"ם סימן ר"ע כ' ומן ס אזרה אין אסור לזנות מ] עם פעויה : (ב) וי"א שאסור ולוקין על זה משום לא תהיה קדשה. מדברי הרמ"ם והטור לא משמע שיהיה אסור בפלגש רק פגם משפחה וסיגלר ככוד ואלו היה בה ללא תהיה קדשה היה מועל על בית דין לכוף על זה ומה לי איסור קדשה הא והא דאורייתא נם מדברי הרמב"ם אינו משמע שיהיה מלקות בפלגש המיוחד' לאין מ' דהא כ' כל הכועל שם פגם זנות בלא קדושין לוקה משמע במיוחד' לו לשם איטות אף בלא קדושין אלא בלא שום פגם אלא בעלמא ולא כתב רק אסור משום דכועה לפכול בהדיוט אסור בפלגש ולא לכל הפחות ובהלכות מלכים לא כתב רק מלך אבל הדיוט מותר לכל אדם ואפילו בפלגש אסור אלא בעלמא ולא כתב שום קדושין

לפסק דיעות: ד מן התורה. כתב רמב"ם ז"ל בפ"ג שכתב הוא מד"ס וכתב המגיד וכבר מקשו עליו מדלא ידיעת' הוא אלא כל דבר שאינו מפורש בתורה נקרא ד"ס אלא דיעות כדין התורה ופיין סימן מ"ב ופיין ס"ד ס"ח: ה טור בשם הרמ"ם. כ"פ הרמ"ם בפ' ר"נ והב"י בסימן קל"ד בסימן זה משמע ליה לבן כתב דמינו מוכרח דהרמ"ם סיל כן:

כז א פרוטה. לקמן סי' ל"ח ס"ק כ' כתבתי דמין מקדשין לכתחלה במטבע וכ' הרי"ף ריש קידושין ותו' והרשב"ם שם קידם בתורה הוי קידושין מה"ט דמטבע אינו מוכר אלא כמו שהוא ואפי' הכי הוי קידושין מכל מקום כשקלה שיך נמי לקיום מקדם בקרקע מקודשת נמי ר"ל שאני נמי מחובר דשטול משום דמתוסר קלילה מכל קידושין ר"ל משום דמי אבל כמו מחובר לגמרי אלא מקודשת כמו לן לעזו' וציין מיהושי מהרי"ט: ב שום פרוטה כתבו תו' ריש קידושין דילפינן מעבד עברי דשום כסף ככסף וכתב בתוס' הרא"ש בשם ר"ת שהוא מדכתיב בעבד עברי יוסף מעתה יש לומר שהוא כסף כעין כרמב תו' ונתן שום כסף בעל כרחה לת הוי נתינה כיון שאינו שוה כסף ובעל כרחה ס] מה כתב הרשב"ם גם ס"ל כ"ד ונתינה כיון שאינו שוה כסף ולפ"ז אפי' בשוה פרוטה לגבי הדיוט לא הוי נתינה כיון שאינו שוה כסף ולא הוי קידושין לפ"ז אלא מדרבנן ומשמע שם בתוס' דמיירי כשהיה מתחל מתל' התנאי תן לי מנה ואתה מקודשת לי ואח"כ נתן לו מנה כשהוא שוה פרוטה אם הוא ואחר כך נתינה מחל כשהוא שוה פרוטה דהא התנאי התנה בשעה שנתן לו מנה ולא נתן לו אלא אחר כך ואפ"ה מקודשת מדרבנן הוא ומשמע שם דאפי' אם לא נתן לו אלא פחות משוה פרוטה אלא שמסכים לזה אחר כך ג"כ מקודשת מדרבנן ועיין בקובץ שיעורים סי' ל"ב אות ל"ב שכתב דמדברי הרמב"ם ס' מ"ם דס"ל דאפי' נתינה שוה כסף אינה מקנה אלא מדרבנן ומשמע שם דאפי' אם נתן לו מנה בשעת התנאי אלא שלא נתן לו אלא אחר כך אינה מקנה אלא מדרבנן ועיין בקובץ שיעורים שם שהאריך בזה ומדברי הרמב"ם בפ"ג מהל' מכירה ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"יב ס"יג ס"יד ס"טו ס"טז ס"יז ס"יח ס"יט ס"כ ס"כא ס"כב ס"כג ס"כד ס"כה ס"כו ס"כז ס"כח ס"כט ס"ל ס"לא ס"לב ס"לג ס"לד ס"לה ס"לו ס"לז ס"לח ס"לט ס"מ ס"מא ס"מב ס"מג ס"מד ס"מה ס"מו ס"מז ס"מח ס"מט ס"נ ס"נא ס"נב ס"נג ס"נד ס"נה ס"נו ס"נז ס"נח ס"נט ס"ס ס"סא ס"סב ס"סג ס"סד ס"סה ס"סו ס"סז ס"סח ס"סט ס"ע ס"עא ס"עב ס"עג ס"עד ס"עה ס"עו ס"עז ס"עח ס"עט ס"פ ס"פא ס"פב ס"פג ס"פד ס"פה ס"פו ס"פז ס"פח ס"פט ס"צ ס"צא ס"צב ס"צג ס"צד ס"צה ס"צו ס"צז ס"צח ס"צט ס"ק ס"קא ס"קב ס"קג ס"קד ס"קה ס"קו ס"קז ס"קח ס"קט ס"קי ס"קיא ס"קיב ס"קיג ס"קיד ס"קטו ס"קטז ס"קיז ס"קיח ס"קיט ס"קכ ס"קכא ס"קכב ס"קכג ס"קכד ס"קכה ס"קכו ס"קכז ס"קכח ס"קכט ס"קל ס"קלא ס"קלב ס"קלג ס"קלד ס"קלה ס"קלו ס"קלז ס"קלח ס"קלט ס"קמ ס"קמא ס"קמב ס"קמג ס"קמד ס"קמה ס"קמו ס"קמז ס"קמח ס"קמט ס"קנ ס"קנא ס"קנב ס"קנג ס"קנד ס"קנה ס"קנו ס"קנז ס"קנח ס"קנט ס"קס ס"קסא ס"קסב ס"קסג ס"קסד ס"קסה ס"קסו ס"קסז ס"קסח ס"קסט ס"קע ס"קעא ס"קעב ס"קעג ס"קעד ס"קעה ס"קעו ס"קעז ס"קעח ס"קעט ס"קפ ס"קפא ס"קפב ס"קפג ס"קפד ס"קפה ס"קפו ס"קפז ס"קפח ס"קפט ס"קצ ס"קצא ס"קצב ס"קצג ס"קצד ס"קצה ס"קצו ס"קצז ס"קצח ס"קצט ס"קק ס"קקא ס"קקב ס"קקג ס"קקד ס"קקה ס"קקו ס"קקז ס"קקח ס"קקט ס"קקי ס"קקיא ס"קקיב ס"קקיג ס"קקיד ס"קקטו ס"קקטז ס"קקיז ס"קקיח ס"קקיט ס"קקכ ס"קקכא ס"קקכב ס"קקכג ס"קקכד ס"קקכה ס"קקכו ס"קקכז ס"קקכח ס"קקכט ס"קקל ס"קקלא ס"קקלב ס"קקלג ס"קקלד ס"קקלה ס"קקלו ס"קקלז ס"קקלח ס"קקלט ס"קקמ ס"קקמא ס"קקמב ס"קקמג ס"קקמד ס"קקמה ס"קקמו ס"קקמז ס"קקמח ס"קקמט ס"קקנ ס"קקנא ס"קקנב ס"קקנג ס"קקנד ס"קקנה ס"קקנו ס"קקנז ס"קקנח ס"קקנט ס"קקס ס"קקסא ס"קקסב ס"קקסג ס"קקסד ס"קקסה ס"קקסו ס"קקסז ס"קקסח ס"קקסט ס"קקע ס"קקעא ס"קקעב ס"קקעג ס"קקעד ס"קקעה ס"קקעו ס"קקעז ס"קקעח ס"קקעט ס"קקפ ס"קקפא ס"קקפב ס"קקפג ס"קקפד ס"קקפה ס"קקפו ס"קקפז ס"קקפח ס"קקפט ס"קקצ ס"קקצא ס"קקצב ס"קקצג ס"קקצד ס"קקצה ס"קקצו ס"קקצז ס"קקצח ס"קקצט ס"קקק ס"קקקא ס"קקקב ס"קקקג ס"קקקד ס"קקקה ס"קקקו ס"קקקז ס"קקקח ס"קקקט ס"קקקי ס"קקקיא ס"קקקיב ס"קקקיג ס"קקקיד ס"קקקטו ס"קקקטז ס"קקקיז ס"קקקיח ס"קקקיט ס"קקקכ ס"קקקכא ס"קקקכב ס"קקקכג ס"קקקכד ס"קקקכה ס"קקקכו ס"קקקכז ס"קקקכח ס"קקקכט ס"קקקל ס"קקקלא ס"קקקלב ס"קקקלג ס"קקקלד ס"קקקלה ס"קקקלו ס"קקקלז ס"קקקלח ס"קקקלט ס"קקקמ ס"קקקמא ס"קקקמב ס"קקקמג ס"קקקמד ס"קקקמה ס"קקקמו ס"קקקמז ס"קקקמח ס"קקקמט ס"קקקנ ס"קקקנא ס"קקקנב ס"קקקנג ס"קקקנד ס"קקקנה ס"קקקנו ס"קקקנז ס"קקקנח ס"קקקנט ס"קקקס ס"קקקסא ס"קקקסב ס"קקקסג ס"קקקסד ס"קקקסה ס"קקקסו ס"קקקסז ס"קקקסח ס"קקקסט ס"קקקע ס"קקקעא ס"קקקעב ס"קקקעג ס"קקקעד ס"קקקעה ס"קקקעו ס"קקקעז ס"קקקעח ס"קקקעט ס"קקקפ ס"קקקפא ס"קקקפב ס"קקקפג ס"קקקפד ס"קקקפה ס"קקקפו ס"קקקפז ס"קקקפח ס"קקקפט ס"קקקצ ס"קקקצא ס"קקקצב ס"קקקצג ס"קקקצד ס"קקקצה ס"קקקצו ס"קקקצז ס"קקקצח ס"קקקצט ס"קקקק ס"קקקקא ס"קקקקב ס"קקקקג ס"קקקקד ס"קקקקה ס"קקקקו ס"קקקקז ס"קקקקח ס"קקקקט ס"קקקקי ס"קקקקיא ס"קקקקיב ס"קקקקיג ס"קקקקיד ס"קקקקטו ס"קקקקטז ס"קקקקיז ס"קקקקיח ס"קקקקיט ס"קקקקכ ס"קקקקכא ס"קקקקכב ס"קקקקכג ס"קקקקכד ס"קקקקכה ס"קקקקכו ס"קקקקכז ס"קקקקכח ס"קקקקכט ס"קקקקל ס"קקקקלא ס"קקקקלב ס"קקקקלג ס"קקקקלד ס"קקקקלה ס"קקקקלו ס"קקקקלז ס"קקקקלח ס"קקקקלט ס"קקקקמ ס"קקקקמא ס"קקקקמב ס"קקקקמג ס"קקקקמד ס"קקקקמה ס"קקקקמו ס"קקקקמז ס"קקקקמח ס"קקקקמט ס"קקקקנ ס"קקקקנא ס"קקקקנב ס"קקקקנג ס"קקקקנד ס"קקקקנה ס"קקקקנו ס"קקקקנז ס"קקקקנח ס"קקקקנט ס"קקקקס ס"קקקקסא ס"קקקקסב ס"קקקקסג ס"קקקקסד ס"קקקקסה ס"קקקקסו ס"קקקקסז ס"קקקקסח ס"קקקקסט ס"קקקקע ס"קקקקעא ס"קקקקעב ס"קקקקעג ס"קקקקעד ס"קקקקעה ס"קקקקעו ס"קקקקעז ס"קקקקעח ס"קקקקעט ס"קקקקפ ס"קקקקפא ס"קקקקפב ס"קקקקפג ס"קקקקפד ס"קקקקפה ס"קקקקפו ס"קקקקפז ס"קקקקפח ס"קקקקפט ס"קקקקצ ס"קקקקצא ס"קקקקצב ס"קקקקצג ס"קקקקצד ס"קקקקצה ס"קקקקצו ס"קקקקצז ס"קקקקצח ס"קקקקצט ס"קקקקק ס"קקקקקא ס"קקקקקב ס"קקקקקג ס"קקקקקד ס"קקקקקה ס"קקקקקו ס"קקקקקז ס"קקקקקח ס"קקקקקט ס"קקקקקי ס"קקקקקיא ס"קקקקקיב ס"קקקקקיג ס"קקקקקיד ס"קקקקקטו ס"קקקקקטז ס"קקקקקיז ס"קקקקקיח ס"קקקקקיט ס"קקקקקכ ס"קקקקקכא ס"קקקקקכב ס"קקקקקכג ס"קקקקקכד ס"קקקקקכה ס"קקקקקכו ס"קקקקקכז ס"קקקקקכח ס"קקקקקכט ס"קקקקקל ס"קקקקקלא ס"קקקקקלב ס"קקקקקלג ס"קקקקקלד ס"קקקקקלה ס"קקקקקלו ס"קקקקקלז ס"קקקקקלח ס"קקקקקלט ס"קקקקקמ ס"קקקקקמא ס"קקקקקמב ס"קקקקקמג ס"קקקקקמד ס"קקקקקמה ס"קקקקקמו ס"קקקקקמז ס"קקקקקמח ס"קקקקקמט ס"קקקקקנ ס"קקקקקנא ס"קקקקקנב ס"קקקקקנג ס"קקקקקנד ס"קקקקקנה ס"קקקקקנו ס"קקקקקנז ס"קקקקקנח ס"קקקקקנט ס"קקקקקס ס"קקקקקסא ס"קקקקקסב ס"קקקקקסג ס"קקקקקסד ס"קקקקקסה ס"קקקקקסו ס"קקקקקסז ס"קקקקקסח ס"קקקקקסט ס"קקקקקע ס"קקקקקעא ס"קקקקקעב ס"קקקקקעג ס"קקקקקעד ס"קקקקקעה ס"קקקקקעו ס"קקקקקעז ס"קקקקקעח ס"קקקקקעט ס"קקקקקפ ס"קקקקקפא ס"קקקקקפב ס"קקקקקפג ס"קקקקקפד ס"קקקקקפה ס"קקקקקפו ס"קקקקקפז ס"קקקקקפח ס"קקקקקפט ס"קקקקקצ ס"קקקקקצא ס"קקקקקצב ס"קקקקקצג ס"קקקקקצד ס"קקקקקצה ס"קקקקקצו ס"קקקקקצז ס"קקקקקצח ס"קקקקקצט ס"קקקקקק ס"קקקקקקא ס"קקקקקקב ס"קקקקקקג ס"קקקקקקד ס"קקקקקקה ס"קקקקקקו ס"קקקקקקז ס"קקקקקקח ס"קקקקקקט ס"קקקקקקי ס"קקקקקקיא ס"קקקקקקיב ס"קקקקקקיג ס"קקקקקקיד ס"קקקקקקטו ס"קקקקקקטז ס"קקקקקקיז ס"קקקקקקיח ס"קקקקקקיט ס"קקקקקקכ ס"קקקקקקכא ס"קקקקקקכב ס"קקקקקקכג ס"קקקקקקכד ס"קקקקקקכה ס"קקקקקקכו ס"קקקקקקכז ס"קקקקקקכח ס"קקקקקקכט ס"קקקקקקל ס"קקקקקקלא ס"קקקקקקלב ס"קקקקקקלג ס"קקקקקקלד ס"קקקקקקלה ס"קקקקקקלו ס"קקקקקקלז ס"קקקקקקלח ס"קקקקקקלט ס"קקקקקקמ ס"קקקקקקמא ס"קקקקקקמב ס"קקקקקקמג ס"קקקקקקמד ס"קקקקקקמה ס"קקקקקקמו ס"קקקקקקמז ס"קקקקקקמח ס"קקקקקקמט ס"קקקקקקנ ס"קקקקקקנא ס"קקקקקקנב ס"קקקקקקנג ס"קקקקקקנד ס"קקקקקקנה ס"קקקקקקנו ס"קקקקקקנז ס"קקקקקקנח ס"קקקקקקנט ס"קקקקקקס ס"קקקקקקסא ס"קקקקקקסב ס"קקקקקקסג ס"קקקקקקסד ס"קקקקקקסה ס"קקקקקקסו ס"קקקקקקסז ס"קקקקקקסח ס"קקקקקקסט ס"קקקקקקע ס"קקקקקקעא ס"קקקקקקעב ס"קקקקקקעג ס"קקקקקקעד ס"קקקקקקעה ס"קקקקקקעו ס"קקקקקקעז ס"קקקקקקעח ס"קקקקקקעט ס"קקקקקקפ ס"קקקקקקפא ס"קקקקקקפב ס"קקקקקקפג ס"קקקקקקפד ס"קקקקקקפה ס"קקקקקקפו ס"קקקקקקפז ס"קקקקקקפח ס"קקקקקקפט ס"קקקקקקצ ס"קקקקקקצא ס"קקקקקקצב ס"קקקקקקצג ס"קקקקקקצד ס"קקקקקקצה ס"קקקקקקצו ס"קקקקקקצז ס"קקקקקקצח ס"קקקקקקצט ס"קקקקקקק ס"קקקקקקקא ס"קקקקקקקב ס"קקקקקקקג ס"קקקקקקקד ס"קקקקקקקה ס"קקקקקקקו ס"קקקקקקקז ס"קקקקקקקח ס"קקקקקקקט ס"קקקקקקקי ס"קקקקקקקיא ס"קקקקקקקיב ס"קקקקקקקיג ס"קקקקקקקיד ס"קקקקקקקטו ס"קקקקקקקטז ס"קקקקקקקיז ס"קקקקקקקיח ס"קקקקקקקיט ס"קקקקקקקכ ס"קקקקקקקכא ס"קקקקקקקכב ס"קקקקקקקכג ס"קקקקקקקכד ס"קקקקקקקכה ס"קקקקקקקכו ס"קקקקקקקכז ס"קקקקקקקכח ס"קקקקקקקכט ס"קקקקקקקל ס"קקקקקקקלא ס"קקקקקקקלב ס"קקקקקקקלג ס"קקקקקקקלד ס"קקקקקקקלה ס"קקקקקקקלו ס"קקקקקקקלז ס"קקקקקקקלח ס"קקקקקקקלט ס"קקקקקקקמ ס"קקקקקקקמא ס"קקקקקקקמב ס"קקקקקקקמג ס"קקקקקקקמד ס"קקקקקקקמה ס"קקקקקקקמו ס"קקקקקקקמז ס"קקקקקקקמח ס"קקקקקקקמט ס"קקקקקקקנ ס"קקקקקקקנא ס"קקקקקקקנב ס"קקקקקקקנג ס"קקקקקקקנד ס"קקקקקקקנה ס"קקקקקקקנו ס"קקקקקקקנז ס"קקקקקקקנח ס"קקקקקקקנט ס"קקקקקקקס ס"קקקקקקקסא ס"קקקקקקקסב ס"קקקקקקקסג ס"קקקקקקקסד ס"קקקקקקקסה ס"קקקקקקקסו ס"קקקקקקקסז ס"קקקקקקקסח ס"קקקקקקקסט ס"קקקקקקקע ס"קקקקקקקעא ס"קקקקקקקעב ס"קקקקקקקעג ס"קקקקקקקעד ס"קקקקקקקעה ס"קקקקקקקעו ס"קקקקקקקעז ס"קקקקקקקעח ס"קקקקקקקעט ס"קקקקקקקפ ס"קקקקקקקפא ס"קקקקקקקפב ס"קקקקקקקפג ס"קקקקקקקפד ס"קקקקקקקפה ס"קקקקקקקפו ס"קקקקקקקפז ס"קקקקקקקפח ס"קקקקקקקפט ס"קקקקקקקצ ס"קקקקקקקצא ס"קקקקקקקצב ס"קקקקקקקצג ס"קקקקקקקצד ס"קקקקקקקצה ס"קקקקקקקצו ס"קקקקקקקצז ס"קקקקקקקצח ס"קקקקקקקצט ס"קקקקקקקק ס"קקקקקקקקא ס"קקקקקקקקב ס"קקקקקקקקג ס"קקקקקקקקד ס"קקקקקקקקה ס"קקקקקקקקו ס"קקקקקקקקז ס"קקקקקקקקח ס"קקקקקקקקט ס"קקקקקקקקי ס"קקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקל ס"קקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקס ס"קקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקע ס"קקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקקקקלב ס"ק

כז (א) וכלבד שהיא תבין שהוא לשון קדושין . ואם תאמר שלא הבינה תבין שהוא לשון קדושין ואינה יודעת שזה לשון קדושין ואינה אומרת שלא הבינה אלא לחמנת לפניה זה אם קדשה אני לריכה נם מאני דהא אותה נשתה שמיה לנבי רחמנא לפני דבריה אלו מבינין כהן נחמנת לומר לה הבנתי וכן מממעות כל הפוסקים תכל' ירוחם כ' דהוי נ"כ ספק קדושין ולמעשה נ"פ אם יש לחוש לדבריו : (ב) (אמר לה הרי את מקודשת לי זקוקת וכו' אמר לה הרי את מיוחדת לי מיועדת לי מזומנת לי עזרתי נגדתי מגורתי לעפתי מקודשת מעוס שנאמר כי יקח איש אשה וכפי' להו מרוסתי מהו וכו' ותו פריך נמתי מפקינן (פרש"י בהנך ליתני דקא מבפי' לן מי הוי קדושין מו לא) תילימ' כשאין מדבר עמה על עסקי קדושין דפ' מאי קאמר לה שתקבל ממנו ידפ' מאי קאמר לה שתקבל ממנו ידפ' נב על עסקי קדושין אלא אפי' אומר שאין מכיר האיך אפשר לומר כן דהא אפי' דעת האשה בעינן לקידושין ובש"ש דעתו של איש ותו דכיון דאפי' דלאו כל כמיניה הוי משמע דאי הוה ידעינן בודאי שהוא אינו מכיר אלו לשונות לקידושין לא הוי מקודשת וא"כ לא נאמינהו שלא ידע ונחויקיהו לקידושין ודאי דמסילא אם כבלה קידושין מאחר אע"פ נם שמא אמר קאמר דלא ידע דהא צריך התנא להשמיענו אלו דהם לי קידושין אפי' כ"ע דינא נמירי ויודע מה שהתנא יודע ומלמדינו אלא נראה דבר ברור ריש חילוק בין הפשופים דהיינו מה שהוא משום אפי' בעיני הבשים כגון מקודשת מאורסת הוי לי לאנתי אפרי' בודאי הבינו הוא והיא אבל בלי קנויה לי לקוח' לי הרי את ברשותי וכיו"ב התנא צריך להשמיענו דמהני בזה ודאי צריך שתבין אי ידבר תחילת מעמקי נם וקידושין ובאלו דוקא מיירי הר"ן וחש"ם כפי שוכר בהדי' לשונות אלו בדברי הר"ן ונם הרא"ש פ"ל כן ולא אמר והני לישני דברינ' לן לעניו שיהא נרורה פיה ולא שנאמר בתחל' ונקט מאי לשונות שברור לן שהוא והיא מבינים אותם שהם לי קידושין הן מצר שזה סורגל בפי כל או מצר אחר בזה לא מחיפני לומר שלא ידע ולעשות מזה ספק, או ירצה א' מהם להחזיק הקידושין וזה פוכח דבעינן שברור לפי שהם יודעים בלשון אלו דהא הרא"ש פ"ב אינו מכיר דמהני אפי' אומר לה הבינה כו' אלא אם אמר לה כמו שאומרים עכשיו כו' עכ"ל לפירוש הרמב"ם דמשמע דאפי' אם אמר לה הבינה כו' אלא אם כן

מקודשת כותי וכ"כ כמ"מ ולח כמשמעות הנ"ס זו :ט והוח שהיח מדבר עמה וכו' וחס הוח חמן בכגי לשוחות דלח היה כוונתו לסס קדושין י"ל דלחמן וחפילו לדעת הכי"ל הבעל חינו נחמן לומר שלח היה מבין שהוח לשון קידושין כמ"ש בשמוך י"ל שחני חלו לשוחות דמפקח בס"ם חס סס לשון קידושין י"ל דהוח נחמן לומר בלח היה כוונתו לסס קידושין וכ"כ כמ"מ :

י בשביל מהכה וחבה וכו' . כלומר לשון שחמר בשביל מהכה וחבה הוי כחלו חמר פ"מ שחיים מהכה וחבה כיניהו ולח נרע מחומר מיוחדת לי וחס היה דעת שיימס לסס קידושין לריכה נע . כ"כ המרדכי . ומרחה דכוותה חפילו חס היה מדבר עמה מפקי קידושין חף פ"נ דחינו משמעות למלחכ' מ"מ כיון שחמר בשביל מהכה ולח חמר שהוח נותן לס בשביל מהכה שיהיה הוי כחלו חמר לה הרי חת מקודשת לי ויב"ע דחפילו חס היה מדבר עמה חינו מקודשת וכ"כ הרחב"ד ורשב"ח וכ"מ מנמרק כ"ל ומס שמקשה ס"ח מדבריך עלמך בגמ' מחלי שכקידו הוי וחס חלה חפי' בוחלי יש"ל דחמרינן הגמ' חפי' לל דקה חפרכי' קושים הגמ' חפי' חולחי כ"ל וכמ"ש בהג"ה ס"כ:) חפי' חמן כו' חרחבי ספ"ב ג"מ סס וכ"ל דכוותה הי' כמו מדבר עמה וכ' סס וכמ"ש בס"ג דשכועה בגמר בלנו בס סס ס וכיולית סס סמס וחע"ג דחמרינן פ"ב דקדושין וכגולן חע"ג כו' ס"ל כי הסס כיון דלחכי כו' כמ"ש ב"ח וחע"ג המשקה סס דבריו שכלב לל הוי דבריו סס ס"ח דחינו כפר דבסח דלוקח עח"מ סי' רז ס"ד בהג"ה וי"ח כו' וכ"כ דהל בעיון מדבר משום דלל"ה מלח ידעה ומ' דהוי וחפי' קידושין וכמ"מ הטיב עליו דח"כ חמלי חמרינן בגמן הוח וחמרה היח דמפקח הוח מי נרע משמיע' וכן כלח חמר לי ושס קלי חמ"ס בחמר בשביל שהכה חמם דלח"ה שמיע מגמר בלנו כו' מוכיח כן רק דמם שמקשה מדברים שכלב לכחיש לל משמע כן ומ"ש דברי ח"מ נכיחים : כח) וכמקו כו' . בח"מ לל כ' רק חלח פירש וחינן מקוטיו ביחוחו מעין וכ"ה בהשב"ח בעובי כו' ולפ לכ' כבח כיון דבעי לחיזהר לח יבי דמי חמר לה חפילו חי חמר לי חי פריך סס מחלי דחיק לחמרינן בקמחל יהבה לחהפך בחמר חי חי)מי שלחמר כו' . ע"ס פ"ק ד' וכחרדכי : יפ) י"ח דחע"ג כו' . כ"ה בגמ' סס חילימל כו' מכל ידעה חבל בידבה הוי כמו מדבר עמה כו' וח"מ לל הוי חלח כפק חפי' חפילו חי חי)מי שלחמר כו' . ע"ס פ"ק ד' וכחרדכי : יפ) י"ח דחע"ג כו' . כ"ה בגמ' סס חילימל כו' חף שהיח מקודשת לו מכבר . סס' שכ"ן מ"ח סי' פו' ופסו' מכ"ס סי' קנ :

ולח נמלחת כ' עור וכ"כ הרחב"ס סס וכ"כ הרין וכחב עוד שלח היח חומר' שידבה ולסס קדושין קבלחיהו כפיקח הוי וכו' ל מכוניח "בחרל מיחרל

ביאור הגר"א

לחמרי :לל קלמר כפוחה חבל בבד"ה פשיע עכ"ל כ' דגם לדבריו י"ל דחיכה ודחי מקודמת וכ"כ כל החחרונים וכ' דחם היה חדבר עמה כו' הוי ודחי קידושין דע"כ לח חיכנית לה חלח למ"ח למלחכה קלמר מ"מ"כ כחן וכ"ז שלח כדברי הרב שכוכר לפני' בחדר במדבר כו' יחפי' ספק קידושין לל רוי יח)מי שלמר כו' . ע"ס פ"ק ד' ובחרדכי : יפ) י"ח דחע"ג כו' . כ"ה בגמ' סס חילימל כו' מכל ידעה חבל בידבה הוי כמו מדבר עמה כו' וח"מ לל הוי חלח ספק חפי' חפילו חי חי)מי שלחמר כו' . ע"ס פ"ק ד' וכ

לף שמיהם מודים שבגימו שהוא מקדש אותה לפל"ו מס"ם מקרי ידים שלין מוכיחות דלמו בכוונה תליא מילתא אלא צריך שיאמר לי' טוב שתהא שהוא קונה אותה לפלמו וכבר כתבתי לפני זה דמכלן מסתם דבל שנתן לה בשתיקה ולף שבוונו שגיהם לשם קדושין הוי ידים שלין מוכיחות דהא מס"י בחברון לי

יד (יב) בג) מבל יט סז) מסתירין ושומרי' דהוי קדושין (ממלאם בחשו' הרשב"ם והרמב"ן והרא"ם בבל ל"ו) מ ואם הי' מדבר עמה על מ]עסקי קדושין הרי זו י) מקודשת כ בר) ואם קידש תחלה אשה אחת קדושין גמורים ואחר לאחר' בפני' תהא מקודשת ולא אמר לי * ידים מוכיחו' (פי' כמו שהוזכר בגיטין יד הבלי מוסך שמו הבלי עלמו בן אלה הדברים מוכיחין שמוסכין שמקיים לשון לי) נינהו

טז (יג) וחו"ששין יח) לקדושין :

ה ס כה) יש מי שאומר שאם בשנתן לה הבסף אמר לה הריני נותנו לך טז (יד) [ח] בתורת יח) טו) קדושין יז (סז) הוי (יז) כאומר יט) לי: הגה בן) ולריך שיאמר לה (טו) לשון המוכיח כ) (יח) להבא בז בגון שאומר הרי הן קדושין בח) או קדושין יהיו כא) אבל אמר יח (טז) הן קדושין(אמוד פיהו בלוס(ב"י בשם תשו'הר"י דורלו):

ו פ אמר לה הריני כב) אישך הריני בעליך הריני ארוסיך (יח) אינו בלום יט ל) אפי' הי' מדבר בג) עמה תחל' (ב) על עסקי קידושין פ משום דכתי' כי יקח ולא שיקח את עצמו

ולמשלל שם דף ה ע"ב וכ"כ הרא"ם ופר"ן וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"ם בשם הרבה מ' מפרשי' וכמ"ש ר' ירוחם בכ"כ ח"ם שכ"ל עיקר ושכן נרא' דעם הרי"ף והרמב"ם מ טור מדברי תכ' הרא"ש דק"ל דהוי ידים מפי מבזיר עובר לפניו ב שם בשם הרמ"ה מדין מבזיר ס' בהגה"ט סימן ס' ע מימרא דשמואל שם פ שם דף ו'

טורי זהב

נכת: בו' אין הולד שמור כיצד יעשה יפלנו היום: ויחזור ויתננו לה בפני שנים ויאמר בי' אלא דק"ל דבשלמא נבי נפ צריך כיאמר בשעת נתינה דוקא ול"ם אם הי' הנם בבר בידה דרך שקדון ע"כ אין תקנה אלא בחזור ונופל אבל נבי קידושין דמהני אם הי בסף בבר בפקדון בידה בם"ש סי' כ"ח סעיף ו' באומר התקדשי לי בפקדון שבירך והיא אומרת בן א"כ ה"נ ניחא בין דקידושין הרא"שונים אינו בלום ה"ל הבסף ע"כ"ם בתורת שקדון בידה וצריכה להחזיר לו ואמאי ל"ם אם אומר לה אח"כ התקדש לי בבסף שנתתי לך קודם לזה והוא בידך והיא אומרת בן וצ"ע ופ"ש סי' ל"א סעיף כ': [ ] בתורת

הגהות רעק"א

מ] שם על עסקי קדושין סי"ז מקו: שם כ"כ ולפ"ז ניכר עמש בשעת קדושין . אבל לא למי מו. שאמר הרי שם מקודשת ולא אמר לי ולאחר כך אמר ה"ת לללמי . ולפמ"ש דשו' קדושין דאכת דבריו מחלב מעשה קדושין ומשלמ יתיש מבינה דלללמי לשון קדושין ומשלמ יתיש דמקדשה לעלמו מלשון ללפמי דמדבר בעדו :

שי לבורה

כ"כ עיין מוהרי"ם בתשב"ז סי' פ"ו ובלח"מ פ"ש מגרושין ה"ט ומלמ"ל פ"נ מלי"שום ה"ת : ס"ת הן קדושין לא ד . כ"כ עיין שו"ת מבה"ן ח"ל סימן כ"ש בשם תוס' סוף ס' ע"ב ובשם הרמ"ה מדין מבזיר ס' בהגה"ט סימן ס' ע מימרא דשמואל שם פ שם דף ו'

באר הגולה

מיין בכה"ג דף כ"ג ע"ב : טז) מסתירין . כ"כ ג"י בשם הרשב"ם . תבל בריב"ם ורוב פוסקים בתנו בשם הרשב"ם דס"ל בל שלא אמר לי אין בהן קדם ובתשובת ג"י ובבל"ה בתב תשובות אלו שבתבו בשם הרשב"ם דסוי קידושין ל זו דסמכי הם וב"ם בל מחרוצים ועיין בהרדב"ז ח"ם סי' ו"ז ושי' קכ"ש ובכה"ג דף כ"ד ע"ב . ואם הם ידיעה דבוודאם סיה לקדושין יש להסתיר מהרשד"ם סי' ל"ד וכן סי' ג"י תשובת הרשב"ם סי' הפ"ד . ואם סיה שרוכין ביניהם פסק מהריב"ל מ"ב דסוי ידיעה ובוכחים . ובמידושי מהריב"ם מולק עליו . ע' בכה"ג דף כ"ד ב': יז) מקושת . הי' מדבר ממה על עסקי קדושין נשמי עדים . וילא לבקש עדים מחריש לקדש' . בספיק המיון ואין בלן ידיעה מוכיחות. אבל אם אמר לעדים נשמיע מין רלוני לקדשה בשניכ' והריני טולך להביא עדים מחריש לקדשה בבי סיה נוהג סוי ידיעה מוכיחות . הרדב"ז ח"ם סי' רכ"ט . בשהיתה יודעת בתפלה שבכוונם להתקדש לו סוי כמדבר עמה פע"ק . הרדב"ז ח"ם סי' ל"ו מהר"ם פדווחה סי' כ"ט . אם מעיקר לא אמרו העדים שסיס מדבר עמה אע"ם ואפ"ה אמרו שסיה מדבר עמה בלון בקשה בבי סיה נוהג סוי ידיעה מוכיחות

מדכר כ"ם ברמ"ם וכסור מיהו ריו"ס] ממתיר כזה ובתב כסם י"ח דהוי קידושי ודתי וי"ח דהוי ס"ק וכן כתבו' מכר"י ממתיר : כ הרי את תמי וכו' כסמם משום דכתיב כי יקח אשה ולא אישה תביא אף על גב דהוא המקנה מ"מ לריך לסקנות את כתו ולא את עלמו ואם תרמז שמקדש ת"ז כתו לא מהני לריך לסיות לשון ברור שם כחדושי הכ"ל ואפילו אם היו מדברים מפ"ק תימו כלום ובח"מ כתב ל"ם נדול למשמה אפילו לא דבר אמו מפ"ק מכ"ם כדיבר אמו : כא אמה מיה כו' . ולא מהני אפילו היו מדברי' מפ"ק דכתיב כי יקח אישה ולא אשתקד היה אף על גב אם אשה מיה כו'

כח (א) ונודע שקנה חומו . זה הוא לשון הרמב"ם כפ"ה מה"ו ולפי פשוטו משמעות לשונו דסתם גזלה לא הוי יאוש עיכ כתב ונודע שקנה חומו ולא כלומר שיש פדיום שיתיאשו הבעלים מן הגזלה ונמלוך קנה הגזלה ביאוש מכל מקום נראה פדיון לא נודע אם נתיאשו עד שנחר כך נודע שכבר היה יאוש קודם הקידושין ב] שלח מדפת וכ"מ הקשה לכאן מסמ"ג דסתם גזלה לא הוי יאוש כדאמרינן בקידושין דף כ"ב ליה דחם להה דר"ם לחמר סתם גזילה הוי יאוש כעלים וכפ' הג זל בתר' דף קי"ל חמר להה דר"ל דדייקי במי ייחר (פרש"י דחמרי' לנגזל מי ייחר כדקחמרת הכח עדיים שנגנבו ממך) משמע הוי יאוש ובחמת המעיין שם בגמרא קשה קושי' זו במקומה לחמר מימר' דרב חנ הכ' הגמר' משמע כפלוגתא דרבנן ור"ם דמ"ם נזלן גרע מגנב וכנזלן לא מייחשו וכגנב מייחשו מרייהו ומ"ם גנב גרע מנזלן בגנב לא מייחשו וכנזלן מייחשו מרייהו ולדברי הכ שיהם כחד מיניהו לא הוי יאוש וסתמת דמילתי' מירי בישראל ולדברי הכ חבי כין גנב כין נזלן סתמ' הוי יאוש בישראל דדייקי במי ייחר וכסור סימן שם"ח כח"מ הכי' שכ דיעות דשם סחמת ס"ל הא דמחלקין כין גנב לנזלן דכנזלן לא הוי יאוש וכגנב הוי יאוש כיון בישראל חכל בכותי דדייקי בניות' (פרש"י בגמ' וכגזרם) אפילו בגנב לא הוי יאוש ודשם הסני' שכ' דשם ר"ח בגמ' וכסור הוא מיסכח בישראל דדייקי במי ייחר וסשו ומחלוקת רבנן ורבי יוסי בגנב ונזלן הוא בכותי וכגנב ונזלן כותי ק"ל כרבנן דנזלן לא הוי יאוש ולכאורה היא סרישוחא דחת כפל המחור ופ"כ כריש"ם דחתי' שם חף ק"ל כשלו מוכסין חת חמורו וחתנו לו חמור חחר הרי הלו שלו מפני שכפלים מתייחשין דמשמע דמיירי בישראל ולא פל נב דחתי כריש' מוכסין שהוא נזלן (ולפי דשם זו שהוא כפל המחור ס"ל לחף בנזלן ישראל לא הוי יאוש כלעיל) הא סריקו ליה בגמר' בכמה גווני וכ"ש דחתיתין הכ"ל חני המיל מן הליסטים שם נתייחשו הבעלים הרי חלו שלו משמע הא סחמת לא ופ"ז חמר רב חבי חלו שלו משמע הא סחמת לא נודע שהוא כפל המחור ופשט המשנה מחלוקת רבנן ור"ם בנגב ונזלן מיירי בישראל גם הא כליסטין ישראל לא הוי יאוש דדייקי במי ייחר וסוני' דמשמעין מוכח דמוכסין סיינו נזלן וליסטין הוא נגב ותוקימת' מתניתין כרבי לחמר נגב הרי הוא כנזלן דר"ם ולא ק"ל כוותיה (ופרש"י להא נגב כנזלן דקחי' ר' כנזלן דרבנן ולא קני עכ"ל

בידוע דלתייתבו ממנו הכפלים : ג) הרי זו מקודשת. כתב"ס פי' שכן שם מבואר לשיטתו. כתב הרמב"ם דם"ל מה לקח מן נכנס מפורסם תחילו מס סיס יתום וכ"ר לריך סלוקח להחזיר לבעלים דמי המסן לפי זה מי לפסקר לומר לחייבי כתן בנכנס מפורסם דת"כ כמה מקדש חותה חלת חייבי שהות נכנס שחינו מפורס, מיהו קשה דכתן משמע דהוי קידושי דתוריית, ושם כתב הבית יוסף בנכנס שחינו מפורסם מן הדין סיס לריך להחזיר מס כן חיסה מקודשת מדתוריית. וכן משמע בשם הגאונים מ"ת הוי קידושי דתוריית ואינם מקבלים לא מיירי בשהוכר ע"י עדים שהוא נכנס מפורסם ומס לא נודע לו שהוא נכנס מפורסם ומס לא נודע לו שהוא נכנס מפורסם ומס לא נודע לו

טוי קידושין ודלית ס"ב נרמה סעוס למפסה דלא טוי קידושין גמוריס ואס קדסה אחר לריכה גט מסניסס: (ד) אחר יאוס לכד מקודסת מדרכנן. כבר כתבתי ס"ק ב' בשם המ"מ דאף דיאוס כדי לא קנה מ"מ טוי שיעור רשות ניד סאסה ולכאורה דברי ר' ירוחם אלו אלוקי' על דברי המ"מ ואפשר לומר דרבי ירוחם מייבי דקדשה בגזל דידה אחר יאוס לגיכא דשיעור רשות וכמ"ש הטור בשם הרמ"ה ועיין בב"ח: (ה) אס לא קדם ביניסס שידוכי ונטלה ושתקה וכו'. דין זה מייבי דומיא דריש כלא יאוס אפל אס נתיאסה כבר והו' קנה בגזילה בשיעור מעשה כדין וכאלסה לא גרע מגזל דעלמ' דמקדשין בו לאחר יאוס ואף על פי שמייב בגזלן להחזיר דמים לגמרי מכל מקום לא עדיף זה ממוב דעלמא דמ"מ המפן שלו רק שדמים טוב מייב לה וכיס אפשר לומר אס גזל ממנה דמים ושפחן כספים דקנה אינו כשוי וחזר ושפחן דמים וקדם אוסה כלא שדוכים ובלא אמרה אין אינה מקודסת דהא הוא מייב לה דמים מלו ויש לדחות דאין זה גזל דידה ואין זה אלא אוב כעלמ' כדבאמוך: (ו) אף על פי שלא היו שוים בשיעה שדוכי: כלומר שהיה אחרלית להתקדש לו רק שהיה לה רשות ליתן לו בדוכי כלומו ואס כן אינה שוחן לה קדושין מפחמת הוא מפכיס לדברים שאתן לו בדוכי כמו שהיה חפלה: (ז) אבל אס אחר שבא לידה וכו'. לא אתבאר אס אחר שבא לידה בעוד שהיה בידו אלא שלא נתקדם לו עדיין אבל אס נתקדם לו אפי' אחר שנתנו לו בדוכי אין לו עליו כלום ואס כן אינו מובן למה לא יהיה לו דין גזלן ויהיה חייב להחזיר לו אפי' אחר שנתקדם לו אחר שנתן לו בדוכי ואפשר דלא אמרו אלא בגזלן שלא נתקדם לו אחר שנתן לו בדוכי אבל אס נתקדם לו אחר שנתן לו בדוכי אין לו עליו כלום ולא יהיה חייב להחזיר לו אפי'

ח גרייפח שם דף י"ב ע"ב ד שם בגרייפח ו שם ובדפי פרש שם בגמרא כ עובד שם ל כרכינתא שם דיני ע"ש

ביאור הגר"א

בדפדיך כ"ם כתן. רשב"ח: יג ת"ל בכבכי כו'. מתחלי פירש הרשב"ח בגרייפח זו מחזר וח"ל לח לשם פ"עון תלח כו'. ודקחני בגרייפח וזכר כו' ותח"כ כתב מיהו מדברי הרמב"ם הכ"ל שב' וח"ל בכבי כו' והרי רש כו' משמע שמש, גלח חזר כו' תלח בפרעון זה מהקדש ות"ש בגרייפח: חזר ותמר לח הזרה מן הפרעון תלח חזר עוד ותמר לה ולח הוי בעין הזה' דבגרייפח דלעיל דפקדון וכ"כ מדברי רש"י וכ"ה בתוספ' כפ"ב דלך פ"ב זו שתני חייב לך תל"ל בשעת מיכ' הרי ל"ם מקודשת לי רוצה ואי' מקודשת תהיה חזר ואמר לח בשעה תחזיק בה ולח תקדשנה ותח"כ בשעת מיכ' הרי ל"ם מקודשת לי רוצה ואי' מקודשת ולא"ח

(יג) ואפי' אמרה מעות מתים למחר . כתן שפיר כשהיטות דלמו כלום הוא והמעיין בנוף התשובה סיים בכוף דבריו דמשמע רמוקה היא ממה למוש לקדושין ומ"מ לא נתחי להקל כ"כ לומר שתהא מותרת בלא גט כי לכל הפחות עליו להחמיר מחמת קלא עכ"ל ובחמת הדפוס נותנת לדמות גזל

לפקדון ואין כאן משום קדושין :

(יד) ומ"ל התקדשי לי בפקדון זו בזו כתוב דבריך . כלומר ואינו אמרה כן : (טו) ודוקא שתיכף יודעת שכוס הפקדון כ"מ הכיא בדברי הריטב"א דלף דיודעת שכוס הפקדון אם אמר לה התקדשי לי בפקדון אינו כלום אלא כשיודעת שתיכף

שפוכר שלריך ליתן לה כשעת הקידושין
כגר וכמ"ש ס"ם שם ושכן דעם ר"ח
ה טור וכפירש"י שם וכ"כ תניא הרא"ש
שם בפרקין ב הרי"ף כפי פירושו לתימר'
דלפיי כ"כ הראב"ד בהשגתו שם וכן
הסכימ הרמב"ן והרשב"א ג הרמ"ם
שם דף י"ט ע"ב * עיין עוד לקמן
ד הרמב"ם שם כפ"ה כפי פירושו ובכמ
ה"ב שכן עיקר ושכן הסכימ הרשב"א
ושכ"כ מדברי הרמב"ן וכ"כ בעור כשם
הרמ"ה וכ"כ הר"ן ו עור מדברי הפוסק'
והרא"ש שם ז בריטבא וכדמשמע לה שם
בגמ' דף ח ריש ע"ב * פי' לפי' משכנו
בי"ד בלוחמו וכמ"ש הפוסק שם וכ"כ
רמב"ם שם וכפ"ה בשם המקובל שם ד"ה
כעיף ו בשם ר"ת ג' הרמב"ם שם כפ"ה
ב' הרמב"ם שם כפ"ה כפי פירושו ובכמ
ה"ב שכן עיקר ושכן הסכימ הרשב"א
ושכ"כ מדברי הרמב"ן וכ"כ בעור כשם
הרמ"ה וכ"כ הר"ן ו עור מדברי הפוסק'
והרא"ש שם ז בריטבא וכדמשמע לה שם
בגמ' דף ח ריש ע"ב * פי' לפי' משכנו
בי"ד בלוחמו וכמ"ש הפוסק שם וכ"כ
רמב"ם שם וכפ"ה בשם המקובל שם ד"ה
כעיף ו בשם ר"ת ג' הרמב"ם שם כפ"ה
ב' הרמב"ם שם כפ"ה כפי פירושו ובכמ
ה"ב שכן עיקר ושכן הסכימ הרשב"א
ושכ"כ מדברי הרמב"ן וכ"כ בעור כשם
הרמ"ה וכ"כ הר"ן ו עור מדברי הפוסק'
והרא"ש שם ז בריטבא וכדמשמע לה שם
בגמ' דף ח ריש ע"ב * פי' לפי' משכנו

ביאור הגר"א

כח) ד"ל מלוה כו' וכן כו'. רב"י שם
ד"ה ל"ל כו' ותוכ' ורא"ש שם וש"ם
ולפ"ז כרש"י בכתובות ע"ד ב' וע' תוס'
שם ד"ה המקדש כו' ופכמ"ס פי' קלט
ס"ב וכי' ר"ד ס"י בהג"ה: כא) וש"
לומר"י הוא דעת הר"ח והרמב"ם שמלקו
על פירש"י וכ"מ בש"ע והקשה על
פירש"י יניבת בחרעא כו' ועיבש"ל
ל) וי"ב להוס כו'. עוד בשם רמ"ה:
לא) היפה כו'. כ"ה הוס' שם ד"ה
דתרוה בשם ר"ם: לב) לפי' במשכנו
כו'. הוס' שם ד"ה מלוה כו' ע"ש וכ"כ
הרא"ש שם: לג) וקדשה בחופה מלוה
כו'. כ"כ הרא"ש שם וכ"כ הרשב"ל
דקמ"ל כאן דמדר' ילמך לה שמעינן
מלה במקדש במשכון עלמו מכל המיעטו
כאן שלא שם קדשה במלוה וז"ש במלוה
שים עלי' משכון כל שמרי' ומ' מדבריה'
דכאן מדיק טפי כיון ש"ל משכון לא
במלוה מהילה מלוה כמ ש בפ"י וכאן
דוקא במחילה מלוה דה ינו דאמר כן ש"ל
נרע טפי שאפי' לא הרויח המשכון כ'
ש"ם אבל מדברי הרמב"ם וכל הפוסקים
מ' לא כדבריהם: לד) והמזיר לה
המשכון דאל כ לא הוי ליף מייעוד דהא
מחזיר לה נופה רש"ל ור"ן: לה) אלו
כו'. עטוס' הכ"ל וכ"ל לדקדק כ':
לו) ו"ל כו' סוס' שם והרא"ש שם ודייק
מ"ש במלוה שים עליה משכון ולי"ק
במשכון אבל הרשב"ל כתב הירן זה כ"כ:
לו) ה"ל כו'. דעת רשב"ל הכ"ל לפי'
בהמלוה: לח) ו"ל דוקא כו'. כ"כ
הרא"ש שם ופ' החו מכין דהא דר'
ילמך דוקא שלא בשעת הלוואתו ע"ש
שפתיך דוקא ו ' וכ"מ מתב"ש מ"ש ס'
עשה לי בירים נזמים כו' דה"ל מלוה
ואע"ג דפסיק הכי אלי"עזר ועמ"ש בכתו"
בהג"ה ו כ' סוס' בבבין ג ב' קד"ה
שאני כו' אבל בשאר משכונות שבעולם
בשעת הלוואה וכ"כ הרשב"ם שם ש"ם
ובס' : לפ) וכ"כ כו'. כמ"ש בפכתי ל"ח
כ' : מ) ואם מכרו כו' . כמ"ש בש"ח
בסנ"ד סעיף"ם: מא) ה"ל סוב כו'. מ"ח
ס' וכמ"ש בסנהדרין יג ב' : מ) וי"ב כו'.
בחכמים דאע"ג דמעמד שלשתן קנה מ"מ
לא סמכה דיכול למחול בחמ"ש ב לוה
בשעה ואח"כ הלך מכרי נמי הכי ר"ל ולרבו
לא קמי דרבנן דלא בהלכתא כדי לא לתקים
גם אליבא דשניי קמאי דפליגי בכרי"מ
אבל לשיטתי בתר"ה ל"ל לזה אלא משום
כשכה דשמה לו בדמחול פליגי ומלוה
ע"פ להודיעך כחן דדבנן ובשעה להודיעך
כח דר"א דמ"ן ורשב"ח אבל ס'
החתוס ס"ל דאי"י למחול וכמ"ש תוס'
שם ד"ה כי כו' ובגיטין י"ג ב' ד"ה
מגבהו כו' ובש"ך וכ"ה הרא"ש וכ"פ

פתחי תשובה

דברי מהרי"ט אלו והמה עליו כן
דמשמעים מיניה דברי הכי"י ע"ש :
(כ) משום רבית . עכ"פ ק"ק כו מ"ש
מיהו ס"ל דדוקא כשלקח בכר מעות
רבית כו' ובגליון ש"ך דהנלון רע"ק
ז"ל ס"ל לכאורה משמע מסוגיין דלפי'
לא לקח ממנה הרבית ואמר בהלוה
מחילה זו הרבית דמהב ונ' בפי' עכ"ל
ע' כה' ב"מ ובכ' מיב קדושין חום לג :
(כא) במשכנו שלא בשעת הלוואתו . ע'
כה' שעכ"מ ס"ה מה"ת דין כה מ"ש בזה:
(כב) אבל מכותי. ע' בתוספ כ"ו סו'
ק"ק יד ונ' בשנוים ברים תכרוסם

הגהות רעק"א

י]ב"ש תום כו דוקא כשלקח בכר. לכאור'
משמע מפ"ניי דלפי' לא לקח הרבית
בעבי ואמר בשחילה זו הרבית דמקודש'
נע' בפני יהושע :

לי בהנאת זמן שאדויח ליך במלוה שתהי' בידך כך וכך
יום ואיני תובע ממך עד זמן פלוני הרי זו מקודשת ואסור
לעשות כן כג [יח] בפני שהוא כה) כריבית:
י כח) כד ט היה לו מלוה אצלה ואמר לה היא מקודשת
לי כה בהנאת מחילת כה) מלו' ג ובן אם אמר לה ה"א
מקודשת לי [יט] במה שאני מרויח לך הזמן מקודשת
ואסור לעשות כן (כ) כו משום רבית כט) (יט) כז ו"א
כח ג שאינה מקודשת : הגה ל) ויש לפוס לכ' הסברות ואם קדשה
לאחר לריכה גם משניהם (כל כו בשם הרמ"ה והסור הביאו) לא) היתה מייבת
לאחרי' ובע מאד ומזן פרוס למלוה להרויח לה זמן וקדשה בזה כש הוי מקודש'
(הפוס' והמרדכי והר"ן ריש קדושין) :
יא ד היה אצלה מלוה על משכון [כ] לב) * אפי' במשכנו
בשעת הלואה לג) וקדשה באותה מלוה ה לד) והמזיר
לה המשכון לה) הו משכנו נרשותה (ר"י בשם הרמ"ה) הרי זו
מקודשת לו) [כא] ו וי א ל שאפי' לא החזיר לה המשכון
מקודשת :
יב לא ז לז) היה לו משכון על חוב שיש לו אצל ו)
אחרים וקירש בו אשה הרי זו מקודשת * לפי שבע ח
[כב] יש לו קנין בגופו של משכון : הגה לח) וי"ח דוקא (כה)
במשכנו שלא בשעת הלוואתו (פור בשם הרא"ש ג) לט) וכל זה במשכון שיש לו
מיצראל (כג) (כ) לב אבל מכר"ם לג מיהו מקודשת (מרדכי ריש
קדושין) מ) (כא) ואם [כג] מכרו המלוה לאחר לפ) וקידש בו הוי
מקודשת (מהרי"ו סי' קל"ח) :
יג מ מא) היה לו לד חוב ביד אחרים ואמר לה הרי את
מקודשת לי בחוב שיש לי ביד זה לה במעמד שלשתן
הרי זו מקודשת לו (כב)ס מב) וי"א שאינה מקודשת אבל

ספיף מ' : (יט) וי"ח שמיהו מקודשת . זה הוא דעת הרמב"ם ור"מ
ומבואר כמ"מ הפעם דלא פדיף כהאי מלוה פלמה וכיון שכשעת
קידושין אינו אומן לה דכר לא פדיף כרוותא זמן ממלוה גופה : (כ) אבל
מכותי מיהו מקודשת . הטעם דיצרהל מכותי אינו קונה משכון דלא שייך
כיה קרא דלך תהיה לדקה דמיהו יליף
דכ"ח קונה משכון . (כא) ואם מכרו
מלוה למחר וקדש בו . (סי' והמחר
קידש בו . כן מבואר להדיא בתשובת
מהרי"ו סי' קל"ח וכוכח ג"כ כתשובה
הל"ל בדברי ח"מ המחבר ס"ק נ'
וגם כאן מוכן כן מתוך לשונו בכ"מ
ח"ז ואף אם המלוה בעלמו וכו' וק"ל)
המפיין בנוף התשובה ירחה דקלת
טעמים שכתב שם ואפשר כל הטעמים
שייכי ג"כ אף אם המלוה בעלמו מקדש בו
אפשר דאין זה דומה לגזל ממש רק
דומה להפקעת הלואתו ואף דאפשר
משום מילול הפס דילמא אפשר הוי כמו
אבל בריבית ומשו' דכריס שאפשרו מכמיס
ואפ"ה אם קדש אפשר בדבר איסור
מקודשת ופוד להפשר להטעם אן הכותי
בשום הטעמים שיאמר שנתכד המשכון
דאז הוי כיתר כידו ואפשר דאין כאן אפשר
אלא הוי כיתר כידו ואפ"ה

דמדמורייתא מפמד נ' לח קני : (כג) אפילו היה מלוה בשטר אין לו אלא מדוקדק דוק' במלוה בשטר מקודשת מפסק אבל במלוה ע"פ אין קדושין כלל : (כד) והקנה לה בספר בכתיבה ומסירה נ"כ במסירה בלח כתיבה נ"כ מפסר לומר דמקודשת מפסק שמע מינה דאייר ס"ס כמדי (במבואר לקמן סי' ל"ח סעיף נ') ואף דאייר של לוה מלוה ואי ממיל במלוי ס"כ של המפה לריכ' להמזיר האייר בלוה וכמו שכ' הרין(הוכח בהגהת ס"ע כמ"ם סי' ס"ו סעיף כ"ג) הלח יש מוקלים ומ"ל דאין הלוקח לריך להמזיר הספר בלוה וכמבואר בסי' ס"ו סעיף כ"ג : (כה) אינה מקודשת הלח במלוה מפסק . מפום דלח מפכה דפתם דילמ' ממיל ליה בלוה ואיכא ספק קדושין הוי מפום האייר וכבור כתב דאם האייר ס"ס ע"פ אם אין מקודשת ואף אם המחבר דאם אין מקודשת מפני דאין הקונה יכול לזכות בשטר אלא אם כן יש בו שוה פרוטה ואין כאן אלא ספק דלח היתה הכוונה רק על גוף החוב לא על האייר אפום של מלוה ואפה מוכח מדברי המחבר דאם האייר אפום של מלוה אין לריך שיהא בו שוה פרוטה ואף על פי כן לא הוי ספק דלח היתה הכוונה רק על גוף החוב אל

כלי ס"ק ו' ומיהו דוקא שולט בסוכות דף ע"ד ס"ב ס"ו בטור סרמ"ס סם מהגה"ז סוגדת דקדים בפרוזמא דסכרת קידושין ד"ה ס"ב ס"ם ס"ק ב' ויעוכדת דהסיס סרי"ף וכו' סם ס"ק ד"ה סם סחם פירש"י ד"ה כו' שים לו כו' מקודשת וכן כתב הר"ן ד' טור

הגהות רעק"א

יח] סעיף יז הגה טורח ביוכב. כ"ב ע' ס"ב : ספר' רבכ"ן ה"ג סי' כ"ה :

יט] מ"מ תום כ"ב אם לא שם"ב . כ"ב פירש קרקן פרש ירושלמי ד' פ"ה מה' גדרים :

כ] כ"ם תום מ"ד וכן מוכח דר"ירי סטוקפ"ל . כ"ב ס"ו מוכח דהא ר"ש דשמכשסס הוה רבא ור"ל יחום שלא מדעם הוי י"ו :

כא] אם תום ד"ה אמת ס"ם במק"ח . כ"ב עיין סטוקפ סבכ"ן מ"ח סי' כ"ג :

שי למורה

כס"ו ו"ח סהיה מקודשת כ"ב ע' כ"ם אם שהניח דברי אם ס' ר"ר ול"ה בקונטרס לעניין קדושין אם אם מלין מכשמת ולא מיירי דקדושין חלין לאחר מיתה ולא מכשמת כ' כגון דאמרה לכליה מ"מ כ' כגון דאמרה לכליה לאחר מיתה קודם ובעת הנתי ס ע"כ לא אמרה כלום דאל"כ הי' כשליח יורש שהוא של זה שהרי אמרה לקדשה ככסף וע"כ לא אמרה כלום ופ"ק מוכיל ובע"ג :

כב] כדי שלא להתביים. כ"ב ע' כ"ם ק"ק ס' ס"ב ס"ו ובכ"ך סי' ס"ב ס"ק ב' :

חכמת שלמה

סעיף יז בהג"ם מורח שיוכב כו' כ"ב ע' כ"ם ובכ"ם ובכ"ך ועי' מ"ש בשניה ס שלנו בהשמעה לכך ו' ס"ק ל"ד נכי כברי עלייך ונסנה לו במיכה ועיין בחיבורי ולדוח שלא' על דוח בהשמעה כ"ב ישתכל ושסבא ושופר שם ככב ו מילוק נכון בעזה"י דהיכי דאכל החורה כדי שכעו לו שהוא מאוד בעשה"כ דיש מוחדתא דלא הקנה לו רק כדי שכעלו אבל אם לא עשו כלום ולא אכל כדי שכעו ה"ה יכול לאכול עוד ולא אכל זה הוי שלו ויכול ליתנו למי שירצה וכן דקי"ל בשלמא והוסיפה הרי הוא שלם ואם מחברו נכון לפי ד' בעזה"י וק"ל :

ביאור הגר"א

שם וכ"ל בק"ד: מה) קידש כו' וה"ם כו' כסוכות ע"ד מ' ו' ד"ה הלעזר . סרמ"ם. ולכון רמ"ם בפרק"ם ה"ז לר"ה נר בה נב כלשנה דגמרא והקדקו הרן ומ"מ מד ריו דוחלי מקודשת הקשה עליו סר"ן. דהא כייל ל ו בקידוש ע"י. ובשל ושם ודלי היכי ס"ל ס"ק כמ"ם ולא היה לה בחכמים כו' . לכל הוא כ' דמלוקה בפרק ובשתום מ"ם ודלי מדכייל בגרישלה שם ע"ב ב' ודלי קדן וכ"כן ודלי קדושין כמו בקטנה שם מ' ותחרים מחיריס דכן מלו וכן פרום מ"ם וכ"ה בה"ג שם . וכ ע' כ' פ"ה דמם הרמ"ם דלא כמ"ש ובמ"ם הא דה ע"ה כו' וכן ס"ק כו' בריה נם כו' שמ"ו כו' . וכן ס"ק כו' ב"ב כלשה דנמרא ובמ"ם הסקה כו' דמלוקה בפרק ובשתום מ"ם ודלי מדכייל בגרישלה שם ע"ב ב' ודלי קדן וכ"כן ודלי קדושין כמו בקטנה שם מ' ותחרים מחיריס דכן מלו וכן פרום מ"ם וכ"ה בה"ג שם . וכ ע' כ' פ"ה דמם הרמ"ם דלא כמ"ש ובמ"ם הא דה ע"ה כו' וכן ס"ק כו' בריה נם כו' שמ"ו כו' . וכן ס"ק כו' ב"ב כלשה דנמרא ובמ"ם הסקה כו' דמלוקה בפרק ובשתום מ"ם ודלי מדכייל בגרישלה שם ע"ב ב' ודלי קדן וכ"כן ודלי קדושין כמו בקטנה שם מ' ותחרים מחיריס דכן מלו וכן פרום מ"ם וכ"ה בה"ג שם . וכ ע' כ' פ"ה דמם הרמ"ם דלא כמ"ש ובמ"ם הא דה ע"ה כו'

חם לח יכ]שפי' ואמר תתקדש לי כמלקדשים לי כסמור זמת: (לג) שרוצ' לקדש בו חשה מקודש'. כתשרי מכותר הטעם וכן הוא בטור דתכן שנשי כלכו ליתנו לו כחוזו מכן שיופיל לעכין קידוש שתה' כתש' מקודש, ואם לח יופיל לעכין קידוש שתה' כתש' מקודש, ואם לח יופיל כלשון שהל' שיהי' כלשון מתני' ולכל הפחות תהי' פ"מ להחזיר ותהא מקודשת ויקנהו מהשם ויחזירנו לו יחזיר דמיו וכפי שהני לח יחזיר דמיו ולפי שהני לח יחזיר כלשון קידושין היה דעתו ליתן למתנ' גמורה ולמעשה ל"פ לי הוי קידושי ולתי לו קידושי שפק שם לח לקדש בזה לח יחזיר דמיו ולפי שהני לח יחזיר דמיו הוי כמי שנתן לה במתנה גמורה ולח יחזיר כלום. ולפי"ז לכאורה לפי זה לח יחזיר דמיו לא יהני לקדש בזה ל

ריש פסחים דאמר במקדש כחמץ קורדניית׳ כיון חמץ לוקמי כשפה שפית חין מוסמין לקידושין ופליגי רש״י ותוס׳ כזה ברש״י מיירי כשפה ו׳ והוי תרי דרכן שפות דרכן וחמץ דרכן מ״מ ליל׳ מקודשת ולחוש׳ תרי דרכן מקודש חלת מיירי כאר דרכן וכיון סוף שפה ו׳ ותחילת שפה ז׳ וחמץ דרכן דהוי חמץ דרכן ושפות דאורייתא ומזה ילפינן שפות דרכן וחמץ דאורייתא׳ חיכא מקודשת מכל חמץ דאורייתא׳ ושפות דרכן מיכא מקודשת מכל חמץ דאורייתא׳ ס״ל נ״כ חמץ דרכן ושפות דאורייתא חיכא מקודשת מכל חמץ דאורייתא׳ ושפות דרכן מיכא מקודשת . ולרמב״ם חיכא חילוק כין שפות דאורייתא׳ לכין שפות דרכן . וכפל המאור כ׳ לית הלכתא׳ כרב גידל כי ר״נ ס״ל כרבי יהודה דס״ל דאיכא למ׳ אפי׳ לאחר שלשה ימים ושפות דרכן חיכא מקודשת מכל חמץ דאורייתא׳ ושפות דרכן לא מקודשת מכל חמץ דאורייתא׳ ס״ל כרב גידל דאמר כל שפה ושפה מקודשת מכל חמץ דאורייתא׳ ושפות דרכן לא מקודשת מכל חמץ דאורייתא׳ ס״ל כרבי יהודה

ומ"כ פירוש על מור"ם לית דמתיק סתם דכרי הרשב"ץ דאם קדשה בשטר הוי קידושין פוד מכחוב מזה לקמן סימן ל"ב שאם כתב מחלוקת אם כתבו על מיסורי סנהה ופ' כתשר הרשב"ץ סימן אלף רכ"ו ובסי' ת"ד ויתבאר לקמן סי' ל"ב: (מב) חון מאלילים שאם מכרה וכו' אינה מקודשת. (סי' לפי שאלילים תופס דמיו) ואף על גב דגם שביעית תופס דמיו אם קמ"ל דאפי' בשרות שביעית עצמן מקודשת כדאי' בקידושין דף כ"ב ע"ב ודיבי הקדש מבואר שם בגמרא ועיין ברמב"ם פ"ה מה"מ: (מג) בכור בזמן הזה שם קדשו בו בעלים הוי בכור הוא בהמה בעלים של בכור הוא הכהן וכמו שכתב רש"י בכ"ק דף י"ב ומקדשין בו שכשיש מום בעלים את בהמה דממונו הוא דבעליו של בכור הוי אלו הוא וכאמת מצאה שאינה היא כמקבת מעבר שני פ' מ' מצאה כ' ומייתי לה בכ"ק דבכור שם אי בעל מום מוכרין אותו ומקדשין בו אפי' שמום מוכרין אותו ומקדשין בו אלא לה רב נחמן בזמן הזה וכן פסק להדי' בס"ע מע"ד סי' פ"ו וכ"פ הרמ"ך בקונטרס הוא פ"ם ורמ"ך סי' ל"ב דכיון דבזמן הזה אין מקדשין בו אלא לאכלו לבעלים שם בכור אין מקדשין בו אלא לאכלו לבעלים שם בכור אין מקדשין בו אלא לאכלו לבעלים שם בכור

באר הגולה

ג ב"י שם דף ד ע"א מדין הערב ומדין העבד כו' ד ב"י שם ס הרא"ש שם ו כן כתב הרמ"ם שם בפ"ה מה"א וה"ה בשם הרשב"א וכ"כ הטור ושאר פוסקים ז מימרא דרבא אמר רב

ביאור הגר"א

ד) וא"ל כו'. רש"י והרא"ש ורמב"ם וש"ע ד ל"כ הוי נתן הוא ואמרה היא דספיקא הוי וליד למדבר עם האשה על עסקי גיטה כו' דהתם נ"כ בשאמר הוא כו' ר"ן ע"ש: ה) נהנאת כו'. רמב"ם וכמש"ש מדין ערב וכמ"ש בב"ב קע"ג כ' בההוא הנאה דקא כו' ולא כגוף הממון וה"כ כאן רשב"א: ו) ואם היו כו'. כמ"ש בסימן כ"ז ס"ח וי"ל דכן מיירי סוגיא דכאן וע' כ"י: ז) וכל זה דוקא שהיא התחילה לומר. סוגיא שם מ' ב' ד"ה הכם כו' ורש"י ד"ה איהו כו' והרא"ש: ח) א"ל הלוה כו'. דהא הנאה מלוה כהנ"ים פרוע' כמ"ש בסי' כ"ח ס"ט ומקודשת ג"כ מדין ערב שזהו דמי עפי לערב. ט) א"ל אם כו'. דערב לא נשתעבד בכה"ג כמ"ש בכוף ב"ב הרי שהי' חונק כו' שלא על אמנתו הלוהו ולזה ערב כו': י) וא"ל כו'. רש"י ופ"ש: יא) נתכלה מנהה כו'. רמב"ם וכ"כ בס"ס במנה כו' והרשב"א הרב' להקשות עליו כאלו והמ"מ ישבם וע"ש ופס: יב) ואותו פלוני כו'. רש"י והרא"ש ו "פ דהם לא כן אינה מקודשת אפילו נסרלה לבכוף דלא כבע"ה מש"ש מ"ה ב' ודלמא ארצויה כו' היינו בבהלה ואם כן שלא זכין לאדם שלא בפניו דלפעמים תובתו היא דניחא לי' באחרת וכ"כ דאגידה ביה כו' כמש"ש בכתובות פ"ד א' ולגרש' לא ניחא לי' בהאי מרחא ועוד שהסם אוכרו בקרובותיה כו'. רשב"א: יג) או שלא כו'. רמב"ם ורא"ש

בית שמואל

שהאם קאמר להתקדש בו משמע אם אמר בהסיא הנאה הוי קדושין כדעת ר"י ומשמע נמי מש"ש סלוה לה מעות על זמנוכו' כמ"ש בסי' כ"ח סעיף ט' משמע כר"ן וכ"כ בסי' הנ"ל וא"מ כתב הפיסור שהביא הטור בסימן כ"ח חולק ע"ז וא"כ אלא שם איירי בשאיל כלי לקדש בו וסוא מקדש בגוף הכלי או מדמה למתנה על מנת להחזיר ולא ס"ל כהרא"ש דכתב דיכול ליתן לסוחן דמים בעד הכלי וכן משמע בתשובת הרא"ש דאיירי בכה"ג אבל אם אוי בהנאה זו אני מקדש והנאה לא מיסדר לו י"ל דמודה גם בסימן הקודם כתבתי הפיסור איירי בשאל סתם ולא על הזמן וס"ל שהלה יכול לתבוע מיד מ"ס אין בשימוש ש"ס: ה ואמר לה אבל אם לא אמר לה הוי כנתן הוא ואמרה היא ומה שהיא אמרה ואתקדש אני לך לא הוי כפסוקין באותו ענין כיון שהוא לא אמר כלום כ"כ הר"ן והמגיד ובס"ז מדייק טעמא דאמרה היא אבל אם אמר הוא בעת שאמרה היא מקודשת אף על גב דהנתינה היה אח"כ ולא אמר כלום אחר הנתינה מקודשת משום הנתינה נגרר אחר האמיר' ומזה ראיה אם אמר לה תתקדש בשכר שאפשה לך איזה כלי דא"צ לקדש אותה מחדש אחר העשייה ולא כתו' רי"ד שהבאתי בסי' הקודם מיהו יש לדחות דכאן נותן מיד ומה שנותן בשבילה היינו הקדושין אבל שם שעושה הכלי עדיין לא עשה שום דבר אבר שייך לקדושין כ"ז שאינו נותן לידה מ"ס ס"ל דצריך לקדש אותה מחדש. ופ' תשוב' בן לב סימן ס"ו. וכתב מהרש"ל אפי' אם היא לא אמרה ואתקדש אני לך מקודשת וכן כ' בסי' ל' דמוכח כן מתו': ו הרי את וכו'. כ' ב"ח דוקא שא"ל תכ"ד לאחר הנתינה אבל אחר כ"ד הוה כשתיקה אחר מתן מעות וכח"מ כתב כל שהיא קבלה לשם קדושין מהני אפי' אחר כ"ד כי הודעה זו שמודיע לה שנתן לפלוני על פיה הוי כמתן מעות ואפי' אם נודע לה קודם שהודיעה מ"מ לא גרע מעסוקין באותו ענין וכן הוא דעת הט"ז. מיהו מה שכתב הח"מ לא גרע מעסוקין באותו ענין תמוה: ז ואם היו עסוקין באותו ענין לכאור' כ' דאיירי באמרה דוקא תן לפלוני ואתקדש אני לך דאם לא אמרה ואתקדש אני לך הוי כתנס לאבא ולאכיך דהא הם כבר עסוקין בענין קדושין והיא אמרה תן לפלוני . ואפשר שאני הכא אע"ם דהיו עסוקין בענין קדושין מ"מ כל שלא אמר לה התקדש לי במנה והיא השיבה תן לפלוני הוי קדושין ויותר נראה דאיירי דהיא התחילה לו' תן לפלוני ואחר כך מדברים מעסקי קדושין ונותן לפלוני: ח אמרה לו הלוה כ"כ הרשב"א וכתב דין זה נלמד מדין ערב כל מה שערב נשתעבד היא מקודשת לכן אם אמרה הלו' לפלוני מקודשת אבל אם אמרה הרוח לו זמן הוי כערב אחר מתן מעות ואינה מקודש' מיהו קשה אע"ג דערב לא נשתעבד מ"מ בקדושין מה שהרויח זמן ללוה על פיה הוי כאלו נותן פרוטה לפלוני בשבילה ובסי' הקודם כ' הב"י דהרשב"א ס"ל כדעת הרי"ף בהרוחת זמן הוי קדושין וכן הקשו הח"מ ובס"ז: ט בהנאת מתנה זו שקבלתי. אף על גב דלאו אדם חשוב הוא מ"מ מקודשת כיון דלא חסר לה ממון אבל לעיל סי' כ"ח חסר ממון ופ' המגיד: י אינה מקודשת בש"ם איתא מנה אין כאן משכון אין כאן ופירש הרמב"ן והרשב"א מנה אשר מקדש אותה אין כאן אלא אגוד אצלו תו לא מהני המשכון גם שאר חובים בקדושין לא מהני כיון דאגוד אצלו אבל הראב"ד פי' מנה אין כאן דאינו מחויב ליתן המנה לכן אין משכון אל אבל אם מתחייב את עצמו ליתן מנה יש משכון ונראה דהרא"ש גם כן ס"ל כן שכ' קדושין ומתנה שפה א' משום המשכון לא נשתעבד מה שאינו חייב ש"מ אם מתחייב א"ע ליתן מנה אל שיפכוד המשכון לפ"ז אם נתן שטר על המנה נמי מקודשת לשיטה זו ולא כרב רמ"א שכ' דלא הוי קידושין וכבר הרגיש בזה הח"מ וכ"כ הס"ג פ"ק דקדושין דהוי קדושין והא דס"ל אם מקנה לה טבעת פ"י ק"ס לא הוי קדושין כמ"ש בסמוך לאו משום דאגוד גביה אלא משום דנעשה פ"י סודר ודומה לקנין חליפין לא הוי קידושין · ומ"ש בשם תשוב' רש"ך אם מקנה פ"י סודר

אבן העזר כט הלכות קידושין

(ו) ונתן לו ה ד) (ד) ואמר לה ו הרי את ג) מקודשת לי ה) בהנאת מתנה זו שנתתי על פיך הרי זו מקודשת:

הגה ז ו) ואם היו עסוקים באותו ענין אע"פ שנתן סתם בליוויה ה"ז מקודשת (ב"י בשם ר"י) ז) וכל זה דוקא שהיא התחילה לומר תן מנה לפלוני אבל אמר לה הוא תחלה והיא אומרת תן לפלוני (ע"ל סי' ל סעיף ח') ח ח) אמרה לו [ד] הלוה מנה לפלוני ואתקדש אני לך והלוה לפלוני [ה] ואמר לה הרי את מקודשת בו הוי קדושין כמו במתנה (ה) ט) [ו] אבל אם הרויח זמן מלוה ד) על פיה וקדשה בו אינה מקודשת (ב"י בשם הרשב"א):

ג ג אמרה לו ה) תן דינר לפלוני ואתקדש אני לו ונתן לו וקדשה אותו פלוני י) ואמר לה הרי את מקודשת לי יא) ט (ו) בהנאת מתנ' זו שקבלתיו) כרצונך ה"ז מקודש':

ד אמרה לו הילך מנה ואתקדש אני לך נתבאר בסי' כ"ז:

ה ד אמר לה [ז] הילך דינר משלי והתקדשי לפלוני ה יב) ואותו פלוני עשאו שליח יג) או שלא עשאו שליח ו ואמר לה אותו פלוני התקדשי לי במנה שנתן ליך פלוני ה"ז מקודשת:

ו ז אמר לה התקדשי בדינר (ז) ונתן לה ז) משכון עד שיתן הדינר י [ח] אינה מקודשת: הגה

חלקת מחוקק

(ד) ואמר ר' ירוחם סותר הסיא דלעיל: (ד) ואמר לה הרי את מקודשת לי. בב"ח כתב דוקא דאמר לה תוך כדי דיבור לנתינה אבל לאחר כדי דבור ס"ל שתיקה דלאחר מתן מעות ואינה מקודשת ואין דבריו ברורים דלא אמרו שתיקה לאחר מתן מעות לאו כלום אלא דוקא בשתחלת הנתינה היה בתורת פקדון וא"כ הפקדון שבידך ככר הרי את מקודשת בו והיא שתקה ודאי לאו כלום הוא אבל כ"ד דהיא אמרה תן מנה לפלוני שבמקום פלוני ואתקדש אני לך והוא קיים שליחות' אם לאחר זמן בא אליה ואמר לה הרי את מקודשת במנה זו שנתתי על פיך הודעה זו הוי כמתן מעות דבאותה שעה היא נכנית שנתקיים דיבורה ואף אם נודע לה קודם שהודיעה מ"מ היא מקודשת דלא גרע מעסוקין באותו ענין (כמבואר בסמוך בהג"ה) (ה) אבל אם הרויח זמן מלוה על פיה. רשב"א בתשובה סימן א' ף רכ"ה נתן טעם לדין זה שהרי אין הערב נתחייב בהפנין זה שהרי שנינו בפ' גט פשוט הרי שהיה חונק וכו' שלא על אמונתו הלוהו והנה באמת אף שאין משיבין את הארי מכל מקום תורה היא כי אין הראיה דומה לנ"ד דבגמרא מיירי אם ערב בעד כל הקרן שלא בשעת מתן מעות אז אמרי' שלא על אמונתו הלוהו אבל אם אמר הרחב זמן לפלוני ע"ס ואני אתן לך הריוח וע"ס הרויח לפלוני למה לא יתחייב הערב במה שנעשה על פיו ובתשוב' הרשב"א באותו תשובה נשאל גם כן אם היא מקודשת בהרוחת זמן בהלואה שיש לו עליה ומשמעות התשוב' גם בזה פסק דא"נה מקודשת וכבר נתבאר בסי' כ"ח כ"י דיש מחלוקת בזה ויש לחוש לב' הסברו' ועוד מה בכך שאין הערב מתחייב סוף סוף היא נהני' שנפסה ציוויה שפלוני נהנ' על ידה ש"ס ומה לי תן פרוע' לפלוני או הרויח זמן לפלוני והנה אם היא אמרה הלוה לי מנה ואתן לך פרוע' אגר נטר אינה מתחייבת בפרוטה דהוי ריבית קצוצה ואפ"ה מתקדשת הואיל ונהנית אם כן ה"ה נהנית שהרחיבו זמן לפלוני על פיה ואולי הרשב"א בתשובה מיירי שהערב גם בעד הקרן: (ו) בהנאת מתנה זו שקבלתי כרצונך. אע"ג דלאו אדם חשוב הוא ונתבאר לעיל סי' כ"ז סעיף ס' דדוקא אם המקבל הוא אדם חשוב היא מקודשת שהנאה יש לה בהיות נהנה ממנה ובהנא' זו הקנתה עצמה לו (מ"מ מקודשת מאחר דלא חסרה ממון דהא האחר נתן משלו להמקבל בשבילה ולעיל מיירי שחסרה ממון דהיא נתנה משלה להמקבל) וכמו שכ' המ"מ: (ז) ונתן לה משכון עד שיתן הדינר. עיין בר"ן והובא בב"י מ"ש בשם הראב"ד והרמב"ן ולמפט' חוששין לדעת שניה' היכא דאמר לה קני משכון משעבוד מנה והתקדשי לי

באר היטב

פנפח הוי קידושין ובס"ג כ' כשמקנ' לה ע"י סודר מנה להתקדש בו לא הוי קדושין ע"ש: ג) מקודשת לי וכו'. כ' הב"ח דוק' שא"ל תוך כדי דיבור אחר הנתינ' . וסח"מ ח.לק עליו ע"ש וכ"כ ט"ז ב"ש: ד) על פיה וכו' ח"מ וב"ש וט"ז הקשו ע"ז ע"ש: ה) תן דינר לפלוני ואתקדש אני לו כנ"ל: ו) ברצונך. אע"ג דלאו אדם חשוב מ"מ מקודשת כיון דלא חסר לה ממון משא"כ לעיל סי' כ"ז חסרה ממון. הח"מ פ"ס מה"א: ז) משכון. אבל אם אמר התקדשי לי במשכון והמשכון יהא שלך דבר פשוט הוא דמקודשת

פתחי תשובה

שכתב בשם מהרש"ל אפי' אם היא לא אמרה ואתקדש אני לך מ ודשת וכן כ' בסימן ל' ס"ק י"ג די וכת כן מתוס' ע"ש. וכ"כ בתשובת מהר"א ששון סימן קע"ו ע"ש ועיין בס' שעה"מ פ"ה דין כ"ח מ"ש בזה: (ו) יתנן לו ואמר לה. עח"מ וב"ש ועיין נסבר המקנה ובספר קה"י מ"ש בזה:

חכמת שלמה

סעיף ב בהג"ה אבל אם הרויח זמן וכו'. ע"כ ע' בח"מ וב"ש מה שתמהו על זה וע' בחיבורי משפט לדק על תו"מ מהדורא ב' בהשמטות מ"ש בס' קה"ת בהוך איזה ענין בהנהי קלם ראיה להרשב"א דאין לחלק כהלוקם ע' הש"ם דנדרים דל"ג גבי הם מני מכן הוא יע"ש בג.זה' ודוק:

טורי זהב

[ג] צורך דאפילו לא השאילה לו אלא לצורכו והוא קידש בו מקודשת דהא עיקר החוסרא במקדש בדבר השאול הוא מטעם דדפיא למתנ' ע"מ להחזיר כדלעיל סי' כ"ח וכאן לא שייך זה דהא שלה הוא ואין שייך חזרה אלא תחזיקתו לעצמה ותו ק"ל על סריה דהאי פסקא לסה הוצרך לומר שהמתנ' שלה ה"ת' עד ל' הא אפילו אם נתנה לו סתם מתנה ע"מ להחזיר יכול לקדש בו כל הנשים שבעולם כמ"ש הרא"ש והב"י בש"ע סי' כ"ח סעיף כ' ובאמת כרי' דהאי פיסקא דברי מהר"ר אבינדור כ"ץ בתשובות הרא"ש שם ואיהו לא ס"ל הא דינא דהמקבל מתנה על מנת להחזיר יכול לקדש אלא ה"ל כאו' ולהרא"ש אין ה"נ כאן דאפילו בלא אמרה עד ל' יום מצי לקדשה ואלו נחית רמ"א לדקדוק זה לא הי' מעתיק האי פיסקא באופן זה שאומר עד ל' דלפי מה שנפסק לעיל בהרא"ש אין צורך כאן לזה: [ג] תן מנה לפלוני כו' בגמרא דמקודשת מדין ערב כמה שמצינו בדין ערב שמשתעבד למלוה אע"ג דלא מטא הנא' לידי' האי איתתא נמי אע"ג דלא מטיא הנאה לידה קא משעבד' נפשה ואקנה לו: [ד] הלוה מנה לפלוני כו'. הטעם דהנאת מלוה בנתינת פרוט' (שהית' צריכ' ליתן בשביל זה) וא"כ כ"ש באומר לאש' ה"א מקודשת לי במנה שאלו' לך מעות: [ה] ואמר לה הרי את כו' כ' הט"ם הטעם דאלו לא אמר הוא לא עדיף מנותן לא' על פיה מאם נותן לידה ואמר' היא דקי"ל דהוי קידושי ספק עכ"ל ויש ללמוד מדבריו דאמירת דבעל מהני כשהיא אומרת תחל' והבעל אומר הן ואח"כ נתן המנה לפלוני דהא עיקר צורך אמירתו דהוי כנותן הוא ואמרה היא משמע שאלו אמר הוא בשע' שאמרה היא הי' הוי והטעם נראה דכיון שאמר ה א שבאותו ענין שיתן מנה לפלוני תתקדש והלך עפ"ז ונתן הוה כמ"כר עמת תחל' על עסקי קידושין דא"צ אחר כך בשעת נתינ' לומר כלום דנתינ' עצמ' נגררת אחר האמיר' שאמר הוא תחלת דהא אמרי' שאמר שנתתי על פיך דמשמע שהנתינ' היה ע"פ אמירת' תחלה אלא דלא כגי עד שתהי' גם אמירתו וכל שיש אמירתו מהני אע"פ שהית' תחלה קודם הנתינה אבל אם לא אמר הוא נ"כ אלא היא לחוד' אמרת לא מהני ולא מקרי מדבר ע"ע קידושי' תחלה דלא עדיף מאם אמרה היא לחוד בשע' נתינה דלא מהני ומכאן יש לי ראיה למה שכתבתי בסעיף י"ד סי' כ"ח גבי בשכר שאעש' לך כלי דמהני אפילו לא אמר כלום אחר כך כיון שהוא אמר תחלה דלא כת ס' רי"ד אלא דשם א"צ לאמירתו כלל אחר כך אלא דיו במה שאמר תחלה בשכר שאעשה והיא [illegible]

[ג] בענין זה דאין ערב משתעבד לאחר מתן מעות אלא ד קא בהלו' לו ואני אתן לך שהרי על אמונתו הלוהו ושו' קהינו בהאי מלתא דק"ל דהא גבי אשה שהית' חייבת לו מקדש אותה במה שהרויח לה זמן שהי' מקודשת כדלעיל סי' כח סעיף ' והיינו לדעת רש"י והטעם פירש"י בהאי הנא' שהית' צריכה ליתן פרוס לאדם ש פייסנו ע"ז אולי היה' נותנת נמצא בהאי הנא' שהרויח לה הזמן נחשב כאו נתינת פרוס' לידה דהוי דיעה קמייתא דלשם וכן הוא דעת הרי"ף כמ"ש שם הב"י ה"נ כאן במה שהרויח זמן לאותו פ' הוי כאלו נותן פרוטה לאותו פ' וא"כ נתינות פרוס' זו נחשב לשעת מתן מעות של ההלוא' שנעש' כבר דע"ז אינת משתעבד' אלא בתר מה שהרויח לו ונחשב נתינ' ממש ושפיר תות כמו ערב וא"ל דהרשב"א לא ס"ל כפירש"י אלא בדיעה אחריתי דלשם דהוא דעת העיטור בטור דס"ל בהרווחת לה זמן אינה מ[illegible]ת דלא נחשב זה לתנא' ע"ז ק' ד"א ב"י הביא שם דהרמב"ן וה שב"א מסיימים לדעת הרי"ף בהלכות והיינו כרש"י שזכרתי וא"כ קשיין דברי רשב"א אהדדי ותו דאי תימא דרשב"א דכאן ס"ל כדיע' בתרא דלעיל דאינה מקודשת במה שמרויח לה זמן דלא נחשב זה לנתינ' א"כ למה הוצרך כאן לו' הטעם שאין זה דמה לערב הא מ[illegible] בלא"ה דלא הוי קדושין דהא אינו נותן כלום ומתי תיתי דיהא דרווח' זמן מ' עדיף מהרווחת זמן לה לעצמ' וצ"ע רב לייישב זה ולהלכ' נ"ל דיש כאן קידושי ספק כנלע"ד וזמן מלוה ע"פ איני יודע לחלק לפי טעם הרשב"א בין מלוה ע"פ למלוה בשטר נ"ל שיש כאן מ"ם האי ע"פ וצ"ל זמן לפ' כו' וכן הוא בתשו' הרשב"א שם ובלבוש העתיק נ"כ ע"פ ואין זה עיקר הא דאמרי' בסעיף זה דצריך שיאמר הוא בהנאת מתנה זו שנתתי על פיך כו' כ' מו"ח ז"ל דבעי' שיאמר תכ"ד לנתינ' וכן בכל החלוקות שצריך אמירתו דוקא תכ"ד דאל"כ הוי שתיק' דלאחר מתן מעות ול"ם ולא נהירא דהא אמרי' בפ"ג דף קכ"ם הלכתא דתכ"ד כדיבור דמי בר מקידושין ופי' רשב"ם כגון שקידש אשה וחזר ואמר להוי מתנה אין שומעין לו ומקודשת מספק וחומרא מדרבנן הוא וא"כ ה"נ אי תלי כאן בתכ"ד איסא לך לחומרא דלאו כדיבור דמי ואם קידשה א' צריכ' גט משניהם דמה לי חומרא זו או חומרא זו. ותו ק' במאי דאמרי' בפ"ק דף יב ההוא גברא דקדיש בציפתא אמרו לי' ו א לית בי' ש"ם אמר להו תקדוש בד' זוז ואית בה שקלתא ואשתק' פירש"י כלו' שנפל' ולא השליכתו אמר רבא הוי שתיק' דאחר מתן מעות כו' [illegible]

עזר מקודש

[illegible]

לי בו והוי ספק מקודשת: (ח) וכ"ם אם נתן לה שטר על הדינר הרי זה מדברי ס"ג כ"פ הרשב"ם והרמב"ן ולדעתי נראה שדין זה אינו מוכרח דהרמב"ן לטעמיה מזל שכ' כן משמו דאף לדעת הרמב"ן ליכא למימר דכיון דקיימא ליה מסכון להחזיר מכח דינא דלא כפי מסכון כשעבוד מכח דינא דקיימא ליה מסכון להחזיר מכח שעבוד

כר"ן דמייב להמלוף מיהו אין פיכוב בקדושין אם לא המלוף: כא והיא לומרת וכו' אבל אם היה קלה ביניהם ליתן לה ק' או ר' ואמ"כ חזר אחר מהם ואחז"ת תפש הלד הסני וקדש' אמרי' מסתמ' על דרך קלה הרחבותה תומר ולא למלוות רלין הסני כמו שכתב בהגהת שלמן מרוך במוסן המשפט סימן רכ"ח: כב כו ולא כמה שכת"כו.

סיין סימן ל"ח סעיף כ"ד אם אמר כוס של יין ונמלא דבש אינה מקודשת ולא אמרינן דלא היה כוונתו אלא על הכוס שאני אם אמר על יין אז כוונתו על מה שבתוכו אבל אם אמר על הכוס אפי' אם אמר על יין אז כוונתו על היין אבל אם אמר כוס של יין ונמלא חומץ אינה מקודשת שהרי לא היה כוונתו אלא על היין: כג אם זה אמר לה הרי את מקודשת לי בכוס זה ואינו יודע אם היה יין אם חומץ אם מים אינה מקודשת שמא חומץ היה: כד אם אמר לה הרי את מקודשת לי בכוס של יין ונמלא חומץ אינה מקודשת ואפי' אמר לה בכוס של יין זה אני מקדשך אינה מקודשת שמא נתחמץ היין מעצמו: כה

ח ג האומר לאשה התקדשי לי בדינר זה ע"מ שאשלים ליך מנה בא והיא אומרת על מנת שתשלים יד) לי ר' והלך זה לביתו וזו לביתה ולא הסבימו ביניהי' ואח"כ תבעו זה את זה וקדשו ונתן לה הדינר אם האיש תבע את האש' יעשו דברי האשה (יז) וישלים לה ר' ואם האשה תבעה את האיש יעשו דברי האיש ולא ישלים אלא מנה:

ט ס האומר לאשה התקדשי לי בכוס זה אם היה מלא [ינ] מים הרי זו מקורשת ס בו ובמה שבתוכו מצטרפי לשוה פרוט' ואם היה מלא יין הרי זו יח] מקודשת כב בו ולא במה סו) שבתוכו ואם היה מלא שמן הרי זו מקודשת במה שבתוכו ולא בו (יח) לפיכך אם לא היה בשמן שוה פרוט' הרי זו מקודשת בספק ואם היה בשמן שוה פרוט' הרי זו מקודשת ודאי פ ויש חולקים ואומרים במים בו ולא במה שבתוכו וביין במה שבתוכו ולא בו ובשמן או בציר דגים בו ובמה שבתוכו:

י ג כד) היו לו מיני כלים או מיני מאכל או שאר כל דבר ואמרה תן לי מעט מאלו ואמר לה אם אתן ליך תהיה מקודשת לי כג (יט) ק אם (ז) [יד] אמרה הן עז) ונתן לה הרי זו מקודשת אבל אם אמרה לו תן לי מהן או השלך לי או דברים שענינם לא תשחק עמי בדברים אלו אלא תן לי בלבד ונתן לה אינה מקודשת: הגה כה) ואם אמר לה בשעה שהוא נותן לה הרי את מקודשת לי כד [טו] וקבלה מקודשת (טור בשם הרמ"ה) (כ) [טז] ואם קבלה יז) בשחיקה רק מזרה ואמרה תן לי או השלך וביולע בזה אינה מקודשת (בך מבשם מדברי הרמ"ה) כו) ובל זה בשחיקה היא לומר תן לי מעם אבל אם התחיל הוא לדבר אם אחר לך בשחיקה לי (א) ואמרה לו כה [יז] בלי"ם) שמוק הן וקבל' ממנו הוי בשק קידושין (סנהדרין הר"ן) ו וכן אם היה שותה יין ואמר לו תן לי כוס אחר ואמר לה אם אתן לך הרי את מקודשת לי או אמרה השקני ס (או תן) והשקה אות' אינ' מקודש שאין הדברים כל' שמוק ולא ידעתי לי שמוק זה מה טיבו מדרכה מטמעות לי' זה מל כד וקבל' מקודש: כה

באר

בש"ם וכ"כ הרמב"ם. מיהו אין פיכוב בקדושין אם לא בחליף הר"ן: יד) לי ר'. ואם כי קלי' בי"ס והסכימו שניהם לדעת מ' שיהם לה דינר בשעת קידושין ויצלים לה מד מנה ואח"כ חזרה והיא אומרת התם אמרי' ומר' שיהם לה ר' והלך זה לביתו וזו לביתה ואמר לה כלום ע' סי' ל"מ סעיף כ"ד אם אמר כוס של יין ונמלא של דבש אינה מקודשת ולא אמרינן דלא היה כוונתו אלא על הכוס שאני אם אמר על יין מז נותל מגל אם היין אבל אם אמר סתם כוס זה אינה מקודשת שמא נתחמץ היין ואינו יודע אם היה מלך ממנו. ואם יש מלך ממנו שאינו שלו אינה מקודשת הר"ם מיין סי' כ"ו. הה דמלקי"ן בין כוס זה סתם ובין כוס של יין היינו שלא היו מוכלין ושותין מגל אם היו מוכלין ושותין לא זכתה אלא בזה שאמר לה בכוס זה סתם רש"י מ"ם סי' ה' ורמ"ם מיין סי' כ"ו. אם היו מוכלין בעיה רחוקה ואפי' בעה בתה ודאי בעין קדשה ואם נ"ב אם משפט לקח מ"ג סי' ע"ד ופ"ל סי' כ"ם ס"ב מ"ם. לקח המרגניתא ואם בתוך כדי הו נגד שקורין נעם"טוך וקד"ם, כ"פ קדש, ו ובמה שבתוכו ואם מ' מסם הוא גזול או שמול סוי ס"ק כנס"ג דף ס' ס"ב: טז) ונמן לה וכו' אבל אם אם אמר לה מהני ולא אמרינן בשחיקה מהני רק בשאמר לה בעה בעיה בעשה נתיב' והיא מקודשת ולא בעה בעיה הרי את מקודשת וקבלה בשחיק' אבל אם אמר לה ממן לך מהם מקודשת: והיא שחיקה דהוה לה שחיקה דרך מכירה ואינה בשחיק' אבל אם אמר לה הרי את מקודשת וקבלה בשחיק' אבל אם אמר לה ממן לך מהם בש

הסמך ממי נדבר אמר רק חן: (כב) ואם לאמר לה בפעם הזאת לה וכו'. גם כרב מהרמ"ח כתב זה לפני זה בסי' כ"ג בסעיף י' ולפי ידעתי מחמת שהמחבר בפעמו כתבו למה כתבו מהרמ"ח דרך סג"ם:

ל (א) חלה כיון שרלתה לזרוק לה קדושים. משמע לו' משמע שלריכה להתרלות על הזריקה וכ"כ בכיאים דמה שאמרו חן לי הקדושין היינו קדושין גמורים והרק לה הקדושין היינו כלל ואם אמר למה קדשני והרק לה הוי קידושי ספק דספק אם היא מקודשת אבל הזריקה אז היא מקודשת אבל לפי כ"ח הוצרך דברי הרמ"ה בטור ס"ק ל' הזה כלשון וכן ספק בסמיך ספיק ו' דהא דתנן הרק לה קידושין קרוב לה מקודשת כ"ש דהרלתי היא מספק הזריקה לחקדושין ולא על הזריקה ונם בתלמוד לא נמלא קפידא זו ועוד לדבריו אף אם שהרלתה בזריקה והרק לתוך חלירי דוקא ולא לתוך חלירי ופיין כ"י בכיאים בשם הגהות מרדכי דסוף ניסין דאף אם נתן המעמא בידה בפ"כ הוי קידושין מחמר שלא הרק והן ספק מהרמ"ח לקמן ריש סימן מ"ב דאיכ מקודשת נמורה ועיין מ"ש שם: (ב) אז לתוך חלרס אז לתוך ידה שם שלא בטור כתב לתוך חלירה המשמרת לדעתה מקודשת אפי' אינה עומדת בידה ואפי' כשהלה לתוך ידה דוקא ולא לתוך חלירי ואפי' כ"ז בכיאים לתוך ידה דוקא ולא לתוך חלירי ופיין בי"י בכיאים בשם הגהות מרדכי דסוף ניסין דאף אם נתן המעמא בידה בפ"כ הוי קידושי ספק דספק אם היא מקודשת אפי' אינה עומדת בידה ולא לתוך חלירי ופיין מ"ש בסי' ל"ג ס"ק ל"ג: ג ו) ד (ג) היתה עומדת ברשות שהוא ד של שניהם והרק לה קידושיה מדעתה ולא הניעו לידה או לחיקה הרי זו מקודשת קידושי ספק ואפילו אמרה לו הנח קידושי על מקום זה ואותו המקום של שניהם הרי אלו קידושי ספק: ד ה היתה עומדת בסימטא (פי' שביל של יחיד) ה (ד) או בצידי רשות הרבים (ה) והרקם ו לתוך ד' ז אמותיה מקודשת ואם נשארו תוך ד' אמותיו אינה מקודש אפי' נכנסה היא לתוך ד' אמותיו (ו) כיון שקרם הוא ז) לתוכם זכה בהם והם שלו:

ה ו היו עומדים ברשו' הרבים או ברשות שאינו של שניה ז) והרק לה הקידושיה קרוב לו אינה מקודש (ז) קרוב לה הרי זו ח מקודשת מחצה למחצה (ח) או ט) שהיו ספק

הדברים נראים אלא השקיני בלבד ולא תשחק עמי בדבר אחר (כב) ואם אמר בשעה יפ) שנתנו לה ה"א מקודשת לי וקבלה מקודשת:

ל לאיזה מקום צריך ליתן הכסף ודין אם קדשה בבבר ובו יא סעיפים:

א א) **פ** המקדש את האשה בכסף או בשטר א אינו צריך שיתן הקדושין לתוך (פ) ב) ירה (א) אלא ב ב) כיון שירצתה לזרוק ג) לה קדושיה וזרקן ג) בין לתוך ידה בין לתוך חיקה (ב) [א] ד) או ג ג לתוך ג) חצרה או לתוך שדה שלה הרי זו מקודשת:

ב ה) ג היתי עומדת ברשות הבעל צריך שיתן לתוך ידה או לתוך חיקה. הגה הסמיל לה הכעל מקום כפניהו דינו כמו לעניין גירושין (ופ"ל סי' קל"ם סעיף י"ם):

ג ו) ד (ג) היתה עומדת ברשות שהוא ד של שניהם וזרק לה קידושיה מדעתה ולא הניעו לידה או לחיקה הרי זו מקודשת קידושי ספק ואפילו אמרה לו הנח קידושי על מקום זה ואותו המקום של שניהם הרי אלו קידושי ספק: ד ה היתי עומדת בסימטא (פי' שביל של יחיד) ה (ד) או בצידי רשות הרבים (ה) והרקם ו לתוך ד' ז אמותיה מקודשת ואם נשארו תוך ד' אמותיו אינה מקודש אפי' נכנסה היא לתוך ד' אמותיו (ו) כיון שקרם הוא ז) לתוכם זכה בהם והם שלו:

ד ה ו היו עומדים ברשו' הרבים או ברשות שאינו של שניה ז) והרק לה הקידושיה קרוב לו אינה מקודש (ז) קרוב לה הרי זו ח מקודשת מחצה למחצה (ח) או ט) שהיו ספק

ה ט) יד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר אפי' שלא יכתוב לה כלום הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

ו יא) יב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

ז יב) יג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

ח יג) יד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

ט יד) טו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

י טו) טז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

יא טז) יז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

יב יז) יח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

יג יח) יט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

יד יט) כ. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

טו כ) כא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

טז כא) כב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

יז כב) כג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

יח כג) כד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

יט כד) כה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כ כה) כו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כא כו) כז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כב כז) כח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כג כח) כט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כד כט) ל. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כה ל) לא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כו לא) לב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כז לב) לג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כח לג) לד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

כט לד) לה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

ל לה) לו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לא לו) לז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לב לז) לח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לג לח) לט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לד לט) מ. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לה מ) מא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לו מא) מב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לז מב) מג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לח מג) מד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

לט מד) מה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מ מה) מו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מא מו) מז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מב מז) מח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מג מח) מט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מד מט) נ. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מה נ) נא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מו נא) נב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מז נב) נג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מח נג) נד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

מט נד) נה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נ נה) נו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נא נו) נז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נב נז) נח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נג נח) נט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נד נט) ס. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נה ס) סא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נו סא) סב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נז סב) סג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נח סג) סד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

נט סד) סה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

ס סה) סו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סא סו) סז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סב סז) סח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סג סח) סט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סד סט) ע. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סה ע) עא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סו עא) עב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סז עב) עג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סח עג) עד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

סט עד) עה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

ע עה) עו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עא עו) עז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עב עז) עח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עג עח) עט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עד עט) פ. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עה פ) פא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עו פא) פב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עז פב) פג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עח פג) פד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

עט פד) פה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פ פה) פו. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פא פו) פז. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פב פז) פח. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פג פח) פט. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פד פט) צ. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פה צ) צא. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פו צא) צב. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פז צב) צג. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פח צג) צד. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

פט צד) צה. ואם אמר לה על מנת שאין עלי שום דבר חוץ מכתובתך הרי זו מקודשת ויש לה עליו כתובתה ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום ואם אמר לה על מנת שאין עלי כתובתך ושום דבר הרי זו מקודשת ואין לה עליו כלום:

**צ

כודתי כמ"ש בסמוך ומ"ש כ' נתן כמ' סוי כחלר של סניסם ופ' בח"ס סי' רס"ח שם מבואר שפלונתא מס ד"ח קומס במלך וכ' בח"מ כתן בקדושין ים לחום לחומרא ותינו חלת פ"ק: ט ספק קרוב לו. סיימו שמי כתי פדיס ממחולקים מס סיס קרוב לו מו קרוב לה מבל מס סיס לפדיס ספק מס סיס קרוב לה מין חסם קידושין דסוי כתלו קידם בלת פדיס הנ"ח *) סוף ג] ניטין ומס כת מ' בפניסו ופ"ח חומר קרוב לו סוי בפיק' דרבנן וכ' נתבו' ריב"ם ביסב"ל סוי בסימע' לפנין ד"ח. ובספר כ"ס מבית רמיס דסוים בחלר שותפות בח"ס בסיפות ניסב וכ"כ מהרי"ל בכל' פ"ח וכודתי לח בחומ' קידושין ובחי"ד סימן תכ"ד המודר הנחה דין כ"ס בשותפות של חותם בסיר וכ"כ מהרי"ל בכל' פ"ח וכודתי לח בעלם זחת מרי"ם חלת ניטין וקדושין שחלי דרנילין לעשות בב"ס בח"ס סס מ"ס ס"ל דסוי בסימע': י סניסם מ"י לשמור תו' ס' סזורק כתבו בשסניסם מ"י לשמור לח סוי נם בלל וכן בקידושין חלת ספי' מ"ם סניסם מ"י לשמור סיימו כ"ח מ"י לשמור לבדו חלת סניסם ימרין ופיין ס' קל"ם: יא חלת מחמיק' יש מי שחומר וכו' לכחור' נרחה דסיימו דסת ברמ"ם סבניח סחור בסימן כ"ח ום"ל חס לח נגלתה דסתם דיחה לה לח סוי קידושין חס זרק לה בקידושין חסילו לח נסרם כמ"ש סס וכפ"ז כ' דסיימו דברי הג"מ סבניח סבי' נסי' מ"כ וכהנהת ס"ם סס דלוק חס סי' מדבר סמס תחלה מקדושין ומתלית לח מהני מס שזרקס בקידושין מחיק חבל מס לח נתלית מפי' חין בחן קידושין חס בסליכ' מחיק ומניח במקום חמחיק' שדחיכו וחין זה כדחי לעבם כל בספרים נס מבואר רס"ו כל דלח חרלתי מפיק' חס זרק לה מהני חס זה בקידושין: יב וחל"ל חס זרקתו בפניו דס"ח חס זרקה ליס דחיכת לעלם נמרה וקדמה קח"ל ומב"ח סי' מ"כ נשמע חס זרקה בקידושין וסי' בחלרה מקודמת חח"כ דחמר' בפ' דחין רלוי' להתקדם לו. וס"ס חס זרק לחוך ד"ח שלה חס קרוב לה וכ"כ ח"מ ופ"ע: יג תנהו לחנה: ול"ד לתן לפלוני חו' ומשמע מדבריהם דס"ל דמקודמת דבם סיח סחיל' וחמרה תן לפלוני חו' ומשמע מדבריהם דס"ל חס חמרה תן לפלוני חפי' לח חמרה ומחקדם לך סיח מקודמת דחל"כ לק"מ מהח חמרה חנהו לחנה דהח בם לח חמרה ומחקדם חני לך: יד חפ"ם שח"ל מחקדמי וכו'. ול"ד למ"ם ס"ם כ"ם נחתן חתן חס חמר בפת בפניו בחקדמי מקודמת לדפת ברח"ם דבם קיבלה סיח בקידושין וכ"כ ב"ח בחירון: חן זיקבלוס לי · כתב בח"מ בפתן לבם חמר חזכו לפלוחים חו שמפו בשחמר' לו זיקבלוס לה חז בקבלתם כוי כחלו בניפה לידה חז חחקדם בפ"ח

באר היטב

ונית הכנסת סוי כסימע' לענין ד"ח · ובפ"י כ' דסוי כחלר שותפות פ"ם: ו) בפנים . דוק' זרקתו בפניו לבל זרקתו לפניי קרוב לה חו לחוך ד' ממותי סוי קידושין כ"כ ב"מ ב"מ ס"ב . לבחור' לח מקפה בפ"ם מידי בקדושין דף מ' ע"ב סח שדחיכתו קיים סוי קדושין הח קחמר' ליס שקול לח בעיטת וכו' פ"ע דילמח מיירי דזרק בפנירח בפ"מ . ס' בחור ופ' מ"ח ופרים ודו"ק: ז) מזר . מ"ח מיירי בפנים בפ"ח מזכו קרוב לה . מ"מ מל' זה חס סיס בפדיס מסופקים למי קרוב יותר זה מקרי ספק מבל במרדכי כ' בשם מהר"ם דוקח בשחי כחי פדיס ממחולקים מבל כח מחת המסופקת חין כחן בית מימוח דחוקי חבה חמחוקת סחו' דמפיקר' וחס כת מ' נחלקה פ"ח חומר קרוב לה ות' חומר קרוב לו סוי בפיק' דרבנן מפוס דחיכח חד סבדח דחמר קרוב לה נזרו כה רבנן וסוי קידושי דרבנן: (ט) חו סניסם חיכ יכולין לסמור. כלומר חין יכולין לסמרו כל חחד לבדו רק סניסם יחד בבל חס חין יכולין לסמרו כלל בשחי דחיכה מניכחת כלל בשון בחו' ס' סזורק דף פ"ח: (י) כיון דלח חרלתי מפיקר'. משמע דחס כחרלית מפיקר' בל הקדושין חפ"ם חרלית בל סזריקה וכמ"ש בחחילת סימן זה וכמבואר לקמן ס' מ"ב: (יא) ומל"ל חס זרקתו בפניו (קידושין דף מ' ס"ב ח"ר בחקדמי לי כמנה נטלתו וזרקתו ליס חו לחור חו לבל דבר בחבד חיכה מקודמת ופריך בה מקודמת דמיירי בה חין זה קידושין בח בחמיקה בחמיקה קמיס סוו קידושין בח בשיל ומשני ליס חו לחור בחבד חיכה מקודמת דחיכה ל

(יג) וי"ח דוקא כיחיד לו סלע • דברי הרמ"ה לף שכ' אותם כסף י"ח סם מוסכמים ואין מולק פליסם דזה דכר פשוט דאם היא ממרה תן על הסלע דרך דחיה מה מופיל שהוא נתן על סלע שלא הא חסי' לחוך מיקה לו מהני : (יד) והרח"ם והתום' מפרשים דכל זה מיירי • כשעיין ברח"ם ירחה פשוט דלא מוקי לה הרמ"ה בזרק לחוך מיקה כהיתם על סלע שלא דמה לי מיקה ומה לי מגירה או סלע שלא רק להתום' והרמ"ם כתבו זה משום דס"ל דכסלע של שיכסם לית קונס מפשם חגר דנחגר של שיכסם לית כוה מקודם' פ"כ הוכרחו לפרש דלמו משום חגר מיירי ושיכא דחמרה כגם על סלע לית מיקה מקודשת חפילו נתן לחוך מיקה חכל כגם על סלע שלי מקודשת לף כלה לי מגירה או סלע שלה או מיקה וזה לדעתי ברור וכ"ח פשה מחלוקת בין הרמ"ה והתום' כחנ ודעת הרמב"ם דלה קנה כדברי התום' וס"ל דחגר של שיכסם לף לה קנה לפיו מקח מ"מ לפיו קידושין הוי ספק קידושין וילף לה מסכיח דסלע של שיכסם וס"ל כרמ"י וכן ספק לפיל ספיף ג' דחגר של שיכסם הוי קידושי ספק : (טו) ונם זה מיירי שנתנו מחי"כ כלומר חפי' נחנו כחוך מיקה : (טז) אם כי הכלב שלה • כלומר חפ"ם שלה נח לידה דמחחר שים לה כגחה שהכלב שלה חכל הוה כחלו נח לידה : (יז) ונם זה מייל . כלומר הפלי מ'וקות דסיימו כלב דפלמא ורן חמריה לנשבה מיירי חפילו נחנה כחוך מיקה לף הוי קידושין בכלב דפלמא והוי ספק קידושין כרן חמריה לנשבה וס"ם הוי ס' קידושין כרן חמריה נרידה כמבואר בדברי הרי"ף : (יח) וים להחמיר כדכר • כלומר דלף חוי קדושין ולחי קדושין כרן חמריה נרידה כמבואר בדברי הרי"ף : (יט) ונם זה מייל . כלומר דלף מקודשת מדין מרכ) דלף מקודשת מדין מרכ) חפילו נחנו לה כחוך מיקה לף מקודשת מדין חגר כיון דלה קנה לה כלום ולה מקודשת כלל ומחקדש לך דלה הוי כפרכ נפי שבזכותו של זה מחייב זה מבל כמוליח ממון לחכוח כגון זרוק מנה ליח וחחייב לך חו וחחקדש לך לה מכי :

אינה מקודשת ואם היה סלע שלה מקודשת (יג) [ו] (יז) ו"ח דוקא כיחידה לו הסלע כגון שחגרה לו [ז]חן על סלע פלוני חו על סלע שלי חבל חמר' סחם על הסלע ונמן על סלע חינה מקודשת (סור כסם הרמ"ה) ח היה סלע של שניהם הרי זו מקודשת בספק : הגה (יד) והרח"ם (כ"י כסמו) והמוספות (סור כסמם) מפרשים דכ"ז מיירי ין שנתן סם"כ לחוך מיקה כשחיקה סף"ה סם חמרה חסלה חן על סלע חינה מקודשת [ח] ובסלע סלה וכו' :

י ג התקדשי לי (ז) בככר זה ואמרה לו תנהו (ט) לעני פלוני אפילו היה עני [ט] הסמוך ס עליה אינה מקודשת (טו) [י] (ונם זה מיירי שנתנו סם"כ בספק) (סור) :

יא ד התקדשי לי בכבר זה ואמרה לו תנהו לכלב זה (טז) [יא] אם היה הכלב שלה הרי זו מקודשת ואם לאו אינה מקודשת פ ואם היה רץ אחריה לנשבה הרי זו ספק מקודשת : הגה (יז) יא) ונם זה מיירי בכה"ג שנתן סם"כ בספק (סור כסם המוספות) יב) שמרה היא ממחלה חן כבר לכלב חו חן דינר על הסלע ומחקדש לי י"א דדינו [יב] כחמרה חן דינר לפלוני (סור כסם י"ם) וכמו שנחפשר לפיל סי' כ"ם ספיף ג' יח (יח) וים להחמיר י) נדבר (סור) :

לא שאין מקדשין בפחות משוה פרוטה ואם צריך שומא ובו ם סעיפים :

א [א] ג אין מקדשין (א) בפחות משוה פרוטה א) ומיהו אם קדשה בחפץ שחם ב אין צריך לשום אותו תחל' אם שוה פרוטה (ג) אלא אם שוה פרוטה א ה) מקודשת ב) ואפי' אם אמר לה התקדשי לי בחפיזה ששו' ג' זו ולא שמו אותו

דעתה דהיכא רוצה הקדושין ומ"מ יפה כתב כרב רמ"ה לפי' חם נתן לידה לה קדושין כמו נחמר הכא מיכה לפי' חם נתן לידה בשתיק' לה הוי קדושין כיון שנלחה דעתה דהיכא רוצה הקדושין ומ"מ יפה כתב כרב רמ"

ביאור הגר"א

מילוק בין לי' קמץ ולי' פתח ועפו' סם ט' ס' קד"ם והלכתא עד י"מ מ"ש ל"ק כו' : ג) ל"ת כו' סם כתו' ס"ש וכ"ה דפח הרמ"ם דכ"ר ס"ל ומה שהקשה מנופך ולפני כיתו' דכ"ר ס"ל דאפי' בקום מקום אחר דינר דנעלין הקדושין. ומ"מ נמלא שהפסק שוה הרבה יותר כגון שתר המקום שהוא כ' זוז וכיולא שהוא מעה נרתי דהרפן שלה ול"ל להחזיר הדמים דזה מייך ג"כ לומר כהלשו' כמ"ש כי' רבי ס"כ בחליפין שזה רולה בחמט יותר מן המכרון ו' כותר סם כמ"ש ד"ס' שתו תוס' ס"ש ומיהו לי' בריוק כן הלי' בעמת כו' וכן מ"ש ולכך נהגו לקדש בטבעת כ' רוח ג"כ דברי תוס' וכמ"ש ע"ז ומיהו כו' וכ"כ הטור ולכך נהגו כו' וכתב תחז"ל כו' וז"ש כתן בטבעת כו' ולכך נהגו כו' ע"ל ס' תתרול' שהוא הקפה עכ"ז וכתב ורי"ו: ד) שהוא כ' זוז כו'. עור וכ"ה בדברי הרמ"ם שם כ' וסיהו לי' בריוק כו' אבל בהום, שם מ' כ"ל ה"תרוכה דתל"ב לי' הקפו כלום כ"ש מנופך ותכני כותלת וז"ש ולפיכך נהגו כו' וכ"כ הרשב"ת והרי"ן בהדיא וכ' ב"י דהרי"ף דמ"ל עלמו בזה דפ"כ פכק ר"ת תהי כלישנא קמא דלישנא בתרא ל"ש תוס' שם שהוא מתכ' תלת שהוא לי' קין וכיון דקי"ל דתל"ת קין אין מילוק בין שיתי לד"ת : ה) ותם קידשה כו'. ר"ל ונתחת הוי כמ"ש בס"ע דלכ' ר"ת ושכיח מקודשת : ו) ול' בכסף כו'. דכתיב תחי' ס"ש מקודשת בכ"ל אי בכ"ד כו' ותל"ש בסיל כגרה שהוא של כסף לאו כלום הוא דהכתיב שבלב אין דברים כמ"ש ס"ב ס"ל מקדה כו' בקבור הייתי כו' וכתיב ב' ת' אבל י"ל כיון דאין בכוונת ה"ל כמ"ש ברגילין לעתות נה כ"ש כה"ג ודברי רבי"ן לעתות הכתוב הכתיב הוא לכ' ראשונה ולכ"ש בכיאור ס"ש כתיב בלי לכ' ראשונה ושכיח כל לכ' ראשונה כ"ש הוא ד"ימה מקודשת אלא דאין תיובתי לכ' ראשונה ושכיח כתי' ז) ואפי' לתר כו'. דבזה ודאי אין הקדושין כלום כמ"ש מ"ח כ' ורש"י דבעל תהי' ברשותי ס"ש לשם קדושין בעל כמ"ש בס"ב בהגה"ה ודוקא בכ"ב כו' דל"ש ת ס' ידע כו' מ"ש למעשה יש להחמיר הג"מ ועמ"ש : ח) קידש כו'. ול"ל ס' דלא כשמואל ממש"ה ולא משום ד"ל כשמואל כו' ושם י"ב ת' תהון דשמיע לכו כו' ותם תיתח דלא"ה הכל כשמואל דאל"כ מ"ש ס"ב ופ"ש הכי"ת ור"ח"ם לשכון הקפה כשמואל דכ' יוסף ס"ל כתוס' ס"ב ס"ל לכתחלה ס"ש ס"ב

ממתקיים וכו' ופ"ז סיה לו לכתוב וי"ל שאם קידש כתכשיל וכו' (י) ואם קדשה אחר קידושין נמורים · ואם נם שאחר קדשה בשאות מז"ם מז מ' מגרש ומ' מושה כין רחמון כין שני כמכותר לקמן סימן מ"ו ספיף ו' : (יא) הולך כשר . זה הוא דעת הרמ"ם וכ' הכי"י לחזל כשיטת ר"י דס"ל דאין הקדש חלה אלא מקומו ושעתו וקדושי הרחמן הינו כלום ומוטרת כעלמה שכלריכו גם מרחמן מפני נזירה דשמא יש כאן מ' מאכלי מדי וכו' כלומיל כסי"ק ט' ופ"כ הולך כשר אבל לדעת הרמב"ם אם ס"ם כ"ד סוי סולד ממזר נמור ואם הוא ספק הוי ספק ממזר ויש לדקדק על דברי הרמ"ם הא מפשט נשון הגמרא משמע דאין הולך כשר (לחית' התם דף י"ב ע"כ כפוכד דההוא נברא דקדים בהכנת כוחלת לאשה לאשה אחת וכוא אחר ואמר לה הרי את מקודשת לי בזו ובזו ובזו כלן מצטרפו שאם יש בכולן שוה פרוטה מקודש' ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק היתי אוכלת ראשונה ראשונו אם יש באחרונה שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק יג שאותם תמרים שאכלה הרי הן כמלוה והמקדש במלוה אינה מקודשת :

(יב) שאין קדושין אלא בתמרה אחרונה :

ו ג אם אמר לה התקדשי לי באלו ואכלה אותם ראשונ' ראשונה גם אותם שאכלה מצטרפות לשוה פרוטה כיון שגמר כל דבריו קודם שנתן לה כלום א"כ מיד כשנתן לה הראשונ' בתורת קידושין בא ליד' ומדידיה קא אכלה ס והי"ה אם אמר בזו ובזו וגמר כל דבריו קודם שקבלה אותם כולם מצטרפות אפי' אכלה ראשונה ראשונה יד

(יג) פ (יד) ויש מי שחולק בזה :

ז טו) פ אמר לה התקדשי לי חצייך בחצי פרוט'וחצייך בחצי פרוט' או שאמר לה חצייך בפרוט' טו וחצייך בפרוטה או חצייך בפרוט' היום וחצייך בפרוט' למחר או שני חצייך בפרוטה

נט תף מצני ד"ל של הרחמן אין ס"ם ושל הצני ס"ם בחיזה מקום . וכ' כמ"מ דמ"מ תרת לרחמן מחר גרושי הצני כמ"ם כצי מ"ו : ט מכל לא יגרם הצני וכו' · לכאור' נרחם להני סוסקים דס"ל דאיתו מלת קידושין דרבנן מגרם הצני ומשה ה] הרחמן כמ"ם כצי' י' ס"ם מיהו י"ל דכאן מיכא דחסם שמא יאמרו נרושתו ומז כאותו מקום הוי הקידושין דאורייתא ומיהו מ"ם מ"ם מסחמא נם בפשט הרחמן לא סיה ס"ם ואינם רק קידושי ספק דלעולם אין לנו לחוש שמא עכשיו נשחנה ממה שהיה בשעת קידושין ודין זה כשיטת קול שים פדיס במד"ם שיודפין כמה הי' שוה מ' מושפין לקול (כמוזכר בגמ' שם) אין כו נפקותא לדידן דהא אף כלא קול ק"ל כשמואל ופ' ככ"ת מ"ם לייש' דברי הרמ"ם למאי דק"ל כשמואל :

(יב) שאין קידושין אלא כתמרה אחרונה · כלומר אם אכלה כולם ואם אכלה רק מקלתם אז לא נתקיים תחרוטה · ולומר אם אכלה כולם ואם אכלה רבי יהושם כשם הרמ"ם לחלק בין סיכא דאפשיק בין חדא לתברת' סיפור דאיכא למיחש לאחלוטי אפי' תוך כדי דבור אם יש ס"ם בקמיית' מקודשת פ' שם ולדידן דק"ל כשמואל אין נפקות' כזה דכלאו אכי מקודשת מספק אף שאין כלום ס"ם : (יג) ויש מי שחולק בזה דאף דנגמר הדיבור כיון דלא נגמרו הקידושין עד אחר שיאכל כיון שאלקו זו מזו כיה אכילה

ד ס י) הא דאמרינן שהיא מקודשת מספק שמא דבר זה שוה פרוטה במקום אחר צריכה גט להתירה לעלמא

י ואם רוצה לקיימה ז צריכה קדושין ו) אחרים (י) כ ואם קדשה אחר ח קדושין נמורים יגרש ג] ראשון ונושא שני ט אבל [ה] ד] לא יגרש שני וישא ראשון: הגה יא) (מ ודוקא שלא בא עליה השני קודם גרושין אבל בא עליה הרי לאחרה לרחמן (מרדכי פ"ק דקדושין) י וכשם שאמורה לנשל כך אמורה לנשל (וס"ל סי' מ"ו ספיף ר') יב) ל וי"א שאם ילדה משני ולא גירש ראשון יא

(יא) [ו] הולד פ) כשר :

ה מ האומר לאש' יב יג) התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו התקדשי לי בזו אם יש בא' מהן שוה פרוט' הרי זו מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק שמא תשוה תמר' אחת פרוט'במקו' אחר ואם אמר לה התקדשי לי בזו ובזו ובזו כלן מצטרפו' שאם יש בכולן שוה פרוטה מקודש' ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק היתי אוכלת ראשונה ראשונ' אם יש באחרונה שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק יג שאותם תמרים שאכלה הרי הן כמלוה והמקדש במלוה אינה מקודשת

(יב) שאין קדושין אלא בתמרה אחרונה :

ו ג אם אמר לה התקדשי לי באלו ואכלה אותם ראשונ' ראשונה גם אותם שאכלה מצטרפות לשוה פרוטה כיון שגמר כל דבריו קודם שנתן לה כלום א"כ מיד כשנתן לה הראשונ' בתורת קידושין בא ליד' ומדידיה קא אכלה ס והי"ה אם אמר בזו ובזו וגמר כל דבריו קודם שקבלה אותם כולם מצטרפות אפי' אכלה ראשונה ראשונה יד

(יג) פ (יד) ויש מי שחולק בזה :

ז טו) פ אמר לה התקדשי לי חצייך בחצי פרוט'וחצייך בחצי פרוט' או שאמר לה חצייך בפרוט' טו וחצייך בפרוטה או חצייך בפרוט' היום וחצייך בפרוט' למחר או שני חצייך בפרוטה

נט תף מצני ד"ל של הרחמן אין ס"ם ושל הצני ס"ם בחיזה מקום . וכ' כמ"מ דמ"מ תרת לרחמן מחר גרושי הצני כמ"ם כצי מ"ו : ט מכל לא יגרם הצני וכו' · לכאור' נרחם להני סוסקים דס"ל דאיתו מלת קידושין דרבנן מגרם הצני ומשה ה] הרחמן כמ"ם כצי' י' ס"ם מיהו י"ל דכאן מיכא דחסם שמא יאמרו נרושתו ומז כאותו מקום הוי הקידושין דאורייתא ומיהו מ"ם מ"ם מסחמא נם בפשט הרחמן לא סיה ס"ם ואינם רק קידושי ספק דלעולם אין לנו לחוש שמא עכשיו נשחנה ממה שהיה בשעת קידושין ודין זה כשיטת קול שים פדיס במד"ם שיודפין כמה הי' שוה מ' מושפין לקול (כמוזכר בגמ' שם) אין כו נפקותא לדידן דהא אף כלא קול ק"ל כשמואל ופ' ככ"ת מ"ם לייש' דברי הרמ"ם למאי דק"ל כשמואל :

(יב) שאין קידושין אלא כתמרה אחרונה · כלומר אם אכלה כולם ואם אכלה רק מקלתם אז לא נתקיים תחרוטה · ולומר אם אכלה כולם ואם אכלה רבי יהושם כשם הרמ"ם לחלק בין סיכא דאפשיק בין חדא לתברת' סיפור דאיכא למיחש לאחלוטי אפי' תוך כדי דבור אם יש ס"ם בקמיית' מקודשת פ' שם ולדידן דק"ל כשמואל אין נפקות' כזה דכלאו אכי מקודשת מספק אף שאין כלום ס"ם : (יג) ויש מי שחולק בזה דאף דנגמר הדיבור כיון דלא נגמרו הקידושין עד אחר שיאכל כיון שאלקו זו מזו כיה אכילה

ד ס י) הא דאמרינן שהיא מקודשת מספק שמא דבר זה שוה פרוטה במקום אחר צריכה גט להתירה לעלמא

י ואם רוצה לקיימה ז צריכה קדושין ו) אחרים (י) כ ואם קדשה אחר ח קדושין נמורים יגרש ג] ראשון ונושא שני ט אבל [ה] ד] לא יגרש שני וישא ראשון: הגה יא) (מ ודוקא שלא בא עליה השני קודם גרושין אבל בא עליה הרי לאחרה לרחמן (מרדכי פ"ק דקדושין) י וכשם שאמורה לנשל כך אמורה לנשל (וס"ל סי' מ"ו ספיף ר') יב) ל וי"א שאם ילדה משני ולא גירש ראשון יא

(יא) [ו] הולד פ) כשר :

ה מ האומר לאש' יב יג) התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו התקדשי לי בזו אם יש בא' מהן שוה פרוט' הרי זו מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק שמא תשוה תמר' אחת פרוט'במקו' אחר ואם אמר לה התקדשי לי בזו ובזו ובזו כלן מצטרפו' שאם יש בכולן שוה פרוטה מקודש' ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק היתי אוכלת ראשונה ראשונ' אם יש באחרונה שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת אלא מספק יג שאותם תמרים שאכלה הרי הן כמלוה והמקדש במלוה אינה מקודשת

(יב) שאין קדושין אלא בתמרה אחרונה :

ו ג אם אמר לה התקדשי לי באלו ואכלה אותם ראשונ' ראשונה גם אותם שאכלה מצטרפות לשוה פרוטה כיון שגמר כל דבריו קודם שנתן לה כלום א"כ מיד כשנתן לה הראשונ' בתורת קידושין בא ליד' ומדידיה קא אכלה ס והי"ה אם אמר בזו ובזו וגמר כל דבריו קודם שקבלה אותם כולם מצטרפות אפי' אכלה ראשונה ראשונה יד

(יג) פ (יד) ויש מי שחולק בזה :

ז טו) פ אמר לה התקדשי לי חצייך בחצי פרוט'וחצייך בחצי פרוט' או שאמר לה חצייך בפרוט' טו וחצייך בפרוטה או חצייך בפרוט' היום וחצייך בפרוט' למחר או שני חצייך בפרוטה

נט תף מצני ד"ל של הרחמן אין ס"ם ושל הצני ס"ם בחיזה מקום . וכ' כמ"מ דמ"מ תרת לרחמן מחר גרושי הצני כמ"ם כצי מ"ו : ט מכל לא יגרם הצני וכו' · לכאור' נרחם להני סוסקים דס"ל דאיתו מלת קידושין דרבנן מגרם הצני ומשה ה] הרחמן כמ"ם כצי' י' ס"ם מיהו י"ל דכאן מיכא דחסם שמא יאמרו נרושתו ומז כאותו מקום הוי הקידושין דאורייתא ומיהו מ"ם מ"ם מסחמא נם בפשט הרחמן לא סיה ס"ם ואינם רק קידושי ספק דלעולם אין לנו לחוש שמא עכשיו נשחנה ממה שהיה בשעת קידושין ודין זה כשיטת קול שים פדיס במד"ם שיודפין כמה הי' שוה מ' מושפין לקול (כמוזכר בגמ' שם) אין כו נפקותא לדידן דהא אף כלא קול ק"ל כשמואל ופ' ככ"ת מ"ם לייש' דברי הרמ"ם למאי דק"ל כשמואל :

(יב) שאין קידושין אלא כתמרה אחרונה · כלומר אם אכלה כולם ואם אכלה רק מקלתם אז לא נתקיים תחרוטה · ולומר אם אכלה כולם ואם אכלה רבי יהושם כשם הרמ"ם לחלק בין סיכא דאפשיק בין חדא לתברת' סיפור דאיכא למיחש לאחלוטי אפי' תוך כדי דבור אם יש ס"ם בקמיית' מקודשת פ' שם ולדידן דק"ל כשמואל אין נפקות' כזה דכלאו אכי מקודשת מספק אף שאין כלום ס"ם : (יג) ויש מי שחולק בזה דאף דנגמר הדיבור כיון דלא נגמרו הקידושין עד אחר שיאכל כיון שאלקו זו מזו כיה אכילה

כר ו מה שהקשה בח"מ מסונית על הרמ"ם לאו מטום דס"ל כשמואל וכו' ופ' כסונית ומרמה להרמ"ם יליף דין שלו מסונית זו ופ"ם לאו כשמואל ולו' דאיכא חשש על הולד אלא ס"ל כאביי ורבא ואיכא חשש דאורייתא אפי' בשעת קידושין ולכך אין מדרכן גם כרמה אסי' אם יש חשש דאורייתא היינו סיכא דיהוי חשש שמא סוה פרוטה במקום אחר לכ"ם ליכא איסור דאורייתא ובכגים כשרים להא אסי' אם יהוי חשש שמא סוה פרוטה בשעת הקידושין מזיגן שמא הפחת אם פכשיו סוה פרוטה אסי' סוה פרוטה בשעת הקידושין וס"ם כרמ"ם אם יש לו ספק אם סיה סוה פרוטה בשעת הקידושין מזיגן שמא הפחת אם פכשיו סוה פרוטה אסי' סוה פרוטה בשעת הקידושין וס"ם כרמ"ם אם יש לו ספק אם סיה סוה פרוטה בשעת הקידושין מזיגן שמא הפחת אם פכשיו סוה פרוטה אסי' סוה פרוטה בשעת הקידושין וס"ם כרמ"ם

באר הגולה

ד"ה אינו כו' אבל הרמב"ם כתב דבעינן חשש דאורייתא ולכך אין מדרכן כן ועוד דלא מצינו בשום מקום שיהא חשש דאורייתא בשעת קידושין אלא בשעת ביאה ולכך כתב הרמב"ם דאם נתקדשה בשעת ביאה אינה מקודשת

דמתפסטין הקדושין מיד גם על חצי השני כמו בהקדש ולטון קדושין הוא לטון הקדש כמה שכתוב ריש קדושין חלת הסוגי חייבי דאמר בל' תירוסין הכל הרמב"ם והטור כתבו דאמר בל' קידושין לא ס"ל כתו' וכתב הכ"י הטעם דלא מתפסם הקדושין כיון שעדיין אפשר שאמר שתקדש כולו ולא אמ"כ שהרשה לפי זה לא אמרם מיד דרשוה להתקדש כרי היה מקודשת . אבל בחלוקי מהרי"ם כתב הטעם כיון ש"ם דיבורו לא מתפסין הקדושין אלא מחמתה ושוי קדושין מחמתה ולא מחמתו לפי זה אפילו אם אמרם דרשוה להתקדש לא היו קדושין. ודע בפרי' אלו אם אמר תניך נתתי בפרוטה אחת וכו' אפילו אמרי שנתן מיד בפרוטה אחת נתתי לי תניך בפרוטה ואמר תניך נתתי לי פרוטה והדר נתן תני פרוטה ואמר לא היו קדושין וכן תניך בפרוטה ותניך בפרוטה תירי נמי שנתן מיד שני בפרוטות כמו שכתב כ"מ בשם הריטב"א גם תירי שאמר כן מתוך כך אם נתן לו ב' פרוטות בבת אחת לא היו מקודשת אפילו אמר תניך בפרוטה ותניך בפרוטה דהא כתב הרמב"ם בפ"ג מהלכות אישות ה"ב שאם נתן לה ב' פרוטות בבת אחת לא היו מקודשת אפילו אמר תניך בפרוטה ותניך בפרוטה ע"כ ולכאורה קשה מאי שנא מהא דאמרי' בפ' הנושא את האשה (כתובות נ"ז:) גבי מי שאמר לחבירו (י) (יד) מז שתי בנותיך לשני ס) בני יז בפרוטה או (יפ) בתך מקודשת לי ופרתך מכורה לי בפרוטה ק או בתך מקודשת לי וקרקעך מכורה לי בפרוטה טז) הרי זו ספק מקודשת ק : ח ס האומר לאשה (יב) התקדשי לחצייי הרי זו מקודשת הא למה זה דומ' לאומר לה תהיה אשתי את ואחרת שנמצא שאיקלה אלא חצי איש יח(טו)אבל אמאמר חצייך מקודש' לי אינה מקודש' שאין אשה אחת ראויה לשנים וכן האומר הרי את מקודשת לי ולזה אינה מקודשת : ט (טז) ם קדשה בכסף פחות י) משוה פרוט' אע"פ ששלח לה * סבלונות (פי' דורונות כי הוא לטון סבל ומשא ומצא משא בלטון אחר כמו ויסע משסום) אח"כ ים כ (יז) אין חוששין ששלח אותן סבלונות לשם קדושין ק יז) אבל אם קדשה בפחות משוה פרוטה ואח"כ בא עליה סתם יח) בפני עדים (יח) צריכה גט כא שודאי בעל יפ) ג לשם קידושין : הגה (יט) יט) וה"ה (יג) קטן יב) שקידש ונתגדל חלצה לריכה גם כ) דודאי בעל כהגדיל משם קדושין (סור סי' מ"ו) (תשו' הרא"ם כלל ל"ה) כא)ודוקא בכה"ג שכל מדם יודע דאין קדושי קטן אלו בפחות מפרוטה כלום ולכן בעל משם קדושין (כ) אבל כב במקום דאיכא יג) למיספי לריך קידושין אפריש (תשו' מיי' סוף כסיס) כמו שכתבתי סי' זה סעיף ד' :

לב כיצד האשה מתקדשת בשטר ובו ד סעיפים :

א פ בשטר פ] כיצד א) כותב לה על הנייר (א) או א על החרס אע"פ שאין בו שוה פרושה ה"א מקודשת לי ב (ב) ונותנו לה (פ) ב) בפני עדים ג וצריך שיכתוב אותו ג לשם האשה המתקדשת כמו בגט ואם כתבו שלא לשמה אינה מקודשת ג ואינו כותבו אלא לדעתה ג) ואם כתבו (ג) שלא לדעתה ד) הרי זו ד ספק פ) מקודשת: ב (ד) ה ר אע"פ (ג) שהשטר ג) פסול לקדש בו ה שמין את הנייר אם יש בו שוה פרוטה מקודשת ואם לאו הרי זו ו) ספק מקודשת :

אם כתבו למספי וכו' סם ס"ז פ"ז סעק ד' לעיל ומשמע מהכא דאפי' אין בו כ"ס ומהא דכתב ס"ם דק לריך לחזור ולקדש ואם אלים לאחר שנתכרר לריכה ס"ם דק לריך יחוד מסתפק סם :

אם נתמר לכתחה ס"ם ואפה סדרים יחד הוי כפידי יחוד וע"ם :

לב (א) מו פל המרם. הרם הוא דבר שיכול להזדייף ולקמן סי' קכ"ד מבואר בתוכי שיתנו לה בפידי מסירה וקידושין וניתין דין ג' להם דתיתקם הויה ליתיה ומפך כתן נזדל שתמר לכתוב. ע' בם' ברכי בנימן נזדל שתמר לכתוב. ומשכלל דברי מכתב דה"ם פתוב פקנם רגמ"ה ולמי שכתבה מדיר שלא יבא אחר בשום לשולם לא דלא מלי למכתב נתי לחריתי פקודשם פם"ב : (יג) קטן שקידש. פתי"ל כי' מ"ב סק"כ:

סמן לב (ה) בפני עדים. פתי"מ ופ"ם וביין בתי"מ פ"ב מהלכ' דין ג' : (כ) בשטר שכול. פכם"ם וביין בתי"מ פ"ו

ביאור הגר"א

מז) ס"ז פסק מקודשם. דלא כהרמב"ם שם, כתפ"ל דהא בעיא לאהדוי, שני תניך בפרוס, עדיף מכולהו ואפי' הכי בלבך בסיקו הרא"ש והרא"ם והרשב"ם והרן ומ"ש ייעבו דבריו : יז) אבל אם כו' רמב"ם ובכה שם וכן בחלו' ובכה פתי"ש שסכים חלו מלוק מיין המפרי שם' שם והכיאו בש"ע ס' לח ס"ה בג' דברים ה' שכתן בעל דוקא ב' דוקא בפני עדים ג' שכתן ודת' מקודשם מש"ה שם שמח כו'. כתי"ם שם שז"ל בש"ע שודאי בעל כו' ופ"ז כתב הרב וכ"ה כו' דוקא כו' וכמ"ש הרן דקטן דינו כמו בקטל' וכמ"ש שם וכך כ' הרן שפרמ"ש קובר בכיסים שהוא ודאי אבל הוא כ' דבפחות מש"ם ודאי כיון דמכי לי' בדרי קטן אבל בחלו' בפק וכ' אבל אחרים מחמירין וגם פרום מש"ם בפק וכ"ב מ"מ שם ס"ז וכתב בכ"מ דגם דעת הרמב"ם י"ל כן שהרי"ם לא כתב ודאי דלא חזקה שתין כו' ולא כמו שכתוב בש"ע וש"ל כיון ס"ם פ"ז בש"ע והב"ח שם שהם שני דיעות של הרן (ליקוט) עיין מש"ל שכאן דוקא בעל משא"כ בשלחי ופ שכשלחו תמרו שם ובעל מקדש כאלו ובעל כו' היינו משום דשמואל כמש"ם ד"ם לריב' כו' ופשוט, שם ד"ם דברי כו' ודוקא בכה"ג ס"ש בש"ע הכ"ד ושתול פכר אלוה כ' תפ"ג דבעל אלא משום דוד פכר כאלו' ופרום' מקודשם: יח) בפני עדים קידושין ס"ה ו', ופ בעדי יחוד פני כמ"ש הב"ש בגין כו' ו"ש ס"ה כ"ג : יט) וה"ה קטן כו'. כתי"ם ניכומם ק"י ו' בקטל' : כ) דודאי כו'. ר"ל אף על גב דליכא עדים בביאתו ולא בירודו וכמ"ש בקטל' שם ו"ש שפימן כ"ז ס"ה : כא) ודוקא כו' ליקוט כתי"ם בכתובות ע"ד ו' ההם נמי בהא קמפלגי מ"ש בר' ושם בהא הוא דלא טעי אבל כו' ואף דהי"ל בהכך נמי מש"ה דבהא נמי בלא עדי :

לב א) כותב כו'. ולא הזכיר עדים דמ"ל בכל עידי מהימ' ביון דמ"ל לעידי מסירה כמ"ש ונוכמו כו' ומ"ש בם"ם זה בהב"ח : ב) בפני עדים . כ"ל בס"ם שקדם ז"ל שם ור"ל לעומתי כו' ועידי מסירה ע"ב בעיון : ג) ואם כו' . דהבעיא היתה בדיעבד ועוד שם מ"מר בשמו דאמר ואלו : ד) ה"ז כו' . שהרי"ף פ' כר"ם ורש"ם דחיי מקודשם דלמוסכותו לרבה שם מיתבי אין כו' ותע"ב דשני לה שמיכין ע"ה דרב חסי דהוה ג רש מוקמיה בכתובות ק"ב ע' בשטרי חרוסין והרא"ה כתב לחרבה דה"ם בכתובות שם ס"ה אין כותבין כו' הוי קיימא ודאי לה שטרי חרוסין כו' ואם כן רב חסי ס"ל דאלו נשטרי חרוסין חיידי ועי"ם פי' המפרש לבל שרבה"ל והרמב"ן דהו דברין ע"ם ושם וכה"ג ור"ל נתון פ' כרבה ורבינא משום דרבינא בתרא הוא ור"ל כוותי' אבל הר ב"ח כ' דאין זה הרבינא שבימי ר"ח ובתוס' שם ס"ה רבא כו' דאל"כ הוי ליה מבעי לי' בכתובות שם דאל"כ מתחני' דאין נותנין ועוד כתב הרא"ם דר"י בכ"מ פי' כר"ח בגר רבינא ופ"ג : ה) ולע"ם שהשטר כו' קדושין מ"ח פ' הכ"ש בנין כו' ואל"ה כו' ואל"ש כו' ופ"ז ניהולמי ואל"ה הרי"ף ריש קדושין כשטר הוא דתימא בשטר שאין כו ס"ם כף הוא דמ"מ בשטר פסול . ר"ן שם : ו) בפק כו' . כאל"ה פי' לא :

הגהות רעק"א

ז] ב"ש תום כ"ב. ופ"ם ר"ם קמ"ט כ"ב וכ' בש"ם לקמן קימן קי"ב ס"ק ל"ב ובשטרות פרי מגדים קימן כב ובשטרות פרי מגדים קימן פ"ח ובהגרה"ל סימן כה :

ח] פי' לב ב"ח בשטר כיצד כ"ב בריאב"ח בחי' פ' ר"ח דקדושין ד"ה כ' וכן הדין במקדש בשטר דבש"ע לשון שבעל לכתוב ו"ן ולי וכו' בכ"ל משמע דבשטר קדושין לריך לכתוב ידין וכו' כמו בגט :

שי למורה

סימן לא כ"ז שמי כל חיך . כ"ב פח"מ בקידה לבל דבריו המוהים כמ"ש הב"ש לף שלא ה"ב כיר דברי הח"מ ופיין מלמ"ל ס"ח מלחים הוא בש"ם לקמן קימן ס"ח דהיכי דאל לרבות סניסם דל"מ שוב מלאתי בחי' מהריט"ם על הרי"ף קדושין שכתב ב"ב בהגה :

באר היטב

בעוה קדושין וס"ה להיכך פ' מ"מ ב"ם ב"ם : ס) בני וכו' . פ' מ"ם ההוספות בקדושין דף ז' ע"ה בד"ה שמי בעותיך וכו' וכ' מהרי"ט בחידושיו על קידושין שכי בני מדם שנתנו לאב פרוסה בפד שמי בעותיו קטנה אין לאוה לקדושין כלל כיון דכל חד ומד לא נתן ב"ם וכך בפתיק בכוכ"ג דף ס"ה ע"ב . וב"ם לא בפתיק יפה ע"ב : ע) מ"ם . כלומ' בימצא על כסף אבל בשוה כסף מיירינן שמא ב"ם נמדי מ"מ ופ' ב"ם : פ) קידושין . משמע דהוי קדושי גמורים ואם קדשה אחר לריכה גט משני אבל הרי"ן כתב דלא הוי רק ס"ק וכ"כ הב"מ נם"ז ס"ב ואם קידש בכמה ב"ם ואם כן לא ילדק מ"ם הרב וה"ם לקמן שקידש לאחו כמה הוי כמו בילה . הרמ"ם : צ) שקידש . לאו נמדל ממתא משום דאיכא למספי וכו' אם כתבו למספי וכו' אם קאי אחד מהם לא הי כ"ם מחשבתו ולכאורה נודע שמכתב קידושין לא הי ב"ם פ"ז סכק דלריך לחזור ולקדש ואם אלים לאחר שנתברר דליכא ב"ם רק דליכא עדי יחוד מסתפק אם נתמר דכתם מ"ם ואפה סדרים יחד הוי כפידי יחוד וע"ם :

לב (א) מו פל המרם. הרם הוא דבר שיכול להזדייף ולקמן סי' קכ"ד מבואר בתוכי שיתנו לה בפידי מסירה וקידושין וניתין דין ג' להם דתיתקם הויה ליתיה ומפך כתן נזדל שתמר לכתוב. ע' בם' ברכי בנימן נזדל שתמר לכתוב. ומשכלל דברי מכתב דה"ם פתוב פקנם רגמ"ה ולמי שכתבה מדיר שלא יבא אחר בשום לשולם לא דלא מלי למכתב נתי לחריתי פקודשם פם"ב : (יג) קטן שקידש. פתי"ל כי' מ"ב סק"כ:

פתחי תשובה

(י) שפי בנופיך לבני בני פח"מ ס"ק י"ד סב' בשם הסוס' דמיירי שבידר כו' ועב"ם ס"ק פ"ז כ' להיפך בתכו כן להלכה דרבה (דהוה בעל התנאים בזה) כו' ועיין בי"מ פ"ז מה"ל דין כ' והב"ה שם דזה לינו מוכרח דאפשר לפ לדיקן דקיי"ל בכללי דקדושין בתין מכורין לכית' הוו קדושין מ"מ לריך דוקא שבידר בשלא בפניהם משו"ה לאלימה בתיכה ולי לא בידר הוי קדושין ומיהו בשלימה (עמ"ש פי' ל"ח ס"ז) ורש"י ז"ל מדברי ר' יהודה ס"ח ס"ב: (יא) בשם מקודשם לי ושרפך כו'. בשם בפל"מ פ"ג מה"ל דין י' בשם פרי"ח בקידושין וז"ל פירשו כו דדוקא בשמשך תפר' אבל אי משך

סעיף ה בסמ"ם אבל במקום דאיכא לבשפי לריך קדושין מהריס וכו' כ"ב כ' ס"ק כ"ב בשיט הדריס יחד אם הוי בעדי יחוד וכו' מ"ם בשם בשב"ז לעציבת קנה מקום' בסי' קדושין סי' כ"ם במדור ז' ס' אלי סי' כ"ו

מקדשה בתורת כסף לף שיטיס כנייר שהם הרבנם: (ה) כתך מקודשת לי. אם אין לו רק כזית אחת ואם יש לו שניים נריך לפרש מ"ז מהן הוא מקדש ואם כתב הרי את מקודשת ג"כ הוי קידושין ופי' לקמן סי' לי"ז: (ו) או על מיסורי הגמה. המ"מ כפ"ג מה"ח דין ג' לא הזכיר דין זה ממוכר כתב דפסול כמו ניתין ומורכה מדברין משמע שהוא כשר על מיסורי הגמה להא דפסול מה שר בקידושין יליף לה מנזם וכנם הנכתב על מיכור הגמה כשר כדאיתא לקמן סי' קכ"ד מכל הרשב"א נתשו' סי' תר"נ מסיק ע"ם הירושלמי דכמיסורי הגמה אין התור מיכה מקודשת וכמיסור הגמה ודכנן מקודשת (הוסת לפיל סי' כ"ח ס"ק מ"ח ופי' כס"ק שתי"ן): (ז) ויש מכשירין כממוכר כתב הרשב"א כתשלה כסי' ת"ר דכתר קידושין כשר כממוכר וכתב שם דאין כן דעת רש"י מכל כסי' חלף תכ"ו מזר כו ופסק דהמקדש כקרקע כתורת כסף מקודשת מכל המקדש כשאר כממוכר לקרקע מיכה מקודשת כדאיתא כהדיא בגמ' מילתא דתית בקידושין לא קתני (ניתין ד"י פ"ח סי' לנשני זה ד"ם פ"ח קתני בג"ד שוה ניטי כסיס לשתרוי עבדים וסרך ותו ליכא והתיכא מתכר דפסול כתרוייהו ומשני כי קתני מלתא דליתא בקידושין מילתא דליתא בקידושין לא קתני (ופרש"י כגון ממוכר חיתא נמי כשאר קדושין חיתקום הוייה ליליתה) תגמא כהדי שאר חיסורין ליתא כממוכר וכ"כ הרשב"א כתר' שאר חיסורין ליתא כממוכר לקרקע חיכה מקודשת כדאיתא כהדיא כגמ' מילתא דתית בקידושין לא קתני ופשק הסמקדש כשאר כתורת כסף מקודשת מכל המקדש כשאר כממוכר לקרקע חיכה מקודשת כדאיתא כהדיא כגמ' מילתא דתית בקידושין לא קתני (ניתין ד"י פ"ח סי' לנשני זה ד"ם פ"ח קתני בג"ד שוה ניטי כסיס לשתרוי עבדים וסרך ותו ליכא והתיכא מתכר דפסול כתרוייהו ומשני כי קתני מלתא דליתא בקידושין מילתא דליתא בקידושין לא קתני (ופרש"י כגון ממוכר חיתא נמי כשאר קדושין חיתקום הוייה ליליתה) תגמא כהדי שאר חיסורין ליתא כממוכר וכ"כ הרשב"א כתר' שאר חיסורין ליתא

לד א פ"י שליח דכתיב ויבערו את הנקם ומליאור סי' שלית. תו': ב דאמר מברך כ] שלח לכיש מי שמ"י לברך ומס ליכא אחר יכרך כמתן פרישה: ג והתיר לנו הגשואות לנו כ"כ כל המחבר"ים: ד ואחר שנמנר. לדעת כמה פוסקים מקדם קודם הברכה כי שמא ג] תמז ר ולא תרע לקבל הקידושין ואחן ק"ל לכתחלה יכרך קודם הקידושין כדי שיהי' עומר לברך אחר הקידושין ד: ה דאחר ומקדם. פיין סי' ל"ו סעיף ו' סם פסק המחבר שלית לה יקדם אותה אחר שקידם שלית שלא יאמרו דקדושין של שלית לאו קידושין הם וכאן כתב דאחר ומקדם ואינו אחש שמא יאמרו קידושין שרשאוים לא היו קידושין ומפשר קידושין של ידי שלית מייסינן ביסי שיאמרו קידושין פ"י שלית לאו קידושין הם: ו כלא הזכרת שם. כריב"ם אינה שלא יאמר ברוך אתה ה' אלא יאמר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וציונו על מצות ומלכות: ז לריך שעשה לכתחלה. ואם ליכא שעשה אין מיכוך אחר מברכת ואחר מברכת ומלכות: ח לריך שעשה לכתחלה. אין לעשות שלית לקדם שתם כמ"ש לקמן בשם תוספות ופיין בריב"ם ומ"ג ומיי' פ"ג מהלכות אישות הלכה ג: ט מ"ש מוסף אבר שלישות: **ב** מלוה שיקדשנה כפלמו ולא פ"י שלית חרוני אלוקי ישראל אשר קדשנו במצותיו וציונו על מצות ומלכות: י ואחר שנמנר. לדעת כמה פוסקים מקדם קודם הברכה כי שמא ג] תמז ר ולא תרע לקבל הקידושין ואחן ק"ל לכתחלה יכרך קודם הקידושין כדי שיהי' עומר לברך אחר הקידושין ד: יא אחר ומקדם. פיין סי' ל"ו סעיף ו' סם פסק המחבר שלית לה יקדם אותה אחר שקידם שלית שלא יאמרו דקדושין של שלית לאו קידושין הם וכאן כתב דאחר ומקדם ואינו אחש שמא יאמרו קידושין שרשאוים לא היו קידושין ומפשר קידושין של ידי שלית מייסינן ביסי שיאמרו קידושין פ"י שלית לאו קידושין הם: יב ולא הזכרת שם. כריב"ם אינה שלא יאמר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וציונו על מצות ומלכות: יג לריך שעשה לכתחלה. אין לעשות שלית לקדם שתם כמ"ש לקמן בשם תוספות ופיין בריב"ם ס"ג ס"ו: **ג** יד ואחר שנמנר. לדעת כמה פוסקים מקדם קודם הברכה כי שמא ג] תמז ר ולא תרע לקבל הקידושין ואחן ק"ל לכתחלה יכרך קודם הקידושין כדי שיהי' עומר לברך אחר הקידושין ד: טו ומקדם. פיין סי' ל"ו סעיף ו' סם פסק המחבר שלית לה יקדם אותה אחר שקידם שלית שלא יאמרו דקדושין של שלית לאו קידושין הם וכאן כתב דאחר ומקדם ואינו אחש שמא יאמרו קידושין שרשאוים לא היו קידושין ומפשר קידושין של ידי שלית מייסינן ביסי שיאמרו קידושין פ"י שלית לאו קידושין הם: טז ולא הזכרת שם. כריב"ם אינה שלא יאמר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וציונו על מצות ומלכות: יז לריך שעשה לכתחלה. אין לעשות שלית לקדם שתם כמ"ש לקמן בשם תוספות ופיין בריב"ם ס"ג ס"ו: **ד** יח ברכת ארוסין ז] צריכים ח עשרה לכתחלה:

לה דיני שליחות לקידושין ובו טו סעיפים:

א מ האיש (מ) א יכול לעשות מ) שליח לקדש לו אשה ב בין אשה סתם בין אשה פלונית ג א) ויאמר לה השליח הרי את מקודשת לפלוני ד ב) אבל אם אפשר לו לקדשה בעצמה אסור לקדשה ע"י שליח אא"כ מבירה שמא אח"ב ימצא בה דבר מגונה ותתגנה עליו ג) ום"ם אעפ"י שמבירה ב [ב] ד) השליח נעשה עד ה) לפיכך אם עשה ז שני שלוחים לקדש לו אשה א"צ עדים אחרים ס ו) בד"א בשאין שם כפירת ממון בגון שקידשה בשטר ז) או אפילו

לד (א) והתיר לנו הגשואות פ"י חוספ. רבינו תס פניש הגשואות לנו וכן מוכנים המרקדקים וכן הוא בכ"מ פ"ם קבלת רבותיו: (ב) פ"י חוספ וקידושין. בספר הפיטור כתב שפיקר הגוספ' בקידושין רק שהלייקים קורחים בניית רבה מפני שהיא סמוכה לחות ה' והספורים עמו וכתבו וקדושין כו"ל: (ג) ואחר שנמנר כתב

(ב) והיא מודה שקבלתו . זה הוא דעת הרמב"ם והטושלמים מחבירו אבל יש פוסקין המולקים וסוברים שאף אם היא מודה אינם אלא קדושי ספק כיון שאין נאמנים אלא מלד הודאתה ס"ל כמקדש גם הרמב"ם בפסק הבאר דהכי נקטינן ודלא כמו שפסק כאן דהוי קידושי ודאי ואם מתחלה ספר הפדיה משבועה לא הוו נופלים וכמו שנתבאר בס"ה סי' קכ"ח ומ"כ הוי קידושי וודאי : (ג) הרי זו ספק מקודשת . לכאורה סדין תמוה למה יהיו הפדיה נאמנים להלריכה נמ מספק ואין לך [ל] נופלין בעדותן יותר מזה מאחר שהיא טוענת שלא נתו המעות לידה ולריכין הם אז להמזיר המעות או ליבבם היכת ומה נכך שמן התורה הם סטוריים משבוע, מאחר שהם מוכרחי' נזמן הזה ליבבם גם התור' ספלה פדות כזו שהם לריכי' ליבבם ויל דמ"מ אם יבא אליהו ויאמר שהאשת כהני הפדיה שנתנו לה המעות בתורת קידושין הוי מקודשת ודאי כיון שהאחרון הוא מלידינו אתו שהוא מוכרח לומר דפר דיש לו הנאה כדבר שמעות אלו נתנו לה בתורת קידושין ואפשר לומר דפר דיש לו הנאה כדבר שיאמרו שהוא מסוה רק מדרבנן ואפשר פוד ליומר דהכא אין כאן נ"מ אפור נמור דאם יאמרו לה קבלנו הכסף קדושין מהמקדש או המזכה לו לריכי ליבבם נגד ואמ"כ לריכים ליבבם ואין כאן נוגע רק דאמו אומרי' כל פר הנבבם אינו פר וזה אינו רק מדרבנן . ואם אין רק שליח א' ופר א' מבלפדי פשליח מעיד ומפייפו שפשה שליחותו ואמן המעות ליד האש' לכאור' משמע דקוי קידושי ודאי מאחר שהשליח יש לו פר שמפייפו ח"כ לאו נוגע כפדות הוא ודאינו להם דאם אתחל' פפר הפדיה משבוע' דאי לא הוו נופלים ס"ל הכא הפר המפייפו שלך עמו הוי כאלו פטר אותו מהתלה מ"מ י' זה לוקה לדעת הרמב"ם והסולכים כשיטתו דכל שהאשה מודה שקבלה הקידושין ואין כאן פסק שבועה דאף אם אתחל' מודה אין כאן קידושי ודאי כיון שאריכים לומר להודאתה ח"כ ס"ל כיון דאם הפעד המפייפ שי' לריך להחזיר המעות כדברי האשה לא היה כאן פדות כלל דהא השליח שי' לריך להחזיר המעות לו ליבבם ס"ד ואח"כ אין כאן רק פר אחד כלבד שהוא הפר המפייפ ואין כאן קידושין כשני פדיה ופול פ"ם שניה היתה ח' מופיל יותר מחכירו וכאן הפר המפייפ מופיל נם לפר השני ודאית להה דחמרינן נפיק נכי ריבעא דממונא חפוח' דאל : (ד) ולא מקרי הודה וכו' . משמע לכאורה דאפילו הודה דרך הודאה נ"ורי כלומר שיאמר כשני פדיה אמת כדבר אלא שאומר שלא קבלתו אלא לשם קדושין ואינו נותן לה אלא לשם קדושין ולא לשם פדיון אפילו הכי אינה מקודשת דכיון דלא נתן לה אלא לשם קדושין ולא לשם פדיון הרי הוא כאומר הרי את מקודשת לי בדבר שאין לי עליך כלום ואינה מקודשת כמבואר בסי' ל"ד ס"ב ובסי' מ"ב ס"ב ובסי' ס"ו ס"ב ובסי' ק"ל ס"ב ובסי' קנ"ג ס"ב ובסי' קנ"ד ס"ב ובסי' קנ"ה ס"ב ובסי' קנ"ו ס"ב ובסי' קנ"ז ס"ב ובסי' קנ"ח ס"ב ובסי' קנ"ט ס"ב ובסי' ק"ס ס"ב ובסי' קס"א ס"ב ובסי' קס"ב ס"ב ובסי' קס"ג ס"ב ובסי' קס"ד ס"ב ובסי' קס"ה ס"ב ובסי' קס"ו ס"ב ובסי' קס"ז ס"ב ובסי' קס"ח ס"ב ובסי' קס"ט ס"ב ובסי' ק"ע ס"ב ובסי' קע"א ס"ב ובסי' קע"ב ס"ב ובסי' קע"ג ס"ב ובסי' קע"ד ס"ב ובסי' קע"ה ס"ב ובסי' קע"ו ס"ב ובסי' קע"ז ס"ב ובסי' קע"ח ס"ב ובסי' קע"ט ס"ב ובסי' ק"פ ס"ב ובסי' קפ"א ס"ב ובסי' קפ"ב ס"ב ובסי' קפ"ג ס"ב ובסי' קפ"ד ס"ב ובסי' קפ"ה ס"ב ובסי' קפ"ו ס"ב ובסי' קפ"ז ס"ב ובסי' קפ"ח ס"ב ובסי' קפ"ט ס"ב ובסי' ק"צ ס"ב ובסי' קצ"א ס"ב ובסי' קצ"ב ס"ב ובסי' קצ"ג ס"ב ובסי' קצ"ד ס"ב ובסי' קצ"ה ס"ב ובסי' קצ"ו ס"ב ובסי' קצ"ז ס"ב ובסי' קצ"ח ס"ב ובסי' קצ"ט ס"ב ובסי' ק"ץ

להתיר לקדושין שבחים לחסור ונשוא שליחות כחים ואשה בקידושין ונם כרין כי אין הכדון דומה לרחים כלל כנע שהיא מוליחה עלמה מרשות כעלה מיה כלא פדיה מכל בקידושין שהיא מאכרה עלמה אלא ס"דחת הכעל מפסיק בשליחות למה לא מפסיק סורחת ס"אה לשליח קבלת קדושין : ט ואם לא היו פדיה כלומר הקדושין היו לפני פדיה אלא שהפדיה היכם לפניהו ואשה והעלים חומרי' שהיה בפני פדיה מופסין הקדושין כל זמר חפ"נ דקי"ל חזקה שליח פועה שליחותו היינו לחומרא קי"ל חזקה זו ולא לקולא חפ"נ אם בחים לפניהו חים ואשה בחזקת שהות כעלה אין מופסין בה קידושין של אחר אף"נ דאי אפשר דבעינן שיהא חזקה דמוכני' בחים אם אחתו אלא מחמת החזקה דמוכני' בחים אם מדמין אחזקה זו לזו אם ומכואר אם אלי' שליח שהוחזק בפדיה והיה יודעת דנשאה בפדיה מ"מ מופסין הקדושין של אחר ולא הוי בחים אם אחתו ולא בחים : י ספק מקודשת . כ' בחמ"ה נראה זה שאם אחין בא ביד בעלים לאסור קרובי אשה אם אחר מחמת שהוא כופר בשליחות וכל פ"ה בשאשה לו בא אלא כדי שיהא מותר לו לכנוס הוא רק נגי אשה אם אחרי שהוא כופר בשליחות ולא ידע שהוא שליח ולא ידע שכבר נתקדשה לו ואין לחוש שמא אחר

כן פ"ס ר"ת כתבתי ונרפת חף לשתפלה וכתב כתב הרב פלונתא כדין זה
נבי קידושין : (יט) קדש לי חצה במקום פלוני . כלו' חף שכוציך לו חצה
פלונית חפ"ס ח"כת קציד' במקום מסוס דכתי תחרת רחמו ליה ולא יתמרו
פליו דברי נתתי כדתי' בנמ' קידושין דף כ' : (כ) והכיתה יפה קודם
קבלת הקדושין . כלומר ולא תית' חף
שכוונת התנה והפלית היה להתקדש
לפליה הוי דבריה שכלב מתחר שכתחלת
השליחות כח בפס המשלח ואיה יתרלף'
ג"כ למשלח ח"כ חף בתנו כתחצתם
ח"ל תנרה ומ"ם לי היינו לעשות פלית
לקדש למי שפלתני ואיה מקודשת לפליה
פד שיתמר בפדי' לי ולא לו ק"ל
דתיכת לי בלירוף הכוונה הוי תנרה
ומקודשת לפליה חכל חס תתר תיכת לי
בלא כוונה חין כתן בית מיחוש ותפשר
דח"ל לקדשה פפס פיית למשלח כי תיכת
לי בדיעבד קתי נס פל המשלח מתחר
שהכוונ' היה פל המשלח כאמן לפרש
דבריו כך : (כא) ויש מי שמחמיר .
רחיתי שנדפס בפלין המרדכי שמחלק
בין כ' התפ"ות דמתן דמחמיר מיירי
שלא התזיק פליתו בבית ון לומר להס
שהוח פליח פליתו בבית ון לומר שהוח
פליח פליתו בבית ון כתן בית מיחוש ותפשר
דח"ל לקדשה פפס פיית למשלח כי תיכת
לי בדיעבד קתי נס פל המשלח מתחר
שהכוונ' היה פל המשלח כאמן לפרש
דבריו כך : (כא) ויש מי שמחמיר .
רחיתי שנדפס בפלין המרדכי שמחלק
בין כ' התפ"ות דמתן דמחמיר מיירי
שלא התזיק פליתו בבית ון לומר להס
שהוח

שנתנרשה מפני שלא היתה ראויה בשעה שעשה השליח
ז (יג) ואין אדם נ] עושה שליח לקדש לו אלא אשה
שיכול הוא לקדשה (יד) כ) בשעת השליחות: הגה ל כה)
וכן אם נפו הקרובות ואמרו לו נתקדשו (כה) [יז] ואמדו כח) ונאמו מומר
נאשה זו דהא ודאי לא נתקדשו הקרובות (הר"ן פ' המקבל ריב"ם סי' פ"ג)
כו) י"ל (כו) דה"ה אם נתן לקדש [יח] אשה פלונית ואח"כ נתפייס
מיד בקרובותיה מעשם שנקה שליח מושה שליחותו (תוס' פ' המקבל) לא
(כז) כז) ויש מולקין (סו) כב) נזה:

יב בח) ם העושה שליח לקדש לו אשה פלונית והלך
וקירשה לו וקידש השלח בעצמו לאמה או לבתה
או לאחותה ואין ידוע איזה מהן נתקדשה ראשונה שתיהן
צריכות גט ואסורות עליו:

יג ם (סו) עשה שליח וביטל כג) השליחות קודם הקדושין
הרי הוא בטל י ואם אין ידוע אם בטל השליחות קודם
או אחר הקדושין הרי זו ספק מקודשת:

יד כ כט) אין לבטלו אלא בפני השליח עצמו ל) ואם בטלו
(יז) שלא בפניו מבושל:

טו לב (כח) ל לא) לא הוחזק בעדים הוא אומר
לעצמי קדשתי והיא אומרת לראשון מ השני כאומר
לאשה קדשתיך והיא אומרת לא קדשתני שהוא אסור
בקרובותיה והיא מותרת בקר ביו היא אומרת לראשון
קדשתני לג (כט) והוא אומר לא קדשתיך לד אמרה איני
יודעת (ל) חזקה לשני הוחזק השליח בעדים הוא אומר
לעצמי והיא אומרת לראשון לה (לא) חזקה לראשון לב)
(ופם ה השני מפור מקרובותיה) (המ"מ כפם הר"ם) אפר אני יודעת
(לב) לו שניהם נותנים גט ואם רצו אחר נותן גט ואחר
כונם: הגה לג) (לג) ו"ם לז דמק מם (יפ) הוסוק כד) הפלימות מם
הפלים מומר מפזר מפלימותו מימה מקודפת נרפפון וכן נם נם הוסוק הפלימות
והמפלח

וכיכ רפ"י כמיר דף י"ד דתפור כו' נשים כפ"ם כמ"ם וכן כפריפה
וח"מ ולח כפ"ו: ל וכן מם כתו מקרובות ותמרו. כמפם דתפור ככל
הנשים תפ"נ דליכח כתן חזקה נמורה דה"ו תין כיד השליח לקדם תותה נע"כ
כתבו תום' כמפם הוח מפום קנם כוחיל דמפה פליח לקדם תפה פתם
ולח פי' תיה תפה יקדם לו לכן קמפה
שכתך תכיפ למ"פ לח תיפיקן לה. וכרמכ"ן כתב
דתפור ככל הנשים פ"פ כרין מפום
חזקה פליח פומה פליתתו וכח דקטנה
שכתך תכיפ למ"פ מותרת ולח תיפיקן
שתת תכיפ קידם תותה מפום דיפ לה
חזקת פנוים תכל תיפ זה תפור ככל
הנשים מפום קרובתה לח תפיפ קידם תתת
או תותה וחזקת קרובתה לח מכיי
לזו וחם תתרו קרובים דתיפה מקודפת
תלוי נמי בפלונתת זו להרמכ"ן תכיי
ולנשים דתפוה לח תכיי כתן
מפום קנם וכ"ת כפלונתת זו חם קידם
תפה פ"פ לה כת תו חם לו תתת
לנשים תום' פוי קידופין נמורים
ולרמכ"ן תתריכן חזקה פליח פומה פליתתו
וכוי ס"ק שתת קידם תותה תו כתה תו
תפה: לא וי"ת · הרב רפ"ת מדייק כן
כ"פ מפום תום' דפ"ל דתפור ככל
הנשים מפום קנם תם כן כפומה לקדם
תפה פלונית דתיפו תיכ קנם מותר
כקרובותי וליתת דפ"כ: לח כתבו תום'
זתת תלח לתפור ככל הנשים תז תיפו
תפור תלח מנד הקנם תכל תם זוה לקדם
תפה פלונית ויש פפק שתת פליח קידם
תותה תפור כקרובותיה תל פי הדין
וכפר קדמוי פומה פליתתו וכ"ת
תפיפה לח תפיפ קידם תותה תכל תם זוה
לקדם

לרמ"ן לכדו וכסבי מוסכר בקרובותי' ע"ם סי' דמיירי שכשני מזר בו ורמ"ך סי' דמזקה לרמ"ן מף לרמ"ן קאמר ומ"ך לפיכן הדין שכיסם שויס וזה הוא מפשר כוונת הרמ"ם נ"ך הוכ' כשור ס"ם זה שכך' המיך שמקדשה לרמ"ן כלו' דמל' מזקה לרמ"ן מפשמ דלמן שכדי דודתי לרמ"ן מקדשה מעשה מזקה הא הכני לווח ושומד לעלמי קדשתי מ"ך יסיה גם הוא מסור בקרובותים מכל מ"ם שכשק ככר הרב דלמיכה מקודשת לרמ"ן לכדו דגם שכני מסור בקרובותים ומ"ך מתי סוסיף סיס מולקין דקאמר ומפשר גומר דכוונת הרמ"ם שכשתי לפיל להסיע על הירושלמי (שממנו נוכפיס דיכים כתלו וכמו שכתתיק שכור) שלין רתוי לחלק בין הוזוק ללא הוזוק כלל דמה לי שפשתו שליח בפדיס מם השליח פומד ולווה לא פשיתי שליחותך ומ"ך כמו שכדין בריאת כך יהא הדין כשיטת ומם הדין בריאת' חמת שהמשלח מותר בקרובותים פ"ם דכרי השליח כך יהא כשיס, וכחמת בריאת' נמי הדין תמוה למה יהא המשלח מותר בקרובותיה וכו' וסיה מברתוי שכין בריאת' ובין כשיטה יסיה הדין שוה להחמיר פליו פ"ם דכרי החשה ולא לסקל אך פכ"ם אין לנכוח דשיטת שוה פילוי על נכוח בריאת' ושכיטה שויס לחומרי וכן שוה כוונת הרב ההג"ם זו ולפ"ז נחמרה היכי יודע בריאה גם שהיא מקודשת לרמ"ן מקודם שכיטה ולא הוזוק כלל ומה לי שפשתו שליח בפדיס מם השליח פומד ולווה לא פשיתי שליחותך ומ"ך כמו שהדין בריאת כך יהא הדין כשיטת ומם הדין בריאת' חמת שהמשלח מותר בקרובותיה פ"ם דכרי השליח כך יהא כשיס, וכחמת בריאת' נמי הדין תמוה למה יהא המשלח מותר בקרובותיה וכו' וסיה מברתוי שכין בריאת' ובין כשיטה יסיה הדין שוה להחמיר פליו פ"ם דכרי החשה ולא לסקל אך פכ"ם אין לנכוח דשיטת שוה פילוי על נכוח בריאת' ושכיטה שויס לחומרי וכן שוה כוונת הרב ההג"ם זו ולפ"ז נחמרה היכי יודע בריאה גם שהיא מקודשת לרמ"ן מקודם שכיטה ולא הוזוק כלל ומה לי שפשתו שליח בפדיס מם השליח פומד ולווה לא פשיתי שליחותך ומ"ך כמו שהדין בריאת כך יהא הדין כשיטת ומם הדין בריאת' חמת שהמ

אבן העזר לו לז הלכות קידושין

קידושין ודלמ"ס נכר קידם לחת משום שמני מומר כשמומר ומת דקמ"ל על מ"ם תכח מקודשת לי: ן שמין כתב כו'. הכא בש"ם מבואר פרק כהמומר הכא נפשה שליח לכתו כונרת מלח כרשב"ם ס] כ' לכחמלם מין לעשות כן משום גזירה דרומה יאמר דסיה מקודשת חפי' כשלח פשתה לחב שליח ופ' כ"ח ת' כן לב ופ' כ"י בפי' קמ"ח סכיה ת' כרשב"ם שכי שם מ"י חם סיה קטנה חו נפרש חו כונרת וספק מי שקיבל כגט וספק שם שחפשה שליח לחב ונ"ל שם מין חקנה לדבר הוי כדיפכד ופי' ת' מפר"י לכיה כלוי פי' ת': ז שלריכה גט מספק. דחיישין שמח נחרלה לקדושי חבירה חלה חם"ג שמח נחרלה כהן לח לחמרינן מ"ח חיטי נימח כלל כ"ב כרמ"ם חם יש מי שאומר ו (י) [נ] שאין האב יכול (ד) לעשות שליח לקדש בתו בונרת ק יג) (ה) וחלקו עליו: יא י יד) מי שקיבל קידושין לבתו בונרת לא עשאוהו שליח יש מי שאומר ז (יא) שצריכה גט ד) מספק: יב ח טו) ם אין האש עושה שליח (ו) לקבל ה) קדושין מיד שליח בעלה: מיהו שם פשמה הוי ספק מקודשה (כ"י) (ופ"ל פי' כפ"ם פפיק ת' נכי נט):

לז כל דיני קדושי קטנה ובו כז סעיפים:

א ת א) האב (ת) מקדש את בתו ב) שלא לרעתה כל זמן שהיא קטנה וכן כשהיא נער' רשות' בידו א ג) וקידושי' לאביה (א) ג וכן הוא זכאי ת) (ב) במציאתה ובמעשה ידיה ובכתובתה ד) אם נתאלמנה או נתגרש' מן האירוסין הוא זכאי בכל ה) עד שתבגר לפיכך מקבל האב קידושי בתו ג ו) מיום שתלד עד שתבגר ואפילו ד היתה חרשת או שוטה וקידשה האב הרי היא אשת איש גמורה ה ואם היתה בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה מדעת אביה פחות מכאן אם מסרה אביה לקידושי ביאה אינה מקודשת: הגה ז) ו ת (ב) דחין קדושין פוסלין ג) (ב) כנפל ופם קטן פניו כו קידושין והמקדש ב קידם פ"ב ספומו לריכה גם: (ת ז):

ב ו ח) בנרה הבת אין לאביה בה רשות ט) והרי היא כשאר כל הנשים שאין מתקדשות אלא לרעתן: (ופם נשים יכולות להפיר שהיו בונרת פ"ל פי' קפ"ד פפיק י"ת ופי' קי"ה פפיק ס"ו):

ג ז י) וכן אם השיאה אביה ונתאלמנ' או נתגרש' בחיי אבי' דרי היא ברשות עלמה ואע"פ שעדיין היא קטנה בין שנשאת אין לאביה בה רשות לעולם יא) אבל אם קרשה ונתאלמנה או נתגרשה כמה פעמים קודם שתבגר חוזרת לרשות אביה:

ד ם נתקדש' קודם שתבגר שלא לרע' אביה אינ' מקודשת: ה ג ם קרשה אבי' בבקר (נ) וקידשה עצמ' ג) בערב ושניה' ביום שנשלם בו ששה חדשים של ימי נערות ובדקוה ומצאוה בונרת מחזיקים אותה בחזקת בונרת וקידושי האב

ו ז יש מי שאומר ו (י) [נ] שאין האב יכול (ד) לעשות שליח לקדש בתו בונרת ק יג) (ה) וחלקו עליו:
יא י יד) מי שקיבל קידושין לבתו בונרת לא עשאוהו שליח יש מי שאומר ז (יא) שצריכה גט ד) מספק:
יב ח טו) ם אין האש עושה שליח (ו) לקבל ה) קדושין מיד שליח בעלה: מיהו שם פשמה הוי ספק מקודשה (כ"י) (ופ"ל פי' כפ"ם פפיק ת' נכי נט):

לז כל דיני קדושי קטנה ובו כז סעיפים:

א ת א) האב (ת) מקדש את בתו ב) שלא לרעתה כל זמן שהיא קטנה וכן כשהיא נער' רשות' בידו א ג) וקידושי' לאביה (א) ג וכן הוא זכאי ת) (ב) במציאתה ובמעשה ידיה ובכתובתה ד) אם נתאלמנה או נתגרש' מן האירוסין הוא זכאי בכל ה) עד שתבגר לפיכך מקבל האב קידושי בתו ג ו) מיום שתלד עד שתבגר ואפילו ד היתה חרשת או שוטה וקידשה האב הרי היא אשת איש גמורה ה ואם היתה בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה מדעת אביה פחות מכאן אם מסרה אביה לקידושי ביאה אינה מקודשת: הגה ז) ו ת (ב) דחין קדושין פוסלין ג) (ב) כנפל ופם קטן פניו כו קידושין והמקדש ב קידם פ"ב ספומו לריכה גם: (ת ז):

ב ו ח) בנרה הבת אין לאביה בה רשות ט) והרי היא כשאר כל הנשים שאין מתקדשות אלא לרעתן:
(ופם נשים יכולות להפיר שהיו בונרת פ"ל פי' קפ"ד פפיק י"ת ופי' קי"ה פפיק ס"ו):

ג ז י) וכן אם השיאה אביה ונתאלמנ' או נתגרש' בחיי אבי' דרי היא ברשות עלמה ואע"פ שעדיין היא קטנה בין שנשאת אין לאביה בה רשות לעולם יא) אבל אם קרשה ונתאלמנה או נתגרשה כמה פעמים קודם שתבגר חוזרת לרשות אביה:

ד ם נתקדש' קודם שתבגר שלא לרע' אביה אינ' מקודשת: ה ג ם קרשה אבי' בבקר (נ) וקידשה עצמ' ג) בערב ושניה' ביום שנשלם בו ששה חדשים של ימי נערות ובדקוה ומצאוה בונרת מחזיקים אותה בחזקת בונרת וקידושי האב

ולרכות קחני חף חסיה חתה ודחי מ"ת חסי"ן לח מ"ס ולח ס"ח ולח ס"ס ולח ס"ס ולח ס"ס

(ד) דאפי' לימה מכחישתו. מסתר לומר לף דסיל מודם ומומרת בכירור שלא סיתה בוגרת בשעה שקדשה סכיש חמרי' לאו כל כמיל דאסרה נפש' מבעלה מיהו מסתר לפרש דסיינו מכחישתו סיינו שגם סיל לימה פופנת בכי : (ה) אבל בלימה מכחישתו לריכ' גם מסניסס (בקידושין דף פ"ח ע"ב סליני

רב ושמואל בקידשה חכיש כדרך והיל קידשה פעמ כפיר והרי היל בוגרת שבדקוה לדעת אם יכולה מרשות חכיש לסיות קידושיה קידושין ומלזמוה בוגרת בו ביום רב אמר הרי היל בוגרת לפי שגמרו וקידושיה קידושין ולא עד חכיש ושמואל אמר חיישינן לקידושי שניהם שמא כשקדשה אתב נערה היתה וקדמו קידושיו פכ"ה) והכא מסתר לומר דלאו דוק' מסניסס דה"ה קידשה חכיש לבדה נ"ב לריכ' גם דבל שלימה מכחישתו מודם רב דחיישינן ולא מוקמינן לה לחזקת פנויה והוה' שנתכו שם בה"ה קידשה כדרך דמודם שמואל בקידש' חכיש לבד דאיכא מקודשת דאחמרי' בספרי מצא לחזקת פנויה כמה שביתה קודם קידושה והרי היל בוגרת לפנינו ואין קידושי אתב אתר כמכחישתו מב"ש שם היל מודם בכירור דודאי נאמר' לאסור פלמא שם לא קידשה פלמא אתר קידושי אתב אתר כמכחישתו דודאי נאמר' לאסור פלמא שם לא קידשה פלמא אתר קידושי אתב : (ו) ומלמדנו לה סימנים הוי ספק וצריכה גם מסניסס. גם בתוך מסניסס הוא לשון דוקא דה"ה שם קדשה חכיש לבדו לא היל ספק קידושין ואין מוציא לכבר מידי ודאי ואפי' בקידשה חכיש בעדים ואפי' בשיפידו עדים בשיתה עדיין נערה אתר הקידושין אז שסיתה בוגרת קודם קידושין ומ"ם ומלמדנו לה סימנים סיינו סימני בוגרת ומאתר שכי' בתוך בשבה מדשים יש להסתפק שם היו סימני בוגרת בשעת קידושין אז היל בוגרת בשעת קידושין ואין מוציא מידי ספק ואם בספק קידושין (ז) וכמלמדנו לה סימנים הוי ספק ואם בתקדש' לאתר ו' פ"י חכיש ומלמדנו לה אתר הקידושין סכ"ה כשקדשה חכיש לבדו

לאי וקבל קידושך והכא בנירס' שלנו מיתת מימרת זו בכרי"ף ולף לנירס' שלפס מ"מ מוכח דיכול לקבל קדושין דהא כניה מימרת ה"ר תרי"ג בתך מקודש' לי וכו' כין פ"י עלמה וכוה שכתב מדעתו דה"ת לפ' תלה שתמר לה קבל קידושך כמ"ש בהרא"ש והרמב"ן ורמב"ן והר"ן . והרא"מ דס"ל דה"י לקבל קדושין ל"ש היך מיבב סוני' זו בפ"ג מ"ב רבה דף י"ט מדר' יוסי' דלמד דאומר לאי וקבל קידושך ס"ל דוקא לר"י קאמר ולא רבנן מ"מ היך דוחס מימרת דרבה ור"מ שם דפסקו בפחס דיכולה לקבל קדושין ודוחק לומר בסוני' מיירי שעומד שם. ומפשר דס"ל דסוני' מיירי שם בפרה ובה דאמר שם וכוה שלא כגרס ולא אמר וכוה שלא מיתה קטנה מפשר מיירי דפיפח נקים ודוחק : ט וכדי להוליח וכו' . גרסה שם אומר למקדש מן לבתי קדוש כסף ותתקדש לך אז לכ"פ יכולה לקבל קדושין אפ' שם דבוי כאומר מן לפלוני : י ושם אמר בהך מקודשת וכו' . ובכל זה אין מילוק בין שם בחב פומד אלא ובין שם אין פומד אלא דבה לכל בפוסקים מימרת דרבה כיל מיירי בשאין בחב פומד אלא וכיה בחב בתורת שלימות ומבי שם בדי בהך מקודשת לי וכן הוא בתשו' ריב"ם סי' תצ"ח ולא בא"מ שדמק פלמו לפרש דבדי בריב"ם בפ"ה וכשחב לכל קדושי יאמר לף לבתחילה בהך מקודשת לי בכסף מדעת אבי הנערה ואמי ואין ת"ח סימן ריב"ג וכשהוא מקבל קדושין בעל כרחה ואין מ"ש בשאין בחב פומד אלא וכיה בחב אלא שאין אומר לה

כלל אבל אי מצטרף לגבוה לא בטליה לקמן : (יז) ואפי' שדכה אכ"מ בתולה. הקשה בב"י מה כיון דשדכה נילה דעתו אחיה אחן לקדשה לו ומבואר כסמוך דאפי קדושין ומכח קושיא זו הגיה ואפי' שדכה וכייעו כשרש"י שמקדש שלא לחביה לקדשה לו ע"י ואין לורך לחלק דנתרלה בשדוכין לא נתרלה בקידושין של עכשיו לחלק פל שיתן בשף הקידושין לידו דוקא כשאה התורה זכתה לו ואין לומו שתקבל היא הקדושין בלא רשותי פל שיגיה בקבלתה : (יח) אפי' אחר הקדושין . זה הוא דעת הרמב"ם והרי"ף לקמן מפרשים אבל הרי"ף לחשבר לומר דלחלה נתרלה בשעת הקדושין ג"כ היכה מקודשת ופ' כמהרי"ק שחלק דאם שתקבלה בפניו ושתק ואחר כך נתרלה בסוף הקדושין : (יט) אפי' נתחלנו המעות קודם שניפס. אפ"ג דאין הקדושין בפין ופל פה יחולו מ"מ כהיתה כאחה שנפשה רלוני מחקדשת ודומה להאחת מחילת מלוה כך הוא דעת הרמ"ה כפל סברת זו ופ' בחשו' מהרי"ק שורש ל"ב דף כ"ג שמייסב גם כן דעת הרמ"ה ומביא כמה רחיות לדבריו דמלינו כיולה בזה שהקדושין חלין חף לאחר שנתחלנו פ"ם : (כ) ולא מיחה מיד הוי כאילו נתרלה . זה הוא דעת המרדכי שם בהג"ה בשם ריב"ם פ"ם שמחמיר אפי' היכ' דאין שהרי נתרלה אחה אחר מ"ג דפליין לא בח אחה מודה רבינ' דלריכה גט ומיאון ולקמן שפיף י"ד בביח הרב דבריו והפחקתי שם לשונו : (כא) נדלו הקדושין עמה . פ' בח"ק שורש ל"ב שהאריך בדין זה ובדין יחומה שנדלו קידושין בבד' אי מקודשת מדאורייחא או מדרבנן ולא רלחי בדברי הרמב"ן בחשו' חוכך פל זה רק שכ' מלחא דפסיק' אם בפל בודאי חשבינן לה מקודשת מדאורייחא ובלא בפל לא מייבי : (כב) למי שנילה האב דעתו . פ' לפיל סי' ל"ה שפיף ד' וס' ובלומר אפ"ם שאר האב מגלוי דעתו ובדאם עם אחר אפ"ם יש לחוש היכא דאחזרה לא סיתה כרלון וכמו שאחבית אחר זה : (כג) מייסינן שעת נתרלה . כעור מפיים בדברי הרמ"ה והוו קדושין כל זמן שנא שדכה עם אחר ועתה לחזור לבדכה לפני וכ"י כ' פ"ז אינו נוח לי ופ"כ בפעים דברים אלו כאן ובאחת הוא נמ' ערוכה בקדושין (דף מ"ה פ"ב) בהחוא דאחר לאת נאו לקרובו והיא אמרה אאת לקרובה ונתרלה הוא לקרובה ופשו פעורה לאיבת היתן וזיממו את קרובינה בהלכלי ושתו אחת קרובו [דסיינו לומו שהיה בדעת האב לאו לת לת קאו] בחינתו וקדם בפת' ופדיין לא קיבל הב קדושין מקרוב של אשתו אחר אבי שבירשל לא יעשו מולה ולא מייסינן בהא שעת נתרלה האב לקידושי של קר בו דבודאי לא הדר מדבורים שבבר נתרלה לקרובה רבא אחר חזקה אין אדם טורח בפעולה זמפסידה דודאי לא נתרלה לקרובו דבין דעתה אחי אב בבא לפשו פעורה אחה לקרובה ופשו פעורה לקידושי קרובו ואיממו את קרובינה בהלכלי ושתו אחת קרובו [דסיינו לומו שהיה בדעת האב לאו לת לת קאו] בחינתו וקדם בפת' ופדיין לא קיבל הב קדושין מקרוב של אשתו אחר אבי שבירשל לא יעשו מולה ולא מייסינן בהא שעת נתרלה האב לקידושי של קר בו דבודאי לא הדר מדבורים שבבר נתרלה לקרובה רבא אחר חזקה אין אדם טורח בפעולה זמפסידה דודאי לא נתרלה לקרובו דבין דעתה אחי אב בבא לפ

ס פור כסס השלחנות ו סס כסס סמוס' מדברי חכיו הרא ס כסכתי סס ז מפנה קדושין דף סר ע"ב וכתפארת בנעמ' סס ה עור כסס הרמ"ה וכ' הר"ן שכיחסינע מדברי רס"י כמה שפיכ"ש להת דבריהם שליח שעשאתו שליח לקדשה לכל הנח ס ה"ה סס כ"ש שכן הטלו בכ"ד של רבינו הלבה למעשה ובכ"כ הרמב"ן והרשב"ח להמיר וכ"כ הר"ן בפ"ב דקידושין ובכ"כ רב סעדי' גאון בשבועה וס"ש ו סס כמ"ש

ביאור הגר"א

כי' ל"ה פ"ד: לח) וי"ל כו' וכ"כ במרדכי ב' ר' תפריס וכ' כיון דהיי קדושין מה"ת לריכה כמי כשולחן וכו' אבל ר"ה מ"ל עליו סס ע"ש: לפ) קטנה כו'. הטוס' סס כה"ה בפ' והכיל ר"ס לחיה מהכיל כו': ס) וי"ל כו'. כ"כ הר"ן ור"ח פ' כ' כו' וכבילתו רחיה ממה דפריך סס ת"ד כ' מהיב כי מהיב כו' ילא הוקמיה כה"נ וע"ש וסס שפי': בא) ומ"מ אין כו'. וכמ' סספקנו כפיהן לקטן ותמרי' סס' הכיס-פין שמלוה להגיהל סריוך לפרקן ועריכ"ש: סב) ותפי' נח פי' כו'. כיון סדרך קדושי וכמו בקטן בכלל סס: סג) לריכה נב מתוויייהו. ממ"ה וכ"ש: סד) ויש מתמיהין כו' כמרדכי סס דהח רב ושלוח דפלינו רוקו סחכיה כאן לכל נח ה לכ"ע מייטי שמע יפרלה והל' קדושין למ"ש כ"ה ר"ם לכל כי' בכל הגר"ומ מולחים עליו ע"ש: סה) תעשה כו'. ופי' דחס כו' ממ"ש רס"ב סחלה כו' וכמ"ש בס"ש ז"ל סו)ובלבד כו' כמ"ש בהגי"ה: סז)לכל כו' דברי כו'. כ"ל כי' ר"ת ס"ל ועריכ"ש: סח) תפי' כי' ילא ס"ל כ' לרבה ס"ה לחלוי דל"ת כו' ולריכי לומר סס ילא ס"ל כ' ר"ת ס"ל כ' ונח"ל כ' ר"ת ס"ל כ' ר"ת ס"ל כ' ר"ת ס

שמשה ולמה לא יכיס המשדך נחמן לר שמשה : (לז) וכולן כרשות שלו לקדשן . כלו' לאסוקי בוגרת דהיכה בכלל הספק מי' שויתיה שלים ומיהו אם משמה שלים לקבל קדושין מסלוני מתכחר לפיל ספיק ט"ו דנס היה בכלל ו"ס הם היה בגדולה שבגדולות היה לבדה מקודשת כמו אם היו כולן בוגרות

יז ג מי שיש לו ב' בניות סב' נשים מב (לז) [יז] וכלן ברשות שלו לקדשן ואמר למקדש בשעת הקדושין (ה) קידשתי לך את ו] בתי הגדולה ואיני יודע אם גדולה שבגדולות או גדולה שבקטנות אם קטנה שבגדולו שהיא גדולה מן הגדולה שבקטנות כלן מותרות חוץ [יח] מן הגדולה שבגדולות :

יח ל וכן אם אמר לו קידשתי את בתי הקטנה ואיני יודע אם קטנה שבקטנות אם קטנה שבגדולות אם גדולה שבקטנות שהיא קטנה מן הקטנה שבגדולות כולן מותרו' חוץ מן הקטנה שבקטנות :

יט מ מי שיש לו ה' בני' ועשו כולם את אביה' שליח לקדש להם ואמר אבי הבנים למי שיש לו ה' בנות (י) אחת מבנותיך מקודשת לאחר מבני וקיבל האב הקדושין כל אחת צריכ' גט מכל האחים מת אחר מהם כל אחת צריכ' ארבעה ניטין וחליצה מאחר מהם :

כ ג (יא) האב שאמר קדשתי את בתי ס ואיני יודע למי אסורה לכל העולם מג נד) עד שיאמר נודע לי למי קידשתי אפילו לא נודע לו עד שבגרה נה) (יב) ויש דסס הסמן סמר נפניו מסיקס (לח) ונס"כ סמר במכירו מיכו נחמן (כ"י נסס המוספות) :

כא ס בא א' ואמר נו) (נפני הגמ) (הר ן ורבי' יהופס) (יב) אני ס] קדשתיה מה ס נאמן ומותר' לו נז) כיון שהאב אומר איני יודע וכשכונסה ג אינו צריך לקדשה אבל אם האב מכחישו ק יש מי שאומר שאינו נאמן אפי' להצריכה גט : כב ר באו שנים וכל א' אומר אני קדשתיה מו (לט) שניה' נותנין כו) גט ואם רצו א' נותן גט וא' כונס מז ונריך קדושין

כג) כסכונסה מסמר שמגרסה כגר מסמר (הר"ן והרשב"ם) :

כג ס בא אחר וכנסה ואח"כ בא אחר ואמר אני קדשתיה מד (מ) אינו נאמן (יג) לאוסרה נס) עליו ס וי"א דאפי' לא כנסה כמש אלא כיון שהתירוה ליכנס ככנס' דמי : כד ס האישה שאמרה קדשתי את עצמי ואיני יודע למי ובא אחר ואמר אני קדשתיה נאמן ליתן לה גט להתירה לעלמא מט (מא) ג [כ] אבל לא לכונסה ג ואם כנסה אין

מוציאין מידו ג (מב) נח) ואס יש עד ח' שהוא קדשה מוחר לכנסה לכתחילה (ר"ן פ' המוחר) :

האב

ואס כולן בוגרות אז בגדולה שבכולן קידם ופיין כ"ד סי' ר"ך : מג עד שיאמר וכו'. כתבו חו' כסוגיא זו הא דנחמן לו' לחמר כ"ד קדשתי לך בתי הקטנה ואין לה אב ואח"כ חמר שמכירו . מד ואח"כ חמר שמכירו . מפי' לא חמר בבדיה שמיו מיכו נחמן סיינו חמר כ"ד אז מיכו נחמן מכל חכ"ד סוי דכיון שהוא בוגרת ואין לה אב ואח כ"ד מכל מקום אינו יכול לחזור בו ולומר לא קדשתי אלא לאחר שיגדיל ויאמר לו שהוא נודע לו שהוא בתו ואז יחול הקדושין מעכשיו ולא יצטרך לקדשה בשנית וכן הדין בכל כיוצא בזה שהאב מקדש בתו הקטנה ואינו יודע למי מכיון שהוא בוגרת

שום אדם מכחישו ואין מוכרח ויותר מסתבר כיון דהיא לא מתחזק כחיא מכחי ס"ל כמ"ש כי"ד סי' קכ"ז וכ"כ בחדושי מהרי"ט : **נא** תוך כדי דיבור וכו'. משום דכתמר קדשתי ואח"כ אמר נרשתי אינו מס' דכריו אלא מומר מאחת מהריתי ואינו נאמן מלא ממת מינו מ"מ אינו נאמן אלא מ"ד דמ

שייך לומר מינו דלא אמר כלום מכל אחר כ"ד לא אמרינן מינו דלא היה מומר כלום משום דסוס מינו למפרע ומנו למפרע לא אמרי' כמ"ש בהרמ"ס פ' שני דייני ול"ד להא דקיל בקדושין תכ"ד לאו כדיבור תכ"ד לאו הוא דהיכא דלא אפשר לתרוצי כמו שתרצנו באמירת קדשתי ונרשתי דהוי כיום דבריו ד"א כאן עביד מעשה. דנאמן ומפשע אפי' אח"כ וכ"כ ב"י בהדיא דפליגי פ"ה בהך רמ"א כאן דנאמן וקא תכ"ד ואכ"מ רמ"א פליג על פסק השו"ע (שכתב) ואחר כך קדשה דהיינו אחי לאחר כ"ד וקשה לאחר שפסק בתרוייהו דסתיות זה את זה ועל רמ"א תיפא דאחר כאן דסתמי משום הכ"ד והא בזה כיון דלא מהני אחר כ"ד ע"כ לומר דסותר דבריו הראשונים וא"כ גם תכ"ד לא מהני כיון דבקידושין לא הוי תכ"ד כדיבור כמו שזכרנו בסעיף כ' וכאן לא שייך לתרוצי כמו שתרצנו באמירת קדשתי ונרשתי דהוי כיום דבריו ד"א כאן עביד מעשה. נגד דבריו שאחר קדשתיה אלא דכשהוא ה"א חוזר סדבריו וזה לא מהני בקידושין וא"א. תכ"ד ע"כ ל"ל דבאמת אין כאן פלוגתא דגם סעיף זה שהוא מתשובת רשב"א בכ"י ס"ל דבקדשתיה ונרשתיה לא מהני אלא תכ"ד אלא דכאן שאני דהכא כ' הרשב"א וצ"ל ואחר קידושין ראשונים בסמוכי עדות היו נאמן משום דהפה שאחר הוא הפה שהתיר וראי' מכתובות אחיא איתמא וכו' וא"ת הרי בסוף נימי אמרי כיון דבעי-נא דהוה קלא לא הי' אסתלא לאו כל כמינך דמ-וקת לאסתלא ל"ל דאתם יצא קול מעלמא וי"ה ציא דקול ע"כ ל"ל ואתם בניסין דף פ"ם הוא ענין שהי' קול של האש שנתקדש ואח"כ אחר אביה שהי' קידושין של תנאי ולא נתקיים התנאי ורצה לבטל הקול של קידושין ק"ו אמרו שם דלא הוי אסתלא לבטל הקול כיון דלא היתי האסתלא בשעת יציאת הקול והני הרשב"א פסק שם לעיין בסמוכי עדות דהוה אסתלא על מה שאמר תחלה קדשתיה ובבואר בסימן ו' דכל שיש ריע תא בקידושין (מכח האסתלא) הוי אסתלא ואפר דמהני אסתלא אפ"ג דלא היתי האסתלא בשעת יציאת הקול והיינו משום דבשעת יצא הקול בלא אסירתו משא"כ כאן דהקול הוא מחמת בוה שהני האסתלא אחר אח"כ וא"כ אין זה ענין לההיא דקדשתיה ונרשתיה דבוה לא ה' נרשתי אסתלא על מאמר קדשתיה אלא אפ"ה שנשש, אח"כ משא"כ לענין בסמוכי עדות משום הוה אסתלא על מאמר קדשתיה שאם היו שהיו בסמוכי עדות מיהו בחתיא דקדשתי ונרשתי בעינן תוך כ"ד דוקא כיון דלא הי' אסתלא על מאמר ראשון אלא סיום דבריו הראשונים מהני תוך כ"ד כיון דלא חזרה היא אבל בהך דבסמוכי עדות דהוי אסתלא ומהני כאן אפי' לאח"כ כיון דהוה תוצאת הקול נמצא דשייר בקדושין ודברי רמ"א כאן הם שלא בדקדוק ובר"ם ראיתי שלא הי' יש שם דברי ב"י שכתב כיש שיש על נת בין הך דקדשתיה ונרשתי' ולא פיושב כל הקושיא הנ"ל לפעיין בדבריהם וצ"ל לפי מה שפרשתי יהי' נאמן כשאומר נרשתי אחר קדשתי אחר כ"ד בסמוכי דאי בעי אמר קדושין היו בסמוכי עדות שהרי אפילו אם הוא קישא היא דבל שהוחזק באיסורא אפי' על פי עד לא אתי סנו אח"כ ומרע להחזק דהוה כסנו בפקום ערים ובהרב דוכתי בח"ם דלא אמרי' סנו בפקום חזק אליפתא ובלבוש כתב פעם לנאמנות בסמוכי עדות אבל סנו דאי בעי אמר קדשתי לזה אמר תחלה רק קדשתי סתם ואין זה נכון דא"כ מה שקשה הרשב"א פתחזה דפוף ניפין דהא שם ליכא סנו אלא משום דסיירי כאן אפילו באומר תחלה קדשתי לאחותי אלא דהאסתלא שוברת פ"ם תחלי וע"ז מביא ראי' שם מכתובות החיא אחתא כר נראי שרומז על פ"ם בפ"ב דכתובות פעם, באשי שקצי עליה ב"ש שאינם מהוגנים ואפר סקודשת אני ליפים סמרה וקדש עצמה דנאמנת לומר שתחלי לא אמרה כן אלא פפני בני אדם שאינם מהוגנים והיינו אסתלא דראיתא שם ושם ודאי לא הי' תיך כדי דבור א"ו פפני האסתלא נאמנת כמו שאפרנו לא מהני תו התנאי אפי' תכ"ד כמו שהבאתי ראי' ברור' סנפ הנ"ל וא"ל לבוא לתנאי בני נד נמצא (לא) יש חילוק בין הרמב"ם להאור בוה אלא דלהרמב"ם אין חילוק לענין לשון התנאי אלא לענין אם קדם המעש, מפם להתנאי ולהאור החילוק בלשון התנאי ושיפת האור ברור' בפ' תנאי קודם למעש' דהיינו בתנאי עצמו יש חילוק דצ"ל באם אומר אם תתן לי מנה דוהו תנאי ואח"כ אמר ה"א ס"ל דוהו מעש לאפוקי להיפך ה"א ס"ל אם תתן לי מנה אבל בנתיני עצמו לא תלי מידי כ"ו צ"ל ברור ונכון בשטא ובפתן זה בס"ד ומשפטות רוב דפוסקים שבזבא ב"י לענין הלכ' כהם רנ"ן [ג] דבר שאפשר לקיימו בשר כ' בוה ע"י שליח ואפה ב"י דהרי בקידושין א"צ הך פלתא דהא בבבא א"א ע"י שליח ואפ"ה מהני בית תנאי מוליתן מידו : (מנ) תימ נאמן לומר לאחר זמן נרשתיה . לכאורה משמע דלאו דוקא נרשתיה תימ נאמן לפוטלה לכהוא דס"ס כאומר תנאי קידושי תנאי היו מו מפולי פדות היו תנאי כדברים אלו נ"ב ואימ נאמן להתירה לפ"מ רק להזיקה בפניה כל שהוזקה מ"מ על פיו ואימ נאמן לומר לאחר זמן נרשתיה . לכאורה משמע כמשמעות פסק שכתוב כאן בתירה (פרש"י לאיש הזה לאיש מסרה הזה התירה) תחת לאיש אחרת על הכל שמין אמו יוצין למי וכי תמר הזה התירה (זה) ופול יתבאר בסמוך : (מר) קדשתיה ונרשתיה כשהיתה קטנה . נראה דמכ"ם אם תמר קדשתיה בלבד כשהיתה קטנה מהני דאין נאמן לאוסרה על הכל דכיון דהיא קטנה אין נאמנת על כך להזיקה בגרושין לכן דכר המכנס הקדושין ומחזיקה בפניה כשהיא קטנה אין נאמן לאוסרה על כל העולם מאחר שבשעה שהיא נדולה : (מה) ול"נ דוקא תוך כ"ד נאמן . וכבר כתבתי בסמוך בפ"ק כ"ם דלאו דוקא לומר נרשתיה אימו נאמן לאחר כ"ד להזיקה בגרושין כאלו לכאן דהיא קטנה אין נאמנת על כך להזיקה בגרושין כלל דהוה לאחר שעשה דבוי בקטנה ואינו יכול לחזור בו ולכן אפילו אם היא נדולה עכשיו אין נאמנת להזיקה בגרושין כלל דהוה לאחר שעשה דבוי בקטנה ואינו יכול לחזור בו ולכן אפילו אם היא נדולה עכשיו אין נאמנת להזיקה בגרושין כלל דהוה לאחר שעשה דבוי בקטנה ואינו יכול לחזור בו

כה ד האב שאמר על בתו בעודה קטנה או נער' קדשתיה ונרשתיה נאמן לפוסלה מן הכהונ' ה נט) ודוקא שאמר נרשתיה נא [כא] תוך כדי דיבור לקדשתיה אבל היכי שהוחזקה אשת איש על פיו (מג) אינו נאמן לומר לאחר זמן נרשתיה :

כו ו אם אחר שבגרה אמר (מר) קדשתיה ונרשתיה כשהיתה קטנה אינו נאמן :

כז ז אב שאמר שקידש בתו ואח"כ קדש' לאחר ואמר קדושי ראשון היו בפסולי עדות דאורייתא ואינם כלום נאמן נב (מה) ס) (ול"נ [כב]) (יד) דוקא תוך כדי דיבור נאמן וכמו שנתבאר בסמוך סעיף כ"ה) :

לח המקדש על תנאי וכל דיני תנאי ובו לט סעיפים :

א א ס א) המקדש (ס) על ס) תנאי אם נתקיים התנאי מקודשת (א) [א] ואם לאו (ב) אינה ג) מקודשת בין שיהיה התנאי מן האיש בין שיהי מן האשה :

ב ב) כל תנאי (נ) צריך להיו' בו ד' דברים ואלו הן שיהיה ג כפול ושיהיה הן ג שלו קודם ללאו (ד) ושיהיה ב [ב] התנאי ס] ד קודם ג) (ה) למעש' ושיהי' התנאי [נ] דבר שאפשר

מינו זה צריך נמי לתחר כ"ד :

לח (א) ואם לאו תינה מקודשת . ותמ"ם שממתת תוכם למן לא קיים תנאו . תמ"ם תינה מקודשת דתוכם כמן לא אכד וכו' יוחנן בירושלמי כניתו

באר היטב

לח ס) מנאי . פ' מה שנתפק בכנ"ב דף ס"ח פ"ח . ומתוך כתבו ניכר שנפלס מפיעין דברי הר"ן ורמ"ה שכתבו נסי' ס' סעיף ס' ע ב : ג) מקודשת . אפילו נאם ולא קיים התנאי לא הוי קידושין הר"ן בשם הירושלמי בפרק המוכר . מצל בסוף פרק כל הנשם כ' ברי"ן שכתב נשל בפיעור דמשמע דאפילו קמי רשם כלה לם יש מעשת

ד מצנה שם דף"ד ע"ח פ' ברי"ן שם וכ"כ ריי"ו ו שם במצנה ז הרשב"ח כ"ש' שאלה מעובדת דהכיח חיתמח וכו' כתובות כב ע"ח - ל' הרמב"ם נפ"י מה' חיפות ודברי מפוחרים במשכ' וגט' קדושין דף"ח ע"ח ופ"ב כ מצנה שם וכר"ת וכפירש"י וכ"כ פ"ו"ף בהלכות וכן פסקו כל הפוסקים ג כרי"ף יבדמיתי לם שם בגמ' נפיק דף"ם ע"ח ופ"ב והח דלח כ' נמי מכאי כדבר מי ומעשה - כדבר אחר כהניח מוניא דנפיק ל"ל דס"ל כדר"ת דעביד לוקיחמח מחריפי הים שם ד מצנה ב"ח דף כד ע"ח ואתרו שם בגמ' ואתיא כר' אחיר וכמ"ש רש"י שם בקדושין שם במצנה דב"ח ובריי"

ביאור הגר"א

נפ) ודוקא כו'. עמ"ש בח"מ סי' פב בדיני מנ"ח : ס) ול"נ כו'. כ"כ הב"י שהרי"ן הל' בפ"ה מולק על הרשב"ם כאן :

לח א) סמקדש כו' נ"ן כו'. עפ"י

הגהות רעק"א

ס] ע' לח ס"ב המנאי קודם. כ"כ תוכ יב"ח הא נב. ל"ל כיון דפיים יהא נפ מקרי מנאי קודם למעשה ס' הרמב"ם ה"ב מ' יח :

שי למורה

ח' לח ס"ח המקדש על מנאי. כ"כ עב"ם ס"ק מ' מ"ם ול"ם כזה מצום מקנה ר"ן ולפ"ו מנומנם וכוונתו כ"ד פ' הב"ם נפלמי סי' קמד סק"ח : פ"ב המנאי קודם למעשה. כ"כ עב"ם סק"ב ושכ"י מ"ם לייפב כזה קו' הנור על הרמב"ם ול"ם דבקידושין פב"ד דיבור דמי ומ"ב פשיר ה"נמ פפוש ס"ק ב' מדברכן ודוק .

פתחי

וכתו בתם מחלך בפלה לאחה"י וניפם ע"ח ע"ח ינה בפלה כו' ע"ם עוד ול"ל ס"ם יז ומ"ם שם: (יד) דוקא תכ"ה. עב"ם שתפ ופ"ז כ' דכאן נתתי תחי' תחי כ"ד תפום דהוי כתתפלה כו' ובמ"ל לקמן סי' מ"ז סק"ב כעניו זה סי מועיל כאן תתפלה ע"ם : (ה) על תנאי. עב"ם מה שתפה על הכנה" . נם כב' שעה"ם פ"ח מה' נרושין דין ט' תפה עליו כזה ע"ם תחוך. ועי' נם ביח תחי' בכיון תנאי שיעשה לזמן יד ב ו' המדברי הרשב"ח כתי' לענין דף פד תב תוח בכל הני שתם נפקיעים התנאי נתקיימו תקדושין ותם לתי נעטים. תך תילי היימי כדאי להרמ" תמ' פורתתו הי' כ"ל תתרי קי"ל היים תינו מוניא תלא לרתוכו הרי הוח בתנאי תל"ש ותוכיח תכ"ש תפוב מפה ע"ש כאחר סדר נעיונסב"ר תוח רלב מענין זה:(ס) קודם ל עש. עב"ם ומ"ם נפב ט"ז ס"ה בעלמא מי שנותן מתנה כו' ע' נפ' ב"ש פפניע על הט"ז כזה דוקא לפרש"י ס"ם ב"ה כזה מכיון שמקבלם הקדושין פרי היא תבנו והברייר' ניזו תם לנרש תו לאו כדבפ"ב ויפב לה ותפ"ם. קיים כי ס"ם כזה מכיון שמקבלם הקדושין פרי היא תבנו והברייר' ניזו תם לנרש תו לאו כדבפ"ב ויפב לה ותפ"ם. קיים כי ס"ם כזה מכיון שמקבלם הקדושין פרי היא תבנו והברייר' ניזו תם לנרש תו לאו כדבפ"ב ויפב לה

טורי

לא לבנתם דשאני נכי דידה דחיישי' שיודע הוא שתתא מתפת' ותתרצ' בו ותכחיש את כל הבא עיד ליפר אני הוא : [כא] ת"ד כ"ד דנם בוה פועיל תוך כ"ד דאכתי לא סיים דבריו ואין כאן פי' דבריו ולא חזרה אדבריו אלא סיום דבריו וכבו שכתבתי בפפוך : [כב] ול"נ דוקא תכ"ד כפו שיתבאר בפפוך סעיף כ"ו נרא' שצ"ל כפו שתבאר סעיף כ"ח והיינו דשם כתב נרשתיה צ"ל דוקא תכ"ד דקדשתיה וכאן לענין פפולי עדות אפרי' דנאפן ומפשע אפי' אח"כ וכ"כ ב"י בהדיא דפליני פ"ה בהך רמ"א כאן דנם דנם זה וקא תכ"ד וא"כ רמ"א פליג על פסק השו"ע (שכתב) ואחר כך קדשה דהיינו אחי לאחר כ"ד וקשה באפ' על הט"ז שפסק בתרוייהו דסתיות זה את זה ועל רמ"א תיפא דאחר כאן דסתמי משום הכ"ד והא בזה כיון דלא מהני אחר כ"ד ע"כ לופר דפותר דבריו הראשונים וא"כ נם תכ"ד לא מהני כיון דבקידושין לא הוי תכ"ד כדיבור כפו שזכרנו בפעיף כ' וכאן לא שייך לתרוצי כפו שתרצנו באפירת קדשתיה ונרשתי' דהוי כיום דבריו ד"א כאן עביד מעש' נגד דבריו שאפר קדשתיה אלא דכשהוא ה"א חוזר סדבריו וזה לא מהני בקידושין וא"א. תכ"ד ע"כ ל"ל דבאמת אין כאן פלוגתא דנם פעיף זה שהוא פתשובת רשב"א בכ"י ס"ל דבקדשתיה ונרשתיה לא מהני אלא תכ"ד אלא דכאן שאני דהכא כ' הרשב"א וצ"ל ואחר קידושין ראשונים בפפולי עדות היו נאפן פשום דהפה שאפר הוא הפה שהתיר וראי' פכתובות אחיא איתמא וכו' וא"ת הרי בסוף נימי אפרי כיון דבעי-נא דהוה קלא לא הי' אסתלא לאו כל כפינך דפ-וקת לאסתלא ל"ל דאתם יצא קול פעלפא וי"ה ציא דקול ע"כ ל"ל ואתם בניסין דף פ"ם הוא ענין שהי' קול של האש שנתקדש ואח"כ אחר אביה שהי' קידושין של תנאי ולא נתקיים התנאי ורצה לבטל הקול של קידושין ק"ו אמרו שם דלא הוי אסתלא לבטל הקול כיון דלא היתי האסתלא בשעת יציאת הקול והני הרשב"א פסק שם לעיין בפפולי עדות דהוה אסתלא על מה שאפר תחלה קדשתיה ובבואר בסימן ו' דכל שיש ריע תא בקידושין (מכח האסתלא) הוי אסתלא ואפר דמהני אסתלא אפ"ג דלא היתי האסתלא בשעת יציאת הקול והיינו משום דבניפין יצא הקול בלא אסירתו משא"כ כאן דהקול הוא פחמת בוה שהני האסתלא אחר אח"כ וא"כ אין זה ענין לההיא דקדשתיה ונרשתיה דבוה לא ה' נרשתי אסתלא על מאמר קדשתיה אלא אפ"ה שנשש, אח"כ משא"כ לענין בפפולי עדות משום הוה אסתלא על מאמר קדשתיה שאם היו שהיו בפפולי עדות מיהו בחתיא דקדשתי ונרשתי בעינן תוך כ"ד דוקא כיון דלא הי' אסתלא על מאמר ראשון אלא סיום דבריו הראשונים מהני תוך כ"ד כיון דלא חזרה היא אבל בהך דבפולי עדות דהוי אסתלא ומהני כאן אפי' לאח"כ כיון דהוה תוצאת הקול נמצא דשייר בקדושין ודברי רמ"א כאן הם שלא בדקדוק ובר"ם ראיתי שלא הי' יש שם דברי ב"י שכתב כיש שיש על נת בין הך דקדשתיה ונרשתי' ולא פיושב כל הקושיא הנ"ל לפעיין בדבריהם וצ"ל לפי מה שפרשתי יהי' נאפן כשאופר נרשתי' אחר קדשתי' אחר כ"ד בפנו דאי בעי אמר קדושין היו בפפולי עדות שהרי אפילו אם הוא קישא היא דבל שהוחזק באיסורא אפי' על פי עד לא אתי סנו אח"כ ומרע להחזק דהוה כסנו בפקום ערים ובהרב דוכתי בח"ם דלא אמרי' סנו בפקום חזק אליפתא ובלבוש כתב פעם לנאפנות בפפולי עדות אבל סנו דאי בעי אמר קדשתי לזה אמר תחלה רק קדשתי סתם ואין זה נכון דא"כ מה שקשה הרשב"א פתחזה דפוף ניפין דהא שם ליכא סנו אלא משום דסיירי כאן אפילו באומר תחלה קדשתי לאחותי אלא דהאסתלא שוברת פ"ם תחלי וע"ז פביא ראי' שם פכתובות החיא אחתא כר נראי שרומז על פ"ם בפ"ב דכתובות פעם, באשי שקצי עליה ב"ש שאינם מהוגנים ואפר סקודשת אני ליפים סמרה וקדש עצמה דנאפנת לומר שתחלי לא אמרה כן אלא פפני בני אדם שאינם מהוגנים והיינו אסתלא דראיתא שם ושם ודאי לא הי' תיך כדי דבור א"ו פפני האסתלא נאפנת כמו שאפרנו לא מהני תו התנאי אפי' תב"ד כמו שהבאתי ראי' ברור' סנפ הנ"ל וא"ל לבוא לתנאי בני נד נמצא (לא) יש חילוק בין הרמב"ם להאור בוה אלא דלהרמב"ם אין חילוק לענין לשון התנאי אלא לענין אם קדם המעש, מפם להתנאי ולהאור החילוק בלשון התנאי ושיפת האור ברור' בפ' תנאי קודם למעש' דהיינו בתנאי עצמו יש חילוק דצ"ל באם אומר אם תתן לי מנה דוהו תנאי ואח"כ אמר ה"א ס"ל דוהו מעש לאפוקי להיפך ה"א ס"ל אם תתן לי מנה אבל בנתיני עצמו לא תלי מידי כ"ו צ"ל ברור ונכון בשטא ובפתן זה בס"ד ומשפטות רוב דפוסקים שבזבא ב"י לענין הלכ' כהם רנ"ן [ג] דבר שאפשר לקיימו בשר כ' בוה ע"י שליח ואפה ב"י דהרי בקידושין א"צ הך פלתא דהא בבבא א"א ע"י שליח ואפ"ה מהני בית תנאי

חכמת

מין מוליתן מידו וכו'. ל"ב ע' כמ"ם ובב"ם שכתבו בשם פפ"ח שאחר שכתן נפ מין לשלי לכוכפה ולבעב"ד מין זה מוכרח דל"ל כיון דעיקר הפעם דלפתן ליתן נפ שכח מין לזה פלא פועיל ולא ס"ל כה"ג : כיצד המכוכפת עפה להכנ"ז לו מן ס"ב פתחר נפ וכמ"ש בפ"ב דקדושין נפי דבידו לפחרה מין בידו לקדש כן ס"ב יש לו לאח"ז שפא לחר הנע פחזור בו ופכפא לפחר לכך פינו ליתן נפ פה פינו לאח זה יפי' פימם המחרוים בפ"ק דקדושין נכי ייהים הכיפהו ד"ת לאחר' לפרי לי הם קיבלנ דפיך קדושין כדי הוי ליתן ד' זוזים ולפי זה לא יהיה לו לאח כל כפינך לך עלוי' והקפה פהכרי"ם הרי פוחל בפני' פרי"ם וכו' כפכא לאחר ופפחו פחרוים עליו דהרי כאן לא יודע פפי פתן קדש פ"ב לפחר, לכל ל"ב ע"ב וכו' הן לפם פקו' זו אין לה פ"ב ל"ל דכאן ניכר דבפניל עכ"ב לפחר לפי' כן ופ"ב"ם פי כפוכ' רק לניפין כפו דבפס פוכרם פכח פוחדנן דבפניל עכ"ב פוחרים כן ס"ב פס פוי פוחדנן לפחר ליתן לפוחדנן כן לכך פוכרם ופפי' בו ופ לפי הבכפס כבי"כפו כפי ס"ם הרי יב לפוח ד"ע ' נפכה ב"ח ופפ"ע עפו ק"ו"ב ויפחר פפי ק"פפי' ופפחן ליפן נפ ויפן נפ ופח"ב יבכוס חופ"ב ול"ל דלהפרי"ם רק כ"ש דפוכר פפוכר ופס פח"ב לכוכפ, ופ"ם ופ לפי דברי המגיד ל"ל דבב"כ ויבכנ, בפפיק, ויפחר פחנ' פני קדש' ופח"ב יבכנ' בפפיק' ופס כבפה אין פוליתן פידו ס"ב פיפו בפיקר קו' פהרי"ם פפוח לי פה פקפה הרי פוח"ב פפי' פר"ח ופקפו ופ"ב ופ"ב ופ"ב

שאפשר ד) לקיימו ואם חסר התנאי אחד מהם הרי התנאי בטל כאילו אין שם תנאי כלל אלא תהיה מקודשת מיד כאילו לא התנה כלל ג הזכיר לאו קודם להן וסוף והזכיר הלאו אסר הן (ב) הוי תנאי כאלו הזכיר הן קודם ה) ללאו (הר"ן פרק מי שאחזו):

ג ה כל האומר ו) מעכשיו או על ז) מנת ד אינו צריך לכפול תנאו ולא להקדים תנאי ס) למעש' אבל צריך להתנות בדבר שאפשר לקיימו ו יש חולקים ואומרים דאפי' באומר מעכשיו או על מנת צריך להיות בתנאי כל הד' דברים: הגה ג) וי"א דאפי' לא פי' כל דיני תנאי ה (ג) רק אמר סתם שמתנה כתנאי בני גד ובני ראובן הוי תנאי ס) גמור (הגהות מיי' פ"ו):

ד ו ד) וי"א ו דלא בעי שיהיה בתנאי ד' דברים אלו אלא במקום [ד] דאתי מינייהו חומרא (ד) ולא היכא דאתי מינייהו י) קולא:

הגה ה) וי"א עוד דאפ"ג דליכא כל הני ד' דברים בעינן ג"כ שיהא ז התנאי בדבר א' והמעשה בדבר יא) א' אבל (ה) אם [ה] הכל הוא בדבר א' אינו תנאי (הרא"ש והטור) ויש לסמוך לדבריו לחומרא (ו) ו) התנה עמה שתאכל

חלקת מחוקק

כיאו הר"ן בקידושין פרק האומר דף תרמ"ח ע"ב וטעמא מבואר שם בהר"ן לחלק בין גירושין לקידושין דאונס ש"יך כשאדם מחייב את עצמו דבר א' ואם אירעו אונס יכול לומר אדעתא דהכי לא נתחייבתי אבל כאן הא תלי בדעת חבירו ואם אירע אונס לאו פ"ד משל לאיש תאמר האשה מה לי לאונסך אני לא נתחייבתי להיות אשתך רק ע"ד קיום התנאי וכל זמן שלא נתקיים התנאי אף שמחמת אונס לא נתקיים אינה מתרצה בקידושין וכן להיפך אם לא קיימה האשה תנאי שלה מחמת אונס: (ב) הוי תנאי כאלו הזכיר הן קודם ללאו · דין זה הוא נמצא ערוכה בגיטין דף ע"ה אתקין שמואל בגיטא דש"מ אם לא מתי לא יהא גט אם מתי יהא גט ואם לא מתי לא יהא גט ולא היה צריך לכתוב דין זה בשם הר"ן ונאמת המעיין בר"ן (פרק מי שאחזו דף תק"ן ע"ב) יראה מלשונו כי יש להוציא דין אחר מדבריו כי הוא כתב שם בזה הלשון וז"ל דמאי דבעינן הן קודם ללאו היינו שלא יהא מסיים דבריו בהן דבגמר דבריו אדם מתפיס ונמל' מעשה קיים ותנאי בטל הלכך אפ"ג דמקדימין לאו להן כי היכא דלא להוי מעשה לצורך לאו מוקדם שוב אם כפל התנאי ...
גאו להן כי היכא דלא לקדים הורפעותא לנפשיה כיון שנגמר דבריו בלאו הגי פכ"ל נמלא אתה למד מדבריו כי אם הקדים לאו להן ואח"כ הן ללאו ואחר כך לאו להן אינה מקודשת מאחר דסיים דבריו בהן ואין קפידא על שמהפיל דבריו בלאו אך שלא יסיים דבריו בהן: (ג) רק אמר סתם שמתנה כתנאי בני גד ובני ראובן. ראיתי בהג"ה במיימון לא החלים הדבר רק כתב בזה הל'

בית שמואל

לתקם סוויי להדדי כי היכ'קדושי כסף ושטר מהני תנאי כי יכול להיר פ"י שליח כן מהני תנאי בביאה כתבו הרא"ד והרשב"א והר"ן והטור והרמ"ך אפילו באמירה צריך להקדים תנאי ולא כרמב"ם שכתב הקדים המעשה היינו שעושה המעשה ואם נותן הקדושין ולא אמר לה דמקדש אותה ואח"כ אומר לה הרי את מקודשת ומתנה ת"כ את"נ הנתינה היה בתחלה מ"מ הוי התנאי קודם משום כל זמן שלא אמר לה כלום הוי כפקדון בידה ומפת שאמר לה מתחילין הקדושין ולז אמר התנאי קודם והיינו שהיא אומרת הן כמ"ש בסימן כ"ו כ"כ בפרישה וב"ח בק"א. ואם אמר בעת הנתינה הי"א מקודשת ואח"כ אפי' תכ"ד אמר ע"מ כך וכך לא הוי תנאי וכן בפלמ' מי שנותן מתנה לא' ואחר הנתינה אפי' תכ"ד אומר ע"מ כך וכך לא מהני התנאי כיון שקודם לזה זכה בנתם. ע"ז. וכל התנאים שמתנ' פה הבליח ג] אפי' לא כפל התנאי קיים שלא התרלה את עלמו אלא בתנאי זה כ"כ בח"ר והר"ן: ג הזכיר לאו וכו' · לכאורה נר' מדברי הר"ן דוקא בש"מ י"ל הלאו קודם כי היכא דלא יקדים פורענו' לנפשו אבל בפלמ' צריך להקדים הן

גם משמע ג] מהר"ן לפולם לא יסיים בהן אפי' אם הקדים הן קודם הלאו וחזר ומסיים בהן תוספין לי אחרון והתנאי בטל: ד א"ל לכפול תנאו. כיון מעכשיו חייל המעשה אז הוא חייל בתנאי שמתנה עמו אבל תנאי באם כיון שהתנאי בא לבטל המעשה שלא יחול מעכשיו לא הוי תנאי אם לא כפל כ"כ הרהב"ד ועיין בהרא"ש והר"ן משמע לכני פוסקים דס"ל מעכשיו א"ל ת"כ היה תנאי כד"א*)

פ"ק ס"ב סם מיורש הפסח ר נרייתח כתובות דף כ"ז ע"ב בכ"מ דף לד ע"ב וכו' יהודה ס סם וכתו בפירוש הרמב"ן דלעיל דנופל לח תחייבוהו למחיל' ו משנה קידושין דף כ' ע"ב וכפירוש רש"י שם כ כתירוצו הר"ח שם הכסמם הפוסקים ל סם ס סם כמשל כ הר"י בשם הר"מ הכרכוני ס טור וזה פשוט דמ"כ לח תמר ר"ח דמלו הקידושין למפרע תלח נחוור על דבם דהוי כמפקיעין ע לשון הרמב"ם ריש פ"ז מהלכות חיסום ממשנה ובגמרא שם דף כג ע"ב וכפירוש רבינו שהחזיר ע"מ שיגיע ר"ל על הכם שיתמר הן בבירור וכ"כ הרמב"ם ושהיח מוכרח כ' מהום ה"ה שם וכן פ' הר"ן ס ג"ז שם משל' ונמחח שם ל' הרחב"ד שם בהשגום לאיתולי' בפרח ד' מעמח ק טור בשם תלוגי' בפרח ד' מעמח ק טור בשם הרמב"ן וכ"כ ה"ה בשם הרמב"ן והרשב"ח מעשם בכל המגיי

ביאור הגר"א

ז) תכל ההיא כו' . שם : ח) תכל תם כו' ממ"כ וכו"כ שלוני נמי תפשר כו' וערכ"י שם ד"ה תמר לך כו' : ט) דכל כו' . שם : י) ו"ל כו' . כמ"ש בפתיחות ס"ד ח' תלח הלכ' כו' ולח קיל' דלח כרב דהיינו משום דקי"ל דלח כדתוריי"ת בדבר שבמימון הכלו קיים כל"ל מ"ש בכתב בדבר שהיגו של ממון ויש ס"ם דבדבר כן ח' וכ"ש לדיוק דקי"ל כר"ת שם דכל פסוחם לנמול כו' ובגמ"ר שם . יא) תפ"ם כו' . כמ"ש ע' ח' והלכתם כרי"ת יב) דקידושי ותיי מיקדשה כו' . כמ"ש ס"ל כ' לבר"ת כמשמעות ולימה ל' משום דהלח הוי : יג) לח ר"ל כו' . כמ"ש בכפ"ז דנישין הכל מודיס כו' ע"מ כו' לח נהלקו חלח שם כח כו' וכלן לח תיישך זמנו של שטר : יד) ר"ל כו' עד שלח פפול לפני יכם.לכון הרמב"ם וכרי הגיגו עליו שלח כיולר הדבריס פיס כהן כמה תיבוקיס תכל כ' כדרכי לשון נמ' לבד וכתוקימתח קתל יכני' שלנו ריבח כחד טעמח ומלינהח וכיבח כחד טעמח ומ"כ ריבל כל תנח יחמר לין תדהולך לומר מלינהח בטעמח תחריבל וכן הכסיס הרשב"ח וכיבח רחיס מהתוכפתח וכמ"ש לקמן ז"ל ר"ת רלה כו' לח רלה כו' הלח במתני' תמר לי שסתק תו שמח כו' הוח ריבל המלינהח ר"ח לתרי מח בכך ובקושים הגמ' מלי ע"ח כו' תיתח מלינהח כו' ותמר ע"ח שלח יפח כחד טעמח ולח כחד מיבח מח ס"ל ריבח כחד טעמח כו' ח מיבח מח ס"ל ריבח כחד טעמח ולח כחד מלינהח כו' ותמר ע"ח שלח יפח כחד טעמח ולח כחד מיבח כל מיכי כבעל לח"ח כפירש"י משום דיכול עוד תלח לשנוי נמי ח"ל שתגר לין והכ"ה דע"ח מיבתיק ק' נם ביבח לדיוק ו"ל ס"ם תם הכן ותמ"ל שתב דוקח ר"ת ותמר תו שתם כו' תח הכן כו' הוח מלינהח כחד טעמח כל"ל : טו) ויש מי שתומר שדיבו כו' כפרים ריבל ומלינהח כחד טעמח ובימח כחד טעמח ובר"ל והוח שלונתח דתכלי כתוכות ס"ג ב' תלינהח דתכח : ז) מי ב"ח כו' מיפתח ע"ח שיגיל פלוני לף על פי שתמר תיבי רוגל ת"ל שיגיל ממח כתר' לתמר שנח עד שיהר רולה תני ותם תמר רלה תני תקודשח ות"ל תיבי מקודשח ב"ל תכח שיגיל תכל שתמר הרב תיבי רולה מקודשח ממח יחרלם שתב לנשנה לחרם ות"ל ולכן כו' וכ"ל שמח כו' :

שי לכורה

פ"ח שלח יהח לה פו"ב . ס"ב ככ"ם ס"ק יו"ד מ"ם כשם סח"מ ולח מלחמי כח"מ שלח וכמ"ק של הכ"ם לח הבחיה שלח :

חכמת שלמה

סעיף ח' בהג"ה דכל המפר' עמ"ב וכו' כ"כ עיין בתבורי ליו"ד מהדורת ג' בסוגיתי ק"ק טולטשינ"ו סי' קם הל' ריבים מ"ש שם ליישב המילוק בין זה ובין ע"מ שתמכל כשר יי"ש ודו"ק בעזה"י בניסים נכון ודו"ק :

פתחי תשובה

(ו) דכל המכר' של מ"ש כתור' . כי בכפר מעין גניס וז"ל עיין במל"מ פרק"ח כשם מהרי"ח שכון כ"כ תם מפר' נ"ב על דבר תמר דלח הוי מפר' ע"מ בפורס כיון דמועיל התנחי ליחזו דבר מהני נ"ב לף ע"מ כתור' ע"ש ועיין נפ"י טעם הדבר עכ"ל ורפשטי למלוח המקום במ"מ ולפיכי נפ"ו מפ"ח כוף דין ר"ח שכ' לדרש להיפך כשם מהרי"ח שכון פימן ס"ד דהכחני לח תמרינן מנו דחייל תלח נמי תלח וכדמוש רחיה מהח דתמרינן שתמר לשפה כו' ותם פימח דדמיח לכשוטה דחייל כנוללי ס"ב נם כאנתי נלמר כן דמנו דחייל על שור שכוכס מייל נמי על העוכס ע"ב רק דהמ"מ כ' עכ"ו דפין מכחן הכרח דשחני הכח שהזכיר לפיכוך בפירוש ומפני זה לח תמרינן מנו וכמ"ש הפו' שכוטה דף כ"ד כשם ריצ"ל דשמע מדבריהם דלח תמרינן מנו דחייל תהיבר מייל נמי תלפיכר תלח דוקח בשפה לבל כשפרש הפיכור לתוכס כן היכח דקתמר ע"מ שתין ליך עלי שתר כשוס ושוב שהזכיר הפיכור לפירוש לח תמרינן מנו דחייל לשתר ובכוכס חייל נמי לשוטה עכ"ד תבל נם לתירך ניכח ין רחיה דלפשר דה"ה בשפה כנון שתמר ע"מ שתין לך עלי מיבי בבעל לישבו נ"ב לח תמרינן מנו דחייל תיב חייל ובדשם שהר"ח שתון הכ"ל : (ז) שלפן ל"ך תכח. שבה"ש ומ"ש נמן לה המנה ולח רלפה לקבלה כו' ועיין בזה בפר' מתנה לפרים הלבוה זכיה ומ"ש קימן כ"ח ובפשר שפ"מ פ"ז מה"ל דין יו"ד : (ח) שכל שלומר ע"מ כו' עיין לקמן קימן קמ"ב ס"ב ובקימן קמ"ד סי"ד בס"ב ד"ה

ס"מ שתחזר הכסף תז אין התנחי קוחר למפשה ולח הוי תנחי ומפש' כד"ח לפשת תים' תז לריכה לקיים התנחי והוי מתנה ס"מ להחזיר וקידושין בטילים ולהרח"ם הוי התנחי והמפשה כד"ח ות"ל לקיים התנחי והקדושין קיימים. ותם תמר ס"ח מקודשת תם תחזיר לי הכסף קדושין תז לתים' והרח"ם התנחי ומפשה הכל כד"ח ותנחי כפל וקידושין קיימים ולהרמב"ם התנחי קיים והוי מתנה ס"מ להחזיר והקדושין כפילים . וים לחום לחומר' כהל הכי פלוגת' : ח שתחכל מזיר . התנחי זה בידה הוח לחכול ולח הוי מתנה על מה שכ' כתורה דהא תם תרלה לח תחכל ולח יהיה הקדושין קדושין תכל תם התנה תנחי ס"מ כתפשל לפלוני תין בידה לקיים דהפלוני לח ישמע לה : ט לחתור לה . כ"כ הפור ובדרים' כי ה"ה למותר לה נמי לח ישמע כי מיד שתקיים התנחי נפשה היח ח"ח ותפשר' כי תנחי תפי תם כתיבה תלין ולח ס"מ לפור דמ"מ כפת תכיתה תלין קדושין וכ"ח כי נקיט תם התנה על מותר תין בידה לקיים התנחי תמר מותו ותז בקדושין תלין למפרע ופיין תוספת ניעין דף ס"נ תכל תם מתנה על מותר לה תין לו' דמ"מ תיכח תיפור לכוח על סמויה דמסוס סמויה ליכח פפלגת דכר כמ"ש כתו' דף ס"ד. ות"ל תם מתנה על מותר לה יכולה להתקיים התנחי טיטו שלח תניד לו התנחי דמ"מ תין בידה שמח יוודע לו : י שתר וכסות וכו'. כ' כמ"מ טיטו דוקח שלח תמר ס"מ שתין בקדושין שתר וכסות כשיט כלום ס ואם אמר לה על מנת שאתן ליך מנה תוך ל' יום אם נתן לה תוך ל' יום הוי קידושין למפרע ואם לא נתן תוך ל' יום אינה מקורשת ג ואם קבלה קידושין מאחר תוך ל' יום יב) מקודשת ואינה מקודשת עד ל' יום וכי שלמו ל' יום אם לא קיים ראשון תנאו פקעו קידושי קמא וכמו קידושי בתרא ואינה צריכה גט מראשון ואם קיים ראשון תנאו אינה צריכ' גט משני: ז ס יג) לא אמר לה על מנת אלא אמר אם אתן ליך מנה תוך ל' יום תהא מקודשת לי בפרוטה זו אין הקדושין חלים אלא משעה שנתנו לה לפיכך אם קדש' אחר קודם שיתקיים התנאי מקודשת לשני (ופ"ל ס"ם פ' נסמון) :

ח ס האומר לאשה הרי את מקורשת לי (פ) [ח] על מנת שירצ' יז) אבי יד (ט) רצה האב מקודשת מו (י) לא רצה או ששתק או שמת קוד שישמע הדבר אינ מקודש: ט פ על מנת שלא ימחה אבי ושמע ומיחה אינה מקודשת (יא) לא מיחה או שמת מז הרי זו מקודשת (ופ' נסמון ס"ם י") מת הבן ואח כ שמע האב יז (יב) מלמרין את האב שיאמר איני רוצה כדי שלא יהיו קידושין ולא תפול לפני היבם יח ג וי"א דאום ע"מ שירצ' דינו כאום ע"מ שלא ימח' יט ק מו) ויש מי שאומר(יג) שדינו כאומר ע"מ יש)שישתוק: י ר טז) אמר על מנת שיאמר הן כ (י) אף ע"פ שאמר בתחילה איני רוצה (יד) כל שחזר ואמר הן נתקיים התנאי

קודם שמת כבן מלמדין לוהו ככך ומדברי כמ"מ נתייכב זה דס"מ שנא ימחה דקאמר כרמב"ם כולל נם כן ס"מ שתוק ובכתיקה מיד (יב) ההנתי ס"כ כתב שמת תחר שמת וכמו שכתבתי בספ"ף י"ח : (יב) מלמדין שמת כבן תת סרב שיאמר תיני רולה. הכל בכפ"ף שלפני זה כס"מ שיגיע לגמר הין מועיל ללמד כתב כתי שיאמר כן מ"מ יש לומר דלף דלח יאמר כן כשמת נמו מ"מ יש לחום דתיך תכוני לשוק דתולי יאמר לתחר זמן כן כדי לקלקלה פ"כ תין לה תקנה כלח כ"ז תי כתב וה"ה דכתיבמת ממ"ג וכ"כ הטור ובשם כרמ"ם ופיין כס"מ פל דברי כרמ"ם דהקשה תיך מולנת הת תחי מיגה חורב : (יג) שדינו כאומר ס"מ שיכתוק הוה דשת הרמ"ם והטור ודין ס"מ שיכתוק יתבאר כסמוך בספ"ף שאמר זה : (יד) כל שחזר ואמר הן . הכל תנחי התלוי בקיום ופשם

דשת החולקים ומ"ם תיגה מקודשת כלו' לכ"ת לפי שיטתו וברמב"ם דהתנחי קחי פל שמת הפמיפה תז אם אמר הן מיד נפלו הקדושין ולפמר סוסקים כוותו פל שמת הפמיפה בשת שיפמע בריך שיאמר הן תו שיכתוק וכ"ש לברמב"ם כל התנחים שמחנה בין ס"מ שיגיה לשאר הן וכן תנחי סיה תם לח יחמה כשיפמע ולפחר סוסקים מקורשת כוותי שיאמר הן תו שיכתוק וכמ"ש בסמוך : טז הרי זו מקודשת לרמב"ם היה תם לח יחמה כשיפמע ולפחר סוסקים מקורשת כוותי כשמת ולח מיחה וכל ימי חיו היה ס' מקודשת דשמת יחמה פוד : יז מלמדין שת כבן . לרמב"ם קחי התנחי ס"מ שלח יחמה כשיפמע ותם לח יחמה כשיפמע ולפחר סוסקים כוותו פיין תכל תם מתנה ס"מ שיכתוק כיון דשתק ת"ל למחות תפילו תם סוסקים כוותו פיין ולפחר סוסקים כל ת"מ שיחמה כשיפמע ולפחר סוסקים כוותו פיין תכל תם מתנה ס"מ שיכתוק כיון דשתק ת"ל למחות תפילו תם סוסקים כוותו פיין ולפחר סוסקים כל ת"מ שיחמה כשיפמע שפיר א"ם מלמדין תותו שיחמה תכל התנחי ס"מ שיכתוק לח שייך לומר מלמדין תותו דהח מיד כשיפמע ולח שייך לומר שיחמה ותם דלח תותקמי שם כסמ"ם ופיין תוספת ניעין דף ס"נ תכל תם מתנה על מותר לה תין לו' דמ"מ תיכח תיפור לכוח על סמויה דמסוס סמויה ליכח פפלגת דכר כמ"ש כתו' דף ס"ד. ות"ל תם מתנה על מותר לה יכולה להתקיים התנחי טיטו שלח תניד לו התנחי דמ"מ תין בידה שמח יוודע לו : י שתר וכסות וכו'. כ' כמ"מ טיטו דוקח שלח תמר ס"מ שתין בקדושין שתר וכסות כשיט כלום ס ואם אמר לה על מנת שאתן ליך מנה תוך ל' יום אם נתן לה תוך ל' יום הוי קידושין למפרע ואם לא נתן תוך ל' יום אינה מקורשת ג ואם קבלה קידושין מאחר תוך ל' יום יב) מקודשת ואינה מקודשת עד ל' יום וכי שלמו ל' יום אם לא קיים ראשון תנאו פקעו קידושי קמא וכמו קידושי בתרא ואינה צריכה גט מראשון ואם קיים ראשון תנאו אינה צריכ' גט משני: ז ס יג) לא אמר לה על מנת אלא אמר אם אתן ליך מנה תוך ל' יום תהא מקודשת לי בפרוטה זו אין הקדושין חלים אלא משעה שנתנו לה לפיכך אם קדש' אחר קודם שיתקיים התנאי מקודשת לשני (ופ"ל ס"ם פ' נסמון) :

ח ס האומר לאשה הרי את מקורשת לי (פ) [ח] על מנת שירצ' יז) אבי יד (ט) רצה האב מקודשת מו (י) לא רצה או ששתק או שמת קוד שישמע הדבר אינ מקודש: ט פ על מנת שלא ימחה אבי ושמע ומיחה אינה מקודשת (יא) לא מיחה או שמת מז הרי זו מקודשת (ופ' נסמון ס"ם י") מת הבן ואח כ שמע האב יז (יב) מלמרין את האב שיאמר איני רוצה כדי שלא יהיו קידושין ולא תפול לפני היבם יח ג וי"א דאום ע"מ שירצ' דינו כאום ע"מ שלא ימח' יט ק מו) ויש מי שאומר(יג) שדינו כאומר ע"מ יש)שישתוק: י ר טז) אמר על מנת שיאמר הן כ (י) אף ע"פ שאמר בתחילה איני רוצה (יד) כל שחזר ואמר הן נתקיים התנאי

ח (ו) שתכל מזיר תו שתר תיסור דתוריי"ת מקרי תפשר לקייתו (טור) (ז) תכל תם התנה תמה שתכל תם לתסור לה מקרי ת ס לקייתו שתפשר לת יב) ירמלה לה (שם) ח) תכל תם התנה תמה שתפלוני יתן לו סלירו תו יפיש כתו לגנו מיקרי תפשר לקייתו דהרי תוכל ליתן לפלוני ממון הרבה תד שיחרנה

לדבר (שם זה שם) ושיין לקמן סי קמ"ג ספיף י"ב :

ה ס התנה בשע' הקידושין שלא יהא לה י [ז] שאר וכסות תנאו יג) קיים ואינו מתחייב לה בהם אבל אם התנה שלא יתחייב בעונה יא ס תנאו יד)בטל ותייב בה : הגה יב ט) (ו) דכל התנה תל תם שכתוב בתורה ושיט ממון מקרו בטל (ד ס"ם) י) ו"ס יג (ח) דכל מה דמיקון סו) דכון הוי כמ"ם כתור' (הגהו' מיי' ריש הכותב): ו י נתן לה פרוטה ואמר לה התקדשי לי בזה על מנת (ז) שאתן ליך מז) מנה כשיתקיים התנאי יחזרו הקדושין כ למפרע יא)אע"פ שלא אמר מעכשיו (ס) שכל האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי ו ואם קבלה קדושין מאחר קודם שיתקיים התנאי ואח"כ נתקיים התנאי אין קדושי השני כלום מ ואם אמר לה על מנת שאתן ליך מנה תוך ל' יום אם נתן לה תוך ל' יום הוי קידושין למפרע ואם לא נתן תוך ל' יום אינה מקורשת ג ואם קבלה קידושין מאחר תוך ל' יום יב) מקודשת ואינה מקודשת עד ל' יום וכי שלמו ל' יום אם לא קיים ראשון תנאו פקעו קידושי קמא וכמו קידושי בתרא ואינה צריכה גט מראשון ואם קיים ראשון תנאו אינה צריכ' גט משני: ז ס יג) לא אמר לה על מנת אלא אמר אם אתן ליך מנה תוך ל' יום תהא מקודשת לי בפרוטה זו אין הקדושין חלים אלא משעה שנתנו לה לפיכך אם קדש' אחר קודם שיתקיים התנאי מקודשת לשני (ופ"ל ס"ם פ' נסמון) :

ח ס האומר לאשה הרי את מקורשת לי (פ) [ח] על מנת שירצ' יז) אבי יד (ט) רצה האב מקודשת מו (י) לא רצה או ששתק או שמת קוד שישמע הדבר אינ מקודש: ט פ על מנת שלא ימחה אבי ושמע ומיחה אינה מקודשת (יא) לא מיחה או שמת מז הרי זו מקודשת (ופ' נסמון ס"ם י") מת הבן ואח כ שמע האב יז (יב) מלמרין את האב שיאמר איני רוצה כדי שלא יהיו קידושין ולא תפול לפני היבם יח ג וי"א דאום ע"מ שירצ' דינו כאום ע"מ שלא ימח' יט ק מו) ויש מי שאומר(יג) שדינו כאומר ע"מ יש)שישתוק: י ר טז) אמר על מנת שיאמר הן כ (י) אף ע"פ שאמר בתחילה איני רוצה (יד) כל שחזר ואמר הן נתקיים התנאי

באר הגולה

ודו"ק ונהרדע"ז מ"ח פ' רכ"ח: יג) יתרלה לם . וכ' נדרים דה"ם למומר לה נמי לח ישמע לה כי מיד שתקיים התנחי נעשה היח ח"ח . ונ"ח נק"ח מוכק שליו דיוכל לקיים התנחי תחר מומו ע"ם וכ"כ הום' נניטין דף פ"נ ע' ח"ח ונ"ם ו"ם : יג) קיים. דוקח נמומר ע"ם שתין ליך שלי שתר וכסות תבל לם תמר ע"ם שתין בו בקדושין שתר וכסות לח מכני התנחי נפ"י : יד) נטל . ותם מתנה שתפשרנו תן העונה הוי מנחי . נ"ם : פו) רנבן . פ' מ"ם נ"ם נפ"י : טז) תנה. נתן לה תפלים יותר ממתל כדי שכר כורח התכיר' נריוח תקוח שת כמשפט . הרלב"ח פי' קל"ד . וכ"ם לם תמר ע"ם שתהן לך מ"ם תתנצ פנוני דלח קיים התנחי תם נתן לה תכלים דמי שוויס הר"ם תשקר פי' נ"ג . תבל תרוס שתמר לתרוסה תל תנח שתתוקף קדמה ויש תומדנה שלח נתנום תלח לקוני תכניתי ונתן לה תכניתים קיים התנחי נתנו תפי"ו ני רב כי' נ"ג.והר"ם תלקתר פי' לב והרלב"ם פימן קל"ד תלקו פ"ו . ההנה לתח לה כלי תו תפלים ונתן לה דמי שוויו הבלי תו התפלים תינה תקודשת . רלב"ח שם והר"ם תלקתר שם נשם תפר"י ני רב תבל הוה תולק וכתב דפוי תקודשת . תבל תם נתן לה דמי שוויו הבלי ועוד תפע יוהר כדי שכר טורח שקניט נריוח

זהב

שם לאבא) ושם יש איפור דוקא לאבא אבל לאחר היא פותרת לאחר הנם פ"ה נם כאן נקט לאבא ופ"ח ול"ל חלק עליו ואפר דכאן נמי דוקא לאבא דאל"ל לאחר יש היתר אחר שיפות הוא פפא"כ באבא דאפור לקולם את ואשמה בדברי הפרישי דחא אי' בפ' תפנרש לעניו נותן נם ופפייר דפבעיא לן תחם תרע פבעל אחותה פי ניפא תשתא היא לא תוי' א"ר וכמן דפחת אחות וחויא לי' ולא אפשפא נפצא דאין פברא זו דמיתת פוברתת ואם כז תאיך ניפא כאן בפשיפות דתני דבר שאפשר פצר שפא יפות הוא ודברי הפרישי עיקר :

מורי

[ן] שתאכל בשר תזיר ולא תזי זה פתנה על פה שכתב בתורה דהא לא אפשר לה לא פני בלאו הכי וא"כ לא תאכל ולא תתקש פפש"כ בפסוק ח' שלא יתחייב ור"ת קא פקר שהרי פצרלה קדושין והרי היא אשתו להתחייב בה וכי אתני ס"ם שלא יתחייב ה"ל עיקר : [ן] שאר וכסה ת כו' לא הוה פתנה על פ"ם בתור' כיון שדבר שבממון הוא וניתן למחילי פ"א"כ בעונה דצערא דילמא היא לא ניתן למחילי : בפסוק ד' ס"ם שתבעל לאפור לה כ' בתור' כ' ס"ם שתבעלי לאבא כו' וכ' בפרש"י ח"ח לאחר דה"א הפעם פשום שאפור לה פשום ערו' וא"כ ה"ח לאחר דעלפא שאפור' עליו פשום א"א והטור נקט לאבא פשום דבנפרא פ' תפנרש לעניו נם (קאבר

ופשה ולא קבע לו זמן הוה לעולם ותני' אמר בתחלה לא ואף הסור מודה דמכני סן אחר לא תע"ג דשנין בלא אחר הן בתנאי דלא יתמה כל תיבת דמקיי' תנאו אלו קדושין למפרע וכן בע"מ שתמיק ת"ס ואחר שהוא מפשה כיון שהוציאו בלשון מפשה דאמר על מנת שתמוך דיעו בתנאי שהוא מקום ופשה דכיון שמתקיים התנאי פשה אחת די ומיהו בזה יש הפרש בין תנאי בן לתנאי שתיקה דתנאי הן לעולם משמע כל זמן שיאמר הן תכל תנאי שתיקה שתיעה משמע שלא ימחה דת"ס לפרש על מנת שתמוך פשה אחת כל ימיו וכו' לעולם לא יתוק: (טו) מיהו אם לא היה בניתו הכריס אלו הולי' הרב מחבובת הריב"ם ושם מייתי מקידושי כאן במקום אחר ופ"ז אמרו בגמרא פד שיכה אביה וימחה שתן לריך למחית ולגלות דפתו שלא במקומו אבל כ"ד הוה תנאי פ"מ שתמוך ולא אמר פ"מ שתמוך כפני כי מיד כשמע ושתק שהקיים התנאי ואין הכן בדבות האב שנאמר דמה היה לו למחות שלא כפניו אלו אם יאמר פ"מ כשמע ס' הדר במקום ס' ויתמוך וכי נאמר שפלה פ"ד שפלוני הדר במקום אחר יבא כאן ו'אמר לא יפה פשית ודאי כוונתו היה פ"מ שתמוך אם שיגידו לו ולא יאמר כפני הבריות לא יפה פשה פלוני שקידש את פלונית: (טז) ואם מיחה כשמע מיפה. ככר כתב הטשב דכל האומר פ"מ שתמוך כאלו קבע זמן לבתיקתו ואמר פ"מ שתמוך מיד כשמע ואם לא יתמוך מיד כשנתנו הקידושין ושוב לא יוכל לומר כי ככר עבר זמן: (יז) מת האב עד שלא נשמע. ואם מת הבן מבקשין האב שיחתה מיד כשימתה ולא יתמוך: (יח) על מנת שלא יחתה כל זמן שמיחה. דהא תנאי זה הוא בכב ואל תפשו, וכל זמן שפשה המעשה בתכלל הפרין ופ"ז כתו ר' לחשה ה"ז נ"ע על מנת שלא הפתי יכול יחתה עד שיאמר הן בתנאי שתיקה הוא שתוקי ליה בגמרא ופשה אלא מפני שהוא מקום ופשה דהכי הוה עובדא דהתם שהלך לו לבבל ולא הודיעם כלום ולא ידעו אם יחתה אם לא ואם יחתה אם יקבלו הקידושין ושוב לא יוכל לומר כי ככר עבר זמן: (יט)

דאמר שם לי משמע על חותו שעה קאמר כמ"ש כרי"ו בתימר ס"מ שתרוך שם לי דהוותו שם לי כעין מקדושין תלת אם תמר ס"מ שתרוך ולא תאמר שם לי תז תפילו אם הרוית תא"כ מכני משא"כ אם תמר ס"מ שם לי לכן ככל התנאים שם לי כעין שהיה לו בשעת הקדושין ומזה נראה אם תמר ס"מ שם לי כיד פלוני לא מכני סודתתו פלוני כי אפ"ס דמכני סודתתו לא מיקרי פלוני אם לא תמר ס"מ שתרוך ולא תאמר לו תלוך ותקנה עצמך לי ותן לי מנה ותקנה עצמך לי ותן לי מנה ותקנה עצמך לי ותן לי מנה

סלפים כמו במכר ופ' שם : (לד) כגון שהיה מכופה שאלו רמת' מותו וקבלתו שברה וקבלה וכתב הרשב"ם פ' חלף קפיו בח' שהיה כום ומ"ל כרי את מקודשת לי בשעה זו אם היו שניה מכוונות שהרי אינה מקודשת דשעות הוה להכל אם רמתה כרי ידעה בתן זה שעשה וכן כתבו הרמב"ם שם פ"ח מהלכות גירושין (כך לפחי מונה) מ מפיה שם הרמב"ם שם מכריחת שהיא מקודשת ודלית פכ"ל ואם אמר לה התקדשי לי בדינר של כסף ונמל"ז מתח' פיין בכ"מ: (לה) כ"ם אמר' לשלית לקבלו כתנאי כלו' ח"ע ד"ה למימר דמרתה מקום היה לו אף אם לא יתן אלא כסף קבל' ומכ"ם של זהב וכדפת ר"ם בגמרא ק"ל דקפיד' ואינה דיחה לה בכסף מנדהכי : (לו) אמרה בפ' בקידושין כלומר שהשיב' לו לף אם לא יכי' כך כמו שאמרת אני מרילה והוא שתק ולא השיב לה לא כי אלא דוקא על תנאי כך אני מקדש ונמלא בפשים לדבריה : (לז) וכן אם היה הטעמו אין קידושין אלא א"כ אמר וכ' כל"ל : (לח) וכן אם כתב כתם . כלומר אם קדשה כתם ואם תנאי שהיה כום ואמר סכור הייתי וכו' וכן הוא גרמב"ם סוף פ"ח : (לט) כדקדוק יפה גרמה דמכ"ם שלריך לתרגם את התורה כתרגומו של אונקלוס : (מ) ל"ל יודע המצוה לא נתפרש אם לריך כל המצוות מפרש או די במצוה אחת או ב' מצוות כדאת הכי ב"מ כ"ם שאני יודע לקרות : (מא) מדרשי התלמוד כלומר הדרשות שדורש בתלמוד מפסוקי התורה וסיימו כמי ספרי וספר' שהקראים נאמרת מדרש תורה ונם שם לא נתפרש אם לריך לידע כולן או מקלתן : (מב) ותוספתא של ר' חייא . וכ"ם תוספתא של ר' חושע' : (מג) דבר התלוי בסברא כלו' מקום גרמה דכל ב"כ בת' מן המקומות שני כמו בפ"ם שאני תלמיד ותיכה דיחה לה בכספא

ב ב ג"ז שם מיהמעות הנאי יהוסים
ריש ק"ש ע"ש לא היחם וכו' ושאיש שחב
ההוא מנאי הוא מהילכו מהילה ובל"ל
לפילו שלא נעדים לפי שלא הכירו
נחומה סוגיא ש"ס ב ע"ש מיהרת דרב
בהגה משמיה ד ובא שם קף ע"ד ע"ש
ד כתימרת דרב שם כוף קף ע"ב
ובפירוש ככך פיכם ביטוחין חצ"ם
שלא בפעלה ה סוד הרא"ש שם הרא"ש הנרבוני
כ"ב ר' יהיחם בכתוי ו ר"ח ה' בכירין
ב"י ז שם בשם מסר הרא"ם בלל ל"ה
מ מהח דרב ושמיאל קידושין קף כ"ע

ביאור הגר"א

ו"ל כ"ה בכ"ש ד"ה ובכ"ש ד"ה לבד חלה משום
לין כו' והוקה ד"ה בשל כתוב חפי'
לב"ד לין לה ד"ה מהני היה כ"ה כו'
עיהום שם ורן פ"ה הרמב"ם כמ"ש
ב"י ובשל כתם לו ככך כי' הסוגיא
דלה כתבי"ה חלה משום מיהל' כתי ב
הרן ושמו' ע"ד ה' ד"ה ד ד"י כו' ושמו'
כ"ה הב"ל לה. ו"ה ובי"ה כ"ד כו'
מ"ש לתירוץ כו' ה ל הרמב"ם לה דלה
בזה ובם כ"ל דתוס' ליתי קוכי כ"ש ל
כי' כ"ו ע"ב ד"ה דתוס' בשלה דתוס' ה"ל
חבל הרמב"ם ה לה ליו ובפ"ה ה"ש
ורן ובפ' דתוס' ה לה מהני ב"ש ה"ש
בהגלה של תמן ב"ש ד"י חני כפ' ר"ש
ההקבלה ו ד"ה ד"י ב"ש ה"ש ב"ש
ד"ה לפ"ד תוי"ד בב"ל ולי"ם טעמא דב
כי' כיון שלא הזכיר תמ"י ובשל לפ"ד
דב שין נמ ר"ם כ"ב ש"ם ה"ל ה"ש ב"ש
כו' ר"ם לפ"ד ד"ה ה"ש ה"ש על הרמב"ם בב
קדושין תחרים ה"ה לה ה"ש ה"ש ב"ש
בכרים ה' לה מהני כ' דפוסה
לה מהני ב' ה"ה ה"ש ד"ה ה"ש ה"ש
נפי' בדים כיון שהיא שם דוחין כ"ש
הר ש"ם שם הדוקה פי' עדים בשל
לה"ש ב"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש
מ"ש רש"י ד"ה ה' כו' תכ' כו' ה"ה
בלא"ה תין לה כהוב' כי ן שהיה בשל
לפש קדושין ד"ה ב"ש ה"ש ה"ש ה"ש
תירוצין ד"ה ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש
ר"פ' תין דבתו לב' על הרי"ף ותי'
ד"ש ה' ה' ד"ה כו' . ר"ל תחולי תחלי'
להתלי ותקידשה תפ"ה ד"ה ה"ש ה"ש
לעיין תמיד נתלי"ה ה"ש ה"ש ה"ש
הרמב"ם שכ' פיכול לתחיל כו' ותלין ילף
ליו דלה"ה טעם שכיכול לפש קידושין
ל ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש
מחיל' וכ' תכל הרמב"ם פירש ד"ה
כתיכול ופירש הכוגיא כ"ש ולדידיה
נפיר הקושיא ל"ל למימר דהכא לא
מהני דלה"ה תין לה כהוב' ה"ש ה"ש
ותפ"ה כלי' ה"ש כב ה' חתיו תכל הכ"ש
לעיל ובשל הקידושין ביאין
כתם ע"ב ד"ה דקיל דבית חלין ב"ש ה"ש
עוסה ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש
שם ב"ל ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש
ר"ש ורש"י ד"ה ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש
ב"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש ה"ש
ה

נקמן סי' מ' : (נה) יכול לבטלו . כגר כתבתי בסעיף ל"ה שהרשב"ם מחלק על זה מחבר שכאן פליגה נדרים מה מומין מ"ש מתבטלו הקידושין מיד ומש תופיל מחילה והחום, והרי"ן מירצו קושי זו : (נו) מיהם מקודשת מש לא יתן. ומש כיוצא תיך זמן כתנאי כ' הר"ן בשם הירושלמי דכתי מעשה לפני ר' מכאו ופסק דמסתמי בשעת כניסה בעלו התנאי כדי שלא תהא בת"ז ומ"מ נעשו הדמים מלוה פליו ומש נחמן לו' פרעתי פ"ש : (נז) מש מוקמין מש מקדיש התנאי ל"ד מוקמים שלא ה' תומר מיני יודע מש מקדיש התנאי מבל כל בת מן בדי שלא מקדיש התנאי שוי כתומר לא קידשתיך והלה תומר מיני יודע דהמפ"ש וכיוצא בסעיף ל"ב דעת הב"ח : (נח) ספק דמש מין פרים מיהם מקודשת מספק ומש דכרי הרמ"ם פ' התומר . בד"מ הפתיק פה סוף המשנה הרשב"ם כי מקדיש ופ' מקבל"ז ללמוד מכש דיני מנאי לקידושין גם בכ"י הפתיק תשובה מחת לעיל בסי' זה בפני שבתב מש מחמן המשה פסיקים מיתון מחר המרחה דוק ופ"ק בש :

לט (א) וש"ה לנדרים שבינו לבינה . לאו כל נדרים שבינו לבינה המבוארי בי"ד סי' רל"ד הוי קסיד' כמו דמין כל עיקר נפש הוי קסיד' אלא דכרים גדולים כגון נפולה מני מן היהודים וכיוצא בזה שדרך רוב בני אדם להקפיד בהם וכ"כ הר"ן וצ"ע מ"ש בסימוך בהם הד"מ : (ב) משמעין שמא אלך כירושלמי מכש . היש מי שאומר הוא בירושלמי לאחד מ"ד (הביאו הר"ן בפ' המדיר דף תקי"ו ע"ח וז"ל ונמצא פליה נדרים מיהא מקודשת מית אלא תנא מני מוחרת ליבמת אלא גם ומית תנא מני מסורה ל"ש דעת הב"ח : (נח) מש מין פרים מיהא מקודשת אלא דמדמה לה לאומר מיני יודע דמש מין פרים מיהא מקודשת מספק וכש דכרי הרמ"ם פ' האומר . בד"מ הפתיק פה סוף המשנה הרשב"ם כי מתקיים ופ' מתקפ"ז ללמוד מכש דיני מנאי לקידושין גם בכ"י הפתיק תשובה מחת לעיל בסי' זה בפני שבתב מש מחמן המשה פסיקים מיתון מחר המרחה דוק ופ"ק בש :

לט וש"ה לנדרים שבינו לבינה . לאו כל נדרים שבינו לבינה המבוארי בי"ד סי' רל"ד הוי קסיד' כמו דמין כל עיקר נפש הוי קסיד' אלא דכרים גדולים כגון נפולה מני מן היהודים וכיוצא בזה שדרך רוב בני אדם להקפיד בהם וכ"כ הר"ן וצ"ע מ"ש בסימוך בהם הד"מ : (ב) משמעין שמא אלך כירושלמי מכש . היש מי שאומר הוא בירושלמי לאחד מ"ד (הביאו הר"ן בפ' המדיר דף תקי"ו ע"ח וז"ל ונמצא פליה נדרים מיהא מקודשת מית אלא תנא מני מוחרת ליבמת אלא גם ומית תנא מני מסורה ל"ש דעת הב"ח : (נח) מש מין פרים מיהא מקודשת מספק ומש דכרי הרמ"ם פ' האומר . בד"מ הפתיק פה סוף המשנה הרשב"ם כי מתקיים ופ' מתקפ"ז ללמוד מכש דיני מנאי לקידושין גם בכ"י הפתיק תשובה מחת לעיל בסי' זה בפני שבתב מש מחמן המשה פסיקים מיתון מחר המרחה דוק ופ"ק בש :

לט (א) וש"ה לנדרים שבינו לבינה . לאו כל נדרים שבינו לבינה המבוארי בי"ד סי' רל"ד הוי קסיד' כמו דמין כל עיקר נפש הוי קסיד' אלא דכרים גדולים כגון נפולה מני מן היהודים וכיוצא בזה שדרך רוב בני אדם להקפיד בהם וכ"כ הר"ן וצ"ע מ"ש בסימוך בהם הד"מ : (ב) משמעין שמא אלך כירושלמי מכש . היש מי שאומר הוא בירושלמי לאחד מ"ד (הביאו הר"ן בפ' המדיר דף תקי"ו ע"ח וז"ל ונמצא פליה נדרים מיהא מקודשת מית אלא תנא מני מוחרת ליבמת אלא גם ומית תנא מני מסורה ל"ש דעת הב"ח : (נח) מש מין פרים מיהא מקודשת מספק ומש דכרי הרמ"ם פ' האומר . בד"מ הפתיק פה סוף המשנה הרשב"ם כי מתקיים ופ' מתקפ"ז ללמוד מכש דיני מנאי לקידושין גם בכ"י הפתיק תשובה מחת לעיל בסי' זה בפני שבתב מש מחמן המשה פסיקים מיתון מחר המרחה דוק ופ"ק בש :

לח נה) ס בקדושין תנאי שהוא לטובתו בנון ע"מ שאין בה מומין או שאין עליה נדרים סו (נה) יכול לבטלו אבל אם הוא לטובת האשה בנון ע"מ שאתן לך מאתים זוז נהי שהתנאי יכול לבטל מ"מ זז (נו) אינה מקודשת אם לא מן) יתן לה מאתים זוז :

לט נו) י האומר לאשה סח הרי את מקודשת לי הוץ מפלוני בלומר שלא תאכר עליו אלא תהיה אשת איש לכל העולם ולפלוני בפנויה הרי זו מקודשת ג מספק נז) (יט) כ אבל אם אמר לה דרי את מקודשת לי ע"מ שתהיה יג] מותרת לפלוני ה"ז מקודשת ותהיה אסורה עליו בשאר העם מפני שהתנה בדבר שאי אפשר לקיימו : הגה סט (נז) * מש מוקמין מש מקדיש התנאי (כ) נפ) מו לש נח) י ש דבל תנאי שהוא בנוס ומשה מין ש' מהן נאמן לומר שקיים התנאי שהיה צריו בקיים ע (נח) שלא צריך עדים מבל תנאי שהו' נשב ומל מעשה בל ש' מהם נאמן מש לא מוכר כ רוצלמי שלא שים היתר לנדרים אף לאחר שעודם בעפל ועוד היה להניח שים מי שאומר בסעיף ב' אחר זה שבתב נד"מ שהיתירה מבל בקידושין אף בלא עדים מיהא מין שבאנדו מבאיסו (הר"ן פרק האומר בשם התוספות) וי ש דאפי' בקום ומשה נמי נאמן בל שאין בענדו מבאיסו. (הרמב"ן ור"י) :

לט המקדש את האשה על מ ת שאין עליה נדרים ומומין ועל מי להביא ראיה אם נמצאו ובו ז סעיפים :

א ש המקדש את האש' ע"מ שאין עליה נדרי ונמצא עלי' א אחד מג' נדרים אלו א) ג שדרך בני האדם לדקפיד עליהם [א] שלא תאכל בשר או שלא תשתה יין או שלא תתקשט במיני צבעונים ב אינה ש) מקוד שת ב) (מיהם ביכה גט) (ט ר) ג (א) ג וה"ה לנדרים שבינו ג) לבינה דהוי בכלל נדרים שדרך בני אדם להקפיד עליה נמצא עליה נדר חוץ מאלו אע פ שהוא אומר מקפיד אני אפי' ע ז ה ז מקודשת ד ואם אמר לה ע"מ שאין עליך כל נדר אפי נמצא שנדרה שלא תאכל חרובין אינה מקורש' ד ויש מי שאומר (ב) שחוששין שמא תלך אצל חכם ויתיר לה (ובכן משמע בהגמ"י בגלח גפ) :

ב ג) ו היו עליה נדרים והלכה אצל חכם והתיר מקודש' ד) ז ואפי' היא אשה חשובה ה) ס בר"א שהתירה חכם קודם

כמ"ש בסי' כ"ח : סו יכול לבטלו. מ"ל שהו' שאינו ממון אמרי' כוונתו היה שאם יניחו ה"ל בשוודא לו יקפיד כמ"ש לעיל : סז מיהם מקודשת. פירוש אע"ג בלא מתנה ומש בגם אמרי' בוודאי מתנה כיון שירוש לה ש"מ שתקפיד לה בסמוך בפ"ת : סח הרי את מקודשת לי חון מפלוני וכו' הרי זו מקודשת מספק . כ"כ הרמב"ם פ"ז . מיהו לדעת תוס' פ"ז והרי"ן מיהא מקודשת בלל וכן פ' משמ' דלא מהני אלא בנדר שיש בו ממש . ומיהו לדעת תוס' פרק המוצא יין (יבמות דף קי"ז ע"ב) ובתוספות שם בשם ר"ת ורשב"ם דף ל"ט ע"ב ובתוספות פרק המוכר את הבית (בבא בתרא דף נ"ה ע"ב) ובתוספות פרק בתרא דקדושין דף ס"ג ע"ב ובתוספות פרק הבית והאיש דף ל"ה ע"ב ובתוספות פרק ד' מיתות דף מ"ו ע"ב ובתוספות פרק ב' דיבמות דף ל"ט ע"ב ובתוספות פרק ד' דנדרים דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דנזיר דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דמכות דף ז' ע"ב ובתוספות פרק ב' דשבועות דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דחולין דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דבכורות דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דתמורה דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דמעילה דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דקנים דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דתמיד דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דמדות דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דסוטה דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דסנהדרין דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דשבועות דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דעבודה זרה דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דהוריות דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דזבחים דף ל"ב ע"ב ובתוספות פרק ב' דמנח

כתוון לקיקל מותם : ה אכל מס מודעו לבעל · כ"כ תוס' ועור וריי"ו וס"ל סיוסבל לח פלוג על זה כמ"ש בסמוך וכן דעת הרמ"ס לכן הכי דכרי הירוש' ותוספתח סמוכים זה לזה ולח כ"י · אכל כר"ן ממיר ו"ל התרם מכני חסי' לחר ידיעת הבעל חפ"נ ממילה הבעל לח מהני חסק קידושין ופ"ח מ"מ קודם שנודעו לבעל ה אבל אם נודעו לבעל שהתיר' מיד [ב] נתבטלו הקידושין ו) ס ויש מי שאומר (ג) שאם היא ו אישה חשובה אפי' אם מקידם שנודעו לבעל התירה חכם היא [ג] ספק מקודשת (וסמ קדסה פ"מ סמין פ"ם ספיק ל"ה) :

ג י המקדש את האישה על מנת שאין בה מומין ונמצאו בה א' מן המומין הפוסלים בנשים אינה מקודשת ח נמצא בה (ה) מום ג) אחר חוץ מאותם המומין ז) אע"פ שאמר מקפיד אני אפי' על זה הרי זו מקודשת :

ד ומה הן המומין הפוסלים בנשים (ד) כ כל המומין ט (ג) הפוסלים ד) בכהנים פוסלים בנשים ויותר עליהם בנשים י (ה) ל ריח רע וזיעה ורוח הפה ח) (וי"ם דמק היש המוסף) (מרדכי כפק הרמ"ה) מ וקול עבה ודדיה [ד] גסים מחברותיה טפח (ג) ושפח ה] בין דד לדד ונשיכת כלב ונעש"ה המקום * צלקת פי שחרפפה המכה וקרס עליה עור ולם נשאר מלא רוחס המכ' [ה] כ * ושומא (פי' ווחוחה גלפ"ז הס"י) שעל הפרח' אפילו היתה קבוצה ביותר ואע"פ שאין בה שיער וזו היא השומא שיתירה אשה על הבהני והיא שעומד תחת כיפה שבראשה פעמים נראית ופעמים אינה נראית שאם תמיד נראית יא (ג) הרי ראה ה) ונתפיים יב) (ו) ואם תמיד אינה ו) נראית אינו מום : הגה ט) ופס יש מרחק נפיר שפילו מומין שבספר אין מנפלים י) כד"ם כשדוך הכנות לילך למרחק נגילוי מלל במקום יג (ז) שאין הכנות הולכות למרחק רק כגילה ובהפצת שפילו מומין שבגלוי מנפלין יא) נכפה אם הוח לזמן קנוע הוי מום שנפלו (ומ"ל סי' קס"ז עוד מדיני מומין) יב) ו"ם יד (ח) דנכפה ז) ורים כפה אין סילוק בין מרחק נפיר או לא (ר"י נמיב כ"ב) :

שמוחל התנאי ואלין קדושין הרחשונים ומ"ל קדושין מחרים ומ"ל פ"ל יחוד כרמב"ם פ"ל הפסח הבי וכטור ס"ל הפסח הרחשון ולר"ן פ"ל יחוד ולקמן מכוחר חם לח הזכה כלל וקידם ומל"ו כה מרים חו מומין וכן חם קידם וכעם חסה לריכה נם מספק ואין לה כחובה ואם שכח ממה יש לה כחובה ומ"ל מחמר כחחוחה הרחשונה נפלה היך יכולה לנחות בכחובה זו ויל דדפחו הוח חם לח יקפיד חמר כך יחקיים כחוחת כמ"ם כפי' הקידם וכן הם שכח ממה מחמר כך מקודמת כודחי ולריכה נם כודחי ומיימו מפסח כפלה כחוחה כ' הוח חם לח מקפיד ולם שכח ממה מ"ל כחוחה כפחוחה כודחי : ח כמלה כה מום חהר. חפסר לם חמר כפי' פ"מ חתין כה כל מום לח חפי' שחר מומין מפכיכים כמו כנדרים חם למר על מנת שחין עלך כל נדר : ט כפוסלים בכהנים . פ' נרמב"ם כל' ביחה מקדם פ"ח ומפחוחת כמקום חו מ"ל רפח פסק כב"י דהוי מום וכד"ם הניח בפ"ע וכפ"ז כחב דלריך ליחן לה כחוחה חכל יכול לנרפה כפ"ב לפילו בזה"ז דהיכח מר"נ ומיש כמפחין כמפה כחב כנפר כיה כפה חחר שכפ חלח הוי מום : י ריח רע . כן כחב ברמב"ם וכטור לח כ"ב ולכחורה המוה דהח לרב חגי היינו מזוסס כדפריבי' חם כן ם פל ככהן וממילה ככלל כמומין הפיכלין ככהן ושומ' נדולה כחב ברמב"ם וכטור לח כ"ב ולכחורה המוה דהח לרב חגי היינו מזוסס כדפריבי' חם כן ם פל ככהן וממילה ככלל כמומין הפיכלין ככהן ושומ' נדולה כלירכה נם מפי' חם כפכל מכיח דכיכח כפוח חם כפכל מכיח דכיכח כפוח חם קודם חרוסין פ"

אין ירמה דגם זיפה אין לה כדיקה כמרחן ונס קול עכה אסור לה להזהר בפף קמנס כל זמן היותה במרחן כמו ריח הפה. ועיין בטור כתב כאן אם בהסה טופנת מבאתרים' טולדו כה מומין פליה להניח רחי' וכו' וגרח' דלימים ומעלה כה מומין וכי' טומנת כרי שהיא' פליהם בפף' הקידושין רק שמולדו כה מומין אחר הקידושין אף לפניו לסוגית ממנו ממון בהתוכה אינה נאמנת אבל לפניו גע לריכה נס דאולי האמת כדבריה ואין מבטלין הקידושין אלא בהתברר שהיו כה מומין קודם שנתארסה וטפשתו : (ט) מקודשת מספק . נראה דמיירי מיד בשרוחה המום מקיד ואינו חסן כה אבל אם שוחק בשודע לו המום ולא התנה בשעת הקידושין קידוני ונראה דמקודשת אבל אם התנה בשעת הקידושין שאם יהיה בה מום פלוני שאינו נראה כה מומין אפילו אם בשעת הקידושין אינו נראה כה מומין אפילו כן אם שוחק בשודע לו המום אין לו תקנה ואינה מקודשת כלל ואפילו אם נתרלו כה אחר כך בשעת הנישואין אינה חוזרת לקידושין דאין מעשה אחר מועיל לקדושי קידושין ואינה לריכה גט פטורין אבל אם נתרלו כה קודם הקידושין אף על פי שלא נתרלו כה בשעת הנישואין אינה חוזרת לקידושין דכיון שנ

יותין שם ד שם נשמנה ה ל׳ הרמב״ם
שם בפ״ז מ ו כ״ה ה״ם בשם הרוקח
יפכן הוא ג רוקאתי ובין כיצד יבא
פרמב״ם ז ג״ז שם בשם רשב״ח וכ׳ הטיר
בלשה הכסיל הרא״ש ה ג״ז שם מתשבה
שם ע כר׳ המפקה הל׳ ׳ הגיה הוא
מי הזרע הוא וכו׳ שם קף ניט ע״ב
י ג״ז שם מתירתי דאניי שם וכעולה
וכר׳ יהי ישראל הרא״ש שם ר״ח יומנן שם ד״ה ע״ב
וכדמפרש עשמת בגמרא שם שכיל הלה
מקיש זמן יהי לקדושין ויפכו כולן
לאוכר׳ וכדאמ׳ ר״מ והרי״ף כ מתכה
שם קף כ״ב ע״ב ל שם בגמרא

ביאור הגר״א

מחר וקיד״ו כו׳. הרא״ש : ב) ו״ז
כו׳ ירושלמי והביאו הרמב״ן והרשב״ם
שם ר׳ תנחי בשם ר׳ יוחנן ה ז ע״ב ל׳
יום כל ל׳ יום ה״ג ובולי לרבינו יונה
יליף להאומן כו׳ הרי אם קידשה לי׳
יום ה״ה תקודשה ר״ל לעולם אי׳ בין
הקדש ובין לסבה מקדש יולא בלא
כדיעות ובין לסבה מיגיו מסבה יולאה בלא נט
כריתות פ״ז גיעך ל׳ יום אין זה כרי ום
תיר ילמוך כר תלמודי הדא דתימא
מקודשה בקדש בכסף אבל אם קדש
בשטר הוחיל ולא נתנו ל׳ קדשין תלת
מניירותין הוא ניירותין היו הניירות תף
קדושין תיכ מקודש וכ׳ הרשב״ם תל
בשטר הכל דניעין פ״ד ח׳ מכתיתין
בין לר״ת כו׳ הלכך ף בשטר מקודשה
ו׳ סיכו׳ בר״ה מכהנת כו׳ אבל
הרמב״ם פירש דהיינו תך דבשטר יכ ריכה
ה יל שהגי ו כו׳ ובעולם כו׳ ע״ל
כ״ב קלו׳ ד) אבל אם כו׳. ירושלמי
לא כך אם השני נם ך ל׳ יום אי ניירש
אלו קדושי הרמב״ן לאחר ל׳ מה ל״אר
ל׳ יו ניירש כי אלו קדושי הרמב״ן
כו׳ ו״ש ומפני דף מקודש דקי מ מקודש לבני
ול ק ום כה מקודשה לרבינו. פרי״ן:
ח)י״ח. ממ״ש רזר׳ כו כו׳ וב ״ש בפ״ח
וכ״ש בפשטה יהה והכי׳ קדושין הלמר
דהוי רזר׳ יומנן ב כתוס קף קדושין
הן כו׳. הרשב״ם והרא״ש ופ׳ בירושלמי
וכ׳ הר״ן אין כ״ז כדאי לדיוק דברי
הירושלמי : ו) ם ל רי כו׳ רמ״ם ופ׳
נרשב״ם ור״ן ורא״ש ד׳ יוחנן אין מם ס
פפקה אפסי קידושין אלא לכולם ואפי
קדושין כמ״ם נפוגיא ופרפ״ו ופ דלר׳
יוחנן ר׳ אפי׳ אמר רבינו לרמב״ן
לאחר מ׳ משמ״ב לרב ר״ה בר״ן ם כיב
וכן הר ״ף ופעמים דיוגיב בפ״ח כ ופ׳
ופרפ״ו ר״ח ס כר״י ר״ב ר׳ הגה
כר״י ופרמב״ם ם שכח לחומרת כבריי
בגיטים אך ק אמ׳ כ׳ הרמב״ם פ״ל דוקא
כשדר הזה לבן כ׳ כ״מ דהרמב״ם פ״ל
מהל׳ גיטין ו ופ׳ ואפי הפפי
קדושין ליפת לכותי ו אלא ר״י בפ״ב ל
כרב דמפקה ופ״ה מפכו כלפי ופקה
להרמב״ם בן אם ס דבילו כיוניין מ׳
דוכפקה ופ״ת דכולהו אלא כר״י ופרבינו
דם קיס ופרבי המ״ם ב ונים דמפקה
להרמב״ם מחלן אלא ום ס כפדר הזה
לר הרמב״ם ה״ל יפוע ליין דיכו לכתוב
אלא לשון נתרת ועיין רס״י ד״ה דשו
נפשייהו כו׳ :

הגהות רעק״א

ד) אות ג׳ נם על הגייר. ל״ל לפל״ם
לין בייר ש״ם ל״ם מקודשה מכפה
דשי ש״ם כמדי הנכה ג שלינו ש״ם
כפניהו לא ר״מ״ך הה לגייר.כ״כ ולפ״מ
וע׳ נעיל קי׳ כ״ה כ״ם דלר נרש׳ כן :

שי למורה

פי ם כ״ת המקדש חבה על ל׳ יום
מקודשה לעולם . כ׳ מ׳
כפלא״ל פ״ם מלישוט וע בחדושי ורן
לניטין פ״נ נבי ניזון דפכפה פכפה פ״ם
כפ״ם ברפ״ם לענין ד״מ ומכ״ם לענין
קדושין :

חזר בו בתוך הל׳ יום (ג)או (ד)חזר׳ היא אינ׳ מ) מקודשת :
הגה ב) וי ת ג (נ) (ה) דאם קדשה ג) בשטר ולינו בפין בתחר ל׳ יום
(ד) אלא [ב] נקרע או נאבד תוך ל׳ מינה מקודשת (הרן פ׳ המוכר)
[נ] המקדש אחת מן ג) ד (ו) ל׳ יום (ה) מקודשת בפועם (שם) :
ב ד בא שני וקדשה בתוך ל׳ יום הרי זו מקודשת לשני
לעולם ה לפי שבשעה שקידשה השני לא היתה׳ מקודשת
ותפסו בה קידושי שני ונעשית אשת איש ולאחר הל׳ יום
כשיבואו קידושי ראשון ימצאו אות׳ אשת איש ונמצ׳ הא׳
כמו שקידש אשת איש שאין קידושין תופסין בה ה (ו)
ד) אבל אם מת הבעי או גירשה תוך ל׳ מזרי קדושי ראשון (סור ו כשם י״ת)
(ז) ולכן נריכה גם מן הרמב״ן [ד] ה) ויש מולקין (סור ז כשם הרא״ם):
ג ם האומר לאשה ה א מקודשת לי בפרוטה זו ם מעבשיו
ולאחר ל׳ יום(ז) ובא אחר וקידשה בתוך השלשים
יום הרי זו מקודשת (ח) [ה] ם מספק לשניהם לפיכך
ז [ו] (ם) שניהן נותנין גט בין בתוך הל׳ יום ובין לאחר
הל׳ יום :
ד י ו) אמר לה הרי את מקודשת לי מעבשיו ולאחר ל׳
יום ובא אחר ואמר הרי את מקודש לי מעבשיו ולאחר
עשרים יום ובא אחר ואמר הרי את מקודשת לי מעבשיו
ולאחר י ימים אפילו הם ק׳ ח (ם) על הסדר הזה קדושי
כולם תופסין בה וצריכה [ז] גט מכל אחר ואחר (ט) מפני
שהיא ספק מקורשת מכולן :
ה כ האומר לאשה הרי את מקודשת לי בפרוטה זו [ח]
לאחר שאתגייר לאחר שתתניירי לאחר שאשתחרר
לאחר שתשתחררי (י) לאחר שימו בעליך לאחר שתמות
אחותך (י) ם אינ מקורש ל לפי שאינו יכול עתה לקדשה:
האומר

חזר בו בתוך הל׳ יום (ג)או (ד)חזר׳ היא אינ׳ מ) מקודשת :
הגה ב) וי ת ג (נ) (ה) דאם קדשה ג) בשטר ולינו בפין בתחר ל׳ יום
(ד) אלא [ב] נקרע או נאבד תוך ל׳ מינה מקודשת (הרן פ׳ המוכר)
[נ] המקדש אחת מן ג) ד (ו) ל׳ יום (ה) מקודשת בפועם (שם) :
ב ד בא שני וקדשה בתוך ל׳ יום הרי זו מקודשת לשני
לעולם ה לפי שבשעה שקידשה השני לא היתה׳ מקודשת
ותפסו בה קידושי שני ונעשית אשת איש ולאחר הל׳ יום
כשיבואו קידושי ראשון ימצאו אות׳ אשת איש ונמצ׳ הא׳
כמו שקידש אשת איש שאין קידושין תופסין בה ה (ו)
ד) אבל אם מת הבעי או גירשה תוך ל׳ מזרי קדושי ראשון (סור ו כשם י״ת)
(ז) ולכן נריכה גם מן הרמב״ן [ד] ה) ויש מולקין (סור ז כשם הרא״ם):
ג ם האומר לאשה ה א מקודשת לי בפרוטה זו ם מעבשיו
ולאחר ל׳ יום(ז) ובא אחר וקידשה בתוך השלשים
יום הרי זו מקודשת (ח) [ה] ם מספק לשניהם לפיכך
ז [ו] (ם) שניהן נותנין גט בין בתוך הל׳ יום ובין לאחר
הל׳ יום :
ד י ו) אמר לה הרי את מקודשת לי מעבשיו ולאחר ל׳
יום ובא אחר ואמר הרי את מקודש לי מעבשיו ולאחר
עשרים יום ובא אחר ואמר הרי את מקודשת לי מעבשיו
ולאחר י ימים אפילו הם ק׳ ח (ם) על הסדר הזה קדושי
כולם תופסין בה וצריכה [ז] גט מכל אחר ואחר (ט) מפני
שהיא ספק מקורשת מכולן :
ה כ האומר לאשה הרי את מקודשת לי בפרוטה זו [ח]
לאחר שאתגייר לאחר שתתניירי לאחר שאשתחרר
לאחר שתשתחררי (י) לאחר שימו בעליך לאחר שתמות
אחותך (י) ם אינ מקורש ל לפי שאינו יכול עתה לקדשה:
האומר

עד ל׳ יום לכ״ע תנאי הוא ש״נ שם וכן הם אחר מכבשיו לא התקדש כלפי
לאחר ל׳ יום הוי תנאי מרדכי : ז שניה מתנים נם כ׳ הסור לסניקס
אח״כ יתן לה ה׳ נט משמע מיזה מכש מהרא לשני קף הם שטרי
מנרש סותרת לרמב״ן וכן מכאכר דהא לא קיים כתב ולא נתנו
תוך ל׳ דהא בין שטו׳ חזר וכן שכאר תנאי הוא שבעיר
הרמב״ן ורמ״ם ורחוי להחמיר להגריכה נט כדעת הר״ן : (ח) מספק לשניהם.
דמכפק׳ ליה לרב דכל הכי בקידושין ד׳ ניט ע״ב הא הגמה אי חזרה ה
(ופרש״י מספק׳ ליה כתי לאחר שעבים יום אי תגמה הוי ום לא לחזור בי
תוך ל׳ יום יהיו קידושין מפכשיו אי חזרה הוי ממש דא״ב מפכשיו וקאמר
ריבי אומר מפכשיו תלא התקדשי לי לאחר ל׳ הילך לא היה נספק דמי
הוי תגמה קידושי רחטן לא מייל) ואפי׳ בכ״מ ום ע״ב ופ׳ כוותם דקדושי
דקיל נשלמי לא יגרש ואיכא ס״ס ספק אי מייל קידושי אי לא מייל ואי חזרה הוי
קידושי האמצעי שפיר קידוש ואפ״ה דיקיש ו אחר ו׳ יפים הוא א ן צורך דאפי׳ קידשה
אחריו שום מקדש אלא אבב אחריני נקבי ול׳ נם ואתא סיתרת לשני וכתב רש״ל ניל שיגרש הא׳ וינשא הב׳ אבל
בכל אלו אין קידושין תופסין בה בכשיו ם״כ פה שכוכיר אחר שיתי׳ ראויה לקדושין הוה דבר שלא

(ב) נקרע או נאבד דשטר אינו אלא מילי בלבא ואי אית בנייר ש״מ הוה שטר בכסף : [ג] המקדש אשה
לכל׳ יום ואח לא נתנו נם לא הוי נם דא ן זה כריתות אבל בקדושין מקודשת לעולם כיון דכ״ם עכשיו מקדשת
בנ״ל : [ד] ויש חולקים דה״ל חוזה עכ״ם מן קדושי ראשון בשעה שנתקדש׳ לשני : [ה] מספק לשניהם
דיש כאן מספק אי ס״ם מעבשיו ואחר ל׳ יום הוי תנאי ומספ״ל קדושי אחרון לא תפסו כלל ש״ד חוזה הוה דבס״ם ו אחר ל׳ יום חזר מעבשיו מפני שהוא מקדשת לשטרא וקדושי
ראשון נתבטלו (דברי רמניה. עם ש בחידושי קדושין דף נ״ם בזה עכרי״ה) : [ז] ניהם נותנין נט. פי׳ אם
תגשא לעלמא אבל אלו השנים נותן ש נם ואתא סיתרת לשני וכתב רש״ל ניל שיגרש הא׳ וינשא הב׳ אבל
מיבעא לא דשמא יאפרו מחוור גרושתו ואין משפח בן ונרש׳ דאין בזן חשם זה רב״ש ידעי שלא קדשת אלא

באר היטב

ם) מקודשת . ר״ל אם רוצה להחזיר הקדושין לכ״ע . ואם חזר הוא להרא״ש לא נהחזיר
הקדושין ולמחוברת הרמ״ם ומהרי ע לריכי להחזיר הקדושין לפי׳ אם הוא חוזר
נ״ם : ג) נשטר . דאם קדשה נכסף הוי כמלו הכסף נעין כיון שהיא לריכה להחזיר

פתחי

כו׳ והלריך הם נשר זה יע״ם ועי׳ נק׳ שמה״ פ״ז מ״ח דין יב שהתר ך נכל ז :(נ) לי יוצר ה ח״ב נשם ם יד לפרים
ב״ל לף שלא נכיי כמי מהני הזר׳. מיירי כ׳ הייט ד״ה דניכה לניו עלמה תפי׳ ומכו׳ הלמודי הגדר ם וזהה לא מה י
לל נעי שניס דוקא. ובר׳ ה״ה לעניין הז הוא ר׳ נעי שיט. ואם חוזר ר׳ נעי מניהו ר׳ נעי׳ ל׳
יום כל ל׳ יום ה״ל נוכל לרבינו יונה ה ז ע״ב ל׳
ילף להאומן כו׳ הרי אם קידשה לי׳ יום ה״ה תקודשה ר״ל לעולם אי׳ בין
הקדש ובין לסבה מקדש יולא בלא נט כדיעות ובין לסבה מיגיו מסבה יולאה בלא נט
כריתות פ״ז גיעך ל׳ יום אין זה כרי ום תיר ילמוך כר תלמודי הדא דתימא
מקודשה בקדש בכסף אבל אם קדש בשטר הוחיל ולא נתנו ל׳ קדשין תלת
מניירותין הוא ניירותין היו הניירות תף בקדושין תיכ מקודש וכ׳ הרשב״ם תל
בשטר הכל דניעין פ״ד ח׳ מכתיתין בין לר״ת כו׳ הלכך ף בשטר מקודשה
ו׳ סיכו׳ בר״ה מכהנת כו׳ אבל הרמב״ם פירש דהיינו תך דבשטר יכ ריכה
ה יל שהגי ו כו׳ ובעולם כו׳ ע״ל כ״ב קלו׳ ד) אבל אם כו׳. ירושלמי
לא כך אם השני נם ך ל׳ יום אי ניירש אלו קדושי הרמב״ן לאחר ל׳ מה ל״אר
ל׳ יו ניירש כי אלו קדושי הרמב״ן כו׳ ו״ש ומפני דף מקודשה בין לר״

קדשה לאחר י' וכמ"ש בסמ"ק וקדשה תוך י' ומ"ל לאחר שימות כעלך הרי זו מקודשת מאחר שכיון דלקדש עכשיו תוך י' ואפי' אם הרחיקן קדשה מיד סי' ג"כ כיון דלא קדשה ס' קידושין ופ"ב אם קדשה לאחר שימות הרחיקן הוי ס' קדושין: (יא) לאחר שימות כעלך הרי זו מקודשת. ואפי' לאחר שנתייר ויאמר מז שמקדש אותה כזה ודוק' כשהו' כעין מיהו קדושין חלו לאחר שימות כעלך מיד סי' ג"כ ב"ש ובתוקי לטבוף' דהכא דחכן חיל מקודשת ור"ע אומר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין ג' בעיין דרבי תועפיין קידושין דף כ"ב ע"ב: מתקדש לי' לי' לאחר' ומנו דמסקי' ר"ת קידושין הבאת הפסד נמי לאחר כן ו"ת כשעשה שם ע"ש ג' אם כשמת בעלה ומיירי דקדשה בתוך י' ואחר כך נתן לה גט ומת בתוך י' ולא חיישינן שמא קדשה אחר שנתן לה גט דהוי ספק ספיקא ואפילו בדבר תורה לא חיישינן ועי' בתוס' יבמות דף ל"ג ע"ב ד"ה ואי ובתוס' ב"ב דף ל"ט ע"ב ד"ה ואי ובתוס' ר"פ ב"ב ד"ה ואי ובתוס' ר"פ ב"ב ד"ה ואי ובתוס' ר"פ ב

אבן העזר מב הלכות קידושין

מב א כעל כרחה לית מקודשת חפ"ג דקי"ל מוכר כפ"כ זכיה זכיה ואיה הוי כאלו מכרה לה עצמה לבעלה לית' בס"ם כיון שפשה שכעל שלא כהונן מפקפיכו רבנן קידושין דקי"ל כל המקדש על דעת רבנן מקדש ואם כשלו לית לקדש כתב המגיד דלמא לומר דומה לכשלו לית' לגלות ממנו ולכפקיע לה פלמה ממנו מכל לים יכול לגרש כפ"כ מ"ם היה מקודשת . ולכחורה י"ל נזכין מאר תקנת ר"נ דלין מנרשין כפ"כ לם כן הוי דין כחשב לגים וחפשר בכפ"ג שקידש פ"י כפיה לה תיקן ר"נ ויכול לגרש כפ"כ וכ"כ נפ"ג . ומוכח ממגיד דס"ל לם קוטה כפ"כ קנה לשם לה כן מכיר' תיתי לו' לם כשלו לותו לקדש קידושין קידושין כם דשה הוי קוטה כפ"כ לף על נב דיכול לגרשה כפ"כ מ"מ לית קוטה כפ"כ חלה ל"ל דס"ל דקיטה כפ"כ כמו כמוכר חלה ס"ל לדמות כפיה שלו לכפיה חלה זה כתן המגיד פפש לדבריו ד"ל משום דהוי לגרש כפל כרחה וכן מוכרח מכפמ"נ דקוטה כפ"כ דהה סביר' ליה כפוניח מילי כשלושו לותו וגירש' שלו היה פשה שלא כהונן פ"ם קיון בלותם ס"ם דקי

ליתן לה גרושין דס"ס אם נתן לה כל המעות בפניהם מחמת ואע"ג דרי מת מקודשת ואין זרקה המעות מיד ג"כ היכא מקודשת וכמו שפסק לעיל סי' ל' סעיף ו' נעלמו וזרקו ליום או בפניו זה מוכיח שאינה מקודשת דיד קיבוי לאו כלום הוא ולא דמי היכא דאמרה תחלה קדשני ונתן לה קידושין לז אין מועיל זריקה אחר שקבלה מאחר שגילתה דעתה בתחלה שרצונה בקידושין וכמו שאחר לפני זה: (ד) אבל אם מ' מכחיש בפה אין לחוש. ע' זה יש לפרש אין לחוש כלל אפי' לאותו שאין מכחיש ופיינו כשהמכחיש היינו אומר להדיא דאין ראוין להדדין לחיי ולא נתכוונתי לקידושין ומחמיניס לו כמינו דאי בפי היה מכחיש בפה ואיכ כיון שהמ' לא כוון לקידושין אלא לשחוק אין צריך לקיים הקידושין אבל אם מ' עצין להדיא ואפי' בשעת קידושין אלא שאומר בלבו שלא נתכוון לקדש

כמי ז הרשב"ם בכפ"ח דניזקין וכ"פ הרי"ן בחי' דניזקין והי"ם שם בפ"ג דגיטין וכ"פ נפ' רבו ח ממשמעות

ביאור הגר"א

יב) וכן כ' בפ"ה יג) לעיל כו' ולפי' כו' ודוקא כ' כמ"ש בפכוותם לה כ' והלכה מה טוען כו' וילפינן כיון ממש ן ועמ"ש פ"עני פ"ד: יד) קידש בפני כו' קדושין מג ח' :

דגול מרבבה

דאף שאינן ח"ן עכשיו חלו לאחר ל' יום ביון שבידו לקדש עכשיו וי"ל דהכא שאני שאינו רוצ' שיחולו קדוש ן שניים עד שיעבור עליה זמן אחר שאינו ראוי ־תפים בו קדושין אבל התם ראוי את ־ לקבל קדושין וכר אותו זמן של שלשים יום ראוי לקדושין דלכך סקר־שת עכ"ל הרשב"א ו אן יניע ביני וביני זמן שמקודשת לראש ן אינה ראוי' אז לקבל קדושין משני דומה משם לבע" דרב אושעיא דביון שאנן קי"ל בסעיף ז' דהוה רק ספק קדושין א"כ גם בנדון של הב ח אינו רק ספק קדושין :

הגהות רעק"א

ג] ס"ג רגה מכל לם מכחשם. ל"ב וכ"כ בח' כ"ם יוסף כי' י' :

ג] ח"ם חום ה' דהכל יודעים שאין קדושין בלא עדים. ל"ב ע' תה"ד כי' מה ופ' ס' כרם שלמה בה' קדושין כי' :

ד] ב"ש חום ד' לפי' לם היה כיוצאם . ל"ב בה' רדב"ז ח"ח ס' רי"ם מפסקים בזה לם העדי' שמעמו שב ל לכם קדושין ל"ם הוי דום ן ופ"ם נפ' ל': ה] ס"ד הגה עד שירלו הב י"ה . ל"ב ע' תשכ"ן ח"ג ענין פ"ד :

ו] תמרו עדים חון לב"ד . ל"ב ח"ם מהריב"ל שלא בם יה ע' ס' מהריב"ל ח"ב כי' ח' ופ' ס"ם מלמד כי' קד ואם הולי' שנר בעדים מקדשה בפניהם ול"ל דהוי מפי בכתב ולא מהני ע' ס' רשי"ם ח"ח ס"ח :

שי למורה

בהגה ואחד מהם קרוב. ל"ב ע' בכ"י כוף ר"ס מ"ם בשם ר"י בן ר"ח"ם ופם היה עבדים כשרים עם פסולים ולא פעיר שם ד"ל אלא ר' מהם קרו פי כפול ומזה יש ר יה להב"ח בקי"ח לפנים הרח"ם בשם בפ"ג :

עזר מקוד ש

ודכוותיה והרי הקי"ם ל"ב כ"ל המיעוט ופסיקא פלהומום כו תיור יופר ואם לי עניך מה י מ"מ יש לומר בשה שהמקח מוזר הוא מהכו ה הק' מכנרת פ"ם יין פשם בחקה ו לו יודע לה היה מוכר ממילא אין ם קח מל ובקרקעות ודכוותיה מיעטה הפורה הק מל לעיל להסיע החולה ומ"מ לי"ם ל להומם ויל"ל שלאחן דאמר לי בעיר הכרי ם ריזה לימוד שהחולה מוזהר תי חולי מה שהזר היה סכנה ר"ל ולעל"ע עם היעב) ולזה פשיטא שכיון לבער נשומה צוי שכר אדם פהום שהוא בקיקע נפני עלמו ושכר נשמה נפני עלמה ו הרחיב : כתב נפפ"ד ז"ל שם מהבטרין בשבירות פועל נ"ב כפי הסומה והיינו מלד שמ־מתה עוסקים כדרך הברים ולא פניך לי"ם בשה שהזהרו מהחיו ור שיב בחולה והיו כבוד שכפרלו בכיכם בכנו מהנהג והיו שכיר ולא כי רז ה דלא שדי לימב זוזיה כנדי וכן הוא תודום שיזור חולה שרחוי לבער בבר נאדם בפי בנוי בעלמה ו הרחיב : מלד הלי"ר אין חילוק בין אדם נשמי ולשעב בשנוי מבני פגנון הבירים עדיף פשם ניימת שהיה כל החולה רק על שכר הבמה יש ל שניים חולה גדולה בשכר אדם וכנוי מבירים שיש ערך לשכר אדם למשל בשכר בהמה וכלון הפלינו שכר האדם פכפי בכר ר־המור. ונם שם אין מיבור פוגמה רק קט יש לומר

באר היטב

רמו . לענ"ד הוא לומר שהקדושין הי' כדין נפניו ונפני פלוני ושניהם הי' נ עדים ומנהו מכאיכו כז שם יש לה מזקה פניהם לו מי לוהה נה מזקה והוהרת . הגה היכ' דהרחב מזקה פניהם כגון שזרק נה הקדושים מד מתר קרוב לו הרי זו לה מנסה נהלחלה ולה נשמה לה הגה . ולה היו ג' ללא המעטה ות' לומרי' לה נהקדושה לפילו נדליג' מזקה פניהם הנשה להלחלה הרמ"ם מ"ג סימן למ"ד . וכל זה נשלין מ' מהן מודה נדברי העד לגל שם מ' מהן מודה לדברי העד שהיו שניהם שוחיו מהכשה מהיכה דמיסחר' . ולם פ"ח מותר נכניו ועוד מ' נהקדשה . ומותו נלוני היו כלן לריכה לסוג נדבריו ולם נשמה לה הגה ע' ח"מ ס"ג וכנ"ג ד' ע"ב ע"ג . תירה נהקדשהי נפני פניהו וכלו ו והעדים מכחישי' חומה שוויה מנפשה מחיכה דאיסור' . תמרה נהקדשהי לנלוני ונר הי עדים ג נר ותמר קלה ימי' למרה שהיו עדיה נדנר היה נהמת לשוויה מנפשה מחיכה דאיכור' . תמרה הקודשה מני נפניו ולם"כ מזרה ותמרה מה שתרתי מהקודשה מני נפניו לה לנני עדיה נהקדשהי וסנורה כיוהי דאפילו הגה נכני עדים הוי קדושין ס"ל נ"ב ע"ב . ס"ה מעיד

תשובה

פתחי

חלקת מחוקק

בית שמואל

באר הגולה

אבן העזר מב הלכות קידושין

זא"ז מוקמינן מותה על החזקה והיא כחזקת פנויה ומותרת . לפ"ז מותרת בין מס אמר הפך נפני וכפני כמה מכשים היו קדושין וכולם הלכו למ"י ולא כשאר כאן הלא מ' ומותו מחר מכאיכו ומז לא הוי תולה דכריו כחכיכו כיון שאמר שניו שם כמה מכשים מ"מ מותרת מטעם דמוקמינן מותה מחזקתה מיהו מעשה חזקה לפשיטים לף בשיתה כחזקת פנויה ל"ת דמוקמינן מחזקה כמ"ש כתוס' פ"ב דכתובות כשידוף לגו שזרק לה קדושין לפני כ' פדיס ומות' כ' פדיס מ־מ' זא"ז מס כי' קרוב לה הו לו מחרם המזקה ול"ת מוקמי' על המזקה ומין היתר כדבר אלא מטעם דתולה דכריו כחכיכו וכרין כתב מהילו מס מ"י לגו אלא שני פדיס מכחישים זא"ז מס היה קרוב לו הו לו מסורה מצוה דאמרינן שמא זה שאמר קרוב לו עשה והיה בחמת קרוב לה וציין במגיד פ"ם כתב כשם הרמב"ד והרמב"ן והרש"ל דאין כחזקה פ"ם אלא כשהיו שניהם מכחישים זה את זה אבל אם אחד אומר מקודשת ואחד אומר לא נתקדשה הרי זו מסורה מצוה דאמרינן שמא זה שאמר קרוב לו עשה והיה בחמת קרוב לה ואחד אומר לא נתקדשה הרי זו מסורה מצוה דאמרינן שמא זה שאמר לא נתקדשה עשה והיה בחמת קרוב לה ואחד אומר נתקדשה הרי זו מסורה מצוה דאמרינן שמא זה שאמר נתקדשה

לפס קידושין חק סהדי דלא קבלה לקידושין רק שתרת כן ולבה בל פמה ומיה נהמת לומר שכוונת היתה לקידושין דהא העדים לריכי לידע מחמת הקדושין וכמן יודעי העדים שהיא מיהה רוחה מוחם ומ"כ קף אם היא טוענת שכוונ לפס קידושין למו כלום הוא ומ"כ דברי מהר"ם פחדווה תמוהין ורחים שהכי' מהר"ם פ' שכופת הדיינין ההוא דחמר לחברי' סב לי מחה זוזי דחוזסחיך מ"ל להדי"ם חוג חייתי דחוזסים ופרעים חמר רבח כל המוחר לה פרעתי לויתי כחלו חומר לה פרעתי דמי וידוע דהלכה' כרב' הי' כיון דחמרה להדי"ם אם כן הוחה שלא שחקה בו ואף אם תעיזון מפחה שחק' בו חיבה להמנת שכל אין רחים לריך דכאן אף שחמו יודעין שלא כוונה לשחק אסי לא מהני כל שלא רלחה העדים ונחשובת ריב"ם פי' רס"ו מוכח כהדי' דלא כוותיה דהא נם אם כפרה החפה למעיין אם ואסיה כחב לבטל הקידושין מחחר שהעדים לא רחו חותה: (ח) לחמת במינו. משמע שאם היה מודה שטעה וקבלה לפס קדושין מהני אף שהחזר לר ור"ח לרחות חותה ממש ופיין בר ב"ס ס"ו ה' עדות ובח"מ סי"ט לר"ח שהחזר נ"ל נקדושין נ"ב מהני בלא רחי וכ"ל כמדכי כי לעיין דריש ומקיימה ק"ל קידושין דומה לד"מ ופיין סימן י"ח בעיד כיעור ק"ל דכפיין דריפה ומקיימה כמו בד"ב אף על גב לפיין ליוף לשמוע מינו מלא חבש' כיון דלא חמרו כותחי שמפה מ"ה לחמת במינו ופיין כד"מ ופיין כי' מ"ס מ"ם כזה: יד מ"ל דו"ח. ב"ב בהשב"ח והריב"ם ופיין כדק כיון דחמר' בן שמון סי' י"ז והב"י בס"ח אף ע"ג לחסור על בפלה בעיני דו"ח סם הטעם משום טיעון חו משום דין מרומה שברי החפה מכחפה כניה וב"ב נחמר'

פנמ' קנהדרין דכ"ע ס"ל כ' הרמב"ם שם פ"ד כמיתרת דרב שפם שם ה"ד פ"ז ע"ב ולפ"ז רב נחמן מודם בשבועי עדות דתוריית כמ"ש הסום, שם ופשוט כנמ' שם דף כ"ח ע"ב :

ביאור הגר"א

כלום ופרכה מולקים ע"ז כמ"ש בפ"ב יבמות ומה הנה לקיום שטרות דרבנן אבל הרמב"ם כתב דלפ"ז ליה כלום דהא ביקושי ליה כלום דשמא מתני בלא דעת' ומ"ש בכתובות כ"ט ב' הוה אזיר ימא כו' שאלינהו לבקרי כו' וכ"ש לא ידע כזה"ז ואינה שטר והוי מפי כתבם ועמ"ש סי' ל"ט ס"ו ול"ח ס"ה כו' ול"ט ס"ב והנמ"ר כ' כשם ר' שיחה דאפי' בשטר מקוים וכ"כ כדיני חיטו כלום ממ"ש בסוכה פ"ב דכתובות יפה כח העדים מכח השטר ש עדי' שאינהו מת פלוני נהרג כליכי מציחין לח שמעו מל ו יתוב בשטר מת פלוני נהרג בלוכי אין מציחין לח שמעו ויפה כח השטר מכח העדים שהעלוה ול"ב כ' ס"ב כשנים עדים מכחישין זה את זה נאמנת אשה שאומרת שמת בעלה ואין שם עדים אלא אחד ואפי' אשה אחת ואפי' שפחה ואפי' קטן וקטנה ואפי' אשה שהיא חשודה על הקידושין ואפי' אשה שהיא קרובה של אחד מהעדים ואפי' אשה שהיא קרובה של שניהם ואפי' אשה שהיא קרובה של בעל ואפי' אשה שהיא קרובה של אשה ואפי' אשה שהיא קרובה של עדים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובי קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובים ואפי' אשה שהיא קרובה של קרובי

התורה מכל הקרובים מן המת לו מדרך חיבות פסולים מדכריהם מכל כרמב"ן והרשב"א ס"ל דכל הנלמדי מן המדרש הן הן מ"ש כין קרובי מכ כין קרובי המ"מ בשמש וכרי' יהודה כן הרא"ם כתב גם כן שרשים מולקים על הרמב"ם וס"ל דקורכת חיבות מן התורה ופיין כלכרי הרמב"ם

מס"ט מס' עדות ומילך שם ניחר פסולי עדות של תורה ושל דכריהם ופיין כ"י מה שמלת כתוב כת' שקידש כעדים פסולים דהיינו שהפידו פליהם שפצרו על שכופתן להכות ומתקבל פסולם שלא כפניהם ורמה ת' להתיר החשה ומלקו פליו ונזרו פליו נידוי שיחזיר מסורתתו מכמה טפעים פיין שם כי כ"מ לדיעה : (יג) כופין אותו ליתן גט . כרמב"ם כתב כופין אותה ליקח גט ושוה פשוט שהיא לסורה להכשה כלה גם מאחר שהני עדים כהקידשה יכולין לומר לה ידעתי כמה נתחייב לכוף אם כוה מוכן שפט שהיא וכבר קידשה קדושי תורה : (יד) כחשוד על העריות וכו' . כמה פסרם נדול יש כין כת של פרוה ממש לחשוד כשלמת שמתייחד פם פעריות דכחשוד כשלמת נרחה שהיו רק פסול מדרכנן דהיינו לאו מפורש כתורה רק שהוה חשוד לאותו דכר אבל אם כת של פרוה ממש ויש פדים כדכר שאת (סנהדרין פז"ב דף כ"ו) הוה פסול מדאורייתא ומיהו לדעת קלת פוסקים הפוסקים כרב נחמן שם אף כת של פרוה ממש מאחר שילדו תוקפו כשר לעדות רק כעדות לחשה נקרא חשוד מדרכנן : (טו) כין לפני קידושין . מלכון זה משמע דוקא לעדות קידושין או נידושין פסול אבל להפיד לחשה שאת כשלה כשר להפיד דלא נרע מעכד ושפחה אבל רש"י פ' לחפוקי לומר מת כשלה : (טז) כנון לפני מוסיס . כלו' שהחלת היה כחוכם ופוסן כרצון שחשכר לכם למלט ופוכדים פ"ו כרצון : (יז) י"א מיישכין לקידושין וכו' ויש מקילין . כמפיין כנוף התשובה ירחה דלא פליבי מהדדי והרב מהר"ם פחדווה חלו היה נחלק פל הרב מהרי"ט מינן היה מביא דכריו אך הכל לפי הפניו והמפיין נר פ התשובה של מהר"ם פחדוה . מיבי דמומר כלא נרחה כימני מהרב והוכיח סופו פל תחלתו שחזר לסורו מ"ש לנבי מומר כזה לא חמרי' היה שמת הרכר התשובה כלכו אבל מי שחזר לאחר כך כתשו' חמריכן הוכיח סופו פל תחלתו דלכו הי' תמיד לשמים והממיר והמקיל שניהם לדכר פ' נתכוונו ופיין שם כתשו' מהרמ"ם מביא כשם התשובה רמ"י כנרשת ספרים דיהן דהחשוד מסיכן לפיולי : (יח) אבל בקידושי דרכנן . נגוף התשו' מכואר דמייירי כמי שקידש כת קטנה שלא כפני אכיה כפני פדים פסולים מדרכנן שאין כאן חשש קידושי תורה כל זמן שלא נתרצה אחר כפירוש ע"כ אין מוסכין לך דוסין אפילו כפסולי עדות דרכנן :

אין קידושין כה) (כ) אבל בפסולי יא] עדות סו) דרבנן או בעדים שהם ספק פסולי תורה אם רוצה לכנום(כא) יז חוזר ומקדש בעדים כשרי ואם לא רצה לכנום צריכ' גט מספק (כב) כו) ואפי' כפרה האשה ואומרת לא קדשתני יח (יג) כופין אותו ליתן גט וכן דין כל קדושי ספק אם רצה לכנום חוזר ומקדש ודאי ואם לא רצה ליכנום צריכה גט ממנו מספק ט כ כז) ואם עמד אחר וקידש הרי זו מקודשת לשני מספק וצריכ' גט משניהם או מגרש ראשון ונושא שני אבל לגרש שני ולכנום ראשון ל לא : הגה כ ויד) כח) (כב) השחוד כל סז) המריות אע"פ שאין עדים שבא על המכוה (כד) רק שחשוד כפומא (תוס' והרא"ש) פסול לעדות מכה כא (טו) כין (טו) לענין קידושין כין לענין גירושין (הרמב"ם) כט) התקדש לפני פסולי עדות דאורייתא מכח רשפחו (טז) כנון לפני יז) פנוסים או כאר רשעים (יז) י"א פייסינן לקדושין כב דילמא חזרו כתשובה (ר"י מיקן סי' י"ח וכ"כ כא"ם כשם רש"י) ל) ויש מקילין (כ"י ומהר"ם פדוושה סי' ל"ז) לא) מיהו אלו החשודים שהזכרנו להמיר מכח יראה ופ"ה לכם למלט על נפשם ובלאפה מקיימים המצות הם כשרים לעדות (ריב"ש סי' י"ח) לב) י"א הא דאמרי' המקדש כפסולי עדות דרכנן חוששין לקידושין היינו כקידושי דאורייתא כג (יח) (כה) אבל בקידושי יח) דרכנן ופדים פסולים מדרכנן אין חוששין לקידושין כלל (כ"י כשם הרשב"ץ כשחובה) :

קידושין של אחר ועי' ר"ם ט"ו וכתכו כתשובת רמכ"ן סימן קכ"ה דהכי"ת ס"ל כמקדש לפני פסולי דרכנן אין חוששין לקדושין משום כל המקדש פ"ד דרכנן הוה מקדש . ומזה רחיה לתשובה הנ"ל דמכ"ם חוששים קדושין של אחר דהא להכי"ת אין חוששין כלל לקדושין ואם הפדים מכרו של שכופת כיטוי כי הכי' כשם מ"כ אסי' לר"ת דפוסל לעדות מ"מ היכו פוסל אלא מדרכנן ופי' כחי"ם סי' ל"ד וכן אם נתקכל לעדות מדאורייתא היכו פוסל אלא מדרכנן כ"כ רמכ"ן ז"ל ואין לדעם לומר כמו שכתכו מהרי"ט כאכן העזר סי' ל"ג דכיון שהפדים כלא כרכה ובלא שום עדות כלל אלא שהוחזקו כך כין הכריות כמו שהוחזקו כך כין הכריות כמו שהוחזקו כך כין הכריות כמו

ד: ח ל' ישור ממפה יכיוה דף לו ע"ב ומתירתה דהתי בר מחי' שם דף קיב ע"ב. ●ויש לציל כי' ח פעיף ב ב משנה קדושין דף ב ע"ב ג בריישה כתובות דף מג ע"ב ד הכתים וכו' הרמ"ם שם דהן הן ה' ייחוד כי' הן ידי ביאה ד' פי' הרמ"ם כיתפיס תלוים קדושי שטות לאו כלום היל ונמי ועכל לשם קדושין דקי ל דהן תדם עושה בעילתו בעילת זנות ה הכא שם דף ב ע"ב ו כדאמר

ביאור הגר"א

מג א קטן שקידש וכו' ב) תו כ"ב. עכ"ח: נ) ילם ד כו' כ"מ ב גמ' ה"ב ובי' ואמרי' לעיל כי' ח פעיף ב ובי' ואמרי' לעיל כי' ח פעיף ב ובי' ואמרי' לעיל כי' ח פעיף

מד קדושי חרש שוטה וקטן עריות וחייבי לאוין ובו יב סעיפים:

א חרש וחרשת אינם בני קדושין מן התורה א) בין נשאו כיוצא בהן בין חרש שנשא פקחת בין חרשת שנשאת לפקח [א] ב) אבל חכמים (ב) תיקנו להם נישואין ג) כ לפיכך אם בא פקח א וקידש אשת חרש הפקחת הרי זו מקודשת לשני קידושין גמורים ונותן נט ב (א) (ג) והיא [ב] (ג) מותרת לבעל החרש:

ב ג [ג] ג (ד) שוטה ושוטית אין להם קדושין לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים ד) לא שנא עם כיוצא בהם לא שנא עם פקחים: הגה (ב) ה) ודוקא שוטה גמור ד מכל מה דפתו מ) לגולה פ"פ שהיה דלא וקלוטה הרגה (ר"י בשם הרמ"ה) וכן פתים טיפה ופתים לגול ולא ידעו הפת שהוא פומד נדפתו מוכשת לקידושין (ג"ז שם):

ג ד שיכור שקידש קידושיו קידושין אפילו נשתכר הרבה ה ואם הגיע לשכרותו של לוט אין קדושיו קדושין ה (ג) [ד] ו ומתיישבין בדבר ג) זה:

ד (ה) סרים שקידש [ה] בין סרים חמה ג) בין ו סרים ז אדם ס (ו) וכן איילונית שנתקדש הוי קדושין ז (ד) ט ז) וי"א [ו] שאיילונית ודאית ד) אינה מקודשת:

ה י ח) טומטום ט) ואנדרוגינוס או שקידשו (ה) או שקידשם איש קידושיהם ספק ח וצריכין גט מספק ט

י) וי"ח דאנדרוגינוס ודמי זכר (פור כסף המוס והרמ"ס):

המקדש

מד א וקידש אשה מרס הסקמת. לכאורה נרמ' ס"ס אם סקה קידש אשה מרשת וכה סקה מחר וקידש אותה תוספין קדושין של שני כמ"ס לעיל בשנים שקדשו לשני פדיס קר כיס מדרכנן: ב וטיה מוחרת לבעלה. אפ"ג אם נירש החרש ונשאת לסקה אז אפי' לחרש מסורה לבעלה כמ"ס כפי' מ"מ כאן לא נתנו לא יחרשו ולא יחרישו ולא יחרישו עוכר כוכבים ומשמר ואין לנו לחוש בנזירות של דבריהם ה"ה שם נ ממילא דמי בר מינן שם ד נ"ז שם מכריחת ו עירובין דס"ה ע"א ה שם מכריחת כתב ה"ה מפני שהוא נערות המסורה כתב רבינו ומתייבמין וכו' ג נ"ז שם לפי על נב הוא ד"ה ומייבי לאוין הא קיימין ן קדושין ח פכין במייבי לאוין כמ"ש לעיל ס' ו"ח ס"ב ס"ה ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"יב ס"יג ס"יד ס"טו ס"טז ס"יז ס"יח ס"יט ס"כ ס"כא ס"כב ס"כג ס"כד ס"כה ס"כו ס"כז ס"כח ס"כט ס"ל ס"לא ס"לב ס"לג ס"לד ס"לה ס"לו ס"לז ס"לח ס"לט ס"מ ס"מא ס"מב ס"מג ס"מד ס"מה ס"מו ס"מז ס"מח ס"מט ס"נ ס"נא ס"נב ס"נג ס"נד ס"נה ס"נו ס"נז ס"נח ס"נט ס"ס ס"סא ס"סב ס"סג ס"סד ס"סה ס"סו ס"סז ס"סח ס"סט ס"ע ס"עא ס"עב ס"עג ס"עד ס"עה ס"עו ס"עז ס"עח ס"עט ס"פ ס"פא ס"פב ס"פג ס"פד ס"פה ס"פו ס"פז ס"פח ס"פט ס"צ ס"צא ס"צב ס"צג ס"צד ס"צה ס"צו ס"צז ס"צח ס"צט ס"ק ס"קא ס"קב ס"קג ס"קד ס"קה ס"קו ס"קז ס"קח ס"קט ס"קי ס"קיא ס"קיב ס"קיג ס"קיד ס"קטו ס"קטז ס"קיז ס"קיח ס"קיט ס"קכ ס"קכא ס"קכב ס"קכג ס"קכד ס"קכה ס"קכו ס"קכז ס"קכח ס"קכט ס"קל ס"קלא ס"קלב ס"קלג ס"קלד ס"קלה ס"קלו ס"קלז ס"קלח ס"קלט ס"קמ ס"קמא ס"קמב ס"קמג ס"קמד ס"קמה ס"קמו ס"קמז ס"קמח ס"קמט ס"קנ ס"קנא ס"קנב ס"קנג ס"קנד ס"קנה ס"קנו ס"קנז ס"קנח ס"קנט ס"קס ס"קסא ס"קסב ס"קסג ס"קסד ס"קסה ס"קסו ס"קסז ס"קסח ס"קסט ס"קע ס"קעא ס"קעב ס"קעג ס"קעד ס"קעה ס"קעו ס"קעז ס"קעח ס"קעט ס"קפ ס"קפא ס"קפב ס"קפג ס"קפד ס"קפה ס"קפו ס"קפז ס"קפח ס"קפט ס"קצ ס"קצא ס"קצב ס"קצג ס"קצד ס"קצה ס"קצו ס"קצז ס"קצח ס"קצט ס"קק ס"קקא ס"קקב ס"קקג ס"קקד ס"קקה ס"קקו ס"קקז ס"קקח ס"קקט ס"קקי ס"קקיא ס"קקיב ס"קקיג ס"קקיד ס"קקטו ס"קקטז ס"קקיז ס"קקיח ס"קקיט ס"קקכ ס"קקכא ס"קקכב ס"קקכג ס"קקכד ס"קקכה ס"קקכו ס"קקכז ס"קקכח ס"קקכט ס"קקל ס"קקלא ס"קקלב ס"קקלג ס"קקלד ס"קקלה ס"קקלו ס"קקלז ס"קקלח ס"קקלט ס"קקמ ס"קקמא ס"קקמב ס"קקמג ס"קקמד ס"קקמה ס"קקמו ס"קקמז ס"קקמח ס"קקמט ס"קקנ ס"קקנא ס"קקנב ס"קקנג ס"קקנד ס"קקנה ס"קקנו ס"קקנז ס"קקנח ס"קקנט ס"קקס ס"קקסא ס"קקסב ס"קקסג ס"קקסד ס"קקסה ס"קקסו ס"קקסז ס"קקסח ס"קקסט ס"קקע ס"קקעא ס"קקעב ס"קקעג ס"קקעד ס"קקעה ס"קקעו ס"קקעז ס"קקעח ס"קקעט ס"קקפ ס"קקפא ס"קקפב ס"קקפג ס"קקפד ס"קקפה ס"קקפו ס"קקפז ס"קקפח ס"קקפט ס"קקצ ס"קקצא ס"קקצב ס"קקצג ס"קקצד ס"קקצה ס"קקצו ס"קקצז ס"קקצח ס"קקצט ס"קקק ס"קקקא ס"קקקב ס"קקקג ס"קקקד ס"קקקה ס"קקקו ס"קקקז ס"קקקח ס"קקקט ס"קקקי ס"קקקיא ס"קקקיב ס"קקקיג ס"קקקיד ס"קקקטו ס"קקקטז ס"קקקיז ס"קקקיח ס"קקקיט ס"קקקכ ס"קקקכא ס"קקקכב ס"קקקכג ס"קקקכד ס"קקקכה ס"קקקכו ס"קקקכז ס"קקקכח ס"קקקכט ס"קקקל ס"קקקלא ס"קקקלב ס"קקקלג ס"קקקלד ס"קקקלה ס"קקקלו ס"קקקלז ס"קקקלח ס"קקקלט ס"קקקמ ס"קקקמא ס"קקקמב ס"קקקמג ס"קקקמד ס"קקקמה ס"קקקמו ס"קקקמז ס"קקקמח ס"קקקמט ס"קקקנ ס"קקקנא ס"קקקנב ס"קקקנג ס"קקקנד ס"קקקנה ס"קקקנו ס"קקקנז ס"קקקנח ס"קקקנט ס"קקקס ס"קקקסא ס"קקקסב ס"קקקסג ס"קקקסד ס"קקקסה ס"קקקסו ס"קקקסז ס"קקקסח ס"קקקסט ס"קקקע ס"קקקעא ס"קקקעב ס"קקקעג ס"קקקעד ס"קקקעה ס"קקקעו ס"קקקעז ס"קקקעח ס"קקקעט ס"קקקפ ס"קקקפא ס"קקקפב ס"קקקפג ס"קקקפד ס"קקקפה ס"קקקפו ס"קקקפז ס"קקקפח ס"קקקפט ס"קקקצ ס"קקקצא ס"קקקצב ס"קקקצג ס"קקקצד ס"קקקצה ס"קקקצו ס"קקקצז ס"קקקצח ס"קקקצט ס"קקקק ס"קקקקא ס"קקקקב ס"קקקקג ס"קקקקד ס"קקקקה ס"קקקקו ס"קקקקז ס"קקקקח ס"קקקקט ס"קקקקי ס"קקקקיא ס"קקקקיב ס"קקקקיג ס"קקקקיד ס"קקקקטו ס"קקקקטז ס"קקקקיז ס"קקקקיח ס"קקקקיט ס"קקקקכ ס"קקקקכא ס"קקקקכב ס"קקקקכג ס"קקקקכד ס"קקקקכה ס"קקקקכו ס"קקקקכז ס"קקקקכח ס"קקקקכט ס"קקקקל ס"קקקקלא ס"קקקקלב ס"קקקקלג ס"קקקקלד ס"קקקקלה ס"קקקקלו ס"קקקקלז ס"קקקקלח ס"קקקקלט ס"קקקקמ ס"קקקקמא ס"קקקקמב ס"קקקקמג ס"קקקקמד ס"קקקקמה ס"קקקקמו ס"קקקקמז ס"קקקקמח ס"קקקקמט ס"קקקקנ ס"קקקקנא ס"קקקקנב ס"קקקקנג ס"קקקקנד ס"קקקקנה ס"קקקקנו ס"קקקקנז ס"קקקקנח ס"קקקקנט ס"קקקקס ס"קקקקסא ס"קקקקסב ס"קקקקסג ס"קקקקסד ס"קקקקסה ס"קקקקסו ס"קקקקסז ס"קקקקסח ס"קקקקסט ס"קקקקע ס"קקקקעא ס"קקקקעב ס"קקקקעג ס"קקקקעד ס"קקקקעה ס"קקקקעו ס"קקקקעז ס"קקקקעח ס"קקקקעט ס"קקקקפ ס"קקקקפא ס"קקקקפב ס"קקקקפג ס"קקקקפד ס"קקקקפה ס"קקקקפו ס"קקקקפז ס"קקקקפח ס"קקקקפט ס"קקקקצ ס"קקקקצא ס"קקקקצב ס"קקקקצג ס"קקקקצד ס"קקקקצה ס"קקקקצו ס"קקקקצז ס"קקקקצח ס"קקקקצט ס"קקקקק ס"קקקקקא ס"קקקקקב ס"קקקקקג ס"קקקקקד ס"קקקקקה ס"קקקקקו ס"קקקקקז ס"קקקקקח ס"קקקקקט ס"קקקקקי ס"קקקקקיא ס"קקקקקיב ס"קקקקקיג ס"קקקקקיד ס"קקקקקטו ס"קקקקקטז ס"קקקקקיז ס"קקקקקיח ס"קקקקקיט ס"קקקקקכ ס"קקקקקכא ס"קקקקקכב ס"קקקקקכג ס"קקקקקכד ס"קקקקקכה ס"קקקקקכו ס"קקקקקכז ס"קקקקקכח ס"קקקקקכט ס"קקקקקל ס"קקקקקלא ס"קקקקקלב ס"קקקקקלג ס"קקקקקלד ס"קקקקקלה ס"קקקקקלו ס"קקקקקלז ס"קקקקקלח ס"קקקקקלט ס"קקקקקמ ס"קקקקקמא ס"קקקקקמב ס"קקקקקמג ס"קקקקקמד ס"קקקקקמה ס"קקקקקמו ס"קקקקקמז ס"קקקקקמח ס"קקקקקמט ס"קקקקקנ ס"קקקקקנא ס"קקקקקנב ס"קקקקקנג ס"קקקקקנד ס"קקקקקנה ס"קקקקקנו ס"קקקקקנז ס"קקקקקנח ס"קקקקקנט ס"קקקקקס ס"קקקקקסא ס"קקקקקסב ס"קקקקקסג ס"קקקקקסד ס"קקקקקסה ס"קקקקקסו ס"קקקקקסז ס"קקקקקסח ס"קקקקקסט ס"קקקקקע ס"קקקקקעא ס"קקקקקעב ס"קקקקקעג ס"קקקקקעד ס"קקקקקעה ס"קקקקקעו ס"קקקקקעז ס"קקקקקעח ס"קקקקקעט ס"קקקקקפ ס"קקקקקפא ס"קקקקקפב ס"קקקקקפג ס"קקקקקפד ס"קקקקקפה ס"קקקקקפו ס"קקקקקפז ס"קקקקקפח ס"קקקקקפט ס"קקקקקצ ס"קקקקקצא ס"קקקקקצב ס"קקקקקצג ס"קקקקקצד ס"קקקקקצה ס"קקקקקצו ס"קקקקקצז ס"קקקקקצח ס"קקקקקצט ס"קקקקקק ס"קקקקקקא ס"קקקקקקב ס"קקקקקקג ס"קקקקקקד ס"קקקקקקה ס"קקקקקקו ס"קקקקקקז ס"קקקקקקח ס"קקקקקקט ס"קקקקקקי ס"קקקקקקיא ס"קקקקקקיב ס"קקקקקקיג ס"קקקקקקיד ס"קקקקקקטו ס"קקקקקקטז ס"קקקקקקיז ס"קקקקקקיח ס"קקקקקקיט ס"קקקקקקכ ס"קקקקקקכא ס"קקקקקקכב ס"קקקקקקכג ס"קקקקקקכד ס"קקקקקקכה ס"קקקקקקכו ס"קקקקקקכז ס"קקקקקקכח ס"קקקקקקכט ס"קקקקקקל ס"קקקקקקלא ס"קקקקקקלב ס"קקקקקקלג ס"קקקקקקלד ס"קקקקקקלה ס"קקקקקקלו ס"קקקקקקלז ס"קקקקקקלח ס"קקקקקקלט ס"קקקקקקמ ס"קקקקקקמא ס"קקקקקקמב ס"קקקקקקמג ס"קקקקקקמד ס"קקקקקקמה ס"קקקקקקמו ס"קקקקקקמז ס"קקקקקקמח ס"קקקקקקמט ס"קקקקקקנ ס"קקקקקקנא ס"קקקקקקנב ס"קקקקקקנג ס"קקקקקקנד ס"קקקקקקנה ס"קקקקקקנו ס"קקקקקקנז ס"קקקקקקנח ס"קקקקקקנט ס"קקקקקקס ס"קקקקקקסא ס"קקקקקקסב ס"קקקקקקסג ס"קקקקקקסד ס"קקקקקקסה ס"קקקקקקסו ס"קקקקקקסז ס"קקקקקקסח ס"קקקקקקסט ס"קקקקקקע ס"קקקקקקעא ס"קקקקקקעב ס"קקקקקקעג ס"קקקקקקעד ס"קקקקקקעה ס"קקקקקקעו ס"קקקקקקעז ס"קקקקקקעח ס"קקקקקקעט ס"קקקקקקפ ס"קקקקקקפא ס"קקקקקקפב ס"קקקקקקפג ס"קקקקקקפד ס"קקקקקקפה ס"קקקקקקפו ס"קקקקקקפז ס"קקקקקקפח ס"קקקקקקפט ס"קקקקקקצ ס"קקקקקקצא ס"קקקקקקצב ס"קקקקקקצג ס"קקקקקקצד ס"קקקקקקצה ס"קקקקקקצו ס"קקקקקקצז ס"קקקקקקצח ס"קקקקקקצט ס"קקקקקקק ס"קקקקקקקא ס"קקקקקקקב ס"קקקקקקקג ס"קקקקקקקד ס"קקקקקקקה ס"קקקקקקקו ס"קקקקקקקז ס"קקקקקקקח ס"קקקקקקקט ס"קקקקקקקי ס"קקקקקקקיא ס"קקקקקקקיב ס"קקקקקקקיג ס"קקקקקקקיד ס"קקקקקקקטו ס"קקקקקקקטז ס"קקקקקקקיז ס"קקקקקקקיח ס"קקקקקקקיט ס"קקקקקקקכ ס"קקקקקקקכא ס"קקקקקקקכב ס"קקקקקקקכג ס"קקקקקקקכד ס"קקקקקקקכה ס"קקקקקקקכו ס"קקקקקקקכז ס"קקקקקקקכח ס"קקקקקקקכט ס"קקקקקקקל ס"קקקקקקקלא ס"קקקקקקקלב ס"קקקקקקקלג ס"קקקקקקקלד ס"קקקקקקקלה ס"קקקקקקקלו ס"קקקקקקקלז ס"קקקקקקקלח ס"קקקקקקקלט ס"קקקקקקקמ ס"קקקקקקקמא ס"קקקקקקקמב ס"קקקקקקקמג ס"קקקקקקקמד ס"קקקקקקקמה ס"קקקקקקקמו ס"קקקקקקקמז ס"קקקקקקקמח ס"קקקקקקקמט ס"קקקקקקקנ ס"קקקקקקקנא ס"קקקקקקקנב ס"קקקקקקקנג ס"קקקקקקקנד ס"קקקקקקקנה ס"קקקקקקקנו ס"קקקקקקקנז ס"קקקקקקקנח ס"קקקקקקקנט ס"קקקקקקקס ס"קקקקקקקסא ס"קקקקקקקסב ס"קקקקקקקסג ס"קקקקקקקסד ס"קקקקקקקסה ס"קקקקקקקסו ס"קקקקקקקסז ס"קקקקקקקסח ס"קקקקקקקסט ס"קקקקקקקע ס"קקקקקקקעא ס"קקקקקקקעב ס"קקקקקקקעג ס"קקקקקקקעד ס"קקקקקקקעה ס"קקקקקקקעו ס"קקקקקקקעז ס"קקקקקקקעח ס"קקקקקקקעט ס"קקקקקקקפ ס"קקקקקקקפא ס"קקקקקקקפב ס"קקקקקקקפג ס"קקקקקקקפד ס"קקקקקקקפה ס"קקקקקקקפו ס"קקקקקקקפז ס"קקקקקקקפח ס"קקקקקקקפט ס"קקקקקקקצ ס"קקקקקקקצא ס"קקקקקקקצב ס"קקקקקקקצג ס"קקקקקקקצד ס"קקקקקקקצה ס"קקקקקקקצו ס"קקקקקקקצז ס"קקקקקקקצח ס"קקקקקקקצט ס"קקקקקקקק ס"קקקקקקקקא ס"קקקקקקקקב ס"קקקקקקקקג ס"קקקקקקקקד ס"קקקקקקקקה ס"קקקקקקקקו ס"קקקקקקקקז ס"קקקקקקקקח ס"קקקקקקקקט ס"קקקקקקקקי ס"קקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקל ס"קקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקס ס"קקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקע ס"קקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקקקקלד ס"קקקקקקקקקקקקלה ס"קקקקקקקקקקקקלו ס"קקקקקקקקקקקקלז ס"קקקקקקקקקקקקלח ס"קקקקקקקקקקקקלט ס"קקקקקקקקקקקקמ ס"קקקקקקקקקקקקמא ס"קקקקקקקקקקקקמב ס"קקקקקקקקקקקקמג ס"קקקקקקקקקקקקמד ס"קקקקקקקקקקקקמה ס"קקקקקקקקקקקקמו ס"קקקקקקקקקקקקמז ס"קקקקקקקקקקקקמח ס"קקקקקקקקקקקקמט ס"קקקקקקקקקקקקנ ס"קקקקקקקקקקקקנא ס"קקקקקקקקקקקקנב ס"קקקקקקקקקקקקנג ס"קקקקקקקקקקקקנד ס"קקקקקקקקקקקקנה ס"קקקקקקקקקקקקנו ס"קקקקקקקקקקקקנז ס"קקקקקקקקקקקקנח ס"קקקקקקקקקקקקנט ס"קקקקקקקקקקקקס ס"קקקקקקקקקקקקסא ס"קקקקקקקקקקקקסב ס"קקקקקקקקקקקקסג ס"קקקקקקקקקקקקסד ס"קקקקקקקקקקקקסה ס"קקקקקקקקקקקקסו ס"קקקקקקקקקקקקסז ס"קקקקקקקקקקקקסח ס"קקקקקקקקקקקקסט ס"קקקקקקקקקקקקע ס"קקקקקקקקקקקקעא ס"קקקקקקקקקקקקעב ס"קקקקקקקקקקקקעג ס"קקקקקקקקקקקקעד ס"קקקקקקקקקקקקעה ס"קקקקקקקקקקקקעו ס"קקקקקקקקקקקקעז ס"קקקקקקקקקקקקעח ס"קקקקקקקקקקקקעט ס"קקקקקקקקקקקקפ ס"קקקקקקקקקקקקפא ס"קקקקקקקקקקקקפב ס"קקקקקקקקקקקקפג ס"קקקקקקקקקקקקפד ס"קקקקקקקקקקקקפה ס"קקקקקקקקקקקקפו ס"קקקקקקקקקקקקפז ס"קקקקקקקקקקקקפח ס"קקקקקקקקקקקקפט ס"קקקקקקקקקקקקצ ס"קקקקקקקקקקקקצא ס"קקקקקקקקקקקקצב ס"קקקקקקקקקקקקצג ס"קקקקקקקקקקקקצד ס"קקקקקקקקקקקקצה ס"קקקקקקקקקקקקצו ס"קקקקקקקקקקקקצז ס"קקקקקקקקקקקקצח ס"קקקקקקקקקקקקצט ס"קקקקקקקקקקקקק ס"קקקקקקקקקקקקקא ס"קקקקקקקקקקקקקב ס"קקקקקקקקקקקקקג ס"קקקקקקקקקקקקקד ס"קקקקקקקקקקקקקה ס"קקקקקקקקקקקקקו ס"קקקקקקקקקקקקקז ס"קקקקקקקקקקקקקח ס"קקקקקקקקקקקקקט ס"קקקקקקקקקקקקקי ס"קקקקקקקקקקקקקיא ס"קקקקקקקקקקקקקיב ס"קקקקקקקקקקקקקיג ס"קקקקקקקקקקקקקיד ס"קקקקקקקקקקקקקטו ס"קקקקקקקקקקקקקטז ס"קקקקקקקקקקקקקיז ס"קקקקקקקקקקקקקיח ס"קקקקקקקקקקקקקיט ס"קקקקקקקקקקקקקכ ס"קקקקקקקקקקקקקכא ס"קקקקקקקקקקקקקכב ס"קקקקקקקקקקקקקכג ס"קקקקקקקקקקקקקכד ס"קקקקקקקקקקקקקכה ס"קקקקקקקקקקקקקכו ס"קקקקקקקקקקקקקכז ס"קקקקקקקקקקקקקכח ס"קקקקקקקקקקקקקכט ס"קקקקקקקקקקקקקל ס"קקקקקקקקקקקקקלא ס"קקקקקקקקקקקקקלב ס"קקקקקקקקקקקקקלג ס"קקקקקקקקקקקקקלד ס"קקק

מלקין לוחו ואם סוח זכר ודמי למה מין מלקין לוחו ד"ל ימוד שמני לניכח ח"ד כ"כ בפריסה מיכו ניבל' דכמור מין מיוסב : ו ואין רמוי לפסות כן כהב המניד כיון שמיני רמוי לניהה ולה למיסה לפיכת הרמב"ם כמ"ש בסימן ס' נס יש לחוש שמא ינע בנפרה : יא כרי זו ק דעת קדושין נמוריס.

פיין מ"ש ר"ם ע"ו ומכ"ם המקדש אשה ויש לו אשה אחרת אפ"נ דפוסר על מר"נ ס"ז מקודשת ד"מ ונרת יכמ' בכלל מיסורי לאוין ופיין סי' קס"ב ונרת ערו' סיה אשת אח שלא במקום מצוה ומחייבי כריתות סיה ואיתוסס' בהן קדושין ונרת יבמ' שחי ומ"ם חון מיבמה וכו' המפס סוה מקום דכתיב לה תהיה אשת המת המוכ' ואין מסוקס' מי שלאו אחת וקדושין מוסס' כה לו לה תה'כיתו דאין בה כויס וקדושין אין מוסכין בה ס"ם : יב ואפי' זרעו . משמע דקאי על מ"ם דקדושי קדושין נמורי'הס וכן מסתבר כיון דמומרת דיכה כישראלית אפ"ם בחשאה ישראלית סיה מ"כ כולד ממנה הוא ישראל ודיכו כמומר אפי' אם סיה סריס כיותר מ"ם הוי כפכויס הכא על ישראלית והולד כמות' וכן כ' בח"מ וכן נר שחזר לפורו וקידם קדושין נמורין הן כמ"ם כי"ד ס' רס"ח: יג פכו"ס. היינו כותי שקידם אפ"נ דאמרי"ק דאין קידושי כותי כלום לפי שאין בהן ישראל ולפי שהן עובדי כוכבים ומזלות ולפיכך אפי' בא על ישראלית בקידושי ביאה אינה מקודשת ולד ממנו אינו ממזר אלא כשר ואפי' הכי אסרו חכמים לישראל לישא בת כותי ולא לישא כותית ואפי' לשפחתה ואפי' לשפחת ישראל ואפי' לשפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת שפחת כותי ואפי' לשפחת כותי ואפי' לשפחת ש

היא סנויה: (טו) או מנרש רחמון ומשם שני. כרמ"ם ונטור כתבו ג' מנרש רחמון ומשם דהם יהיה הכני לנרש משם רחמון ולא מיירו שמא יתמרו שהרחמון מחזיר נרושתו שיתמרו דניהו קידושי רחמון וקידושי הכני לא חלו ועוד קף אם ניהם רחמון תפסר דתין בו חיסור ד"ת להחזירה לחתר שנשתה מחתר דלא היתה ג"ל נמורם תלל כר רחמון דהת חיכם עליה רק תפס וכפין שנתחתר לעיל סי' זה נבי תפת מרם: (טז) או חולץ או מייבם ותין כתן תפת שני מתים דממ"נ תיל' מקודשת רק לתחד מהם כדתיתת בניטין קף כ"נ ע"ח ופ"ב עיין שם:

מח (א) תפס"י תלת שלח הסבלונ'כפרי' לכתו' משמע שתין כתן פרים רק שהם מודים שהלח לה סבלונות ויש לדקדק תם שהם מודי' בסבלונות ותינם מודי' בקידוש' למה לה נתמ' הפה שתתר הוה הפה שהתי' וכ"ל דהוי כמנו במקום פרים ותין לומר דמירי שלח היו פרי' כשפת נתיל' וכשפת שלוח היה פרים (הגי"ה וכן משמע קלח מדלח קתמר וי"ח תפס"י שלח רתו פרים) דזה תפי' לרשת רש"י חוששין כמנוח' כסמוך בשפיק זה ופיין בת"ה סי' ר"ז כ' מתחר שמוכג לקדם קודם סבלונות לפי' ר"ח כטופן תמורת המוכג תפי' כמינו תיכו לתתן. (ב) ויש לחוש לבני הסירושים להחמיר. בפי' ר"ח יש שני מומרות שתל"ד פרים בסבלונו' ונם מוסתין למיפוע שמא נתקדשה בכר כמ"ש לפני זה ולפי מ"ש נם לרש"י ח"ל רק פרים בשלוח לה בנתינת הסבלונות: (ג) תם פי' בהדיח שמולם לנם סבלונות ותם פתר מעשה תהנה וחכא תו כיולא בו מוסתין לקידושין ופי' שם כמכרי"ק: (ד) שהחתן שלח לכלה. כלומר ותין ל' חתן וכלה מורה על קידושין דנם משודך ומשודכת נקרתים חתן וכלה כל' הפולם: (ה) י"א דכל סבלונות בשלח מיד תחר הסידוכין יום תו יומים. כמפיין בניף כחשובה יראה לתין למדין מכלל זה רק שהוה כתב כן בנדון שלו מטעמים שכ' בפי' ק"ם וקפ"ח ובמקום נפין

ממירים תרי חומרות חומרת של רש"י וחומרת של הסמ"ג דחוששין לקדושין לפני פ"ח ותם תיכה למיתם שמא קידם חותה כבר מיוסין לקדושין ותם שלח נ' פרים עם פ"ח תין נ' למעשים וכיוצ בכה"ג. דליכא חשם מקודם ותם שלח לקטנה תחר מות תניה לפי' הום' ים חשם שמא תניה קבל הקדושין ולפרש"י ליכא חשם ודי בסיתון ותם החשה שלחה לו סבלונות לפרש"י ליכא חשם ולחוש' ים חשם. חדושי מהרי"ט. ותם תכי החתן שלח לחוש' ים לח ב שמא כמו כבר קידם חותה ולפרש"י ליכא חשם ביוצ"ם פי' תפ"ט ותם נשכחו שיחתו זה תת זו ותח"כ שלח סבלונות ים לנדד להקל דמשתמ' סומך תת עלמו על השכוחה ותינו מקדם חותה ותם פכחו ק"ם שיחתו זת"ז ושלח סבלונות מיירי. ח"ה. ותם תינו מוחן כשלמו הסבלונות ים נ"ב כ"מ כמ"ש לקמן. ותם שלח נשכח לפרש"י ליכא חשם לתין מקדים נשכח ונ"י פירושים בתחרת דמסכלי ובדר מקדימים תלת דוקא בתחרת ליכא חשם לתין מקדימים נשכח ונ"י פירושים בתחרת דמסכלי ובדר מקדימים תין מוסתין שמא קידם חותה שלח סבלונות תלת דוקא בתחרת דמקדימים ובדר מסכלי זה תינו תלת סבלונות ים חשם כשלמת ותלת חזקה נמורה ותלת חשם כרוב מקד"י ותם פ"ב פי' ר"ז ובספקין מבואר יותר ותלת בתשובות מהרשד"ם פי' י"ז וכ"מ למ"ש לקמן: ב תפ"ם ברוב וכו'. בתשובות מהריק"ש סורם ק"ע מדקדק בדברי הרמב"ם שהוה כל' הממבר מ"ם מקום שהנהו וכו' משמע הרוב פוסין לח נקרת מנהג הדר כתב רוב תם הפיר תין משלחים סבלונות מ"ה נקרת מקום משלחים סבלונות שהנהו תיכו בחותה הפיר הרוב תין משלח"ם. תיכו כר"ן והמניר לח פ"ל כן בפי' דה"ק הרוב פיירות סביב לחותו מקום משלחים סבלונות מ"ה נקרת מקום שהנהו תיכו בחותה הפיר הרוב תין משלח"ם. תיכו כר"ן והמניר לח פ"ל כן בפי' הרמב"ם תלת שיתין למיפוע ממש מיפוע פיר זו כשל סביבות מ"מ מוסתין למיפוע והטפם דמוסתין כתן למיפוע כ' הרמ"ם משום חומר' ח"ת תייבי למיפוע כמו נטנע כמים שתין להם סיף דרוכם מתים תייבי' נ"ב למיפוע תפר תין מתים משום חומרת ח"ת וכר"ן כתב הטעם רוב שנות ע"ם המכנ לח נקרת רוב כי מנהג פשוט להשתנות ופ' כחום' וכמלחמות: ג תפ"ם תלת שלח כסבלונות כעדים. סיימו לפי' מוכסת מוסתין לזה ותם כם תיתרים דשלח סבל ות ותומרים תלת פי' לשם קידושין מחתיר כ"ח תפי' תם ליכא פרים תלת כוחה סיכם וכן הוה משמעות הנ"ם כשמוך מ"ם תפי' תמרו שניהם שלח קידם חותה יכולים לו' ולא תלת שלח סבלונות לח תמרי' כתפ"ם משמע דוקא סיכה דרוב מקדשים וכ"מ תין נלמנים לו' דלא שלח לשם קידושין תפ"נ דתיתר להו תינו יכולים לו' ולא תלת סבלונות לח תמרי' תינו תמירת המנהג תבל סיכה דרוב מסבלי' וכ"מ נלמנים כתינו כהכ"ל ויל"ל הרשב"ם שהביתי כפי' ס"ל נ"ב כת"ה וכיומו שב' תם לח פי' פרים והוה תחרת דמסבלי וכ"מ תין כתן בית מיחום ופ' נב"י וכדי"מ וכ"מ מ"ם נזה ולפעת הת"ם דברים פשוטים הם היכא דליכא פרים תיש להו תינו תו נתחרי דמסבלי וכ"מ נלמנים כתינו מבת"כ נתחרי דמקדשי וכ"מ תין נלמנים כתינו כ"ב הנ"ז ופוסק כן לפי זה ח"ת לו' דמיירי כתן דהם תמרו דהלח סבלונות ולח היה קידושין דהת הם נלמנים ותם מיירי דתמרו דהיה קידושין מפרש' מוסתין לקדושין ותפשר דמיירי נתחלה דהלח סבלונות ולח תמרו בחותו זמן דלח היה תם קידושין תו תם תומרים נת"כ דלח היה לנם קידושין תין נלמנים כי לח תמרי' תינו למפרש וכמדוש מהרי"ט כ' נמי דנלמנים לו' דהלח סבלונות ולח היה לנם קידושין ותם סוח תמר דהלח סבלונות לנם קידושין וכיון ג"כ תומרת דלח תלת תומרת דלח תלת סבלונות לנם קידושין ותם ג] הטלישי ותין כן לו' כתן דהיה תנם מוכרת לתת ג] הטלישי ותין כן ממ"ש ותיה מקודשת תלת לתחד מ"ם:

מה א כבלונות. בפנם הוה לפרש"י מיסיתין שמא הסבלונות הם הקדושין לף פ"ג דלח היו מתנסקים נפניני קדושין ולח תמר כלום שמותן לנם קדושין מ"מ יש תנם קדושין כיון שהיה נמר סידוכין ופיין פימן כ"ז שם הניתה בהג"ה ננם כמ' תם לח נתן לחנה נתנת קה והם תומרים שהיה כוונתם לנם קידושין תוכנים לנם קידושין. ולתוספת לח תמרי' דהסבלונות הם הקדושין תלח בתנם הוה שמא קודם לזה קידם תותה ויש כתה ל"מ כין מ"ש רש"י לפי' תום' ותכתוב בקילור. לפרש"י בתנם הוה דקידם תותה בהסבלונות ולפרש"י לפי' תום' ותכתוב בקילור. לפרש"י בתנם הוה דקידם תותה בהסבלונות לכן תין לחוש תלי"ב כשהלח פ"י פרים תכל נלח פרים תין תנם ולחוש' לפיכן תם שלח נלח פרים יש לחוש שמא קידם תותה כבר. ותם הוה תומר דקידם תותה בהסבלונות תו ליכא תנם של תוס' דהא הוה טופן טובתו ותומר דקידם תותה בהסבלונות ולח קודם לכן תפר"י פי' ל'. ותם הסבלונות היו שתולים לנם סבלונות ל"ח לתנם של רש"י דקידם תותה תם הסבלונות תם ותם שתולה תם ע"ת וליכא תנם שמא קידם תותה כבר תין תוכנין לתנם דרש"י כי לח תמרי חומרות חומרת של רש"י וחומרת של הסמ"ג דחוששין לקדושין לפני פ"ח ותם תיכה למיתם שמא קידם תותה כבר תין תוכנין לתנם דרש"י כי לח

ס"ל תפי' ניהם לנם קידושין ל"ל כיון דקדושין של הרחמון תוסם מדתורייתת ל"ל קדושין תחרים ותם יש לו כמה כסים לחת מהן תלים בתם: ית: ה בת תורין תיכה סוטרת שתר הלרות כתלים על זו ולח מכפי' תחר בשחרור דתיכה דתיכה ספיק הוה תם נתרו הקדושין תלח תם' קודם השחרור תכ"ם היה גרוש משתר הנשים שהם להה הכח פליה תין תיב תיכה תוסם מדתורייתת ול"ל כן תה סיטרת וכ"כ כת"ם: יז תו מנרש רחמון. בטור תית' תחר מנרש משמע תפי' תם נשני מנרש תותה מותר' לרחמון ול"ח שמא יתמרו דהרחמון נירש תותה ופכשיו מחזיר נרושתו דהכל יודעים שתין קדושין בלו היו קדושין מפלייתי' ומ"ם כתן כת"ם דהרחמון מנרש כתב פ"ם מ"ם נבדק בניח דמיישינן כמה יתמרו ופ"ם ותם קדמה שני תתי חחד קודם השחרור ותחד לתחר ממנו מותרת לתת ג] השלישי ותין כן לו' כתן דהיה תשם מותרת תלת לתחד ם:

מה א כבלונות. בפשם הוה לפרש"י מיסיתין שמא קודם הקדושין לף פ"ג דלח היו מתנסקים נפניני קדושין ולח תמר כלום שמותן לנם קדושין מ"מ יש תנם קדושין כיון שהיה נמר סידוכין ופיין פימן כ"ז שם הניתה בהג"ה ננם כמ' תם לח נתן לחנה נתנת קה והם תומרים שהיה כוונתם לנם קידושין תוכנים לנם קידושין. ולתוספת לח תמרי' דהסבלונות הם הקדושין תלח בתנם הוה שמא קודם לזה קידם תותה ויש כתה ל"מ כין מ"ש רש"י לפי' תום' ותכתוב בקילור. לפרש"י בתנם הוה דקידם תותה בהסבלונות ולפרש"י לפי' תום' ותכתוב בקילור. לפרש"י בתנם הוה דקידם תותה בהסבלונות לכן תין לחוש תלי"ב כשהלח פ"י פרים תכל נלח פרים תין תנם ולחוש' לפיכן תם שלח נלח פרים יש לחוש שמא קידם תותה כבר. ותם הוה תומר דקידם תותה בהסבלונות תו ליכא תנם של תוס' דהא הוה טופן טובתו ותומר דקידם תותה בהסבלונות ולח קודם לכן תפר"י פי' ל'. ותם הסבלונות היו שתולים לנם סבלונות ל"ח לתנם של רש"י דקידם תותה תם הסבלונות תם ותם שתולה תם ע"ת וליכא תנם שמא קידם תותה כבר תין תוכנין לתנם דרש"י כי לח

(יח) תו מנרש רחמון. עכ"ם כ"ק יז מ"ב תם ק"ושה שני תחים ת' הוסם סתרוך וח' תחר השחרור ימתו מוסרי ב ת בנ' כ': וכנלעין ס"ע דהנר"ע תינר זצ"ל כ"כ הדין מפורש בפ"ש לקמן פ"ם קע"ד סכ"ל:

הגהות רע"א

ג] (ליה יז) מוסרה. לחה הנ'. כ"כ כן הדין מכורש בפ ש לקמן פ"ם קעו:

ביאור הגר"א

כב) ת' מנרש כו'. כמ"ש פ"ש ב': בנ) ותם יו'. כמ"ש כמהכי' דיבמות כ"נ ב':

כה א) תע"פ יו'. עכומ' שם ד"ה ה"נ ור"ח כו' כ"ה נ"ו הנלחוים: ב) ת יש כו'. כפי' תום' שם ד"ה תוכיון כי דלפיר"ם דוקא נעדים כ"כ כו' מ ב ק"ב ונרמ"י שם ה"ה תוכיון לכבלונות כו': נ) תקום שנה ו כו'. שם תכבלי יהדר כו': ד) ר"ל כי כו'. וכ"מ בנמ' שם וכי קמבר כבלונות תדעתת כו' ושם ד"ה תת מנת מתיכת כו' הת נשלמת כו' וע"שכ"ת ור"ן מייתו קו' הום' הכ"ל וכ' הר"ן וכ"ם דנקטינן כהומרי שני ס וז"ם כהנ"ה ולכן כו' ויש כו': ה) וכ"ז כו' וכ"ם כו'. כמ"ש ר' ת' ותי' דיניה ל' ובפק ה"ב כו' תי"ד ל' לתכה כו': ו) וכ"ז מיירי כו'. רמ"י שם ד"ה הל"ל ועפ כ' שם ד"ה תוכיון וכמ"ש ר' ת': ז) ר"ל דכל כו'. ממ"ש בפמ"ה כ"ג ת' מ"ד תם ממ"ש רמ"ל כו' והנטפ תיתר דמק שם כו' רמ"ל כו' ותנטפ מיירי שלא יהיו ותם יכול ס ב דוקין כ' ת' ותכתוב כו' כהתי תתרת כו' מ"ל כ"ג דשדך בפרהכיה למה יקדש בלילעת וכ"ם דל"ת שיהי תדוכין קודם כיוכין ר"ת וזהו לפי' תו' הכ"ל והנלחוים וע' מהרי"ק סם סי קי"ע:

פתחי תשובה

(יח) תו מנרש רחמון. עכ"ם כ"ק יז מ"ב תם ק"ושה שני תחים ת' הוסם סתרוך וח' תחר השחרור ימתו מוסרי ב ת בנ' כ': וכנלעין ס"ע דהנר"ע תינר זצ"ל כ"כ הדין מפורש בפ"ש לקמן פ"ם קע"ד סכ"ל:

הגהות רע"א

ג] (ליה יז) מוסרה. לחה הנ'. כ"כ כן הדין מכורש בפ ש לקמן פ"ם קעו:

סימן מה (א) פרים שנהגו לשלוח כו' מה שיש לדקדק בלשון סעיף זה אכתוב בס"ם וזה בענין מחלוקת חם הקדושין וזהו בסקום דסקדשי ואח"כ מסבלים ולר ח החשש כיון שמסבל והוא באתרא דמקדשי והדר מסבלי חיישינן שמא בבר קדש' והלכו העדים לפ"ה וכתב הפר' נ"ם דלרש"י אין חשש אלא אם (חשש) [צ"ל שלחה] בעדים דאלו בלא עדים אין שייכות קדושין וכתב סהרי"ק שורש כ"ח יאפי' קר א' לא סהני ולר"ח אפי' אם לא שלח בעיים הסבלונות חיישי' שמא בבר קידש בעדים ומסילא אם יש עדים שלא קידש ולא שלח לקידושין בבר אין חשש מכח הנהו סבלונות עוד יש שלוחא בין רש"י לר"ח בנירסא דלרש"י ברוב מסבלי תחל' אולינן לקיל ולר"ח דוקא באם כולו מתא מסבלי החל' לא חיישינן אבל אם הסיפוס בקדשין ת"לה חיישי' למיפוס שהם חיפרת א"א ובקנת דפור כחופרא של שני הסירושין הגלו וכתב הרשב"א בתשו' הביאה כ"י דלשני הסירושין אין חשש כחיפת סבל"ת אע"ב שיוך תחל' דאל"כ לא הנחת בת לאבר"ם אביני דאין זה נזהרות כלקבל דורון סיר איש או שלוחו עוד יש נ"ם בין רש"י לר"ח ד רש"י אם איסר בפי' בשעת הסבלונות שהוא שולח אותם לשם בעדים נ"כ שלא קדש' קודם לכן ת"ח נפי' ואפשר לייישב דר"ל שלא היו שם עדים בין השידוכים לסבלונות ואם כן ליכא למיחש דקרשה בבר ונם הוא באתרא דסבלי והם א כ נם ליכא למיחש דלמא קדשה בסבלונות אלו לרש"י דלא חיישינן למיפוא כנ"ל לייישב דבריו אבל נם זה אינו נראה דלמא בזה הלכתא כר"ח דחיישינן למי' ופא וחייינן לסבלונות כרש"י כי אין חדינים תלוים זה בז ונוכל להחסיר בשתים עכ"ל ומ"ש ל"ל כתב דכיון דסבלי איכא (לפרש"י) וכל היכא דליכא עדות לא חיישינן כלל לשום לעז והנה דחקו סאד בפי' הדברים ובאמת הם כפשוט. לפי סה שהוכחנו בסיפוס סקדשי והם יש להקל בלא עדים אלא הם נאמנים נם הרשב"א מיירי בוה דם ש באתרא דסבלי והם פירושו דרוב האתרא כך אבל הסיפוס סקדשי והם וכיון דליכא עדים בסבלונות אין חשש כלל לדלרש"י אין חשש כיון דאין עדים לא שייך קידוש ומכח סבלונות דאין קידושין בלא עדים ול"ח ג"כ אין לחוש שמא קדש' בבר כיון דאין עדים בבלונת הם שאפי' ואפי שלח הפה שהחיי בפה שאפר שלא הי' כאן קידושין כלל וזה דוקא ב יפוס סקדשי והם כנ"ל נכון ועיקר להלכ' ולפפש' בס"ד ו איתי לפו"ח ז"ל להחסיר אפי' באין עדים כלל אלא הודאת פיהם לחיד ש להחסיר ולא נחית לפה שוכר ו: [ג] דרך מקרה פ' כל שאין מקפיד לקדש תחלה מחמת שאין מאמין לה הסבלונות אלא מקדים לקדש תחמת ש א ההדרם האמ' כן הוא בסהרי"ק סי' קי"א: [ד] אבל לא שדוכין דא"כ כ"א יאפר על כל שנוי' שכשם שרוכין שלח וזה אפי' לר"ח כפו שכ"כ בשם הרשב"א: [ה] וכל היכא דחייש' אפי' אחרו שניהן

פורי

זהב

כ"ל וכתב מהרש"ם שם וכתוספי מהריי"ב מתריך כזה : ח יום או יומים . במהרי"ק דף קמ"ח כתב הטעם דשם היתה' דקידם לזות' מחר שידוכין הי קול להדבר כשלמ' כשמתיקן הדבר י"ל שגמר בשכח הדבר כל יום או יומיים לא בכתה הדבר וסיימו לפי' תוספת ליכא תכתי ים למזם שמא שכבו קידם מות' שם הכבלות' מיהו שם כ' לף לפירש רש"י מכתי ים דקידם מותה שם הכבלות כיון דלא נתן כשלמו כמאי דמיתה לגמרי דקידם מותה שלא פ"י שליח דלית' דקידם מותה היה מקדם כשלמו דמיתה לגמרי ולכאורה קשה לך מייתב הוא כל הסוגי' דשלח פ"י שליח ומיישבין לגרסי' דקידם מותה בכבלות ואשתר לחוק ולייתב כשרוצה מקדשה וכ"מ מיישבין שמא קידם מותה לפי' שליח ' וצ"ע ' ולפי"ז לגרסי' דקידם מותה בכבלות מקדשה

יכנים פעמו לידע מנהג המקומות דלולי ים מיעוט דמקדשי וסדר מכבלי ופירן בתשובת מהרי"ק מ"ש על דברי מהר"ם :

מו (א) שמקדשה היום לפלוני כפיר זו . כתחיל כאן כל דברים . מ' כפיר היום ולא תתמול . נ' לפלוני ולא תקדשה לאבר ולא תתקדש ולא תסתכל . ד' כפיר זו ולא כפיר לתת ובכיס נקט רק ההפך מהמחוקה דלעומה לכל שם שמעו וכו' תתקדש היום וכו' דהיינו להכא והרב בסנ"ה הוסיף כ' דברי' שתם פיר לאר' ודבר הרציפי דהיינו תתמול ולא היום לא הוזכר ואפשר כיון דשנרות דולקות ומע"ת מוצעות ודמי מקדשה היום דאין פוסקין שמחת מירוסין ע"י קידושין של תתמול : (ב) ותימרות מקדש' סלונית. לא הולרך שהנשים יתמרו לפלוני כפיר הזאת רק שהנשי' יתמרו שתם מקדש' סלונית והקול יולא מתוך דבריהם שמקדשה לפלוני כפיר הזאת ושם ג' שתמרו דהא כיום המירוסין פוסין הכשמה : (ג) וכן שם תמרו מקדשה כתם. לפי מה שפרשתי לא קאי זה על הנשים היולאות ממקו' שנרות דולקות רק קאי על המולאי' הקול כשתמרו סלונית מקדשה שתם אין זה קול ברור וכן שם יולא הקול שמקדשה כפיר לתת אין זה קול הנשים אינם רגילות לא לפיר ולא סלונית וכן סוף כ"ה : (ד) לאינו כמו שתת מירוסין אף שכאן כ"ה : שמעו להדיא דבלא שתת מירוסין אף שכאן שנים שמעו מפי שנים שהלכו להם למד"ם אין זה קול ולא משמע כן מדברי שאר הפוסקי' ופירן בכ"מ ע"ש בשם הרב מהר"ל מפרש"י (ה) שמעו מפלוני שמקדשה פלונית ולא נתכוין אם נם בקול זה נרין שיהא הקול שמתקדשה לפלוני ובפיר זהאת או ש

יא אם יש להסתפק . וכן כ' הסור בכל מלי אין מוסגין לקול אפי' לא נתכוין
לשם שלא היה ס"ס או שהיה קטן תלינן תמן לקולא טיטו אם ילא הקול
שקידש בחצן קל תלינן שלא היה ס"ס כמה שכ' כס"ם שקידש בחילפא
דחומלא וכן אם ילא קול שקידש פ' מבני סלוני הוא קטן תלינן
תמן שסקטן קידש אותו כ"כ כרי"ו וכס"ג
אפשל נב דקי"ל דמיטיגיגמא ס"ס כמקום
אחר ולא תלינן לקולא מ"מ נקול לא
מחמירי' כזה ופליג עסי מקול אלוני וכ"י
כתב דהרמב"ם ס"ל נמי כדיעות הללו
דתלין לקולא שרי קטן או שלא היה
ס"ם וכטיר לא משמע כן דהא סביא
דברי הרמב"ם כל סלונתא על דיפה
קמייתא כאחר הקשה הכ"י בשלמו נם
קשה למה השמיט הרמב"ם דיוס הללו
ויותר משאחר דברמב"ם ס"ל בסוגי מיירי
שלא הקול דאתקדשה לאחד מבני סלוני
או בחילתא ואח"כ נאחרי שלא היה ס"ס
אבל אי ס"ס או אפשר דאפי' בחילתא
אחרי הקול דאתקדשה לאחד מבני סלוני
מחמירי' כזה ופליג עסי מקול אלוני וכ"י
כתב דהרמב"ם ס"ל נמי כדיעות הללו
דתלין לקולא שרי קטן או שלא היה
ס"ס

נפלה כאן ונלע"ד שהיא זוכה לו גרושה אין מוסיפין לה להוציאה מבעלה ככאן וס"ה שם נתחרסה ליזרעל אינה נאכלת נט כדי שלא תתנגה על בעלה כיוצא תחתיו מיין בכ"מ: (יז) מיהו שם היא מודה בקול ממש חס"ק כיון שהיא מודה שקידשה בכר שויתה לנפשה מחיבה לגיסור' בגירוף הקול הרחבון ואף שהקול לא היה קול נמור וכ"כ בכ"מ מאחר דאינ' קלה קול מפיקר' דהקידשה מאחר שויתה לנפשה חתיכ' דאיכור' לכל הפחות נם ק"ם התשובה לא מיירי שם שהיה שום קול קודם הקידושין רק שאותו יפקר הוליא קול לאחר קידושי המקדש ר' משה שקידשה בכר וכמ"ש הרח"ם שם וז"ל ופוד אפי' היה קול נמור קלא דאתר בשוקין לא חיישינן כדאית' בפ' בתרא דנ"ש וכו' וכן בנדון זה מאחר שבכר קדשה ר' משה תו לא חיישינן לקלא דנפיק בתר בכי ותיובו קול אחר בשוקין לא היה שם כמו שכתב הרח"ם שם לפני זה וז"ל ואין חשש איסור בשניל קול שהוליא אחד שאין זה קול אלא כדקאמר תלמוד' וכו' אבל אם אמר קידושי פלונית ואיה אומרת לא נרעה מן זה קול פכ"ל וכן אין נרעה דהיה בוונת הרח"ם לפשוט אותה איכור' ואסור לאחור לה (כמ"ש וז"ל דאפילו אם היתה מודה בפני' שקבלה קדושין ממנו לאו כל כמיניה לאסור עלמה על אחר דבר שלא נתברר לה אלא ע"פ עצמה וכו' עכ"ל) דה"ב כוונתו הכי הל"ל כי לאסור אדם מדין' ולא היה שום שיהא מנלה מעלה בכך שהוא מודה בפני' שקבלה קדושין ממנו אלא מדין שהוא נאמן לאסור עלמה ולא עוד אלא אפי' אם היתה מכחשת בדבר ואומרת שלא קבלה ממנו קדושין אלא שהוא מפתה אותה ואח"כ נתקדשה לאחר ואינה יודעת אם קבלה קדושין ממנו אם לאו אפ"ה אסורה לאחר מדין שהוא נאמן לאסור עלמה על אחר ע"פ עצ

ד ז אמרה היא בעצמה נתקדשתי וחזרה ואמרה פנויה אני ס תוך כדי דיבור נאמנת ד) לאחר כדי דיבור אינ' נאמנת ז ס ואם נותנת א] (א) אמתלאה לדבריה (ו) שאמרה ג] כן תחילה כדי שלא יקפצו עליה אנשים שאינם מהוגנים וכיוצא (ג) בזה וראינו בדבריה ממש הרי זו נאמנת ואם לא נותנת אמתלאה או שנתנה ואין בה ממש אינה י נאמנת ואם קדשה אחר הוי ספק קדושין לפיכך נותן לה גט ותהי' אסורה עליו ועל הכל ח (ג) עד שיבוא ס) ארוכה: הגה ב וי א דכל זה מיירי כשאמרה ג] נתקדשתי סתם (ג) אבל אמרה נתקדשתי לפלוני (ד) ט (ד) שוב אינה י) נאמנת לומר פנויה אני דלאו כל הימנה לסוב לו ולהפקיע עצמה ממנו:

מח אמר לה קדשתיך והיא אומרת לא או להפך ובו ז סעיפים:

א (א) א האומר לאשה (א) א קדשתיך והיא אומרת לא קדשתני [א] הוא (א) אסור ב) בקרובותיה (ב) והיא (ג) מותרת בקרוביו:

ב ב קדשתני והוא אומר לא קדשתיך (ד) הוא מותר בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו:

ג ג קדשתיך והיא אומר' לא קדשתני אלא בתי הוא אסור בקרובות

בית שמואל

לה תוס': ז ואם נותנת אמתלא לדבריה. ה"ה אם נתקדשה לאחר ואח"כ נותנת אמתלא מהני כמ"ש בש"ס וכ"כ הרמב"ם והא דמהני תוך כ"ד הע"ג דקי"ל בקדושין לא מהני תכ"ד היינו דוק' כשעושה מעשה ומקדש לא מהני חזרה אפי' תכ"ד אבל אם לא עשתה מעשה רק דברה שנתקדשה נאמנת תכ"ד ועי' פרישה וב"ח בק"א ועי' ס"ס נ"ו:

ח עד שיבוא ארוכה. היינו שיבוא אחד ויאמר אני הוא שקדשתיה כבר והיא מודה לדבריו בזה הוא ואפשר אפי' אינה מודה רק בהעמוד בדבריה האחרונים ותאמר פנויה אני גם כן מותרת לו ופשוט אם בתחלה הזכירה למי נתקדשה ואח"כ חזרה ואומרת פנויה אני שהיא אסורה לכל עד שיבא אותו פלוני או עד שימות. ח"מ. ולולי דברי המגיה הי' נ"ל לפ' לדברי הרמב"ם מ"ש עד שיבוא ארוכה היינו שידוע בעדים שזה הוא הארוס: ט שוב אינה נאמנת. משמע אפי' תוך כ"ד אינה נאמנת וכן אפי' אם נתנה אמתל' אינה נאמנת וכ"כ הר"ן בשם הרא"ה דלא מהימנינן לה בשום מגו אח"כ הודה בדבר ולא ידעתי למה לא תהיה נאמנת תכ"ד דהא קי"ל בכל התורה תכ"ד כדבור דמי גם לאחר כ"ד אם נותנת אמתל' ומכחשת אותו למה אינה נאמנת במיגו דגרשתני כ"כ ח"מ ויותר מכתב' דאיירי אחר כ"ד בזה כתב הר"ן דאינה נאמנת אפי' אם נותנת אמתל' מטעם דהר"ן לטעמיה דס"ל האשה האומרת גרשתני אינה נאמנת לינשא לאחר מ"ה אפי' אם מכחשת אותו אינה נאמנת להפקיע זכותו ואינה נאמנת במגו דלא הוה אמרה דהיא מקודשת כיון שהי' אחר כ"ד או הוי מיגו למפרע ולא אמרינן מיגו למפרע ומיגו גרשתני נ"כ לא אמרינן משום ס"ס' אם אומרת גרשתני אסורה לאחר:

מח א קדשתיך. היינו כאומר קדשתיך בפני ב' עדים כ"כ הטור ומשמע אם אמר סתם קדשתיך יכול לפרש דבריו שקידש א] בלא עדים וע' תשובת

חלקת מחוקק

נ"כ לא תנשא לכתחלה מאחר שהיא אינה יודעת כלום גם הרא"ש סתם דבריו ולא הביא דעת התו' ומסתמי' שלא סבירא כאן דעתם בפ"ס להחמיר לכתחלה: (ג) עד שיבוא ארוסה. כלו' שיבוא א' ויאמר אני הוא שקדשתיה כבר והיא מודה לדבריו שזה הוא ואפשר אף שלא תודה רק בהעמוד בדבריה האחרונים ותאמר פנויה אני והוא אומר אני הארוס שלך נ"כ מותרת לו ופשוט הוא אם בתחלה הזכירה למי נתקדשה ואח"כ חזרה ואמרה פנויה אני שהיא אסורה לכל עד שיבוא אותו פלוני או עד שימות: (ד) שוב אינה נאמנת לומר פנויה אני. מסתם הלשון משמע בין תוך כדי דיבור בין לאחר כדי דיבור באמתלא וכ"כ הר"ן בשם הרא"ה לא מהמנינן לה בשום מיגו אח"כ הודה בדבר ולא ידעתי למה לא תהיה נאמנת תוך כדי דבור דהא קי"ל בכל התורה תוך כ"ד כדבור דמי וגם לאחר כ"ד אם נותנת אמתל' ומכחשת אותו בפניו למה אינה נאמנת במיגו דגרשתני כדין אשה שמקבלת קדושין מאחר בפני בעלה:

מח (א) האומר לאשה קדשתיך. בטור כתב קדשתיך בפני פלוני ופלוני משמע אם אמר סתם קדשתיך יכול לפרש דבריו שלא בעדים וכ"כ הרא"ש בתשו' על סנגס של ראובן באמרה קדשני ראובן אין בדיבורה כלום עד שתאמר קדשני ראובן בפני ב' עדים ויש להסתפק באולי דוק' בפלגש הנ"ל פסק כן אבל אשה ומכ"ש ת"ח היודע שאין קדושין בלא עדים אם אמר סתם קדשתיך נכתמ' כדין קדושין קאמר ואינו נאמן לומר אח"כ שהי' בלא עדי'

ביאור הגר"א

הנ"ל ד"ה חרו..יהו כו': ד) לאחר כ"ד. עתוס' שם קד"ס מנין כו':

הגהות רעק"א

א] סימן מו ס"ד ו"ס נוסחת אמתלא כ"כ ס ע"א יער לה ה"א מקודשת והודיה לו ואחר כך חזרה ונותנה אמתלא על הודאתה לא מהני. תשובת מהרי"ט ח"ב:

באר היטב

ס"ג: ט) ארוסה. כלומר שיבא א' ואומר אני הוא שקדשתיה כבר והיא מודה לד ריו שזה הוא ואפשר רק שלא תודה רק שתעמוד בדבריה האחרוני' ותאמר פנויה אני והוא אומר אני הארוס שלך גם כן מותרת לו ופשוט הוא אם מתחל' הזכיר' למי נתקדשה ואח"כ חזרה ואמרה פנויה אני שהיא אסורה לכל עד שיבא אותו פלוני או עד שימות ח"מ ע' ב"ש: י) נאמנת. אפילו הכ"ד ואפילו אם נתנה אמתלא אינה נאמנת. וב"ש כתב דיותר מסתבר דאיירי אחר כ"ד דאינה נאמנת אפילו אם נתנה אמתלאה דהא קי"ל בכל התור' כולה הכ"ד כדיבור דמי ע' אחרונים:

מח א) קדשתיך. היינו כאומר קדשתיך בפני ב' עדים והלכו למדי"ם כ"כ הטור ואם אמר קדשתיך סתם יוכל לפרש דבריו שקדש בלא עדים ע' ח"מ ב"ש:

ב) בקרובותיה. אפילו בעדים מכחישים אותו שווין אנפשיה חתיכה דאיסורא רשד"ס מה"ס סי' ט' והרש"ך בח"ג סי' ל"ס. ואם נשא מקרובותיה כופין אותו להוצי' הרא"ש ס"מ

באר

לא תנשא לכתחלה. הרש"מ מיון בתשוב' סי' נ"ו ומהרי"ט סי' כ"ח: ח) לדבריה. וה"ה אם נתקדש לאחר ואח"כ נותנת אמתלא לדבריה מהני עב"ח בק"א. אם היה עם ע"א שמעיד עליה או ש מר לה ולאו ע"א הא ואמרה כן לא מהני אמתל' מהרי"ט ח"ב סי' א'. הא דמהני אמתלא' היינו שלא עשתה מעשה אלא שאמרה בפיה אבל היכא דעשתה מעשה המוכיח קיום דברי הראשונים אפי' באמתלא אינה נאמנת הר"י הנוי סי' ל"ג וע' בי"ד סי' א' ס"ק ל"ג וסי' קפ"ז יש"ש. לא אשכחן בשום מקום דמועיל אמתלא אלא באתירה לא בחזקה באר שבע דף קי"ז. ושום אדם לא יוכל לסמוך על אמתלא דידיה עד שישאל לחכם שבעירו שיוכל להשיג שאמתלא ראוי' היא ואי אמרה אמתלא שהוא רחוק מן הדעת אסור לקבלה. באר שבע דף קי"ז ע. ולס האב אמר שקדש את בתו ואח"כ נתן אמתלא ע"ל סי' ל"ז. אם כ.בע האב שקדש את בתו או האשה שנתקדשה לא מהני אמתלא מהריב"ל ח"א סי' מ"א. כנה"ג פ"ג ע"ב כ"ס

פתחי תשובה

עדים : (ב) מבקשין ממנו שיכתוב לה נט . לא כתב כמן בדין הכתובה כלום מכוס דפסק לקמן סימן כ"ד דמרומה מ"ן לה כתובה ופ' כתוב וכ"י מ"ס בדין הכתובה : (ג) אין האשה נאסרת בקרוביו מחמת הנט · פ"ם במרדכי פ' המומר דף תרס"ב פ"ח שדעת רבי אליעזר מיי"ם המוזכר שם שהנט מוסרה לכהן וממילי דלסור' נ"ב בקרוביו כדין האומר לה קדשתיך שמבקשין ממנו ליתן נט ואשה בקרוביו ונדולים מחריס נחלקו פליו שם ומחלקין בין נט הצריך לנט שאינו צריך רק לרווח' דמלת' פ"ם ונ"ם דהרא"ם פסק הכיאו לפיל הטור וכפי' כסי' מ"ו ס"ק ט' דלף דהנט היה לרווח' דמלתא מילתא דפשיטא היה שהיא מסורה ליח דין צריך כשם כי היכי דיודע שהנירסא מה יודע שהגירסא לא היו אלא לרווח' דמילת' וכ"ת שלא יכיר שיהא צריכה נט ליכא דשמע בניט' ולא שמע כהכרזה פ"כ משמע לידי' כנ"ד נ"כ נאסרה בקרוביו דהא נם שם בנדון דהרא"ם מבואר בהפוי סוף כלל ל"ה דהשתא ממרה לא קדשתני ופ"ם הצריכה נט ובכר פסק כן הרב בהג"ה לפיל סי' י' סעיף מ' וכאן פסק כהמרדכי ופ"כ זיכה הרב שטרח לבי חרי : (ד) וזה לסור בחשתו . פ' לקמן סי' קפ"ח סעיף ט' דבזמן הזה שים חרס ר"נ שלא לנרש אפי כפ"כ היו נהמן שמחמין לדברי חשתו שמומרת בזיבתה וה"ה בנ"ד נ"ל נ"ב נכם מהרש"ל :

מט (א) וכתב לה כתובה · ומיירי דלא מוכר שם בתובה בכתובתה לו בפשמותיהן שוות ופ' בכ"י : (ב) אין מזרתו כלום ולריכה נם . בכר כתבתי לפיל בסימן ל"ח סעיף ל"ד שדעת רבינו אפרים דחומרת מדרבנן בפלמת מטוס לעז והר"ן הסיג פליו וכתב שאין כן דעת הרא"שות והרמב"ם והטעתיק הכ"י דבריו לקמן סי"ף סי' קל"ד ופ' כנדרים דף פ"ז בדברי הרא"ם שם ובדברי הר"ן פ"ם שם ועיין בתשובת הריב"ם סימן רפ"ז שא דאמרי' בפ' ר"ג תוך כ"ד כדבור דמי מון מפ"ח וקדושין לא בעד המפיד פל קידושין אלא במקדש האשה ומזר כו בתוך כ"ד וכו' אבל בעד המפיד בכלן מוזר בו תוך כ"ד וזה דבר שלא נכתפק בו אדם מפולם פכ"ל ובזה מיושב מה שנתבאר לפיל סימן מ"ז סעיף ד' שמיה לפי שאין אדם מקדש אשה אלא בתוך כ"ד ואם כן אין לומר שהאשה מוזרת ופ' בכ"מ כתוב"ם דבר זה בשם הרא"ש ולא נתבאר שם מי הוא זה שאומר כן ולפי מה שנתבאר לפיל סימן מ"ז סעיף ד' שמיה לפי שאין אדם מקדש אשה אלא בתוך כ"ד ואם כן אין לומר שהאשה מוזרת ופ' בכ"מ כתוב"ם

הוא בין שמת הוא בין שמתה היא ב (א) ו) או שגירשה [א] אין הקדושין חוזרין לעולם ג) אפילו קדשה באלף דינר (ב) הרי הם מתנה גמורה שאין לה חזרה ג ואם היו ג [ב] (ו) קדושי ג) טעות חוזרים המעות (ג) ד ב) וכן אם היתה ד ג) ממאנת ג) ובן אם היו קדושין על תנאי ולא נתקיים התנאי ה (ד) ה ד) וכן אם היו (ס) קדושי ד) ספק ה) (וכ"ז לא מיירי פלא מן התרומין(ה) [נ] מכל מן הנשואין הקדושין

(כ) סוחרין (מהרי"ל סי' ס"ח) :

ב ו המקדש אחותו המעות מתנה (ו) מפני שהכל יודעים שאין קידושין תופסין בעריות ואין זה טועה אלא נמר ונתן לשם מתנה :

ג ז ו) השולח סבלונות לבית חמיו בין מרובין בין מועטין בין שאכל שם סעודת ארוסין בין שלא אכל בין שמתה היא בין שמת הוא או שחזר בו האיש יחזרו הסבלונות כולם חוץ פ] מהמאכל והמשתה (ז) ז) וכן ו) * מעות ובן כלים מועטין ששלח לה להשתמש שם בבית אביה אם נשתמשה בהם ובלו או אבדו אינם משתלמין אבל אם היו קיימים חוזר הכל (ג) ונובה אותם ז) בב"ד שהדבר ידוע שלא שלחם אלא דרך נוי בלבד :

פנה ו ו"פ דפילו נדבר מפכל פ) ומפמה ודברים מופפיס דפין מוזרין דוקפ

להחזיר כמלא דין זה אם הקדושין סדרי ספיק דדינא . ונרחה קטנה שיכולה למחן ויולחת בנע דקי"ל דאסור בקרובותיה כמ"ש לק' סי' קכ"ה מ"י אחר שנשואין אם מחזיר הקדושין ים למוס שיחמרו דיולחת כמילון ומותר בקרובותיה לכן לכ"ם אין הקדושין סדרי

ב מו שגירשה . ל"ל ס"ם מו שגירשה מממת שחסורה לו דהח כשחזר הוח לו היח מייבי נמי שגירשה כ"כ כחי"מ ולמ"ם כשמוך כשם ריי"ו ים לחלק בין חיסור שניות לשחר חסורים : ג קידושי טעות . פיינו מס שבדפת סיטה מכל מס הוח טעות שחין בדפת ס"פה כגון שהקדש לח חחותו סיי מחנה : ד ממחנת . בדפס משום בממל' הקדושין חוסרים בחחותה ומוטב שיחמרו הקדושין חוסרים בחחותה לכן הקידושין חוזרים : ה וכן אם היו קידושי ספק דברי המחבר תמוהי דהח בקדושי ספק לריכה נט מ"ב למה לי חייבי שמת יחמרו קידושי חוסרים בחחותה וכבר מדברי המרדכי ס"פ הלוקח דהח בקדושי ספק לריכה לומר דחין הקדושין חוסרים בחחותה חלח בשחלקו חחיו ומיירי בשחלקו חחיו ומכר לחד מהם חלקו לחחר ונחזר ומכר לחחר ונחזר ומכר לחחר ונחזר ומכר

דכריס שתיעס של קיימ' : (ח) דוקא כשהכל שם המתן . כעור מכוחר דין התכילה אם דוק' שהכל הוא ולא שלומו או אם דוק' שוה דיוכר ושאר דיוכי עיין שם : (ט) תפי' מה שהו' כפין תימו חוזר . כעור מעמע אם שלא דכרי' שפשויין לכלות בעית תניה לריך שתשמש בכסף ואם לא כשתשמש מעמע דמוזרין תף שהכל : (י) שהרי גרמה לו לאכד ממון. מדמה זה לדיני דגרמי ונם גרמ' בנזקין אם הוא דכר הפכיה ורגיל מייב לשלם קנס ופיין כדכרי המ"מ מ"ש כזה ופיין בב"מ ופיין כתשוכת מהרי"ק סוף שורש י' : (יא) חוזר הכל . מעמע תף דכר מהכל וכליס מופסיה שכלו לריכה לשלם ואף שחזר בו הוא ונקשה אם המניפה מלידו ואיה ביאתה כרשותו למה תשלם ואהכר דקתי על דעת הסוכר דס"ל כשהכל הפילו אם שכפין תימו חוזר זה כדין לא שייך כאן שהרוסה ולא כמשובתת תך קשה דיש חולקים כזה : יב) דכי היכי דהדרי בהדרי כגלוגות . וה"ה נמה שכלה כנגדים אפי' חזר הוא שומת שליס כמו שכתב הרשב"ם (ח) דוקא כשהכל שם המתן ח) ומז (ט) לפילו מה שהוא כפין תימו חוזר אבל אי לא הכל שם חוזר הכל (שם מ טור) פ (ג) חזרה ג) היא בה חוזר הכל ואפילו המאכל והמשקה נותנת [ד] דמיו י בזול דהיינו שאם היו דמי המאכל והמשק ששה משלמת ד כ ט) ואם היה מנהג המדינה שיעשה כל אדם סעודה ויאביל לריעיו או יחלק מעו' לשמשים ולחזנים וכיוצא בהם ועישה כדרך שעושים כל העם וחזרה בו ז משלמת ג] הכל (י) [ה] שהרי גרמה לו לאבד ט) ממון ח י) והוא שיהי' לו י) עדים כמה הוציא יא) (יו"ל דכ"ז פיירי כשה שכלם לשתר מירושין ס אבל קודם מירושין [ו] לשתר (ד) בידוכין (יא) חוזר הכל) (כ"י פ' מי שמת וכ"כ הריטב"א) יב) ד] ויש מוקשים (כ"י כשם הרשב"ם) : ד ל יג) הכשרך בתו לחבירו ושלח לו בגדים ותכשיטין ואחיב [ז] נתבטלו השדוכין וחזר בו החתן או חמיו יחזיר מה ששלח לו (יב) דכי היכי דהדרי יג) סב ונו' דשלח איהו לה הדרי מאי דשלחה איהי לידידי דאומדן דעתא הוא שלא שלחה לו אלא על דעת שיבינסנה לחופה : ה מ יד) ראובן שידך בתו לשמעון בקנין ושבועה והשלישו שטרות ואח"כ אירע [ח] שהמירה (ה) יא אחות יג) המשודכת יכול שמעון לחזור בו ופטור מהקנין ומהשבועה ומחיוב

בסם מה בתשלם היינו אם אכל שליס דיגר אם תמרינן דמוחל שליס מה שעלה וכן מכעי' שבח מהו ופיין כ"י וכן אם אכל שלומו וכשלם אין מולילים ממנה . וכתב בתשובת הרמ"ם שכניה הסור אם כ"ח כלה מנכה הפני כל הסמת. ו"מ בקי"ח שי' דמיירי בשידוכים ולא היה פדיין קדושין מ"ה מנכה כל הסמת ותל"ל דפד כאן לא שייך לשון חוזרת בסת הוא או היא אחר וכן רב סוברת הוא דסתי"ל בירתי תוך שנה או שנתיים דאז שייך חוזרת בסת הוא או היא אחר וכן רב סוברת הוא לאו לשיבוטין ניתן ונישו' כתיבת, כסתי"ם סלובלין סדכתב הפ"ז נופלת כתובת, ותו לא עכד"ה : [ך] דמיו נדמ' לו לאבד ממון זה דעת הרמב"ם והראב"ד הק' ע"ז דנדמא דום לסוכר ודעוני נינ' ולא צמח' שאינו משלם לו ההוצא' כללו של דבר איבוד ממון שבעל הממון עש"ם שוה גורם לו פסור עכ"ל והם"ם תירץ שאינה דום' לזורעים שם הוציא הוצאות כדי להרויה אבל כאן לא ה' כוונתו כדי להרויה אלא כדי להתנהג כמנהג העיר וכיון שהוא נפרך עליו, והיא חזרה בה דין הוא שמשלם וצ"ע עכ"ל ואין חילוק זה כראוי לחלק דבמה חילוק יש בין כדי להרויה או לא להרויה ונלע"ד לחלק דבורינ' אין שם הרגש בשעת התחלת הפעס' דהיינו כשהוא סוכר אשער שדסוכר עצמו לא ידע שורש ההיא רק הוא ואחר כך כשלא צמח או אין הסוכר עכיר מידי דהיינו בשעה שההיזק פורגש אבל כאן בשעה שההיזק פורגש דהיינו בסה שגרם לו הוצאות הוא הגורם להזק אלא בשע' הזק דמתחל' שהי' סבר שלא יחזור בו ה' ניחא ליה באות הוצאות ולא ה' נקרא הזק אלא בשע' שח זר או מתחיל ההיזק (אות) השע' הוא חוזר ועקימת שפתיו בסה שחוזר ה"ל כשע' והוא כמו בירים בשור כתב שפוגען על החזור כי נ' שבועות שלח ולא היו שלו שבקשים סטנו בערם סכום גדול ו"ן והוא השיב הרא"ש שישבע כמה היו שוים וכך ישלם והיינו אם אינן בעין בשעת הפסור סמה שמשלילין עליו והוא מוכרח לשלם והיינו כדאיתא בח"מ סי' ע"ב בדין סיף שנאבד כו' וכן שם כיתן שע"ם בשם הרא"ש בקלקול שנעשי בשדך שהכניסה לקראת חתן : [ך] לאחר שידוכין חוזר הכל ב"י כ"כ בשם ני' ו"ל דבלא קידושין ודאי לא מיקל כלום ואפי' אכל שם ואפי' איבא שידוכין כיון דמצי לפיהדר בהו ולהכי נקט ית חפיו כר' וכ' ב"י ע"ז ואין נרא' כן מדברי הרשב"א בחשו' שאכתוב בסי' זה ע"כ ול"ל תשו' הרשב"א שסביא אח"כ דאם אבי הכלי שלח לחתן בגדים לאחר השידוכין ואח"כ נתבטלו בין שחזר בי החתן בו' בפו שהתיק ח"י בסעיף שאח"ו, דשם מיירי שנתן לו הבגדים בשעת השידוכין ולא בשעת החתנה ומשמע דאפי' הכי אין החתן יכול לחזור בו ולא אמרינן דמחל לו על מה שנתן לו בשעת השידוכין ומשמע נמי דאפי' אכל שם ואפי' איבא שידוכין כיון דמצי לפיהדר בהו ולהכי נקט ית חפיו כר' וכ' ב"י ע"ז שלח לחתן בגדים לאחר השידוכין ואח"כ נתבטלו בין שחזר בי החתן בו' כפו שהתיק ח"י בסעיף שאח"ו,

(ה) דוקא כשהכל שם המתן ח) ומז (ט) לפילו מה שהוא כפין תימו חוזר אבל אי לא הכל שם חוזר הכל (שם מ טור) פ (ג) חזרה ג) היא בה חוזר הכל ואפילו המאכל והמשקה נותנת [ד] דמיו י בזול דהיינו שאם היו דמי המאכל והמשק ששה משלמת ד כ ט) ואם היה מנהג המדינה שיעשה כל אדם סעודה ויאביל לריעיו או יחלק מעו' לשמשים ולחזנים וכיוצא בהם ועישה כדרך שעושים כל העם וחזרה בו ז משלמת ג] הכל (י) [ה] שהרי גרמה לו לאבד ט) ממון ח י) והוא שיהי' לו י) עדים כמה הוציא יא) (יו"ל דכ"ז פיירי כשה שכלם לשתר מירושין ס אבל קודם מירושין [ו] לשתר (ד) בידוכין (יא) חוזר הכל) (כ"י פ' מי שמת וכ"כ הריטב"א) יב) ד] ויש מוקשים (כ"י כשם הרשב"ם) : ד ל יג) הכשרך בתו לחבירו ושלח לו בגדים ותכשיטין ואחיב [ז] נתבטלו השדוכין וחזר בו החתן או חמיו יחזיר מה ששלח לו (יב) דכי היכי דהדרי יג) סב ונו' דשלח איהו לה הדרי מאי דשלחה איהי לידידי דאומדן דעתא הוא שלא שלחה לו אלא על דעת שיבינסנה לחופה : ה מ יד) ראובן שידך בתו לשמעון בקנין ושבועה והשלישו שטרות ואח"כ אירע [ח] שהמירה (ה) יא אחות יג) המשודכת יכול שמעון לחזור בו ופטור מהקנין ומהשבועה ומחיוב

באר היטב

והם"ה נתרום' שחזר נם מפני שתרום שלה נעודו תרום פמה הי' מכה תוהם וסוה מדגר דברים שלא ניתנו לכתוב מהרמ"ם וכנה"נ דף פ"ד ע"ח סעיף י"ח : ח) ומשמה. וכללא הוא . אם לא לכל חוזר הכל אפי' הדר הוא לריכ' היא לשלם דברים העשוי לכלות וכן מאכל ומשמה שהלא לריכה נשום פמות שליס למלמ' שהלא שלם מה שנלו . לא היו דברים העשויין לכלות ומכרה דיוכ כנזקן ומשלמת כשעת הנזילה ואיה פומה שליס . ומלוכות אם נלו משלמת כפי מה שהוא שוי' . ו"ס לכל חו שהם נדיגר לז אם הוא חוזר תמרינן דברי' העשויין לכלות ונו' ממ' . ואם אם דברי' העשויין לכלות ומשתמשת נהם ולא נלו . נעיא דלא תיפשמ' בשים ומין מולילים ממנה . ולא אם אפס הוא מכני לכני פוסקים דס"ל דמכני הפיסה נעיא דלא תיפשמ' . וניכיה וסנכת' כוחתי ממיל ופירש כרש כ"ם היינו מיני לפיפי' וקיטורי נשים. וריי"ו פי' שאם מנעלים ונעיפים לפילו הם נפין מ"ל להמזיר דמוחל נ דתי . ודברי' שתינן עשויין לנל ת ממוייצת להחזיר תפילו מכרה ולריכה לנל' כשפת המכירה ותפילו אם הרויחה נמעות מ"ל ליתן לו כלום . ואם היא חזרה לריכה לנל' דברים העשויין לנלות וגלו . פמות שליס מצוי' . ומעות הוו כדברים העשויין לנלות . ונגדים הכל לפי הענין . והיכ' דהדר ניה ושוף סוף נתפיים והדרה תיהי הוי כהדר מיהו ופטורה מלשלם שתרים יהודה דף פ"ח . וכן כשתה מ' מהם תתרינן נם כן אם אכל מחל ע' ג"ח : ם) ממון . ותינו פומה שליס . ול"ע מ"ם ממשכל ומשמה שליס

בית שמאל

לשלם מה שהלו כמ"ם ר"ם ל"ו כענין הדוני' . לא היו דברים העשוי' לכלות ומכרה דדיעו כנזלן ומשלמת כשעת הנזילה ותיעה פומה שליס ופיין נכ"י . ואם אכל או שתה נדיער אז אם הוא חוזר תמרינן דברים העשוים לכלות ונלו מחל . ואם כם דברים העשוי' לכלות ונשתמשה נהם ולא נלו כפי' דלא תפשט' כם"ם ותין מולילים ממנה ואם אפס הוא מכני לכני פוסקים דס"ל דמכני הפיסה נעיא דלא תיפשט' כמ"ם מ"ה נהמה מקומות ונייהא ופנתה נוודתי ממיל ופירש כרש כ"ם היינו מיני לפיפי' וקיטורי נשים. וריי"ו פי' שאם מנעלים ונעיפים לפילו הם נפין מ"ל להמזיר דמוחל נ דתי . ודברי' שתינן עשויין לנל ת ממוייצת להחזיר תפילו מכרה ולריכה לנל' כשפת המכירה ותפילו אם הרויחה נמעות מ"ל ליתן לו כלום . ואם היא חזרה לריכה לנל' דברים העשויין לנלות וגלו . פמות שליס מצוי' . ומעות הוו כדברים העשויין לנלות . ונגדים הכל לפי הענין . והיכ' דהדר ניה ושוף סוף נתפיים והדרה תיהי הוי כהדר מיהו ופטורה מלשלם שתרים יהודה דף פ"ח . וכן כשתה מ' מהם תתרינן נם כן אם אכל מחל ע' ג"ח : ם) ממון . ותינו פומה שליס . ול"ע מ"ם ממשכל ומשמה שהלא

ביאור הגר"א

ח) ואז תפי' כו'. נעיין סם בעי רבא כלכולוסם כו' ולא תיפ שפא ולקולא דתינן נגנזין טור וכ"ם סם נכל התיבועים דנמ' סם מהו שיכלם שבא כו' שלומו כו' הכל לקולא דתינן נגנזין הכ קילר והר כ"ם ופ"ע כדין פסמיטו דכ"ז ליכא דתכ המניפין וכל הסוגיא נדחים למקנת כנ"ל : ם) ותם היי מנהג כו'. רמ"ם סם כשם רבוסיו שהורו כך וכתב ה"ה תין כשם ריטיב"א והרשב"ם בשובה מ טור כשם תשובת תכין הרח"ם כלל ל"ח

הגהות רעק"א

ב) שם מזיה היה נם מוזר תכל . נ"ב ומה שכתב המנה תם היה לו נדולה מייבת לשלם . תכל תכיה ותמת תין מייבים לשלם ונם לא תמה שנפחייכו לפמדוניה ולא מעיפור נכפי' כ"ת ע"ש ול מלילתה ומתכת . פשוטה נלתנתי ק"י ל"ד :

ג) שם משלמת תכל. נ"ב וכן תם חזר הוא . משלם לה שם בתולתה כפי' רש"י ד"ה ל"ת : ד) שם הנה ויש תולקים . נ"ב עיין תוס' מנן נבורים קיימן ע"נ : ה) ב"ש תוס ז' ועיין ב"ח. נ"ב ע"ם לתם רנ ק"י ל' :

תשובה

ע"ן שם יחיים קנס תלה דהכא ל"ל קלא לעומן נגד המנהג והחזקה שהחתן יתן מהנות דלאבד בפירוש יתן מהנות שהרשם לכם דורון כ"ה ועליה ילהניח רחיה ועוד לבעוא ע"ש : ה) תחום המשודכה. ביו"ד ק' רמ כמ"ו תיפה ות"ה תם לירש בתחום המ"ד. וכן מ"ש שם וכלן תם קלקול המשודך מפיש ר"ה וכ"ם רש קלקול המשודכה. ומ"ש שכה"ע כשם ס"ז ות"ה תם שהה תחום המשודכה והיה ח"ת לו שהיתה פנויה והרגיה כו' תל' זה מנוחר דפנויה מזיכה תלו ולא פרשה לח ול"ע מ"ש קנה. נ"ב כן מוכר במעשה בח' שהלה לבו ניחא כו' לחתר הפס ל"ת שנויה היתה מתי כולי האי רב ספה תתר תכוס פנס משפחה ע"ם ל"ל להעיל דת"ח לח הוי פנס נדול כ"ב דומיא דעזכה דה וזהו שמדייק הע"ז וכ' כל זה הוי פנס נדול. תירו נרחה דיל זה לענין לחוסה תכל המשודכה עלמה מזיכה תפי' לח הרמב יכול לבטל השידוכין ותל"ע שמחמני ב"ח ליד"ה שם ס"ק ל"ה בשם סנ"ם פ' ד"ה תלא יקרל קלקול מעניו נם ל פעם תחר ומכוב דמ"ש מחוחר דאפי' בהעשה זום מ"מ ל"ל דזה דוק במשודכ תכל במשודכה יכול לבטל משום זנות פעם ה' ותל מכניף בחזקת נסולה דאו ם טעמת ופ"ם הוי מקה טעות ע"ל פ' . קז ס"ה תלא אפי' כיהיה תלמנה תו נרושה נמי יכול לבע משום דהוי פנס נדול ודחיה לזה מדברי מהרי"ע בהגיה הס"ע לקמן פ' קטו סק"ב ום לעיין מהרי"ע שם. ועי' שם תו"ה פ' ד"ה נמי בזיה עם משודכתו ותל ם תוסה נסולה והיולת לזיהה תלמנה תו נרושה ם ם כו' יכול לבטל בכה"נ. ול"ע :

פתחי

(נ) תרה היא בה מוחר הכל. ע' בח' הרמ"ז ח"ח סי' תקע"ט: (ד) לאחר שידוכין. הטע' מבואר בב"י דבשידוכין ודאי לא ממל כלום ואפי' תכל שם כיון דתלי למילר בירה ע"ש. וע' בח' סי' רנח מהיר שכ' דתחילת שהבידוכין הם וקנס נע"ח ף ב"י ע"ש מודה דהין תילוק. תך ל"ע תם לא נאמר דלא שייך ענין ו תילא ע"י תכיל' ודאי דהיכו ולא נאמ שפולא תתר על יהם ננהוג כלילה עכ"ל. (ונם מ"כ סי' קכח נמשודך שתם ויורשיו הוצני' וכב"ם כו' וכפ' עלי תרנים שפרש ס"ק יח תדין על נוף הדין של סי' רק על מה שמשו ד תמוכ תל תפי' שלים תיכו כוחם וכזה מיושב דברי תח"מ תלינהו הדין לעשר שמיעת תכל ומ"ע לח שכנה שלים וכפלם מעליו תמיכה הב"ח כו' ועפ"ז ניין שכתב ברי"ח שנשעו בתרומם וקכוחם ומי לא תמיל דניהן תמי' הדני כעשנה כל הנו על תלקוח מעניו תו העניר המוער וכ"מ ת"ל דומה לתירושין שתיכה יולאה תלא נע כו' ולא שמעתי מעולם הורתה יולאת לתלק נזה (כ"ה ת"ל שמיעת ליה דברי הב"ח ת"ל כי הוה מכנה דברינו תמיד) ע"כ נלע"ד המעות נע ן תו מה דלתי מהמניה שהיה נעין נשעה כשמעת המשודכה שתה משודך תחזור ושם ניין כך נלו מ"ת כיון שנשעה שלא נרשותו לריכה לשלם כשעה הולאה תחכם מה שכבר נלה תז לתפרוס כשם נ"ליס והשלם ניין שנלחה נרשות ויכול תניה נ כ נוכנים מזונות שלכל תלו תיכה ימים ויכול"ת"ו ומפורשם ותמר בניירו שתינו נוסן מנעם הבידוך דק כמ"ש נח ה. הנה נעלמת מי שה תזה נדבר תכבלי בעלמה ו תולל והעשנה היא על מה ניתן לידו זה לומר על פנתי כך וכך וזה לומר כמשנה נמורם יפשע המוחזק היפה ויפפר ולא כנענדו

טורי

ס"ל דקידושין לאו לסבוכין ניתן רק שאין להחזיר פפעם שפא יאמרו כו' וזה לא שייך אחר הנשואין ואב כן מהרי"ל קאי אכל הנשואים שבעולם אם פת הוא או היא או נתגרש' ולאו דוקא בפת' תוך שנה או שנתיים מיירי מהרי"ל ד"ה כאן לשונו ולפי דקדוק הס"ו דלא שייך לשון חוזרת בפת הוא או היא אחר זמן רב סוברת הוא דמהרי"ל כיירי תוך שנה או שנתיים דאז שייך חוזרת בפת הוא או היא אחר זמן רב סוברת הוא לאו לשיבוטין ניתן ונישו' כתיבת, כמהרי"ם סלובלין סדכתב הפ"ז נופלת כתובת, ותו לא עכד"ה : [ך] דמיו נדמ' לו לאבד ממון זה דעת הרמב"ם והראב"ד הק' ע"ז דנדמא דום לסוכר ודעוני נינ' ולא צמח' שאינו משלם לו ההוצא' כללו של דבר איבוד ממון שבעל הממון עש"ם שוה גורם לו פסור עכ"ל והם"ם תירץ שאינה דום' לזורעים שם הוציא הוצאות כדי להרויה אבל כאן לא ה' כוונתו כדי להרויה אלא כדי להתנהג כמנהג העיר וכיון שהוא נפרך עליו, והיא חזרה בה דין הוא שמשלם וצ"ע עכ"ל ואין חילוק זה כראוי לחלק דבמה חילוק יש בין כדי להרויה או לא להרויה ונלע"ד לחלק דבורינ' אין שם הרגש בשעת התחלת הפעס' דהיינו כשהוא סוכר אשער שדסוכר עצמו לא ידע שורש ההיא רק הוא ואחר כך כשלא צמח או אין הסוכר עכיר מידי דהיינו בשעה שההיזק פורגש אבל כאן בשעה שההיזק פורגש דהיינו בסה שגרם לו הוצאות הוא הגורם להזק אלא בשע' הזק דמתחל' שהי' סבר שלא יחזור בו ה' ניחא ליה באות הוצאות ולא ה' נקרא הזק אלא בשע' שח זר או מתחיל ההיזק (אות) השע' הוא חוזר ועקימת שפתיו בסה שחוזר ה"ל כשע' והוא כמו בירים בשור כתב שפוגען על החזור כי נ' שבועות שלח ולא היו שלו שבקשים סטנו בערם סכום גדול ו"ן והוא השיב הרא"ש שישבע כמה היו שוים וכך ישלם והיינו אם אינן בעין בשעת הפסור סמה שמשלילין עליו והוא מוכרח לשלם והיינו כדאיתא בח"מ סי' ע"ב בדין סיף שנאבד כו' וכן שם כיתן שע"ם בשם הרא"ש בקלקול שנעשי בשדך שהכניסה לקראת חתן : [ך] לאחר שידוכין חוזר הכל ב"י כ"כ בשם ני' ו"ל דבלא קידושין ודאי לא מיקל כלום ואפי' אכל שם ואפי' איבא שידוכין כיון דמצי לפיהדר בהו ולהכי נקט ית חפיו כר' וכ' ב"י ע"ז ואין נרא' כן מדברי הרשב"א בחשו' שאכתוב בסי' זה ע"כ ול"ל תשו' הרשב"א שסביא אח"כ דאם אבי הכלי שלח לחתן בגדים לאחר השידוכין ואח"כ נתבטלו בין שחזר בי החתן בו' כפו שהתיק ח"י בסעיף שאח"ו,

חכמת שלמה

תף נקדושין מהני ריזרה ח"כ ל"ל כיון דהוי מוכה וס לך לא הוי הפקר כל ובזה תף בקידושין מכ"ד כר"ה ובהיפוי בזה נקיט לי לתה כתב רש"י כיון דמוכה והו"ל דעשה תכולה למה תלה דוקא בדעשה דה"ל לומר כ"עמו דעם הוא תיכו מקיים לקדשה רה כבולו ובידו לחזור נ"כ תו ה"ל לומר דעם יהו דשניהם דעשה ול"ע דוקא דעשה ול"ע בזה הניה ל פרק השוכר את הפועלים מ טור כשם מעוכם תהיו הרמ"ם כלל ל"ה

באר היטב

והם"ה נתרום' שחזר נם מפני שתרום שלה נעודו תרום פמה הי' מכה תוהם וסוה מדגר דברים שלא ניתנו לכתוב מהרמ"ם וכנה"נ דף פ"ד ע"ח סעיף י"ח : ח) ומשמה. וכללא הוא . אם לא לכל חוזר הכל אפי' הדר הוא לריכ' היא לשלם דברים העשוי לכלות וכן מאכל ומשמה שהלא לריכה נשום פמות שליס . ואם הוא עדיין נעין ונלא אם ר"ו למלמ' שהלא כתו הרמב"ם ל"ל לשלם מה שנלו . לא היו דברים העשויין לכלות ומכרה דיוכ כנזלן ומשלמת כשעת הנזילה ואיה פומה שליס . וכנלונות אם נלו משלמת כפי מה שהוא שוי' . ו"ס לכל חו שהם נדיגר לז אם הוא חוזר תמרינן דברי' העשויין לכלות ונו' ממ' . ואם אם דברי' העשויין לכלות ומשתמשת נהם ולא נלו כפי' דלא תפשט' כם"ם ותין מולילים ממנה . ואם אפס הוא מכני לכני פוסקים דס"ל דמכני הפיסה נעיא דלא תיפשט' כמ"ם מ"ה נהמה מקומות ונייהא ופנתה נוודתי ממיל ופירש כרש כ"ם היינו מיני לפיפי' וקיטורי נשים. וריי"ו פי' שאם מנעלים ונעיפים לפילו הם נפין מ"ל להמזיר דמוחל נ דתי . ודברי' שתינן עשויין לנל ת ממוייצת להחזיר תפילו מכרה ולריכה לנל' כשפת המכירה ותפילו אם הרויחה נמעות מ"ל ליתן לו כלום . ואם היא חזרה לריכה לנל' דברים העשויין לנלות וגלו . פמות שליס מצוי' . ומעות הוו כדברים העשויין לנלות . ונגדים הכל לפי הענין . והיכ' דהדר ניה ושוף סוף נתפיים והדרה תיהי הוי כהדר מיהו ופטורה מלשלם שתרים יהודה דף פ"ח . וכן כשתה מ' מהם תתרינן נם כן אם אכל מחל ע' ג"ח : ם) ממון . ותינו פומה שליס . ול"ע מ"ם ממשכל ומשמה שהלא

פתחי

(נ) תרה היא בה מוחר הכל. ע' בח' הרמ"ז ח"ח סי' תקע"ט: (ד) לאחר שידוכין. הטע' מבואר בב"י דבשידוכין ודאי לא ממל כלום ואפי' תכל שם כיון תלי למילר בירה ע"ש. וע' בח' סי' רנח מהיר שכ' דתחילת שהבידוכין הם וקנס נע"ח ף ב"י ע"ש מודה דהין תילוק. תך ל"ע תם לא נאמר דלא שייך ענין ו תילא ע"י תכיל' ודאי דהיכו ולא נאמ שפולא תתר על יהם ננהוג כלילה עכ"ל. (ונם מ"כ סי' קכח נמשודך שתם ויורשיו הוצני' וכב"ם כו' וכפ' עלי תרנים שפרש ס"ק יח תדין על נוף הדין של סי' רק על מה שמשו ד תמוכ תל תפי' שלים תיכו כוחם וכזה מיושב דברי תח"מ תלינהו הדין לעשר שמיעת תכל ומ"ע לח שכנה שלים וכפלם מעליו תמיכה הב"ח כו' ועפ"ז ניין שכתב ברי"ח שנשעו בתרומם וקכוחם ומי לא תמיל דניהן תמי' הדני כעשנה כל הנו על תלקוח מעניו תו העניר המוער וכ"מ ת"ל דומה לתירושין שתיכה יולאה תלא נע כו' ולא שמעתי מעולם הורתה יולאת לתלק נזה (כ"ה ת"ל שמיעת ליה דברי הב"ח ת"ל כי הוה מכנה דברינו תמיד) ע"כ נלע"ד המעות נע ן תו מה דלתי מהמניה שהיה נעין נשעה כשמעת המשודכה שמה משודך תחזור ושם ניין כך נלו מ"ת כיון שנשעה שלא נרשותו לריכה לשלם כשעה הולאה תחכם מה שכבר נלה תז לתפרוס כשם נ"ליס והשלם ניין שנלחה נרשות ויכול תניה נ כ נוכנים מזונות שלכל תלו תיכה ימים ויכול"ת"ו ומפורשם ותמר בניירו שתינו נוסן מנעם הבידוך דק כמ"ש נח ה. הנה נעלמת מי שה תזה נדבר תכבלי בעלמה ו תולל והעשנה היא על מה ניתן לידו זה לומר על פנתי כך וכך וזה לומר כמשנה נמורם יפשע המוחזק היפה ויפפר ולא כנענדו

טורי

ס"ל דקידושין לאו לסבוכין ניתן רק שאין להחזיר פפעם שפא יאמרו כו' וזה לא שייך אחר הנשואין ואב כן מהרי"ל קאי אכל הנשואים שבעולם אם פת הוא או היא או נתגרש' ולאו דוקא בפת' תוך שנה או שנתיים מיירי מהרי"ל ד"ה כאן לשונו ולפי דקדוק הס"ו דלא שייך לשון חוזרת בפת הוא או היא אחר זמן רב סוברת הוא דמהרי"ל כיירי תוך שנה או שנתיים דאז שייך חוזרת בפת הוא או היא אחר זמן רב סוברת הוא לאו לשיבוטין ניתן ונישו' כתיבת, כמהרי"ם סלובלין סדכתב הפ"ז נופלת כתובת, ותו לא עכד"ה : [ך] דמיו נדמ' לו לאבד ממון זה דעת הרמב"ם והראב"ד הק' ע"ז דנדמא דום לסוכר ודעוני נינ' ולא צמח' שאינו משלם לו ההוצא' כללו של דבר איבוד ממון שבעל הממון עש"ם שוה גורם לו פסור עכ"ל והם"ם תירץ שאינה דום' לזורעים שם הוציא הוצאות כדי להרויה אבל כאן לא ה' כוונתו כדי להרויה אלא כדי להתנהג כמנהג העיר וכיון שהוא נפרך עליו, והיא חזרה בה דין הוא שמשלם וצ"ע עכ"ל ואין חילוק זה כראוי לחלק דבמה חילוק יש בין כדי להרויה או לא להרויה ונלע"ד לחלק דבורינ' אין שם הרגש בשעת התחלת הפעס' דהיינו כשהוא סוכר אשער שדסוכר עצמו לא ידע שורש ההיא רק הוא ואחר כך כשלא צמח או אין הסוכר עכיר מידי דהיינו בשעה שההיזק פורגש אבל כאן בשעה שההיזק פורגש דהיינו בסה שגרם לו הוצאות הוא הגורם להזק אלא בשע' הזק דמתחל' שהי' סבר שלא יחזור בו ה' ניחא ליה באות הוצאות ולא ה' נקרא הזק אלא בשע' שח זר או מתחיל ההיזק (אות) השע' הוא חוזר ועקימת שפתיו בסה שחוזר ה"ל כשע' והוא כמו בירים בשור כתב שפוגען על החזור כי נ' שבועות שלח ולא היו שלו שבקשים סטנו בערם סכום גדול ו"ן והוא השיב הרא"ש שישבע כמה היו שוים וכך ישלם והיינו אם אינן בעין בשעת הפסור סמה שמשלילין עליו והוא מוכרח לשלם והיינו כדאיתא בח"מ סי' ע"ב בדין סיף שנאבד כו' וכן שם כיתן שע"ם בשם הרא"ש בקלקול שנעשי בשדך שהכניסה לקראת חתן : [ך] לאחר שידוכין חוזר הכל ב"י כ"כ בשם ני' ו"ל דבלא קידושין ודאי לא מיקל כלום ואפי' אכל שם ואפי' איבא שידוכין כיון דמצי לפיהדר בהו ולהכי נקט ית חפיו כר' וכ' ב"י ע"ז ואין נרא' כן מדברי הרשב"א בחשו' שאכתוב בסי' זה ע"כ ול"ל תשו' הרשב"א שסביא אח"כ דאם אבי הכלי שלח לחתן בגדים לאחר השידוכין ואח"כ נתבטלו בין שחזר בי החתן בו' כפו שהתיק ח"י בסעיף שאח"ו,

תשובה

ע"ן שם יחיים קנס תלה דהכא ל"ל קלא לעומן נגד המנהג והחזקה שהחתן יתן מהנות דלאבד בפירוש יתן מהנות שהרשם לכם דורון כ"ה ועליה ילהניח רחיה ועוד לבעוא ע"ש : ה) תחום המשודכה. ביו"ד ק' רמ כמ"ו תיפה ות"ה תם לירש בתחום המ"ד. וכן מ"ש שם וכלן תם קלקול המשודך מפיש ר"ה וכ"ם רש קלקול המשודכה. ומ"ש שכה"ע כשם ס"ז ות"ה תם שהה תחום המשודכה והיה ח"ת לו שהיתה פנויה והרגיה כו' תל' זה מנוחר דפנויה מזיכה תלו ולא פרשה לח ול"ע מ"ש קנה. נ"ב כן מוכר במעשה בח' שהלה לבו ניחא כו' לחתר הפס ל"ת שנויה היתה מתי כולי האי רב ספה תתר תכוס פנס משפחה ע"ם ל"ל להעיל דת"ח לח הוי פנס נדול כ"ב דומיא דעזכה דה וזהו שמדייק הע"ז וכ' כל זה הוי פנס נדול. תירו נרחה דיל זה לענין לחוסה תכל המשודכה עלמה מזיכה תפי' לח הרמב יכול לבטל השידוכין ותל"ע שמחמני ב"ח ליד"ה שם ס"ק ל"ה בשם סנ"ם פ' ד"ה תלא יקרל קלקול מעניו נם ל פעם תחר ומכוב דמ"ש מחוחר דאפי' בהעשה זום מ"מ ל"ל דזה דוק במשודכ תכל במשודכה יכול לבטל משום זנות פעם ה' ותל מכניף בחזקת נסולה דאו ם טעמת ופ"ם הוי מקה טעות ע"ל פ' . קז ס"ה תלא אפי' כיהיה תלמנה תו נרושה נמי יכול לבע משום דהוי פנס נדול ודחיה לזה מדברי מהרי"ע בהגיה הס"ע לקמן פ' קטו סק"ב ום לעיין מהרי"ע שם. ועי' שם תו"ה פ' ד"ה נמי בזיה עם משודכתו ותל ם תוסה נסולה והיולת לזיהה תלמנה תו נרושה ם ם כו' יכול לבטל בכה"נ. ול"ע :

זהב

ובדי"ם הביא נ"כ דברי הכ"י שיש כאן פחלוקת בין הנ"י להרשב"א כיון שכתב הרשב"א דלאחר שידוכין דינו כפו לאחר אירוס ע"כ ועכ"ל כתב רמ"א ויש חולקין ואני תמה פאר מאי פחלוקת יש כאן דודאי בין בשידוכין ובין בקידושין יש כאן חוזרת וצריך להחזיר דאוסדן דעת יש כאן שלא לשם פתנ' שלח אלא לשם ששאו וא"ז ובזה הם שוים אבל לענין שבקידושין צריך דיקא שיאבד החתן כדי דינר ובזה צריך בשידוכין דלא פהני אכיל דאפ"ה לא פחיל ומדברי הנ"ה ואת ש"ב ויש חולקים פשפע שי"ח ם ל דאחר השידוכין אינו חוזר הכל וזה לא הי' ולא נברא ורפ"א כ' כאן בלא עיון : [ז] נתבטלו השדוכין כו' דדין שדוכין לענין זה ודאי כקידושין אלא דכוסיף על קידושין דכאן אפילו אם אבד החתן שם לא שלח מהני וכפו שזכרנו בסעוך אלא בענין דכאן פיים הרשב"א וב"י סביא ול"ל ומיהו סכתבר שסה שבלה היא בנדים שלחו, אפי' חזר הוא סנכה לה שליש כראפרי בהדרא היא כו' פשפע דכפו שאמרינן בסעיף נ' דאם הדרא איהי מנכה לו שליש הכי נמי בשלח' לו היא והוא הדר דנם ן מנכ' לו שליש ובפור כתב אח"ז בשם הרא"ש ראובן שנתן להחתן אי' סך על הנדן וחזר בו ראובן שחייב החתן להחזיר פה שקיבל כי לא נתן לו אלא ארעתא אם ישאו זה את זה ובודאי זה אירי שלא חי' שם בקנם על פי שיחזור דאם לא כן הי' לו לפסוק שישלם להחתן הקנם ופיים הרא"ש שם דחכבלונות ששלח להכל' חייב להחזיר לו כפי מה שהיו שויב בתחל' ולא כפו שהם שוים עכשיו וז"ל כיון שחזר בה חשבינן דפי הכבלונות כפעיקרא בחשבון וישבע החתן כפה הוציא בכבלונות ויגבה פה כו' פשפע שאין מנכ' שליש פדלא זכר זה וקש' אפאי ס"ש כבלתות ספאבל ופשת' דלקיל חד פעמא לתרוייהו ונ"ל דשאני הכא דחשבינן קבלת הכל' כבלונות בשעת שקבלת' כאלו קבלו תשלומין קצת פה שנתן אביה להחתן על הנדן שכ"כ הרא"ש ודאי הכבלונות יהי' בחשבון התשלומין ספילא אין שייך כאן לנכות שליש דזה אינו אלא אם התשלומין עכשיו ואין בידה תחל' כלום אבל בלא"ה ודאי בכ"ם מנכין שליש ואין חילוק בין דזר הוא או היא ובין פאבל ופשת' או כבלונות בין בקדושין בין בשידוכין : [ך] שהפיר' אחות הפשורכת יכו' הפעם בפור בשם תשו' הרא"ש דיש בזה אונם לישא אחות פוסרת והוה כאלו פי' תחל' שבזה יכול לבטל השידוך ונרא' דה"ה אם וינת' אחות' והית' אשת איש הוה פנס נדול או אפילו היה' פנוי' והרת' אבל אם נעש' דברים אלו באחות אם של המשודכת לא דמי לזה דבין אלו לזונויים יש נם בזה פנס נדול אחר הוא נגלע"ד להבריע בזה

חכמת שלמה

תף נקדושין מהני ריזרה ח"כ ל"ל כיון דהוי מוכה וס לך לא הוי הפקר כל ובזה תף בקידושין מכ"ד כר"ה ובהיפוי בזה נקיט לי לתה כתב רש"י כיון דמוכה והו"ל דעשה תכולה למה תלה דוקא בדעשה דה"ל לומר כ"עמו דעם הוא תיכו מקיים לקדשה רה כבולו ובידו לחזור נ"כ תו ה"ל לומר דעם יהו דשניהם דעשה ול"ע דוקא דעשה ול"ע בזה הניה ל פרק השוכר את הפועלים מ טור כשם מעוכם תהיו הרמ"ם כלל ל"ה

פי' ה' ס"ב ס"ק ס"ה מהרי"ק קיצ' כתב ס"ק ס"ב ומכולהו משמע כדעה קמ"ו ס"ק ס"

היה ס"מ לכתוב השטרו' והרי חזר בו קודם כתיבת השטר : (טו) ד'פוסק פטור מן הקנס דזה מקרי חומס · לכאורה נר' דהיינו דוק' אם מיכ עלמו ליתן לו ככלה והכדן ואם לא יקיים יתן קנס כדרך שכתבנו פתה לף שאין כאן מסמכתא אין שמלד הכותב רצוי ליתן קנס או שהיס כאן ת"כ ושאר מזיקים שאין כאן מסמכתא מ"מ מלד החומס יכול לפטור עלמו מכל מה שייב עלמו כדרך בשמכר לפני זה בשמוך שחייב עלמו ליתן להחתן כלי שוס תכשי מנס והחתן מחייב אם יתן לו הכלה והכדן יהא החוב מחול ואם הכלה חוסס רוצה לף שהחוס מזה מ"מ במה שטור מחיובו וכמ"ש אחר זה אם יתחייב עלמו בשטר לא מהני חוסס וכל זמן שאינו מקיים התכאי החוב מחול לו ומיהו י"ל דמ"מ חומלי' דמוכח שלא נתחייב רק ע"ד שיהיס שכור שכתו לא תפרוש ופ' דמומלי' חומלי' דמוכח שלא נתחייב כלי שוס תכאי מנס והכא לא שייך לפתיים אם זה מקרי חומלי' דמוכח לומר דהוי כאלו התנה כפי שמיטין

(טו) דפוסק פטור מן הקנס (יד) דזה מקרי יס) חומס מ"ג דלא

נס"ה סי' לט וסי' רמ"ג)יח)י"ל דמי שפוסק על נכו (שם כלל מ"ג)או על נס נכו (הרשב"ם פ' חשב"ם) או קרובתו בחיצה לפלוני (יג) ואח"כ אין הנס רוצה מז (טו) דפוסק פטור מן הקנס (יד) דזה מקרי יס) חומס מ"ג דלא

הקנין ע"מ לכתוב השטר יכול למחות כיון דלא נתקיים התנאי ואז כשמוחה פטור מניף השידוך ומקנס אבל אם לא מ"ב ע"מ מ"ג דיכול למחות שאל יכחוב השטר כמ"ש בח"מ כי' דאיכא נר' דיכול למחות אם לא מ"ב ע"מ מ"ג דיכול למחות שאל יכחוב השטר אם מ"מ השידוך מיב לפחות ולא כחבו ס"י סי' ל"ג שכתב דאי אפשר למחות לכתוב השטר . וכע"ז כתב בשי' רחב"א שכתב אם מ"מ השידוך מיב לפחות ולא כחבו ס"י סי' ל"ג שכתב דאי אפשר למחות לכתוב השטר . וכע"ז כתב בשי' רחב"א שכתב אם

ס"מ שכתב שכתב אם מ"מ השידוך מיב לפחות ולא כחבו ס"י סי' ל"ג שכתב דאי אפשר למחות לכתוב השטר . וכע"ז כתב בשי' רחב"א שכתב אם

ס"מ שכתב שכתב אם מ"מ השידוך מיב לפחות ולא כחבו ס"י סי' ל"ג שכתב דאי אפשר למחות לכתוב השטר . וכע"ז כתב בשי' רחב"א שכתב אם

ופטור מקנס אבל אם השליטו ס"ח כזה נגמר המיוב ומיבים בכוסת ואם כבר נכתב התנאים בקילור ומותני' להסופר שיכתוב בתוך הקנס ואם כבר ומייבים בכוסת ואם עשה קנין בשטר בפני עדי' ולו לעדי' שאלינלו הדבר ומייבים בכוסת ואם עשה קנין בשטר בפני עדי' ולו לעדי' שאלינלו הדבר

ואח"כ מיחה ר' בעדי' שאל יכחבו פטור מקנס ויכול למחות וכ"כ בחשו' ס"ח סימן ס"ח ואפשר דל"ם על מ"ם הט"ז הלא חיירי הס' אם השליטו ס"ח מ"מ כיון שנעשה בשטר מדיין לא שייך בושת לפ"ז יש לייסב קושית הכ"י בסימן ס"ח ואפשר דל"ם על מ"ם הט"ז הלא חיירי הס' אם השליטו ס"ח מ"מ כיון שנעשה בשטר מדיין לא שייך בושת לפ"ז יש לייסב קושית הכ"י בסימן

והנה כי מזקק דלמ שדיל מיבי זוזי בכדי יל"ל אם עלמו לכלל הפסד כתב הרמ"ס בשטמ"ק בשם הרשב"א ז"ל דאפי' אם עלמו לכלל הפסד כתב הרמ"ס בשטמ"ק בשם הרשב"א ז"ל דאפי' אם

בכתב. וכודאי ס"ל התים מילידי כיום ואתרלי. ונס נבון מדס ויהכחס של כל זה הרי זה בכלל רגלים לדבר . ז"ל ונוסף ל"זיכין בנוי ד"זיכין עכ"ל . זה בנוסף . ולין לנו להוסיף לומר שגם בני ובתו נכתבו בשטר גם שלפי דעתיו לא הי' שנוי הדעת רק בכתו על כל זה גם שהיל הזקק העמיד להשתיית ג"כ. מ"מ יש להשניע בזה להמקבל בקנס אמקו' כגו שרו' מתח' כמשנה התם ומו"ק רקנוסים ופ' ב ד' כיכול לפייסם כמעיש וכמש"ם ל"ל

עזר מקוד"ש

ודמרה כו ולח מילק בשל המקבר. כ' תיכנו דוקח בקיוומו ד.כנגדו טען בקיוקם מיכו הרחבת זמן מ"ם חו כ' ושקק. וכעת שכתו לדין תוך מוכן לשלק מיקח . כיכח שגם שחל הקנס על ידי הרחבת זמן גם בלי תנאים מדשים . על כל זה כיכח לא שייך זה שחיקם בקידה . ודוח ליה כטוטן ליכי ידע אם נתח יכח לי : גם הכ"ל ולפי"ז אפי' כי ן שעבר זמן ולח מילק בקוקח מיוב . הרי כי ן שעבר זמן הס בחזקת בעלים. וכפק הרחבת זמן רוח לי ה בעודיו רשאי ולזה לי שייך זה שחיקם בקידה כהודחה להטי עליו מיוב חדם בזה. וגם שמצינין שטוטן ליל בכוגדו נעירון גדול על זה מ"ש יכול שכוגדו לומר כיון שכבר לי רלים. עכצין שחתם ר' ל' חיכי רוצה . ומ"מ יש נרחם לי הכוחם ומכבדח נוחתם שכיון לומר כן כיון שכן הוח כדר מכב העולם כמו שמרו חז"ל : אם חתה הי' דר הגי ן מזומות להזוג על שלהגי כניה יפה ומח"כ הוח דר כן ה שחיגו לכל הפידוכין ע"י זה גלי קנס לפ"ע גזר ד לחורה הוח כל שכן מהפידוכ שיכולה חבה יוכרך מלטוטן מקוס גם חחר דבר מטעגד ליה. ויש נ"כ מקוס לומ' שיכלם לו גם עבור הדירה. כיון שבללו הכי כן היה מיוב המזונות לבלם טעוכ כלל מפרי לה בהדי זה בכלל רגלים לדבר . זה נוסף ל ונם ד'זיכין בנוי ד'יהיה עכ"ל . זה בנוסף . ולין לנו להוסיף לומר שגם שלפי דעתיו לא הי' שנוי הדעת רק בכתו על כל זה גם שהיל הזקק העמיד להשתיית ג"כ. מ"מ יש להשניע בזה להמקבל בקנס אמקו' כגו שרו' מתח' כמשנה התם ומו"ק רקנוסים ופ' ב ד' כיכול לפייסם כמעיש וכמש"ם ל"ל

עזר מקוד"ש

ודמרה כו ולח מילק בשל המקבר. כ' תיכנו דוקח בקיוומו ד.כנגדו טען בקיוקם מיכו הרחבת זמן מ"ם חו כ' ושקק. וכעת שכתו לדין תוך מוכן לשלק מיקח . כיכח שגם שחל הקנס על ידי הרחבת זמן גם בלי תנאים מדשים . על כל זה כיכח לא שייך זה שחיקם בקידה . ודוח ליה כטוטן ליכי ידע אם נתח יכח לי : גם הכ"ל ולפי"ז אפי' כי ן שעבר זמן

ס"ד הרי"ף מידי כו' שם : יא) וכלבד כו'. לפ"ז הוא דלקן שם: כ) וכן כשאר כו' ערכ"ש כ"ל בהג"ה ודוקא כו' : כא) ודוקא כו'. ע"ש בהגה הקודמים כ' : כב) שניים כו'. כמ"ש בכתוב ס קי"ו שלש תרומות כו'. וכ"ש קודם כבודין שתי' להוליחה נמ"כ : כג) פעור כו'. כנ"ל לתוגם כו' :

הגהות רעק"א

ז] ב"ש תוס יד מכ"ם הכת. כ"כ וכמ"ש הרא"ם מיכן סי' מ"ו כ' דלף להסכוכים דלא תמרי' להוסיף מ"מ מלינו לומר דכאחר התנ כפי' להוסיף נוחנים :

עזר מקודש

כן ומוליחים נם המוחזק וכ"פ שכנד כ"פ מכלי וכפועל הו"ל להמנות היטב. נם דקי"ל מיכולים לחזור בקנין קודר כ"ז שעסוקים בתוכו ענינ"מ כשידוכין נדלה נגם כשמוזרים שהם בעסקם בתוכו ענין שייך כזה כוסה עכד קנין קודר על כסיכם המנאים אין כיכה כ"כ וכ"פ יכול לומר דליכי לכסום הם יפרע חברי לנדך ח"מ שמ. וכשאר ה שהוא מרוצה בלא שום נשייה ח"כ לחייב בדבר. ונם הם יש לחוש שחברו כיב מלעדך ח"מ שמו יכול ל מר לחר שהי' חוב מרוצה לא הייתי רוצה. ומשכ"כ לחר כשיכם מנאים כבר יודע שיז שחוזר בו הוא מכיים הם שכנגדו ונם הם הי' מיהא ענין פעור יודע לכל שחוזרים נשם לחר כשיכם מנאים מיקף בעסקם בתוכו ענין מ"מ לא בכידי מיכול לכתוב מנאים ע"מ לחזור בו היקף ויש כוסם ומ"מ בלא"ה יעכ. נם שכאנו שחתרוינים ז"ל שתין שכר שדכונים עד לחר שכאנו מ:ים בקנסות בכיב"ע מ"מ נשם כשכאנו נם הם כהני כבר מנאים רק שכאנשים מיקף כיון שהוא ע"י שנודע שהי' פעור לה מכח נ"כ שתין להוליח כשדכונים כיון שתיכלתי מלחח למערת שהמנאים נעלים ואלי הי' לה זה נידי שכוסה בקנס הקנס משכנגדו לה הי' יכול לסולקו מ כו כיון שעושן שהי' פעור בתכונע לעיקר המנאים אלך תו הם מתמ' הי' נח לתכוע הקנס לה הי' עשנה נגדו לומר שהעשים הי' בעיקר המנאים ליפרע רק כשהתרע מ"ח כ"כ רצון חשמ אלו ע"י כוס מיכה שתיכנה נירמ"ש הי' ע"י נוף המנאים כעשות נם שהי' החזה מיכף כלחוש יום ולא רלה לשכוח ממנו קנס מניא שכר שדכנות:

זכות שלמה

הוי מיזוש דכמלמח כ"כ הפלוי נדעם שניפסלה מזלי כתר הומדי מפ דכשחרם מח"כ ולכך נזה כיון דהיזוש הוא מין לך חלה מ"ם הפוקקים אבל הם שתיר כדי שלא יכנסו לתוכו - שיזוך דהוי מקח פעור למפרע נזה הם כודע שים מוכר כשפשחה זו הוי מ"ש ובכל השיזוך וכן כמי הם כבר נקדשה הם נודע כן למפרע דשרי הרמ"א לא כ' רק הם לית להר תרומין נכשחים' שדהו ומשח הא מקודם מרוסין הוי מ"ש ו"כ נזה לף הם הי' אחר מוחר כ"שפחת' כמי הוי מ"ש ובהו קדושי פעור ובכלו הקדושין מיהו נקדשה קיש ובכנה קשה נרחה לף כחתום המעודכם מ"ל קדושין מחריש דאיכו כ"כ מוש לבעל הקדושין מדלה מנאו הם"ש כין המוחין שמנה נפ' המדיר ובהיכו נמה שכלה הם שה דסוכיפו כנשים יוחי מכנשים פ"ל למנות נם זה דכחיב מ"ן שפשפה הוי מוש כנשים ולא כנשים נפ"כ אין זה מוש לבעל הקדושין ואפשר לף נקד"ן מ"ש הרמ"א השמש דכשחפ, שדהו היינו דק לכשר חדנמ"ה דאין יכול לקדש בשל כרחה ואוי ס"ד דנזה יוכל לנרש נפ"כ לכך קמ"ל

דלף החנה (טז) יט) ובלבד שלא יהא פרמה נדבר יז (ופ"ל ס"ם פ"ז) יח ב) וכן בשאר תומים (יז) כגון שתם הפוסק יפ) יט (יח) (פו) אין יורדין לריכין לקייס (יט) ופעורים מן כ) הקנס בא) ודוקא כפסיקא בשלמא פעורים מן הקנס שכל אם נתפייס כא) מיירי יורדין לשלם ולא מהני תוכם ופ' לקמן סי' ל"ה (שם תמלמנו) בב) פניס שפירדו ביניהי' והיו דרים בעיר אחת ופשו קנס ביניהי' ב ותב"ש יצא אחד מהכ מהעיר לריכין לקייס ומוליחים מהם ואם היה קנין נמור לזכות להם מוליחי' ממשעבדים . ואיירי שהיתה אחד לשלם מה שפסק דאינם פעורים : וכ"ם כניח כ"ש על כרח שהכי' כפ' קנ"ד דפת ממשכן ב"ד ומשכנין אותו בעל כרחו ואין מועיל לומר שפיח תיכ רוצה : (טז) ובלבד שלא יהא פרמה נדבר . רלתי' שתבו הרמ"ם כפ' פ"ח כזה פלגון לי יוחנ היותה מלומדת שתזמן אין חפ' נרמת כמקין וכו' והנה מפמיות דכריו שם אם אתב מפכב כפועל ולא הכת חייב כקנם אבל אם פתב מתן פלות מרחוק עד שהיה שומעת כר שהב ודכריו ל"ע ואין זה תוכם כל שנפשפ הדבר מרלינו ופ"ן בתשובת כרמב"ן סי' רפ"ב כתב תכי תומר דרך כלל שתוכם כשמו ואין הרצון תוכם ואלו מסכב זה תוכנין לפלמו וכו' אין זה תוכם אלא רצון וכו' פ"ם : (יז) כגון שמת פפוסק . פ"ם אם מ' ואנכי כמו פפוסק כ"ד סימן רל"ב סעיף ט"ז : (יח) אין יורדים לריכים לקיים . דין זה הנתנים קבלו בק"ם לקיים כל המבואר שם ופשם לאף דבכתב רק קאי אאותו שבכנדו שצידך בתו לבמו והאב פסק לבמו אך מפויים ואם לא יתן הפך יתן קנם לנד שבכנדו ועל זה קבל בק"ם אבל הבן לא זכה בשום זכייה וע' בח"מ סי' רפ"ו : (יט) ופעורים מן הקנם . נם המעודך פעור מן הקנם וכן פפוק שם מהרי"ו סימן ק"ד וסי' קמ"ב וכתב שם הפעם לאף דבכתב כיון דלא קאי אאותו רק קאי אאותו שבכנדו פצידך בתו לבמו והאב פסק לבמו אך מפויים ואם לא יתן הפך יתן קנם לנד שבכנדו ועל זה קבל בק"ם אבל הבן לא זכה בשום זכייה וע' בח"מ סי' רפ"ו : (יט) ופעורים מן הקנם . נם המעודך פעור מן הקנם וכן פפוק שם מהרי"ו סימן ק"ד וסי' קמ"ב וכתב שם הפעם לאף דבכתב

ואפי' היה הכסף ממקום אחר חלה מ"כ כתבו בפירוש (כב) ופ' כמ"ה ס' י"ב . שם כתב בסעיף ס' סיים שקבלו שטרי בקנין וקנם והאחר משטרה אחר מ' אחרים שקנם וגלח שקיים השטרה אבל יש בדבריו כלום והוא מופתק מתפרש"ג ונתן שם בעצם שטרי הוא מחוייב לקיים השטרה אבל הדין ומשפט דוק' שכ' ומ' אחר בלשון הזה אני מקבל עלי זה בקנין וקנם שהקנם לא כתב רק לחזק הכל אם כי דבר זה אני מקבל עלי בקנין וכאם שלא אקיים אתן קנם הוא השובר של הקנין ואם יתן קנם הוא פטור מן הקנין ופ"ז בכ"מ כתב ס"ק ג' ס"ק ר"ז שפק אם כשתפכר לקיים המקח בת"כ ובקנם מאחר לר"ח ים היתר לת"כ כדיפכר ת"כ פיקר המקח הוא אבל אם הקנם ויד בעל השטר על התחתונה מאחר דלא פ' הקנם לא יפסור השבוש, כמו שכיתבין בתנאי הקנם לא יפסור החיים : (כג) צריך שיאמר אתה נותן לי או כותב לי כך וכך ב (ב) ב) (ג) ואין ג) פילוק (ב) וזה ב) נין הפולין דמשוני לפניים (כ"כ מהרמב"ם וכ"כ הריב"ם פ' שמ"ה) וכן האב שפסק ע"י בנו ובתו כמה אתה נותן לבנך כך וכך ובמה אתה נותן לבתך כך וכך : הגה ג) ודוקא בדברים בלבו שביד האב לקיים (ג) אבל אם פוסק על בנו שיעשה פ"ז הוא דבר בטל ומהרש"ל בתשובה ס"ס ל"ב כתב דאפי' בדברים שביד האב לקיים ג) בתנאים דאין זה תלוי בשני רק בפעל אחד (ד) ג) אין לילך אחריה למקום אחר ג (ג) אינו נקנה

לנכרים מן המשועבדים נ נ"ז סם כסב"ג מ"ח מהירושלמי והביאו נ"כ הריב"ף ד נ"ז מהירושלמי וכ"פ הריב"ף

ביאור הגר"א

כזה שיטת תחרום: ו) בין קטנים ו' נמ' סם: ז) ו' ח דבעינן כ'. עתוס' סם קט ח' ד"ה הם גמ' כו' ובקדושין ס' כ' ד"ה הן כו': ח) וכן סם כו' עתו' דכתובות כ"ג ח' ד"ה הכתם כו': ט) וי"ח כ'. ומ"ש כאה אלה כו' ממ"ש: י) שדברים כו' ממ"ש. סם מהו כנו"ן כו' ובנמ' סם בקטנו מידו וכ"כ נ"ח ודברים אלו לא כו' משום יא) לכל סם כו' משום

הגהות רעק"א

ג) כ"ש תום ע' כל אלו נ' הפוכות כ"כ וע' סם ' מהריב"ל כ"ג מ' ל"ג והשו' רמ"ח כ' ב"ח ותשו' ס"ח ותשו' ס"ח ח"ל ותשו' פני משה ח"ג כ' ד':

שי למורה

סי' נא ס"ל ול חשה שפסקה לנשתה. כ"כ עשו"ת מ"ח ח"ח כ' שלא ידוע דחמרו ובני בריה ש כד נפשיט דוקא לב לבני בית לב אם לבני בית לא ומכאן קלא רווחת לדברי הדוק לכל ים לדחום: כהג"ה לכל אם אמר לחן וכו'. כ"כ עכ"פ ס"ק י' מ"ש כשם חמיו הגרון והוא זקיני הגאון הניקוד כשם כוכבע ר' ליב לנדסק קרי"ק וכבר קדמו כרחי' זצ"ל בהגמ"י ועי' בנקה"כ כיו"ד סם:

חכמת שלמה

מדברים שפסקו מלויים בר ופס וכו' כ"כ עמ"ש בזה בעזה"י בסמ"ק ס"ק בוטשטעם קנה מקומה בה"מ סי' קעו מהדורת נ' סם יבואו דעת הגעל לעיעור ההולך בזה גם כתבנו כמה לעוקי דינים ד"ל ללא פליגי הפוסקים כלל ע"פ בעזה"י ודוק. הנה בדבר דשכיחא שמ"ו אם הזן לו כלה נשמו כהולי מכובן קורע ן ההנאים ופס אמ"כ כשהנאים לו יכול לד הב' לכופו לקיים ההנאים לו לא ונפ אם יש בידו ל' לקרוע ם נאים בלי רצון הב' ר' לשבו"ד דודאי יכולין הם לקרעו כלי לצון הב' ומכ"ש דאין בידו הב' לכופו אמ"כ לקיים ההנאים ופס כי האיתי בשבו"י מ': שכ' להיפוך אין דבריו נראין כלל שכ' כן רק מספרת הפשטי כלי רחי': ועפש הגון וגם כ' שהוא מנהג נכון ולעפ"ז הוא מנהג דפה מאר דהרי גבי קטנים הוי דב דפה ד זל גורס ופ"ב לב"ז נפ כשדוכין כלי כשוחי מי מזל גורס אף נפ למ"ד מעיין גורס (כן כתי' דלא אמרי' מזל גורס ליאמ' אחרת) היינו רק לאחרה לכל העולם אף בכאר אכנים אחל לאחרו ופ"ב אם אמרו לו בשעה שעונג יפה ופ"ב פרט"י ופ"ב היה להיפוך אמ"ב כ' לכעלה ואחים סי' ל שם לכך רחוי הוא לקרוע ההנאים ואף בלי דעם הב' דהרי אזלי"ק כן (בכתי' ב) אף בהמיר אבי המהן והכלה אז אחי' ומכ"ש אם כילה ח' מהם ובמ"ש כשם כדלה אז אחי' ומכ"ש כשם נדרים ולא ידעו אם יתקיים השידוך אם לא ואפ"ה אם אמרו לו בשעה שעונג יפה ופ"ב לא יוכל לחזור בו אפי'

לגד שכנגדו פ"כ לא זכו הבן או הבת כי לא הקנה לסס ולמשה ל"פ קנין אלא סס הוא לזכות או להגד שכנגדו : (יב) ציין כמ"ס סי' רמ"ס. ופיין בסמ"ס סס מ"ס כזה ולדעתי דכ"ש מכרמ"ן סס ודכרי הסמ"ס מנומנמי' דכמהכריו"ן משמע דקנין לתן מהני רק ד"ח זכת ס מיד ופ"כ סס היס הקנין לכן או לכת מהני לף דהוה קנין לתן ולין להסר ך כאן : (יג) משום דהוי כגדר . עיין כתשובת מהרי"ל סי' ס"ד על מי שכתב להלכים כתו לפי כבודו דלריך לקיים כדכרו כי הזוג פניים הוו כשעת הסידוכין ולף שלכי החתן ג"כ נתחייב להלכים לת כתו מ"מ לא נתלו זה כזה . עיין פוד סס : (יד) אבל סס רולה להלכים המעית . כלומר סס תימו מלמין לו שמת יתן לו ממלן והוא לא יכנום מז נותן הגדן כיד שלים לחר החופה ומז נותן השלים ליד החתן : (טו) והוא מרגיל קטטה עס הכת . כמ"ס סי' פ"ג סעיף ח' כהג"ה כתב ים לחוש שיגיל יותר סס יתן לו ג"ל ליתן לו והוא מדכרי מהרי"ק ע"ש שכתב מילתא כעצמה :

נב נג (א) מי לא שפקתי פל פלמי . חפ"ם שפשק הלכ כמעמד כתו חפ"ם יכולם היו לומר מי לא פקתי וכדחיתת כ"ופ"מ וכמו

(יב) עיין כמ"ה סי' רמ"ה סס לריך לקיים מלד הקנין אבל הקנם שפשקו על עלמן והלו לריך לקיים ולכן נהגו לעשות תנאים קודם הנשואין כן ג"ל יב) וכל הדנרים שכתכלו כאן שאינן קנין כתורת דוקא כתנאה מהנה וכעשוי *אבל הפוסק לפני לריך לקיים **יא** (יג) משום דהוי יב) כגדר (כ"י כשם ר"מ וכן הוא כירושלמי) יג) וכן כשכיר תנאה מועלת אית ביה משום מפוסרי לאנה סס מוזר בו (כ"י כשם הרשב"ם) (ועיין כמ"ס סי' רמ"ס כהלכות מתנה) **יב יד**) הפאן לריך יג) לפשם שכר התנאים סס לא נכחב רק שכר אחד (ג"י פרק גע פשום) אבל סס נכחבו ג' שכרות כל א' משלם שלו כל מה שפוסקין לריכין ליתן קודם שיכנום אבל לא יוכל לומר כיום וחלק לאחן (יד) אבל סס רולה להלכים המעות הרשום בידו (הגהות אלפסי) ועיין כמ"ה סי' ס"ג סעיף ח' מי שכשב ליתן מדוניא לחתנו (טו) והוא מרגיל קטטה עס הכת (מהרי"ק שורש פ"ח) :

נב נג הפוסק מעות לחתנו ואינו רוצה ליתן לו (ודין הפוסק לבנו או בתו אם קנו ודין אם נפלה לפני היכם ודין מתה הבת) ובו ד סעיפים :

א ג הפוסק מעות לחתנו **א** ג והלך האב (ב) למדינה ב) אחרת ג או שאין לו יכולה היא לומר לבעל (א) אני **לא** פסקתי על עצמי או בנום בלא נדוניא (ג) או ב] פטרני בגט

וכמו

ולימת דהת לא הכרים ס"ג וכבר הקשה עליו כ"ח ס"ם ותשכר לומר דס"ל כסי' הסני שכתבתי לסי' סס קנין אתן מהני מ"מ אין סוס זכות למקבל כל זמן שלא נתן וכס ס"ם לדעת הכי"ו דס"ל למ"ד קנין אתן מהני זוכה המקבל ע"ז כ' מהרי"ו שפק כדעה הרחשונה דלא זכה כלום ואם מת הכיתן אין מוליתין מיורשיו כמלא קנין אתן לא אתכרר הלכתא לכן אין מוליתין מיורשיו ואפי' ממנו אין מוליתין מפפ"ק דגמ' אתן מהני מיד ואפי' מת הכיתן כלום. ומה שמוליתין הקנם מלד הסובר ואיכ מסדוך דיינו מפני הכוסת ודוקא כשהוא מי אבל סס את סעורים היורשים מלא מ"ב נתן ג"א ליד הבעל דבר סו סס מתחייב את עלמו כגד השני שחוב גמור ואגד השני נותן לו כתב סס יגמור ממוב ההוא כמ"ם חכמי ספרדיי' לו אפי' סס הוא את לריכים היורשים לשלם הא ב. ומ"ל לפ"ז מל"ל להטור דחכמי ספרדים פליגי על תום' שכתבו כשידוכים ליכא אסמכתא ומ"ם ס"ל דאיכא אסמכתא' מדאסתלו תוב כהל"ל מכ"ל להוכיח מזה דסמכתא דלמת הא דעתאו תוב כהל"ל כי היכא דלא מכני מו אפשא תוב אפי' יחיו היורשין לקיים ולא אסתו אפי' אמרו אנו יודעים שהכתב אסמכתא ואין אנו לריכים לקיים כלום כהל"ל מכ"ל דאיכא א

ד גרי"ס שם ע"ב וע' בתי"ד סי' ס"ז דין י' בכתן מתנה לבתו ולתמהו יומר משקלב לו ועבה רולה שיטלתו לו וכו' ה עור בשם רב האי גאון וכתבו תניו הרח"ם שם ורד"ן ו שם בשם גאון ז נ"ז שם בשם גאון וכ"כ שם

ביאור הגר"א

ועתוס' שם ד"ה ואחר כו : ב) וכ"ז כו' כמ"ש מה אני יכולה לעשות מ' דוקא כה ג הג"מ נמי' כ"מ הכ"ל : **נג א)** הרא כו'. מהכי פ"ו הפוסק כו) ופרק בירושלמי שם ולא הן הדברים אע"ג שפסק כו' והביאו הרי"ף והרא"ש שם ופ"ק דיבמות ס"ז ע"ב ד"ה כ ב כו' : ב) וכן הגה כו'. ר"ל התם שפסק לבנו ולא ד מהכ"ל שכל הפוסק כו' : ג) יב מי כו'. וכ"מ שם מ"ז ח' פ"ר כתב לה כו' ומתה כו' ולפ"ז מתי קח"ל לפי' היה לו זכות עדיין : ד) לעניין כו'. ע' בתי"מ

עזר מקודש

ועיין לקמן כי קיבלה זו. כמתמהמו שייך לקמן בקבלתו ותי"ב כשמקבלה מהאומנו ומעכלין להזוג מקיים הוא ג כ לקמן בזה ותולי שייך ג כ שהכתיבות עושים כדי שיהיה בהכנון כך לה היוקר כיוב ע"פ תכתה הכא כה מלה בקנון בכור עושים כפה ומ"מ ניחא לו שלא יוכנע ביה התכירו לחול הה בתכיבות ובמזוג ם שמוקנים להזוג הם היו כו"ם רולים שלא יקנה המעוה עד שיזד להזוג עד אחר משך המזומנו הי שיזד בתנאים ג"כ תשוב ל קה לכ"ע. אך אין זה תלוי שיפרלו כן וניכף להכשיתין לזיך להיות יודע שתמנון שייך להזוג לג"ז שכבוכיים שהם לפעמים ביניהם. ובלתי"ם ו שתי"ל שהזן בכיו הוא כתמי עושה ל"קה ככל עם תיכו רק בתכלי שכתוב בפ"ע בזה ו עיקר דין כשהוא כשקוביים בזיג תמנון מלה ל"ה ולזה נם כשקוביים בזיג תמנון כל שהכוביה בהזוג ם בשביל ליתוד ונם כשמנון הז נ הוא הדבה ויש בו כדי הכפקה להפרנס בו מ"מ כיון שמעמתחי בעיתי ל ותחי ויש בזה הללה תמי' רחיים גלוחרו וכתי' העוסק יהו"ל כו' פ"ז יש בו מקום ולזה כתה שהוא תמכין דהפוסק"ק. וכתי' יעשכר זבולן ז"ל שייך בשביים מבזירים כל שים פ"ז הללה להלומד מהדהום ופסקים ע"י משם שלא יהי' כליל קיבל. וכן הוא בקנון המיכה ובשיכה להלכות הכוכה היכה :

ביאור הגר"א

ועתוס' שם ד"ה ואחר כו : ב) וכ"ז כו' כמ"ש מה אני יכולה לעשות מ' דוקא כה ג הג"מ נמי' כ"מ הכ"ל : **נג א)** הרא כו'. מהכי פ"ו הפוסק כו) ופרק בירושלמי שם ולא הן הדברים אע"ג שפסק כו' והביאו הרי"ף והרא"ש שם ופ"ק דיבמות ס"ז ע"ב ד"ה כ ב כו' : ב) וכן הגה כו'. ר"ל התם שפסק לבנו ולא ד מהכ"ל שכל הפוסק כו' : ג) יב מי כו'. וכ"מ שם מ"ז ח' פ"ר כתב לה כו' ומתה כו' ולפ"ז מתי קח"ל לפי' היה לו זכות עדיין : ד) לעניין כו'. ע' בתי"מ

עזר מקודש

ועיין לקמן כי קיבלה זו. כמתמהמו שייך לקמן בקבלתו ותי"ב כשמקבלה מהאומנו ומעכלין להזוג מקיים הוא ג כ לקמן בזה ותולי שייך ג כ שהכתיבות עושים כדי שיהיה בהכנון כך לה היוקר כיוב ע"פ תכתה הכא כה מלה בקנון בכור עושים כפה ומ"מ ניחא לו שלא יוכנע ביה התכירו לחול הה בתכיבות ובמזוג ם שמוקנים להזוג הם היו כו"ם רולים שלא יקנה המעוה עד להזוג עד אחר משך המזומנו הי שיזד בתנאים ג"כ תשוב ל קה לכ"ע. אך אין זה תלוי שיפרלו כן וניכף להכשיתין לזיך להיות יודע שתמנון שייך להזוג לג"ז שכבוכיים שהם לפעמים ביניהם. ובלתי"ם ו שתי"ל שהזן בכיו הוא כתמי עושה ל"קה ככל עם תיכו רק בתכלי שכתוב בפ"ע בזה ו עיקר דין כשהוא כשקוביים בזיג תמנון מלה ל"ה ולזה נם כשקוביים בזיג תמנון כל שהכוביה בהזוג ם בשביל ליתוד ונם כשמנון הז נ הוא הדבה ויש בו כדי הכפקה להפרנס בו מ"מ כיון שמעמתחי בעיתי ל ותחי ויש בזה הללה תמי' רחיים גלוחרו וכתי' העוסק יהו"ל כו' פ"ז יש בו מקום ולזה כתה שהוא תמכין דהפוסק"ק. וכתי' יעשכר זבולן ז"ל שייך בשביים מבזירים כל שים פ"ז הללה להלומד מהדהום ופסקים ע"י משם שלא יהי' כליל קיבל. וכן הוא בקנון המיכה ובשיכה להלכות הכוכה היכה :

שלא מ"י לענגה : **ב** מכל מס פסקה מ"ח מ"י במעמד מכיה. מיהו כשל ממור והרח"ם פסקו מס' פסקה מ"ח במעמד מכיה מ"י לענגה : **ג** מכל מס ידה מבגת וכו'. כ"כ הס"ג מיהו י"ל דמיירי בפסקה מ"ח על עלמה כמ"ש הכ"מ מו פסק המה במעמד שלא מ"י לענגה במה שיכול לפרוע מ"ח ולא מיירי בפסקה מ"ח על עלמה כמ"ש הכ"מ בשם הרמב"ן ז"ל וכ"כ הרא"ש ז"ל וכ"כ הרי"ף ז"ל וכ"כ הרמב"ם ז"ל וכ"כ הטור בשם רבינו יונה ז"ל וכ"כ הרשב"א בתשובה ז"ל וכ"כ הרמב"ן ז"ל בתורת האדם ז"ל וכ"כ הרשב"ם ז"ל בפירושו לחומש ז"ל וכ"כ הר"ן ז"ל בפרק האומנין ז"ל וכ"כ הרא"ה ז"ל בפרק הזהב ז"ל וכ"כ הרמב"ן ז"ל בפרק הזהב ז"ל וכ"כ הרשב"א ז"ל בפרק הזהב ז"ל וכ"כ הרשב"ם ז"ל בפרק הזהב

וכמבואר בסעיף שלח"ז : (ט) אין האב יכול למחול כו' ומ"מ אם אמר אין כאן יורשה שכרי לא נתן לה אלא פ"מ שאמנם וכן הוא בכ"מ : (י) עיין בי"ד סי' רכ"ג . גם בח"מ סי' רכ"ג בסעיף ט"ז נתבאר דין זה : (יא) וכנסה ואח"כ אמר הבעל קודם שנכנס לחופה הרי זו מקודשת ואין לה כלום וכן אם אמר משנכנס לחופה ולא אמר כלום הרי זו מקודשת ואין לה כלום ואם אמר משנכנס לחופה הרי זו מקודשת ולה כל הנכסים שנכנסו עמה ושנתנו לה אחר כך ואם אמר משנכנס לחופה ולא אמר כלום ומת מת

ביאור הגר"א

כה"ג סה"ד ע"ש : ח) וכל זה שלא כו' כ"ל : ם) עיין תיקו כ . כתו' שם [illegible] שם ד"ה [illegible] מיהו כו' :

הגהות רעק"א

ק"ח בקי"ב בשם מהריט"ל דגם בכ"מ הכי הוי אחילנו בכ"מ שבאלו לא אחר- זה ראיה גם כן מינו ירים הוך כי חזר' של התקי' ו הפוכיח ב"ש שם סקכ"ג דת"ח אחלי ואינו מחייב לקבוע הא ירב כ"מ . ודברי פוסקים כאחד להמעיין כתו' רי"ל. ת"ל שם קכה לי דברי הנקם ב"מ סי' כ"ד בקי"ם והי"ם שם כשל"ו כתו' ועיין כ"ם שם בקי"ל דמיירי כשאינו יורש כל ס תל' כ"מ וכו' . ומשום כי היכי דאסור לאשכוחי שאין הבעל יורש כ"מ הא הרמ"ה פסק כי' קי"ח בהרח"ם בשובה דעל כ"מ ליכא תקנת שו"ם ואי"ב סביר יורש חומה ואי אילא גם כאן כתב שאי"ב יורש שלא לקוברה כיון דאם ת"ל דאי' לה כ"מ הי יורש חומה ומהרי"ל שכ' ת"ל לקוברה לעיכוב דעל כ"מ הוי תקנה ואין הבעל יורש לקוברה ק' וכ"ש :

חכמת שלמה

תחד על מ"ם הכ"ם כאן ס"ק י"ד בשם מבו' מהרח"ם דהיכי דים מהלוקה אם יוכל לומר קים לי לו לא בזה אינו יכול לומר קים לי כהאי דיכול לומר קים לי כהאי מ"ב סי' החמ"ק ס"ק ל"ה דאי' לומר קים לי דק בכדוניים אפיים כמ"ש הפמ"ע בם ו והכ"ם עלמו ס"ק הכ"ל לם כן אינ שם דיכול לומר קים לי בכל הי' ורי' והשבתי זה לק"מ דמהרח"ם לא ק מר רק היכי דפסיק קים שיין ים דס"ל דיכול לו מר היס לי ויש ס"ל דיכול יכול לו ר קים לי בזה האיכי יכול לו' קים לי דהוי כעין ס"ם דלמח כדעת הפוסקים האינו יכול לומר קים לי ואח"ל כדעת הפוסקים דהייט ל.לם בחים בכך כ"ש אינו יכול לומר קים לי הכל יכי דהוי רפוקים ס"ל דיכול לומר קים לי רק מיעוט ס"ל דל מו יכול לומר קים לי בזה ודהי דיכול לומר קים לי ביין דלא ין קים לי רוב הפוסקים ממו דס ל כן והולכין אחר הרוב להמזיק ומ"ל בזה לדין קים לי לא לחדי' מרי קים לי לומר' מריקים לי לא לכך הד קים לי לומר' מריקים לי לא חמרי' ולכך אפשר ף בכני הפוסקים דאין אם ס יני אם יוכל לומר קים לי כמי מידם המה ח"ם דיכול לומר קים לי ז זה ל"ל לדין קים לי דבלמ"ה מ"ב ס"ק הד ויש רק מי שיטע ס"ל דיכול לומר קים לי וזה לחמרי' ו ת ק מר מהרח"ם רק יכי הפוסקים כ"ל דה"ל לומר קים לי רק מיעוט ס"ל דיכול לומר קים לי דבלמ"ה חזלינן אחר רובא רק בממון דהחזיק יכול לומר קים לי אם כן בזה אני קים לי מכח קים לי זה לא לחמרי' ודוק היטב :

באר היטב

מהני ולא זכה ע"ם סי' פ"ט . וכהה"ג דף פ"ם ע"ח : י) בחלו' . ובה"ג כ' כשזקף בחלו זכה הבעל ובחשובת רמ"ח סי' פ"ט כ' דהוי ספיקא דדינ' ואין מוליאין מחשובת מהריב"ל ותחו' ג"ך כתבו דמוליאין מטעם ס"ם ע' ג"ם . וט"ז בסק מ"ה נהן ממרכ"י בכהוב בתשובות פולין דיין כותבין מי הוא המנו' יש לפסוק כה"ג משום תיקף שיש הממרכ"י מידו מיב הוא לבלב לכל מי שמוליא המרכ"י והוא יחזור על מחנו בחלו' דהחב נקרל המוליא ומחנו : יח) קים . ע' מבו' הרב בלבלב סי' כ"ה . ובהב' מהר"י לבית הלוי ו ס' מקבו כהן בעין קים לי . והכמ"ע בסי' כ"ה הביא דברי מהרי ק דכתב בשם פוסקים ז"ל דאי' לומר קים לי כהאי דלמח בפלוגתא זו דרש"י ור"ח דמקחנר טעם דרש"י ור"ח היה המלוה יב לפסוק כה"ג משום תקף שיש בחלו' בממרכ"י מידו מיב הוא לבלב לכל מי שמוליא המ"ר

ס' נסתפק אם התקנה היתה גם על המים שמת תיך ס"ה אם התקנה נוהגת
כת כתב מן הגדן שכתן לו תכיו ומסיק שם דלא כריר' ליה התקנה וכ"ז שלא
יגור לא עבדינן ו"ד לתסוקי כתיבה וכבג"ה מרדכי בשם ר' עזריאל מסיק
דלא תיקנו אלא בחסוך ר' עזריאל בתשוב' מהר"ל הל"ל וכ' נ"ל שמרדכי
ובתשובה מיימון כתבו על כל מים ותשה וכו' משמע שהתקנה נהתקנה גם כן על
המים כמו על התשה: (בא) לתב מו ליורשי המת. כלומר אם הוה קיים הוא
קודם לכל יומתי יריכו ואם אין לתב קיים מותנין לאחר יורשין קרוב קודם לתפוקי ממי שסובר לתב מחזירין משום
שנמת נפש תכל לא לשהר יורשין נס ס"ל יורשין קרוב קודם ובין
שהר מחזירין קרובותיה' וכן ים מחלקים
תם מחזירין לנותן שהדוני' תי ליורשי המת ויתנהר זה לקמן סי' קי"ח סי"ה:
(בב) וכן המנהג פשוט במדינות תלו. לפי זה אף אם לא נכתב בתנאי שם
שהנו לכתוב בתנאי' שממת עידור וקנטן יעמד כתקנת שו"ס הוי כאלו נכתב
מלהר שכך המנהג פשוט שקנלו עליהם תקנת שו"ס ואף ניתומה הנשתת
המנהג כך פשוט: (בג) לשהר מותה רק לגרסי קנורתה. במרדכי משיים
ופוד זמן כ"ד ל' יום משמע דיכול עוד ליזון מן הנדן משך שלשים יום
ולא להחזיר מיד ולא ידעתי למה הוסמט כאן וכ"מ הפתיקו: (בד) דתם
כתתן רולה למכור תוך שנתים. כלומר אפילו אם התשה מתרלה במכירה מ"מ
היורשים יכולי' לממות שמת תמות היא ומחזיר הנדן לבן:

מפות

ולא תפסיד אלא מיירי כאן לענין מה ומאתי' שהתקנו רז"ל או מה שהוסיף לה מדעתו ופיין סי' קי"ח שם מבואר אם התקנה היי נס על ל"מ ואם מתה ת"ל
שגם ברשתה והו' מחזיר הכל אינו אינה בקבורה. תשו' מיי'. והיינו אם אינו יורש ל"מ ופי' תשו' נ"ל שם: יז תוך שנה ברשתה ומכר"ם
ס"מן קניס אם שגם מפוברת ומתה בחדש י"ג כיון דאינו מפורש בתקנה ופ"ם הדין הנשל יורש את מתתו ממרינן התקנה לא ה' אלא ברוב הנשים שהם י"ב
חדש ואם מתה בחדש י"ג זכה הנשל אינו בתשו' מהרי"ו סימן כ"ח שפק כל מקום דאינו בכלל: יח כלא זרע קיימת ס' פי' ר' שו"ת בן שמון
סי' י"ם שם מתריך זה ופסק התקנה ה' שיחי' שלשים יום אחר מיתת' לפי תקנות סולתליב"ה אבל בתמת כבולה בן ל' יום אף אינות אינ מיתתה
דינו כולד קיימת ונרתה רק לענין תקנות שו"ס הדין כן בשיחי' אחר מיתת' אפילו יום א' ותוא בן ל' זכה הנשל ופיין בי' קי"ח: יט אי זה הכל לתב עיין סי'
קי"ח בהגי"ה ואם אינו יורש ל"מ ואם אינו בתשו' מהרי"ו סימן כ"ח שפק כל מקום דאינו בכלל: כ אם מת ר"ש בתוך ל' יום שהו ואשתו בתוך ל' יום מעמד דיכול לזון מן הנדן וכ"ש בתמ': כ בן
קי"ח דיניס אלו ומרדכי אינ' דאינו ת"ל להחזיר אינ אלא עד ל' יום שהו זמן ב"ד אינ להחזיר וכתוך ל' יום מעמד דיכול לזון מן הנדן וכ"ש בתמ': כב יורש
סי' כ"ם משום כל הנוס על דעת מנהג הוא דוקא דהוא יודע המנהג כמ"ש הרשב"א בתשובה: כא אבל מה שכתב ר' כ' בלבוד' ס' כ"ם וז"ל שוב נתקנה היכא
שמת תוך שלשה נלא ולא שלו קיימת שיחזור לנותני הנדוני' לו ליורשי הנדוני' אלא לבעל נתקנה היכא
נידו מן הנדוני' ולא היתה על תוני ושכ נראה מה שהוסיף על רפואות ושל
לרבי קנור' מנכה מן הנדוניא. ואם ס' לו הפסד במשה ומתן נרתה דמנכה ג"כ ואם כ"ו ממנו שלו ג"כ מחשב ההפסד
על שניס ומעשר שסילק מן הסך הנדן נרתה דמנכה ג"כ: כב יורש' יכולים לממות שלא ימכור כלו' מניח תוך הזמן הכ"ל אפילו אם היה מרולה לימכור:

ליקט

באר

ממר וכן המנהג פשוט במדינו' תלו שהוכחו בתקנו' שו"ס ותילחילוק נזה בין פוסק לנמו
לו לנמו. כי כן משמע התקו' ובנ"ק ד' התקנה יש לחילוק בין פוסק לנהנו לו לנמו ה"ו
ו"ע' מ"ם ג"ם: יג) רלשו'. אם שנה מעוברת ומתה בחודש י"ג. נתשו' מהרד"ם
כ' קכ"ה פסק כיון דאינו מכורש בתקו' ופ"ם הדין הנשל יורש לא משמו מחרינן
בתקו' לא ה' אלא ברוב הנשי שהם י"ג זכה הנשל ומתה בחודש י"ג ואם מתה בחודש
מהרי"ו סי' ס"ם פסק כל מקום דאינו שהה מודש בשלל. ו"ע' תשו' שנות יעקב
ס"ג שהם קכ"ה הלכה דהין להוליא מיד הו ומזק. ו"ע' נתשובת כנסת יחזקאל שלם
ס"ב. ונשלחן שנעה סי' כ"ב סעיף ג' ס"ק ה'. ונבנודם הגרשוני סי' ס"ח. ונתשובות
דברי ריבות סי' ן"ן. ו"ע' סי' קי"ח ס"ם: יד) נלא זרע קיימת נרתה, כתיב ' הנן תמר
מיתתה תפי' יום ה', והוא בן ל"ד זכה הנשל. ג"ם פ' נתשובת כנסת יחזקאל שלם

פתחי

נדי יורשים תכל ניניע כפו כי תבל מה להם ולו שנור דהת דכ"ם דאין לה כהונ' והוי' היינו לם היניכה לו דכר ונוכלה
נהונ ת שלה נהוך זה כלול שיעור כמ"ש רש לא הינול מה שרוכין לה לכל רבניכה ערבי תי לי"ד נהלה בם יפרל בלא
כהונ'. והוא ז"ל סיב לו דעבד ה"י כגר דמו ו"ר ם מתיר ולוותה"ג תה תילק זה נשותתה שלו ר' ומ"ש
הנחון ר"ל לא תמר אלא שלא לכתוב עוד לכל מה שכבר נכתב ונהתם וקיבלו עליהם עשותו של נוהתם ר"ם אין מנותר לו לניח
מיד היורשים. ושעשה הכ' כיון שהכניס עדיניהלי אין רתוי להוליא': בלי כתוב' כגר קדמו לו תכיו מיד ומ' הכ' ל' בעלמא'. ז' והכיב מירי"ל כיון שקי לה עכ"פ תכי מועט הייני כתוב' דתוריתת נמ"ש שוב אין
לא יפני לה כתוב' יה ' ל' בעלמא'. ז' והכיב מירי"ל כיון שקי לה עכ"פ תכי מועט הייני כתוב' דתוריתת נמ"ש שוב אין
נעלמא' ב ז"ז כו' (ושי ור זה הוא נתכבון בכך ז' נימו שכח יכניס זנו מ' ל"ל בכך תשוה שהם מתכי. לו תלינענר בכך
שהוא המכי' כלעיס ם ל כלא ד' ליו נלי"ב ו"ע"ם ויד בפ' [illegible] ובפ"ב ברלנדזיכ"ר) ואפי' להכוכרים
דם"ל התמ"י מ"ש הנהוג בינו הוי ז"ל מ"ה הכח לא מיעט לה ולא נתין ר"ה ם על ל"ל בכך תשוה ושכח יהכניס תגל מה
שהרויה מה"ב הכל מכוונד לכתוב' כו' הכ' ל' דברי מהרי"ל התהרונים ופי"ם תין נוהגין לה תפי' כיוב' דת ר"י ממש
נמי תין כאן בעילה זנוה כיון שהם ה' מולתי נכנים שהרויה ר"ה נכתין ניה נוהה תין נוהגין לה תפי' כיוב' דת ר"י ממש
ס"ב. הכיל מכנ ח יו. ומ"ש נגדון שכ"כ"ו דכ' נ"ל נכתב נכוכתה מוכיה כמ"ש לעיל כשם ניש מיה כיון דל הניח
ניש מנו כלל תין רתוי להכביד כ וב' דתורי' ו כ"ש יהן לה כך שהם ושניס זנו מ' ל"ל בכך תשוה והכתר רש יש
שהכיבו תכר ר"ה כתוב' יהן לה כל הכתיבות ותם לנו ל ב"ש תהיכ"ם כנ"ע"ד ע"פ דין קרוב לין ס ר' כ"ד
ע"ם). ו"ע' שם ח"ת סי' ס"ם ס"ק ה' ע"ש לדיוק דל כה ' הנ ו ר"ק דשם הוספה כלים רתוי נשנות כ"כ"ו'
(והיינו ר"ה תם לא הרו ה כלים) ושם ר"ה ל"ל בשם ר' שניס עד ה' שניס תין מניח להכניל ר"ק ל"ל תין התכ"ם נתוכ"ם ניש ר"ה נתכ"ם ניש ונ
נעלמא תזנו ונינלו זה תו כי יכר הרנניס שלא היו נוהר תכ"ל נר קיבלו עליהם לשכות כן. יכן מה שמביאר כוה ה"ה
וכן לחיפוך נידון הוספר' ה"ב' כו' ולר' נזכר מענין עיקר הכח ב' נלוס. נתלקו הדיניים נזה ונו נין לעשות פשר
(טו) תכ"ם מי שהולית. עכה ו ו"ע' נתשו' כנסת יחזקאל ס"ב ס"ב ס"ב

נד א ליקח כהן קרקע . כ' כמ"מ כשם כהן מיה מהב קרקע לכת
והיה תומרת מה שילה כשלי יפשה מין רשות ביד הכשל לזכיר להה
גם היה אין לה רשות למכור הקרקע שירשה עד שתביה בת
עשרים ר"ן : ג) שליש . ויקח קרקע ואם היה מ"ב רוצ למכור וליתן המעו'
לבעל' הרשות להה קרקע זו לא ירשה מתני' ר"ן ע' ב"ש ובב"י : ג) לכך .
מכל מ"מ לא הוצרך מתחילה לכך . נזה לא תמריך מלו לקיים דברי המח ולא קנת הבת
כלל . מ"מ :

נה ג) תמורים . ס"ם משודכת ב"ב תמור' ניחוד דכל ב"תור' נניח' תמור' ניחוד
והוא ככלל נזיר' שנזרו על יחוד פעמים : ב) יהיימדו . ומ"ל מה מהני ז' נרכות

נד (א) מעות לפרנסתה ליקח כהן קרקע תגל תם כניח קרקע לבתו
ומת וכיח תומרת מה שילה כשלי יפשה תין רשות ביד הכשל
למכור בקרקע דהה גם היה תין לה רשות למכור קרקע שירשה תדי יכול להה
שתניח בת עשרים ר"ן : (ב) יפשה תניח תין לה רשות למכור קרקע שירשה תדי הכשל
שתניח בת עשרים ופיין כר"ן :

נד דין הפוסק לבנו או לבתו ומת ובו טעיף אחד :

א ג מי שצוו' לתת לבתו כך וכך (א) מעות לפרנסתה א
ליקח בהם ג) קרקע ב בין שהיה שכיב מרע בין שהיה
בריא וכת והרי המעו' ביד השלישי ואמרה הבת תנו אותם
לבעלי כל מה שירצ' יעשה בהם נאם היתי' גרולה ונשאת
הרשו' בידה ואם עדיין מאורסה היא (ב) יעשה ג) שליש
מה שהושלש בידו ואם עדיין קטנה היא אפי' נשאת אין
שומעין לה אלא יעשה שליש כמו שצווה האב ב) (ו"ג
דנפיין (ג) שהושלם מפסקה ג) לכך ופ' נמ"ה פי רל ג) :

נה דין ארוסין לעניין מזונות וקבורה וירושה ואם יש
כתובה ובו ז טעיפים :

א א) הארוסה (ג) אפורה לבעלה ג מדברי סופרים כל
זמן שהיא בבית אביה ג ב) והבא על ארוסתו בבית
חמיו מכין אותו מכת מרדות : הגה (א) ג) ותפי' בייסוד
ה) תפורים ולכן תרום שהוא תם תרומתו בניח ג') א (ב) מבריכין ז'
נרכות ג) פן ימיימדו (מרדכי פ ק דכתובות) ו"ג דתין לתם לדור ב"תד
שלא יקיזו זה בזה (כל בו) ותפי' נכדוכין בלא תירושין יש לתום (סידושי
תגודה פרק קמא דכתובות) ג ד) אפי' אם קדשה בביאה אסור
לו לבא עליה (ג) ביאה שניה בבית ג) אביה עד שיביא
אותה לתוך ביתו (ד) ויתייחד עמה ב ה) ויפרישנה לו
ה) ויחוד זה הוא הנקר' כניסה לחופ' והיא ה"קרא נישואין בכל מקום ג ו) והבא על ג) ארוסתו(ה) לשם נישואין אחר
שקדשה

נד דין הפוסק לבנו או לבתו ומת ובו טעיף אחד

א ג מי שצוו' לתת לבתו כך וכך (א) מעות לפרנסתה א
ליקח בהם ג) קרקע ב בין שהיה שכיב מרע בין שהיה
בריא וכת והרי המעו' ביד השלישי ואמרה הבת תנו אותם
לבעלי כל מה שירצ' יעשה בהם נאם היתי' גרולה ונשאת
הרשו' בידה ואם עדיין מאורסה היא (ב) יעשה ג) שליש
מה שהושלש בידו ואם עדיין קטנה היא אפי' נשאת אין
שומעין לה אלא יעשה שליש כמו שצווה האב ב) (ו"ג
דנפיין (ג) שהושלם מפסקה ג) לכך ופ' נמ"ה פי רל ג) :

נה דין ארוסין לעניין מזונות וקבורה וירושה ואם יש
כתובה ובו ז טעיפים :

א א) הארוסה (ג) אפורה לבעלה ג מדברי סופרים כל
זמן שהיא בבית אביה ג ב) והבא על ארוסתו בבית
חמיו מכין אותו מכת מרדות : הגה (א) ג) ותפי' בייסוד
ה) תפורים ולכן תרום שהוא תם תרומתו בניח ג') א (ב) מבריכין ז'
נרכות ג) פן ימיימדו (מרדכי פ ק דכתובות) ו"ג דתין לתם לדור ב"תד
שלא יקיזו זה בזה (כל בו) ותפי' נכדוכין בלא תירושין יש לתום (סידושי
תגודה פרק קמא דכתובות) ג ד) אפי' אם קדשה בביאה אסור
לו לבא עליה (ג) ביאה שניה בבית ג) אביה עד שיביא
אותה לתוך ביתו (ד) ויתייחד עמה ב ה) ויפרישנה לו
ה) ויחוד זה הוא הנקר' כניסה לחופ' והיא ה"קרא נישואין בכל מקום ג ו) והבא על ג) ארוסתו(ה) לשם נישואין אחר
שקדשה

ביאור הגר"א

נד א) כתן שהי כו'. עפוס' פ' ח' הג קי"ל כו' : ב) ו"ש דכתיכן כו'. פיס' הכ"ל ובגיטין י"ג ב ד"ה ואם תג כו' :

נה א) התרוסה כו' . תם' כלה ופרש"י נכתובות ז' ב' ד"ה שתפריתה כו' ד"ה והכר כו' : ב) והכר כו'. ירושלמי הביאו הרי"ף ורח"ם בפ"ד דפפחים ס"פ ג) ותפי' ביחוד כ' ולכן כו'. כן דקדק שם מ"מ ובכ כוס שם וביהודח כו' ותפי' פוס' שם ד"ה ר' יהודה כו' תכוס ביחו' : ד) תכי' ס קידש' כו'. בפ"ק דקדושין בניח דלא ליפסלח ובתב הרשב"ח והרא"ם בשם הרמב"ן דהלכה כתני' ורבח דבני לתפסבח כו' וכן הכ"ג ורבינ' דחו להח דבן בג בג כו' וכלח"פ תפי' לח תיפסבח תכוסים פ"ק דקידושין ל"ל תירוסין עוסה . ר"ן : ה) ויחוד זה כו'. עפ"ב דקוב' כ"ב ב' ופתוס' שם ד"ה תין וכריך לוקמה כי': ו) והבא על תרסתו לשם נשיתין דוקא וכמ"ש בקוסבפח רפ"ד דכתובות יש כח יכתב תכח תשה כו' שהלח על יחת ו בין בא בגד בין במיזד בין בישוב בין ברעון תפילו בניח לניח קנה תבפ"ק ג"ל ובח"ת ביכתים ב"ח ח' תמר רב"ח תבכתם כו' דב ותיה כו' ובתב"י כם ד"ה ופרכינן כו' וד"ה

הגות רעק"א

סימן נה ח] ב"ם לום ח' וכשתיח נזה ס"ל דלח מ"ר . ב"ב ע"ב לקמן בפ"י כ"ח ובפ' כ"ד בקי"ם :

שי למורה

סימן נה נהגה ו"ח דרוש' תיכו יחוד כ"כ ע"ם בקי"ד מ"ם ל"ב לוקח על המ"מ וע' מ"ח סימן של"ח בקי"ח ובכו"ם זקיכי הגאון המ"ל ז"ל סימן קכ"ד :

חכמת שלמה

סימן נה קט ף ח' בהג הוהח"מ מוליכין תוסס לב ס' ותוכלים ביחד במקום לנוע וזכו לתוצ' המוגפם עכשיו וכו' כ"כ ם ה רלתיפי במקנה בקי"ח כ' כ"ם בהג"ה שהב ח רלתי' דח"פ ף"ם ביש סם תדם סוי תוסס מ"ם בכפודים דף מ"ח דמיעטה הסוי' ככנס' לתוסס ולח כשלה מבקיע' ותי ד"ד דכתי' שלח יהי' סם תדם מי מש"ד שלח כשנע' דלמח כתמח כשלה ולף שהכשל תומר שלח כשלה לו בסי' תוי"ם תין לתייבו בפקיע' על פיה י"ע"ם ולפשע"ד במתכם"ם תיכו רתי' כלל תדל ד"ה דהכל תומר של

כלא חוסף פ"ם שהריך פוד כזה : (ו) דמוזה חינו יחוד . נרחה דכ"פ מודו כדין זה דהא כרין כניח רחיה לרין זה מן הגמרא דלמרינן חלמה מן הכשוחין חין לה חלא מנה חפ"ם שפדים מפידים פליה שלא נסחר' ולא נכפל' ול"ב להדי' נקרחת נשוחה חפ"ם שלא נחיחד וכ' הר"ן דילף לה מדכתיב ומס כית חיסה כדרה דמשמע דכ"ז שניח חיסה היח כרשוחו : (ז) שסורסין סודר פל רחשה . הכ"י כניח דפס זו כפ' כ"ם חיח כשם פיטור וכחב דלמו מילחח היח מדנרסינן כסוכה ירושל' פד שיכנס לחוס' פ"ח מקום מיוחד כפין כילם שיושבים שניסס שם השוכיניו היח שוחה מסיחה כהיומח. נגמ' דיכן לח חנחר חילוק כין כחוכה לחלמנה לפניו חוסף חכל כירושלמי חמרו הלין דכנסין חרמלין כפ"ם נריך למכנסה מכפ"י דסיינו יחוד משמע חכל כשוכם כחוכה כפ"ם ח"ל להחיחד מכפ"י כי משפה סיחחה כהיומח נקרח חוסף חכל חלמנה שחין יולחח כהיומח נריכה לה להחייחד עמו מכפ"י כדי שלח יסח קונה קנין כשנח וכרב כנדול מוכר"ב חליעזר חשכחי החריך כחמו' החח פל חלמנה שלח נחיחד מכפ"י שם מוחר לו לנח פליה כשנח ודמחו להחיר ונסחר משנח כניחין כ"י ל' החריך נזה ומלק פל כרב כ"ל ומ"ש נרחה חלמנה ש"ם לה נשוחין נגיל ס' וכיחה נדה ונחייחד פם החתן פ"י שני שומר ס נרחה דמוהרת לעבול לחחר כיום השנח חחחר שנכנסה לביתו כיום ס' קנה חות' וכמ"ש לפיל כשם הר"ן דמיד שכחה לביתו קנה חותה ולח חמרו בירושל' חלח כלין דכנסין חרמלין כפ"ם ופדיון לח כיחה כביתו קודם שנח פ"כ לריך לייחד מכפ"י ומיהו לדפת הרמב"ם דפ"ל דחוסף פל נדה חינו קונה כלל כמנוד לקמן ס' חפסר דה"ם יחוד וכניה' לביח כפל נ"כ חלח מכחי כל זמן שחין' רחוי לביחה ופוד חכחוב מזה לקמן סי' ס' : (ט) והמנהג פשום שכניו לקרות פחד חפוסף חין חוסף קונה קודם ס"ם כזה ומ"ם נרחה פשום כל זמן חלח נחקדשה חין חוסף קונה קודם הקידושין רק כשנחקדשה נקרחת למפרע נשוחה לדפת כחוכפת ולדפת חמר פסוקים ג] לח נמרו כשנושין חפ חת יחזרין יחד לחר כחוכפת פם נחקו' נכוף : (י) פי' לקמן סי' ס"ח פפיף י"ד כ"ל . ומס נחנהר דחפי' כולכין לביח חחר נם שם נקרח חוסף: (יא) פדיין חרוסה היח וכמ"ל חלח יפה פשו שכיכרו נרכת חחנים ולח נחיחדו מיד לחר כך דהח דמנרכין נרכת חחנים כשפת קדושין כניח חרוסה סיינו דוק' כיהודח שחחייחד עמה ופיין כמ"ש פ"י מהי"ח : (יב) ס"ז נסיף נמורה . דכלל הוח דכרכות חינם מפכבות : (יג) ולריך לכחוב כחוכה קודם כניסה לחופה . פיין כמ"ש פ"י מה"ח שברמב"ן הקש' פל זה ופי' לקמן סי' ס' : (יד) זו חינה כונרת פיין לקמן סי' קי"ב פפיף ו' מ"ש נזה : (טו) חינו מפחת לה . חפ"נ דמקרי קנין ככסו מן החור' מ"מ לפיין טומחה כחיב כי הם לכחרו וחרוס לחו חחרו מיקרי : (טז) חינה חייכח ניכחת לו . דמלו' הוח לפחת למתים החמורים כפרס' וחרוס' חינה מלווה לפחת ליכח כה דהח קל"ל כני חהרן חוזהרין כו' וה"ה כיוכמות דכ"ע כ"ב כ"ל לכחרי וחפ"ת דהח חומרת כרס

משמע כתם"ת מהרי"ל סי' ס"ח כמ"ש בסי' ק"ח: יב מגן חורין. זהו דעת הרמב"ם מכל הרמ"ם ס' תע"ם מוקם פ"ז ומ"ל לפנין מה מתחיים שכר נמור הוא ונוב ממשופדים ומ"ב אפי' אם כתב לה ליח לה מן התרומה כין אם נתאלמנה וכין אם נתגרש ומ"ש בדברים בסי' ס"ו בשם מהרש"ל דהעיקור כ"ל אם נתגרשה יש לה ת"כ אם כתב לה ע"מ כן: יג מכל מקומות כו'. כלו' שלין לתרומה כתובה אם לא כתב לה וחזרו קודם התרוסין ליח לה אפי' מה מתחיים דלא כתב לה אלא על מנת לכוכבה כ"כ בריב"ם בתשובה: **נן** א והרי היא נערה וכו'. כן הוא לי' הרמב"ם וכן הוא לי' הטור מיהו לא כ"ב אלא אם נתקדשה בנערות ואח"כ בגרות ואח"כ נתגרשה או נתאלמנה יש לה יב"ח אחר התנים' אע"ג דאינה ראויה לנשואין עתה מ"מ כיון דבשעת קדושין היתה ראויה לנשואין ואפי' אם נתקדשה בקטנות ואח"כ בגרות ונתגרשה או נתאלמנה אינה ראויה לנשואין עתה מ"מ כיון דבשעת קדושין היתה ראויה לנשואין יש לה יב"ח אחר התנים' וכן הוא לי' בטור מיהו לא כ"ב אלא אם נתקדשה בנערות ואח"כ בגרות ואח"כ נתגרשה או נתאלמנה יש לה יב"ח אחר התנים' אע"ג דא

ילמא מרדה בכפל' ופפלה עלן ס' בנוף התשו' שהאריך בזה : (ט) והוה ממהר נכנס כדי ליורש תע"ס שמוך שנה רחשוב' לריך להחזיר הכל מ"מ ביה מלפא שמא חמות לחחר שנה רחשוב' חו מיירי כמקום תקנת שו"ס : נז (א) וים חולקין הס הסדוניא לח הניע ליהו . וט' לעיל ס"ס כ"ב ולקמן סימן קי"ח כ"ל : (ב) נסס ניסוחין . כל זה פסניף הוח לפון הרמב"ס פ' כ"ב מהי"ח וכחב המ"מ וס"ה חס נכנס לחגר שנו חפ' בסחס ולח הזכירו הרמב"ס דמחבחר הוח כדבריו במ"ש שמואל ופפנים הרשות פפלה דירבל' פ"ם וחס כן חין מחלוקת בין הרמב"ס ובין המחרונים שפמחיק הרב בהג"ה זו שחמ"ן ודוק :

נח(א) שפוסקין לחשת פני שבישרחל . לקמן בסימן פ"ג מבחר הכפות שמוייב הבעל ליתן לחשתו ומ"מ לח נחבחר כחן חס לריך ליתן החב לבתו כפות ני"ב חודש חו די לה כפיתן כפות לפי שפה שיפפיק לה לימות המ"ז חו לימות הגשמים חבל במפנה בחמוכות דף ס"ז מבחר שלריך ליתן לה כפות לבנה דהח תכן המשיח בתו שתם לח יפחיח לה מל' זו וכפ' חפ"ם דף ס"ד במפנה תכן וכלים של ממשים זו מפנה לפנה : (ב) רחוי ליתן לה כפי עשרו . לבבל מי כופין חותו ומ"ם בעור לריך שיתן לפי כבודו ג"כ רחוי קחמר חבל חין כ"ד כופין חבל כופין חותו להשיח' לחיים ולישן לה פרנסה בלחמים ולבל פך הנדן חין כופין וכדפחתו חולה ופ' בהג"ה מרדכי דקדושין ובכ"מ לח כ"כ עיין פלו :

נט (א) המשיח בנו גדול בבית לפון רמב"ם פ"ו מה' זכי' המשיח בנו גדול בת ל' בבית ונמ' פרוב' היח פ' מי שמת ולח ידעת למה הוממט כחן תיבת לבתול' וכפוט בפיני פט"ם יש כחן ול"ל לבתול' בבית ולח פי' לו להרב מהרמ"ח לכתוב דין זה בפס י"ח מחבר בנית' ערוכה היח רק דהי"ל להניח בתוך דברי המחבר תיבת לבתול' כנ"ל : (ב) ולח פייר החב בזה הרמב"ם פיים בזה הלשון ודברים חלו כהלכי שמין לו טפס הס ונעב חכמים בדבר בזה מחומרין בדעת שמרוב שמחתו ותכנתו נמר ובקנטו בבית : חכל

[ו] ופע"פ שהיח מולנים והוח ממהר (ה) לכנוס ז בדי ה] ליורשה (מרדכי פרק החיש מקדש) :

נז היה לה חצר בדרך ונבנסה עמו ובו סעיף אחד :

א ח א) הבעל קודם לכל אדם בירוש' אשתו ומאימתי יזכ' בירושתה ג משתנא מרשות האב ואע"פ שעדיין לא נבנס לחופ' א הואיל ונעשית (ו) ברשות בעלה ח) יורשנ' כיצר האשה שנתארסה ומסרה אביה לבעל או לשלוחי בעלה או מסרוה שלוחי האב לבעלה או לשלוחיו ומתה בדרך קוד' שתבנס לחופ' אע"פ שהנדוניא עדיין בבית אבי' בעלה יורשה (ופ"ל ס"ס כ"ב ולקמן סי' קי"ח(א) ב) ג) ויש מולקין הס הסדוניא לח הניע ליהו) (סור בשם ר"ת) וכן אם הלך האב או שלוחי האב עם הבעל [א] * ונבנס עמה בדרך לחצר [ב] ונתייחד עמה שם (ב) לשם נשואין ומתה ה"ז יורשנה בעלה אבל אם עדיין האב עם הבעל להוליכ' לבית בעלה או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל או עם הבעל אפי' נבנס הבעל עמה לחצר ללון בדרך שלנין עוברי דרכים בפונדק א' הואיל והאב או שלוחיו עמה ועדיין לא נתייחד עמה לשם נשואין אם מתה יירשנ' אביה אע"פ שנדוניתה בבית בעל' ג ג) וכן אם היתה בוגרת או יתומה או (ג) אלמנ' והלכה היא [ג] בעצמה מבית אביה לבית בעלה ואין [ד] עמה לא בעלה ולא שלוחיו ומתה בדרך אין הבעל יורש אות' : הגה ב ד) וי"א דכמלר שלו [ה] חו של שניהם פתם ייפוד הוי לפס ניפוחין (פר"ן פרק נפרה) וכחלר שלה חו שחינה של שניהם פתם ייפוד הוי לנון (המ"מ בשם הרמב"ן והרשב"ם) :

נח כמה בסות יתן לבתו ובו ב סעיפים :

א ח א) צוו חכמים שיתן חדם מנכסיו מעט לבתו א) וזהו הנקרא פרנסה המשיא את בתו פתם לא יפחות לה מכסית (א ב) שפוסקין א לאשת עני ח) שבישראל בד"א שהי' האב עני ב ג אבל אם הי עשיר ה"ז (ב) ראוי ליתן לה כפי ג) עשרו :

ב ג התנה עם החתן להכנים לו ערום לא יאמר לכשתבא לביתי אכסנה אלא מכסה אותה ועודה בבית אביה :

נט המשיא בנו גדול בבית קנאו ובו ד סעיפים :

א א (א) ח המשיא ח] בנו גדול בבית קנה ח) הבית והוא שיהיו נשואין ראשונים לזה הבן ולא השיא האב א) בן ג זכר אחר קודם לו (ב) ולא שייר האב בזה הבית שייחד לו ג) כלום ג אבל אם שייר שם אפי' פך אחד לא קנה הבית ב) (ו ח דנפוין ג"כ פיפיח לו כחולה ג) וכיפה לפב כיח פפר לדור בו) (סור) :

ייחד זכה בירושת' מעשה ממילה ועיין סי' ס' וכ"ז כתב וז"ל ונר' מזה מה' חלמ' דחין חוסס קונס כה מ"מ כחן שהבעל הולך ממה מן החוסס לבית הכשולים קנחה לכל דבר מחמת מסיר' לרשותו ולח ממרו חוסס חיל קונה בחלמ' חלח חס חין הולך ממה כי בדורית רחשונים לח כי' טוס חוסס על כלונסות ח"ח שהי' בית מיוחד לנשואין ולפס הולכין החתן והכל' ומ"ש בשיירת רשותו דהח לח הלך ממה חלח חס חין הולך ממה כי בדורית רחשונים לח כי' טוס חוסס על הזכיר רמ"ח בשי' ני"ד דחלמ' חין חוסס בחמר פס הכלה מן כחוסס' שיבעלו' פס קול' חוסס ע"כ : ב וי"ח דבחלר שלו וכו' . כתב המגיד נס ברמב"ם י"ל לח פיירש על זה והנה בחלר שלו חס מחייחד ממה הוי חוסס וזוכ בכל דבר לפי שהיה מכוון לשעת נשואין ולפי זה חפילו חס חמר לו חלר שלי חינו חוכה בה עד שיכנס לה ולפי זה ניחח לי מה שלא הזכיר רמ"ח בשי' ני"ד דבשלמ' חין חוסס בחלר שלו חס לח

סא א מכל מקום כו' וחייב כלפי לחוש' וכו' . ומה כלפי לחוש' וכחוש' סירסה נדה תמרינן תחלת חופה קודם כ"ב ברמ"ה ופמ"ג בפתיחה סימן נ"ה : ב היה עדיין בתרום' . ומינו יורש' ולא מסתבר לה כ"כ ומשמע ס"ה שהר תנאי כתוב' מין לה וכן נרא' דהא ליתא בפ"מן כ"ה לרמב"ם חס' שם כותב לתרום' כתוב' לא מהני בהתיב' דלמא כתב מלא פ"מ לכונסה מ"ה היכא נוכח מן מסופקים ואם היה סירס' נדה פלוגתא בתיקו מי הוי ככנוסה מ"ב שם לא מהני בהתיב' לא מהני לה סירס' נדה ודאי

מולת מות וכנכסה למוסה ספק דמין הבעל יורשה מילי דהוי מכנכסה למוסה ומיהם, נהה משמע דמפרש נס כן כדברי הרמב"ם ומפרי, החב לשלומי הבעל מפרש נס כן ברמוים לניחה לכל נספקיו מזר כו הרב ופסק פרק חמ"ם דמוסה נהה הוי מוסה לשחר דבריה ולה מבעי ליה רק למיון מוכם"ז כחוב, ונם כחב"כ כלל ל"ז סימן ח' ספק מיד שמחידה בניחו רק שנושה מלטכול ומיהם רמוי לניחה חם"ם יורשה וכד"מ ספק כדברי המחרוני' דמוסת נהה הוי מוסה דלה כרמב"ם ומם כן נרחה למעשה מלמנם שכנכם, למוס, קודם שבת מחחר שזכה מיד בירושת, ובמעשי יריה חומלית, מוחרת ליקנל בשבת דהה כבר קנה חוח לכל דבר כשכנכם, לרשותו ולה שהוה קונה קנין מוספת כחוב, שכ' לה לין המיסור כ"לה רק מלדו וכבר נחפורר על זה הרב בעל משחת בניימין כסימן ל"ח ובפרט לדברי ר"י שמודיעין לו שחיינה טהורה (כמבואר בסמוך בסעיף כ' בהג"ה) חו חיפ' קול, לכל דבר ולה חיפ' לין כחן שום מיסור בניחת שבת: (נ) ולמ"ד דמוסת נהה הוי מוס'. חפי' למ"ד מוסת נהה לה הוי מוס יש מקום נהקל בכחיבת כחוב, וכמ"ש הרין בריש כחובות (הגיה כ"י סי' ס"ו ס"ק ח' ס"ס) : (ד) חסה חולנית חילת מות הרח"ם בחשוב ספק כן מתרי טעמי הספק הס' דהוי דומי דמוסת נהה ולפי מה שספקו החחרונים דמוסת נהה הוי מוסה ל"ב היה מוסה חילה ופרעים מנהה דהה חפי' חולה רחוי, להפרע' משח"כ נהה ופ"כ חפור למשם דספק לחבחו נהה (כמבואר כי"ד סי' ק"ל סעיף י"ז) ולף שים לחלק דנד' דשחו לבח עליה להשחפחר לך זו היח מסוכנת היח מ"מ הח ק"ל רוב חולי לחיים ופוד מחחר דקי"ל (ביבמות דף כ"ו ע"ב) דים מוסה לספולות דהיינו חימנה לכ"ע בהכים, לחוסה ולה נפללה ולה קידשה כבר לף ס"ם כן בכניכתה לחוסה ספולה מחרום, דבי נשח ותע"נ דלפולם לה חכי' רחוי לניחו, ל"ב היה מסוכנת והטעם החחר שכ' הרח"ם מטעם חומדת (דמיירי שם שרחוכן היה קרקף לנחו ולכשחמות קודם הנשואין יהי' להקדש ואחל' חולת מות וכדי להפקיע הקרקע מיד הקדש הלכו קרובי קרקף ועי"ש כל"ל) ועכ"פ הכי נקטינן דלה מהני חולת מות לענין זה דלה יהי' ממ"ב ולה יהי' ספק מוסה ולה יהי' ספק מוסה ולה יהי' ספק מוסה

להג"מ משום ברכות אין מפסיקין וכלה בלא ברכה סימן מופס כמ"ש בח"מ סי' כמ"ח ובמ"ע סי' ק"מ: (ז) ובשני המנהג שלא לדקדק בהגהות מיימון כתב שבשני שמעו מתירין להכניס נרות רק שיודיעו להחתן שסיח כדם מעצם שמעו מעצם במקום מ' יום לחום שמא יקדמנו אחר ברחמים: (ח) טוב להודיע תחלה. ומ"ש בסמוך למופס ודאי סיח קרוב לו מיד לכל הפ' אף לתופסת כתובה דפופס כדי לבעול בתולה כתמתי טהורה:

ב [ג] ח) כשר הדבר שלא תנשא עד שתטהר(ז)[ד]ובשני המנהג שלא לדקדק ואין ממתינין ח ט) ומ"מ (ח) טוב להודיע לממן תחילה (יג) סהיה מ) נדה (מרדכי פרק תפ"ח בשם ר"י):

סב מתי מברכין ברכת חתנים ואם אוכלין בהרבה בתים ובו יג סעיפים:

א מ צריך לברך ברכת חתנים (מ) בבית החתן א א) (ג) קודם ת) נישואין ב) והן שש ברכות ג ג) ואם יש שם יין ב מביא בום יין (ג) ומברך על ג) היין תחלה ומסדר את כולם על הכום ונמצא ד) מברך ז' ברכות ג ואם אין יין מצוי (א) מברך ה) (ד) ג) על השבר:

יש

סב א קודם ניסואין. כ"כ הרמב"ם ולשיטתו ספיר מסוס דס"ל מ סס סיימו יחיד ולכאורה נלע"ד להחיימ נלע ברכות חפ"נ דס"ל ברכות אין מפסיקין מ"מ לכתחלה נפי' שמל יחסר סוס דכר כמ"ש נפי' הקודס והרמ"ס דס"ל דמ"ל נפי' מופס הרמוי לגיחס ס"ל דמ"ל לברך קודס שכניסס וכ"ס

באר היטב

דרשום מהרי"ל: מ) סהיה נדה. וכנה"ג כתב ומכאן מוהגין ליזהר נשים ג' ום מפילו נלחי הודע, לחתן סהיה נדה. ומיהו נדרשום מהרי"ל כתב דמס מיגה טהור' מינו מניע נה לך מיגת הפלמ' ליפול נלבנפס. ומהן לח מוהגין כן חגת שהחתן נעלמו נוהן הטעמת נחלבוע. דקודס שקדש' נטעמת לח הוי מלחו ומיד כשקדש' מס הטעמת מרחקה כלנ' מהחתן מס היה נדה. וכתב כנה"ג שם דמקדש' וכשנסה עדיו לפופ' ס"ו, סיה נדה דוקא כשרוע' ליזה עכשיו ומי יפשר לה ליזהר כנון שלא יעברו ימי נדוסו, ולנוע' לחל מס עבור ימי נדסוס ולכונס ויב לה היה לנעול ומעש"כ מיגה רוע' לנעול לפנה מחרת רחוי לחום לנדרי הרמב"ם דס"ל דמ"ל לברך ברכת המזון קודס שיבא לידי ספק ספיקות ע"ש ה"ל ס"ק ב: ג) על השבר. וחס מין שכר מלוי יברך נלח כום כך משמע מרמב"ם פ"י מה"ח. וכנל ברמ"ס והטור כתבו דלח סני נלח כום. מוהגין לקרות שכתוב' בין ברכת מירוסין לנרכת נשואין כדי להפסיק קלח מפוס ברכת בין ברכת מירוסין ונשואין לח מיקרי הפסק כלל ומכאן מהרי"ק שורש ס"ו דמ"ל דלח מיקרי הפסק ומפסיקין בקדושין ס"ע. ומוקשטנטיל' נוהגין לקרות הכתוב' קודס ברכת מזיגת כוס ומפסיקין בין ברכת מירוסין ונשואין. כנה"ג. מס ניירך ברכת מזיגת כוס ומברך ברכת מהניס קודס ברכת מירוסין הרמ"ס מ"ח סי' ד'. ומדברי ריב"ש סי' ע"ב נראה

(יב) המוסי' סחם השמיים, ע' נס, מחם סיפר סי' ל"ח שכשלא מיכוין לשמוע מהנה קדושים ולשמוע המוסי' נכשב"ל. הקודס והחריך שם בדברי הרב"ם מינן דמ"ל מדברי שהיו רגילין לשמוע המוסי' נכשב"ל (וכן משמע נפ"ע ר"ד סי' ל"ח ס"ב ובהגה ועב"ם לעיל סי' ל' ס"ק ל') וכ' דמיינו לפי המנהג שהזכ ר שם מינן ס ע"ב בין מיומוס מופס מ' כשחרים כמנר נכשב"ל סחם השמיים נק' מופס מ"מ יכול נהגו נס עתה נפ"ם דמיין וכבל נמדיומה חלו שלא נהגו מעולם מופס מחיין יש לעשות כחב"ל שם בלוכלוסות כחב"ל סחם השמיים לסיימן נרכ' ומקיי' נהא שלוחין כל שהשלי יוליחים כיד ר"ת סי' המוסי' סחם השמיים לסיימה עצה לחסקיעים נרכם מנרחם ומבר לח ומחרק מחנו מכוונין ללמוד דרכי לומות כו' והחפלוסות לנרכם רבוחם יהיו לחלוחים כחוב כו' ע"ש) ומ"מ טוב להודיע. עח"מ ס"ם ומל ונס מעמע דזה שקל' ק"ד נהרמב"ם וכפי' ק"ד שקיבל ע"ז ועל' נח' מ"ז סיים מחירות מ"ב סי' רכד שדעתו חינו כן חלח כפי' כ"ל כהרמ"ם כו' ע"ש וכן הכניס נפ' נית מיר נדה. עכנה"ל ומ"ש דהרמ"ם כ' כ' וחכן לח נוהנין כן כו' ועיקרי ויש ליישד כו' כ"ל חוסד"ה. ע"ש:

(יג) סחם מופס מ' יום, ואח"כ מופס מ' יום נ"ל שכשלא מיכוין לשמוע מהנה קדושים ולשמוע המוסי' נכשב"ל. הקודס והחריך שם בדברי הרב"ם מינן דמ"ל מדברי שהיו רגילין לשמוע המוסי' נכשב"ל (וכן משמע נפ"ע ר"ד סי' ל"ח ס"ב ובהגה ועב"ם לעיל סי' ל' ס"ק ל') וכ' דמיינו לפי המנהג שהזכ ר שם מינן ס ע"ב בין מיומוס מופס מ' כשחרים כמנר נכשב"ל סחם השמיים נק' מופס מ"מ יכול נהגו נס עתה נפ"ם דמיין וכבל נמדיומה חלו שלא נהגו מעולם מופס מחיין יש לעשות כחב"ל שם בלוכלוסות כחב"ל סחם השמיים לסיימן נרכ' ומקיי' נהא שלוחין כל שהשלי יוליחים כיד ר"ת סי' המוסי' סחם השמיים לסיימה עצה לחסקיעים נרכם מנרחם ומבר לח ומחרק מחנו מכוונין ללמוד דרכי לומות כו' והחפלוסות לנרכם רבוחם יהיו לחלוחים כחוב כו' ע"ש) ומ"מ טוב להודיע. עח"מ ס"ם ומל ונס מעמע דזה שקל' ק"ד נהרמב"ם וכפי' ק"ד שקיבל ע"ז ועל' נח' מ"ז סיים מחירות מ"ב סי' רכד שדעתו חינו כן חלח כפי' כ"ל כהרמ"ם כו' ע"ש וכן הכניס נפ' נית מיר נדה. עכנה"ל ומ"ש דהרמ"ם כ' כ' וחכן לח נוהנין כן כו' ועיקרי ויש ליישד כו' כ"ל חוסד"ה. ע"ש:

(ח) נכים ה"כן קודס נסוניין. עכ"ל ס"ל ס"ל ואח"כ מכרכין נרכם כוסוניין סחם המוסי' ומוס כמוסי' ליכל יחוד ויש עוכר לעשיה קודס שמוכלים ניחה נמקום לניע ומיה ד"ל מהכל' מקום לניע דחל"ל קנה על מנהג שלנו חיך עונים שני דנרים הסיפרים זה"ז דנרכת מרו ין מכרכין ה"ס קדושין כי שיהה עוכר לעשייתן ונרכת נשואין מכרכין סחם המוסי' ע"כ"ל. ופ' כ"ס המקנ' ס"ל דס"ל לומר כן ד"ל סוי נרכת נשואין נשכיל היפור ס"ס ס"ל דהכל' ס"ל דמ"ל לומר כן ד"ל סוי נרכת נשואין נשכיל היפור ס"ס ס"ל דהכל'

בית שמואל

כ"ס עם דעם שמולקין ד' מ"ן נרים כמ"ם נפי שמכו נוהנים לעשות מוס, נלע"ד ומוקי לחכעיל דכנה"ל נדם נפפ"ו המחן כוכר ליהיל עיהול וכו' ה ל' הרמ"ם נפ"י מה' ליפוות מכריימת כמוכוס דף ז' ע"ב ונוסף הנרכוס מפוכרים שם כ נחב ס"ם פ' שחין מיין מעכב ופכוב הוס ג מור נשם רכינו נכים הני ו לכינ הרמ"ם נפפקיו שם (ולעיל נפ' ל"ב נני נרכת מירוסין כחב המחבר מין שם יין חו שכר מברך נפני עלמ' והטעם דמעכב יומר נרכת נשואים מפוס דנעיין דוקא שנעב נרכוס מן כחב

ביאור הגר"א

שהחיית זמן: ח) כשר כו'. רמב"ם וכפיימו נפ"ח ורחי' ממ"ם ל' ה' לפיכך כו' חו שפיכם, נדה כו' חלמ"ה ל"י להשמ וכפרק נפרה דנדה ס"י ה' חיכ כנ"ז יומי כו' ועוד לפי פיימו שפי' דמוס, היינו יחוד ונדה חכור' להפיימד עמו כל חלה נעל כמ"ש ד' והרח"ן דרים כפוכוס כ' חכל לפי המולקים כניל וכן מוס, חיינו יחוד לפ"ד כמ"ש סיעין כ"ד מין לנו מקפיים ע"ז ומ"מ כשר לכתחלה כו' כ"ם כ"ש כלן לכן ליעכב דעיכל ס) ופ"מ כו'. עכנה"ג ועב"ח פ"ם ו"ל כו':

סב א) קודס ניסואין. רמב"ם ופור וכ' כ"י כמ"ש נפ"ק דפפחים ס] דכל הנרכוס מנרך עוכר לעפיימן ופרח"ן כ' לח מעפה זה דפ"ו נרכם כשנה הן ומפו נכל הנרכוס נפ' הנורח ועכ"פ ח' מ"ו מ"ם חלה דהרמ"ם חיכל לפיימה נלע נרכה כנ"ל ר"ם כ"ה וכמ"ל ר"ם כ"ו: ב) וכן כו'. פפ ח' ח: ג) וחס כ' וחס כו' ח"ם פפ"ז ה) מנרך כו'. עפופ' הנרכוס מ"ח כ' ר"ם ס"ה כו': ה) על השבר. כמ"ם נפ"י

תוספת שלמה

פי' ה ס"ק כשר שהנר שלח פנשח עד שהחיר וכו' כ"ל הנה נחופס נדה חס רחוי לקדש, חהר"ן ס"ל ע'

נחכורי חו"מ מהדורח פ' פי' כז קוס מקיים ה' ערב יע"ם .ם דרך חנב לקי ניזהר דח"ו לעשות כן יע"ם נעזה"י ודו"ק:

פתחי תשובה

(יב) המוסי' סחם השמיים, ע' נס, מחם סיפר סי' ל"ח שכשלא מיכוין לשמוע מהנה קדושים ולשמוע המוסי' נכשב"ל. הקודס והחריך שם בדברי הרב"ם מינן דמ"ל מדברי שהיו רגילין לשמוע המוסי' נכשב"ל (וכן משמע נפ"ע ר"ד סי' ל"ח ס"ב ובהגה ועב"ם לעיל סי' ל' ס"ק ל') וכ' דמיינו לפי המנהג שהזכ ר שם מינן ס ע"ב בין מיומוס מופס מ' כשחרים כמנר נכשב"ל סחם השמיים נק' מופס מ"מ יכול נהגו נס עתה נפ"ם דמיין וכבל נמדיומה חלו שלא נהגו מעולם מופס מחיין יש לעשות כחב"ל שם בלוכלוסות כחב"ל סחם השמיים לסיימן נרכ' ומקיי' נהא שלוחין כל שהשלי יוליחים כיד ר"ת סי' המוסי' סחם השמיים לסיימה עצה לחסקיעים נרכם מנרחם ומבר לח ומחרק מחנו מכוונין ללמוד דרכי לומות כו' והחפלוסות לנרכם רבוחם יהיו לחלוחים כחוב כו' ע"ש) ומ"מ טוב להודיע. עח"מ ס"ם ומל ונס מעמע דזה שקל' ק"ד נהרמב"ם וכפי' ק"ד שקיבל ע"ז ועל' נח' מ"ז סיים מחירות מ"ב סי' רכד שדעתו חינו כן חלח כפי' כ"ל כהרמ"ם כו' ע"ש וכן הכניס נפ' נית מיר נדה. עכנה"ל ומ"ש דהרמ"ם כ' כ' וחכן לח נוהנין כן כו' ועיקרי ויש ליישד כו' כ"ל חוסד"ה. ע"ש:

(יג) סחיה מ) נדה. עכנה"ל ומ"ש דהרמ"ם כ' כ' וחכן לח נוהנין כן כו' ועיקרי ויש ליישד כו' כ"ל חוסד"ה. ע"ש:

(ח) נכים ה"כן קודס נסוניין. עכ"ל ס"ל ואח"כ מכרכין נרכם כוסוניין סחם המוסי' ומוס כמוסי' ליכל יחוד ויש עוכר לעשייתן ונרכת נשואין מכרכין סחם המוסי' ע"כ"ל. ופ' כ"ס המקנ' ס"ל דס"ל לומר כן ד"ל סוי

וברכת נשואין ולא הזכיר כום נשוא פ' מהם: (ב) עם כל אחת שמ"ברמוים לה לפי שהין מברכין שמחה שמחת' של' מנא שבוע זאת ואתה לך נם לא זאת לשון הרמב"ם: (ג) הין מברכין ברכת חתנים אלא בשבת שהין שם עשרה ואיש לבביא שם נשואין אלא שם ממקו' אחר אסור לעשות שם נשואין ברוך המתן ומכלה לילך למקו' שיש שם עשרה ולכבים' שם לאוסף ואם הין שמה כמדינה עשרה ואיש לו לילך למדינה אחרת רק כשהוא גדול אז הוי כדיעבד וברכות הין מעכבות ויכיסה לאוסף אלא ברכה ואוזר ומברך אסילו אחר כמה ימים כמו שאחבר למעלה סימן ל"ד ופ' כשבקי מברמ"י סימן ק"מ: (ד) אלא ברכת אחר אחד מהו ברא הין לו צריך ה'. דלא כפי עשרה אלא כשמברכין כל ברכת אחד הזוג דומיא דכופז ופיין בר"ן שבחב דברכת אחר ברא לבדה לא מקרי ברכת חתנים ופ"ב לא כפי י', ופ' שם מ"ם כשם הרמב"ן ופ' הרמב"ם ס"ב מהלכות ברכות: (ה) לא שבדים ולא קטינים. הר' דנש לשלמה הין לו שבדים ולא עבד וקטן: (ו) ביום ראשון בלבד. כתב הרמ"ם יומא קמא י"מ כעודה קמיימא וכ"כ בשור וכלומר אם אכלו ביום ראשון בלבד. ולמאי דקי"ל כרמ"ם ביום ראשון בלבד אם אכלו ביום שני אין מברכין ז' ברכות אלא ברכת המזון בלבד וכ"כ הרא"ש בתשובה כלל ל"ב סי' ב' וכ"כ הרשב"ץ בחשובה ח"ב סי' ק"ב וכ"כ הרמב"ן בתשובה סי' ק"ל וכ"כ הרשב"א בתשובה ח"ב סי' ר"ב וכ"כ הריב"ש בתשובה סי' ק"ל וכ"כ הרא"ש בתשובה כלל ל"ב סי' ב' וכ"כ הרשב"ם בפירושו לב"ב דף ז' ע"ב ד"ה ברכת המזון וכ"כ הרמב"ן בתשובה סי' ק"ל וכ"כ הרשב"א בתשובה ח"ב סי' ר"ב וכ"כ הריב"ש

באר הגולה

ל מהח דרב אמי ליקלע וכו' שם מ שם
ב סוגי' דשבת פ"ק ע"ב שם ס שם וכ"כ הסוגי'
והרא"ש שם פ שם ופסח פ שם כשם
ההוא גברא בני בני חבורי מקידש עליו
היום פכתים דף קב ע"ב וכ"כ הרא"ש
שם וכתב שכן נוהגים בתשבצת ולפרש
ל ם: כשם שנהג שפירד שכ"כ הה שם
כשם ר' משולם ק כ"כ הסוגי שם
דבני ין זה גלח זה כדאמרי' בכתובות
דף ז' ע"ב מברכין ברכת החגים בניסן
מחגים וברכת הירחים בניסן מירחין

ביאור הגר"א

שבת ין בחלמון כו'. לפ לחלמון כו'
דל"כ כו': ין) וי"ח דלף כו'. ממ"ש
לפנ' שמחה כ' משמע שעודדים קרחין
ולמר שם כין ל"ל ' חמ' כו' ומדקאמרי'
דלמר להו מ' לקרחין שם והרי"ן הלק
עליו ע"ש וכתב כי"מ והמחבר כדברי
הרמב"ן: יח) בד"ז כו' נראה שם:
יט) הס שעמדו כי"ו. רתב"ס:כ) ו' ל"ח
וכו'. הרח"ש שם: בא) וי"ח דלף כו'
הרי"ן בשם רמב"ן: כב) ליל ויום.
שם בשם תוכפת: כג) י"ח ס"ל וכו'
וי"ל כו' עמוב' שם ד"ה והוא כו' ד':
כד) וי"ע ר' שון וכו'. עוד מעשה שב'
פוסקם מדכתיב לכבוד כו': כה). בעודם
כו'. דכבוד יום עדיף כמ"ש בפ"י
דפסחים וכו' בפיה מדשנת ח דיש מ:
שלין כן דשבוד' נ' וזהו דלא כדברי
הרי"ן ס פוסק בפ"ז כהב:: כו) י"ל
כו' עכ"ל בפיה שם ד"ה שלין כו' ה'
כז) וי"ל שלי"ל כו'. ע"ש ו] והרי"ן
כתב דמ"ש ברכת המזון וקידוש כו'
מיוס דזה גם לפני המזון וזה לאחריו
מה שלין כן בהבדל, וקידוש והוא הדין
כלן דבריהם לאחריו: כח) וי"ל שאם
כו'. הוספת דקוי' כ"ה כ' ד"ה אין

הגהות רעק"א

שחש"ו ואף שנמר שפודמו קודם שחשיכ'
מ"מ אינו מברך ז' ברכות הפו' נגמ
ווכד פ חש"ח סי' כח:

שי למורה

דאקור לי'הנוס שפוד' בפ"ם מקרי שבת
יומא קמא ושפוד' קמיים ' שוב מלאפי
בשו"ת רי"ב מפלהו סי' מ' כשרות זו
ובהיכתי וכ"ב לנדי ח:
ם"ם בהגה נו"ן בשרת הלשבון כ"כ
פ"ק ממ"ש מ"ם בשם הפ"ים,
שני דינים בזה ובפ"ז חולק על ב' הדינים
על הם יפה יפעה"ל עיקר כהפרישה
וכ"ם:

ביאור הגר"א

שבת ין בחלמון כו'. לפ לחלמון כו'
דל"כ כו': ין) וי"ח דלף כו'. ממ"ש
לפנ' שמחה כ' משמע שעודדים קרחין
ולמר שם כין ל"ל ' חמ' כו' ומדקאמרי'
דלמר להו מ' לקרחין שם והרי"ן הלק
עליו ע"ש וכתב כי"מ והמחבר כדברי
הרמב"ן: יח) בד"ז כו' נראה שם:
יט) הס שעמדו כי"ו. רתב"ס:כ) ו' ל"ח
וכו'. הרח"ש שם: בא) וי"ח דלף כו'
הרי"ן בשם רמב"ן: כב) ליל ויום.
שם בשם תוכפת: כג) י"ח ס"ל וכו'
וי"ל כו' עמוב' שם ד"ה והוא כו' ד':
כד) וי"ע ר' שון וכו'. עוד מעשה שב'
פוסקם מדכתיב לכבוד כו': כה). בעודם
כו'. דכבוד יום עדיף כמ"ש בפ"י
דפסחים וכו' בפיה מדשנת ח דיש מ:
שלין כן דשבוד' נ' וזהו דלא כדברי
הרי"ן ס פוסק בפ"ז כהב:: כו) י"ל
כו' עכ"ל בפיה שם ד"ה שלין כו' ה'
כז) וי"ל שלי"ל כו'. ע"ש ו] והרי"ן
כתב דמ"ש ברכת המזון וקידוש כו'
מיוס דזה גם לפני המזון וזה לאחריו
מה שלין כן בהבדל, וקידוש והוא הדין
כלן דבריהם לאחריו: כח) וי"ל שאם
כו'. הוספת דקוי' כ"ה כ' ד"ה אין

שי למורה

דאקור לי'הנוס שפוד' בפ"ם מקרי שבת
יומא קמא ושפוד' קמיים ' שוב מלאפי
בשו"ת רי"ב מפלהו סי' מ' כשרות זו
ובהיכתי וכ"ב לנדי ח:
ם"ם בהגה נו"ן בשרת הלשבון כ"כ
פ"ק ממ"ש מ"ם בשם הפ"ים,
שני דינים בזה ובפ"ז חולק על ב' הדינים
על הם יפה יפעה"ל עיקר כהפרישה
וכ"ם:

אבן העזר סב הלכות קידושין

פתחי

כלל כ"ז דמשמע דמסתלא ז' ימי המים' אין הם כ' אפס שלכי דעיקר פלפול שלו כתם כוס"ם למ"ח ומעכבין יום או יומים
כ' עכ"ה. הכה מבואר מדבריו שדעתו בפשיטות דמסבי' תלי' כ"ם ס"ב ופ"ח ס"ב ס"ל פ"ח
לנברו וכן משמע מ"ש הרמ"ח נס בפירוש הגמ' מ"ש ז"ל אפס ו' ד"ה. ומ"ש שלא הזכיר דברי הרמ"ם ס"ל פ"ח
סיפ' לאר ז"ל שברכו בשבת הים' מוסרין להסיימה ואף שלא נמחלו עדיין כו' ע"ש (וי"ח בשם ס"ח סיפן ק"ל
ס"ק י"ד וז"ל ע' בתי"ם ס"ק ב' דכתב פסוד' דאמרי' מזלינן עכ"ל ע"ש הוא ולי"ל לפ מלינן וכ"כ בכתר מעין גנים
בסי' זה). ומשמע שכ' הכ"ל שאין מקיש לומד דאמרי' מעכ"ל הכא בשם ס"ח בתי"ם סי' קל"ח ס"ק ז' ימים שלימים בעינן והמח"ב כתב דלעניין בשלא חפים בשם ס"ח
כלל כ' סי' ס"ח ז' ימים שלימים בעינן והמח"ב כתב דלעניין בשלא חפים בשם ס"ח סי' קל"ח מביא בשם ורדים
ע"ש ועי' בפ' המקי בפ"ח דחפי' מהם שנה מהם קמוך לערב עוב' ליום ח' למ"ן ז' וכן עיקר. ועי' עוד
בשם ס"ח ס"ב קפ"ח בעניין אם נמכר אם החלם הפעוד' אי"ל לע"ן ז' ודאי אין לברך ע"ש ודאי ורדים דף להפוסקים לעניין
הזכר' שלא שנה אז ר"ח הזלינן כתר החלם הפעוד' אי"ל לע"ן ז' ודאי אין לברך ע"ש ומבואר מפלמו כ' מ' שב'
ול"ע: (נ) אבל אם סיו האוכלים. ע"ש אם שמחה על הכ"מ ניל"ד אי"ל. ולכאור' כזה מ' למחה על הרמ"א. ול"ל
אם כשם הרוקח ע' בשפר ניש שמחה מיים ס"ם רק אחד ניל' ו' ימים. ומבואר מדברי הרמ"א דאפי' אחד מהז'
ובעלמא חיכת מ"ם בכה כ"ח ס"ל שבע. אלא דאמרי' דברי הרב יעב"ץ ד ס חי"ע ב' ל פסח יכול לברך ב ברכות ב' ברכות
דיברך ב"ח על כוס של בהמ"ז ואין ס"ל כהמנהג כן ס"ח בלול שכח דאין מיקידין על הכוסות
יכול לעשות כן ואם יל"ל: דקה לעשות ב' כוסות כ"ש בהמ"ז שיברך ב"ח ויהנו ס' ואחת ז"ל כתב. עליו דעמי שלמה
ב' ברכות על כוס של בהמ"ז ב"ח מ"ן ואינם ס' המנהג כן מ"ח בלול שכח דאין מיקידין על הכוסות
יכול לעשות כן ואם יל"ל: דקה לעשות ב' כוסות כ"ש בהמ"ז שיברך ב"ח יהנו ס' ואחת ז"ל כתב. עליו דעמי שלמה
דיברך ב"ח על כוס של בהמ"ז ב"ח מ"ן ואינם ס' המנהג כן מ"ח בלול שכח דאין מיקידין על הכוסות
יכול לעשות כן ואם יל"ל: דקה לעשות ב' כוסות כ"ש בהמ"ז שיברך ב"ח יהנו ס' ואחת ז"ל כתב. עליו דעמי שלמה

טורי

קמא דקאמר היינו אף בערבית דאיתא התם רבותינו נהגו לומר בבוקר ברכת חתנים על כ"ם בה"ם כל ז'
וכן בערבית קודם הסעודה מברכין זות' ע"ב משמע דכל ז' מברכין בבוקר ובערב ואפי' ביום ז' משמע
דמברכין אף בלי"ל ולפ כך באלמנה נפי מברכין ז' ברכות אף בלילה כך יראה עכ"ל: [ד] ושמעו הברכות
ז"ל רש"ל ואני כתבתי בסמ"ק דוקא שלא יהי' שם בשעת הברכות: [ה] דשבת ויו"ט דאיתא בסדרש מזמור
שיר ליום השבת אשר הקב"ה עתיד להשרות בא לכאן ובשחרית בשבת מברך נ"ב כיון דכבוד יום עדיף טליל'
ובסעודי' שלישית אין שם עילוי ותו דא"כא למ"ד דיצא בפיני תרגיסא: [ו] אלא מביא כוס אחר הסעם בנם'
נבי קידוש וברכת המזון דלא יעשה המצות חבילות חי' כוס אחר נרא' עליו בשאחי והי' א"א פ"ל
דשאני ברכת המזון וקידוש דהיינו שאכל עד השבת דכוס של ברכת המזון הוא ש"ך על העבר וקידוש על
העתיד ששב"ב כאן דשניהם על הנשואין: [ז] על ב' כוסות דרגילין בארוסין ולא נשואין ועוד דרגילים
להפסיק בקריאת כתוב' בתרי' מרכתבו מניחו לפניו ובביאין לו כוס אחר יש ללמוד דא"צ להביא
ב' כוסות יחד כמו שאנו עושין ונם פשוט דאין מברכין דוי הפר אלא על כ"ם ברכת המזון דהא אין שתו
ברכה דשייך לומר שאין עושין מצות חבילות עכ"ל ולי נר' דהיפך בת"י מילי אלו דהא אין מנהגינו לומר
דוי הפר אלא כשאומר ס' ברכות ולא כשאומרים אשר ברא לחוד ובדוי הפ' נכון לעשות כן דבדוי הבר נוכה
שעה ברכת ישרון בני ותיינו ברכת חתנים דיש שם ברכות על התעיד על חתן וכלה וכל השתעפקים באותו
מצוה וס"ה באשר ברא לחוד אין שם ברכ' לחתן וכלה אלא הוראה לחוד אומרים נוד' לשפך ס"ה אין ראי'
מס"ש שחוד ומביא כוס אחר דשם לא הי' המנהג באמירת דוי הפר כי אינו רק פיום אחד וע"כ א"צלהביא
ב' כוסות כיחי' משא"כ בינינו שאומרים דוי הפר בשבת ו' ברכות ע"כ יש להביא ביחד ולומר
דוי הפר על כוס תאחר שמייחד לו' ברכות ואחר דוי הפר מניחו ונופל הכוס של ברכת המזון
ואח"כ חוזר ונופל את של ז' ברכות כן הוא נכון: שאלה. אדם שעוש' נשואין לבתו ז' דר' שא'
מקרובינו או איהבו סמייע לו בהוצאת הנשואין או שעש' לכבודו ושוש' סעוד' לחתן וכלה ומזמין שם
קצת מאוהבו ביום א' מימי הנשואין אם יש לברך שם ברכת הנשואין או לא לפי שפבר בא"ע ב"ב ו ש"ע
סי' ס"ב שאם אוכל החתן חיץ לתפתו אין לברך שום ברכת חתנים אם יש איזה חילוק בדבר כי ראיתי הרבה
פעמים שמברכין אפי' בבית אחר אם עבדי שפיר אולא: תשובה. בפ' הישן איתא אמר רב חתן ושושבינו

עזר

כמוך לגיל'. שכ' הכ"ם ז"ל שלא לברך בלילי שבת ברכות מפני שלילי בעיני מלכל בשבת המזן וכ' והמכוונים
הייתה בשחלם לגיל' שייך לברך כיון שהרב פוסקים ז"ל כשיטת להו ם מוב הוא רק היום ד והו"ל יום רחם ן יום
שלחר המוח ותולי מ"ם לין לברך כיון שכתב הפרמ"ג ז"ל שלין לברך ע"י פפק כפיקה ויש כזה פפק פזיקה פפק
פיחר מיני קוב בחלמי' וכ"ש שלין לברך רק ביום ש' ופוסק ש"ך ס"ק ב' ולכן נכר הפחלם
לברך גם דקיי"ל כלכ' ברוב' ש"ם ש' מיני קיב בא מב'. ול"ח יום זיווג הו"ל יום רחמין. מ"מ כיון פיש דעם הרמב"ם
ז"ל דפ"ל שלמי' הוא' קול' כה. וגם דחיינו ס"ל שחוק ליל יום רחמין. פ"מ כיון פיש דעם הרמב"ם
כהסוברים שחוק דלילנים היא הטיקר וכפרט כפ"ם בפיה"ש פ"ק דשבת שהיא מדברת ביניהו חוא. ומה שכתוב לשחוק ליל
וללע"ם כפם: ולפנחב שפירשים כליל לשחוק ולהזיווג יש לפפק יום ליל' מהשחוק' ' וזולי הפפיק' על הכל' לכיש. ול' מחכ כדבר בפני עלמו
פשפים טוב' שלמן ושיש שיש לביתו כלל ועיקר של שלמן חמיר. ולפי מה שכתב הפ"ח בפלוגתם שם בהבל' לביתו
ביתו קלם. ול' מה שכתב הפחלם ז"ל בלגני שכ"ש לין בפוסק יום ליל' מהשחוק' ' וזולי הפפיק' על הכל' לכיש. ול' מחכ כדבר בפני עלמו
גם ביום ול' נורס חבם. וכפו דקיי"ל בגני נכפל ביום ובפפק ביום ובפפק ליל' מפקיעים בפנפוחין לין הפפק
ביום ול' נורס חבם. וכפו דקיי"ל בגני נכפל ביום ובפפק ביום ובפפק ליל' מפקיעים בפנפוחין לין הפפק

שעיף ת בחנה (נפעוד' ג') נרכתי שבע נרכות ע"י פם פסין פמנן ובכל' בניתי בפעוד' פליפים וגם פלת פים, פכל'

באר היטב

מנרכין ז' נרכות פלת נפעוד' רפ"ב'. ואם לת פכלו פעוד' קמיים עד הליל' פ
להפחפק פם יש לנרך ז' נרכות נגיל' וכל זה נפלמן שבת פלמנה. מיהו נפ"ב' פו
נפ"ב' ודאי פם לת פכלו עד הליל' ודאי מנרכין ז' נרכ ח דלת נרע מפני' פדפום כיון
דפחכי לת פכלו נני הפ"ם, פגל פם כבר פכלו בפותו יום מין מנרכין ז' נרכות נפעוד'
פניה פם ליכת פניס פדפום. ונפלמן שבת, לפ"ה לת פהני פניס פדפים וכיון
ע"ב ומ"ם. ההמיל לפכול ביום רפ"ב ם ול' קמיים, נפלמן שבת' פלמנ' ומפכ'
הפעוד' עד הליל' מנרכין נגיל' ז' נרכ ח ולת ביום פלמ"ה כ"ה דף ל"ח ע"ח
פ"ב"ג. ו"ל דמ"ה נפלמן שבת' פלמנה דפין מנרכין רק ביום רפ"ב ז' נרכות
פלת פומרי דוי הפר פלת פמנרכין נגיל' ז' נרכות. ובפלמן פומרי ז' נרכות פלת
נרע פומרי דוי הפר פלת פמנרכין נגיל' ז' נרכ ח ולת ביום פלמ"ה כ"ה דף ל"ח ע"ח
כתב ב"ח כפמנפים וכ"פ נפדר מ' פין פומרי ההמ' נפעוד' פין פומרי ההמ' כ"ה ע"ב
פולם ב"ם: יב) כוסות. וכן רפוי לנהיג ב"ח: יג) כוסות. כלומר מנרכין פל
כל כום נפפ"ב פגל נרכ' פמרוי' מנרך פעם מ' פל פני הכוסות פמר כום פמרון
פתיים

תשובה

חפיני ס"ח ע"ש. וכ' עוד פם החחילו ב"ח ביו"ד וילפו מקלמן יכן פם החחי' כב"ח פכוס ה"כ נומרין ע"ש:
(טו) דבכם וי"ט. ע' בפ"ם פפו' מחכי' חפ"ל פי' ק"ב ע"ב: ד"ה ע"ש פם ניחם מלוה תוך ' ימי המשתה פם לת פפי'
חפני ס"ח לכעודת בכם ע"ם וע' בפ' כים מחיר ס"ם ס"ח תפיק דמיקר זה מקרי ס"ם וק"ו ומכם כו' ומלוכם חפר נרע
לחד פפיעת דלא נרע מהמבואר פי' ס"ב ס"ז בהגה (דחק בלת ב"ח ם רק כמ"ש ' חפרי חפ"ב בזה חף כפלין מזמנין
להניח יש לנרך) עב ד ע"ם ועפ"ם לקמן ס"ק ע"ו: (טז) וחפפר מכוס דרגילים. ע' נפפו' חרפ"ש מפלמו כו' מ' פב'
דפעוד' ג' נמי מקרי ס"ח ע"ם הפוד נפפר הזיהר ע"ם: (יז) מניח כוס מחר. עיין בפ' המקי בק"ח פכתב נרך' ביכול
מחר לנרך בהמ"ז ויוליח כולם ניין בלחר לנרך ומחי"ב מנרך המנרך נרכם המזון בפה"ע על כוס פלו
ומולים חף ללולמן ב"ב ו' נרכות וב"מ מלמון הר ס"ם ופ"ע לעיל ס"ה וחין הכ"ין נרכה זו לף עבד לף קין חף על נב
דהוה כולחי לף ביין בהמ"ז דחפיך מוליח עבד חו קין לחריפ ידי חובתן וב"מ מהו דלוי מיקיל לבי רבי ובניך שים כו'
ופמע דלף נרכו נרכת היין דחי"ב ל"ל פבע' חלף דלומו פביך בהמ"ז ב"ך ם חי"ע ב ל פסח יכול לנרך ב ם נכוס בה"ן דהם
בעלמא חיכת מ"ם פיניך ז"ב על כוס פל בהמ"ז ב"ח מ"ן ואינם ס' המנהג כן מ"ח בלול שכח דאין מיקידין על הכוסות
יכול לעשות כן ואם יל"ל: דקה לעשות ב' כוסות כ"ש בהמ"ז שיברך ב"ח יהנו ס' ואחת ז"ל כתב. עליו דעמי שלמה
דיברך ב"ח על כוס של בהמ"ז ב"ח מ"ן ואינם ס' המנהג כן מ"ח בלול שכח דאין מיקידין על הכוסות
יכול לעשות כן ואם יל"ל: דקה לעשות ב' כוסות כ"ש בהמ"ז שיברך ב"ח יהנו ס' ואחת ז"ל כתב. עליו דעמי שלמה

זהב

פפו"ן מן הם כה כל ו'ם"פ פש ם דבני למיחדי ופרכינן ליכלי בפוכה ופשינן אין פפחה אלא ב"ח פ"ם ולילכלי
בם כ' ולחדי בפוב' אין פפח' אלא בפקים פעוד' וליעברו חוש' בם כה אביי אפר פפים יחוד רבא אפ"ר פשום
צע"א פירש"י יחוד פפחם פוכותיהן היו על גוותיהן ולא פביתי רבי' ולפעפים יצא החתן לצירכו ויתיחד ' חר
עם הכל' ורבא אפר פשום צער פל חתן פהפקים צר ופתוח ואין שם אלא נ' דצות ויחתן בוש פלפחק עם
כלתו' כתבו התוי' פפפע פכאן אם יצא החתן פחופתו אפי' כלתו עפו והולכין לאכול בבית אחי דאין פרכינן
פ"פ פמצוי ולא ברכת חתנים כיון פאין פפח' אלא בחוש' והרא"ש הביא דבריהם וכ' ל"ל ונרא' דפהכא
אין ראי' פאין לברך ברכת חתנים בפקים פה"ן והכל' הולכין לאכול בבית אחר דה"פ הכא אין פפח' אלא
בחוש' כיון פאין דעתי להניח חוצה אלא כדי לאכול בפוב' ואח"כ חוזר לחופתו אבל אם הילך לנפרי לבית
אחר הוא וחבריו ועוש' אותו בית עיקר נם פם נקרא זוש' ויוכל לברך פם ברכת חתנים וכן ה' פעש' באדם א'
פהולך ד כלתי לעיר אחרת וד"צ ריכוהו לברך פם ברכת חתנים עכ"ל ונרא' לבאור כוונת הרא"ש דדוקא כשה לך
לבית אחר ושם ינפור הנשואין שלו כל ו' ימי המשתה, או דוקא יברך ברכת חתנים באותו בית ראוי נקר'
קביעת החופה שבית הראשון ואבל אם הילך לשמיח בבית אחר קצת היום ואפי' כו' ולשוב אח"כ לבית ח פתו
אין לברך באותו בית אחר ב"ח ויש מקום לפי' זה פלשונו דאחר פביאה אבל אם הילך לנפרי לבית אחר בו'
וכן יש להוכיח פל' הפוי' א"ע פי' ס"ב שב' ו"ל ואם צא משם לאכול בבית אחר ודעתו לחזור אח"כ לתוך
חופתו אין ל דך ב"ח אבל אם הולך ל פרי לבית אחר כו' ע"כ ל משע"ב דבדעתו לחזור לחופתו לחוד ל"א
פלתא ואי"כ ב"ד שפעוי' שאח"ע ש' לכבוד חתן וכלה חוק לבית הנשואין לא הי' שם לברך אע"פ שיש שם
הרבה פפחת חתן וכל' כיון פהחתן והכל' יל"ו אח"כ לבית פלהם אפנם כי דייקת יפה לא תיפא הכי חרא ראי"כ
לא הי' לי להרא"ש לכתוב חחל' וגרא' פאין מבאן ראי' פאין ברך בפקים פה"ן ובלה הולכים לאכול בבית
אחר כי דם ע"ם לאכול לפי שעה הולכים פם אלא היה לי לכתוב הולכים פם לקבוע פקום הנשואים בבית אחר
כיון דבוה תליא פ"ת דצריך לעקור קביעות בית ראשון ותו דהא סיים הרא"ש בסיפא בם נקרא חופה
פפפע דבפע' פנקרא בית השני בית חפ' נקרא נם הראשון בית חופ' והיינו פדעתו לחזור לביתו הראשון דאל"כ
לא פתישב ל' נם אלא נקרא פם חופ' פבית הראשון ותו דאי תפרש כן דעת הרא"ש יקש' לך לפי פברתו דפחלק
בין הולך לפוב' להולך לבית אחר פנא לי' לחלק בתרי חלוקים דהא בפוכה אין פפחה כלל כמו פהזכיר
לקמן פלא נחמר פיחחילו ז' ימי מפחה מחכילה רחפוה פ"ם כלל כ"ו ופ'
מ"ם הכ"י בפם רבינו ירוחם חם בפחבה זמן מרוכה בדרך דמפמע דלא כחפר'
ברח"ם ולפי ס"י הכ"י חפפר דנומר ז' ימי מפחה קחמר: (ח) חם חוכל
עם בני ביתו חין מברכין. הרי"ן בפם הרמב"ן לח כחב זה רק פל פפפחה
בפעוה והרי"ן הקשה פליו ודין הקשה פליו לפני פלו ולפני פלו
כפי פירוש חפר כרח לח יברך
חח"כ פופך עמו חחר ו"ח דפחה' חמרו
ז' לברכה חבל ודחי מוכיח דל"חב' ז' חם
לח פפך פם חחר חין מברך פפחה
בפעוה וכו' פ"ם נמלח לפי המחבר פפחה
בפעוה בפ"ם חין מברכין: (ט) וחוח חיכיו י' ומחחן מן המנין
ככר כחב זה בפפ"ק ד' ול' הרמב"ם
פפחחיק נרם ל לכותבו פפם פדיין הו'
ופה ל בפיל הפ' פלח פמפ פדיין הו'
נרכות מברכין בפיל וכן הוח בכ"מ
ופפוח הוח: (י) וי"ח פחילו היו בפעה
המיפה כך כחב הרמ"ם בפפקיו: (יא) חף
על פי פחין חוכלין פם. רק פפומד
פם בפעת הברכה ומ"מ נרכה פלריך
פיהיו חוכלין פם פרבה חברי פפחה
בם כ' ולחדי בפוב' אין פפח' אלא בפקים פעוד' ולינברו חוש' בם כה אביי אפר פפים יחוד רבא אפ"ר פשום
צע"א פירש"י יחוד פפחם פוכותיהן היו על גוותיהן ולא פביתי רבי' ולפעפים יצא החתן לצירכו ויתיחד ' חר
עם הכל' ורבא אפר פשום צער פל חתן פהפקים צר ופתוח ואין שם אלא נ' דצות ויחתן בוש פלפחק עם
כלתו' כתבו התוי' פפפע פכאן אם יצא החתן פחופתו אפי' כלתו עפו והולכין לאכול בבית אחר דאין פרכינן
פ"פ פמצוי ולא ברכת חתנים כיון פאין פפח' אלא בחוש' והרא"ש הביא דבריהם וכ' ל"ל ונרא' דפהכא
אין ראי' פאין לברך ברכת חתנים בפקים פה"ן והכל' הולכין לאכול בבית אחר דה"פ הכא אין פפח' אלא
בחוש' כיון פאין דעתי להניח חוצה אלא כדי לאכול בפוב' ואח"כ חוזר לחופתו אבל אם הילך לנפרי לבית
אחר הוא וחבריו ועוש' אותו בית עיקר נם שם נקרא זוש' ויוכל לברך שם ברכת חתנים וכן ה' פעש' באדם א'
פהולך ד כלתי לעיר אחרת וד"צ ריכוהו לברך שם ברכת חתנים עכ"ל ונרא' לבאור כוונת הרא"ש דדוקא כשה לך
לבית אחר ושם ינפור הנשואין שלו כל ו' ימי המשתה, או דוקא יברך ברכת חתנים באותו בית ראוי נקר'
קביעת החופה שבית הראשון ואבל אם הילך לשמיח בבית אחר קצת היום ואפי' כו' ולשוב אח"כ לבית ח פתו
אין לברך באותו בית אחר ב"ח ויש מקום לפי' זה פלשונו דאחר פביאה אבל אם הילך לנפרי לבית אחר בו'
וכן יש להוכיח פל' הפוי' א"ע פי' ס"ב שב' ו"ל ואם צא משם לאכול בבית אחר ודעתו לחזור אח"כ לתוך
חופתו אין ל דך ב"ח אבל אם הולך ל פרי לבית אחר כו' ע"כ ל משע"ב דבדעתו לחזור לחופתו לחוד ל"א
פלתא ואי"כ ב"ד שפעוי' שאח"ע ש' לכבוד חתן וכלה חוק לבית הנשואין לא הי' שם לברך אע"פ שיש שם
הרבה פפחת חתן וכל' כיון פהחתן והכל' יל"ו אח"כ לבית פלהם אפנם כי דייקת יפה לא תיפא הכי חרא ראי"כ
לא הי' לי להרא"ש לכתוב חחל' וגרא' פאין מבאן ראי' פאין ברך בפקים פה"ן ובלה הולכים לאכול בבית
אחר כי דם ע"ם לאכול לפי שעה הולכים פם אלא היה לי לכתוב הולכים פם לקבוע פקום הנשואים בבית אחר
כיון דבוה תליא פ"ת דצריך לעקור קביעות בית ראשון ותו דהא סיים הרא"ש בסיפא בם נקרא חופה
פפפע דבפע' פנקרא בית השני בית חפ' נקרא נם הראשון בית חופ' והיינו פדעתו לחזור לביתו הראשון דאל"כ
לא פתישב ל' נם אלא נקרא פם חופ' פבית הראשון ותו דאי תפרש כן דעת הרא"ש יקש' לך לפי פברתו דפחלק
בין הולך לפוב' להולך לבית אחר פנא לי' לחלק בתרי חלוקים דהא בפוכה אין פפחה כלל כמו פהזכיר

מקודש

פם נפחלם הפעוד' ובקוף פ' הפעוד' ג' כפנה בלי' כיפלו בניתי מחכל בפיל המזן וכ' והמכוונים
וחכללו פחחכל עם פם נרחי דלכ"ע יש לברך ככחבי נוחפ פפפע נרכות פי פ"ם הע"ז פפם הנור חרי' ז"ל לברך
כפחמזן וכל' פם נם פם חוכלים מפוזכן פלח בפיל וכן פפפע המזכ' פפיעת דלח פיך בפיל ה ם ל לך בפר פפחלם
הפעוד' כיון דלח בעינן כלל פעוד' חוכל' נפני עלמ' בפיל החמן וכל' רק פמקום פעוד' פחוכל' בפיל החמן וכלם
וכן פפפע בחולי מקלם לפומים פל הפוקים ז"ל כזה כי בפעוד' פחוכל' בפיל החמן וכל' פמקום פעוד' פחוכל' בפיל החמן וכלם
בחמזן וכלה פם ופפוכם פפם הוכלים פמקום למקום. מקום פפם פם חוח כמקום חוח: ומה פכנות לחפוח ליל
נפר בחלם הפעוד' פלח פי פחר פמ"ם ונם כפר פוף פפעוד' וכ"פ נבני פנפ פרכות פחיפם עלם נרכת חמזון. ל חפ"ם כדבר בפני עלמו
וכל' לקדם להם פם פם כחיפם לך פכלולי פיום פפעוד' פי' כבי פיעור עיבול לחחלם הם ור' פנולי ים ליל בפר פיום הכפוד'
בפיפים החמן וכלה בחלבע פעוד' פלח הוכנה בפיפלם. וכן הוח חוזרם פנים חדפה פכיון פכחוב בפ"ם פפפע פמכוב' בפ"ם
ל' פמעמו וכו' פמפ פרכ' פמפ פמוע' כיון פפיפים מי פלח חכל ע"י מפעוד' פחזנוכל' פחיכנה עוד נם מזם חפיזה' לקרוח

כתב וכך נראה לנכון : יג אין מומרים סם ג"ח · כסה"ד פ' סימן כתבו תוס' והרמ"ה נס מ"כ ום"כ אין מומרים והר"ן ריש כתובות וכפ' פ"ק ס"ב כ' ס"ב מומרים דלמ תליא בחיי דהמ אמרי' ג"כ קודם החופ' ולדידה דס"ם וכמ' פרק סימן כתב כתו' וכן משמע מסקנת הד"מ . וכ"ז מתריך כדין זה וכתב מכשיו מכרכים ז"ב אפי' במקום דלמ כי' החופה וכתב כסה הגמון מהר"ל מפרש"ג דפסק כן וכתב הא דאמר בפ"ם אין שמח' אלמי אתם דלמ כיה יכול לשמוח כרחו אכל כשלמת מיכא שמח' ומברכים ז"ב אפי' אלמ במקום החופה : יד אם הוה תוך ז' · ואפי' אם לא היו מברכים ז"ב פרין אלמ מיד אחר החופ' אכלו כאן ובאפשא אין נרא' לפרש נם דברי הטרדכי ס' דישן ורש"ה אשר"י ס' הישן בשם ר"י בר' אברהם שהי' החתן וש שבינו כוהדים בב ה אחר אלא בבית חופ' ולא הניח לברך שם ב"ח פיירי נ"כ בדרך זה שלא היו טורדים שם דרך שמחת נשואין ורא נעשית הטעוד' לכבוד חתן וכלה ודעתו הי' לחזור ולשמוח בבית החופ' אבל בנדון דידן שאדם אחר ע"ש טעוד' לכבוד חתן וכלה לשמח אותם שם פרוש לא יברך ויברכה אין ד"ח בית החופ' נדול נ"ה דמה כי מקום שכל סדין בו ב' או נ' ימים ומה לי מקום דשכחתין בו יום א' ומלבד כל הנזכר ורא' דנכשיו יש לברך אפי' בבית שהחתן וכלה דולכין ושמחים שם דעיקר בית החופ' שוכרנו שם ביארו התוספת ורא"ש דהיינו מקום עיקר ישיבת החן וכלה ושם מברכין כל ז' ומיום הרא"ש והטור ו"ל ון הנין באשכנז שעושין אפריון כב וד החתן ורכל' והוא נקר' חופ' ושם מברכים כה עכ"ל וברור הוא דנם דעת התוספת כן בסה שכתבו במקום עיקר ישיבת חתן וכלה דהיינו בחדר שביחדין שם החתן וכלה ואין לזרים אלא רק בעת ששמשתין אותם וס"ה לא הוי שמח' בביכה כס"ם רש"י לעיי ששם ולכלתן שיוכל לשחק עמה בעת שהוי בחדר ופתוחה חמיד כל היום ורכל רואין אותה כשא"כ בבית המיוחד כן מצא דם וראה ר' שבחמת רעבון בא הדבר דדוא והאכילה והשקה כי יהכניסם לחופ' ובעל ובא דם כו' ש"ם שהחדר שההתן יכול לבעול שם נקרא בית חופה ואף שיש שם שנינה שם והכניסה לחדר אין הדין עמו לפ"ש כל הסנדרים ח שנים דנורסים לחופה וכן ראיתי בשם הנאון מהר"ל בפראג שקיים הנירסא דלחופה משום זה נמצא שיש שבחה יתירה לדתן יכלה בבית הדופה מפי כשאר בתים בין הבתים כשא כ עכשיו שאין קורין חופה רק לפה שהכלות שלנו יושבות שם עד שהביא הרמ"א בא"ע סי' נ"ה הדברים כמו שכתבו דחהיל, כ' נאם דחהיל בבר יפי הסמח והיה שם חופה ובזה אפרי' דאם כל החבור הולכים עם החתן והכל' נעש' נם הפקום השני מקום חופה וכן אם לא הי' עריין ב ח חופה הו עושה בבית מותר

יא ם לא) בני החופה שנתחלקו לחבורות אפי' אם אכלו בבתים שאינם פתוחים למקום שהחתן אוכל כולם מברכין ברכת חתנים לא מבעיא אם השמש מצדפן אלא אפי' אין השמש מצדפן כיון שהתחילו לאכול אותם שבשאר בתים כשהתחילו אותם של בני החופה כלם חשובים כאחד לברך ברכת חתנים כיון שאוכלים מסעוד' שהתקינו לחופה :

יב השמשים האוכלים אחר סעודת נשואין ם ויא שאין מברכים ז' ברכות ג וי"א שמברכין [ט] ולזה הדעת נוטה :

יג הסועד בבית חתנים ג לב) משיתחילו להתעסק בצורכי סעודת נשואין ולהבינה עד שלשים יום אחר הנשואין מברך נברך שהשמחה במעונו שאכלנו משלו אם היה י' מברך נברך אלהינו שהשמחה במעונו וכו' והם עונים ברוך אלהינו שהשמחה וכו' ד וכן סעודה שעושים אות' אחר הנשואין מחם הנשואין עד שנים עשר חדש טן מברך שהשמח' במעונו(כ) סזהאידנא ערבה כל שמח'(יז)ואין אומרים שהשמח' במעונו טז אלא בז' ימי סז) המשתה יז ו לג)ומ"מ נרא' דאף לאלמן שנשא אלמנה אומרים שהשמחה במעונו בשלשה ימים שהוא (כז) שמח יז) עמה:

מותר

כ"ם דה"ח ס"ב ורמ' לדבר דמותר לכתוב נרוסתו כמופר :

באר הימב

יד) מחנים . ומכאן מבוכים ז' נרכות מפי' במקום דלמ כי' המופ' ט"ז ומהר"ל מפרמא וכ"כ הר"ן ופ' כתכ"ב דף נ' ע"ב ס"ה ב"ה : טו) תוך ז' . מפילו אם לא היו מברכים ז' נרכות עדיין מלמ מיד אחר המופה הלכו למקום אחר ושהו בדרך עד אחר ז' ואין מברכין . כ"י . ופ"ז מוקף ע"ז ובכתב אם לא קבעו בחומה מקו' מלמ מיד אחר המופ' הלכו למקו' אחר . נמצ' חופ' אחר מקו' שהלכו לשם מקו' המופ' ומתחילין ז'

פתחי תשובה

כרי"ם כסוכות וכן כלע"ד אין לעשות אז כעודה לתקוף כחשכי כיפה ודי לעשות כעודה לאחר ב"ח להפסיד הנסיבה מיום אחר ב"ח יעלו כו' ע"ש ולע"ד אין לחתום במקום שנהגו כי נהגו' הנסיבה מיום אחר ב"ח פסיקים כיפה אחר ב"ח להפסיד כעודה ב' ימים כמו שכתב הרמ"א בסי' ק"ל ס"ב ובמ"ב שם ס"ק ל"ב ובשעה"צ שם ס"ק ל"ג ובשאר אחרונים ועיין בסי' ק"ל ס"ב ובמ"ב שם ס"ק ל"ב ובשעה"צ שם ס"ק ל"ג ובשאר אחרונים ועיין בסי' ק"ל ס"ב ובמ"ב שם ס"ק ל"ב ובשעה"צ שם ס"ק ל"ג ובשאר אחרונים

מורי זהב

כתלמוד לעיל כפי' ובכיה אחר שם שמחה על קצת היום הרי הילק א' ואי ס"ל דעוד יש חילוק שני דאף בבית אחר ש ש שמחה לפי שעה לא סני כיון שדעתו לחזור לבית הראשון אין מברכין מנא לי' חילוק השני דדילמא אף בדעה לחזור מברכין כיון ש"ש שמחה לפי שעה ואינו דומ' לכוכ' שאין שמח' כלל אלא נ"ל כשים דעתה דרא"ש באמת הוא כן ואין כאן אלא חילוק א' דדוקא בסוכ' שאין בה כלל שמח' אין מברכין אותך דשמיח עם כלתו בבית אחר אף שיחזור אח"כ לבית הראשון ס"ם באית' שעה שהו שמח' בבית שני נקרא נם אותו הבית אז חופ' וע"כ לא הוכיר הרא"ש החילי אלא דולך לאכול בבית תו לא דר"ל ראכול ולשמוח שם כדרך אכילת נשואין ואז יהי' עיקר שמחתו שם משא"כ באכילת סוכ' דאין שם שמחה נ"ל ואין דאין ראוי' לכך וע"ז שפיר ס"ם אם אכל אם הולך לנמרי לבית אחרכו' לאפוקי סכוכ' שאין לבבו שלם בשמח' ואין הולך שם רק לאכיל הכרחית לצאת ידי חובת מצו' וא יד חשב לחזור שם כלתו לבית חופת דשם הוא שמחת' משא"כ בהולך לאכול ול חות בבית אחר דבאורו שעה אינו חושב על בית חופ"ו בין שיש לו שמח' בבית זה מה חסר לו או ש"ו יברך שמח' בסעונו וב"ח ועל דרך זה מתרשים נ"כ ד"ו המור א"ע דלא ל שכ' ואם יצא לאכול בבית אחר ודעתו אח"כ לחזור לחופתו כו' אי' שאינו דוצרך לשמוח בבית אחר רק לאכול לחיד אכ ל' ההכרחית כדרך כל אדם ולא נעש' בשביל שמחת נשואין אלא דעתו לקיים שכחתו אחר האכילה בש בו אל נוהו מקום הופתו ו לא יב ך בבית אחר יכן נרא' לפרש נם דברי הטרדכי ס' דישן ורש"ה אשר"י ס' הישן בשם ר"י בר' אברהם שהי' מעש' אחר יכן נרא' לפרש נם דברי הטרדכי ס' דישן ורש"ה אשר"י ס' הישן בשם ר"י בר' אברהם שהי' החתן וש שבינו כוהדים בב ה אחר שלא בבית חופ' ולא הניח לברך שם ב"ח פיירי נ"כ בדרך זה שלא היו טורדים שם דרך שמחת נשואין ורא נעשית הטעוד' לכבוד חתן וכלה ודעתו הי' לחזור ולשמוח בבית החופ' אבל בנדון דידן שאדם אחר ע"ש טעוד' לכבוד חתן וכלה לשמח אותם שם פרוש לא יברך ויברכה אין ד"ח בית החופ' נדול נ"ה דמה כי מקום שכל סדין בו ב' או נ' ימים ומה לי מקום דשכחתין בו יום א' ומלבד כל הנזכר ורא' דנכשיו יש לברך אפי' בבית שהחתן וכלה דולכין ושמחים שם דעיקר בית החופ' שוכרנו שם ביארו התוספת ורא"ש דהיינו מקום עיקר ישיבת החן וכלה ושם מברכין כל ז' ומיום הרא"ש והטור ו"ל ון הנין באשכנז שעושין אפריון כב וד החתן ורכל' והוא נקר' חופ' ושם מברכים כה עכ"ל וברור הוא דנם דעת התוספת כן בסה שכתבו במקום עיקר ישיבת חתן וכלה דהיינו בחדר שביחדין שם החתן וכלה ואין לזרים אלא רק בעת ששמשתין אותם וס"ה לא הוי שמח' בביכה כס"ם רש"י לעיי ששם ולכלתן שיוכל לשחק עמה בעת שהוי בחדר ופתוחה חמיד כל היום ורכל רואין אותה כשא"כ בבית המיוחד כן מצא דם וראה ר' שבחמת רעבון בא הדבר דדוא והאכילה והשקה כי יהכניסם לחופ' ובעל ובא דם כו' ש"ם שהחדר שההתן יכול לבעול שם נקרא בית חופה ואף שיש שם שנינה שם והכניסה לחדר אין הדין עמו לפ"ש כל הסנדרים ח שנים דנורסים לחופה וכן ראיתי בשם הנאון מהר"ל בפראג שקיים הנירסא דלחופה משום זה נמצא שיש שבחה יתירה לדתן יכלה בבית הדופה מפי כשאר בתים בין הבתים כשא כ עכשיו שאין קורין חופה רק לפה שהכלות שלנו יושבות שם עד שהביא הרמ"א בא"ע סי' נ"ה הדברים כמו שכתבו דחהיל, כ' נאם דחהיל בבר יפי הסמח והיה שם חופה ובזה אפרי' דאם כל החבור הולכים עם החתן והכל' נעש' נם הפקום השני מקום חופה וכן אם לא הי' עריין ב ח חופה הו עושה בבית

ביאור הנר"א

כו' : כם) וה"מ כו' וכן כו'. רש"י סם ע"ש : ל) ועיין דעמו למזור. כ"ל : לא) כני ס"ופ כו' לפ מכשיל כ"ו. הכל ברש"י סם ע"ש : לב) מפיתחילו כו'. רמב"ם וכפי' הרלשון נרם"י סם : לנ) ומ"ש כו' נר"ם :

שי למורה

ס"י סם הוא מוך ז'. כ"כ ועם היפס כדה נעם המ"פס ובכתו ז"כ ועח"כ עלגא לנדפה ומנהג פעומין פעודה מ"ש עיין לנרך ז"כ לף שהוא מוך ז' ומכ"ש לאחר ז' וכ"ם הרב בעל ק"ן נאמלו בספרו כתב המיים על תו"ח סי' רמ"ח ע"ם שהפיים נם כנו הרב עמו :

חכמת שלמה

סי' סם (סעיף י) י"ד וכו' ופי' וכו' והוכיחים לאחוז בניים אחר וכ'. כ"כ הנה כ"ין אם לנרך ברכם נם אין כפ"ין המחן אז הכלה סם ע' כמדוד"ם ע' שלי כ כו' לק' קאלמ"ין קנה מקומות נ"ר, ליפום כי' יב דרך לנב מ"ש נזר יע"ם בעזה"י ודו"ק :

עיר

למי שלא שמע כלל סדרי מינה נכרכ ה הוא כמקנא ז"ל נפרט זה מהלכה ונפרט פעעודה נ' היא נ"כ כפניס מדפום להים לומרים שתין יולפים י"ח מיתי הרגומת לדידיהו ס"ל כפעודה שהרים דקי"ל דהו"ל פניס ח כום לכ"ע. ונפרט שתמרו דברי פוסקים כל המלמן ולהלה מלמה הו"ל כפניס מדפום דשמח"ק נם שהלכה לה תלכה עד הלילה לה נידע לה לתקור נזה. ולה תקרתי לס שמע' נכר הנדלה לו כהוא לה ב"מלע הפעודה ולה עלה הדבר על לבי כלל כמו שהוכנים לו' מיקף מחלה הלילה ולפעמים יהיה לו מיקור לתן לתכול נס לה לפמעו עדיין הנדלה על הכום שברי יש לומרים שנפעם פעומים לנמרי מיגדלה ידעי דלורייתה יולפיכ י"ח כומירה בלי שם ומלכום וכמ"ש נמהר"ם ולנבי תלילה הו"ל כפק דרנען ונפרט שתהר כהוכנ שתין מנדילום רק פומפום הנרכה מתנים וכפ"ע וכמ"ש נמהר"ם שתני יהוג לעזור תלת הכלה- דברי המכנים כ"ל ודיתה. דהכי נקט') שם תין מנו יזהרים נזה: (ט)שם הוא ה ך ז'. עכה"ע מ"ם ועי"ז לף שהיה להלה- דברי המכנים כ"ל ודיתה. דהכי נקט') שם תין מנו יזהרים נזה: (ט)שם הוא ה ך ז'. עכה"ע מ"ם ועי"ז תולק כו' וכ' נם, מ"ח כולל קו ז דין ט' דכ"ל שם לדברי הע"ז דוקא מקום שקונעים שם דירתם תנל נמנון מלנין שם מו"כ לף נק' מקום חופה ד"ין הדברכן ז"ב עכ"ה. ועי' נפיזור הנתון מ יפ"ז"ל שכתם ונהנ דלא כע"ז ע"ש: (כ)ראיתיהת ע' נם, מ"ח שם מ"ח סי' ק"ו ד"ה שכתתיל נלנה שפירכה נזה מנ"ע ומנהנ ומנהנ עשום פעודה נליל הנסיבה שם מוכח לנרך נם נהניה כעודה ז' נ וכ' דזה פשוט ומין לנרך תפי' עם פ"ה וכן מנותר נרמב"ם פ"ו מה"ל דין ו' כו' תלת מ"ש כו' שהשמחה נמעונו י"ל ותם שכתוב נס"ע ונה מנותר נרמב"ם פ"ו מה"ל מ"ש המחנה כה"ג שלת נעל נ"ש ונ"ש עיקר שמחתם נ

סג א *) מותר לבעול בתולי בשבת כדי שלא תתקלקל בשב"ש ומ"ש כ"נ"מ לדידן דאין לנו בקיאים בהטיה אסור לבעול בשבת ע' בדרים: ב סורס מיד משום דמיושבין שמא רחמה דם לף ע"ג נב דתלין דם במכה במ"ש בש"ס וכ"ד סי' קפ"ו ואין לך מכה גדול' מזו תירץ הרשב"ץ מה דתלין במכה היינו כדי שלא תתאחר על בעלה אם כמלא נ"ש דם אחר כל כ"ה וביה"ל לא תלין במכ' בכה"נ והרמ"ם תירץ כיון להכל במכר ממהירין עכו' ולפי שיש מתירולים אלו לכן הכחתי: ג מד יום ממיטי לשימושה. ופיין כ"ד שם הביה בהג"ה כסי' קלין מ"ש הגמיי' וכמרד' דלא תלין כתם בג' ימים הרחטונים של ז' נקיים כי סיכת דיבא דסק המקור ולכאור' נרא' ג' ימים הרחטונים של ז' נקיים של הכלה לא מתמירים זו דהא כאן י"ל דלא סי' כלל דם מן המקור וכן בפלת הכתם שלא רחמה דם אין להחמיר חומרת זו ותלין בכל דבר אסי' בג' ימים הרחטונים של ז' נקיים אבל בתם כחות מבגדים תולין במחטולת אסי' תוך ג' ימי נקיים דאם לא כן אין שום אחם יכול לטהר לבעלה דאין לך סדין שאין עליו דם מחטולת מזה משמע דבעל כתם אין תולה בג' ימים הרחטונים אם כי יותר מבגדים וכוד דמל"ל אין כתב דבעם אין לך אחם דיכול לטהר לבעלה דהא בפשם אית היה יכול לתלות במחטולת אבל ג' ימים הרחטונים של בעלת כתם ושל מי שרחמה דם מיל דיכולה לתלות בדם מחטולת אלא מ"ל דסיל ג' ימים הרחטונים של בעלת כתם ושל מי שרחמה דם אין תולה בג' ימים ואם רחמה דם אין תולה בג' ימים הרחטונים אז אסילו בפלת כתם נמי אין תולה מיהו י"ל דלמא הא"ל כיל אחם שרחמ' ג"ל ומ"ל דם מקור והחמיל לספור עוד ז"ל ומלא כתם אז הכל דין אי כיון בחמיל שהרי נתחתה בדם מחטולת אבל בתם אין לחלק כן ואין לחלק בין בתם שהוא בתולים לבתם שאינו בתולים דבכל ענין אין תולין בתם אלא בג' ימים הרחטונים של בעלת כתם ושל מי שר

ימי נדה מימי שמחה דמיהו כדין שיהא משכיח למלאכתו ומכריכים לו נדה מחניס (כמבואר לעיל סימן ס"ח בסעיף ו' דמכריכין כל ז' ימי המכתה בכתיב שבעה למקה) תלת ודמי ז' נמי היא ליה לשמחה וכן נהגו עכ"ל: (ה) והוא שיטרח בסעודה בשומן בנמ' תמרו שקדו מחמיס על תקנת בנות ישראל שיהא טורח בסעודה נ' ימים וכו' משמע מס הכלה וקרוביה מוחלין על טורח זה מן להקפיד בטורח נ' ימים דוקא: (ו) תלת על ידי יחוד של כיתה. כלומר יחוד הרחוי לביתה אף שלא נח עליה וכבר כתבתי מזה סימן ל"ד וסימן ס' וכ"ה כתב שלריך דוקא בנה עליה ביום ו' ואין הדברים נדחים לשלומי הבעל הוי כתיבתו ואין בתשוב[ה] מי' סד כ"ם סוף ו' ולמ"ד מופס. כ"כ עמ"ש מ"ד ס"ק ג':

חכמת שלמה

שו' סד (בעיף נ) בהג"ה וכ"נו וכו' בעור שהלכנם במלוחה וכו'. כ"כ עמ"ש בדרוזה בתיבורי ליו"ד מהלכות ו' סי' רס"ב דרך תנוב יע"ש מ"ש בעזה"י ודו"ק ו

הגהות רעק"א

ח] שו' סד כ"ם סוף ו' ולמ"ד מופס. כ"כ ע' מ' פ"י מהל"ש ס"י נ':

ד"י אם החתן אינו רוצה לעשות סעודה (ז) וקרובי הכלה רוצים שיעשה סעודה כופין אותו שיעשה סעודה לפי כבודו ולפי זי) בבודה:

ה ה כ"י) אין כונסין בתולה ס) לחופה בשבת לפי שע"י החופה זוכה במציאתה ובמעשה ידיה והוה ליה כקונה קנין בשבת יא ו (ס) ואלמנה אין חופה קונה בה (ו) אלא ע"י יחוד (ס) של ס) ביאה זוכה במציאתה ובמעשה ידיה [א] (י) לפיכך צריך להתייחד עמה קודם י) שבת כדי שלא יהא כקונה קנין בשבת יב) (וש' נתים סי' שלים):

אין כחים כסי' כ"ד והמ' ס' מטילין ספק בתלמה לריך כיתה וכ"כ במהרי"ל וי"ל דס"ל כסיטות הפוסקים דס"ל חיפה של בתולה סיינו יחוד ברחוי לביתה והרמב"ם דס"ל חופה סיינו יחוד הרחוי לביתה מ"מ י"ל בתלמה ס"ל כיתה כי י"ל דלא ספק כירושלמי מ"ס ספק בתלמה לריך כיתה. ובמ' סימן הל"ל ספק דמהכי יחוד בתלמה ס"ל כתן כעין כיתה ואפילו הכי לא חשיב ספק כיון דלא ס"ל כירושלמי וכסי' ס"ח סוף סק"ב ובמ"ש בזה. ובמ"ש בסי' ס"ה בשם הרמב"ם דחופה סיינו יחוד הרחוי לביתה ואפילו הכי לא חשיב ספק כיון דלא ס"ל כירושלמי וכמ"ש בסי' ס"ה בשם הרמב"ם

אבן העזר סדר הלכות קידושין

סם מהירושלמי פ"ק דשבת ל מכניס ונמ' פ"ק דף מ' ע"ב ומכילתא כי"ת פ' תקמ"ו ע"פ ת מי רוח דתמוחתי כתובות דף עז ע"ב ב בדייקא סם וכ"ה נ סם ד בדיי"ק סם ה הכקנם הגה' סם ו בסם תניא הרוצה דלא"ל מי יעיד עלי' שילחה בהיזמו' ותשמע ברוב ז מהימינא דרב ילמק כ"ב דף מ' ע"ב וכדמפרש לה התם ח בדייקא כפנוים ד"ה ע"ת :

ביאור הגר"א

סה א) מלה כו'. פ"ה דכיתם אינה כו' ובסם ו ס מצמחו כו' ב)ולרבי כו' בפ"ב דכתובות : ג) ויש קיומות כו' עמו' דכרכות ל"ח ח' ד"ה תיבתי כו' י) :

שי למורה

שם פ"ת ותלמוד לתן מופת ה מה כ"ב עכ"פ מק"ו מ"ם כזה יעמ"ש רדב"ז מ"ח פי' קכ"ח ודוק ומ"ש ה"ם קודם הקדוין ל"ת יחוד דתופה כלי קדושין לת מועיל ומל"מ ש"א מחיפות ממלוק ע"ז ובן מלאתי כשו ה זקיני בעל ש"ח פי' קי"ו ותף דיחיפו תינו רחים ועפו' יכתוים פ"ש ד"ה ישמנדיל מ"מ הדין ין למ"ם ב הלאתי כהגמ"ר פ"ק דקדושין פלפל ב ה ע ש : סי' סה (פ"כ) לקיר להסתכל. כ"כ ע' בחדוש ס"ה בע"ז ד"ה לתכור לרקד עם הכלה תף ע"י מטפחת וע"ז נאמר יד ליר לא יקה : ס"ג ס"ח סן בוכר. כ"כ וה תכ"ן פי' קפ"ז מפקפק על תיבוב זה :

כולך פמה מן המופה לרוליכ' לבית הנשואים קונה לותה כהולכ' זו ולין גרלה : ז) אין נושאים נשים כחול המועד פ' נת"ח סי' תקמ"ו סם מבואר דמיתר ליתא כפרב הרגל . וכתב הרב"ח מותר לעשות סעודה ברגל דפיקר שמחה הוא בישואין לכן אם היה לו ישואין קודם ברגל מסילו לא עשה סעודה מותר לעשות סעודה ברגל ולא מבעיא ברגל עצמו אלא אפי' קודם הרגל ואפי' בשבת שקודם הרגל ומן מפרכין שמח' בשמחה ופוד טעמים מחריס הכוכר יס בגמרא :

סה (א) אפילו הימה כלה . לא שתים לה מוס דזה שקר נמיר רק יאמר שתים שהיתה כלה ומוע על חסד משוך עליה לפקוחי מדעת כ"ם וכמו שכתבנו התוספות : (ב) ומבטלין ת"ת להנשת כלה אפילו מי שתורתו אומנתו מחויב לבטל לת שהו' רשות כלבר כך כתב הרמ"ה והסכר לו דוקא כשרוצה שנכנסין לחופה לריך לכבדם אבל אם יש יודע שיש אחרים שיכולין לחופה בלעדיו אינו מבטל מלימודו ולילך שם :

ו ז (ז) [ב] ל אין נושאים נשים בחיה יח) לא בתולות ולא אלמנות ולא מייבמים אבל מחזיר גרושתו מן הנשואין אבל לא מן האירוסין :

סה מציזה לשמח חתן וכלה ודין מת וכלה ובו ד ס :

א א ל א) מצוה (ב) לשמח חתן וכלה [א] ב) (ג) ולרקד לפניהם ב ג ולוכר שהיא ל) נאה * וחס דה (פי' מן ומפת מסר לפניו) (א) ג אפילו אינה נאה : הגה ומלינו סר' יהודה בר אילעי היה מרקד לפני הכלה ג (ב) (ג) ד ומבטלין תלמוד תורה [ב] להנשת כלה ג , למופה (דנרי הרב) (פ"ק דמגילה ופ' המפה שתתרמלה) : ב ה אסור להכתכל בכלה (מבל מותר להכתכל בחכשיטין שפניה לו בפרימה דמפה) ו (סוד) :

מסור

ג ז צריך לתת אפר בראש החתן במקום הנחת תפילין זכר לאבילות ירושלים דכתיב לשום לאבילי ציון פאר תחת אפר : הגה ג) ויש מקומות שנהגו (ד) לשבר כוס אחר ברכות והוא מנהג נאה במדינות אלו שמסתן שוכר ג) הכלי שמברכין עליו ברכת מירושין (בל בו) וכל מקום לפי מנהגו עוד נוהגים להמעטות ופ ל סי כ ל ודין זריקת לוכלין לפני חתן וכלה עיין בח ח סי' קי"ח :

ד ס מת וכלה שפגעו זה בזה מעבירין את המת מלפני הכלה ליתן לה את הדרך :

אסור

בארי
יח) נת"ה . ע' נ"ח ס' תקמ"ו דשם מבואר דמותר ליעשות בערב הרגל . וכתב מהרי"ט נמדפיהו דדוק' בכתרים אבל לא בשאר ימים שם דף כ"ב ע"ב :
סה ח) נלה . מע"ב דכתיב מדבר שקר תרחק ומלין לחתן שהוא כמעשי [ס יב)] : ג) לח פה . מפילו מי שתורתו אומנתו מחויב לבטל כשרוח' ובוקח כתכוסה בכלכלה ל"ח תמרו חכמים אלא כיל' מרקדין לפני הכלה ולא עם הכלה וכ"ב פסה ש"ס ברפ"ב דכתובות ת"ח לבטל מלימודו אפילו לשמוע דברי תורה ומ"מ ת"ח שמורתו אומנתו מחויב לבטל מלימודו

היטב
ולילך שם . מ"ת . וע' ב"ם שכתב נגרייתא לא מצתי כן דהא תני' מבטלין ת"ת להוליך הת ולהכנסת כלה.ובהולכת המת אפילו אינו רוח' חייב ל טל כן ה"ג בהכנסת הכלה עכ"ל וע נהרמ"ם פ"ג דכתובות ודו"ק . כנוד לחתן וכל' מדיף מכנוד דרגל וע"ת שם יב לו מיזה מלנוש חדש לללנוש נמוד' ופנש בו ברגל קודם החופה לה ילפינמו ברגל חלא יעימנו עד יום המופ' דרשות מהרי"ל : ג) הגלי וכו' . ע' כנ"ג הטעם :

הכלה

טורי

בשבת וניסא שכוונתו דאם כנסה בכר ולא רצה תחיל' ליחד עמה אסור לו ביא' הראשון בשבת שמא"כ באם או ש"א יודע הדין שפותר בב א' בשבת ואף אם יראי שום לסדן לדרית על קונרי ת אבן ס"ם ראי' ראשינ' שוכרתי שפעם פסירת רשות כיון שרולך עמה מן החופ או ע"ז מה להשיב כלפ"ד ובעל ס"ב אלו נחית לסה לכון לא היי לו סה להשיב וכתב שהור' כן כי שנ ה היא ולא יאנ' לצריך כל אין :

דברי המגיה כתב ב"ש נק"ו ובי"ת אירדי כו' וב"כ בס"ו וכ' עיד אע"נ חיפה לא סהני באלמנ' ס"ם אם הבעל הולך עמה ן החופ' להוליכה לב ה הנשואין קונה אות', בהליכ' ואינו נראה עכ"ל והנה לא כתב ע"ו שום סתיר' ולא שום ר"ל על סה ולפ' א"צ ואפשר פשום דהפ"ו כ' דא ן ע"ו מה להשיב לכן לא היי לו סה להשיב וכתב סתם ואינו נרא' א ל דברי הפ"ו נכונים בזה ואנם דיהן לא נצינו שום חילוק ב ן בתול' לאלמנ' רק דחילוק זה נלמד כמה דאי' בירושלמי הלין דכנסין א"ל ן בע"ה צריך לסכנסם סבע"י משמע דבכונם בתול' אין הדין כן ובודאי כל כמה דמצי לאקדוכי חכוקתן שבין אלמנ' לבתולה מקרבי' דלא תהוי ח לוק גדול ביניהם כיון דלא נמצ החיל ק בנ' דיהן ואי"כ כיון דלדידן החופ' היא מה שמקפידין ס"ום על הכלונסות וזה קונה בבתול' א"כ באלמנ' אף דחופ' וו אינ' קונה ס"ם הבאינו שבביא אות' לביאת אח"כ הוא קנין וזה דחי וק שבינ' לבתול' דגם בבתול' אין זה נקרא חופ' רק מה שאוכרים בסקום צנ ע ביחד דהוי כמו יחוד דהחופ' כמו שמפי ס רמ"א וזהו דיקא החופ' אבל אם לא היו אוכרין בסקום צנ ע לא היה מהני מה שהכנים' החת הכלונסות א"כ כיון דזה היא דוקא בתול' א"כ באלמנ' לא מהני גם זה מה שהורלנו בתחי' סעודה ברגל דפיקר שמחה הוא בישואין לכן אם היה לו ישואין קודם ברגל מסילו לא עשה סעודה מותר לעשות